

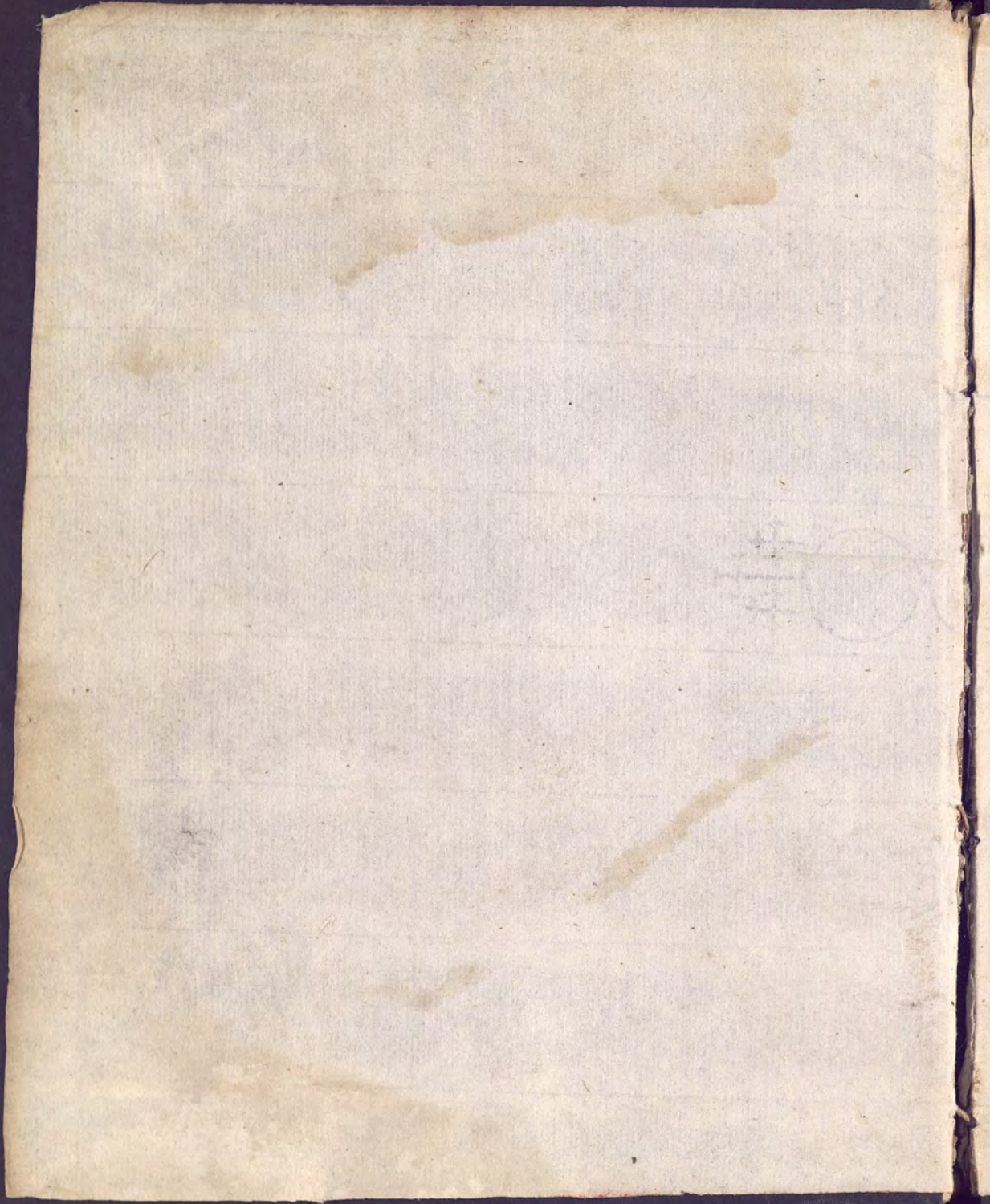
M-561

Papa Sixtus Sextus

Papa Sixtus Sextus

M-561

ALFONSO PADRE M. EILDEFONSO D. RAY

Commen-
taria Inge-
to Libros phi-
sicorum & Ca-
rtis
Mem-
tem

Quem spes pro-
ductior edit

Vno obiectorum vilis
est pretium

Dr. Diego de las Casas

S. Martini Compostelani alumnus

D 35

Superatq; loquax, methy que caulij, ad amato; Phi losophis campos ex-
 veni ig lumy, Vbi sensu ducante, Vbi do ante ex perientia, Vbi tandem lucente
 orangena nas variete, inhy saauissim; dore, speciosionu aspectu, et in candidonny
 gurne diadema texere possit.

Philosophia (si nomen Ethimologice sequamur) n̄ sapientia ut aliqui
 vident, sed amorem sapientie indicare videtur, que propter Pythagorę
 sapientę florę a Teantio ad riorę Princeps interrogatę, quę ante p̄loret, res pon-
 dit se n̄ sapientem, idę n̄ sapientem, sed philum, id est amatoem eē sapientie.
 Unde qui philosophus audire vult amator sapientie prius eē aucto;
 hęc notitiam ethimologia e ramin philosophia habitey inhy n̄ voluntę dicitur
 turque in rationem, naturę et moralem. de philosophia vob; ig egitay, hęc em
 nomine loqa p̄bit. de philoia morali, cuiy p̄ny honestę moralis operonę et moę
 recte componere e; ad n̄m in p̄bit n̄ m̄ speculatiue, quam p̄tice hęc hancare p̄bit n̄
 solum ut proximi videant opera na bona; sed etia; ut deo philoę conseqnamur, n̄
 torpet ingeniu; rubigine morę. hęc Philoia nadiy, quib; tubte methę et mathę
 scientias conti neat, per Aristotem asiq; hęc philoia, siue phica dicitur, quę in octo
 libros ex p̄bit Aristę, quib; Ar de celo, hęc de ortu et interitu, hęc de anima
 quatuor methętorę adhibe, de quib; om̄nib; si p̄rim; p̄bit temp; tractationis

Caput Proemiale Circa Philę obitum.

Nego in proemialibus disputationibus nem p̄ny abeat supponit autę p̄ny
 eē vere scientia; ad eisdem, et argutionibus p̄ny quib; hoc igne delaga p̄bitonny
 clare fieri p̄bit. Suppono etia; eā eē pure speculatiuę, p̄bitonny a sancto Iouan̄e
 masceno, et alijs ex christę clare indigitare videtur: eā eni; hęc em̄p̄bitonny eē
 culatoronny, ut sunt, per causas et principia. Verius; quia in eodę p̄bitonny

Philis ab experimentalis empirico, quod hic cognoscit quidem, ut scilicet ex
 perimento, illa vero ex principiis, causis, quae circa Philis obij, quambz dicitur inter
 auctores in Venia; quia tamen nomine tenentur adferunt, p[er] hanc etiam supponitur, quia
 dicitur a summa: quia aliqui dicunt Philis obij, esse ens mouile, alij esse ens naale,
 alij esse ens naale, alij denique esse ens mouile. qui opinantur modi quibus in idem fere
 conuadant; obij tamen dicendi modis, boni minus, et proprie re: quare hanc obij Philis
 esse ens mouile. Sed ut melius rationem obij Philis percipias, nota, ens mouile dicitur
 considerari potest. se prout ens importat ad modum ad motum, quae est proprietas ens naale;
 2o. prout importat principij, cui hoc potest et alij dicitur; videlicet prout importat can-
 ditatem naale, et materia et fra, quae sunt principia illarum, quae ens mouile spectat, quae in post
 res, n[on] numeratas relinquitur. 3o. patet ens naale non summi in prout prout in
 per naale opposita, nec prout Angelos, quae ens mouile, quia mouile motu p[er] hanc et in godo
 non tenet, ut patet in Composita et materia et fra, quae naa dicuntur, ut latius videbimus. Ita
 men quia principij motus est duplex, videlicet remotus, seu radicale, et proximus, seu
 h[ab]it[us]: 1o. est habitus, sua cuiuscumque rei, nimirum Composita, ubi tale dicitur, magis, ut prin-
 cipij, quo passiuus, et fra, et principij, quo actiuus. principij proximus est p[er] hanc et fra ac-
 ci dicitur, quae ad proximum qualitatis spectat, et quantitas, quae h[ab]et aliquam mutationem, ut au-
 mutationem; ideo circa hanc primarij Philis, h[ab]it[us] dicitur in re actiuus. Communi tamen motu
 auct[orit] ens mouile, quod se et primario attingitur esse Composita, sub tale, quod radicale
 mouile est: ens vero mouile proxima, esse boni, obij Philis, est contra omni istam morea, ap[er]ten-
 tionem dicitur primarij, prout extenditur ad mouile proximum et radicale. Itaque per hoc
 & Tha in prologo Philis, ubi ait: de his quae dependunt a naa, est scientia naalis, quae
 Philis dicitur: et quia de go habet naa, inquit, est, quoniam quae est eadem mouile, h[ab]it[us]
 naalis Philis. naalis autem Philis de naalis u[er]e. naalis autem u[er]e quoniam principij
 et naa. naa autem est principij motus, et quietis, eius inquit. sed h[ab]it[us] Composita, sub tale
 est proprie naa: go h[ab]it[us] h[ab]it[us] in re actiuo est boni primarij Philis. Itaque Philis agit de
 naalibus; sed ens mouile proximum, seu qualitatis, est naalis; quia per hanc ens consi-
 nitur in esse mouile naalis. 2o. = 2o. qualitatem, seu mouile proximum, non esse ens naale, sed
 ens secundum naa, seu h[ab]it[us] naa, ipsi quae proportionalis: unde h[ab]it[us] ens naale, quae
 ens naalis proprietas est. Ex quo clarus erit, quod go ap[er]to: Na mouile radicale est
 proprie ens naale; sed boni primarij Philis est ens naale: go. magis prout ens naale est h[ab]it[us]
 principij naa; sed h[ab]it[us] mouile radicalis principij est naa, quia hoc naa, h[ab]it[us]
 bit naa, et fra, et acci dicitur, quibus ens mouile proximum consistit, ut in 2o. h[ab]it[us]
 ens mouile proxima est proprie naa mouile radicalis; sed naalis
 obij primarij inaequalitatis est proprietas alij obij primarij inaequalitatis: go. h[ab]it[us] quibus
 h[ab]it[us] actiuus est ad boni Philis sit.

Liber I Philis de principiis ens naalis in communi dicitur

Quia cognitio rei ex cognitione principiorum eius dependet; antequam de eius re
 tractetur, eius principia investigare et cognoscere necesse est: hinc est in modis Philis;
 et quidem naalis, quare sit

3

O^o Unica

Quot et quae nam sunt entis naturalis principia
nonnulla observantur

Hoc nomen principii in latissima acceptione pro eo quod aliud incipit
 producit originem, sive in dependentia, et effectus causa, sive in dependentia ut effectus
 divinus procedit a Patre, ipsi ista originis prioritate procedente. Vnde patet manifeste
 ab auctoribus: sed in hac acceptione ad Phil. non spectare manifeste est. Cum in ente non
 mobili sicut et in mobili reperitur. ea autem, quae in mobili et non in mobili consistunt
 sunt, per se loquendo ad Phil. non spectant. Manifestum est etiam esse autem per se principii agno-
 sta dependit, ipsi quae independentes esse: quod Cicero dicitur videtur, dicitur: principia naturalia
 et originis: nam ex principio nascuntur omnia, ipsi autem ex nulla re nascuntur. sed
 nec in hac acceptione proprie exagitur dubium, sed nempe non contra sit hoc principii
 esse deum, quiaque omnia facta sunt et sic quo facti est nihil quod facti est. Illud quoque
 putamus de principii creati; et quidem non de omnibus, sed de illis, quibus intrinseca,
 et per se entis naturalis constituitur. Foris enim dicitur sic ab Aristotele traditur: principia sunt,
 quae neque sunt ex aliis, neque ex alteris, sed sua natura sunt ex ipsis. pro
 cuius deus in se et bonitate particulari explicare oportet. igitur per particula quae
 neque sunt ex aliis, denotat principia debere esse incomposita et talia prin-
 cipii fieri: unde ea particula denotatur principia debere esse simplicia. Denotat
 neque ex alteris, denotat unum principium fieri ex alio itaque ex parte illius
 intrinseca componente: aliam non principii, sed principiat, sicut = Ultra particula sed omnia
 naturalia sunt ex ipsis denotat omnia entia naturalia perfecta et completa fieri ex
 ipsis, vel itaque ex partibus componentibus. Vel itaque ex se, agno incipit mutatio.
 quare principia entis naturalis commutari sumpto et labitur quod omnia fiunt ex ipsis.
 Vel itaque ex parte componente, vel itaque ex se agno. quod ut clare fiat sit

Nostri conclusio

Principia entis naturalis in se sunt tria, scilicet materia, forma, et privatio: in facto esse duo
 materia, scilicet et forma. et autem in in se non est aliter, quod est naturale dicitur considerari potest
 aut in se, aut in facto esse. tunc intelligitur ens naturale in se, quando bene naturaliter fiat, quia
 fieri seu sui productione: tunc in facto esse, quando materia fieri seu produci ipsius habere
 non esse permanent. sed ad hoc materia dicitur materia ad se, quod fieri entis naturalis aliud est
 actibus, passivum aliud. actibus est ipsa actio, materia qua ens naturale fit: passivum ens est
 transitu entis naturalis de se esse ad esse potentia actionis fit. de se procedit igitur quia hoc actum
 ad praesens, actum per se, id est de se. quibus praenotatis de quibus utramque partem videtur
 Phil. in ex d. ha. et Phil. quidem qui in praesenti ait principia entis naturalis esse aliter materia
 sua, aliquo modo duo: materia in se, materia in se, esse ex se materia est quae est quae
 ait: privatio est principii in se, et non in se. et paulo antea: ad hoc ut ens naturale
 requiruntur, scilicet esse in materia, quod est materia; et non esse actu quod est privatio. et si per se fit

aut qd e fa: qd ex mente utriusque principia entis naturalis fieri sunt tria. scilicet materia, et passio: in facto e duo materia, scilicet, et tria forma, quoad partem qd: ea sunt principia entis naturalis in fieri, sive quibus fieri possunt entis naturalis, prout et essentialiter intelligi nequit; sed fieri possunt entis naturalis prout et essentialiter intelligi sive materia, et passio: materia: qd: materia: fieri possunt entis naturalis, essentialiter e materia, et non e ad eam, sed materia: et non e ad eam, sed essentialiter intelligi nequit sive materia, et passio: qd: materia e contra, quia in presenti loquimur de fieri entis naturalis prout e in actu. materia: passio: per se et essentialiter exiget subiectum qd: subicitur, sive aqua, et tria ad quod mutatur; sed materia e subiectum qd: mutatur passio: tria, aqua mutatur, et tria ad quod materia mutatur, seu transit: qd: Quoad partem

29 pars

qd: ea sunt principia entis naturalis in facto e, quae materia: ipsius fieri intrinsece constituitur entis naturalis; sed transacto fieri entis naturalis, sive materia, et tria intrinsece entis naturalis constituitur: qd: materia: transit: qd: materia: fieri entis naturalis, non perseverat passio: si qui dem materia: inducta eam expectat: qd: sive materia, et tria illud intrinsece constituitur: qd: materia: non e ad eam, sed materia: et non e ad eam, sed essentialiter intelligi nequit sive materia, et passio: qd: materia e contra, quia in presenti loquimur de fieri entis naturalis prout e in actu. materia: passio: per se et essentialiter exiget subiectum qd: subicitur, sive aqua, et tria ad quod mutatur; sed materia e subiectum qd: mutatur passio: tria, aqua mutatur, et tria ad quod materia mutatur, seu transit: qd: Quoad partem

qd: ea sunt principia entis naturalis in facto e, quae materia: ipsius fieri intrinsece constituitur entis naturalis; sed transacto fieri entis naturalis, sive materia, et tria intrinsece entis naturalis constituitur: qd: materia: transit: qd: materia: fieri entis naturalis, non perseverat passio: si qui dem materia: inducta eam expectat: qd: sive materia, et tria illud intrinsece constituitur: qd: materia: non e ad eam, sed materia: et non e ad eam, sed essentialiter intelligi nequit sive materia, et passio: qd: materia e contra, quia in presenti loquimur de fieri entis naturalis prout e in actu. materia: passio: per se et essentialiter exiget subiectum qd: subicitur, sive aqua, et tria ad quod mutatur; sed materia e subiectum qd: mutatur passio: tria, aqua mutatur, et tria ad quod materia mutatur, seu transit: qd: Quoad partem

qd: ea sunt principia entis naturalis in facto e, quae materia: ipsius fieri intrinsece constituitur entis naturalis; sed transacto fieri entis naturalis, sive materia, et tria intrinsece entis naturalis constituitur: qd: materia: transit: qd: materia: fieri entis naturalis, non perseverat passio: si qui dem materia: inducta eam expectat: qd: sive materia, et tria illud intrinsece constituitur: qd: materia: non e ad eam, sed materia: et non e ad eam, sed essentialiter intelligi nequit sive materia, et passio: qd: materia e contra, quia in presenti loquimur de fieri entis naturalis prout e in actu. materia: passio: per se et essentialiter exiget subiectum qd: subicitur, sive aqua, et tria ad quod mutatur; sed materia e subiectum qd: mutatur passio: tria, aqua mutatur, et tria ad quod materia mutatur, seu transit: qd: Quoad partem

hic solutio
 non infuente,
 quia replicat loquimur
 in qd: resolu
 riter accidit

Soluntur arg

Phil
 aut n r Aquore Thom le Non-antiqua tota diff 3; idio la pavi exi qz ma
 la proponam, ut p oim cam. Iupponne qz p oim videri qz videri eni experimentoz
 gerari, et summi, seu mori in auro aliquo ex his, qz exant in corpore p r d u h i, sed qz
 manet requit et aliud, qz aliq uo subry camme. s i j l o v a t y, et g e n e r i t, q u o d m a e l a p u n
 u e n a t o r; e t e. g o. m a g n e m e x p e r i e n t i a d e m o n s t r a t m o p r. i d e m m a n e t r e q u i t e t f r a. q u i p p e
 h e r e p e r i t, a u t s u p o r a t a f u i t m a e s u o m a g e t p r; q u i p p e l l u d a f u i t r e t m o r t e m. n a c c i d e n t i e
 p a r a t a a b d i s u b r y; q u o n i a m h o c n a t i r e v e i m p o s s i b i l e e p a l i q u o d s u b r y c a m m e q d m a e l a n a t u
 p a t u r e t e. m a n e t e p r o p o s i t u m u t a m d a n i n r e v n a a m a g l o n. Q u o d r e t e m m a e l a t i n
 p r o n t i d i j p u t a n d u; a s s u m i m u s, e a a u t e m v a r i j n o m i n i b u s, e t i j e p m o n i n i c i p r o q u o
 b u s a p p e l a t a e. d i c i t u r e n i a b a l i q u i b u s c h a o t; q u o n i a c o n f u s i o n e o e s t f r a j n p u t l o r d e t
 p o r a. a b a l i j t u r q z e t i n c o m p o s i t a; q u i a u t p o r a p u r a p o r a a c t u a l i t e r t o r n a t e. n i c
 h u l l i j m a e l a f i c a e t d u b i t a t a; s i q u i d e m d e v i n a m a x i m u s f r a. i n a l i j s u m u l p r o p o r t e
 a b a l i j; i g n o r a, e t s e n s o r e a p p e l a t a e; q u i a r o n e s u e e x p e r i e t e o p o r t u b i l i j. a b a l i j t a t e m
 m a e l a s u b t m a x i m u s d i c t a f u i t; q u i a a d p e r m o m p a r i t y p r a s t a t i n f a m; e t f r a j q u a
 r e l i q u i t i n t e r i n j s i j c e r i b u s f o r e t. h i j e o p a r e n d o s i j s i t

Na conclusio

Ma e s m subry ex quo aliq uo fit, cu in p r t e, lo et p e r i e, e t n r e u n d u a c t o r y. h i
 An i j, c u i u s d e f i j p a r t i d a s e x p l i c a r e o p o r t e t, u t q u o d s i t m a e l a d a r i a a p p a r e a t. p o r t a
 s u b r y m p a r i t u r d e o q u i; q u i a p e r e a c o n d i t e a, m a e l a r e u d o r o l o m p o s t, q d e r a e s u b r y m
 a c c i d e n t e r, h i e t n t m. U n d e p e r p a r t i l a m s m a b e o d i f e r t. p o r p a r t i d a e q u o d a l i q u o d f i t
 i n t r i n s e c i n t e l l i g e t d e f e r t d e a u t a e f f i c i e n t i e t f i n a l i. p e r p a r t i d a m s u b r y d i c t a d i f e r t a r a t i o n e
 q u o n i i n s t r e d r e c a d i, u t q d p r o c e d e n t i d i s t r i n g. a d d i t u r s o e t p e r i e e t n r e d u d a a c t o r s u t
 i n c o m p l e t i o n e m m a e l a, e t o r d e m p a r t e a d l o m p e n d u a d i j p o r a t o r y. e t i n p a r t i d a m y e s t a m
 m a e l a. h i j e t e i n e o p r i t s m s u b r y, s u a p o r a r e c e p t i b a o t u p a r y. p r. e e s m s u b r y s u b c a p t u b u
 o t u f r a n j s e b i t a t i j, e t e p a r t e m m a e l a m e t e p e n t e m i m p o r t u s u b r y l i j. p o m a e l a e g a r i
 m a e l a e t e s s e n t i j i m p o r t u s u b r y l i j. p o m a e l a c o n t a n t. m i s i t a t. q u i a c o m p o s i t a t t a l e e p u l t e r i t e t
 e m a e l a f r a c o n f u r m u s. m a e l a n e q u i t i n t e l l i g i a b i q u e r o n e s u b r y, s u p a r e c e p t u s f a r y e t
 h e c e e p a m a e. a n j p r. h i e t d e r o n e f r a e t e s m a c h o n i n f o r m a t i b u s, s i c d e t e m a e l a e t s m s u b r y e
 a p t i b u m, e t f r a n e q u i t i n t e l l i g i a b i q u e r o n e l i a c t u s i n f o r m a t i b i e g o. s i j e t e p a r t e r e c e p t i o n e e a l i
 q u o a c c i d e n t e m a e l a; e p i n e o n e q u i t e t s y r a e l u s e s t. a n j v. m a e l a c o n t i n e t u r i n r o n e s u b r y r e c e p t i u
 f r a n j p a r t i j p o r t o n e; n e m i n t e l l i g i t u r m a e l a p o r t a r e c e p t i u f r a j n i t a o h o c s i t d e p o r t a; s e d d e p o r t a j
 h i e t a c c i d e n t e m a e l a; q u o e t p o r a. R o m a g m a d i j e t d e p o r t i b u s s t r a t i i n r o n e p o r t e p r o x i m e u t r a l r e c e p t i
 d a j; i n q u o p o r a e s t m a e l a i n d i c o m m u s, s e d i n p o r a r e m o t a e t r a d i c a l e, q u a a c t u n e, q u o i p a e s t
 m a e l a; n y p o r a q u o a s i g n a m u s, d i c t r e p p i a r e o e s t f r a j q d p o r a p r o x i m a n i h a b e t; q u o n i e t a h a c o b i j e
 p i t f r a, a d o q u e d a j p o r t a

Reprehensio agra

Ma p o q d d i c t a a l i q u i p r e n e q u i t a b e a r e p a r a r i; s e d e s t p a m r e c e p t i u f r a j r e p a r a t a m a e l a
 m i s p r. p o r a a u t o r u r a d i c o n t i n e. a c t e. e p. a n j p r. p o r a a d f r a j e i n d i c a d o r y; s e d i n d i f f a a t f r a j a u t o
 h i e t a m a p o r a u t o r a c t u s, s e u v n a j p r. d i p o r t a d e t e r m i n a t; e p. R o r e p a r a m i. a d a c t u s n e r e p a r a m; q u i a a c t u
 n d e p o r t a s e d p o r t a p o r a. a d a c t u s p o r a n o i n d i c a m a e l a, e t f r a n i n s i m e l, s e d p o r t a r e h a b e n d a; q u o n i e
 n a u t e r i t u r p o r a u t o r u r v n a j a c t u s, s e u v n a j p r. q u i a a d a c t u s d i c t a s u b r y m a f r a m a e l a i n d i c a t u r e t i n d i c a t u
 d a j, n i n a c t u s c o m p o s i t o h u i u s, s e d i n t e r i n e d i c t a s p r a j; e n n a m a u t o r a e i n a c h o; p o r a e s t p o r a. e p n e o m a d i j
 e p i n t a f r a n j. R o m i m a n e t r e r e p e r t a d i j p r q u o h a b e t n e g o v n m. m y h i e t m a n e s t i n p o r a r e p l e t i f r a
 q u a m h a b e t; e t n o n i n p o r a r e p e r t a d i j; q u i a e e m p o r a r e p e r t a a l i q u i p r d i c t a e n o n i t a l i j s u b r y q u o d i n
 f i a m n e q u i t d e t e r m a e r e p e r t a f r a, q u o p o r t a t. e t t o m i n p o r a e t e a d e t e r m i n e s m p o r a m a e l a
 h a b e t m a e r e p e r t a f r a p o r t a. R e p r e h e n s i o e p o r a d i j e s u b r y n o p o r a n e i n p o r a e t n o n p o r a a d a c t u s
 N a c m a e l a e s u b r y f r a n e q u i t a l i q d e r i p e r e; g o d a e v n a t a t p o r a e t h a b e t e t n y e p o r a m a e l a

In bonis proportionibus et ambius rei; sed non fra substantiali e. s. p. et bonis proportionibus, in bonis
 mag. et. q. minor pr. mag. et aequalib. fra substantiali accipit per se in dicitur in dicitur specie
 actuator qui in dicitur q. dicitur q. q. dicitur fra substantiali e. p. s. et bonis mag. et. q. q. impo. de emag.
 in habere q. dicitur mag. quia habet infit. et mag. fita. q. requit habere appetit. et mag. ad dicitur
 fra = Corpore. si mag. et habere appetit. ad dicitur fra, est appetit. quoniam sicut dicitur a carnalibus
 nunquam s. et ad dicitur per se; sed requit appetit. qui nunquam sicut dicitur per se. q. = R. q. p.
 et infit. Si in hactenus materia, in infit. q. in dicitur ad dicitur ut mag. habet appetit. ad
 eoy. quia n. habet appetit. ad eoy. habentia. i. et ad dicitur per se; qui uno s. q. impo. e.
 n. s. q. ex parte mag. q. q. et q. ex parte fra. n. q. de i. in infit. in p. et e. q. n. q. dicitur de
 natura ad dicitur q. dicitur. Itat impo. in dicitur fra, que in dicitur non habet ad dicitur actus, sicut
 chara, quamby infit. sint et in dicitur; et quamby dari nequunt ita et ad dicitur q. dicitur
 per se. Itat ad dicitur; quia sicut sicut infit. in dicitur ita appetit. mag. in dicitur sicut sicut
 n. e. eoy. qui infit. et e. ad equate. Corp. sicut, quoniam uno s. h. q. requit. et hab. e. quia
 habet fra amissibile, et sicut appetit, semper appetit plury, ad plury. In p. s. pr. mag.
 appetit. fra, ut per eoy. ad dicitur, et in sicut. sed equaliter ab omnib. actuator et in
 sicut; q. minor pr. dicitur fra, ut ut a combuent. in tone actus si actuator et per sicut; mag.
 q. equaliter ab omnib. actuator, in sicut, et per sicut. q. equaliter q. appetit

2a jo

Mag. la fra quae habet, appetit. appetu. inat. completentis; quae n. habet appetu. desiderij.
 hoc jo. suppo. fra te procedenti, cart. sicut michi videtur, et p. ex dicitur in p. q. dicitur
 aut lo. dicentis q. dicitur q. q. p. sicut. mag. habet abitudum, ut quod n. habet
 eoy, videtur in eoy. et quanto habet ip. q. q. ut in eoy. et hoc abitud. ad bon. in
 reb. q. sicut. q. dicitur. Vocatur appetit. mag. Rone pr. appetu. rei pot. e. appetu. im-
 plentis, et n. e. pot. desiderij, sed mag. la appetit. ad, ut ex procedenti. sicut. q.
 q. fra quam habet appetit. appetu. completentis, quae n. habet appetu. desiderij

3a jo

Mag. la appetit. fra amissa, appetu. inat. desiderij quoad sicut. in tamquam mod. q.
 dupem partem contet jo. et quoad mag. ex dicitur, q. sicut. q. appetit. appetu. inat. cap. dicitur
 bonu. sicut combuent; sed fra amissa e. bonum combuent. mag. q. sicut. actus. q. q. per se p. ad
 aut et in sicut: q. = sicut. q. ex dicitur in part. q. = art. 10. sicut. q. dicitur
 Corp. separat. habet habent. in chno nam ad bon. q. dicitur. q. et mag. ad dicitur nam
 fra, sicut. fra, potet fra, qua sicut anima e. part. composit. ita mag. quoad in partem pr. jo.
 appetu. mag. dicitur quoad mag. debet ee ad rem. sicut bonu. et naam. sed hab. ut q.
 quib. in hoc e. dicitur mag. sed fra amissa sicut sit quoad bonu. mag. n. sicut. mag. in dicitur
 Requirit. huius; quia ut sicut. q. dicitur axioma ad. Propter. n. datur. regit. nam. q.
 quia sicut. anime ad Corp. Velat. in q. n. requit. sicut. nisi. sicut. q. mag. in dicitur
 vante: q. in mag. sicut. appetu. in dicitur sicut. nam. ad. fra amissa quoad mod. sicut.
 nam. sicut. dicitur quoad sicut. fra, sicut. quoad sicut. et. q.

Solum huius

Act. sicut. in p. sicut. appetit. q. sicut. sicut. appetit. sed hoc e. in sicut. sicut.
 minor pr. impo. e. mag. habere q. sicut. sicut. q. = in sicut. ex dicitur mag. appetit. q.
 fra sicut. sicut. sicut. habet sed sit. sicut. habet. sicut. sicut. sicut. sicut. sicut. sicut.
 in p. sicut. sicut. ut patet. in dicitur, q. sicut. sicut. et appetit. sicut. sicut. sicut.
 ponenda, sed sicut. sicut. sed mag. requit. appetit. sicut. sicut. sicut. q. sicut. sicut. sicut.
 mag. dicitur sicut. fra e. sicut. sed ad. sicut. sicut. sicut. sicut. sicut. sicut. sicut.
 sit: q. mag. pr.

maia per hanc ha habet quicquid per hanc habere potest per alia; quia o[mn]i respicit subiectum
si in forma dicitur quod quilibet ha propter quod ad e subiectum e facta: et per hanc appetit
de se de fundat in indigentia; de maia dicitur sub hanc ha in indigentia: et per hanc
de e sub hanc ha in e ad equate societate; quia per hanc ha habet quicquid potest habere per
exteriora, sicut illud habet indigentia; et habet quia in hanc ha habet quicquid potest habere per
vires in hanc ha consequitur quod et per hanc ha habet quicquid potest habere per
vires in hanc ha consequitur quod et per hanc ha habet quicquid potest habere per
requiritur consequitur: sicut ad hanc ha sub hanc ha appetit aliam: si nunc prout hanc ha
pro potest
in per dicitur in bono, sed in malo: et per hanc ha de est sub hanc ha ha alia appetit
appetere destructionem hanc ha quod habet et consequitur destructionem hanc ha quod appetit
mactari; et compositio e de genere mali: consequitur in malo: nam appetit hanc ha
ne media conditio ad hanc ha, sed destructionem hanc ha hanc ha et compositio e hanc ha in in-
ductio non ab hanc ha; quia supra requirit simul coexistere: et hanc ha et hanc ha
maia dicitur sub hanc ha gaudet de ea, sed si appeteret hanc ha dicitur, dupliciter de se quod
habet; quia appetit eius destructionem ut per hanc ha ad hanc ha introductionem: quod
si appetit hanc ha dicitur: alia habet appellationem et de hanc ha hanc ha simul quod
appetit destructionem et destructionem non illud = hanc ha Re, quod quibus maia appetit
destructionem hanc ha quod habet in hanc ha in malo: nam licet destructionem hanc ha et compositio
si ab hanc ha videtur, sic de genere mali; si tamen pervenit ad bonum et per hanc ha hanc ha
si summatur, qualiter videtur de genere boni, et hanc ha; quia hanc ha
et videtur si appetit ad bonum particulare hanc ha aut compositio
maia appetit alia appetit; in idem appetit destructionem hanc ha quod habet ad quia
hanc ha quod habet e corruptibile, et amibile et ea habet, idem appetit hanc ha dicitur: per
igitur ne appetit destructionem hanc ha quod habet, sed per hanc ha hanc ha quod
quod potest amibile habet per hanc ha de e hanc ha hanc ha quod hanc ha dicitur
in finem appetit hanc ha de e hanc ha dicitur nec alia appetit hanc ha
de hanc ha: sed quia hanc ha omnia hanc ha appetit, appetit hanc ha habenda potest
habere finem de hanc ha e hanc ha hanc ha de hanc ha sub hanc ha hanc ha
maia appetit hanc ha quod ea ad hanc ha de hanc ha: idem inest ei tempore appetit hanc ha
appetit hanc ha quod habet nec potest hanc ha quod appetit hanc ha et hanc ha; sed quia
hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha
appetit hanc ha appetere destructionem hanc ha: in hanc ha inferno: nam hanc ha in hanc ha
ha sunt hanc ha hanc ha ad finem quod e destructionem hanc ha et introductionem
nem hanc ha dicitur; quia hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha
hanc ha ad finem: per hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha
de hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha
maia appetit per se hanc ha quod habet et hanc ha eius destructionem; quod hanc ha
hanc ha de hanc ha: hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha
incompositibile hanc ha alia hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha
hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha
si maia hanc ha hanc ha in maia introduci ab hanc ha hanc ha hanc ha; ut
si maia hanc ha hanc ha in maia, qualiter dicitur in hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha
si maia hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha
hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha hanc ha

Ratione cuiuslibet ad sua existit respondet pars obiectiva, que respicitur in substantia sequitur
 utque sicut dicitur sub existit sonatur in existentiis a se ipsa forma inaptaque e
 cuius unquam actu = sed forma e lo: no in ma, inly datur adra forma seu n respicit ad
 existit; sed etia ad actualitatem suam esse: ne ut in entia ex forma dicitur in unum quoniam de aliquo
 quod de nota producit nec de existit sed etia esse rei existendi per: quod est perempto opo
 natur sua pars obiectiva ad existendi. non sua entitatem opo natura no, non obiectiva ad existendi
 e existit ad remem solum quia per se ponitur ex se conyus aliud qd sit suo forly rem in sua
 actualitate e sit in unum. Ten e vero non autem talis, quia ma specificatur ex ipso, habet
 entitatem valent potestas operata nihil, que que existit tenit hinc existit. pro quo restat opo
 innotia e deventury p'hibitus et de se in aliq ab existit dicitur = 3o: sed re p' existit ma
 que possit non existit conyus p' ma n habere ex e actu entitibz, nec sua substitutivily ha
 bebic: na etia p' ponitur hinc existit per existit valent de se iuxta thomas: qd. Sic hinc

Respondet thomas, magis tam producta respondere sua pars obiectiva per se, et n. potest, quia actus
 obiectiva seu n. respicitur quoad quod e ad actum, quando que ad potest, quare aliquando ex
 platur per actus, alioquin do per potest: si potest hoc respondere n. coeert qd doc dicitur quia n. p'per
 madidit: in ea eni a se habent. Itaque p' respondere p' obiectiva; modo vero n. p'per
 existit, hinc entitatem p' obiectiva magis producta obiectiva p' respondere dicitur: qd neutra qd actus
 doctrina substituta dicitur. 2o: qd p'ra explatur per unum actu; sic potest obiectiva, que habet ma p'hibily

Explatur per existentiam producta; sicut quilibet et alia p'ra obiectiva aliter rei per entitatem
 p'hibily explatur: qd sicut entia aliter rei producta e actu entitibz existit sua pars obiectiva
 ita entia magis producta = 3o: p'ra obiectiva magis n. explatur per ma. Ten ut e in p'ra ad existendi
 hinc eni e ipsa met p'ra obiectiva: qd explatur per ma qd in ut acta habet ad producta in sua en
 tate. sed habere ad acta producta in sua entate, e habere actu entitibz: qd p'ra obiectiva
 magis explatur per actus entitibz. 2o: 3o

Obiectiva in sua ipsa in cludit actu methy; in quidem proprie ad analogie talium, quoad lo. p'ra hinc
 p'ra voce operari: actu methy e actu distaly, sed distaly methy; sed modo lo. in sua ipsa habet actu
 distalem, hinc dista methy: ob. ma e oia. hinc dista et doctrina. mix pr: oia p'ra in p'ra distaly
 superiorum, hinc distaly seu dista methy; sed maata includit p'ra in p'ra hinc distaly
 hinc: qd. mix pr: distaly sub se, in completis superior, et in distaly ad ma qd p'ra distaly a ma
 n. hinc mix pr: ob. Confirmatur et explatur: maata lo. n. distat gradu, illy common sub se in
 Completis per gradu proprius: qd per gradu proprius et in se, magis, patet ita, quia n. datur alio
 p'ra obiectiva gradu, in distaly ad ma qd in se, mix pr: gradu, illy eni a se ad ma qd in se
 ram qua ad distaly: sed n. ma, hinc dista, illy per gradu proprius p'ra, n. distat ad ma qd in se
 tanquam ad distaly: na gradu illy hinc dista, in ma qd n. distat dista ma, a tra, ut p'ra proprius
 p'ra: ob. Confirmatur 2o: maata combit ex tra substituta in sua substituta; et ad ea distat in ma
 hinc dista, qd in cludit remem common quasi series, et distalem, seu actu methy = 2o
 p'ra mix pr: in tra, seu actu specificis proprietatis, hinc dista, ob. specificis propriis talibz
 ob. maata; sed qd maata e specificis proprietatis, hinc dista, sed p'ra, p'ra dista; nec ad illa dista p'ra dista
 actum qd; quia ab in completis nihil implent hinc dista, ab. hinc dista: qd maata n. habet dista, aut
 actu methy, proprie, sed analogie talium

Soluuntur argua

Maata est dista p'ra qua quies casus 49, dicitur: in qd in p'ra dista
 qd e p'ra dista, et hoc e maata: ob iuxta dista maata lo. quilibet habet actu
 p'ra dista, hinc dista ad actu, hinc dista ad actu, hinc dista ad actu: n. p'ra con
 p'ra dista ad actu, hinc dista ad actu

Sicut

9

Annot. Nota: maas la e pota recipienda passiva; sed cu hac opponitur actus entitativus: eo
 maas la n habet actus entitativus: mir pri maas la taliter e pota passiva recipienda quod
 fra recipiat ut huiusmodi: sed cu hoc opponitur actus entitativus: eo. maas la certu, et mir
 pri: si maas habet actus entitativus, requirit fra ee actus v mag: eo cu pota passiva recipi-
 dante per modu actus si opponitur actus entitativus. an pnt quia talis actus entita-
 tivus debet p se p sui ip maas pro priori ad fra. Na invenitur e pntur: si maas p habet
 actus entitativus, ex illa et fra n fiet vna p se: siquidem ex duplici ente in actu requit
 pari vna p se: eo. Po qd actus entitativus mag n dicitur ad hoc ut fra recipiat neque actus in
 pntur. ut mo e: quia talis actus entitativus n e actus totu a maas dicitur et in ea recipitur;
 sed actus vndatibz indetuz ab ipa, n extrahit eam a totu pntu potu et ut pntu actus n
 e ipa nec entat mag productus = igitur talis pntu e actus entitativus mag. Sicut recipitur
 fra; quoniam si maas hunc actus n habet fra n potest recipi etc: quia nulla fra pntu recipit
 in actu n productio = (Rog) Itat ad huiusmodi; quia talis actus totu in maas recipitur pntu
 compositioni pntu. Sicut: sed quambz actus n sit totu, sed entitativus obstat supru pntu pntu
 in maas: eo. mir pri qd fra n includat, aut sit pota recipienda, n pntu ad hoc ut dicitur
 actus pntu: eo quambz maas n includat fra, nec actus totu, sed entitativus n pntu, sed pntu
 ad hoc ut dicitur pntu pota = neqz ad pntu, no antu mag. Na. mo dicitur e quia ad
 pntu actus qui requiritur pntu ex t capo: na cu vob actus qui sit de huiusmodi dicit
 ex integra causa qd pntu n combit: n, quia maas intat: n, quia recipit ex pntu
 et pntu actus n. Sed vero, cu mo pntu sit de genere mali, n quicunque actus accepti non pntu pntu:
 sed illi, in qua nulla potaliter propria componetur; ut pntu quia malis ex quocunque de pntu
 n dicitur: en dicitur in pntu et actus: eo n maas e pntu pota nullu pntu in t huiusmodi
 potaliter; quia nullu membru huiusmodi aliud in dicit = 2o: maas nihil aliud e ut ex se
 nisi qd in se de pntu: sed inde pntu nullu actus includitur: eo. Rogo si dicitur
 illa de pota et actu pntu intelligatur, nec maas in dicit actus, nec fra pntu: quia nec maas
 fra, nec fra maas, includit. si dicitur dicitur illa entitativus de pota et actu in lata acceptione
 intelligatur; si aut in dicitur pntu obstat, qui habet fra in statu potaliter, n obstat cu pntu
 actus in fra; si conceptus actus entitativus cu pntu pntu in maas: maxime cu n pntu
 ad dicitur huiusmodi: na maas in statu pntu habet actus entitativus, in statu pntu e
 pntu pota, oem actus excludit. Rogo: quilibet actus facit compositionem alicuiam
 sed maas la nullam compositionem facere potest cu alicuius pota: eo nullu actus entitativus
 habet: neqz na, qui absolute falsa e; ut patet in pota dicitur mag: na sicut actus
 compositionem facit in pota, ita pota cu actus, pota dicitur mag, nullu actus compositionem
 facit: eo e falsa maas de actus entitativus

et ratio e: quia actus entitativus dicitur talis pntu ad pntu dicitur, sicut pntu dicitur
 actus talis pntu ad actus entitativus; et cu pntu dicitur pntu actus entitativus dicitur pntu
 non cu ea n facit nec cu dicitur: quia actus entitativus ad nullu alia dicitur dicitur = si autem
 actus entitativus (ut magis repit pntu) sit fra pntu, huiusmodi compositionem facit, n
 quia actus entitativus, sed pntu talis actus pntu. Na dicitur: si maas ex se habet actus pntu
 nec ex pntu et huiusmodi, sed ex se habet: eo. mir pri: ex dicitur pntu ex 15 art 7 ad 2 dicit

Maia habetur una, quia habet una fra, sicut hoc e' unum ab uno unum; sed
 unum non est unum unum, et unum necesse e' qd dicitur negat mag, specio, seu multitudine
 non et actu = sicutur: actus unum, seu supra essentia, sicutur esse sicut dicitur
 sed maia extra non habet qd: qd dicitur Ro. dicitur sicut negare mag, sicut et mag, possi
 nra, completa, que hoc habet ab uno unum, si vero incompleta, et imperfecta, que mag, ad unum
 unum = ad unum, qd sicut qualiter et numeratur amara, et dicitur esse: si quidem pro gratia, sed si
 me habet re: quate nra qd numeratur apud magis comra, et partiali et supra qd magis dicitur
 me ratio inquis mag et fra innotatur. 4

Maia la habet propria existam

Si prope, qd loca habet, supponendu e' existam valiter ab existam, sicut et stabilita in
 metha relier qui nra. si enim hoc si supponatur, loca non habet qd: quoniam sicut actu e' mag
 propria habere esse, sic actu erit propria habere existam, hoc ipsi, actu in proprii, plures
 habere existam partiali, sicut ab existam, ita commiter huius, et dicitur, quibus
 randy et alij ad hunc = la dicit mag, la non habere propria existam, sed existam per existam
 fra et compositi. sic commiter huius, qd sicut est familiaris. sicut qd

NOTIA 70

Maia non habet propria existam, existam ab existam, sicut hoc pluribus loca traditur
 a dicitur, magis existam la parte qd art. 2o ad 3o dicit = maia la non existam in per se
 na per se existam, qd non sit ens actu, sed pota tantum. sed adhuc clarus qd qd dicitur
 art. 2o huius dicitur: quid quid ens in per se mag, inveniatur actu existit, qd quidem non habet
 maia nisi per fra, que e' actu eius, sed clara sunt verba dicitur, ut nulla egerit ex
 plicatione dicitur qd dicitur, ab actu e' unum per se non solum in esse subtile, sed etiam in esse exi
 tale; sed si maia habet et propria existam partiali, existam ab existam, sicut solum subtile non
 est unum per se: qd mir pr: si maia la habet et propria existam partiali, existam et fra
 non potest fieri unum per se: qd totum subtile non esset unum per se. an pr: si maia habet
 propria existam, esset ens in actu, et pariter fra per se existam partiali, sed existam
 esse in actu requirit fieri unum per se: qd. Respondeo Ad hunc, mag per propria existam esse

ens in actu incompleto et vitali; quia existam mag e' incompleta et partiali; quare potest
 existam et fra fieri unum per se: nam ut requirit fieri unum per se existam esse in actu im
 pleto et actuato; si tantum in completo = sed maia e' dicitur: implet mag, esse ens in actu per existam
 tam, et non esse ens in actu unum et complete: qd si maia e' unum in actu per existam, sicut in
 et hanc potest fieri unum per se. an pr: implet mag, esse ens in actu per id quod in unum
 et complete potest fieri unum per se, sicut causam, et non esse ens in actu unum et complete; sed maia
 non existam potest fieri unum et complete extra se, sicut causam: qd. Maia e' actus; quia quando res
 e' extra se, mag causam, non completa a. mir e' dicitur qd sicut existam esse actu unum
 que ab omnibus participatur, ipsa tamen nihil participat. Maia infertur = Maia dicitur: si maia
 non existam non e' extra se, sicut causam, qd dicitur potest fieri extra se, per existam, sicut et complete:
 existam per se, per se, sicut potest fieri extra se, sicut Maia; quia quilibet res
 sicut causam, sicut potest esse in potest existam per existam, sicut et complete

sed hoc implat. h; quia qd eo in quantum existit h; recipitur in maā existenti re
 et peritur in existit maā, faceret que existere existit maā; at hoc implat; quia ad vnam
 partem existendi nō datur alia ratio sibi. qd. n; quia in principio; ad causam nulla ratio existit
 per existit valeat per d; tam. qd. implat qd existit maā eam relinquit in pota ad existenti per
 existit tam h; qd ea relinquit vlt et ad adequate completā, tum denique quia existit ē
 actus vlt, seu v, et fra actus v; sed implat qd actus v; sit in pota ad h; qd = ex qua
 impugnatione alia potuit ratio pōnal se. vni parte subtile fit ex maā ratio ex
 pota, et extra ratio exacta lo. h; si maā haberet propria existit nō habet vni parte extra
 tam quam ex actu lo. qd. mixt. fra nunc casu nō est actus v; quia supponit et alia
 tum; immo et secundū actū Confirmit; et Orgetur: si in maā pro priori ad fra subtilem
 pro supponitur aliqua fra, licet partiali, nō potest fieri ex maā et fra super veniente; quia
 a subtile: qd si in maā pro supponitur existit licet partiali, est ipsa et fra super veniente
 nequit fieri vni parte subtile. an ē vni aduersory, habetur qd. si subun maā tam
 pro priori ad fra subtilem nō potest esse alia fra actuata. conca. pr. idus illi vntunt fra
 vntunt, quia fra super venient; supponit maā vntam in actu v; in compaem que recipitur
 alium actum h; sed multo magis ē actuata maā per actu vnt, seu v; multo minus h; se
 ē Capax recipiendi actum h; qd. Nec valet recurrunt ad partialitatem existit. nō in
 qua valet: nā etia Scotus dicit fra presupōta in maā esse partialem; at hoc nō vntan
 te remittunt ad mirere rationem fra procedentem fra subtilem: qd = d; quibus omnibus potest
 sequi ex tanta aduersorym existit et et nō esse vnt actum; qd. vnt et nō potest rem vnt
 extra causat. est quidem quia hoc ē de conceptu existit qd a quocumque existit a partē
 parit debet; nō est; quia ad vnt in ea componere vntant recipit actus et potest vnt
 que oia absurda vnt **Soluntur arguta**

Arg. 10: maā pro priori ad existit h; intelligitur existit; sed nunc nō potest existit per
 existit h; qd per propria. maā pro: maā pro priori ad existit h; ē causa maāly; qd. nō
 sed causa pro illo priori, quo causat intelligitur existit; qd. maā vnt. nō potest.
 h; quia causa talis requirit existit; h; quia causare ē actus v; qui supponit et debet
 in existit. h; denique, quia existit ē condō iniqua nō ad causat d; qd. hoc arguta
 supposita, sicut in presenti supponitur, d; se est ab existit habet clara in fra in ipsa
 maā respectu propria existit; nā si existit maā valetur a maā d; h; qui nō debet valetur
 in maā recipi: qd maā ē causa maāly existit, sed causa pro illo priori quo causat in
 telligitur existit; qd maā pro priori ad propria existit nō intelligitur existit, hoc
 nō vntant aduersi: qd falsa ē maā d; h; h; qd arguta qd. qd. h; ex mit h; d; se
 qd. qd. h; ad vnt. h; nō vntant ubi h; vntant vntant, que hic pro priori vntant, h; vntant
 vntant, vntant vntant vntant h; h; vntant vntant vntant vntant vntant vntant vntant
 hoc ut maā sit causa maāly h; nō requirit qd pro illo priori quo causat, intelligitur existit;
 sed hoc ē si pro nō vntant vntant vntant et hoc ē quia existit vntant vntant vntant
 causat d; h; condō autem sufficit si pro nō vntant vntant vntant vntant vntant vntant
 ingere causat maāly, ad qd solent vntant vntant vntant vntant vntant vntant vntant
 propria existit, vntant vntant vntant vntant vntant vntant vntant vntant vntant
 tam nō habere; quia cu sit in pota ad actus h; vntant, multo magis debet esse in pota ad actus

Ultra: Aliqua potest pati res subeissa pro toto instanti tali, pro quo ipse actus aduere-
 quod autem non requiratur qd actus productibz rei producat effectum qua existit.
 Nam in actione productiba ari mo, eiusque humanis, que existit verbi per querey-
 ita producti

Expi
 Hanc
 Totalem

Ita partialem sed actio productiba rei terminatur ad illud qd existit totalem; na per hoc adu-
 extra qd positum: eo = et non est; quia existit n̄ a mo poli rem in natura actionis pro-
 ducit; sed tantu conditio qua sufficit qd pro toto videtur: datur igitur; quia talis in ai no
 creatura Dei erga ma Inuenitur in actione productiba agentis creati erga fr̄, et existit
 quod in eodem instanti tali, quo ma creatur, producatur fr̄, et eius existit: quare in
 nullo instanti tali ma est existens. Reply: per hoc e actio Dei creatura ma, que actio

creatura, educit fr̄; sed hoc positum extra deus suas causas. Vbi et sim plate: eo potiori mag
 actio productiba Dei = in ra: per hoc e actio creatura humanis xpi, qua dicitur producti-
 ba ab ipso cuiusunque agentis; sed hoc productio existit tam Dei productio; eo et illa - simi-
 liter: per hoc e actio Dei creatura ma, qua erga productiba compoiti, sed hoc positum
 per hoc adquate et complete extra causas: eo et illa, eo ma n̄ sibi habet existit per totum
 sed totalem. Res eo per hoc e actio creatura Dei; quia, ut pote rem ex nihilo pro-

ductum, existit virtutem instanti; attamen nulla imperio ei aduenit debet ex eo,
 qd n̄ ponit ma extra deus suas causas; quia hoc n̄ est aduere in actione, sed ex in-
 capace in producti, seu ma oritur: si erg ma ex suo sepe n̄ exigeret prius fr̄am,
 qua existit recipere; ex Deo grallo, sicut creatura subeissa ponetur; ut patet in insti
 apertis. Reply: eo ma n̄ creatur a Deo, sed ab agente naturali producitur. pr. na: ab eo res

producitur, aquo eius existit producitur; sed per hoc existit, per quod ma existit n̄ po-
 ditur ab agente naturali producente fr̄: eo = igitur: ab eo res adquate producitur aquo ponit-
 tur adquate extra causas; sed ab eo aquo habet existit, ponitur adquate et complete, fr̄a causas;
 in hoc sit, ut nos fatemur, effectus existit: eo ab agente naturali producitur adquate et com-
 plate ma = Vbi rem in produci ab eo aquo habet per se existit, sed ab eo, aquo ma
 nihilo ad aliquid extrahitur, qd habet ma per actionem creatura Dei, aquo agentis

habentem, quod ab actione creatura Dei ponitur ma subeissa fr̄; in quidem
 subeissa producta per totum Dei actio ma, sed per actionem agentis producentis, nam
 que quiescit in actio Dei Inuenitur: quare a Deo, et in ab agente naturali pro duci-
 tur: na, ut dicitur e adhuc ut res producat n̄ requirit qd eadem actione, qua ipso pro-
 ducitur, eius existit producat; ut patet in insti de summa rix xpi et in extra totali
 qua ma naturali existit, nec simili res sufficit qd existit aliquid producat, ut dicitur
 rem produci: sed requirit qd entis rei subeissa ponetur a producat, qd agente creati
 n̄ habet, per qd stat ad contr. Arg. ma e imperabilis et incorruptibilis; sed si existit per

existit fr̄ n̄ esset imperabilis et incorruptibilis: eo. mix. si n̄ haberet existit propria sed
 fr̄ eam amitteret ad corruptionem compoiti. Et eam haberet ad eius uoluntatem; sed hoc e
 e gerabilem et corruptibilem: eo. mix. pr. mix. res geratur, quando ponitur sub existit et hinc
 corruptur, quando desinit e sub existit: eo.

Hinc apparet expositi repla dicit: na licet ad productionem rei non sufficit existens
 productum, sed sub exita ponenda e productatur; sic ad eius destructionem, non sufficit
 quod existat deus, nisi destruitur etiam res: Et igitur, quando dicitur destructio dei
 fit, et eius existens destruitur, non destruitur, sed maneat ut, ab alio fiat, et alio
 Compositio Composita, ut post subitum dicitur; hinc e, quod maam destrui dicitur, quod
 in aliquo numquam maam existat laet: nam eodem instanti, sequenti, ad quod dicitur
 sub exita huius Compositio, e reo existat dicitur, sed fit aduenientia. Ad id verumamen e, mag
 dici ingenerabilem et incorruptibilem: non quia ngeretur seu crearetur a deo ab eo que
 possit, si velit creari huius, seu in nihilo retri: sed dicitur ingenerabilis, quia generatio pro
 ductio rei ex aliquo principio subit, quod non habet mag, ut post subitum; et corruptio destruc
 tio rei ex aliquo manu rei subit, quod etiam mag requirit: alia, dum maam destruitur, retri
 hilaretur a deo, manet et dicit subitum, quod existit subitum, quod requirit: alia maam cre
 atur, et a nihilat huius nullo manente subit. **Arg. Vbi: si maam existens per exitum**
in se, destruitur ab agente naturali; sed hoc dicitur non potest: quia postea obiturus
maam: non dicitur conservatur, quando manet sub exita; sed ab agente naturali habet
quod sub exita maneat sub exita, si existit per exitum: si quid magis naturale per
huc et illuc producam, producit successum existat, quod a maam destruitur in se: quia
maam in se per se: quod magis impotens producere magis, impotens e quod destruit: si quidem
destruatio e contraria productio. sed agens naturale impotens e magis producere, ut
postea fit per se eum a deo: quia deo magis destrui in se ab actione deieq producan-
te; non quidem ab actione nude sumpta, sed ut motu actionum productiva et destructiva
agentis naturalis per ordinem ad existat: nam ut actio dei in motu magis destruitur, actio agentis
fit, et existam producant; sic actio dei conservatila magis destruitur, actio agentis
conservantia existam, quia magis existit quod existam huius agentis dicit: magis destruat
e destruat productio: quod ab eo debet conservari in productione, a quod dicitur producan-
te productur de nobis ab actione dei, destruat agentis actio in productiva existat:
quod a deo destruitur a motu actionis agentis

+ subitum

5. AN MAAM
 POSSIT DICTUM NITUM EX GENE LINEA

Supposito ex parte advenit quod magis non habere propriam existat, sed existere per existam
 huius, in detiganda pro parimus am de postea. Si absoluta possit sine tra existere?
 pro quo sciendum e, postea. Si alia e ordinaria et absoluta alia. Iam e, quod dicitur
 concurrens et causam huius se a temperando exigentia, eam. Iam e, quod dicitur aliquid
 operatur in rebus ultra aut supra eam existat; non tamen dicitur id, quod ostendit exi-
 gunt; quare alia e deus aliquid operari in rebus ultra aut supra existat, alia de-
 gunt: 2um a deo non fit; quia hoc esset verum, et a institutis et servere. 2um, quod
 certis supponenda e magis in naturaliter sine tra existere non posse; quia ad hoc naturaliter
 sentia non habet: quare, Petrus obediendo sentit dicitur propagator, dicitur veritatem
 a Philis: unde postea absoluta dei reducitur dicitur.

In qua Deo lo senta defendit mag tm posse de pota Dei absoluta sine fra existere
 hanc ut plurimū defendunt qui mag tm proprie sedunt existia: nec n alij qui no-
 blyant hanc mag tm propria existia n gaudere. Ex quibus aliqui dicunt qd Estu
 quo mag tm sine fra existere n existere hnt per fra existam, sed per alia a Deo commu-
 cabam. Alij opinionum defendunt Casu quo mag tm aliqua persona divina mag
 apum maret sibi vnicoda. De senta docet mag tm nec de pota Dei absoluta existere posse
 sine fra: e com mly inter thoyas et Angelo Magistro. Itaq

Ma 70

Maesta nec de pota Dei absoluta potest existere sine fra, hanc im Madit d thuy pluri-
 bus in locis, sed pro se ipse qd libet lo ant lo vbi ait: dicere go. qd mag tm in actu sine fra
 e hanc contradictoria et simul = Ex quibus proponitur qd pro na se: qd in actu
 • ut Maditorem fieri n potest a Deo ad huc de pota absoluta; sed mag existere sine fra
 fra in actu Maditio nem: qd. mag tm sine fra. nupv: mag existere sine fra a mag
 ee in actu sine actu lo in actu lo; sed mag ee in actu lo sine actu lo in actu Maditio
 nem: qd. nupv qd valet; quia ee et n ee Maditio nem sunt nupv: mag existere
 sine fra e mag ee in actu lo, seu vltro sine actu lo; sed mag ee in actu lo sine actu lo
 e ee in actu lo sine actu lo: go mag existere sine fra e ee in actu lo sine actu lo.
 max e actu; quia fra e actu lo, existia vero actu lo, seu vltro, mag tm sine fra e actu
 lo. Exenititer suppositum tm: habent eni essentialiter prior et posterior: go mag habent
 actu tm sine lo, esse in actu lo sine actu lo, hoc Maditio nem in actu lo ut actu lo
 liquet: go fieri nequit a Deo ad huc in respecta tua pota absoluta. Affirm hoc.

quando duo habent euenlum habentidem prior et posteriori, im plicat posteriori, mutua
 vi n mutua lo; sed fra euenititer e actu lo mag existere vltro vltro, ut ex actu defibz
 vltro: go implet existia mutua mag, n commuicata fra. max vltro; quia i actu sen-
 titer posterior, commuicatur, n commuicatio lo, esse posterior et n esse prior = vltro
 pariter vltro: quia in actu lo in hanc intelligendi, implet in relatio sine actu
 quia actu lo, seu pota; et sine specie impleta, quae se habet ex parte actus, recipit
 go pariter. Possent aduenit, hoc dum posse mag tm posse existere per existia sine
 fra; quia fra e actu lo, mag existere essentialiter ad ipsa propozioni: n Verobaret posteriori
 diuinitu commuicare mag alia existiam, quae n sit propria, ma id qua mag existere
 xret. hanc eni n requerentur per dicta absoluta; quia existia illa super naturi nullius
 fra esse actu lo = vel fra, potest vltro mag aduenit per sua diuina existia existere
 xret. Sed fra e lo: existia sine naturi, sine superly sit essentialiter debet suppre fra; qd fra
 e actu an pr: existia, sine naturi, sine super naturi sit essentialiter e actu lo, seu vltro; sed actu
 lo, seu vltro supponit essentialiter tm, seu fra: go. nupv qd valet. nupv: quia existia debet posse
 posse suppre euenlum existia; sed commuicatio essentialiter existia e ee actu vltro: siquidem ee lo
 terminare et complere = fra lo: existia supernaturali ponetur loco existia fra, puenit que fra
 alij; existia creata e essentialiter actu lo, seu vltro; essentialiter supponit tm: qd fra

Casu quo Deus mag aduenit ut per sua diuina existia existere, aduenit mag tm ac-
 tuam per fra, sicut i de facto apumgit mag tm existia: go in nullo casu mag tm debet existere
 sine fra = Amplius: si humatus existia per sua creatur complere in actu mag tm potest a Deo abso-

Mitari subijta diuina: qd pariter n potest verbum velue maq existem nisi maq lytra
 presupponatur. gabet: naq id est Veru, quia subijta entiter supponit naq compoq ex maq
 et tra; sed etiq existia entiter debet supponere maq Cy tra, inmo et cy subijta: qd. Pny:
 n obstante qd existia debeat supponere maq Cy subijta Verbu a sumptis naq humanam ad exi-
 tendu maq existia, n terminam propria subijta creata: qd n obstante qd maq ad hoc ut existat
 debeat supponi Cy tra, potest Verbu a sumptis maq ad existendy qd propria existia n obstante propria
 tra: qd potest existere sine tra. Hec Regula nihil tra nos includit: siquidem ex ea requiritur posse
 maq existere sine tra: nam sicut maq humana a sumpta ad existendy referri n e adijta
 subijta, sed habet subijta Verbi subintem defectum subijta creati, quia maq n e adijta
 ad existendy existia Verbi, quibus dicitur qd tra est adijta alia tra supponit debet qd. qd n e
 Verbi tra: qd nihil tra n e adijta Regula Compuncta. Pny: qd qd R; potest a sumptis maq
 ad existendy propria existia, quibus n presupponatur in maq propria subijta creata: siq vero potest a sum-
 ptis maq ad existendy, n presupponatur in maq tra aliqua creata. et tra dicitur qd n e adijta
 in eo, qd subijta ex proprio capite n dicitur imperfm Cy sum dicitur tra et maq compleve existia
 entia naq, qd obijta ulla imperfm fieri potest; sequitur qd potest Verbi subijta subijta: at vero tra
 ex pro pio capite dicitur receptionem et informacionem in maq, que sine imperfm fieri potest: prout
 que requit a Verbo supari, sed debet presupponi tra creata similitur prout tra existiam

Soluuntur arg.

S. Leon. No
282. f. 670

1o. Deus solo facere potest quid quid facit media causa 2a; sed Deus facit
 maq existere media tra; qd et qd existat sine tra facere potest. magis. Deus potest
 e ad existiam maq, et tra, et ad existiam Cy causa 2a = Consi. n. Deus sicut
 potest producere maam, et tra; sed tunc causa maq existit sine tra: qd. R. Deus, ut potest infir-
 mitate, solo facere potest quid quid facit medijs Causis 2a, quatenus infirmitate imperfm
 n dicit; sicut vero siom per fm dicit: Cy qd informatio imperfm in dicitur, hinc ego
 defectus Causis 2a, sicut lupus, nequit Deus: Unde quibus facit qd maq Cy tra existat n
 tamen facere potest qd existat sine tra, prout videtur dicitur ad Consi. R. Deus sicut produ-
 cere maq et tra. Hec tamen n in fortis qd maam sine tra producat et faciat exi-
 stere: na quia sicut producat ad Deo, ex quibus libera producat ne Deus necipitur aliqua
 deermize producere; sic ens sicut producat hanc existiam libera productione Deus necipitur ad
 eum sub ali votali et sub maq tra et hinc producat; quia ad hunc existiam dependit, quatenus
 maq ut existat existiam dependat a tra, tamq ab actio 1o qd potest maam ad existendum, hinc
 qd quibus libera maq producat, debeat necipitur tra producat qd. R. Deus sicut producat hanc existiam
 imperfm dicitur: qd nulla e alio. n. n. qd quibus causa 2a dicit imperfm potest Deus sicut producat hanc
 imperfm: qd. an. qd. subijta creata dicit imperfm informacionis; et tamen eam Deus sicut producat hanc
 sicut in motu n. sumpta a Verbo: qd. R. negando naq. ad existiam potest n. n. qd imperfm
 subijtam creatam dicere imperfm informacionis, quia creata e n. n. qd. an. et ad existiam potest
 non. n. n. dicit hanc maam humanam qd nullam imperfm induit: et vero tra necipitur producat
 sed ex conceptu tra dicit imperfm, Cy informacionis dicit: Unde hanc imperfm nequit ad Deo, quibus illa in-
 fertur quare

actum in, ita persistat subtiliter e essentialiter supponit negationem exigentiam ad essendi in alio,
 ut hoc nō dicitur, potest dicitur non persistat, que nō supponit negationem exigentiam ad essendi
 in alio; ut in eisdem accidentibus dicitur que per se existunt, tamen habent exigentiam
 essendi in alio; ep; sed ob quod per actum in negativum per se inveniunt ad que adhibet. et hoc e quia
 cum habere solum e carere experio 7 respondenti sui actui se, sed nullus requiritur actus nisi
 ad summum pota obedientialiter potest, que datur in accidentibus per modum ad ducendo omni
 ptiam accidentia igitur theoretica solum negativum per se quatenus nō habent actuali
 experium essendi in alio; q; nō tam e habere, quam si habere: at vero in existit sit actus 2
 potestibus, nec sario preexistit actum in, absque eo que requirit recipi = Per q; stat ad contrā
 quia per se actus que supponit negativum exigentiam ad essendi in alio, e persistat potestibus, que
 nō accidentibus, sed nō habet locum, ut suo loco dicitur. Dicitur: actus 2 vitalis e actus 2 potestibus
 essentialiter supponit actum in; sed potest per actum in vitalium inveniunt in quo
 nō supponit actus 2 vitalis: ep = De se negandum; quia actus 2 vitalis existit essentialiter
 ab actu ab actu vitalis: utriusq; communi dicitur actum in vitalium lapidi ignis autem
 fore in eo nō potest, sed modis, et modo modo, hoc e lapidi nō habet effectum solum in
 di in actu de. Per hoc modo existit potest magis inveniunt; quia actus 2 vitalis proprii ad form
 nō supponitur in eo, nullus existit effectus lapide: at vero lapid quatenus effectum vitalium nō
 referet, lapax potest recipi effectum qualificationis: quare nō habet paritatem, inquit potest de seque:
 magis dependit actum a se, quam actus a se. Nam quia actus e utriusq; solum, magis prior forma et magis
 e actus 2 vitalis a se, que e contra: tum quia magis, ut per se substantia per se accidentis, sed
 magis perfectum minus dependit: ep = Sed repetit dicitur in part 9 e 6 art 2 ad 2m dicitur; q; actus
 in, et per se actus quidem; magis actum secundum quod e, est in pota: unde magis dependet
 magis e in actu solum forma, quam actus sine modo = Equivale negativum magis quod e, et
 dicitur: nō tam potestibus magis dependet a se, que e contra quod e, et contra quod e, sunt partes: nō
 tamen e in eo actus et actum pota, et vitalium in e actus imperit sit magis, potestibus
 tamen e in eo actus

De pto 30

De pra substantia secundo entis realis principio

Per actus diffinitionibus de ma, statim de pra 2o entis realis principio se opert digne
 tanq; sicut igitur ma variis nominibus, sic sede coribus appellatur, et suo loco dicitur
 nō; sic pra e oppositio nomen dicitur exornatur: e igitur pra appellata sit, quia magis
 in formam, sede formam, formam debet pariter quod e alij. Ex quo tam quom certum sit
 manere debet existere, tunc statim formam substantiam, quatenus oppositio debet cum aliquo quantu
 tum fuerit. quod autem ea sit paucis dicitur. Igitur comony phylotz dicitur e sic sit dicitur
 actus 2 in se materialis magis, vix per se e actus 2 nō; Cuius dicitur per paritatem existit caput nō potest
 in actus 2 comit e accidentibus: per se in se materialis dicitur nō tatur nō e in ma in se, sed
 in se, et dicitur e: particula magis dicitur nō formam compositum de recipientibus, sed maam
 ex qua et pra compositum sit: per reliquas particulas dicitur in se, e actus 2, quia e ut sit actus, nō
 potest e ali qua ma vix per se

Per quod sic dicitur de finis boni tui: q; dicitur e quod magis
 substantia per se intelligitur per se, et quali est actus, sed per se dicitur de se

Adm. v. d. l. u. q. u. o. m. a. d. b. o. a. t. q. u. e. p. h. i. t. i. n. h. a. c. l. i. t. e. r. a. p. a. r. t. o. r. u. m. t. t. p. o. s. t. r. e. p. u. r. o. n. e. m. C. l. i. t. e. r. a. s. u. n. t. a. r. t. i. c. u. l. i. s. p. o. n. d. e. n. t. i. b. u. s. g. e. n. t. i. b. u. s. et. i. n. c. a. r. n. e. m. e. a. b. i. d. e. o. D. e. u. s. v. o. l. u. n. t. a. r. i. u. m. m. e. u. m. et. A. r. a. m. u. s. e. t. q. u. e. r. i. t. u. r. i. n. j. u. r. i. s. p. r. o. b. i. t. u. r. q. u. e. Q. u. a. r. e. v. e. l. i. c. h. i. h. i. c. a. l. i. q. u. e. p. a. r. t. e. n. i. b. u. s. d. i. s. t. i. n. g. e. t. u. r. n. o. r. e. s. p. o. n. d. e. n. t. e. h. i. c. e. i. u. s. e. s. p. a. r. t. e. d. e. 119 a. r. t. i. c. u. l. o. 7. q. u. a. r. t. u. s. s. i. m. i. l. e. h. u. i. c. s. i. c. r. e. s. p. e. c. t. ; q. u. a. n. d. o. a. l. i. q. u. e. m. a. s. p. e. r. e. p. i. c. t. u. r. i. n. i. g. n. e. m. n. o. n. d. i. c. i. t. u. r. i. n. i. d. e. n. t. i. q. u. a. r. e. q. u. a. n. d. o. v. e. r. o. i. n. v. e. n. t. u. r. i. n. i. g. n. e. m. p. r. o. c. i. p. i. e. n. t. e. m. d. i. c. i. t. u. r. i. g. n. i. n. u. m. i. t. i. b. ; p. a. r. t. e. i. n. t. o. t. a. m. a. s. s. i. m. e. l. a. m. i. t. t. a. t. p. e. c. c. e. m. i. g. n. i. s. et. a. l. i. a. m. a. s. c. o. m. b. u. r. a. t. u. r. i. n. i. g. n. e. m. e. t. h. e. l. i. q. u. e. i. g. n. i. n. u. m. i. t. i. b. ; i. n. v. e. r. o. p. a. u. l. a. t. i. o. n. e. c. o. n. s. u. m. p. t. o. v. n. o. i. g. n. i. o. a. l. i. e. n. d. a. r. e. t. u. r. et. n. e. d. i. i. n. s. e. p. t. a. p. o. n. i. t. q. u. e. o. i. a. l. a. c. o. n. s. u. m. p. t. u. r. i. t. e. m. p. e. r. r. e. m. a. n. e. t. i. d. e. m. i. g. n. i. n. u. m. i. t. i. b. ; q. u. i. a. t. e. m. p. e. q. u. o. d. n. o. n. t. r. a. n. s. i. t. i. n. t. e. m. p. e. e. x. i. s. t. e. n. t. i. b. ; et. s. i. m. i. l. i. t. e. r. i. n. r. e. l. i. g. i. o. n. d. u. c. i. t. u. r. i. n. c. o. r. p. o. r. i. b. u. s. v. i. u. e. n. t. i. b. u. s. i. n. q. u. i. b. u. s. e. x. n. u. m. m. e. n. t. u. r. e. s. t. a. u. t. a. t. u. r. i. g. n. o. s. p. a. r. t. e. m. n. o. n. a. l. e. m. c. o. n. s. u. m. p. t. u. r. ;

Quibus habet quid maas non d. u. l. a. t. i. o. n. e. c. o. n. s. u. m. p. t. u. r. p. e. r. p. a. r. t. e. s. a. l. i. q. u. e. p. a. r. t. e. s. l. o. c. o. p. a. r. t. i. s. a. n. t. i. s. i. t. u. m. s. u. b. r. e. p. e. r. t. u. r. s. i. c. e. a. d. e. m. n. u. m. i. t. i. b. q. u. i. a. p. a. r. t. e. s. a. d. e. n. t. i. c. i. t. i. o. n. e. m. l. o. c. o. i. n. t. e. n. e. n. t. i. b. t. r. a. n. s. i. t. i. n. p. a. r. t. e. s. p. r. o. c. i. p. i. e. n. t. i. b. ; q. u. a. r. e. q. u. a. n. d. i. b. i. t. o. t. a. m. a. s. a. p. e. r. e. t. u. r. a. l. i. a. p. a. l. o. c. o. s. i. s. u. s. p. e. r. t. u. r. ; s. i. t. a. m. e. n. t. h. o. c. p. a. r. t. e. s. i. t. i. b. e. t. q. u. e. p. a. r. t. e. s. f. i. a. t. e. a. d. e. m. n. u. m. i. t. i. b. r. e. m. a. n. e. b. i. t. e. t. r. a. o. s. q. u. e. ; q. u. i. a. m. a. s. n. o. n. e. s. t. u. m. p. t. a. i. n. a. p. a. r. t. e. s. i. t. a. l. i. q. u. e. c. o. n. s. u. m. p. t. i. b. ; s. e. d. c. o. n. s. u. m. p. t. i. o. n. e. ; q. u. a. r. e. f. i. t. p. a. r. t. e. s. h. u. i. u. s. d. e. p. e. r. i. t. i. b. c. o. n. s. u. m. p. t. i. b. ; p. a. r. t. e. s. d. e. r. e. n. t. i. u. r. e. t. r. i. p. u. l. a. t. u. r. h. i. c. d. i. s. t. i. n. g. i. t. u. r. h. a. c. q. u. e. n. u. m. i. t. i. b. e. x. i. s. t. i. t. i. o. n. e. e. s. t. C. a. p. i. t. u. l. o. s. d. i. c. i. t. i. s. i. m. e. l. c. o. n. s. u. m. p. t. i. o. n. e. s. e. d. p. a. u. l. a. t. i. o. n. e. a. m. i. s. a. h. a. c. v. e. l. i. l. l. a. p. a. r. t. e. m. a. g. i. s. e. a. d. e. m. r. e. m. a. n. e. a. n. t. p. r. o. p. r. i. e. t. i. b. ; et. d. i. s. t. i. n. g. i. o. n. e. s. e. a. d. e. m. q. u. a. r. e. e. x. i. s. t. i. t. ; t. e. m. p. e. r. r. e. m. a. n. e. t. e. a. d. e. m. n. u. m. i. t. i. b. ; i. n. q. u. a. n. d. o. n. u. m. i. t. i. b. h. o. o. s. i. c. u. s. v. n. a. p. a. r. t. e. m. m. a. s. n. a. s. i. s. i. n. a. l. i. q. u. e. v. e. l. e. e. a. i. d. e. n. t. i. f. i. c. a. n. t. v. e. l. r. e. h. o. p. o. r. i. l. o. c. o. p. e. r. d. i. t. i. b. ; s. i. d. i. c. e. r. e. n. o. p. o. s. s. u. n. t. ; q. u. i. a. s. e. m. e. l. d. i. s. t. a. n. t. e. q. u. i. n. q. u. e. i. d. e. n. t. i. f. i. c. a. n. t. ; e. x. d. e. b. e. r. e. q. u. e. d. i. c. e. r. e. d. e. m. s. e. d. p. e. e. m. a. s. p. r. o. t. e. a. n. t. i. b. ; n. o. n. t. a. m. e. n. t. i. a. t. i. b. ; u. t. A. r. i. a. g. e. a. p. r. e. b. a. t. q. u. o. d. v. e. l. i. n. q. u. a. n. t. e. p. r. o. c. e. d. i. t. u. r. A. r. i. a. g. e. i. n. p. e. r. t. e. n. d. o. v. e. l. v. e. r. a. e. s. i. n. g. l. u. s. — Q. u. o. d. v. n. a. p. a. r. t. e. m. m. a. s. n. a. s. i. s. i. n. a. l. i. q. u. e. e. s. t. v. i. u. e. i. a. l. i. q. u. e. p. r. o. c. i. p. i. e. n. t. i. b. ; et. s. u. b. r. e. p. e. r. t. u. r. l. o. c. o. d. e. p. e. r. d. i. t. i. b. ; v. i. u. e. t. t. o. n. e. v. i. u. i. u. s. q. u. i. p. r. o. c. e. p. t. u. r. i. t. i. b. ; et. v. n. e. i. g. i. l. o. n. i. u. m. c. a. v. e. n. d. u. m. d. i. s. t. i. n. g. i. t. u. r. n. u. m. i. t. i. b. ; f. i. t. e. a. d. e. m. n. u. m. i. t. i. b. ; q. u. i. q. u. e. a. c. q. u. i. r. i. t. u. r. p. o. n. i. t. u. r. i. n. u. m. i. t. i. b. ; c. u. v. i. u. i. a. t. u. r. s. e. u. i. n. c. o. r. p. o. r. a. t. u. r. c. u. m. a. s. p. r. o. c. i. p. i. e. n. t. i. b. ; t. r. a. n. s. i. t. i. n. r. e. s. t. a. t. u. m. s. e. u. t. e. a. m. n. u. t. r. i. t. i. b. ; s. e. u. i. n. q. u. e. n. o. n. a. p. r. e. b. a. t. A. r. i. a. g. e. ; s. e. d. d. e. c. e. b. a. t. q. u. o. d. t. o. r. a. m. a. s. d. e. p. e. r. d. i. t. a. a. l. i. a. n. o. n. a. m. r. e. l. o. q. u. a. r. e. ; q. u. o. s. e. n. s. u. n. e. s. e. c. f. a. c. i. t. u. r. e. e. a. d. e. m. n. u. m. i. t. i. b. ; m. a. s. i. s. i. n. a. l. i. q. u. e. a. d. e. m. n. u. m. i. t. i. b. ; h. i. c. v. i. u. e. n. t. i. b. ; e. s. t. d. i. c. t. u. m. l. i. c. u. s. i. n. j. u. r. i. s. p. r. o. b. i. t. u. r. h. i. c. l. o. q. u. e. f. i. a. t. a. l. i. q. u. e. n. u. m. i. t. i. b. ; i. g. n. i. s. q. u. i. a. n. e. e. c. p. o. t. e. s. t. e. e. a. d. e. m. n. u. m. i. t. i. b. ; m. a. s. i. n. p. a. u. l. a. t. i. o. n. e. d. e. p. a. r. t. e. r. u. m. ; et. a. c. q. u. i. r. i. t. u. r. ; i. t. a. u. t. p. a. r. t. e. m. a. g. i. s. d. e. n. t. i. c. i. t. u. r. i. n. v. e. n. i. a. t. a. l. i. q. u. a. m. p. a. r. t. e. m. p. r. o. c. i. p. i. e. n. t. i. b. ; c. u. v. i. u. i. a. t. u. r. s. e. u. i. n. q. u. o. d. d. i. c. i. t. u. r. ; n. o. n. e. s. t. s. i. m. i. l. i. t. e. r. c. o. m. m. i. s. t. r. o. n. i. u. m. f. i. a. t. e. a. d. e. m. n. u. m. i. t. i. b. ; s. e. u. i. n. q. u. o. d. d. i. c. i. t. u. r. ; m. a. s. q. u. e. a. c. q. u. i. r. i. t. d. a. n. d. a. e. s. t. i. l. l. i. q. u. o. n. i. s. c. a. r. n. e. e. r. a. t. e. e. a. u. t. e. m. a. l. i. a. m. a. s. n. u. m. i. t. i. b. ; d. i. c. t. a. e. r. a. t. ; s. e. d. h. i. c. c. a. s. u. s. a. l. i. q. u. e. e. s. t. ; q. u. i. e. s. t. i. n. s. e. n. t. e. n. s. u. m. i. u. m. i. t. i. b. ; d. i. s. t. i. n. g. i. o. n. e. p. r. o. m. u. l. t. o. t. e. m. p. e. c. o. n. g. i. t. u. r. n. a. r. r. a. t. s. e. p. h. i. l. i. q. u. e. s. e. p. i. t. a. t. i. s. i. q. u. e. i. l. l. i. h. o. e. r. e. n. t. i. b. ; q. u. i. t. o. n. i.

v. n. e. n. i. m. p. e. f. a. c. t. u. s. f. u. i. t. u. t. c. o. r. n. i. b. u. s. h. u. m. i. v. e. r. e. r. e. t. u. r. ; d. a. n. d. a. e. s. t. m. a. s. q. u. e. r. e. l. i. q. u. e. p. r. o. p. r. i. e. t. a. t. e. et. r. e. l. i. q. u. a. m. u. s. q. u. e. a. d. m. e. r. i. u. r. e. e. s. t. a. t. i. p. l. u. r. i. m. i. s. i. s. x. p. i. ; s. e. g. l. e. n. d. e. a. h. i. c. u. t. r. e. p. e. r. t. u. r. ; m. a. s. i. n. q. u. o. d. d. i. c. i. t. u. r. ; = s. i. h. o. c. r. e. s. p. o. n. d. e. a. t. r. e. p. e. r. t. u. r. c. a. p. i. t. u. l. o. s. p. o. s. t. e. t. a. c. c. e. d. e. r. e. q. u. o. d. m. a. s. h. a. b. i. t. e.

per generationem non sit propria, sed alterius horij; ut si cum mater est; carne humana postur fuerit,
sed tunc requiritur idem numerus hoc, et variabitur tota altera: go. Respondet aliqui huiusmodi,
quod cum quo duobus moribus fuerit, in eadem materia, in reuersione de se habundant in inter ma-
ter, superius. Non quo unicuique de suis. Ex circumstantiis tamen casum, in quo alter mater
aliter alius fuerit: tunc enim, de quibus 1079 magis dicitur: et tunc, qui alius fuerit; tunc nota. Unde
de se magis, quam de se sit. licet uero 1080. sed esse in re et occulte, et per quam clausam
oculis de bagamus, inuisibilis que libito totum non uere potest. go. sed tunc, nec cum magis
licet magis autem postea.

Explicatur quid sit forma educi 40 Mar 20

Explicata magis existat

Quod non de se, sed occidit, hoc non de se, producuntur nullo proposito subiecto; cum
phlogistonem Consequenter aliquos eorum educi explicata magis, sed ante quam inducitur mater
quod non de se explicata magis educuntur, aut educi possit quid sit forma educi explicata magis explicare
necesse est; quonia re latius dubia inter auctores inuenitur: nam quibusdam in re educi
materia a de se la post go. et post hoc quod sit, actus quod sit actus, quod sit actus
in forma magis, uero autem actus, tamen in explicando quo modo ha educuntur. Toti
neantur autem sui educationum in forma magis, multipliciter uariantur. Aliquos in huius
causa Aristoteles at educationem formam explicata magis explicarent, quod educi
explicata magis, nihil aliud est, que ha latenter, et de se manentem in materia, et actionem
fortius manifestari et extrahi, seu quasi sepius excitari. Verum hoc quoque multum
reducitur. Nam quia educio non ha manifestatio, sed egestera generatio, de qua ex ea sequitur
est in materia actus in materia multum materiam occultam, quod simul in se ha de se
et caduicis, et magis. Nam tandem materia non que prae se gerit, ut per se que
unica ha sit actus, sed non magna eorum multum, et licet de se actus de se
go. explicata quoque re dicenda merito est. Nam quibus ab hac omni re de se, quatenus aperit
formam ante sui educationem latere in materia; aperit quoque ut praeter materia educator
in ea praesupponi secundum aliquem gradum sui, ut postea per educationem faceret de se
gradus, uero ad speciem producat. huius modo dicendi adherent a se de se
ha praesupponi in materia secundum sui virtutem remanens; si aut tamen arborum in materia
praesupponitur, ut ex ea arbor producat. hi modo dicendi, alii que simile fundantur in
de se principio, ex nihilo nihil fit, quod non est respectu agentis naturae. Sed si aliquid
ha non praesupponitur in materia, agentis naturae ex nihilo sui ha faceret. go. et de se ha in
materia praesupponitur, sed materia non hic modum dicendi. Et coincidit cum quoque Aristoteles
dicendi, quod non debet admitti. nam praesupponitur, aut re quoque gradus, ha aut tamen
eius remanens aut quodlibet alio modo. Et quid dicendum est materia et ha, et quod id est
ha cum ha, aut cum materia. Est quid dicendum. materia et ha, quod de se ha producat, et nihil
sui producat. nam produci ex alio quodlibet a se de se, non est ex alio ha produci. hi
est quod inditum ha, go. in materia praesupponitur ha re ha, et sine gradum. Et per
sententiam, quod ha educi. ha ex materia sunt; que autem in parte in se, praesupponitur
in se ha actus secundum gradum, ad rem ha de se de se ha, go. Aristoteles
agentis naturae gradus, ha sunt idem re. go. requirit ha praesupponitur materia, scilicet aliquid
gradus, et secundum aliquid materia; gradus de se praesupponitur in materia non fit ex alio quodlibet

perunt a Deo educi ex pota mag, si vero create, aut create. Dico mag
 fere thomas, qui licet aserant similes has potius se a Deo desita absolute dici
 iugant nimen id desita magis. e in expre dno, alioq que pabam. i gntur
 Augustinus lib 13 Confessionum cap 333 ait: qd licet mag, factus ex itulo.
 Spey vero in eodem inanti de infirmi ma hie produco, sed nomial pcurum
 ite intelligitur que mag in infirmi specie inunt: qd hz maaly in pcurum
 conditione de infirmi ma pcurum produco. at qd fit de infirmi ma, exely
 pota educitur, qd fiat de genere abea: qd.

cap 35 per ha verba: i gntur de pota mag n possit aliquid sub tali reatu qd i
 Natur corpus, ne refoz vno ma, de qua educitur ip se pcurum hie subalia
 ubi hz ablatio pcurum pcurum subram actu existit, ne n: ma n qd pcurum localit
 cidantur tantum se habet a educatione pcurum de pota mag, in quantum salicit accidit
 mag pcurum hie sub alia fra, pcurum sub at subram actu existit, quod op dicit corrupi
 per actionem pcurum alterantia, ad hoc ut alia fra inducitur: de vero corpus in
 productione hz de pota mag n accidit pcurum ip nemo n localit, qd corpus qd se de
 cutum sit per educio nem pcurum de pota mag hie pcurum, nullo modo localit, Laber ne
 pcurum edente. quo nihil expre pcurum pcurum de pota mag: Deq in a pcurum n pcurum
 gradus pcurum vna eam maalem exigam, sed hz color um et elementum, et qu
 tuncque alij hz maaly exigunt ex ma hie educi ex pota ma: qd non mag, tu
 gustus super librum in geneses cap 3 dicenti, in la verum productione pcurum dicit
 pcurum culum, sed quod ma verum habeat, mix pcurum hz colorum hie pcurum pcurum
 sed hz colorum na aliter exigunt educi ex pota mag: qd. ma n certa, et mix pcurum
 hz colorum et maaly na aliter dependant amaa in se de vna n, et operari;
 qd quod ita ma dependet exigit educi ex pota eius pcurum: qd. Ma n certa, qua
 nulla huiusmodi ha possit, na aliter habem, ee aut vna n sine ma: alij ab anima n
 li pcurum reati n dependet, mix pcurum educi ex pota mag e for licet fieri dicitur a mag, sed
 qd qd na aliter neqit ee vna n, et operari sine ma, na aliter exigit fieri dicitur
 amaa: qd exigit educi ex pota mag. ma n de pcurum n. Na in foris in dicit pcurum
 dependet amaa in ee pcurum, et operari, na aliter exigit pcurum dependet amaa: hz
 fieri dicitur pcurum, et vna n pcurum: qd exigit ma n, et educi ex pota mag. qd
 pcurum pcurum: ideo omnia maaly et qd edicimus ex pota mag, quia a ma n dependet
 in ee fieri, et conferari; sed hz colorum et alij maaly dependunt a ma n in ee fieri: hz colorum,
 in maaly, hie: qd = qd: ideo omnia maaly n dependet a ma n in ee fieri: conferari;
 quia habet op vna n a ma n in dependet, et quodam principis pcurum et conferari in dicitur
 ee volenti, qua; pcurum ta amaa elicit, sed hz maaly nullo habent op vna n ma n in dependet,
 in ma n, na aliter a ma n dependet: qd. Regunt thomas, qd licet na pcurum pcurum pcurum
 in la pcurum conditione producta dependet amaa, seu a qua causalit, in tamen: hie pcurum dicitur
 ex pota mag: et qd ee, dicitur quia ad educationem vna n dependet hz acquirere ma n, qd pcurum
 qd ma n pcurum pcurum pcurum pcurum pcurum pcurum pcurum pcurum pcurum pcurum pcurum
 pcurum pcurum: in ea in pcurum pcurum pcurum pcurum pcurum pcurum pcurum pcurum pcurum pcurum
 pcurum pcurum, in ea in pcurum pcurum pcurum pcurum pcurum pcurum pcurum pcurum pcurum pcurum

Hoc e non tenet contraria sententia sed duo qd per se sunt. Illi Metaphisice loquuntur
 in qua factu sit esse nichil absolute. Sed quia quodlibet magnum e. quod duo Petrus habet
 Lensonum Maximaqz qd doctrinam que ad dno. Sed et ad qd quod magno quod
 creati dicuntur: ut patet quod qd creati quod qd per se. Sed et quod ex fortiori ma-
 nis in summius in regno. Sed et pro productione rei et nichil. sed in latiori sensu. Nihil
 ne, pro ut e idem ac geratio. quod quidem alij eum dem loci ubi qd fit: sed eum em
 capere Verbu 27 dicitur. Creati quod hinc de imaginatione et hinc libidine sua: quod quod et hinc
 quod creati et qd at rex nichil sed hoc ex timore, et quod ex adu. Et quod Verba du-
 quod ini aliud con Vicunt: quippe si illa Verba distincta creone intelligantur in comben-
 tui qd refertur: qd nihil dicit in la ruy. Ditione non valetur ultra qd exigitur: qd
 Augustinus ad im. vey producit hinc potest ut inde videtur = quod et alij in comben-
 de duci recte e si Verbum creati in pte ita regere metha in religio debet: na in eodem
 loco tape 19 dicitur. ipse sunt gerones cele et ter: qd ex geratio pte in comben-
 fit ex pte creone. Lilla Verba manifeste vult quod orationem in comben-
 hinc in religio ex pte regere qd 20. et qd est e regla Argui qd creati:

Propter
 adu. ff
 in
 hinc
 qd
 27

eadem actione qua onaa qd producta fuit producta fuit et pte: sed ma fuit pro-
 ducta ab omni creatura et. sequuntur creati: qd pte pte = si pte eadem valeat
 ctione: si vero virtualiter. qd hinc virtualiter multiplex: creati sicut pte remota
 ad maam, et eductio pte remota ad pte = In pte: implet qd eadem mactio ita
 creati et eductio, at hinc hinc dicitur virtualiter: qd. mactio opposita, vici-
 ta creone. quippe illa orioit habere pte, hoc illud excludit: qd implet qd eadem
 valere actu sit creatio et eductio at hinc hinc dicitur virtualiter. qd pte pte e hinc
 et reglam nego mi: adu. ff. qd in: eductio opponitur qd creone. repete eadem tri. pte: respec-
 tu dicitur nego mi et pte. si eni repugnat eadem actionem et eductio remota qd pte
 in diversis morum: quod pte, tam exempli in pte qd appostu, qd doctrina adu. ff. dno
 emi Dei, qua onaa qd maam producit sicut sit eadem ex parte Dei qd actione qua ma-
 dum in pte pte dicit, mactio geratio, seu productio, pte vero iust adu. ff. creatura
 fuit, at hoc componunt adu. ff. pte pte morum: cur qd et hoc ipsum tempore
 in pte, in actione productio qd qd habet hoc dicitur, mactio, sicut, et hinc.

qd
 pte
 pte
 dicitur

Dei nequit e imperfecta, et dependens ab aliquo creato, sed actio eductiva e imperfecta et depen-
 dens ab aliquo creato: dependet eni a ma, ut qd eductio crea: qd actio. Dei productio qd qd e
 quit e dicitur = hinc orioit, mactio pte. pte eni hoc dicitur ab illa pte qd pte
 hinc cause, qd negant adu. ff. pte similiter nec gratia angelum, nec dona supernaturalia
 a deo pte, nec pte eductio: nec pte qd mactio, qd plantam eductio qd pte
 qd nec adu. ff. pte = qd ex dicitur mi: dependens ab aliquo creato, remota, qd mi:
 hinc, et ex parte Dei, nego mi et vdm nulla qd pte datur imperfecto in eo qd actio eductiva
 Dei, dependens a ma pte pte, quia hoc nichil aliud e, qd qd mi productio pte pte
 actionem, sicut pte, a ma dependens in sui eductione: pte vero alia dependet actio qd hinc,
 et ex parte istius Dei: nam licet actio eductiva creata, ed qd actio e dependens pte a ma
 ma qd qd dno in quo recipit: actio vero divina, ut pte hinc et in dicitur ab ipso deo in re-
 latione in onaa, et ed e pte in manu in ipso deo, maque virtutem. hinc. nec in com-
 bini e qd actio creata Dei qd ipse actione eductiva comparata magis perfecta dicitur valeat: qd
 hinc maam, aut maam pte ex parte hinc, in vero ex parte Dei, datur qd: ad eductionem qd ex qd
 maam requirit qd maam pte pte ad pte, sed maam gloriam pte pte qd ad pte pte
 in eadem imperio, in quo creata fuit maam, producta fuit et pte qd = si pte pte requirit qd pte
 in eadem maam pte pte ut tempore, sed pte pte pte sufficere = ma e: sed in pte qd qd

pte

M

Quoque de his maclibus egimus: nunc autem de anima mundi, que spiritalis est prodeit
dubij. Cuiusmodi punctionem, vana et turpiter enumerant Anti phily: inter quos & adri-
anij & Pythagorae, cuius doctrina acriter defendebat eorum animarum numerum ab ini-
continuum est, quae ab uno ipse ad aliud per generationem trans migrarent: ex quo fortis, nescio
cum vulgariter Pythagorae dixit se fuisse diem Zohalidem mercurij filium, ad hoc eufro-
num, de denique Pythagorae, et quibus hic error in iusticiis, in Origene in multis attribuitur.
nam in hoc libro Capite 30 Pythagorae delirij Arsej appellat, qui et apud Obidij & 9 metha-
stos, pythagoras sic alij in introducit

¶ Morie carept animas, temporeque pro re relicta
Sede nobis domibus vivuntque habet tranqua recepit.
¶ Quoque eni hoc docent delirij, ut nec de animarum trans migrationem de uno corpore
deumano ad aliud transierint, sed et trans migrationem a corpore humano ad Volucra, & a
inanimata que vivuntia fuerit: quo circa Empedocle fortis apud Choniam Alexan-
driam sic accipit

ipse ego namque fui fuer diem, deinde puella
arbutum, et Volucris multas que in equo reperij

¶ Nec soli isti Antiphily in hunc errorem prolapsi sunt, sed nonnulli iudei praesertim ex
Nabini, & Belerion, in presentia temporum in eandem fossam inci derunt trans migro-
nem phygam, secretis vero uerionis appellantes, quos circa plures iudei dicunt Adam
animam per secretum uerionis migrasse in Navi, et deinde in Mesiam, quae ad huc
labere putant propter iudeorum peccata

¶ Hoc que secretum trans migrationis ipsi huius mo-
minis Adam Casualitici deiparare volunt, quasi idem sit hoc ac dormire. huc spe-
rare videtur illa iudeica interrogatio ad xpm apud Ioanem & Rabi, qui peccavit hi aut peccavit
et eius et quis respiciet? quae aliter igitur errorem hunc imberant, et dubitant in
alij huius anima propter helia in alio ipse commissa, huc caeteri puri verus & loci ut
Platonij error. hic enim apererat animas & sideribus dependere, in quibus veluti nativis
militij diem degunt, quam per continentem Curiositate ad Corpora commigrabant: quos pioni
clynum, verus helio affectu, hinc hanc amore inhabitant, ideo que ut tanti huius in
tuarent penas, a Deo postea in ipsa corpora huius in lectas = Origene vero tenet animas
males diem huius Angelis, illi scilicet, qui peccantibus de monibus, huius Angelis Deo ad-
parentibus, veluti accipit huius in magno illo ipse verum prole, & huius huius huius peccan-
te: quare et magis praevenerit, in corpora humana ad Deo sunt detruis

¶ Tertulianus qui apre-
bat animam valem se subita corpoream subtiliorem, per Crastorij corporis mollem de
hanc, ipsi que coexistant, et figuratum, adque deo corpore modo produci: id e per huius
tionem: sicut enim ex corpore animato ex huius ante de id sit aliqua sub huius prole
alij pro addeat in nubium huius si nibe illi aquo decidit: sic ex subita corpore re-
landante de erat Tertulianus si nibe illi aquo decidit aliqua portio, quae huius huius huius
tam animam De hoc Tertulianus errore misere longu riter Tertulianus et merito, quonia
pau, huius in huius in huius ex ponendi nulli huius huius & huius huius huius huius
& huius huius in huius huius huius huius huius huius huius huius huius huius huius
de huius huius, ut huius huius huius huius huius huius huius huius huius huius huius

ibi bene, nemo melius: ibi male nemo potius. *¶* Iij existimantibus animam esse mori habere, quere-
 bam animam fieri per generationem, et educationem, sicut et hinc hinc scripsi hinc et male. Ita propter
 Epicureos, et alios Plinius, Zeno, et alij = hinc et tandem; licet ad numerum principum
 intellectibus, id est animam rationalem, ab eis venire: sed tamen Ciceronem ignoravit. *¶* Iude canis
 ex nichilo nihil fieri posse, apud hunc capitur n. scilicet circa hoc solum est, ut quod est, sustinet =
 Commis, tamen et Chastolica sententia debent animam immortalem, de quo in libro de ani-
 ma, patet eorum esse educationem, sed a Deo ex nihilo absolute creatam. *¶* Et quod

¶ conclusio

Anima rationalis non educitur ex terra magis, sed a Deo creatur. *¶* Patet ex dicta, lo. part. 2.
 2o art. 2. Ubi ait: Sed quia anima rationalis non habet a seipsum dependens a materia, potest
 sed habet de se habere, et educitur ex terra magis, sed a Deo creatur. *¶* Et dicitur, et
 2o art. 2. propterea non educitur ex terra magis. quod verba non solum ex propria natura
 patet, sed et rationem nobis praestat = quare non ex ipso deducta potest: pra. quod in terra
 magis non praestatur, ex eius potestate educitur; sed anima rationalis in terra magis non praestatur
 hinc: 2o. mix. pr. pra. quod excedit capacitem magis, in eius potestate praestatur; sed anima
 rationalis, ut potest spiritualis, et superioris ordinis, excedit capacitem magis: 3o. Confir. pra.
 quod in sui fieri anima non dependit non educitur ex terra magis; sed anima rationalis in sui fieri
 anima non dependit: 4o. modo est certa iuxta dicta ad adactionem. mix. pr. pra. quod in terra
 anima non dependet, non dependet in fieri; sed anima rationalis in sui esse et permanere
 anima non dependet: 5o. modo est certa; quia de se et permanere requiritur ad fieri
 mix. quod est spiritualis. *¶* Pat. quia est spirituale, quale est anima rationalis, requiritur ad fieri
 dependere. *¶* Quod in Clavio patet; quia anima rationalis, ut potest immortalis, separata a materia
 permanet. *¶* Ita inferitur *¶* Item 2o: anima rationalis in sui principationibus operibus non
 dependet anima: 3o. nec in esse patet; quia operari requiritur ad esse, et est sit propter
 operationem. *¶* mix. pr. 2o. in principio re. anima operari sunt intelligere, et debet: sed in sui fieri
 dependit anima, et de se operari intelligit, et debet: 4o. in principio aliorum operibus non
 dependit: 5o. nec in sui esse. 6o. nec in fieri patet; quia ut supra dixi magis est operari requiritur
 ad fieri: 7o. nec educitur ex terra magis, ut ex educationis ratione patet.

Solventur argo

Argo 1o: pra. quod in sui fieri anima dependet anima, educitur ex terra magis, sed anima rationalis in
 sui fieri dependet anima: 2o. mix. pr. anima rationalis sit in materia: 3o. dependit anima in sui
 fieri = *¶* Item anima rationalis dependet anima in sui operibus: 4o. et in esse: 5o. et in fieri
 6o. educitur. *¶* 2o. Ne legitime inferuntur ex antea, si non in ratione placita de se arguatur
 hinc. *¶* mix. pr. anima rationalis requiritur esse operari, et dependet anima
 dependet anima: 3o. Item 2o: anima rationalis dependet anima in sui principationibus operi-
 bus intelligendi et vendi: non potest intelligere nisi si dependet anima in sui principationibus operi-
 bus et dependet anima: 4o. Re. requiritur mix. ad cuiusmodi homo ante de se, mix. pr. 2o. dependit anima
 tanquam ab eo in quo, solum. tanquam ab eo mix. pr. 2o. dependit anima
 mix. pr. in materia in errorem antea, mix. pr. 2o. dependit anima
 in materia) hoc non sufficit ad educationem, quia ad hanc requiritur dependit anima, mix. pr. 2o.
 ab alioque in quo fiat pra. prae in educatione explicato, quod non habet anima rationalis, quia
 a materia dependit, pra. quem ab eo, in quo creatur. *¶* Reply: 2o. modo dependit anima rationalis
 in sui fieri anima ac de se mix. pr. 2o. dependit anima in sui fieri, mix. pr. 2o. dependit anima

Exerct munus Causae materialis ad fieri animalis, sed etiam hoc ipsum munus exerct ad fieri animalis, quod
maius est causa: non enim potest dari alia dependentia animae, nisi in genere huius Causae. **mut. pr.**
Exerct munus Causae materialis ad fieri animalis, hoc nihil aliud est, nec ad potest fieri, nisi per
per se in ipso sustineri, sed anima recipit animam rationalem ipsa fieri animalis, quia in
ipsa anima fit: ergo maius causa: quia Causa materialis nullus habet influxum actus, sed
passivum, et receptivum. **mut. pr.**

Explicatur hoc. In alijis dependere a materia, quae
ab eo ex quo se fieri ex aliquo magis, et maius exerct tantum, quod Causae materialis, de qua fit
fieri animalis: alij, si illud ex quo fit, est in alijum a materia, non in alijum a materia
maius: ergo illud potest esse magis exerct munus Causae materialis, de qua fit, sed maius exerct ma-
ius, nisi materia materialis de qua fit, respectu huius fieri animalis est in ipso magis: ergo dependere anima
tantum ab eo in quo, nihil aliud est, quod ab ea dependere tantum ab eo ex quo fit, sed ad potest

quod quidem semper michi deficiat aperuit, non enim magis ad Causae potest fieri magis: **mut. pr.**
maius exerct munus Causae materialis respectu huius; exerct indignitiam, et actionem
productivam, et omnem. **non operatur corpoream tantum, nisi per animam. et de quo**
mut. pr. hoc ipsum munus exerct respectu animalis, ex eius indignitiam et eius actionem
productivam, neco magis: non operatur corpoream tantum, sed sequenti, quod ad actio-
nem tantum educitur, in qua Causae materialis magis respectu huius sustinetur: sed illa quae
exigitur a materia, eiusque actionem productivam. et magis: quia Causa materialis, quae educitur, est
maius, et actio, quae educitur, a materia dependet, exigitur Causae materialis magis: quia quod
alij dependet, exigit illud

Causae materialis, autem quae datur non ex indignitiam sui productivam
nec actionem productivam, nec Causae materialis dependet: quia qui alij non exigit, non dependet
et ab illo. **mut. pr.** quomodo magis exerct munus Causae materialis ad fieri animalis, non
est in quantum anima rationalis non fit in materia, quae materialis, quae tamen
non anima rationalis ad huius fieri a materia dependet. **mut. pr.** nisi materialis, requiritur
maius ad huius, nec actio, quae anima rationalis a Deo producit, nec Causae materialis
habet ad huius, non est, quod anima rationalis, quomodo in materia fit, non fit dependet
a materia. **mut. pr.** nec ex eo quod anima rationalis, quae dependet a materia, non fit dependet
per se, nisi tantum, quod est anima intelligit. **mut. pr.** hoc enim non est, sed non est tantum
ordinetur ad comparandum

Aut alij et potest magis. **mut. pr.** respectu materiae. Ad Causae
potest magis, et ad huius potest magis: nihil aliud est, nisi tantum recipere, per modum huius
fieri animalis, de materia. **mut. pr.** per modum comparativum, nisi materia, et de quo magis. **mut. pr.** materia
est anima rationalis in ipso fieri, per modum huius fieri animalis, nisi magis, per mo-
dum comparativum, de magis, et de quo materia. **mut. pr.** Licitur exerct munus Causae materialis, ad fieri animalis
Causae materialis, quod ad huius non recipitur, non est materia, recipere tantum, quod magis, sed
eam per modum huius fieri animalis recipere, tunc non est materialis, non est huius fieri animalis
valeat: quod in anima rationalis non est dependet, quia licet ut per huius fieri animalis, exigitur Causae
num alij comparativum, potest tamen huius materialis, in materia huius fieri, quod magis in eius
separare huius fieri animalis huius: sed materia recipit animam rationalem per modum
huius fieri animalis: ergo talis est huius. **mut. pr.** anima rationalis ut productivam in materia est huius fieri
est quo, sed in materia non alij huius materialis recipitur in materia, per modum huius fieri animalis
nisi, quia in materia non recipitur, nisi ut quod, sed ut quod: ergo magis ad huius potest magis
est huius, nisi ut quod, respectu actionem creativam, nisi materia: respectu ad huius fieri animalis
est ad materia, de materia, et de quo magis: sed non est non alij huius, nisi quia huius fieri
est quo, respectu huius fieri animalis, quae actionem productivam, et magis: respectu ad huius
tantum, neco magis, et per huius. Itaque in Causae animalis in materia duplex considerari potest
actio: una productivam huius fieri animalis, et alia huius huius huius anima. **mut. pr.** de quo actio
est huius fieri animalis, respectu huius anima rationalis huius fieri animalis, quod; quod talis est huius

Creonem Dei, ut sua liber possit eam trare ab igne consortis ad matrem, ut sit per se subij-
 tum: na vero e actio agentis creaturae cu tal: ut ad uniuersa, animiq magis sit minister
 ut eam tricat, tamquam p[ro]p[ri]a p[ar]tem anima. Deper tu huius tempore subijctio
 que: quare anima in sui finem dependet a matre, quia a sustentante, quia subijcti
 tantu respit actiorem dei: licet quod sui Unionem a matre, tamquam a sustentante de-
 pendeat, quod n[on] respit ad electio non.

Longinquij: sed anima rationali producta in mat-
 rit ut quo respectu actio n[on] Dei produciat: g[er]milla e subie. miror: idto subij-
 actio productua Dei producit ani[m]e ut p[ar]tem huius p[ar]ti. idto eni compatibilis ut h[ab]et
 cu matre: op[er]e = Neg[ati]o n[on] a p[ar]te matris, sed to n[on] actio productua Dei producit
 ani[m]e ut compatibilis: actio productua Dei secundu[m] se, supra neg[ati]o n[on] cu[m] p[ar]te ad
 actiorem huius h[ab]et, et n[on] huius, p[ar]ti, et n[on] p[ar]ti.

Secundu[m] se videtur istu[m] respit animam ut quod se in uniuersam actio-
 nem, quia actio creatua est max[im]e talis actio nullo p[ar]te alioquin
 intelligit. si vero in daretur p[ar]ti huius p[ar]ti cu[m] sit. h[ab]et anima ad corpus
 Corpo sine debet actionem huius p[ar]te que huius respicitur anima ut quod
 subijctio: quod in ista materia: licet in productione reu[er]s[us] omnia normalit[er]
 quod sit per Creonem tantu h[ab]et matre, sed que illa se habet et quod n[on] actiorem
 creaturam, si tamen finis compatibilis compatibilis videtur se habet ut quod inque-
 rem per ordinem ad actionem creaturam n[on] sumptam, sed ut constantem actio-
 nem long[um] et h[ab]et istat ad explanationem. et ad ista p[ar]te: ad h[ab]et h[ab]et n[on] inu-
 fficare de p[ar]te a matre inque n[on] p[ar]te, sed in omnibus, ut in his p[ar]te
 videtur e. p[ar]te n[on] quod licet anima dependet a matre in p[ar]te n[on] p[ar]te
 h[ab]et dicit legatari: ha[n]c n[on] ortus ex anima imp[er]m, sed ex indigentia ip[s]ius p[ar]te
 tum, que cu matre sint. n[on] nisi dependet a matre p[ar]te p[ar]te = p[ar]te p[ar]te
 omnino falsae; quia cu matre op[er]e sit intelligibili: quia h[ab]et ad normalit[er] de-
 semonit[er], nequit anima a matre dependere ad intelligenda. si eni a p[ar]te
 matris, t[er]q[ue] a requisito dependet; ha[n]c ee t[er]one statim combit. Quod patet ex
 quod in p[ar]te p[ar]te p[ar]te p[ar]te modo abique talis indigentia intelligit.

Equus generat equum, sic imo p[er] h[ab]et malo hoc generat hominem. sed equus
 producit sed dicitur h[ab]et equi geniti: op[er]e p[ar]te iure hoc animam h[ab]et geniti
 confitetur: qui producit vitam d[is]p[os]itionem ad h[ab]et producit h[ab]et geniti
 dicit vitam d[is]p[os]itionem ad animam r[ati]onalem: op[er]e producit, sed hoc pro-
 roalem = Ro[ati]o ad hoc ut hoc generat hominem n[on] requirit op[er]e h[ab]et h[ab]et
 cat, nec matrem: sed rat[us] erit si Unionem. Veru[m] que producit: quod autem
 Equus h[ab]et producat, n[on] ex p[ar]te, sed ex in p[ar]te p[ar]te, que matre e p[ar]te
 Per quod istat ad ista, quia hoc h[ab]et producit vitam d[is]p[os]itionem ad uniuersam
 animam suam: quare n[on] animam quod entitatem, sed quod uniuersam producit =
 Preterquam quod illo n[on] n[on] dicitur, qui producit vitam d[is]p[os]itionem ad ista p[ar]te p[ar]te =
 producere n[on] e absolute verum: hoc eni producit vitam n[on] quod e illa d[is]p[os]i-
 g[er]milla ad gratiam, et tamen gratiam n[on] producit. Sed op[er]e veru[m] in p[ar]te
 quando d[is]p[os]itio e eiusdem p[ar]ti, sed n[on] tamen e d[is]p[os]itio matre p[ar]te
 spiritalit[er] sit, ut iungit in p[ar]te: Unde ista quod Unionem e[st] producit.

fieri debet ab auctori; nonnulla tamen, quae mihi hinc digna ad perfectam in-
 feligam eorum, quia de epte non diximus videntur. Objurgationem doctrinaliter
 tamen, ut ab ipse dicitur aliquantulum abstrinamus. Et quidem quod de quone
 lux eximus, de regione tertia est. Primum igitur indigiam esse amara existimare pla-
 tina, eo quod quicumque sunt vni sciam, sunt vni secundu eam; maia et possibilia
 vni sub: ego = Veru hunc errorem improbat Aristoteles in 10 phisicorum cap. 3. Cuius ni-
 tuly est, in quem errorem Antiqui incedunt ex ignotione primonij. et quidem
 facillime recedunt: na maia recipit et forat fram: sed punitio nequit recipere, et
 bonare tra: ego n e indigiam amara. Illi, licet existimaverint primum, et non omni,
 ab hunc que est Carentia digna esse amara; aserunt tamen eam esse aliquo con-
 positum hunc digna, et super ad hunc, I indigiam ab ente posito, Cuius Carentia non
 lux ta dicitur et modo de sententia quam quinquae Carentia. Est entatem positivam. pu-
 ribus vero rationibus movetur ad hoc: et lo ex factis hinc: Genes cor est lo de vni,
 et tenere. Cuius super faciem alij, Vbi tenet ex quo tribu videtur et hunc con-
 tatem = Similiter in hymno rui puerorum in vitanis tenore a laudem Dei;
 Vera dicitur lux et tenebra domo. Sed quentatem n habent, inq; cor n no e
 ra ad ac unentis, quam ad excitanda nubis laude; eo se nebre habent entate;
 positiva, sed tenet r hunc Carentia lucis: eo quae liber Carentia habet entatem positivam. Mo-
 ventur nonibus, quare se sic: peccaty habituale, et origale, in me et actuale, nequy omni-
 nity: et com mity vni probabile, vnt in primone, seu Carentia gratia, aut in primone
 recludi deui te actu, sed simily primatis nequit n e aliquid positivum: eo q; Caren-
 tia de cit entatem positivam. m v pr: prim: ma ante om alij singentem Mult
 hanc peccatorem, exopum Deu, movet que Deu ad infligendz hoi n n e positivam ebor
 ni Gradatib; at hoo nequit hui peccator exony Deu a puro nihil. Nec intellige
 e Deu apuro nihil moueri ad pens infligendz: eo simily Carentia aliquid positivum
 hoo ha per se ipse e Carentia, seu negatio iduly in equo: quia per se ipse ab equo digni-
 quib; sed hoo e vni positivum: eo et car entia = 30. seclusa regione atomalite, n e vni nat
 noem e equy: eo nego seu Carentia iduly in equo n distinguitur ab hoo, sed
 e vni positivum, sicut hoo = 4. quando lux existit, n datur Carentia seu negolucis: eo
 Carentia lucis n e nihil e. patet, quia qd n datur nihil: eo extinte lita Carentia
 seu negolucis e aliquid. pr ja: ex tanta luce, Carentia, seu negolucis mutat statum
 an e ad ea, a posse hie ad existam; sed nequit mutare statum hui nisi qd
 nihil erat mutat in aliquid: eo. 5. lux ante sui pductio nument nihil
 seu mera Carentia infra staty possibily, sed hoc Carentia transt positivum in en
 positivum per sui productionem: eadem eni creatura, que erat positivum e que per productionem
 sua ponitur existere: eo Carentia e idem in ente positivum: eo e vni positivum et n e
 nihil. plures alij vni ponunt aduersy; sed ex hunc ad ea p dicit. hinc
 dicitur, dico que liber Carentia n e vni positivum, sed pury nihil rationaly abent
 positivum, hooq; n eni ab ente. Vt et ex hinc dicitur, qui hoo in vita Beata lo q; e
 egepte sic ait: nunc quomo do dicitur habet e ptem. tale eni e ac si hoo aliquid
 que lumen caret, dicitur habere vni, qd nihil aliud e quo lumen n habere: hoo
 tenet quasi tenent, aut recedunt n carit lumine hoo dicitur lumen n habere: et
 carit vni hoo e e nudum: n vni Deu, hoo n e, debet aliqua res moueri hoo
 hoo. que dicitur: ut quod vni exotem, sicut ptem, hoo dicitur habet e ptem, hoo dicitur

Am Compositum naturale distinguitur a suis partibus simplicibus, simplicibus et mixtis aliquid aut alterum

Compositum naturale habet in se et unum, sive hoc sit natura a materia et forma...
Sunt enim in hac materia in se parte procedimus ad rationem de libris sequenti...
Jam entatem ex partibus simplicibus et mixtis a se igitur compositum...
inter auctores pro se allegatos pro se sententia.

Nota 10

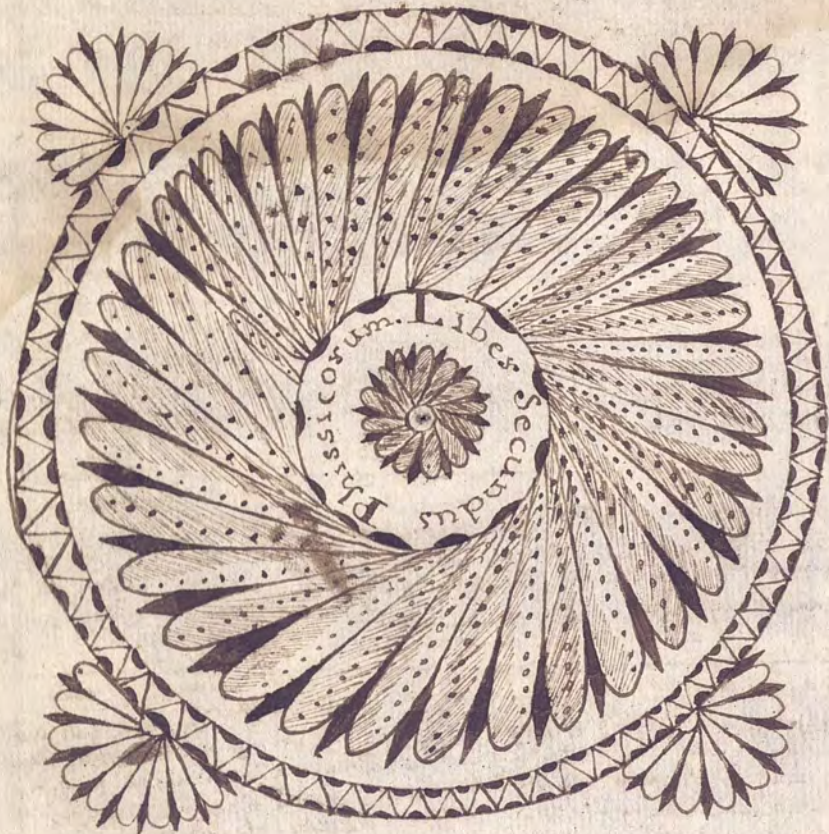
Compositum naturale in se distinguitur a suis partibus simplicibus et mixtis...
capitulum 27. dicitur de humore...
nobijs partat sub hac forma...
corp et anima rationali mixtis...
mixtum aliud dicitur quod partes...
natura mixtis...
habet partes ex quibus componitur...
compositum requirit esse simplicem...
simplicibus et mixtis...
bet et formam argumentum...
non in se distinguitur a suis partibus simplicibus et mixtis.

Una videtur in recto, et alia in obliquo, distinguatur a composito in ad-
 quate. et non e; quia, si non una causa fit, aut contra, una ad alia distin-
 guitur, sequentes que a composito reconciliantur. Dicitur: ma ad unita, et non e ad
 la ad quate possi, nec ha unita ma e; eo ma et fra unita, quo conspici-
 tur. Unde, in recto, sunt causa ad quate a composito. et ma et fra unita
 sunt, et unita, in recto que videtur, vel in obliquo, vel in composito = compositum;
 ut non accedente unitate, sufficit quod una pars ingrediatur in recto, sicut pro et
 alia in obliquo sicut subiectum; eo ut totum subiectum, et ab accidenti dicitur, videtur
 requiritur quod utraque pars ingrediatur in recto. Dicitur: de ma unita, et non e
 causam ad quate in opere causae materialis, sicut ha unita ma e; causa ad
 quate in suo genere causae; quia que libet pars habet propriam et distant causam
 cum accedente alio: sic que ex se requiritur ad integrandum aliquid, causa quae dicitur
 ad integrandum, si egerit causae eiusdem generis, una alii subiectiva: sicut com-
 pona causa totalis ad integrandum. Dicitur: nulla causa dicitur, que ad productionem effectus
 causae, utraque debet ingredi in recto = Jo an et dicitur non: debet ingredi in recto
 in eodem modo, non dicitur in recto, sed Jo an. Dicitur: debet ingredi in recto
 ma et fra ingredi in recto ac causam dicitur, sed utraque que dicitur in recto, eo
 in recto utraque in eodem: sic enim sunt compositae causae in recto. Dicitur: non e ad
 unita dicitur, non accedente unitate, quia sunt in recto = in composito alii, non e ad
 unita: ad hoc enim ut composita accidentia apta ad integrandum: sicut a una pars composita ad unita in
 nulla ligna ingrediatur in recto: in composito vero subiecti, quibus in eadem ligna utraque pars
 non ingrediatur in recto, quibus tamen in suo ligno in recto ingrediatur.
 unita dicitur ex parte obiecti, non ha pars, ma unita, ha unita ma, ma et fra unita, quoniam
 quibuslibet dicitur ma, ha, et unita: eo quod quod ad integrandum de ma unita, quoniam
 de duobus libet ad integrandum quod sunt causa composita, ad eo que dicitur in quibus: eo et de Jo an
 re ad eorum in duobus libet dicitur, in recto quod nulla dicitur nisi ad integrandum ex parte obiecti, sed de
 affirmatur quod ma sit causa fit: eo et de Jo an quod falsum.

Quoniam ad quate ad recto, alii et dicitur dicitur quibus, vel in recto, vel in obliquo, vel in composito, quibus
 ex parte obiecti, et tamen in recto = de ma unita: eo = de Jo an quibus, vel in recto, vel in obliquo, vel in composito, quibus
 dicitur dicitur in recto, et dicitur dicitur; dicitur dicitur, et dicitur dicitur, quia dicitur dicitur
 ha pars dicitur, sicut et dicitur rectum, et obliquum, quod dicitur dicitur, sicut ad hoc ut dicitur dicitur
 et dicitur, transeat que de vera unitate, et dicitur, quia dicitur dicitur, sicut ad hoc ut dicitur dicitur
 dicitur dicitur ex parte recti: et dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 de composito, non dicitur de dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 dicitur dicitur de dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 in hoc dicitur, nec ma unita dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 dicitur dicitur de dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 quoniam, non dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 dicitur dicitur ad dicitur et, gloriam dei Virginis, que dicitur, et dicitur, dicitur dicitur dicitur dicitur

(S. Isidoro.)

duca la marva

Simis auriendo fontem ipsi exauris. Ouid. 8. de Art. amand.

Cum igitur, ex naale Linorde ad se Linorde ad suas operony considerari debet. proque Philus de eo in p'de ad se Consideronem asequuti e' ser euy printis iouan, et p'uum Cognitionem, ad Consideronem euy in orda ad suas operony in p'prie progredu. Et q' quidam de naauye et ut ab arte dista, deinde de nauy iam in bonni quam in p'prie si per tractat: euy q'is melo dum sequenti, sit. d'p'p'ta de naa et arje. Rue a ad

Disputo Ia De Natura, & Arte

H utiq' no miq' naa inuic' acceptio ne aduuant auctorey. p'imo eni debet Oratori
pro

Pro Deo, que sua natura vola bant: quia ab eo ori dependit, et conservatur. 2o prostraverunt naturam
ita; quo sensu quid quid prodacti e. dicitur esse in rerum natura. 3o quatenus significat rei
quidem seu essentiam. 4o pro natura, seu per se existentiam. 5o, de quo in propriis, pro quibus
sunt naturae, et motus; quo sensu sic natura in se habet. 6o principium motus et quietis, quibus
e. 7o per se et in secundis accessu.

Pro cuius dicitur in natura secundum e. quod natura multum
per se potest summi. se prout opponitur super natura, quo sensu quid in dependit ab aliquo in inchoato
super natura, natura dicitur. sic enim actus dicitur, sepe et charitativus natura sunt; quia appropin-
citas et deinde super natura procedunt. 2o summi potest natura prout opponitur libero; quo sensu
naturae seu operibus Brubam natura dicitur quia n sunt liberi. 3o extra enim propriis naturae
nag. 4o summi potest natura prout opponitur naturae, pro eo, sicut quod virtute nag et naturae fit
4o summi potest natura prout opponitur virtuti. virtutum enim e quod obicit principis actibus
sese in conferente virtute ego nupte; et respectiva actibus, sicut aqua respectu virtutis caliditatis
vel respectu passiva, sicut natura secundum passiva respectu virtutis caliditatis, si in ea inducatur
sed actus virtutis etiam e esse aliquam actionem. 5o summi e natura et virtutum per actionem
ad naturam inchoatam sic igitur motus summi in corpore virtutis e quia natura prout
secundum: nihil omnino tamen quando. aqua prout naturam, summi prout naturam naturae per se
ascendit et Raso e: quia talis natura e ad occupandam locum virtutum ab se, prout bo-
na virtutis, qd exposita naturae vacuum in naturam natura dicitur tamen si equaliter
dicit ad occupandam naturam. particulari enim inclinatione cadit abque virtute bona
sic enim natura motus naturae appellat bonum est. conferuntur tamen naturae periculum incho-
atam capite aut virtute cadit bono communi virtute, et se exponit periculo ad occupandam
locum. tandem summi potest natura pro eo quod habet in se naturam, seu principium motus;
quo sensu dicitur virtute in presenti de eo, et non de ipso. circa de se natura fit.

Septem

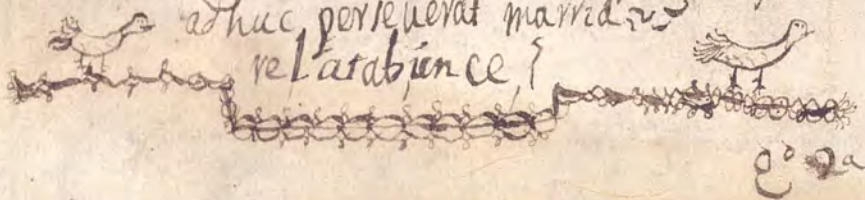
Am deo natura a Philosopho tradita sit legitima re- soluendum

De se natura a Philosopho tradita, per hoc quod e principium et causa motus et quietis eius incho-
e. et per se et in secundis accessu, quibus proprie et recte dicitur esse inchoata
qualiter natura; recte tamen exolat naturam natura. hoc igitur aliter probatur quod nisi eius parti-
culari explicanda. particula principii inchoatae natura; quia per se capite virtute, quae habet
naturam principii ut iam diximus; quae tamen dicitur per naturam causa; quia habet quod
principium naturae de tri aqua, nullo infusum habet, qualiter ad naturam requiritur. Particula motus
et quietis accipienda sunt diminutione acco moda sicut quandoque copulatio quaedam se ter-
minantur: nam in aliquibus e causa motus naturae ut inchoata. in aliis tamen quod ut incho-
naturae et inchoatae: in aliis motus et quietis recipitur. ut inchoata. particula autem
quae e tenet et naturae e e principium motus inchoata: sicut; de se de principii inchoata
naturae, sed solum prout e principii motus inchoata. Particula se prout e de motus natura
bere e principii naturae, sua virtute. in Devo proxima et ad dicitur; sic quae natura naturae
tri Philosopho naturae, particulari parte et inchoata accessu quo de motus. ex natura naturae
plurimum; naturae ad naturae. Principii parte motus et de motus naturae de naturae
sicut in medicina sicut natura: sicut enim naturae natura e natura naturae ut natura
in medicina. e tamen parte se prout natura quae naturae sicut natura naturae. sicut
est de natura naturae et natura.

Aliquæ obiectiões obviatur

Annoto: Particula principij superflua ponitur in modica esse: quod dicitur de se ut superflua
 non est admittenda. an per particula particula causa ad nihil dixerit particula principij: si quidem
 est causa est principij. ex. 2o. per se principij non ut dixeretur conbentia tunc potest
 et in causa ut ad ed dicitur ut in dicitur in se. Unde in superflua: quanto que legitur
 conbent qd in defectu ponitur specij loco dicitur, ut clare dicitur conbentio gerij: sed em in
 presentia ponitur causa, que est determinata specij principij, clare distinguitur aq. hanc
 Obij 2o: subita non recte dicitur in ordine ad accidentia; sed naa est subita motus et
 quietis accidentia: 2o naa non recte dicitur in ordine ad accidentia; sed naa est subita motus et
 quietis dicitur per ordinem ad opposita; sed motus et quietis sunt opposita: 2o. motus et quietis
 debita oppositio non in se includeret. mir cu dicitur = 2o. naam, licet subita sit non desinit in
 gona subita, quo sensu absoluta est: sed sub non principij et causa; sed qua aliquam ordinem
 importat; quia principium aliud est principium. Ad 3o. motus et quietem non
 est opposita: si enim quietis excludit motum; quoniam est in se illius quod sepe in ipso motu esse
 videtur, propterea instantaneus sit; ut patet in genere, que dicitur in eodem instanti in quo
 ponitur eius motus = 2o. motus et quietem non summi copulatur et simul: sed quod dicitur in
 hanc accommoda et sal dicitur, quo sensu non opponitur = Sed dicitur: nam dicitur in se
 potest libera nempe a voluntate, quia hoc est in dicitur ad utriusque extremum nempe
 ad amorem; Lodium. sed verba illa: 2o. motus et quietis requirit in se illiusque
 sue, et in dicitur. 2o. naam non summi in presenti prout opponitur libero, sed prout
 opponitur violento: Unde, quomodo indifferenter appareretur, non nam, in presenti ex
 minatur, ei non dicitur = 2o. quod nam ut a libero dicitur, non prohibetur glux et spec
 rei producere: sed solum ei non conbent in dicitur ad quilibet effectum eligendum: in se
 et libtam inducat et Cyram liquifacit quomodo non tunc electio he effectus. Dicitur: quod
 non est: sed non est non datur causa. 2o. naa requirit ut causa per ordinem ad dicitur debita
 2o. quietem non accipi prout est pura latentia motus: si enim est non est, sed prout est
 debita dispositio nam, et permanentia in suo loco nam, in quo, tunc est motus potest
 in se. Dicitur de nique: generatio subitally est motus nam, et tamen non est in eo, quod est eius prin
 cipium: 2o. falsa est illa particula eius in quo est. mir pr: generatio subitally est ad se transferre
 hic infra problem thestary kntam subitally in gata. 2o. generatio est principij motus illud in
 quo est = 2o. admittit thestary knta potest impugnanada, generum est nam, in quo
 licet passivi, in quo recipitur: Vel 2o. dico, naam est principium motus eius in quo est
 in quo est ipse motus, sed in quo est ipsa naa: Cy autem principij talis motus, hoc
 nam, et in eo, a quo ponitur motus, seu in agente tunc est generatio motus nam, et

adhuc perseverat marrid
 relatabiunce, ?

202a

Quibus Cambeniat vas nae 29

Quibus fava sine, le quibus dubitari possit ambabent rone
 quia tamen in aliquid reparari momenti e, idus in ay qd dicit
 videtur supponere e. sicut tague certa suppono nec Deu, nec Anglos, non
 habere nae; no nunti eorum e principiu alliculiy motus, pici in se qd po.
 ad summy eny Angli hnt principiu motus naturalis; at e principiu motus pici
 eiy in quo e, requirit ad roem nae ut principiu pici, motus hnt: go De
 pone ex dicit Vati stat n e ~~naam~~ naam: quambz em sit principiu
 enty naaly per motu tri equo nam tamen habet roem, aut influenti qua
 hnt ad roem nae requiritur hys suppositis

Ma et fa subtilis sublanari, sine animata, sine inanimata Vere et proprie

habent roem nae. utraque pars stat ex ista sepi eorum le. la sicut: cre-
 bre naaly e modo daly principiu motus, quo eiy conit motus; quibus go conit pro-
 uere; Cambeniat e principiu actuum motus: quibus eulem conit motus e principiu
 liquum passuum, qd e ma. quos quidem principiu inquanty habet pro naalem
 motum, facit motu e naalem: go ex mente dicit in ma, et fa ad ept nae prin-
 cipiu actiuu, et passiuu motus, qd e nae nae Quoad em partem pr. ois fa
 actuum passuum motus et quietis eiy in quo e da: go habet roem nae, pakt Naquia
 principiu abstrahit a principiu actiuo ~~et~~ et passiuo, ut ex Verbi sio stat. an pr. ma
 e principium passuum transmotus, naaly: ad ea eiy de poci hnt res transmutata in hanc.
 go an pr. motus piciu recipit in mediate in ma, I. i. in dno conitro toquam in
 subro quod e roem nae toquam roem si principiu passiuu, idem que e d quiete: go
 ma e principiu passuum transmutans naaly: go e ma Quoad em partem pr. ois fa
 subtilis sublanari e principium quo radicale motus eiy in quo e: go habet roem
 nae, ay poci arendo per des pat: fa vegetativa e principiu quo hnti se res sen-
 sitiva motus proprio et sensati ois. fa passiuu motus dicitur: fa igni motus pas-
 sium; quia eiy pocius et luitus conuenit, et sic de alijs: go ois fa subtilis sublanari
 e principiu quo radicale motus, et ventis nae = Dixi fa subtilis sublanari, ut de pr.
 dicit actiuo loqueremur, qd frequentius apprehenditur infra; quia frequentius apprehen-
 ditur ut origo, et principiu pro pocium et motum sed quonia fa passiuu e principiu
 actuum motus, aut quietis, sed passuum idus in se ex quod dicit, qd nihil e mi nul ma
 et tam glesum habere roem nae; ma et fa actiuu habent roem incho roem ad e-
 ap tendu motu ad itagelo, seu ineligentia motus: go ponit principiu passuum motus.
 go habent roem nae: utraque fa infer. an pr. ma et fa glesu habent roem
 incho monem ad influendu in Cor poci infra; sed in hnt maie motu, aut quiete: go

An ma rationalis, ut rationalis proprie habet rationem suam, ut: ut rationalis; quia ut si
 getabua et sensus sua esse nullius rationis et habere rationem suam, seu esse principium motus su-
 nis et quocumque alio, 20: an ma rationalis est principium quod videtur, habet ad motum
 la rationis, quod, vere habent rationem motus sui; sed in principium ab ea, quod motus est
 veg et ab ea, et sensus sua: est ut rationalis. max et contra; quia nulla alia fra est qua
 in effectus proprium, nisi dicitur: alia quod libet alia vegetua et sensus sua proprii
 effectus causaret. Ita inferunt

Alique objectiones solvuntur

Contra son partem conclusionis opponit Aristem si motus dicitur magis esse receptivus magis:

20 ma non ma = similiter in presenti casu se dicitur magis esse magis nam quam
 ma: 20 ma non proprie, sed in proprio et metaphysice ma = ad motum esse ipso
 scum sequi maam et esse maam actua, quod libenter scilicet: in tamen infortiori
 de maam sicut videtur in proprio et motum = ad motum dico, rationem in maam magis equaliter
 magis et fra combit; quod magis dicitur, per quam maam magis cordatur ad partem, per for
 sit bone dicitur, perquam infortiori maam, sicut per se ad hoc quod equaliter, quod magis
 equaliter sonum alij partem; quia maam dicitur in hoc per se

20 ma non ma = similem in presenti casu se dicitur magis esse magis nam quam
 ma: 20 ma non proprie, sed in proprio et metaphysice ma = ad motum esse ipso
 scum sequi maam et esse maam actua, quod libenter scilicet: in tamen infortiori
 de maam sicut videtur in proprio et motum = ad motum dico, rationem in maam magis equaliter
 magis et fra combit; quod magis dicitur, per quam maam magis cordatur ad partem, per for
 sit bone dicitur, perquam infortiori maam, sicut per se ad hoc quod equaliter, quod magis
 equaliter sonum alij partem; quia maam dicitur in hoc per se

20 ma non ma = similem in presenti casu se dicitur magis esse magis nam quam
 ma: 20 ma non proprie, sed in proprio et metaphysice ma = ad motum esse ipso
 scum sequi maam et esse maam actua, quod libenter scilicet: in tamen infortiori
 de maam sicut videtur in proprio et motum = ad motum dico, rationem in maam magis equaliter
 magis et fra combit; quod magis dicitur, per quam maam magis cordatur ad partem, per for
 sit bone dicitur, perquam infortiori maam, sicut per se ad hoc quod equaliter, quod magis
 equaliter sonum alij partem; quia maam dicitur in hoc per se

20 ma non ma = similem in presenti casu se dicitur magis esse magis nam quam
 ma: 20 ma non proprie, sed in proprio et metaphysice ma = ad motum esse ipso
 scum sequi maam et esse maam actua, quod libenter scilicet: in tamen infortiori
 de maam sicut videtur in proprio et motum = ad motum dico, rationem in maam magis equaliter
 magis et fra combit; quod magis dicitur, per quam maam magis cordatur ad partem, per for
 sit bone dicitur, perquam infortiori maam, sicut per se ad hoc quod equaliter, quod magis
 equaliter sonum alij partem; quia maam dicitur in hoc per se

liber

liber motus ad telem formam

Ang. Ita in om: naa debet ee principium motus p[ri]ncipal[is]

Ad anima ronalis, prout tali n[on] e[st] principium motus p[ri]ncipal[is]. q[uo]d prout tali n[on] e[st] naa. max
 e[st] contra: nam propter oppositum rationem naa ad Ang[el]u[m] excludi dicitur. n[on] p[ro]p[ter] anima ronalis
 prout tali e[st] principium in electione, q[uo]d, n[on] dicitur, sed q[uo]d n[on] p[ro]p[ter] anima ronalis
 motus, quales in Ang[el]o. q[uo]d = Respondetur p[ro]p[ter] hoc q[uo]d ad hoc ut anima ronalis sit motus
 sit naa, n[on] requiritur quod respectu d[omi]ni motus, q[uo]d ea ut tali probentur, sit naa, sed
 lat[er] e[st] si sit naa respectu aliquorum, ut scilicet n[on] p[ro]p[ter] d[omi]ni. Respondetur De quod ad respectu in-
 telectio n[on] e[st] d[omi]ni, e[st] et habet rationem naa; quod licet prout motus quoad substantiam p[ri]ncipal[is]
 n[on] sint; sunt tamen p[ri]ncipal[is] quoad modum, p[ro]p[ter] q[uo]d sup[er]iora p[ro]p[ter] hoc statu: na probo
 dependat abstantia[m] motus, et apud ut intelligit et scilicet = In autem in statu naa
 motus sit naa respectu intellectus, et d[omi]ni, sub dubio e[st]. potest tamen d[omi]ni p[ro]p[ter]
 ubi dicitur q[uo]d e[st] licet motus naa in actu, sicut in exercitio, e[st] tamen in actu
 to; quod anima ronalis p[ro]p[ter] sit actus, q[uo]d p[ro]p[ter] p[ri]ncipal[is], semper dicitur e[st] d[omi]ni
 et ad motus p[ri]ncipal[is]

Contra: ex parte d[omi]ni loco supra allegato; at nihilominus p[ro]p[ter] q[uo]d habet rationem naa
 quod e[st] p[ri]ncipium motus to et p[ro]p[ter]e; sed nec compositum p[ro]p[ter] ha[m] motus, nec p[ro]p[ter]e
 n[on] ha[m] hoc habent: q[uo]d. n[on] p[ro]p[ter]e. compositum et sup[er]iorum sunt p[ri]ncipal[is]ata q[uo]d naa, et p[ro]p[ter]e
 que dicitur sunt p[ri]ncipium. Igo n[on] p[ro]p[ter]e p[ro]p[ter]e = Compositum. naa debet ee principium
 to; sed sup[er]iorum n[on] e[st] principium quo, sed quod: actiones eni sunt sup[er]iorum et p[ro]p[ter]e.
 d[omi]ni. licet. sup[er]iorum sit principium quo; Compositum in abstracto ee humanitas e[st]
 principium quo propter rationem a nobis datam: nam licet actio[n]es sint sup[er]iorum, sed p[ro]p[ter]e
 tentum ut quo; n[on] tamen in se habentur: q[uo]d habet humanitas e[st] naa = Igo licet
 motus sit principium quo, relate ad sup[er]iorum, n[on] tamen habet rationem naa; quia ad hoc
 requiritur q[uo]d sit principium quo to et p[ro]p[ter]e, q[uo]d humanitas n[on] habet; quia e[st] principium
 to naa, et p[ro]p[ter]e

o 3

Induratus e[st] cor Pharaonis

Utrum ars possit efficere opera naa?

Et huius q[uest]i[on]is resp[on]sio[n]em demus, sup[er]iorum et rem efficitur per d[omi]ni inq[ui]s[iti]o[n]em. naa eni
 e[st] p[ro]p[ter]e p[ro]p[ter]e, acitutum accant: e[st] eni habitus q[uo]d p[ro]p[ter]e efficitur, sed habet
 et accant. p[ro]p[ter]e d[omi]ni q[uest]io[n]em: q[uo]d = sed d[omi]ni. multo[n]es eni e[st] principium motus, et
 qu[er]i. eni inq[ui]s[iti]o[n]em; sed h[ic] e[st] q[uo]d naa; q[uo]d an n[on] d[omi]ni p[ro]p[ter]e p[ro]p[ter]e q[uo]d naa. n[on] p[ro]p[ter]e
 p[ro]p[ter]e. an. p[ro]p[ter]e, et d[omi]ni q[uest]io[n]em. ordi[n]em motus p[ro]p[ter]e, et p[ro]p[ter]e p[ro]p[ter]e
 d[omi]ni inq[ui]s[iti]o[n]em e[st] art. q[uo]d. 2o. p[ro]p[ter]e d[omi]ni q[uest]io[n]em q[uo]d p[ro]p[ter]e, et d[omi]ni q[uest]io[n]em
 d[omi]ni q[uo]d ad h[ic] art[em] p[ro]p[ter]e p[ro]p[ter]e, p[ro]p[ter]e et p[ro]p[ter]e. Velociter movetur p[ro]p[ter]e p[ro]p[ter]e, h[ic]
 p[ro]p[ter]e, sed h[ic] inq[ui]s[iti]o[n]em motus eni inq[ui]s[iti]o[n]em, n[on] p[ro]p[ter]e a naa p[ro]p[ter]e, ut p[ro]p[ter]e
 in d[omi]ni q[uo]d equali. q[uo]d a[nt]ea p[ro]p[ter]e, sed ab art[em] = 3o motus d[omi]ni q[uest]io[n]em sit d[omi]ni
 p[ro]p[ter]e in naa; q[uo]d h[ic] principium motus, et n[on] d[omi]ni q[uest]io[n]em a naa. De naa d[omi]ni q[uest]io[n]em
 ad h[ic] p[ro]p[ter]e d[omi]ni motus, ab h[ic] p[ro]p[ter]e et alij inq[ui]s[iti]o[n]em, quoad substantiam ab arte p[ro]p[ter]e p[ro]p[ter]e.
 que cum vitales sunt, p[ro]p[ter]e a p[ro]p[ter]e d[omi]ni, quod e[st] naa, p[ro]p[ter]e ee art[em]
 naa: p[ro]p[ter]e tamen, ab arte quoad modum, n[on] e[st] quoad numerum, et men-
 suram motus, inq[ui]s[iti]o[n]em sita e[st] tuo art[em]

Per se stat ad rem: quia motus in his corporibus provenit a gravitate quae est in
 ea per se non potest: motus autem velocitatis et fortitudinis provenit a virtute
 quae in his operibus habet partem magis. Unde ad id magis apta ad rem
 brevem abstantia motui, quam in glabra in quadam. Per quod patet ad rem
 quia motus per se a virtute ponderum generatum venit, quod per se ad rem
 diu ponente ad motum quomodocumque. Suggesta ergo huiusmodi magis ab arte
 sit.

Nostra conclusio

An in parte efficiere opera magis potest: si qui efficiere potest opera magis aut ea prin-
 cipaliter aut instrumentaliter efficiat: sed nullo modo potest: ergo magis stat: in ea
 cui modi operandi includuntur. tunc quod in parte per opera magis sunt subtilia
 aut vero accens: sed accens non potest principaliter opera subtilia efficiere: ut per se quia
 accens debilius est subtilia: ergo non potest in parte opera magis efficiere: quod in parte
 non potest: causa instrumentaliter est virtus operativa animalis sub se operans in
 virtute illius: sed non requirit esse virtus operativa animalis sub se operans in
 quia nec illam habent accidentia in parte congenita, aeterna que in dicitur ergo.

aliquae obiectiones solvuntur

Quodammodo respondendum in plura experimenta ingeruntur Averrois, quae combinantur
 videtur ad rem opera magis efficiere: quod in se sic habet arte chimica per se
 aurum: sed aurum est opus magis: ergo: 2o: ex eodem capitulo dicitur, quod magis est opus
 sine sapientia et ingenio sua arte sapienter magis et magis produxerunt, tunc
 sed illi quod diuina virtus magis produxit: sed ex hoc vere opus est magis: ergo
 3o: Avicenna et Laurentius Columbam in grecae deo artefate conficit, ut talis
 referat aucto Felus: 4o: Mondacum in parte hylacatum fuisse Romae, quae virtus
 quod etiam de arte ab Alberto magno Conrado narravit aliqui: quibus dicitur
 quod nonnulli hanc arte fabricatis tant ut videri, et loqui videri
 alia que plura que longe est recensere. Ad hoc ergo exponitur.

In hoc in 2o dicitur quod artibus alchimicis vero aurum non efficiatur, sed
 apparet: unde merito ab exheria inextricabili exponitur quod virtus
 aurum venditio aut commutatio: deinde que in se vendit aut commutatio ad
 repetitionem tenent: verba dicitur hoc sunt: que demum subtrahunt, quae nullo modo
 aut in ducere potest: quia propriam virtutem actuam et sequam in ducere non potest:
 2o magis potest aliquid simile facere: sicut alchimice faciunt aliquid simile aurum
 quanta ad accensia externa: sed tamen non faciunt verum aurum: quia sua sub-
 stantia aurum non per calorem ignis quo virtutem alchimice: sed per calorem huius in loco
 Resonantibus, ubi viget virtus animalis: et ideo tunc aurum non habet operationem
 frequentem, quoniam non potest Respondere, experies illud verum fuisse: sed quod
 huius productum ab arte, sed aurum: quatenus tunc demum, aut magis doctrina de
 morum virtute, exponitur virtutem et efficaciam rerum naturalium, quae affligit
 habeant demum virtutem huiusmodi et est in se virtus combendi: quare ad

Metaphisicorum, sicut per se, pro ductu hanc effectum; a magis, suabarte
 Quoniam applicatio = Per se potest ad aucta experimentum; quia, sicut dicitur, sicut
 apparet hanc, vel si vera, si ab arte effectus, sed applicatio fuit; quoniam
 hoc, si proprio labore, doctina demorum, edochi, penitus virtuti, verum magis
 cognoscit, et applicat, et ab eis similes effectus profuerunt; dicitur de causis, hanc

Disputatio

De Causis in Divini

Sicut Philo xpianti felicitas in cognitione suae causae, ita est, hanc est vita eterna
 cognoscant de tota Deum, testante Ioane 17 cap; in Philo magis, in testis
 gaudij verum magis, Causis totum debet esse, ut ex modo eius magis felicitas in
 agere possit, Virgilio acciunt

hanc, qui potest verum cognoscere causas

quare ut entis magis causas, tam intrinsecas, que extrinsecas, intelligere possit, gratia
 de his, que omnibus causis communia sunt, disputationem promittimus; actum, postea de
 magis que in parte claris. 17 20

Prima

Iura lato

Quid et quomplex sit Causa

Nomen Causae, si in lata acceptio ne sumatur, cuilibet principio adstrari
 potest, si modo si porticum est, Verum et privativam; quo sensu communiter
 dicitur, quod privativa est causa appetitus, sicut enim nemo, sicut sum mater pro
 lata illa causa, que influit efficiendo accipitur; quo sensu intelligendum est, illud ch
 gustini 23 qm, quod causa est efficiens, Verum neutro ex his modis de causa in
 presenti disputatur, sed de illa pro, ut medij locat, sed in expresso dicitur; vide
 licet pro causa vere, et potius influente, sicut enim accepta, hoc igitur, sensu
 licet de causa non fuerit ab christe, proinde que varias eius, sicut, apparet, aut, magis, quo
 modo repellere et impugnare in animo non est; tamen, dicitur de, sicut potest, sicut
 ad 3m: et in hoc libro, et sic eam adit, et principium, ad quod sequitur
 aliud: sicut, ut communiter auctores explicent, et principium, per se influens
 in aliud, et dependens, ex cuius explicatione se parti, que sibi respondebitur,
 sit 20.

In conclusio

Oste dicitur causa in communi per hoc, quod sit principium ad quod sequitur aliud, pro
 quod dicitur deus habet per se, et principium continent, et per se ab eo dicitur
 quod est bona, anyquad sit partem ex se natura; quippe non man principij
 in ipsa de se expresse importatur, quare, in principio, pro et principium

prout tunc nullum importat influxum, ut supra diximus; sed prolixa delem-
 portatur influxum, ut ex explosione eius commutatur ab auctoribus predicta. *3o*.
3o. Sed quoniam ad excludendum principium a causa non sufficit parta, in-
 fluent influxum; quia datur principium influent, quod causa non est. *4o* Cetero ex-
 terius principium est influxum, in illis: in auctoribus tamen Patres abhorrent nomen
 Causae, idcirco in dicta de se ponitur particula ad quod sequitur aliud: seu in-
 fluent in aliud esse dependens. *5o* Eni particula dependens effectus a causa, in-
 tatur, quam dependentiam filius non dicit respectu Patris, qui principium filii
 ad dependentiam eius requiritur deus numerica in sua, qui non ad se inducitur,
 fide sanctum est: ideo que hinc filius, et alius a Patre, quod deus non potest
 naxum denotat; non tamen est aliud a Patre, quo denotatur deus in sua

2^a conclusio

Quatuor sunt genera causarum; scilicet causa materialis, formalis, efficiens, et
 motus: ex quibus due sunt intrinsecas, et superiores, vero extrinsecas, et inferiores.
 prout sunt genera causarum, quod motus dependens effectus a causa. *1o* effectus
 materialis tamquam a quo habet esse, quo dicitur tunc causa efficiens: dependit
 a materia, quia agens materiale requirit operari nisi ex proprio subiecto, quod dicitur
 tunc causa materialis: dicitur quod materia requirit esse, in materia, subiecto, depen-
 det a parte tamquam a causa formali, tandem, quod esse agens operatur proprie finem,

Soluntur arg^a

Arg^o 1°: Condicio est id, ad quod sequitur aliud, et tamen condicio
 ad causandum causa non est: ergo non recte dicitur causa. *Respondeo* et non
 constant in approximatione ne ipsi, ad quam sequitur conclusio;
 que tamen non est causa. *2°* Ita inferitur = Confortur: Felo dependit a
 vero: hinc a fune; et tamen neutrum est causa alterius: ergo = Respondeo
 ad verum Causae non quamcunque dependentiam sufficere, sed necessariam
 esse dependentiam praestantem influxum, qui nec condicio praestat esse
 enim quod am praerequisitum ad causandum, nec huius, et punctum
 propter quod verum Causae non habent

Arg^o 2° de veritate Causae non est quod in
 fiat in aliud dicitur: ergo male explicatur illa verba parte de finem
 Causae, aut prout finis est vera causa: et tamen non distinguitur ab effectu
 Causae: ergo. *Respondeo* maxime certa, et mixta prout finis multorum Causae sequitur: ergo.
 aut prout finis Causae movendo, sed sepe movet ad existendum sui, ut si quis
 eliciat actum propter bonitatem finis actus: tunc enim actus movet

Handwritten scribbles at the top of the page.

ies
RHE fa

per modum finis ad sui efficientiam. qd. p
distingui temper ab effectu; na licet actus *Re. causam* valiter
ueat ad existam sui, quia tamen de mouit *in* se habet existam
intentionalem, et obiectam, quo sensu habet *nonem* causae; et de pro
ducitur habet existam phyicam, quo valiter ab intentionali distingui
tur; quo sensu habet *nonem* effectus; hinc e quod causa distinguitur
valiter ab effectu

Arg. Ma. m. m. plures dantur cause, que anobi
n enumerantur: qd male asseritur numerus causarum. an p
so: idea e causa operis, quia sine ea agens n producit effectus: so:
obis e causa scientie, so: dispositiones, causant form. *q.* quoniam
sunt, aut pricipit aliquem actus, causa e ipsius; sed nulla ex
his causis anobis anumerantur: qd plures dantur cause, que non
muerantur anobis = *Re. not. an.* nam oes iste cause, per nuntas
aliquid ex quatuor generibus anumeratis, L directe, L reductiue
idea eni L pertet reductiue ad qd cause, for. ly, quia
scruat ad effectus per modum, for. extrinse, ad cuius unum idem actus
per effectum operatur, L reductur ad qd cause directus, qua
tenus dixit agens ad opus faciendum: obiectu eni pertet ad qd cause
for. ly extrinse, quia per modum, for. extrinse per L actus operatur.
dispositiones vero ad qd cause materialiter reductantur, quia
maam disponunt ad receptionem for; tandem consi
lum et pricipium ad genus cause efficientis reductur
n quidem plures, sed moralis. quatuor qd sunt gene causarum

Quaestio 2a

Omnis Causa Sit prior & perfectior effectu forma?

Prioritas alia e in quo, seu temporis, et alia a quo, seu ruz

la datur, quando id quod e prius p[re]cedit tempore alio.
Datur, quando vnu e prius alio p[ri]oritate naz, et causality;
Ita ut vnu ab ea dependeat, n[on] tamen ipsam a[n]t[er]iorem sub
ea vone; quamvis vtrunque sit in o[mn]i instanti reali, ex quo patet
p[ri]oritatem illa[m] originis, quam Theologi in diu[n]is n[on] agnoscent, sed e[ss]e
p[ri]oritatem naz; quia n[on] inest dependentiam intro

Causam posse considerari prout dicitur rebona ad effectum. quo sensu
n[on] p[ri]or, sed simul naz et cognitione e[st] cum effectu, ut in metka
dictum e[st] = 2o potest causa considerari entative, seu secun-
du[m] propriam entitatem, quo etia[m] sensu dubium n[on] e[st] plu-
res e[ss]e causas potestiores, inferiores que effecta. 3o
potest considerari causa fortiter ut causa e[st], seu quod
vnu fortiter influat in effectum ab ea que effectum dependet in
quo influo fundatur velo causae ad effectum, et in hoc sensu
proprie deciditur q[ue] sit q[ue]

~~~~~ 1 2 0 ~~~~~

Omnia causa e[st] p[ri]or effectu p[ri]oritate a quo, seu naz; n[on] vero p[ri]or-
itate in quo, seu duorum p[ri]oritate a quo seu naz, e[st] p[ri]oritate in
fluens, seu causality vnu in aliud dependens; sed de vone causae libe-
tae e[st] q[uod] influat in aliud dependens ab ipsa: q[uod] o[mn]is causa e[st] p[ri]or
effectu p[ri]oritate a quo, seu naz = Quid autem p[ri]oritate in quo
seu duorum n[on] requiratur facile, sua datur: na[m] sol[us] e[st] causa
lucis, ma[tr]ix causa h[ab]et, et e[st] contra; sed illa n[on] p[re]cedit tempore lucem
nec ma[tr]ix fra[m], aut e[st] contra: q[uod] n[on] requiritur in causa p[ri]oritate in
quo seu duorum p[ri]oritate: ma[tr]ix e[st] causa h[ab]et, et tamen n[on] e[st] ea p[ri]or ad
huc p[ri]oritate a quo: q[uod] n[on] p[ri]oritate a quo e[st] p[ri]oritate inde-
pendens causae ab effectu; sed ma[tr]ix n[on] e[st] independens a fra; quia e[st]
causa in gere causae h[ab]et: q[uod] n[on] e[st] p[ri]oritate p[ri]oritate a quo = 2o ma[tr]ix
et fra sunt causa compositi; sed n[on] sunt p[ri]oritate compositi; alioquin
vne eo existere possent q[uod] = 3o: sol[us] e[st] causa lucis; sed
non e[st] p[ri]or luce; alia[m] pro illo p[ri]ore esset vne
luce, quod implicatorum e[st]: q[uod] n[on] e[st] p[ri]or luce

153

De modo ut. et causa p[ri]m[ar]ia dicitur, quod pro illo tempore, quo materia causat formam, non dependet a parte, sed potius e contra, pro dependet a materia. Unde, quod illud Causatum magis est h[ab]itum in dependentia magis a parte, quamvis pro alio signo, quod est causa magis: materia dependet a parte, sit. quod ea priorior. Et in abstracto, in operationibus est non in illo, in quo unaquodque est causa, et prior respectu. Per quod dicitur ad 2m[um] materia, et sua respectu Compositi. nam in sensu, in quo sunt causa, in proprio respectu, in genere Causae, materialis et formae, sunt priorior, et independentes ab eo, quod est Compositi in genere Causae finalis, quatenus Compositum ducuntur, et veniuntur proprie inductionem et conseruationem ipsi, sit prius eius, sed ex hoc inferitur materiam et formam posse sine Composito existere. et ratio est, quia existit solum in se magis ad Compositum non combit = ad 3m[um] dicitur, quod est eod[em] modo, sit prior prioritate a quo luce, solum se, qui tunc quod pro illo potius sit sine luce prioritate, hoc est pro illo potius sit prioritate in diuina luce. Et vero probatur, hoc est quod pro illo potius sit sine luce.

Secunda conclusio

Dicitur causa, ut fortiter causa, est per se effectus: si quidem entitate, sed secundum quod est in eadem causa. pr. id est dependit ab alio, imperfectus est ille in eadem in qua dependit; sed eius effectus dependet a sua causa, et tali: quod est causa fortiter ut talis per se est effectus. nam dicitur: nam per se est magis dare, quam accipere; et causa dicitur esse effectus, et effectus recipit esse a causa. q. o. = Quod dicitur tunc per se potius entitatem non debeat metiri, patet: nam materia est causa sua, et sua aliquo modo Compositi; sed materia in entitate non est per se, nec sua Compositi. q.

320

Causa efficiens in eadem entitate, alii quando est per se aliquando equa perfecta, aliquando vero imperfectus effectus; idem quod dicitur de causa finali. pr. Causa efficiens aut est principalis equiuoca, aut uniuersa; aut est instrumentalis; sed la per se effectus, 2a equa perfecta, et 3a imperfectus: quod minus quod per se pr. Causa equiuoca eminenter dicitur effectum, eadem que omnia entia eam producit: sic est de causa equiuoca creaturam; sed in entitate imperfecti nequit esse omnia entia effectus per se contineri: quod causa efficiens equa per se est entitatis effectus. Quod dicitur per se creaturam minus causa uniuersa est eadem ratione et specie cum effectus: quod est equa perfecta in entitate a effectus = quod 3m[um] pr. Causa instrumentalis, causat effectum non solum causa principalis, in cuius virtute operatur; sed causa instrumentalis, imper

hinc causa principali: eo et imperior effectu. eo causa efficiens quam doque
 perfectior, quam doque equa perfecta, quandoque vero imperior e effectu. De
 causa autem finali facile pr: Dicitur causa finalis per se operari restitui;
 sed Dicitur imperior in operantibus: eo = V. vius: Cuius dicitur actum charitatis
 propter bonum in ipso, reprobam iniquam equa perfectior e ac effectu, ut de se
 patet: eo = Tandem dum quis vult propter vanam gloriam, finis imperior
 e effectu: eo et 20

Aliqua argo solvuntur

Argo: Quod e causa Equivoca Vultum; et tamen n habet maiorem
 perfectionem Vultibus: eo falsa e la par Inj = 20: 12pe Inquit hinc dicitur
 notum, ut Claudum, aut Cuius Vultum gerare perfectum: eo causa efficiens
 Vultibus n e Equa perfecta, ac effectu = ad idem: ex accu apud ad equa
 Geratur multus; sed multus perfectior a fine: eo idem qd prius = Ad Vm Rapos ex
 D. Th. 2o part qe 7o art 3 ad 3m, Quod n e causam principalem, sed
 in numerum tantum Vultibus: ne ea producit in Virtute Dei aut intellectus, quod
 = L. de e causam principalem Vultibus secundum entatem materialium, secundum
 quod quam imperiora sunt: eo: at vero secundum Vultibus causam principalem
 e agentis eiusdem speciei. Ad Vm Qd Equalem inter causam et effectum
 n attendi per accidens, sed per se, perfectionem substantiam, que equalis
 e in hoc predicti defectus, ut laborante, ac in hoc quo n habente: per se dicitur
 talis enim Vultibus, res nunc hinc n sunt accidia, que L. ex illius astringunt, L.
 ex meliori organizatione provenire possunt = Ad 3m, si ad Christiana, eius que
 sectatoribus peccamus, Vultibus remanere ad gerendum Proli e actuum, quod
 la respondemus, tunc Caput effectum n e imperior causa; quia licet mul-
 tus perfectior a fine, n tamen equa. Si vero in Deo, ut talis e Vultibus acti-
 vum remanere in Deo proli regemur, aliter respondendum e; nō licet
 licet malum perfectior e a fine: e enim multus effectus, non tamen n vero
 apud: quare Vultibus perfectior e multo = si dicat: eo Geratio multus n e Vultibus
 ut potest in qua Vultibus partialis causa et effectu sunt diversus speciei. si hoc
 in quo, dicitur, Qd, in hinc in Deo, per se e Vultibus; quia Gerant per se
 intendit hinc simile gerare; quibus per accu Vultibus n e; quia non simi-
 litudinis magis impeditur similitudo

An inter causas divinas mixta causalitas

Sere ut Cetero qd praesertim diximus, inane e Causa s2 et Contra, illo
 in un illo Axis mate sulcū, Causa sunt ad unam Causa; sed quoniam de be-
 ritate et intelligentia illius dubitatur apud auctore; idio ex prope in presenti
 disputando e in quibus quibus Causa loci habeat. sed pro imperior
 habendo e nō e Causa pro ut soliter et in exercitio sub pro
 explicare. sensus igitur e amalia qua Causa, et non effectus nequit
 ut e effectu, qui effectu igitur e? sit eo.

Repugnat mutua causalitas in eodem genere causa infimo, et secundu dem;
 n. dicitur, ubi alterno et secundu diuisa. la pars 2^a stat ex d. 1^a q. 1^a metho
 le 2^a, ubi ait: secundu idem q. causa alliguid ee causam et causata e in
libro. at n. secundu idem q. sub alio num. aut secundu diuisa, ut habem
habet: q. in eodem genere causa infimo, et secundu idem p.

ee prius et n. ee prius secundu idem repugnat; sed si daretur mutua
 causalitas in eodem genere causa inf, et secundu idem, alliguid esset prius
 et n. esset prius secundu idem: q. mare ipsi; n. e nota: nix patet; ipia
 q. causa debeat ee prior effectu, prout esset causa esset prior, et prout esset
 effectus n. esset prior, sed posterior: q. = explicatur in causa efficiendi: causa
 efficiens, scilicet et infimo tali, tribuit ee effectui: q. requirit ee effectus ipsius
 effectus ingere causa efficiendi, scilicet et infimo tali; patet 2^a; quia ad
 hoc. ut causa efficiens tribuat ee effectui, debet ipsa habere ee: q. requirit
 recipere ee a suo effectu

Quoad 2^a partem pr. illud, qui ingere causa
 efficiens habuit ee a Patre, prout effectus causate in Patre secundu
 animum q. ut patet; sed hoc e dari mutua causalitatem in eodem genere causa
 efficiens subalterno, et sub diuisa vone, ut est se stat: q. let 2^a partem 2^a

2a 20

Intra Causam maalem, et formam, efficientem, et inalem datur magna
 causalitas. la pars huius 2^a q. 1^a tra patet Societ. e tamen ex prepa d. 1^a
 in hoc libro textu, et 7 metho, ubi ait: tra apertum et maam sibi inueniunt
sunt causa: tra quidem mag. in quantum dat ei ee actu, maam vero
mag. in quantum subterit ipsam: q. X^{tham} inter causam maalem
et formam datur mutua causalitas

Rone pr. ubi datur mutua depen-
 tia, et influxus datur mutua causalitas; sed inter maam et formam
 datur mutua dependentia et influxus: q. nix pr. maam dependet a tra;
 tanquam ab actu lo, a quo habet ee: tal dependet a maam, si maam e in tra
 ri et ee; quia ex ipsa educitur, et maaliter line ea ee n. prest: h. p. p. i.
 maam dependet ab ea quoad vnicum, et modo expendi: q. datur mutua
 dependentia et influxus inter maam et formam

2^a pars pr. agens agit prout
 suum intentionem: q. sicut ut intentionis e causa finis agentis, sed agens
 media sua actione ponit in executione finem: q. sicut in executione
 ne positus e effectus agentis. q. datur mutua causalitas inter causa
 efficientem et finalem, sicut dicitur a Philo in prope 1^a p. 1^a
 30, ubi aperit, de consuetudine ee causam efficientem finis, et finem
 ee causam finalem

2a pars

Arg. pro 1^a parte Societ. si daretur mutua causalitas inter

maam et fra idem, et est causa sui ipsius; hoc implat: go. equala pr:
 si daretur mutua causalitas inter maam et fram, maam 10. et est causa
 sui ipsius: go. am pr: maam causaret fram. Causaretur maam: go. et est causa
 sui ipsius. Ita pr: Ita comme axioma qd e causa cause e causa causati:
 go. si maam et est causa frae causanti, maam maam et est causa sui ipsius
 frae frae - hoc arguitur inueniuntur Patres, Societas Ita quot inter causam
 efficientem, et effectum non requiritur mutua causalitas. Ita go. axiomaticum

intelligendum est de eo, quod e causa, soliter reduplex ut causa, quod
 nec magis, nec frae combit: nam quambz maam sit causa frae, in tamen
 causat fram, quatenus frae soliter et reduplex e causa magis; sed ita
 causat, in frae prout a maam causat a, maam, et specifice habet se habet.
 frae igitur e effectus magis, prout in maam recepta: prout sic igitur
 non e causa magis, sed abum prout in frae, sub qua ratione non e effectus
 magis. Quam diu; ad hoc ut aliquid dicatur esse causam causati quia
 e causa cause, requiritur qd tribuat causam. Viri rem ad causandum. qd
 patet: tum in Patre, qui producit, immediate filium, immediate pro-
 ducit nepotem, causa que eius dicitur, quia producit filium, causam re-
 porem, causam in eo virtutem productivam de potu; ita autem viri illa
 virtus derivata fuerit a Patre in filium. tum et a Contrario in Deo:
 licet enim Deus producat non voluntatem peccati; non tamen peccatum Deo
 tribui debet; quia licet voluntas a Deo producta debeat esse in ratione
 ductus ab eo ut soliter et reduplex de seipso: prout ita licet maam
 causat frae, que e causa magis; in tamen causat fram prout soliter et
 reduplex causa e magis frae. Ita: eadem res requirit esse prior et poste-
 rior altera; sed si maam, que e causa frae, et est effectus frae, maam et
 prior et posterior frae: go. mir pr: maam prout e causa frae et est prior frae,
 cum ois causa sit prior effectui; sed prout e effectus frae et est posterior,
 quia ois effectus e posterior causa: go. et est prior et posterior. De non se
 pugnantem idem esse prior et posterior altero in duobz go. parte cause, quia hoc by
 arguit, quod unum dependeat ab alio secundum aliquid, a quo secundum
 aliud ipsum dependet.

Que solus traditur a Deo 2a 2e qd 28 art 7 in
 ubi docet infirmitatem. Itaque e priorrem in genere cause solus remissione
 peccati; et remissionem culpae e priorrem infirmitate. Itaque in genere cau-
 e maam: contingit autem, inquit Doctor, secundum diuina prout causa
 num idem respectu eius dem esse causam et causatum; sicut purgatio e
 causa sanitate in genere cause efficientis; sanitate vero e causa purgationis in genere
 cause finalis: similiter maam e causa frae aliquid quod, in quantum subtrahit fram;
 et frae aliquid modo e causa magis, in quantum dat magis esse in actu: et ita
 nihil prohibet aliquid altero esse prior et posterior secundum diuina qd cause
 Regis causa prout ponitur existens qd causandum; sed hoc ipso requirit
 alio effectui causari: solus sunt dicta. mir pr: qd e existens iam e
 oratio causatum: go. requirit a suo effectui causari. hinc regis cum

Ita/que: igitur si semel diximus existam Mater in causa effici-
ente debere proportionem pro modo dicitur ad causandum: si vero in causa
maai, et tali: in illis ens sufficit si pro dicitur instanti tali existat intelli-
gatur: quare dabit locum ad hoc ut maai causans tram sepa cause
sua, quatenus se ad mutuum commuicant. Dicitur: ita se habet prioritas
ad nos posterioritatem, sicut prioritas temporis ad remotionem, seu existit post-
erioritatem; sed quod egrum alio prioritate temporis, seu existit, necesse
est eo posterioris temporis, seu existit posterioritate: sed quod egrum alio prior-
itate nos, nequit se eo posterioris quare posterioritate. Sed maam, quia
prioritas temporis dicitur in eo quod unum existat alio se existente: quare
requirit aliquid prius existere, et existit posterioris, at vero nos prior-
itate, quare dicitur in agentia unius ab alio, postea mutuo datur: quia postea
unum ab alio recipiendum aliquid, seu in modo gerere dependere, a quo secundum alium
seu in alio dependet genere.

Ex dictis colligitur quomodo ordinem causae inter se con-
sentit. igitur causalitas maai prioritate causalitatis: causalitas cause effici-
entis prior e vniuersali: et tandem causalitas cause finali omnibus prior e.
Cuius ratio in epistola e, quod in causando hic presertim ordo; scilicet agens
mouet a fine, reducit maam ad actum etiam commuicando: postea e prior
in causando; siquidem mouet agens: et agens e alii; prior; siquidem
mouetur a fine: et tandem maai procedit tram; siquidem
substantiam suam recipiendum vnde sua e ultra in causando; propter quod
hinc generum a philosophis appellatur.

Si autem dicatur: maam debere prius causa-
re quam agens, quia proportionem hinc ad ipsum tanquam substantiam, ex quo agens
conducit tram: conuincit maam debere prius quoad entitatem, si vero quoad
ad causalitatem: quare maai causat, siquidem agens agat, eam ad
actum reducendo: quare in prius causat quam agens, quibus quoad
nam entitatem prius proportionatur. et hoc de hac dicitur alio re quod datur in
laudem Dei. dicitur 3 de causa maai et formali.

De Causa materiali & formali

Quamvis causa maai et foris si sit alii prior; quia tamen maai est
iuncta de intrinseca ratione compositionis prius de illis, quam de alii; causis agen-
tum e. Itaque quod si quatenus sit causalitas causae maai et foris.

Quaestio 1^a

Quaenam Sit Causalitas Causae materialis, & formalis?

Pro quibusdam fieri oportet, quod aliud e causa, aliud virtus cauendi
et aliud causalitas. Causa e entitas illa, a qua oritur influxus in effectum:
Virtus cauendi e id, quo causa conuenitur potens influere in effectum:
talique virtus se habet ex parte actus: Causalitas autem e acualis
influxus, & exercitium, quo insuit in effectum; Vnde hoc e causa abstrahens
hinc: potest generativa e virtus ad cauendum, et actus generativa e causalitas
Ite in maiori oportet in defendendo, am virtus cauendae magis est
aliqua entitas ipsius superaddita. Virtus igitur cauendae et in actu se magis et
se e virtus receptiva, et informata: pro composito enim habet materiam
et formam per suas met entitates, abique in dignitate abstrahens superaddita
recepta, et informata: Vnde virtus cauendae in actu se e eis superaddita.
ad causalitatem quoque deducitur dubium.

In quo se sententia dependit cau-
salitatem magis et se e duos modos distat, quorum unus receptio alter
in forma materialis dicitur: De docet causalitatem magis et se e unum sub-
stantiam, media qua materia et forma ununtur, et cauunt, verum nec
omnino coherent huiusmodi dicendi auctores: nam aliqui unum
hanc valiter simplicem agnoscunt, solumque virtualiter multiplex; Vnde
licet eadem unio prout se habet ex parte magis dicitur receptio, e que eius cau-
salitatis: prout autem se habet ex parte se dicitur informatio, et eius cau-
salitatis. alij vero ex parte virtutis duas uniones distat: una ex parte magis,
aliam ex parte se pro eorum causalitatibus ponunt. pro de citatione sit

Nota conclusio

Causalitas magis et se e unum unum substantiam, que prout se habet ex parte
magis dicitur receptio, et prout se habet ex parte se informatio dicitur: prout illa e causa
illa magis et se, quia multo se ad unum in exercitio cauunt, sed media unum unum
ne substantiam, que prout ex parte magis dicitur receptio, et ex parte se informatio, se
multo ad unum cauunt: prout materia e forma, et materia prout materia e forma, se
do se ad unum conuenit: materia autem informata, aliam abstrahens, sed
media unum unum substantiam, que ex parte magis sit receptio, et ex parte se in-
formatio, una aliam conuenit: receptio do aliam abstrahens in materia: prout materia e forma
illa se nullum aliam modum habet cauendi, nisi in materia materia, nec
nec habet aliam modum cauendi, nisi in materia materia, nisi eam receptio, ad abstrahens materia
necesse fieri requirit, nisi quoad unum materiam, quia requirit dari materia materia
necesse quoque unum quoad eius simplicem prout hoc ipso quod materia sit unum, et communis

fa, h₂, nequit ha n₂ e₂ communicata et finita mag; sed ad hoc ut ma
 uniativ, et communicativ h₂ unia rali ex simplex unio suffi: q₂ Quod autem h₂
 unio sit ex parte mag receptio, et ex parte h₂ informatio, v₂ quomob₂ idem rali ex
 sit maam unio h₂ et part₂ unio mag; possumus tamen considerare maam unio h₂
 ab qua eo q₂ concipiamus, scilicet in recto, nam unio mag, et contra: quoniam
 causalitatem mag concipere possumus, causalit₂ h₂ n₂ concepta; sed unio rali ex
 parte mag requirit e₂ informatio, et patet: q₂ dicitur dici receptio, et contra q₂
 verum e₂ causalitatem mag, et h₂ e₂ unia rali ex unio rali subitalem, que sicut
 se tet ex parte mag receptio dicitur; et prout se tet ex parte h₂ dicitur infor
 matio

Soluuntur argumenta

Inque s₂: duar₂ h₂ Caus₂ exigunt diversam causalitatem q₂ eadem unio ne
 quit e₂ causalit₂ mag et h₂, que diverse Caus₂ sunt. an₂ s₂ causalit₂ e₂ quo
 dam rali ex, qua Caus₂ influit in effectum; sed diverse Caus₂ diversam rali ex et
 influxum dicunt in effectum: q₂ Confir₂ mur: si eadem unio e₂ causalit₂ mag
 et h₂ per id₂ per q₂ ma₂ dependet a fra, h₂ dependet a ma₂; sed hoc imp₂ liti
 alia₂ fra age, h₂ dependet, cu₂ dependet a propria causalit₂: q₂ ma₂ e₂
 acta; quia effectus dependet a Caus₂ per causalitatem.

Responsum ad questionem

h₂ malem, et ex opposit₂ inter causalitatem mag et h₂: n₂ enim requiritur tanta
 distinctio inter causalit₂, quanta requiritur inter Caus₂: n₂ ad distinctio₂ cau
 salium possumus ad virtutem causativam, quam ad causalitatem attenditur: qua
 re per eandem causalitatem duar₂ s₂ modo d₂ motam diverse Caus₂ tendunt, et influit
 in effectum; ut patet in rali ex p₂ abbi. e₂ rali ex eandem actionem, prout ex par
 te agentis, e₂ causalitatem agentis; et prout ex parte p₂ e₂ eius causalitatem: et
 similiter idem actus voluntatis causalitatis s₂ h₂ et voluntatis.

patet quod idem motus exerceat diversa mania ~~et~~ respectu divers₂ s₂ ut d₂
 fieri videntur in actione productiva, que respectu h₂ dicitur educit₂ respectu
 in unio₂ unio₂; respectu Compositi generalis. Similiter in rali ex causalit₂ mag
 que cum que illud: que respectu, seu per ordinem ad fram dicitur receptio, et
 per ordinem ad Compositum Con₂ h₂: pariter q₂ dicendum e₂ de unio rali sub d₂ ex
 p₂ s₂ s₂ s₂, ut possit e₂ causalit₂ mag et h₂.

qui fram age ipsa dependet: n₂ licet per eandem causalitatem ma₂ dependet
 a fra, et contra; e₂ tamen per eandem causalitatem ma₂ et h₂ rali ex
 eandem foriter, et sub eadem rali ex, sed sub duar₂ lat₂ quia licet ab ea dependet
 per eandem unio rali ex; n₂ tamen prout se tet ex parte h₂ e₂ informatio; sed
 prout se tet ex parte mag et e₂ receptio.

ma₂ recipit fram; sed per motum generat₂ h₂ per actionem generativam sed
 sit fram: nam ab actione generativa h₂ ma₂ mag, mult₂ a₂, et maam

ma₂ e₂ dependet a fra per
 eandem unio rali ex prout receptio
 h₂ e₂ informatio.
 n₂ rali ex ma₂ e₂

recipere fram. go = Explicatur: uno nro prout egreditur ab agente e actus
 et causalitas agentis: go prout recipitur in passio e passio, et causalitas passio:
 go e causalitas mag. nam maam e quod patitur transmutatum = sic conuenit
 videntur auctores ad planam passionem supponendo passionem e causalitatem
 mag. inferi. Compositi maali; nobiscum tamen consentientes, nes go vna prout
 ambobus assignatur sit causalitas mag, et sic in facto e! Verum existimoles -
 dem e causalitatem mag. inferi, ac in facto e: nam eadem vna subtilis patet
 inferi maama, e causalitas mag. inferi; et prout iam e in facto e, e eiu
 causalitas in facto e. et mo e: num; quia causalitas mag. sua inferi,
 siue in facto e, debet e subtilis; at passio de premento passionis accipit e: go
 num; quia causalitas mag. sua inferi, siue in facto e, e id, vel go recipit fram,
 et consistit compositum; at maama siue inferi, siue in facto e, recipit fram,
 et consistit compositum media vniione subtili: go, num denique; quia maama
 debet exercere suam causalitatem per ordinem ad fram, et compositum; sed seipsum
 passionis n exercet nisi per ordinem ad agentem, ipsam transmutantem:

Quare Ro, ad licet requiratur actio ex parte agentis, et ex parte
 mag. passio ut quia transmutetur, et recipiat nobis fram: n tamen
 requiritur per modum causalitatis mag, sed per modum conditionis ad cau-
 sam tunc dicitur necessario posse requirere, ad modum quo licet abroxi
 mate prosequatur in igne ad calefaciendum; n propterea ad
 proximum e eiu causalitas, sed calefactio

Sed dicitur passio e cau-
 salitas, et actus v allicuius pore; at n alitru quam pore passio,
 et receptus, quales e maam: go e causalitas mag = Ro Idem Nam, maama
 videtur per ordinem ad agentem transmutantem ipsam; seu vero si
 per ordinem ad fram, et compositum consideretur: na licet passio se habeat
 de seipso per ordinem ad transmutantem; tamen se habet de maali, et per
 modum conditionis prosequere ad se receptiorem, et compositum con-
 positum, per ordinem ad quod causalitatem perquiruntur v am causalitas siue vna

Quaestio 2a An Causalitas, siue vniio inter maam, & fram realiter ab eis distinguatur?

Dari vniionem substantialem inter maam et fram ex dictis constat eam
 assignari mag. pro vna que causalitas am. vero sit ab eis realiter

dicta, vel idem cu ipis, postulat dubium proter. Pro quo fieri oportet, quod unio summi potest triplex. 1o activa, pro actione mag et fram unione, que proprie n. unio, sed unio dicitur. 2o passive, pro no actioni unio, que proprie dicitur unio, e que quodam unio aliam, seu rexi, quo ex-
 tremo copulantur. 3o summi potest relative, pro rebone requisite ex
 extremis unio, supponente unio sum pro funto: de la et vtra n. pro cadet
 debis, sed de la. De hac igitur la senta tractur n. diffingua ma et
 fra sed e idem valiter cu vey, per huius que mat entate, et alio recluso maam
 et fram unio. ita Casetany, Sany a. 178a, Commuter thoye, et ex thoye
 illi trii Perce et Motada: hic libr 2o principum dispe 3a qe 2o: ille in lau-
 rea salmartina certamine et scholastico, alij que in manuscryptis = 2a senta
 tractur unio sum inter maam et fram e ab ey valiter distam. Sic Suarez dicit
 pe 15 metha, sectione 6. v. 1. et triaga: ex thoye vero alligat in se par,
 ut vanez, Fraxo, Hreza, Cabreza. Itaque et de quibus v. 2o principum
 dispe 14. et 20. **Notra conclusio**

Ita et fra ununtur unio re valiter appi dicta. relicy dicit auctoritas quib-
 us firmari potest 2o apud ipsum videndis, ut qe 3a de pota art 9 ad 1 qm, et ad
 6; similiter 2a part qe 7o art 1o ad 3m, alij que in locis, vove pr 2o principio
 apud thoye et de rebone re capro. que valiter separantur valiter diffinguntur.
 sed unio valiter separatur a ma et fra: qd valiter ab ey diffinguntur. ma
 e in concusa apud thoye, quia separatio valij e signa, videns diffingua valij
 mir pr: in dextione conpni, nempe in motu hoi, ma et fra separatur a fra: qm
 manent unio. qd unio ab ey separatur.

Respondet thoye ex doctrina Annotatorum
 unio sum quidam separari quoad exerciu, et donomi no nem, seu ex parte conoi,
 si tamen quoad entatem, seu ex parte recti = Vidy thoma thoye ad iustam,
 quam ipi nobiscum ad mittere ex Sepuitij induerunt in metha tractate de
 rebone qe 2a, acciter que ubi eam impugnature: quere se suo studio, ibi
 aduersus Sepuitas abrecto, in presenti confidunt: diferente effectu suo alioquin
 pre, et fram quoad entatem deficere necesse e, ut ipi ibi arguebant; sed ef-
 fectus unio sum e extrema in exerciu unio: qd deficiente unio quoad
 exerciu, et quoad entatem deficere necesse e. mir e tanta; quia unio e de
 linea acty ri, qui in exerciu consistit, sicut acty, ex ipa, substantia

ad mitamur effectum fram unio sum n. e exerciu: qd unio mag acty, repa-
 tur valiter quoad exerciu. qd exerciu unio di valiter diffinguntur a ma
 et fra. qd ununtur me dio exerciu valiter qd e tra 2o = 3o.

quando n̄ datur defectus Connoti, implet aliquod deficere ex parte Connoti;
 sed in reparatione magis apta, in more hoīssis, nullum deficit Connotum ar-
 quum defectum exercij: q̄o reponat defectum exercij defectum Connoti.
 mix pr: in more hoī et Nemahet maa, et remanet anima Connotans
 maam: quoniam semper dicit abitudinem ad eam: semper enī ē actus & Corp̄is hīc
 organica: q̄o Unio n̄ deficit ex defectu Connoti. q̄o ex defectu exercij, valens
 dicit

Si Respondet Connotum animi n̄ ē maam ut quovis, sed talis
 dispositio n̄bit organica, que quidem destructe fuerunt = Contra ē nam
 adhuc posita Ultra dispositio ne ad unam fram, potest. Neq̄ aliam intro-
 ducere: q̄o dispositio, seu maam dispositio n̄ ē Connotum, ex cuius positione
 exercij Unio n̄, aut ex cuius defectu defectus exercij sequatur. an
 constat; quia dispositio n̄ est eadem, sed Connotum Connotum habet Cū fra-
 20: in maam n̄ dispositio potest Deū introducere fram, resubstante exercij Unio-
 nis: q̄o dispositio n̄ ē Connotum, ex quo exercij Unio n̄ requirit.

Utra dispositionem requiri Coexistam Cū appropinquare et intima pro-
 sentia inter maam, et fram; quibus potitū requirit n̄ resultare ex parte, et
 exercij Unio n̄ = Verum hāc admittit hāc Ultra ē: Coexista, appropinquas,
 et intima presentia inter maam et fram, aut ē Connotum, et conditio, ut
 existat Unio identificatea Cū maam et fra, aut ab eis dista? n̄ lon; alia
 Cū Unio identificata Cū maam et fra, it̄ idem Cū maam et fra; tunc
 appropinquas, aut conditio, aut existat maam et fra: q̄o quod-
 libet n̄, quisque videt: q̄o ē Connotum, aut conditio, ut existat Unio valens
 ab eis dista, q̄o ē n̄ 20.

Alii dicunt,
 Unio inter maam et fram, se habet respectu Unio n̄, sicut exercij et
 actus & respectu hī; sed nullo Creatura potest suam actum Unio n̄ dicitur:
 q̄o mix ē doctrina Thomarum plus illud in scij. max pr: Unio inter maam
 et fram ē actualis receptio, actualis que inter maam, ad huc annuntiat hī
 hī, sed maam n̄ ē actualis receptio, nec fra actualis Unio n̄: nam maam
 ē forma receptiva hī, fra actus informativus magis; proinde que Unio n̄ est
 absque exercij Unio n̄ salvatur. q̄o

Confirmatur, et explicatur: id, cuius est n̄ con-
 sistit in actuali exercij, sed in apte ad illud, n̄ potest ad exercij re-
 duci absque aliquo intrinseco valens super addito; sed est magis, et hī n̄ Consi-
 nit in actuali exercij, seu Causa actualis, seu Unio n̄, sed in apte ad illud: q̄o
 nequeunt reduci de actu ad rem absque Unione intrinseca, et valens
 super addita. max constat: in hī; quia si nihil intrinsece valeat super additum,

semper remanet in trince in actu lo, ut antea. h. p. paribus existit, et subijctis
respectu esse, in h. entis respectu accidentis; oppositum respectu p. s.; velant
respectu sunt; et unicuique in quolibet actu respectu si

quid in trince valiter superadditur, ad hoc ut maam et fra transeant de actu lo cau-
salitatis, et Unionis; sed sufficere proprias ipsorum entate; Commutata actione ge-
nerantur: quippe per hoc precise qd fra sit Commutata magis, et maam sit utraque
In trince actu Causant: quoniam in alio modo, quam ad invicem Commu-
tate, Causant. Sed ita e: nam maam et fra ad invicem Commutate actio-
ne agentis, et dicuntur aliquid fortiter in trince qd antea non habebant vel non di-
scere se habebant. Sed antea non erant fortiter in trince Unionis: quoniam nec nunc, si que-
dam adveniat modus Unionis valiter dicitur

Contra 2o, et explicatur: maam
et fra ad invicem Congruate media actione agentis, si non dicuntur Uni-
onem valiter dicitur, Num addat ad id quod antea habebant actione ma-
gentis, que prout a ipso egrediens dicitur actus, et prout in maam recepta
gaps de nominis; sed a nulla ex his possunt dici in trince et fortiter Unionis.
2o debet super ad Unionem valiter dicitur. Nam de actione stat: h. quia a causis
Cito transeant, et impediunt conservare maam et fraam in factis Unionis, Num quia
Num se habet ad maam et fraam extrinse effectus; sed Unionis debet habere
ad maam et fraam in trince et fortiter: qd

Quoad passivum primum; quia etiam e
agens cito transeant. Num; quia maam media passione crepit agens, et in h. qd
Contra 3o et e alia ratio effectus prode: impo ductio ne Compositum Num quod
I actus media sua actione producit Unionem valiter ab extremis dicitur
In nihil producit: hoc in dicitur nequit: Num, quia actio practica, qualis e
Illa, debet habere Num productum; sed hic nequit e maam, aut anima
rationalis. Una que prius creatur: qd Num; quia nulla e ratio Cuius pro ductus
Ira genitus ab alio dicitur, si nec maam, nec fra, nec Unionem producit: qd
ut productus, sui genitus dicitur, debet saltem producere Unionem; suppositum
qd maam et animam producere nequeat
I sufficit ad hoc ut hoc dicitur pro ductus, sui genitus = Sed Contra e et p.
Ilt argutum: Unus hoc non potest dici effectus alius, si nihil in eo producit.
I qd ut eius effectus dicitur debet in eo aliquid producere. qd h. maam
Et fraam producere non potest, debet Unionem producere = Ita id: si cet h. ma-
dia sua actione potest maam et fraam extrinse actu Unionis et ante in trince
ce et fortiter: qd debet dari aliquid modus Unionis media illa actione produ-
ri, media qd maam et fra in trince, et fortiter Unionem. qd e in h. qd maam
agentis h. se habet actu extrinse ad maam, et fra. Na patet: quia Unionis

habet in trince et forliet ad ea Contra 2o: maam et fram et simul media
 adno ne gerantur, Le ee simul cum ali quo Vin cubo ab agente produco,
 e simul coagulare in rerum maam, Le fra ee in maam abque Vin cubo
 agente produco? Im dici requit; quia anima amaa separata, simul
 ea existit in rerum maam abque eo qd ipsi sit unita, ut patet. nec 3o
 potest; quia ponere fram in maam abque Vin cubo, n ee cap Vinve; ut patet
 in Deo aniam qualem in maam, et n extra maam Creante, qui ponit
 eas unitat: eo debet dici 1o. eo ad hoc ut dicatur qd agens unit maam
 cu fra debet producere unione, media qua forliet in trina uniantur, ut
 Lic possit dici causa talij effectus

Solventur arga

Contra hom 1o plures auctores DThae adaunt theoz, quasi 1 Doctor hez
 fuerit sentez Contrarius. sed quoniam una e omniu in ta una que interpre-
 tatio, una apponere suffiat, in qua sententia theoz Angelicum Magis nra, qz
 dicitur sum nos munitur ex proprijs declaraf se, hoc cocture que adicitur ex
 qd metha les Ultra Dei aper illa verba philo; illi qui que rebant medijs inter
 maam et fram illos abant quid sit actus, et quid sit passus, sic ait = Antiqui
Philosophi exalant in qua rondo quid faciat unum partem et actus; quafi cog-
porient eos coagulare per aliquos uny medijs, sicut ea que sunt diversa.
 Idem repetit 2o 3ra gentes Cap 71. contra DTham errant qui exi-
 fant maam et fram coagari, seu uniri aliquo medio. eo se ipsi abque
 aliquo medio dicto coagantur, seu uniantur.

Relictis Varijs inter personi-
 bus, que huic et alijs auctoribus adveniunt, Ro. DTham negare maam
 et fram uniri aliquo medio qd rehabeat ut res et ut ex se manum quod po-
 tery in numero cu maam et fra: n vero negare uniri aliquo medio, qd rehab-
 eat ut modus que maam et fra uniat = quod autem hec inter preo n vo-
 luntaria, sed confor mis menti si doctoris vult clare videbi, si intentum
 DThae loci allegatis percipias. ibi eni intendit impugnare sentez alle-
 quorum philosophorum ex Anglij aserentium qd fra, post talij n uniat unne-
 hiale modo, sed, medio aliquo corpore, quod alijs Philosophis, aut philosophis ut
 posita unione se habente ut modus que suffienter manent impugnati. exp

1o DThae declarat: loco eni ex 3ra sentez allegato sic ait: ex his autem
soludi patet qd anima immediate ppor uniat. nec oportet ponere aliquo
medijs quasi animam corpori uniat, sicut dicitur in 1o, si aut dicitur in 2o, sicut
1o 2o, sicut qui dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 dixerunt. eo maxime DThae e impugnare eos, qui existabant fram n

immediate Unio; mag, sed medio aliquo ex anuumeratijs, se habent ab
 ex tremum quod, impediēte que immediate Unionem, se ad man
 mix illa superius posita gr: nam medij se habent ut ex tremu que, seu per
 motum fineli, n̄ impedit immediate Unionem in ter ex tremu; si quidem ista
 Unio medijs n̄ facit, sicut Causa, agentis n̄ tollit quod agens, in me-
 diate opperetur: patet etiam in hincrentia, seu Unione acci dendi, que licet rati-
 oner a subro, et fra accidendi dista, n̄ tollit qd accens in mediate h̄berent et
 Commueatur subro: immo ē ratiō h̄berendi, et Comuecandi immediate

que, Ro ne: maā et fra sunt actus et pota; sed ut actus et pota Uniantur n̄
 pota soliter vult, quando Uny in telligitur soliter Conuerty, Cū alio; sed ad hoc n̄ re-
 agentis intelligitur maā Coniuncta Cū fra: go n̄ requiritur Unio ratiō ab eij
 dista: an; stat; quia actio agentis ad hoc p̄cise tendit ut maam Cū fra Unind
 ponat. Fra infir tur = Confir tur: si ania v̄ media ali qua entate modali ra-
 titer ab ea dista actuaret maam, seu Corpū, falsi entay modalij per modū
 actus si ania maam Corpū; hoc implat: qd n̄ manifesta ē; quia Corpū nullo

modo potest dici animatum a fra ratiō ab ania dista. maam pr: sicut actus
 et fra ē informatio, sic actus et ania ē animatio; sed si actus et fra est et modus
 ratiō ab ea dista, informat maam, seu Corpū per modū actus si: go et
 anima animaret media illa entate modali ratiō ab ea dista = Confir tur:
 et animatio ab ania ratiō dista, eodem modo se habet respectu anie, ac ac-
 go in gere Causē h̄lij informatio, seu animatio ē que in actu et agit:
 h̄lij informatum, seu animatum

Ad Argutum Rō n̄do m̄. ad cuius p̄bina

go ponitur m̄. et ad eij pom dista an; per istam actio num agentis, in te
 Ep̄itōr: efficiētior extrinca, et infirri, go an; soliter intrinca, et infacto
 ēē, nego an; Cuius pom dista: ut maam Cū fra n̄ mul ponat; per Unio nem a se
 productam, go: per se istam nego = licet an; maā et fra sint actus et pota, que
 ad illiam ordinantur; n̄ tamen sunt actus et pota exerciti et in actu et vult
 sed in actu et vult. app̄ude autem, et actus h̄ n̄ possunt transire in actum
 Qu nisi medio exercit ratiō aduam iūte: quia propter actio geratiua h̄lij cor
 vult effectiue, et extrinca; n̄ vero intrinca et soliter

Quod quidem pluribus
 exemplis videre possunt aduam r̄ij: atio enim producit h̄ba effectus extrin-
 dit, ut effectum exij tam Conuerty; n̄ quidem soliter intrinca: hoc enim
 propriū ē exij te, que a ratiō solij p̄statur hunc effectum; sicut ratiō
 actio effectum exij tam, effectiue extrinca et infirri; quatenus effectus et po-
 ducit exij tam = actio h̄tem productiua ab eij h̄lij h̄bit albedum in corpore

rentem effect hinc et inferi. Intamen forster, et in factis est: quia hoc si datur
sine actuali inhyrentia: et sic de alijs exercijs. qvovtorgo dicendy ede-
vnoone

ajue 20

Legij: diverfo modo debent uniri actus et pota, quam partes con-
tinui, que n se habent ut actus et pota; at partes continui unidentur medio
nexu ab eis disto: qd nec sit maam et pota, que se habent ut actus et pota =
Constitut: n minor, sed fort aste max proportio datur inter potam passivam, et suu
actum essendi, quam in se potam operativam in actu, et suum actum in meli-
cinum operativam; sed pota operativa suum actum in elicit et recipit imme-
diatè absque aliquo nexu, valiter disto: qd eque, aut multo melius pota
passiva suum actum essendi recipiet absque aliquo nexu valiter disto

Ad veram desij primum, nego Nam. Diversitas enim n stat in hoc qd
Unio inter partes continui distinguatur, scilicet inter potam et actum: Sed stat
in eo qd unio non mag et se e sub tale continui autem accidit: et in super in
hoc qd unio non inter maam et potam constituit unum per se unum essendi, et pecc-
ta: ex partibus vero continui uniti sit unum accidentale. Sicut continuatione, et per
medium partium integrantes = Constitutio nullam di, habet, si queque actionem
tam subtrahi in agente. Verum adhuc admissio in agente subtrahi dupli via Confir-
moni occurri potest. 1a dicendo Uniri Unione valiter dista; quia sive ea uniri
e program solij unionis, ne debet processu in inferum = 2a, admissio actionem
operativam uniri huj pota, absque nexu nro Nam. et vao cu pota huj; quia
pota operativa, et actio se habent ut actus et pota, et in una operativa, qe
ratio que Uniri potam in exercio operantem: propter quod ut in exercio un-
antur n indigent nexu disto. at vero pra respectu mag, n se habet ut
actus V, sed ut V; proinde que n e proportionata ad Unionem quia in actu
2o, nisi medio nexu superaddito

Ad 2m Consp supra potam disto maam: an-
tearet Corp; ut qe, et ut raso huj animandi, nego Nam: ut que et ut raso
solij unendi, 2o maam. Cuius pota eodem modo distingue = Actio enim licet
per se ipsam sit raso huj Causandi, et informi per propria ent atq communica-
tionem: tamen et in exercio suum effectum tribuat, dependit ab Unione qe
huj dista. Quod exempli ab illo Moneda, Cuius e argutum, n contemperndy
n debet: licet enim Suedo sit raso huj de aliquid, n tamen de aliquid inhu-
ny auctoriy senta, nisi media in partia valiter ab aliunde dista, que se habeat
ut que Similiter licet accens sit in me diator operativum, et raso huj operan-
di; n tamen operativum nisi media actione, que sit exercium, et mediam que
suum effectum in actu 2o consequitur = Perq stat ad 2m Consp; quia licet ac-
tio

J

ho in actu 2o, e que agit ut quo; n̄ vero ut quod, sic Unio in actu 2o in part
 et animat ut quo; n̄ vero ut quod; seu ut suo foris = licet tamen hoc ita sit
 nihil omnino de Unione in actu 2o in part. Cuius agentis, et foris ad utrasq; recepse.
 Igitur actio haec e causalitas agentis, ut agens, quatenus agens e, omnino in motu
 extra effectum; qualiter per actionem commucet. n̄ tamen seipsum per se ipsum dan-
 do gloriu: et ideo necesse e ut actio agat = At vero Unio ita e causalitas foris et animi
 in Unione sicut agens; sed suam inentem magis commucando; e enim efficacando aliam in
 ea parte ipsam causam; et ideo necesse n̄ e ut Unio animat; quia e ibi commucata

Argo 2o: si maam et fra Unioventur Unione valiter dicta ex illi n̄
 Unione valiter dicta, tali Unio reciperetur in maam pro priori ad fram; sed hoc ipso
 ex maam et fra n̄ resultaret Unio per se: go. mir pr: Unio recepta in maam pro prioria ad fram
 actuaret maam; sed ex maam in actuata, et fra nequit fieri Unio per se: nam ex du-
 pli ente in actu nequit fieri Unio per se: go. Constat: Unio valiter dicta a parte foris n̄ per
 se, sed accidenti e illi; sed ex parte et actu accidenti n̄ Unio per se, sed per
 actum: go. Rdo maam. ad cuius partem, nego mi. et dicto maam potius illius: actua-
 ret maam, utque vitaliter, et secundum quid. 3o maam; ut quod et simpliciter, nego ma.
 mi, sub eadem dicta et fram = quando Unio dicitur go. ex dupli ente in actu foris;
 ne vero vitali, et secundum quid; quia cum hoc n̄ sit proprie tale, reliquit maam
 in sua potestate. sic igitur accidit respectu Unio n̄; go. licet recepta in maam pro
 prioria ad fram. Cuius eam ad huc imperfecte et vitaliter per modum mixti, eam in sua
 potestate relinquit. Ad Confm Ro, qd licet Unio accidenti sit magis, et foris (accidentis,
 in qua, lege, et prelibet; n̄ tamen phice: sic eni, sub tali e), quia actuali exercitii
 ad sui constitutionem Unionum suarum partiu: ad modum quo licet 2o Unio exercitii acciden-
 ty, sit magis, n̄ tamen seculo = Preter quam quod, per se per se, ordinatur ad totum com-
 monendum in actu licet in actu 2o Unione valiter dicta in de gent: qd. suffit ad Unio per
 se, et n̄ per accidens comprehendit: hoc eni n̄ constat partibus per se obicit; e qui demar-

gatum ab adversis solui debet: nam mixta Conoto partium, media qua partem
 accipit et in exercitii Unioventur, ut adversis factum accidit e eis, ut in potest
 ei dicere; et nihil omnino in eorum senta Unio per se vel aliat: go. partem et per se dicere
 potest = Quia: licet adversis, n̄ sed aut Unio n̄ n̄ aliter dictam recipi in maam pro
 prioria n̄ potest diffinitio ad receptionem foris pro intelligi debere, saltem pro alio quo
 nos recepta in maam: go. sic recepta eam actuant, Consequitur que ex maam in actuata,
 et fra rigent fieri Unio per se, si vera e aduersorum abe Unio n̄. Rdo: sed illi
 n̄o valiter dicta recipitur in maam pro prioria ad fram maam ad huc et ut quod
 et simpliciter: opata e illud: mir pr: n̄o sic n̄o n̄o maam actuant ut maam

ne reciperet formam ut actum in ipso: eo enim daretur simpliciter, an pr: quia
actus adueniens post alium actum, nequit esse actus, sed per aduenire mag
post actum Unionis: 2o ex 2a doctrina: si materia pro priori ad formam haberet
proprium existantiam, non posset materia recipere formam et actum in, nec ordinari ad
Unum per se Cuius Comprehensum: 3o pariter de Unionem

postibus recipit in materia pro priori ad formam: in hiis rebus respectu accidenti-
bus: 1o Locus Re ordinari ad Cuius postmodum an de actibus simpliciter fa-
li; quia Unio cum sit actus secundum quod, et imperfectus, se habens per modum
nexus, viz, et causalitatis ad formam recipendam, non potest in numero sui materia et
forma, primumque non impedit quod forma ut actus recipiatur. Per quod stat ad parit-
er de exitu: hoc enim est actus, simpliciter talis, materia que sua Unio tempore
materia, primum que rem extra se habet causas: Cuius recipitur post actum
Unum aduenire in, ut suo loco diximus, forma recipitur ut actus. Arg: 2o ma-

et subiecta non videntur Unionem valiter dista: 3o nec materia et forma. Ita patet ap-
paret primum. an pr: si Unionem materia subiecte media Unionem valiter dista, et
materia humana. Atque media illa Unionem dicitur subiecte: eadem in est ratio;
at sequela respiciamus 2o. pp. mix pr: 1o quia Verbum dicitur non per se Unionem
Unionem mutaretur cum eam reciperet. 2o quia Unio illa loquitur naturaliter. La-
por naturaliter non in: quia Unio illa excedit Verbum, non super naturaliter, quia
Unio illa subiecta dicitur beatam respiciat; cum respiciat subiecta super naturaliter, ut
Committere de eorum theologi. 3o et primum esse probatur antequam: subiecta est modus, sed
ad modum requirit dari alius modo dicitur, quod est Unio: alius ad hunc modum dicitur
Fur alius: 3o hoc pagulum primum, modo loquimur, quam philosophum est: Unioque
Fama Unio dicitur dicitur, et qui dem unum primum probet respiciat Unio anti-
quod Nam. et ratio dicitur paratly est; quia Unio subiecta sit actus, et trans actua-
liter nam, non indiget Unionem, aut actus, ut eam habet: at vero forma, Cuius sit
actus, non indiget Unio re, que per modum actus, et exercitibus eam in ac-
tu 2o in se manentem constituit, ut de actione dicitur. 3o Remedo an-

ad Cuius postmodum materia. ratio est: quia Unio subiecta dicitur non sit materia, non
per modum actus puri, si Carens potestate, exercitibus que constituta, or ipso dicitur
2o dicitur, non indiget aliquo nexu, seu exercitibus ut actus nam humanam habet.
Cuius Contraxum accidit in subiecta creatura, que nec actus puri, nec potestate
est per se; idque indiget exercitibus, seu actus, ad hoc ut habet: quare Unio
ad aliam non habet. Nam: alioquin sicut subiecta creatura non nam eam in fan-
3o, sic divina subiecta daret, quod non dicitur. 3o primum Cuius primum theologo-
rum sententia 3a part quod 2o aut 7 admira nam illa primum an, ad Cuius dicitur
dico Unio nam illam non recipi in subiecta divina, sed in humanitate: non in
Fama intrinseca subiecta divina similis Unio: quod sufficit ad hoc ut Unio
dicatur ad se unum primum nature, sed per modum Unio; licet non per modum

habita
P

sz, Apert; quia subiecta diuina n̄ e fra mas humanę sicut e subij-
ta creati, sed inu intrinsecy illi; ad vniuersum igitur per modum tri vult p̄ci-
la vniuersi tratio, nec requiritur re agno. Ad vniuersum vniuersi De vniuersum hanc
esse superuacuaem: nec debet quod subiecta sit; quia quando theologi sub-
tam suprauacuaem creatam repugnare dicunt, hoc de subiecta superuacuaem com-
pleta, et perfecta intelligunt, n̄ vero de incompleta, qualis e modus illu-
dian; inter naam humanam, et diuinam subiectam: et inuenta plurimum
modus ille, quo xpus e in Eucharysta, de quo theologia part e 12. Ad vniuersum

Ro n̄ repugnare dari modum ad modum, si sint diuersę linee; ut patet in sub-
iecta et exiata, quorum vtraque modus e; et tamen subiecta tertio ab exiata:
patet etiam in ista fra subiecta, que subiectam et existam spectat. habentes
per modum fra, qui sequatur ad hanc dari fram. et patet; quia modus ista
alium modum spectante, cum sit diuersę linee, se habet per modum tri, sicut
tre mi, et n̄ per modum modi: quare potest vniuersa dari alium; quia subiecta
vtra e modus in linea subiectandi vniuerso vero in linea vniuersi di

qui videtur vniuerso valiter dicta, ut transeat de actu lo ad actum vniuersi; sed ad
hoc n̄ requiritur: op. n̄ pr: ad hoc ut eadem entas vel n̄ transeat de acta
ad exercitum referendi ad vniuersum filium n̄ requiritur noua vel n̄ aliter dicta, sed
suffit noua connotatio, iuxta asrobij dicta in mutha: op ad hoc ut transeat
de actu lo informo n̄ ad actum vniuersi n̄ vel n̄ videtur aliquid vniuerso valiter dicta, sed
suffit connoto extrinsecy = si militer: species integra, que nunc se representat
in diuina naa hanc n̄ exiata postea ea exiata referabit ab aliqua aditione
noue entatis in specie: op. Ad hoc Argumentum iam constat sicut exigitur in mutha
nam pater, qui nunc referatur ad vniuersum filium, ad quem antea n̄ referabatur, si magis
sit de actu lo ad vniuersum; sed tantum de mutha marum exercitum, et actu 2 referendi
ad op n̄ requiritur noua entas: at vero transeat de actu lo informandi ad actum
vniuersi, ad quod exercitum et vniuerso valiter dicta necessarium e = Per qd constat ad
vniuersum: nam si species consistit in actu lo representari n̄, idem ac de vniuerso videtur;
vniuerso in actu lo constat dici magis nouam entatem necessarium e. q. 3. q. 3.

Q 3

quisnam sit effectus mate-
rie, et forme

Iuxta actores aserentes vniuersam materiam et formam vniuersam

Causalitatem earum ad individuum; sed etiam Causalitatem Compositi; maas et
fra non sunt proprius effectus ad individuum; Verum etiam Compositi e proprius utri-
usque effectus. oportet tamen sententiam Veriorem iudico. Itaq

1^a Conclusio

Maas e pro prius effectus fra et fra maas: Compositum vero solum impro-
prie dicitur effectus utriusque. Quoad atq partem videtur ex ista opp 319
ubi ait: maas e Causa fra in quantum fra ne nisi in maas, et fra e
Causa maas in quantum maas et habet ee in actu nisi per fra. maas au-
tem et fra dicuntur relate ad individuum: dicuntur etiam relate ad Com-
positum, si cut pars ad totum. ex quibus constat: maas ee Causam fra in-
quantum fra recipit. et fra ee Causam maas in quantum illam actuat: qd
propriam qd Causandi maas et fra e: que libet autem illarum Comparatur ad Com-
positum. sicut pars ad totum; at partes proprie recitant sed contrariantur: qd respec-
tu Compositi non sunt proprie Causae. Rone pr: maas et fra solum sunt proprie et
videlicet Causae, respectu effectus circa quem exerant propriam Causalitatem;
sed solum exerant propriam Causalitatem ad individuum inter se: in vero respectu
Compositi: qd maas e causa fra. mix facile pr: Causalitas maas e uno in quantum
receptio; et fra vero in quantum in sortio; sed hanc Causalitatem solum exerant ad
individuum: et vero respectu Compositi: qd mix pr: quambi maas recipiat partem
fra in partem maas; tamen nec maas recipit Compositum, nec fra Compositum in-
frat, ut de se patet: qd quare solum improprie possunt dici Causae, in quan-
tum e idem ac Construere

Soluuntur arga

Argo 1°: si fra exet effectus maas, maxime prout substantia maas; sed
videt sic requiritur effectus ee: qd mix pr: effectus debet a causa distin-
gui; sed fra recepta in maas et distinguitur a maas: nam fra ut recepta
in maas e penitus dicitur maas: qd. Nos Viraque mix. Cuius inclusio non
est: e penitus dicitur maas; per modum Cause autem principij maas alij Causae
non e inclusio: alio modo sicut illam Causam. licet enim fra ut recepta nequeat
sine maas intelligi, si idem indyrio earum pr: ut patet in habitu, qui sine
sibi intelligi nequit: in ente vero qd sine intellectu intelligi nequit; signifi-
catur a causa rationali in dicitur in quantum; sed ppter maximam Coniunctionem et
dependantiam quam ab eis impotant. Argo 2°: maas e valis distincta a fra: qd ne-
quit ee eius effectus. pr: mix pr: ee valis distincta a fra: qd i maas e valis distincta
a fra; nec potest ee eius effectus: mix pr: effectus solus fra e ipsa fra composita; sed

na Communata n̄ edicta a se ipsa: q̄ = Confirhur: maā Causatur a Deo: s̄t
hic per Creaonem: q̄ requirit ēē effectū s̄z. paket na: alij aha et n̄ a Deo lau-
santur = simi litor de fra diandū ē, quā, si sp̄ri tuelij ē Cōator a Deo; si
maāij, ab agēte Crea: q̄ n̄ Causatur a maā, et p̄nt n̄ ē eij effectū

na principia d̄y ingentia Unio nem, s̄cā Causatorem mag et h̄ ab ip̄ij d̄y
maam arguti: effectū s̄z h̄ ē ipsa fra Communata: ipsa fra n̄ m̄de sumpta,
nego nam: ipsa fra d̄cans in recto Communationem et sub h̄um in d̄ h̄ q̄o
maam et d̄y s̄z: sed fra Communata n̄ edicta a se ipsa: fra n̄ m̄de sumpta
et p̄xi s̄z a Communione, et sub h̄o, s̄z: fra d̄y Communationem, et sub h̄o,
nego m̄ et nam = fra igitur Communata s̄d d̄at Communationem, et sub h̄o,
quā vobis modaliter d̄y h̄ngitur ab ipsa: d̄y h̄ngitur a se ipsa quā sumpta d̄y
s̄one vali modalis rei a modo

Sec non in senta h̄staram i d̄ntificatum
Unio nem, pariter resoluē argutum: nam fra Communata n̄ d̄m d̄t et s̄z
et Communationem; Verum etiam sub h̄o, cui Communatur: quare s̄m sub h̄ d̄y h̄ngi-
tur fra Communata a se ipsa ut Communabili = Vel ut alij d̄y, si velij argutum m̄de
naā, d̄y h̄ngitur effectū d̄y h̄ngitur in Causij v̄m d̄y, quā per v̄m d̄y Communationem s̄z
Causatur; ut h̄y i v̄m d̄y, et alij quasi extrin̄s, et v̄m d̄y h̄ngitur. s̄z ē ipsa fra, quā
n̄ d̄y h̄ngitur a se ipsa. V̄ ē ipsa maā n̄ ut quinq̄ue, sed informata aha, quā vali
ter v̄m d̄y aha d̄y h̄ngitur

Ex his constat q̄ Confr: nam maā necē n̄ d̄catur
effectū s̄z quo ad suam entatem; licet effectū ē Dei, sed quoad actuato nem et
p̄cium, quā aha recipit. Similiter d̄y d̄cendum ē, quā quo ad receptionem,
et sub h̄o n̄m intricam effectū ē mag, licet n̄ quoad suam entatem, ut op̄e
licet argutum

q̄o 3: Compositum habet ēē a partibz, nempe a maā et fra, sed
n̄ habet ēē ab alio ē effectū illij: q̄o Compositum ē proprie effectū maā, et fra-
s̄z, propter v̄m d̄ctam; quia si licet n̄ exerint propriam Causatorem resp̄cti-
v̄m d̄y: quare improprie, et v̄m d̄y possunt d̄i Causa Compositi: Dice: Compositum de-
pendet a maā et fra in gēre Causij maāij, et s̄z: q̄o proprie sunt Causa illij.
R̄o Compositum, licet ad quēm bet effectū d̄cuntur debent concurrere quōs Causa
ex quibz d̄y sunt maāij et s̄z: q̄o ad Compositum concurrere Causam maāij
et s̄z, n̄ s̄z et p̄z possunt; quatenus necesse ē q̄o ad compositionem Compositi
sup̄ta fuerit fra ut Causa s̄z, et maā ut Causa maāij; s̄z: quōs v̄m d̄y
tū ad Compositum concurrere quatuor gēra Causarum, s̄z tamen s̄m d̄y improprie
quatuor Causere idem ē ac concurrere

Reply: quā s̄z maā. s̄t part̄ s̄z h̄ngitur
Compositi tamen Causat Unio nem; sed hoc suffit ad hoc ut s̄z h̄ngitur proprie Causa
q̄o n̄: q̄o sola ē s̄z. n̄v̄ p̄a parite: ad n̄ ut v̄m d̄y effectū proprie d̄catur Causa
a Compositi, suffit q̄o Causat Unio nem: q̄o R̄o s̄z n̄ij. ad Causij q̄o n̄ij anti no, n̄m

Nō dī paritū ē, quia Causa effū, q̄ adēquale dīstīnguatur a cōposito p̄
 gīt cōpositum, immedīate ut quōd, quāmbī s̄dem Unīonem Causet: at vero
 hā Cū s̄dem inadēquale a cōposito dīstīnguatur neq̄it cōpositum immedī
 ate ut quōd attingere: allīquī rēp̄am immedīate attingeret, p̄vīndēque
 quāmbī Unīonem Causet s̄tamen cōpositum. quīd causa exemplarī videret

quid causa exemplaris vreviter explicatur

Causa exemplarī idea cōmūter appellatur, idea que dīputant theolo
 gī Cū dīstīnguatur p̄ q̄ L9 art 10, p̄ctat que ad q̄ Causa forī ex Trīnce, et
 sic dīstīnguatur: ē fra, quā effectus imitatur ex intentione agentī determinan
 tī s̄dem p̄m. Vel alīq̄ frī, ē fra, ad quā respīcīentī artifex operatur. nō
 ē fra s̄dem s̄dem idea, s̄dem Causa exemplarī, s̄dem alīq̄ frī, a quībus dīstī p̄vī
 liquas p̄ctat. Nec oportet hanc Causam exemplarem, seu ideam ēē ex
 istentem, quāmbī allegando, et per accidens, extra possit ēē: quare cōmūter
 farum oppo aperiit hanc ideam forī per Trīncē in specie expressa efformata
 ab artifice, secundū quā allīquīd agere intendit: quā p̄p̄ter quāmbī
 artifex domum effiat, alīam inspīcīendo cōsimīlām, talī domū nō concurrīt
 per modū ideā forī, sed per accidens, et p̄vī sup̄positī ut concurrīt ad frādam
 ideam in mente artificis.

Quod docet dīstī 70 methē lac 8 per hoc verba: nō appo
 rit q̄ fra in mente artificis sit a domo, licet quandoque accidit, ut casale
 quī ad exemplar Unīus domū facit alīam. Et hīc alīq̄ stat nō quāmbī que p̄
 lam expressam habere vōnem exemplarī, seu ideā; sed s̄dem illam, que dīctat res
 p̄ctum imitabilem, seu illa, que ab agente p̄vīmatur ex intentione cōmū
 mītandi; quare p̄vī expressa efformata a flore nō habebit vōnem ideā, nī
 si eam efformet, ut iuxta illam florom s̄dem en gūt. Et hīc etiam stat vōnem ideā
 nō habere locum in op̄vībus naturalībus, quā nūq̄ talia sunt, et procedunt a
 s̄dem Causis: nō enī op̄vī alīum gerūt ignem per ideam p̄vī ex cogitātam. si
 vero oīa naturalīa cōp̄vīentur ad Deum quatenus artifex, et mōdīcōm mīse
 hīc in naturalībus habet locum idea; si quīdā vīcī s̄dem vīcī quīdīquā p̄vī
 duxit ideam ab eterno in mente habuit. ut Patet loquuntur dīstī 4 de causa

Dispa

de causa efficiēti sectio prima ex plicatur quid sit causa efficiens

Defīo causa efficiēti alīa dīctat, quāmbī s̄dem op̄vīcōm vīcīcōm vīcīcōm vīcīcōm

ho exceptis, quo non desit, non est in animo unquam nate) sic se habet. e. principium
 unde lo in capite motus. cuius bonitas sic ex pte dicitur; per particula primam caput
 bitu alij; per reliquas particulas dicitur ab eis: nam particula unde idem sonat
 ac a quo, per quam dicitur ab alij; Causa dicitur. si quidem causa materialis est
 ex qua; sicut per quam, si nalis propter quam. per hanc lo incipit motus etia
 ab eis dicitur: nam licet a qualibet parte in suo genere incipit motus; absolute tamen
 in ordine executionis ab efficienti incipit.

Sed Dicitur Causa 2a proinde

ly est vera causa efficiens et tamen ab ea primo non incipit motus.
 ex particula illa, a qua lo incipit motus non est pro vera causa efficiens.
 hinc pro: Causa 2a non operatur nisi dependenter a motione, et in fluxu cause
 hinc nempe dicitur: quod a causa 2a non incipit lo motus, sed a prima = 2o.
 Causa instrumentalis etia est causa efficiens, et tamen ab ea non incipit lo
 motus: operatur enim in virtute cause principalis: ex idem quod prius.

3o et a contrario potest argui: Causa 2a est vera causa efficiens; et tamen
 non est a qua lo incipit motus: Causa enim 2a, ut forte causa creativa, non
 operatur per motum, et trans mutationem subiecti: 2o tradita desit non combit
 et causa efficiens = ad 1m et 2o, causam efficientem desit in presenti
 per comparationem ad causam materiam sicut et hinc; quare cum per ordinem
 ad hanc causa 2a principalis, quam instrumentalis hanc a quo lo incipit
 per comparationem ad 1m; et causa instrumentalis per comparationem ad prin-
 cipalem non ita se habeat. Ad 3o Rolo phisum idem desit cause efficiens
 que operatur ex parte subiecti, et cum motu phisico: unde non inveni-
 tur causa hanc non combit = Preterquam quod ~~ex parte~~ desit facile deducitur
 alia, que a cause efficiens combit; sic enim eam desit desit; est principium
 a quo primo incipit productio rei. sic enim quilibet causa efficiens in suo
 genere info combit; causa igitur hanc, quatenus ad ea absolute incipit pro-
 ducere: causa 2a principalis, quatenus non supponit aliam causa 1m prin-
 cipalem: et instrumentalem, quatenus aliam instrumentalem non supponit.

tandem dicitur, hanc etiam causa hanc combit: quia in ea parti-
 cula motus non accipitur sicut pro phisica mutatione; sed late proinde est demer-
 itus, seu a quo lo incipit motus, et tamen non est causa efficiens: ex. 2o lo nunc
 principium motus interni, ut dicitur ex illa particula, cuius incipit causa vera
 efficiens principium motus aut interni aut externi nalis; hinc nalis, sicut
 centi = 2o: nec est principium actionis aut motus, nec causa vera efficiens

Et quum actus un = Tandem maā ē principij ut quo; causa vero effiunt congru-
dit principij quo et quod: magna eō ē disparitas: - Ecce Causz efficiētis divisio expli.

Sectio 2^a Causz efficientis divisio ex plicatur

Multiplex causa effiunt dicitur. 1° q^o dicitur in 1° et 2°. 1° ē, quz movet
in mota; ut Dey: 2° quz movet mota a la; ut hoc, qui movet a Deo ope-
ratur. 2° dicitur in phicam et morale. phica ē, quz phica et rationali influit
in effectum, ut ignis in alium ignem: moralis quz blz in timore procedendum
in effectum influit; ut pontum consiliari, aut imperari dicitur causa mora-
lis illuz; quia procedunt exiati mator influit in eum, gradatuz que ipi
impugnatuz dicitur. 2° dicitur etiā causa efficiens in causz per se, et per accidens. 1^a ē, quz per
se influit et se habet ad effectum; ut ignis ad ignem gerandum: per accidens ē, quz
se maali et per accidens se habet ad effectum; ut qd frigidius sit quicquid ad rem
tam partiam. etiam potest dici per accidens ex parte effectus et causa ad causz
per se influit, et quitur ab et per accidens, et per se influit; ut si quis dicit
per ram et ficandi gracia, restaurum inveniat: tunc em in sentio restauri quz
effectus per accidens ad effusionem terre. Causa vero per se dicitur in principalem
et instrumentalem. principalis ē, quz in virtute propria operatur: instrumentalis
vero, quz in virtute causz principalis operatur. q^o Causz instrumentalis alia
ē conjuncta causz principali; ut brachium v^o pechtoris, et huiusmodi respectu
verbi dicitur: alia separata, ut terra respectu arboris = Quod quidem sub dicitur
in phicam et morale. phicum ē, qd phica influit ut in exemplo appo: moralis qd mora-
lis influit in effectum; ut per unio v^o in redemptionem captivi. 2° sub dicitur in-
strumentum phicum in natura, et artificiali. 1° ē, qd naturaliter influit in effectum; ut
calor, qui in instrumentum nature ē ad ignem generandum. 2° ē, quz sit effectus artifi-
cialis ut in exemplo appo: terris = aliud dicitur instrumentum supernaturale; et illud
quo effectus supernaturalis producitur; qualia sunt sacramenta nove legis, gratiam aper-
talem Causz antea causa igitur principalis supra posita, aliam ad que aliam patitur di-
visionem: dicitur em in 2° qui vo cam, seu vltim; et vni vo cam, seu parti clarem. 2° qui
voca ē, quz producit effectus sibi simili, seu dicitur vni, quz tamen omni-
versis naturaliter dicitur de dicitur; ut Dey respectu omniū creatur, sol respectu subna-
rum: vni voca ē, quz effectus sibi simili, seu eiusdem vni producit; ut hoc v^o pec-
tu alius hoi = vltima causa naturalis ē libera necessaria alia. 1^a ē quz operatur se-
cu in indiffa ad opotum: vltima ē vltima: necessaria ē quz ex determinatione, et
necessitate huius operatur. et vni v^o.

Nec causa efficiens alia est totalis, partialis alia. totalis, que sine auxilio
 aliorum eiusdem ordinis effectum producit; partialis, que in se sola, sed cum auxilio aliorum
 eiusdem ordinis effectum producit; qualiter se habent duo equi ad motum currus =
 Causa autem totalis subdividitur in totalem partialem causam, et totalem partialem effectum. Ita
 que licet se sola effectum non producat, habet tamen virtutem sufficientem ad eum pro-
 ducendum: Ita est, que in se sola habet sufficientem virtutem ad effectum producendum, sed
 etiam se sola eum producit. Instar huius divisionis subdividitur causa partialis in partialem
 partialem causam, et partialem effectum. Ita est, que se sola non habet sufficientem virtutem
 ad effectum, sed in se sola non potest aliter; qualiter duo homines se habent ad portandum lapidem
 magni valde, quorum quilibet illud eum portare non potest: Ita est, que licet se sola habeat virtutem
 ad effectum, tamen cum se sola non causat, sed cum auxilio aliorum; ut duo homines portantem
 lapidem, quorum quilibet illud portare non potest.

Tandem dicitur causa efficiens in mediata et imme-
 diata. in mediata, que inmediate effectum attingit; media vero, que mediante
 causa, attingit effectum = Sed advertendum est, quod si id, quod mediat, est virtus operativa,
 causa mediata est causa totalis mediante virtute; sic in se sola habet virtutem, statim examinan-
 da sub se producit effectum subtilem mediante mediata mediata virtute; quia eum producit me-
 diante virtute accidenti operativa. Si vero id, quod mediat, non sit virtus, causa di-
 citur mediata mediante supposito; sic aliter est causa mediata per se, quia mediat
 suppositum virtutem = sectio 3a de causalitate causarum efficientium

Sectio 3^a

De causalitate cause efficientis

Dicitur circa causalitatem causarum efficientium et hoc facile descenditur quia
 licet causas efficientes causalitatis: quare, quomodo Sonitus, Truncus, et Xanthus pro
 causalitate huiusmodi quomodo subtilem, se habent ex parte principii, assignantur
 et Movens, Causa, Scilicet, velorem Causa ad effectum; et cum tamen est Causa
 Communi Consensu Causalitatem Causa efficientis est actionem, quia actu
 Mutatur Causa et agens. Et proinde dicitur: Causalitas Causa efficientis Causa
 est exercitum illud, medio quo Causa transit de actu ad rem; sed hoc habet
 Causa efficiens media actione, qua agens, et Causa Mutatur: quod dicitur: actio
 est effectus agentis; sed effectus requirit esse causalitatis: nam effectus debet pro se
 ponere Causam et Causalitatem: quod est virtus. Causalitas debet esse intrinseca Causa; sed
 actio non est intrinseca agenti: nam iuxta Commemorationem hanc sententiam actio non re-
 pitor in agente, sed in passivo: quod est ad rem actionem non esse effectum qui, sed quod
 est in eo quo effectus producit; et quomodo ipsa producat, taliter tamen produ-
 citur, quod licet hoc producat effectum, et se habent: quod in omnibus omnibus fortibus
 inveniuntur: existit enim taliter existit ad se, taliter non se habent existendi Commemorationem;

propter quo dicitur ut quo, et sic de alijs. Ad non facile responderetur
 insenta a seipso actionum subtrahi in agente. Verum ad huc hypo-
 thum tenta admissa. Quod quibus actio inheret in passivo; egredietur
 tamen ab intricis agentis, quod sufficit ad hoc, ut sit. ipse in fine egredietur; quod
 solum necessarium est ut sit eius Causa libera: nam hoc solum sufficit ad hoc
 ut ipsum Causantem, agentem que constituat. huiusmodi itaque certis doctrina-
 liter traditis, ut ad ea, que de ipso peto non postulanti, diuini amur, sit

1^a
 An substa sit causa principalis alius
 subste aut hoc accidentibus competat?

Suppono ut Causa Causas Creatas. Vix actiuam habere, aliquid que effec-
 tus vere et ratione producere. quod ab aliquo ex ante qui negatur, existimant
 huiusmodi via operari absque aliquo interuentu Causae. Sed instantum cau-
 sas operari dicant, in quantum ad causam presentem. Sed operatur.
 in de ista non illuminat, sed dicit ad presentiam. Sed. Huiusmodi autem sententia
 in 2° dicitur in 4° Aristoteli arguit, quia eodem modo videtur, et propria
 operum a rebus, et destruit iudicium sensus. Plura certe sunt facta, paginas
 in ad pulchritudinem vniuersi, quam hinc plantabat, ita per hinc: Sensus enim lo-
 cutus est de Cuius rebus Cap. 30 ait: sic dicitur ad minus nat. via, que creatur, ut etia
 ipsa prolixos mens exercere tenat. sed in hoc respiciendo tempus Consumere vana

Suppono 2° in creatis subste, respicere vix operantem, seu actiuam, dubium in qui-
 rit a quo substa creata habet vix habeat? igitur in quolibet operante, et dicitur
 principium quod, et principium que. principium autem quod dubium non est esse
 omniotum ex ma a et pa. Quapropter que operatur est hoc, sic videtur communit
 licet quod actiones sunt supposito rum: Unde quibus hoc pedibus curat, vix
 vix beat, non dicimus pedes currere, sed locum. Principium autem que est, que prin-
 cipium que constituitur. et de hoc dubitamus quod non sit cum substa cum vero
 et hinc circa quod Pater Benedictus per eam d. principum Cap. 11 ait, non principium
 quo substa constituitur in actu operandi, seu causa principalis productiva
 huiusmodi est, da accumbentia data a ma a quilibet subste ad operandum, hoc
 in igne calor est causa principalis productiva ipsius substa, vix nullo modo
 habere vix tamen a causa ad productionem alius subste. Commis tamen Philosopho
 quod videtur, vix, seu ipse substa vix est principium radicale, seu causam principalem
 sua operantem, videtur principium a quo alius substa. hinc

Nostra conclusio

Causa principalis pro ducta effectus subtilis, seu principis, qui agens, minus potens, ad talem effectum producendum, est causa subtilis, non vero accidentia. Ita ex Philosopho 3° de anima, ubi quid sit explicans, ita loquitur: et id, quod minus, prout minus, et intelligimus, lo: quibus verbis clare exprimitur hanc subtilitatem in hoc. Non solum esse rationem ~~non~~ essendi, sed etiam principium operandi. id ipsum docet Dicitur 3 contra Gentes, Cap 69, alij que in locis.

Rone pr: illa est causa principalis operandi effectum substantialem, secundum quam agens, minus et assimilatur sibi effectui, sed solum secundum hanc substantialem, et non secundum aliam duntaxat agens, continet, et assimilatur sibi effectum substantialem: op. mare extra; quia, cum quodlibet agens intendat producere sibi simile, debet intendere producere simile in eorum, quae ipsum pro continet, et qua principaliter minus agens, minus certa videtur, quia effectus subtilis nec pro contineri, nec assimilari nisi causa subtili potest. Na inferitur.

Conferuntur, et exempli causa, hoc. Causa principalis est illa, quae virtute propria pro continet effectum, sed illa substantia et non accens virtute propria pro continet effectum substantialem: op. mare. Contrahit ex deesse causa principalis, ut ad instrumentale dicta. minus pr: causa pro continens effectum, debet esse in mari, et saltem si quod alij post se nisi ex eo, sed illa causa subtilis, et non accidentis, est equalis per hanc, cum effectus subtilis: accens enim est simpliciter imperfectus substantia: op. = Virtus: Causa principalis principaliter videtur esse effectui: op. debet eum pro continere: tunc enim dicitur quod non habet, sed accens, ut pro simpliciter imperfectus substantia, eam pro continere nequit: op. Repletur.

virtus accens est imperfectus substantia in esse rei, non vero in esse productivi; quia apta ut sic est eque perfecta ac substantia, ad quae a deo potest esse eius causa principalis = factus, id est, et quod ad minimum sequitur, nullo modo posse potari in quolibet vltima creatura imperfecta ad totum mundum producendum: nam licet talis creatura, quae cumque illa sit, imperfectior sit alijs creaturis perfectis minus in essentia, potest tamen dicere esse eque perfectam alijs in operando, et hoc videlicet est: op. et talis virtus virtus ex illa sequitur, minime diuina posse in cognitione.

nam summam perfectionem Dei in essendo ex eo quod totam visibilem virtutem operari videtur condidit, si semel causa principalis potest esse intantum imperfectior effectui, et se quela tradidit in toto, ueltra quem, per ea quae facta sunt, non solum virtus, sed ipsa diuinitas Dei cognoscitur: sic enim ait ad Romanos 10: invisibilia Dei, per ea quae facta sunt, intellecta conficiuntur: sempiterna gloria eius virtus, et diuinitas; ita ut inuisibilis: op. omnino dei. Cognitione est illa virtus: si accens est imperfectus in essendo, imperfectus debet esse in operando: op. si per se conuenit, ut debet, imperfectus accidentis in essendo, debet eam negare in operando. am pr: quolibet causa est operativa per se, per quod in uoce constructur: idem enim est principium in se, et in se, et in se, et in se, et in se: op.

Accens in suo conseruatur per alii quod impeditur subtra, debet et impeditur in
operando = Tandem: sicut Vni quocumque recipit in quantum est in pota, ita agit
in quantum est in acti; sed agens subtrahit et in acti subtrahit ad tra subtrahit. qd
ab ea sola habet agere effecti subtrahit

Soluantur arguta

Opponunt lostrisem de sensu et sensibili. Ipsi ait, ignem in agere
ut ignem, sed ut calidum; sed calor est applicandus. qd accens est causa
principalis seu quo ignis agit = Ro Philo agere laborum sua accens
opponari immediate, et instrumentaliter, qd vltro fatemur, et qd sequen
ti dicemus; non autem principaliter, et radicaliter, qd in presenti dispa
ramus

Argo Ro ne: accia sola possunt effectum subtrahit producere accens
est causa principalis effecti subtrahit. Argo pr. 12 pe omni absente subtra, acci
dentia operantur effectum subtrahit. qd accidentia sola possunt ex oppe
rari. argo pr. experientia. 1o accidentia Eucharistica Vini sunt sine subtra,
et tamen quatenus aqua possunt conuertere in vinum. 2o. 1o. feruorem candem
producit ignem in supra applicata; sed hoc facit solum rone calidit, et non rone
ignis, quod ubi non datur. alia in eadem materia est duplex subtrahit, ignis,
scilicet, et feruor. 2o. 3o. semel decigram ab aliis producit effectum subtrahit;
sed in omne subtra gerantur, et hoc absens sit, et multo magis iam perierit. qd
solum rone accidentium permanentur in termino. Ro 2o. distingo ad argo.

Ista accidentia; hysda excludente presentia localem subtrahit, ad multo
argo. hysda excludente dependentiam causalem pr. subtrahit, nego argo. licet omni
accidentia multo magis effectum subtrahit producant, absente subtra; non tamen prin
cipaliter eam producant, sed tantum instrumentaliter: nam licet subtrahit
ubi non sit, manet tamen in accidentibus eius virtus, et in virtute subtrahit ipsa
opponantur accidentia. Quod solum ex prece constat ex 1a parte de 1a
art 3, ubi inquit vni am speciei, que remanent in sacramento Eucharis
ticis possunt immutare aliquid extrinsecum. Cui sibi 3m arguta in hunc mo
dum proponat; nihil agit vtra suam speciem, quia effecti non potest esse po
tior causa; sed species sacramentalis sunt accia. qd non possunt extrinsecum mag
mutare

Cui sibi inquit, huc 3m argutum proponat, sic respet: ad 3m dian
dum qd immutatio, que est ad partem subtrahit, non fit abs. subtrahit in materia
subtrahit, sed medianteibus quantitate actibus et partibus, que agunt in virtute pr.
mentaliibus sui nature, sicut et prius erat; et ideo possunt agere ad partem
subtrahit instrumentaliter, quem per modum aliquid potest a
ge

gere Virta suam speciem in quasi virtute propria, sed virtute principatij
 agenty. hinc dicitur, quibus nihil ad eundem, precipue pro se experimemur
 Quid et ad hoc paratur solio: noli licet virtute gerantur ibi in, sit presiden-
 tialiter, et fortasse iam gerent, manet tamen eius virtus in ordine, hinc
 quam in instrumento; et tunc in principatibus, sed instrumentaliter in
 virtute sua substantiali gerantur operatur. Vel fortasse tunc dupliciter defec-
 tus causae principalis a causa velle creata. In creata ut vult a Suarez: quae
 solas quantitates sequenti impugnanda, hoc relinquunt ut ea in presenti
 utamur pari igitur ratione ad eundem experimemur respondere possunt: noli
 licet in se conueniant non datur praesens substantiali ignis; calor nihil omnino aliud
 re decipit, creantur virtute illius, et dicitur ut causa instrumentaliter, et non
 principaliter: sed de hoc in nulla sequenti = Verum nihil omnino ad hoc dicitur
 in se conueniant dari praesens substantiali ignis in aliquibus partibus potest fieri
 quod certe demonstrant si nunc ex eo cadunt: ex quo omnino sequenti dicitur
 dupli praesens in eodem materia, sed in dupli, continua, continua, reatida
 reatida in ligno sine diuisione materia parte cremata. Opponebat. Calor ex natura
 est virtus ignis; sed ut virtus ignis producit aliam ignem: quod ex natura sua
 producit aliam ignem, nunc sic: sed quod habet ex natura sua, habet per modum
 causae principalis; quod per modum causae principalis producit aliam ignem = Quod ca-
 lorum ex natura sua habere quod habet: habet enim ex natura sua esse instrumentum
 ignis: definitur quod natura accidentia, ut temperant virtutes, instrumenta et
 ministrum virtutis operantur: quod ad naturam caloris principalis non sufficit: debe-
 bat enim habere ex natura sua operari in virtute alius, sed in virtute propria, ut quae
 sequenti videtur dicitur: calor ut octo videtur causa principalis alius caloris ut octo:
 quod est causa principalis praesens substantiali ignis, ante dicitur videtur: quippe non ex se dicitur,
 sed sequenti in virtute: noli praesens: calor ut octo est virtus ad praesens ignis; sed qui produ-
 cit virtutem de se posteriorum ad praesens, ipsam praesens producit: quod impugnatur negari potest.
 Et non est; quia calor ut octo non potest fieri quantum a causa principalis alio calore ut octo.
 dem agente, a quo praesens, seu esse producitur: praesens enim producitur ab eo-
 dem agente, ut quod de dicitur, quod calor ut octo ad praesens, et videtur ad pro-
 ducendum virtutem.

Veni ad mixto pronunc anti, negatur
 per famam et aliter. Virtutis de se posteriorum ad praesens, ipsam praesens producat: ali-
 dit causam ut ait argumentum: praesens vero producit instrumentaliter; quid ex alio ca-
 lore ut octo, quia calor est quod non videtur um substantialia sit in
 mediato operatiua notantur.

Guerra con el portuget a 26 de Mayo de 1704 año

O uasio Secda

Subst^a sit immediate operatiua.

Non loquimur, ut ex titulo stat, de substa di vna, seu exi scuti e' seu
e' ita et suum operari; nec in eodantur potz ab eius est, seu substa h' h'
loquimur po de substa creata, et statuto qz qz cadenti e' am e' causam prin-
cipalem effectus substa, nunc inquirimus am ipsa sit substa, sit im mediata
virtus, seu im mediatio prin cipium; quo agens producit effectus substa, vel
suum sit prin cipium, mediatum, et radicale; ita ut substa suum in f'uat in
effectum medijs accidentibus, seu potz accidentibus. Quod explicare oportet
in hoc, tum in igne vna, am in hoc ipsa anima, non alij, que e' eius tra
substa, sit im mediata virtus operans effectus substa, am vero alij qua
pota accidentis velius ab anima de' tra, pota generatiua vna, hoc habeat, simili-
ter in igne, am ipsa sit substa, sit im mediata virtus productiua alij
ignis; am vero alij qua sit accidentis de' tra, tra Caloris vna, hoc habeat.

In quare la-
tente dependit istam substa im mediate attingere, et producere de' nec
sua substa, ita Scotiste de' su substa doctrine quibus subscribunt Orado
Scola et alij = La ex opposito aserit substa nullo modo inquam im media-
te attingere, aut producere effectus substa, sed hoc sua accidentibus se me-
t' h' de' Ch' Angelico 110, et de' alij, Vazquez, Fonseca, Nonet qz q' met in p'ter-
ni de' p' 192a tandem senta ex traque partibus aserit, qz substa, quam
agens im mediate operari effectus substa, etiam per modum cause prin cipia-
lis, hoc per modum cause instrumentalis. Sic Pater Suarez Thoms 10 met' de' p' 19
de' 2a sum 14, quem sequi ex sua familia sequuntur. nos tamen sente de' 19, sub-
stantes, sit

Nostra conclusio

Nulla substantia creata potest esse principium quo immediate pro ductibus
 ab eius substantia. hoc sic ab abilitate propria est in se, simul que in se
 est: et tamen expressa est pluribus in locis, et quibus aliis que proponuntur, quia
 dare mensuram. Quod constat et. de summi sui ex se per se non distat
 de 4° art. ubi ait, quod substantia simpliciter nullam operationem habet nisi median
 tibus qualitatibus actibus et passivis, que sunt virtutes, et potest esse

per ex la part de 77 art. 10 ad 4. ubi hoc habet: ad 4 dicendum, quod hoc ipsum
 est in actionis principium, habet a tra substantia, et id est tra substantia
 est in actionis principium, sed non proximum: et secundu hoc philosophi dicit quod loquitur
 intelligimus est aliter: sicut tenet illud quod ex 3^a part. ad 1° m. q. 2° dicitur. Nihil ad
 in arguendum a ratione factum, quibus omnibus clare stat. Idem tenet de ma
 tam substantiam creatam potest esse immediatum, et pro ximo operationis principium quan
 ty asperat esse in se, in principia. Rone eruta ex alijs et de testimonio, pro
 esse principium et potest immediate et proxime operativa adit per se, sed ad operandum
 sed nulla substantia creata potest esse ordinata ad operationem: quod nulla substantia creata potest
 esse principium quo immediate et proxime operativum. marem potest esse in se, in
 malibus, potest potestur in se. esse principium aut potest ordinari per se, sed ad
 id, aquo speciem et diversitatem asperat; sed esse principium et potest imme
 diate et proxime operativa, speciem et diversitatem ad operandum, sed per se, per se
 esse per se ordinata ad operationem. mare in dubio habet. nisi facit: diversitas potest
 et principium numerum adit; sed actus principium immediate et proxime ad operandum
 potest esse operativa, et de se habet: quod ab operatione numerum speciem et diversitatem

Non est certa de his de 74 art. 10 ubi ait, quod enim potest dicatur ad
 actum, oportet quod cum duobus actibus, sit diversitas potestur, eque
 com m. ubi tenet doctrina. mixtu dicitur = 10 formatur eadem margin
 patit. esse principium, aut potest ordinari per se ad id, propter quod ana est in se
 sed esse principium immediate et proxime operativa est in se, in se a tra
 operationem: quod esse principium immediate et proxime operativum adit per se
 sed ad operationem. mare in dubio: alia multum a tra propter illum in se in se
 tum esset. mare ex eo stat, quod quilibet actus in se in se propter actum. mare in se in se

Non mir illa principaliter, scilicet quod nulla substantia creata potest esse ordinata
 ad operationem. pr. quod quilibet potest, aut principium, et eius actus debent esse
 idem genus, saltem remota: sed nulla substantia creata potest esse in eodem modo
 ad se in se operationem: quod nulla potest esse per se ordinata ad operationem, nisi esse principium aut
 potest immediate operativa. mare ex ore in se in se hoc est la part. allego in se
 art. d. ubi ad 1° part. de se anis in se in se esse eius, tra in se in se in se in se

Cy nota et actus dividuntur, et quodlibet genus entis, quodlibet quod idem
genus referatur pota et actus, et eius finis in e ingere subta, pota
dicatur ad illy actum, in pota ee ingere subta

genera subta: num, quia illa Dei operatio e subta: num quia illa creatura
dixit dicitur propositum a subta; inanis et ab alijs, secundum hunc: eo quia subta
creata potest ee in eodem genere cy actus operonij - eadem mix principij pr: Vnde
omnibus quibus pro mari principali placida dicitur summy: cy actus aut principium
per se lo ordita ad operonem spectatur ab operone; sed nulla subta creata potest
ab operone spectari: eo nec potest per se lo ad eam ordiri num sic; sed ee prin
cipium aut pota immediate et proxime operativa per se lo orditur ad ope
ronem, ut in mari principali placidimus: eo nulla subta creata potest ee
principium immediate et proxime operativum

si pota, ut principium summit, specum ab eo, ad quod per se lo orditur; idcirco quia
dixit dicitur quod secundum diversitatem actuum e diversitas potarum. mix pr:
quod tria e proportio et in ordine ad se, nequit ee tria, in ordine ad aliud, et ab eo spe
dem sumitur; sed subta tria e proportio et in ordine ad se, cum sit ens per se et
omnino absolute: eo nequit ee in ordine ad operonem, et ab ea specum sumitur,
eo nec immediate et tria operativa

Hic non, quod hoc nota auctoribus dicitur in
varia Reppent auctores. Aliique Cy Pontis dicunt, quod quibus subta it immo
mediate et proxime operativa, in requiritur quod tria orditur ad operonem: quare
potest tria ordiri ad actum operandi et tria ad actum operandi: nam cu ope
rari sequatur ad ee, ut sit comone actio, tria respit ee et tria operari: et
cum aliunde pota in spectatur ab actibus tria, in requiritur subta ab ope
ronem specum sumitur. Verum hoc non nihil neqz variis impingit: quare in ea
insistenda, sic lo nota eam in sergo: pota, aut principium immediate ope
riva, in tria, sed tria respit operonem: eo talis e illud. an pr: alligat et
ajipari pota aut principium per se lo ordita ad operonem; sed hoc in alia
ee potest, quam ea, quod immediate et proxime respit operonem: eo mar
pr: actus per se intentus a naa debet necessarius esse: aliquidquam diam
trio: alia nullus actus per se intentus a naa erit asisnabili, quito
et per se fiet potam; sed actus producendi aliquam subtam, per operatio actus
per se et tria intentus a naa, ut pota qui maxime ordi ee et quod nos perfec
tionem et conservam: eo ee sic redit nota naa neqz recipit potationem prin
cipij nota do: actus operandi, et operandi sunt actus specie, et per se dicitur
si; sed actus sic dicitur nequeunt comparari, unde tria et tria: subta
per se respicit actum exiendi, nequit adhuc tria operonem respice
re, magis acta. mix pr: actus principij, et tria debent respici pota
sub eadem ratione posse, ut stat in omnibus potis, et habitibus; sed actus specie,
et genere diversi nequeunt sub eadem ratione posse attingi, ut patet: eo sic axio
ma proponit ad unum finem: na dicitur eius in stat in eo, quod ee et operari

sunt actus eiusdem potestatis, sed in eo quod operari presupponit esse, quoniam
 modo dicitur Volitio presupponit intellectionem, qui Volitio sit actus, et in hoc =
 Ita 3° ex principijs aduersorum: si operatio esset actus & linea essendi,
 subita ter mita per exitam, et subitam, esset utriusque formalis in eadem
 linea per oppositum; at hoc repugnat principijs aduersorum, aduersum
 exitam, & subitam esse utriusque actus in linea subite, seu essendi: 2° Ita dicitur
 que: si subita perse se respicit actum essendi, potest utroque actum operandi
 respicere, nulla esset necessitas ponendi tra accidentis in subita subter
 ab ea distat, sed tra substantialis esset per se solo principium essendi, utroque prin
 cipium operandi, quantificandi, qualificandi, verificandi: 3°; sed hoc e totam
 eius esse Philoam, quare que distat subite ab accidentibus: 2° Alij Respondent

actus essendi, et operandi non esse trius et quatuor; sed utrumque esse unum, inade
 quatum tamen, eiusdem potestatis; ideo que potestatis distat non specificant; quon
 iam modo idem utriusque plures intellectiones respicit, in qua actus trius, in adequatum
 eiusdem potestatis = sed hoc idem impugnat met ex dictis: nam quilibet actus
 trius, licet in adequatum, trius in proutur a potestate, eamque specificat: sed
 subita nequit trius respicere operandum, ab ea que specificari: 2° Ut
 trius: mirum 3° datur inter intellectionem, et volitionem, que in eadem
 linea accidentis sunt, quam inter actum essendi et operandi qui
 indueruntur in lineis; at nihilominus repugnat utrumque potestatis in plate
 intellectionem, et volitionem, quamvis duplicem intellectionem in plate
 possit: 2°

Alia Via intendunt alij solon parare: fatentur enim quod
 trius essendi et operandi sunt actus trius, et adequati, loque dicitur; sed nihil
 omnino aserunt non repugnare substantiam trius respicere operandum, ab ea
 que specificari; quia dicunt, ab operare non specificatur subita intrinsicam
 et proprie; sed extrinsece et terminatiue, specificatiuam enim extrinsece et
 terminatiuam non impedit esse dicitur, et lineas, ut patet in reuerbia validum
 per se, que iuxta non principia specificatur ab ente rationis, specificatio enim
 que, extrinsece, et terminatiua. pariter 3° de subita dicendum 2°

Sed magis: Nam res facta non de specificatiue extrinsece, sed de intrinsicam procedit:
 igitur dicitur ad illa verba extra partem non dicitur, quod ad idem genus re
 feratur potestatis, et ob idem, sed potestatis et actus: actus enim intrinsicam speci
 ficatur ab operone = Ita 2°: adhuc admissio quod actus, seu spe
 ratiue esset quid extrinsece respectu subite, immediate operatiue, non
 ueniampe substantiam ad operonem per se solo ordinem: quoniam quare sunt
 solue

An pr: quambz oppero esset quid extrin: qd do tamen ad eam
 esset quid intrin: substa, ut patet in orde scientiz ad obum, qui
 intrin: e scientie, quambz obum extrin: est ei; sed repugnat
 ordo intrin: substa, ad opperorem: qd et qd per se to illa respicit:
 mir pr: substa e omnino ap' alia, eni que per se; sed hoc aliu' est
 si trio, et per se diceret ordem intrin: ad aliud: quise nunc non
 nueretur in suo, et per talem ordem ad aliud, idque impliciter imp
 eritur in his, si in suo e congrueretur per ordem intrin: ad crea
 ra qua ad specificatum extrin: op. **E**x his abunde constat dispa
 ritat ad exemplum loge: tum, quia obum n' specificat intrin: et
 et per modum adu, sed extrin:, et per modum obri: tum, quia
 specificat in e' scibili, in quo sensu e' eque nobile, ac habitus scien
 tificus: opperatio eni specificat in e' phico, quo sensu e' quid imper
 hui ipsa substa: tum denique, quia ordo intrin: ad obum ex
 pugnat habitui scientie: e' eni accensura sua; substa vero, cu
 sit eni per se, et abiduum, repugnat ordo intrin: ad aliud, pre
 cipue accidenti: Unde paritas in tet.

Ex his impugnata maet
 1000 P. Suarez aserentis substa immediate concurrere simul
 cum accidentibus, impugnata, in qua maet: Quam eadem
 rari, que potat substa n' posse respicere se tota opperorem,
 et ab ea specificari, potat nec simul cu' accidentibus posse.

Alia rone
 1. potius experimentis de precedenti propoz pr na Jo: sepe enim
 contingit accidentia producere effectum substa abique illo im
 mediato iurru substa; qd quia nota activitay imediata respic
 det in accidentibus. an' stat, to in semine deajo ab ali, medioque
 produceretur substa genita, quon in instanti generis sit ibi substa
 gerantis, et ob defectum approximationis, quia iq perit.

Secundo in
 ferro candenti, ignem in stupa produante, qui ibi sit substa igitur
 Jo in productione auri in videribus terris cuius causa e' sol
 et tamen substa illis immediate n' influit in aurum production
 ay ab eo longe distat: eo = 4o in accidentibus Eucharistis, quibz
 aque in viny continentibus, qui in eis sit viny substa. in alijs que

pluribus, quæ aduici possent, in quibus accidentia producant
 subitam abque vltio Iauris immo diato dicitur sub 12: qd si qd
 ē qd immediate n̄ Iaurit.

In Re per Suarez, qd quando causa
 principalis n̄ adest, suppletur eius defectus per Iaurum cause, Iuris
 creatæ, qd possibile ē, et saltem per Iaurum diuinum, suppletur sub-
 stantiam, et quo ad iurisdictionem accidentia eius suo immo diato Iauru.
 qd præcipue accidit, ait Suarez, in viuentium genere, quæ, qd præcipue quo
 sunt indigent mari in lamine, et Iauru cause vltio.

Sed impropi-
 hac solue nuptio an recto de filo madatur a Suarez. nam numero 24
 tra 5 coram loquens, ait: vitandum est in proba, quoad fieri possit,
ut nota efficaciter subre, attribuaturs cause vltio, etiam si; quia
recto vniuersi dii possit potest, ut per cause Ias fiat quidquid
conuenter fieri potest. quare qd in genere viuentium recurrit Iaurus
 ad causam vltio, etiam in; quæ aliaq comode fieri possit genero
 pro substantia eius vltio Iauru accidentium, in virtute subre operantium;
 præsertim in senta Iauri, in qua accidentibus n̄ deficit vltio
 instrumentaria actiua, quæ in scoti senta deficit.

Contra de:
 Ex hac doctrina sequitur improvide et in ordine natura pro-
 adire circa generem viuentium. improvide quidem; quia
 nulli cause viuentium dedit sufficientem virtutem ad sua generis eli-
 cendam, quæ semper ad eas recurrere debet ad causam vltio, aut
 Iam. in ordine quidem; quia a gentibus inanimatis dedit suffi-
 cientem virtutem ad sibi similia producenda; animatis vero, et en-
 sibi libus simili virtute potest, quæ tamen ita posteriora sunt et dicantur
 30; quia eadem facile dici possit causa Ias nihil agere, sed
 Deum ad earum præsentiam ora operari, suppletur earum defectu =
 4; quia nullus effectus attribui potest cause particulari, si que
 vniuersi equi n̄ esset, nec diceretur causa alius. sed solus Deus, qui
 supplet defectum cause de Iaurit ad eius productionem = vltio
 satis facit Suarez ridicat, similes effectus attribui cause particula-
 ribus, in quantum earum instrumenta concurrunt ad causam ad
 productionem. Non, inquam satis facit; neq instrumenta sibi medi-
 cuntur talia respectu cause principalis in cuius virtute operantur;
 sed in casu generis viuentium, ut a Deo suo ponantur instrumen-

fa n̄ operantur in virtute Cause particulari, sed vltim; Ita;
omnino: in principijs. Quare accidentia operantur in
Virtute subiecti, & operantur ut adiuta ab ipsa subiecta, simul cu i influen-
te, et Cooperante; sed in genere videntur, ut a Peccatorio
ponitur, solum adert diuini influxus Cooperant, et adiutant in
fluxum accidentium: &c.

Huc tamen ex sententia Praetatorum Reg-
ponderi potest effectus illi potest specialiter Causis ei attribui, quia
by Causa adiuuat instrumenta ad operandum; quia hoc fa-
at supposito Iuramento Causae De, et Vice illius gerendo = sed tamen;
quia eadem rone potest dicere sicut quibus Deus producat
totaliter effectum, quando subiecta abens est, et accidentia, sicut Iur-
rant dispositione producendo, potest attribui effectus Causae De; quia
nunc Deus Iuravit supposito eius defectum, et Vice illius gerendo
do; at hoc n̄ sufficit in sententia Praetatorum adhuc ut effectus attribua-
tur Causae De: &c.

Secundo adhuc dato Deum Iurare supponendo
defectum Causae De, n̄ sequitur effectum attribui Causae De;
quod falsa est illud. an̄ preparate: quibus subiecta diuina met
naturam humanam supposito defectum Iuravit Create, et illius
Vice gerendo, n̄ inferatur, immo nec dici potest, subiectam Create
naturam humanam terminare, nec effectus subiecti potest attribui
subiecto Create: &c. a simili, quibus Deus Iuravit ad producendum
effectum supposito defectum Causae Create, et illius Vice gerendo,
productio effectus n̄ potest attribui Causae De Create, Causae Vice ge-
rit Deus.

Ex quo tandem deprenditur quando Deus, aut aliqua
Causa vult Iurare debet, ad supponendum defectum Causae De, igitur
quan do effectus habet Causae Equales personis, sufficiens que
illud producere, que tamen Causa ad illius productionem n̄ potest
aut Iurare n̄ potest per accidens, scilicet rone allicuius impotentia
vici, sicut rone allicuius mirachi; tunc Deus, aut Causa vult Iurare
debet ad illud producendum, supposito defectum Causae De, que
per accidens debet. Similiter quando producitur allicuius effectus,
La rone n̄ intencus, & respectu cuius n̄ apparet causa particularis;

tunc licet etiam recurrere ad Causam Vultum, aut sim: quoniam
 vero Vivuntium ex putrefactione terrae, quae a natura non intenditur,
 nec facile apparet causa respectu illorum, solet attribui
 Deo, aut intelligenti, motui. recurrere autem passim ad Causam
 sim in quacumque gerone, quae et per se intenditur a natura,
 et respectu cuius facile apparet causa sufficiens omnino de-
 primere providentiam naturae, et eius auctoritatem praesumptur. Ita rursus

Proponuntur argg contra

RONES NOSTRE Hinc

Arg 1°: idio subita requirit esse immediate operatiua quia
 requiritur specificari ab operatione, quae actus est; sed si requiritur
 nat: ergo potest esse immediate operatiua. mir pr: si requiritur
 actus specificari a subita: ergo nec subita ab accidenti. arg pr: in ip-
 sa operatione, quae actus est, et a subita, seu suo subitalem, media
 ipsa producta, specificatur; quia sicut potest specificantur ab acti-
 bus, sic actus a viis, ad quos tendunt. Consequitur: nulla est requi-
 sitione in eo quod eadem potest respiciat actus immediate ad qua-
 te distat, ad genus diversum pertinet; ergo nec ex hoc casu re-
 quiritur subitam esse immediate operatiuam. arg pr: materia
 media sua potest respicit simul, et immediate formam substantialem,
 aqua specificatur, et quantitatem simulque alia accidentia, quo-
 rum materia est subitum immediate, ut a principio. sed haec subitalem
 et quantitas sunt actus adequati distat, et ad quod diversum perti-
 nent; ergo = 2°: materia est immediate respectiva, et haec imme-
 diate informativa: ergo etiam potest esse immediate operati-
 ua

Ad argutum Re actus specificari a subitalem: non quidem in-
 trinsece, sed extrinsece: viis enim extrinsecum, et non intrinsece, spe-
 cificat: at vero si subita esset immediate operatiua, ab ipsa opera-
 tione, quae actus est, intrinsece specificaretur; sicut quilibet habitus
 aut potest intrinsece ab actibus specificatur; quia potest et habitum
 intrinsece, et ubi male perit, et ex intrinsece visibus ipsorum

egrediuntur, quamvis in hunc admittantur recipi in passu, ut ali
bi diximus. Igitur quando dicimus specificari, et specificatum de-
bere esse in eodem genere, de specificatio intrinseca non de extrinseca in-
telligendum est, ut Communi doctrina de specificatio intelligit-
ur. Preterquamquod nec est eadem ratio in pariter accidentibus: nam cum
specificare sit perfectio, opte potest subita, que perfectior est, specifica-
re accens modo dicto; secus vero accens propter oppositam
rationem. Ad 1m Confm. facile erat. Duo in senta aserente accia
immediate recipi in toto composito, et non in materia. nec ex hoc
sequitur compositum ab eis specificari, nisi ad summum secundum
quod est improprie; quia quando accia adveniunt, iam intelli-
gitur compositum intrinsece, et simpliciter specificatum in suo esse
completo, et specificato: nec ad accidentia videtur, secus autem
potest operativa, que essentialiter respicit operationem, et que ultimam
sue linee perfectionem.

Sed quoniam forsasse aliqua accia imme-
diate recipiuntur in materia, per modum dispositionum ad suam
substantialem recipendam, ideo non pariter, nego. Nam et quod dis-
paratus est; quia materia immediate recipiens accia, ea non re-
spicit propter se, et ultimam, sed propter suam recipendam, a
quo intrinsece perficitur, et specificatur, secus vero ab accidentibus:
at vero potest proxime, et immediate operativa, ipsam ope-
rationem respicit et quam ultimam, et intrinsecam sui perfectionem,
quia propter illam est anima inspicita, nec aliam in illa linea
spectat, a qua suam speciem dissummat.

Nam. disparitas est manifesta: nam materia immediate re-
cipiens suam, et suam immediate in suam materiam, nec recipitur
ab accidenti, sed una que a subita, quando quidem utraque
substantialis est: at vero licet sit immediate operativa, ab accidenti
specificaretur, ordinem que essentialem ad illud diceret, quod subita seque-
rat.

Quis solus traditur ad 1am q. 2a de anima, ubi argutum
est in hunc procedebat modum: Nec materia est inspicita

47

ad traj sensibiles; hic anima intellectiva ē in pota ad traj in-
teligibiles; sed maata ē sua pota: q̄o anima intellectiva ē sua
pota. ad quod ita respet: ad 12m dicendum, q̄ maata ē in
pota ad actum substantiam, qui ē tra; et ideo ipsa pota ē ipsa tra
eius.

Contra solum supra traditam respit: specificatum, ad huc in-
miam, et specificatum n̄ debent ēē in eodem gere: q̄o quāvis
opperatio n̄ sit in eodem gere cū substantia, potest hęc ab illa specificari.
ans pr: pota opperativa accidentis n̄ ē in eodem gere cū ipsa ope-
ratione: op̄ero enim ē in gere, et p̄mento actionis; pota vero in gere,
et p̄mento qualitatis; et tamen pota opperativa accidentis, speci-
fatur in trince ab opperone: q̄o **R**espo, specificans, et specificatum
n̄ debere ēē in eodem gere proximo, sed sat ē si in eodem gere
remoto combeniant, qualiter pota accidentis, et opperatio com-
beniunt: nam licet una sit in gere qualitatis, alia vero in gere
actionis; unaque tamen ē in gere remoto accidentis, seu me-
lius de linea accidentis, q̄ substantia et opperatio n̄ habent, ut ex se
patet.

Arg 2o. n̄ repugnat substantiam tris respicere ēē, et tris res-
picere opperone: q̄o nec repugnat ēē in mediate opperativam.
ans pr: pota opperativa accidentis, immediate, et tris respit ēē
et opperari: q̄o hoc n̄ repugnat substantie. patet Na, quia repug-
nantia solum oritur ex eo, q̄ ēē et opperari sunt actus ad eandem
oppositi, et tris et perse quilibet inter se anima. ans pr: pota ope-
rativa accidentis tris, et immediate respit opperone, quia
ad hoc ē instituta anima; sed aliunde tris respit suum ēē, seu su-
am inexistentiam: q̄o mir pr: quilibet res magis appetit ēē, quam
opperari; proinde que prius respit id, quo ē, perficitur que in se,
quam id, quo aliud perficit. at pota opperativa accidentis, in se per-
fitur per suum ēē, seu suam inexistentiam; et per opperone per-
fit passum: q̄o tris respit ēē = 2o: prius ē actus ēē, quam ope-
rari: q̄o si tris respit opperone, potiori iure tris respit suum
ēē = 2o pota accidentis tris respicere opperone; quia ad hoc sunt
institute anima; propterea que suum ēē, seu inexistentiam suum tris

et ratione operum respiciunt. ^{Sec} probationes in oppositum combi-
nunt, n̄ ta; quia licet res absoluta, et n̄ ordinata ad perficiendum
quid, prius suum eē, quam operationem respiciat. Nam in quan-
do res essentialiter ordinatur ad aliud perficiendum, prius operationem et
per se alius respicit; quia tunc prius existunt, ut operantia,
que operantur ut existant. huius generis sunt potes operatae,
immediate, que datur sunt a naa, ut subite deserviant
media sua operatione; et ideo suum eē, seu inexistentiam. ^{Urio}
respiciunt = Nec 2a probatio videt. nam licet prius sit in execu-
tione accens eē, quam operari; n̄ tamen in intentione,
seu ex instituto nae, p̄nes q̄ ordo trij, aut 2rij, capesendus ē

Respon: q̄ potes operatae accidentis. ^{Urio} respiciunt operationem, quia
prestantur; et ^{Urio} eē, seu inexistentiam. q̄ etiam poterit subita
^{Urio} respicere eē, a quo p̄cetur; et ^{Urio} operationem. patet na;
quia sicut accens institutum ē propter operationem, ita subita prop-
ter eē = 2o Im Nam, et n̄ 2m. ratio disparatij ē; quia cum
accens sit entij ens, et potes prior existam ad respiciat, sed inexista;
n̄ ē institutum a naa ut sit, sed ut operetur; respicit tamen
inexistentiam, ut medium, seu conditionem ad operandum;
quia q̄ n̄ ē operari n̄ potest.

At vero subita, si esset im-
mediate operata, operationem ^{Urio} respicere n̄ posset, sed ^{Urio}
cum ad operandum esset instituta a naa, ab ea que spe-
ciem suam meret = sed petere ab adversarij. Vellem que nam
sit illa potes accidentis operativa, de qua efrant arguti?
nam si adstrunt subitam eē immediate, et proxime o-
peratam, ad quid sunt potes accidentis, que immediate o-
perantur? quare in suo arguto firmare videntur, q̄ re-
fere conantur.

Adhuc instatij. subita ē operata per nos
in ordo ad se ut nob̄ dicimus; q̄ n̄ est tota
sicut ordo ad operationem = 2o. naa deservit per ordem ad motum:
est eni principium motus et quietis; sed naa ē subita, et motus

accens: eo subita per se oritur ad accens - Ro ordinari-
 dicalem ad operationem n̄ h̄ stare Conceptu sub/te; quia pro-
 ut sit ad operationem n̄ specificatur: nam principium solum spe-
 cificatur soliter, quatenus soliter determinatur, qd̄ n̄ habet naa prout
 radicaliter operata; quia prout sic solum ē principium
 virtuale, de cuius conceptu n̄ ē specificatio. Den qd̄ stat ad ven:
 nā licet naa differatur per ordinem ad operationem ut ad terminum
 motum, sine quo exprimi nequit; n̄ tamen ut ad suum
 specificatum naa enī solum ē principium radicale mo-
 tus, ut suo loco diximus n̄ vero proximum: quare motus so-
 lum comparatur ad substantiam ut h̄y, cum qua mixtur in vi-
 naz, ex quo specificatio n̄ sequitur; ut patet in omni po-
 ta, quae, propter mixtionem, quam dicitur cum simplicibus,
 n̄ potest explicari sine orde ad ea, a quibus tamen n̄ pi-
 fatur, nec dependet. = arguta non proponitur et idem dicitur

arguta scotti proponuntur et soluntur

Arg 1o: causa productiva effectus, debet eum prae conti-
 nere, aut solvere, aut eminenter; sed ista subita, et n̄ accens
 ē praecontentiva effectus substantialis: eo ista subita ē immedia-
 te operata effectus substantialis; max̄ stat dicitur qd̄ praecontentiva
 min̄ etiam, quo ad unam partem, quo ad unam pr: qd̄ ē imperfectus
 nequit praecontentare id, qd̄ ē perfectus; sed accens imperfectus ē sub-
 stantia, nec cum in se intrinsecus, sed etiam in se productiva
 ut loco citato dicebamus: eo accens nequit praecontentare
 effectum substantialem. eo ista subita praecontentiva ē principium imme-
 diate operatum illius. Confirmatur: agens intendit qd̄ imi-
 tare sibi effectum; sed effectus substantialis n̄ assimilatur
 accidenti, sed sub/te: eo quia n̄ accens, sed subita ē prin-
 cipium immediate productivum effectus substantialis =

Hoc argutum, aliquo modo instatur. Ita dicitur: nam
sicut causa productiva effectus, exigit equalem portionem
cum que producere; ita causa productiva de portione ad
effectum substantiam exigit proportionem cum effectu substantia-
li; quia ipse de portione, exigit proportionem cum sua ad
quam de ponunt; sed accens productiva in se, non de po-
tionum ad formam substantiam non habet proportionem cum substantia-
li. 20. R. 20. Causam principalem debere effectum producere,
et esse que equaliter portionem cum eo; non vero causam instrumentalem.
Causa vero instrumentalis in virtute principalis. Unde dicitur si
in virtute causae principalis, quae est substantia, accens producat
effectum substantialem. quando autem de procedenti producit
tiam effectus in causa exigebatur de causa principali erat
sermo; sed de instrumentali, quae in se operatur
per modum instrumenti sufficientem habet virtutem, quamvis
non in virtute propria operetur.

Quia, et talis abest, ut
Causa instrumentalis, operans in virtute alterius, debeat
et equaliter portionem cum effectu, quia immo causa instru-
mentalis, semper ad effectum portionem se: quare effectus
non evadit similis causae instrumentalis, sed principalis. quia
Nam aditus ex d. 2. ha. 3a part. q. 77 art. 3o. ubi simile
argutum sic dicitur: accidit possunt agere in parte sub-
stantiam instrumentalem; per quem modum potest aliquid age-
re ultra suam speciem; non quasi in virtute propria, sed in
virtute principalis agentis.

Reply cum scio: sed accens nec
in virtute propria, nec in virtute substantiae potest operari effec-
tum substantialem: 20. falsa est solutio. mir. pr. dum accens operatur
in virtute substantiae, debatur aliqua virtus substantiae a substantia
in accidentibus: aliquid substantiae immediate operaretur; sed hoc
ipso nec in virtute substantiae potest operari effectum substantialem: 20.
mir. pr. hoc ipso quod non dicitur aliquid virtus substantiae a

substantia

Subita in accens, accens operatur per virtem propriam, sed accens per propriam virtem non potest operari effectum substantialem, quia in proportio naturae est: ergo. Confirmatur: accens naturae est virtus subtilis; ergo operari in virtute subtili, est operari secundum id quod habet ex natura sua: sed natura sua est in proportio naturae: ergo adhuc ut operans in virtute subtili est in proportio naturae. Sed modo mihi ad cuius potentiam Na mari nego mihi. et ad eius potentiam dicto nam: accens operatur per virtem propriam, ut propriam, nego nam, ut superius entem subtilis, de nam: et dicta mihi eodem modo nego Nam. Ad hoc, inactionem pro de emotivitate dicto mihi: natura est inportionatum; per modum causae principalis, de mihi: instrumentalis, nego mihi et Nam.

Igitur dum accens in virtute subtili operatur, nulla virtus substantialis a subita in ipsum se movetur, ut opte ait argutum, sed per suam metententem et virtutem talem effectum operatur: ex quo minime inferitur operari in virtute propria. Et ratio est, quia tota entitas est virtus accidentis, quod est virtus, seu proprietate subtilis, nam est sui, quam subtilis, quia a natura inrita est talis virtus ut subtilis deserviat: quare quomodo operetur propriam virtute; non tamen operatur in virtute propria: sed operatur virtute propria, non fortiter ut talis, sed ut in natura subtilis.

Cura irat in politica gubernatione: Gubernator enim cuius rex talem gubernationem committit, deus iustam operatur per suam virtutem, et activitatem eam operatur: non tamen per suam virtutem ut propriam, et huius parti claris, sed per suam virtutem ut ministeriam regis, et si deperientem: ergo parti activitatis gubernatoris non habet ex natura sua in virtute regis operari, seu ut eius minister, sed hoc habet liberaliter a rege: non ita tamen ut rex aliquam virtutem ei super

ad ad, sed per hoc precipit quod declararet, quod virtus, et actus, et
que est propria illius homini, vult rex ut sit ministrus, et
vultus = accens autem ex natura sua habet esse vir-
tus, et ministrum subiecti; quare quomodo operetur secundum
id quod habet ex natura sua. Cuius ex natura sua habeat
esse virtus, et ministrum subiecti, operatur per suam virtutem
in virtute subiecti, et ut eius instrumentum. quod penitus obser-
vatis velim, ut aliquas res, que fieri solent, solvantur.
Sed nihilominus Respondit: accens eo quod accens est, non habet
actum ut possit effectum substantialem producere; sed si
superadditur ei aliqua virtus substantialis derivata a subiecto,
semper remanet in ratione accidentis. quod quancumque
dicamus esse virtutem, et instrumentum subiecti, tamen rema-
net in ratione accidentis, non potest habere actum ad effectum
substantialem producendum. Explicatur: calor ut sex vox non ha-
bet actum ad producendum effectum substantialem adhuc
instrumentaliter. quod nec calor ut octo, quem dicimus esse vir-
tutem subiecti: patet natura; quia duo illi gradus caloris, qui super-
aduntur non extrahunt calorem ab inesse accidentis. Respondit
accens eo precipit quod accens est, non est proportionatum ad ef-
fectum substantialem producendum; sed eo quod tale accens, nempe
est designatum a natura per modum instrumenti subiecti, quod
non quolibet accens habet, sed illud, quod est virtus subiecti, qua-
re, quomodo, non superadditur ei aliqua virtus substantialis, sem-
per remanet in ratione accidentis; remanet tamen in
ratione accidentis, quod est virtus subiecti: per quod habet ut sit propor-
tionatum ad effectum substantialem producendum, taliter quod,
quomodo remaneret in ratione accidentis, si tamen non remaneret
in ratione accidentis pertingenti culmen virtus subiecti, nec
esset proportionatum, nec posset substantiam producere.
Per quod stat
ad

Ad 1^m: nam calor ut sex n̄ ē desti natus a naa ad hoc ut sit virtus substa, sicut vero calor ut octo; quia, quambiy duo illi gradus n̄ extrahunt Calorem a linea accidentiy; ponunt tamen illum in linea accidentiy desti nati a naa per modum virtus eius. quod oī fateri ventur: nam, licet duo gradus, in quibus calor ut octo semper excedit Calorem ut sex n̄ extrahant Calorem a linea accidentiy; ponunt tamen illum in linea proprietiy igniy, quod calor ut sex n̄ habet eiy dem triy arguti in aduersorum, et Comū senta clare dicit: nam accens, eo quod accens ē, n̄ habet eē proprietay igniy; alioquin quilibet calor esset igniy proprietay: quare calor ut octo habet eē proprietay igniy. que ita falsa ē in Comū senta, aserente Calorem ut octo eē proprietem igniy. sed nihilominus ex triy arguti ut vera ostendi tur: nam licet plures Caloris gradus augeantur usque ad gradum ut octo, n̄ extrahitur a linea accidentiy ut ait argutum: quid ergo habet calor ut octo ad hoc ut sit igniy proprietay, qd n̄ habet calor ut sex? dicant aduersiy, et hoc ipsum respondeamus.

Adhuc molitur eris: ex eo quod accens sit virtus substa, instrumentum eius desti natum que a naa ad operandum, et pertingit ad per se substa. L n̄? Im dicitur: alia n̄ accens, sed substa esset: ergo dicitur debet: ergo adhuc ut virtus substa, desti nata a naa ad operandum ut eius instrumentum, requirit in mediate producere substa. = Rogo ex eo quod accens sit virtus substa, n̄ pertingit ad per se substa in essendo, pertingere tamen in operando instrumentatiter; quia hoc ipso qd desti natus a naa ut virtus substa, ē quasi habitus ex naturaliter elevatum.

Non quiescit: accens operari in virtute substa, et ut eius instrumentum, vel ē accens moueri a substa ad operandum, L n̄? si primus,

illud per qd subita mouet se aliquid accidit & subitaneum
si subitaneum, igitur operabitur immediate: si accidit est
improportionum. si autem accens operari in virtute subita
non est moueri a subita; ergo accens nihil operatur. patet
ita in alijs instrumentis, ut terra, calamus &c, que nisi mo-
ueantur, nihil agunt. Prohinc reple sciendum est,
qd aliud est instrumentum proprie tale, et aliud virtus
instrumentalis, que improprie instrumentum dicitur.
instrumentum proprie tale est illud, qd nisi moueri, aut
eleuatum nihil operatur, propter qd instrumentum
mortuum appellari solet ad defectum virtus instrumen-
talis, que instrumentum viuum appellatur; quia natura
habet actiuitatem ad operandum, nec indiget motu-
re, aut eleuone aliqua ut operetur. Et hinc stat

ad deplam; quia ad hoc ut accens operetur in virtute sub-
ita non eget aliqua virtute, que transeat a subita in accens,
ad illud eleuandum, aut mouendum; quia exte habet
actiuitatem ut moueatur: nam non est de genere instru-
mentorum stricte talium, que propter defectum actiuitatis mor-
tua dicuntur, sed est virtus instrumentalis, a qua insu-
ta ad operandum propria actiuitate, ut deperiat sub-
ita. Arguitur subitam cogere virtute superiorem ad operandum, &
venit ab imperfectione, aut ex parte? sed neutrum dici potest; ergo
ea non eget. mirum pro: non ex parte: nam Deus in parte perfectus
ea non eget. nec ex imperfectione: nam accens, quod imperfectus est subita,
immediate operatur: ergo. = Confirmitur: immediate operari est
perfectio; quippe in Deo reperitur; sed talis perfectio parti patitur ab ac-
cidente, qd est imperfectus subita: ergo multo magis a subita, que per-

54
rior, ē acci denti- patet ita; quia per se participata ab im-
perfectiori, potiori iure participari debet a perfectiori. ^{Re} ^{fram} ^{substa-}
lem egere. Virre ad operandum oriri ex per se admixta cu
imperfe. et vob ē; quia nec ē tam perfecta, quz possit imme-
diatē oī modis, et per se subro tribuere; nec tam imperfec-
ta, quō ad miry per se ordinetur. quare se habet sicut prin-
cip, aut imperator: sicut enī imperator cu n̄ possit oīa per se ipse
przstare, disquisqz sibi vendicat; ut leges edere, Magis-
tratus creare, bella de coronare & minora vero omnia
Commendat; sic substa, se ipsa dat qd pzicipuum ē, nem-
pe subijtere, et ēē: miry vero, et trias per se, ut operari,
quantifare & frī accidentibus, quz sunt quasi eius ministri Com-
mandat.

Ad 2m Re ndo Nam. ad cuius p̄m dico, quod per se
participata ab imperfectiori, participari potest a perfectiori, si in combiens
n̄ sequeretur, qualiter sequitur in proposito, nempe in combiens
alatum in se: et insuper aliud magis; scilicet quod sub-
ra esset infra: nam principium radicale, identifi-
cum principium proximum operandi, quz et ipsam
operacionem, infinitem argueret, quia a quo limitaretur
n̄ haberet, qd in accidenti proxime qd perco n̄ tingit; quia
hoc n̄ ē principium radicale, sed proximum, qd potius ē imperfe,
Cum sit de linea accidenti.

Argo 3o: principium essendi ē prin-
cipium operandi; sed pra substantiali ē principium essendi: qd et
operandi. nam pr: agens intantum operatur, inquantum
ē in actu; sed per se substantiali, seu per principium essendi
ē in actu: qd et per eam operatur, et sequenter principium
essendi ē principium operandi. Re principium essendi ē prin-
cipium operandi radicaliter n̄ autem proxime: Unde in
tantum intelligitur radicaliter, qd principio remotionis combi-

et ratio est; quia principium essendi est in ordine ad se, quod principium pro-
ximum operandi comburi nequit; quippe hoc est in ordine ad aliud

Proponuntur Arguta Patris Suarez

Sepe oia arguta Patris Suarez fluta manent ex do-
ctrina solutionum argutorum Scoti: nisi huiusmodi arguta pro eo:
si subita nullum influxum immediatum habet in produc-
tione aliorum virtutum, non erit causa per se, sed per accidens; at sequen-
tia est falsa & manifeste: si subita non habet influxum immedia-
tum, sed solum transit subitendo actum, seu virtutes operativas;
sed hoc modo non est causa per se, sed per accidens; ut patet in aqua
per accidens durante ad calefactionem, provenientem a calore, quae
subsistentat: 90. R. non do sequelam ex ipso Pe. Suarez, Diffe. 57
metho. sec. 2. num. 3: nunc enim iuxta ipsum aliqua causa tran-
sit per accidens, quando virtus agentis inest ei per accidens; ut
in exemplo apposto aquae: calor enim non inest aquae ex inten-
tione naturae, sed per accidens, et ex violentia, quam patitur a qua.
Quoniam quando virtus inest cause per se, seu materialiter ipsi
debetur, in ipsa que radicatur, tunc causa per se influit in
effectum media illa virtute; et hoc modo se habet ignis res-
pectu aliorum ignium medio calore producti. Arg. 20. a
immediate transit cum intellectu et voluntate ad actus vitales: 90
multo melius ad substantiales; quia cum hiis magis proportionatae. arg.
pr. dum quis potest reflectionem literarum, vel orationem vacat, assat
delectatio alimenti, et sensus non percipiunt obta circumstan-
tia, ut experimento notum est; sed hoc ex alio capite oriri

nequit, nisi quia deficit immediatus cursus animae, quæ in
 Medio, & oratione nemini occupata est: 2o. R. negantibus.
 ad p[ri]m[am] dia, de cognitionem alimenti in tali Casu n[on] de-
 ficere quia deficit cursus immediatus animae; hic enim
 respicitur: sed quia deficiunt spiritus vitales, medijs qui-
 bus decognitio alimenti fit: n[on] quæ ad intellectionem requirun-
 tur spiritus animales, se tenet ex parte phantasie, et plu-
 res deficiant ex nimio natu ad Medium, inde infertur
 defectus spirituum in Motu; quia spiritus animales ni-
 hil aliud sunt, quam spiritus vitales, ut in cerebro exi[en]tes,
 dea sanguis a corde mixtus, et a cerebro magis elaboratus: et
 propter hoc sensus multoties n[on] percipiunt ob[jecta]; quia illorum
 spiritus animales videntur ex nimio natu ad Medium.

Arg[um] 3o:

in genere subitanti h[oc] v[er]o, datur duplex actio, una termina-
 ad subitam, et h[oc] dicitur generatio, et alia termina ad qualitatemque
 dicitur alteratio; sed alteratio est actio p[er] se accidenti: 2o. Generatio
 est actio immediate a subita p[ro]veni[en]s - Pro nunc v[er]o ad libros
 de genere, admisso distinctionem illarum actionum; et dico ut-
 amque a p[ar]te accidenti p[ro]bire immediate: alteratio, a p[ar]te
 accidenti operante, et quæ causa p[ri]ncipali in virtute propria a-
 ab eadem p[ar]te accidenti operante in virtute subite, p[ro]pterea que
 h[ec] actio dicitur propria subite.

Arg[um]es v[er]o: Angelus cognoscit

se ipsum in sententia th[om]asticarum per suam substantiam, et aut
 eius subita sit species impressa, sed species impressa pervenit
 immediate effectivè cum int[er]i ad intellectionem, iuxta illud
 ex ob[jecto] et p[ar]te p[ro]p[ri]a notia: 2o subita Angeli est immedia-
 te operativa - Si Res p[er] nos m[er]it[ur]; quia iuxta p[ro]blem
 sententiam, species impressa n[on] dicitur in genere cause effectivæ
 ad intellectionem, sed tantum in genere cause form[is].

si, et secundantibus intum ad intonem; si hoc, inquit,
Res, nulla ē vij arguti Sed ad missa senta a se rente
speciem imprejam Iurere ingere Cause effectue
ad intonem, de quo in libri de anima, disto mam: ita
ut eius substa sit species impreja; secundum munus ad-
quatum speciei, nego mam: secundum munus in ad-
quatum do mam, nli, et nego mam = duplex munus datur
in specie impreja, ad missa illa esse, Unum Uniendo dte,
potz, quando obum ex se intelligibile nē: aliud Iurendo
actue cum intu tamquam Vicaria dte p.

Primum munus
speciei exercet substa Angeli immediate; quia cu esse
intelligibile sit, per se ipsam Unitur immediate intui
Angeli per modum speciei. Im autem munus, id est, acti-
ue influere, n prestat per se ipsam nisi radicaliter, qua-
tenus radicalat suam potam intellectuam = Sed admissa ad-
missa speciem secundum oē munus speciei effectue Iurere-
te, Iuditionem habebij, et intam infra qz 3a de causafu-
nali Parrag Ro quod idem idantz

Inqui
rē

et pro perfecta illius nota inquiret in quo dicitur in-
fluxus radicalis subite? Res ē igitur ta illos impugnan-
di, quam explicandi. aliqui dicunt Iistere in eo quod
substa inse recipiat accidentia immediate operata ea
que substantet = qui modus dicendi facile impugnatur:
Causa eni principalis allicuius effectus effectue Iurrit ad
illum: sed pure recipere, et substantare actia nē effect-
ue Iurere, sed potius Causare ingere Cause materialis:
do, cum substa Iurrat ut Causa principalis efficiens, eius influx-
us requirit in pura receptione actuum Iistere

Dist
m

Alij dicunt, talem in fluxum radicalem virtute, in
 eo, qd virtus operatur, di manent inmediate ab ipso
 substa; n̄ quidem per influxum rigorosum substa in
 ipsas operaturas virtus, sed per puram emanationem ab
 illa. Verum et hic dicendi modus impugnatur: quippe
 emanatio virtum operatarum a substa, iam transit
 quando substa operatur effectu in substalem: nam illa ema-
 natio fit in ipso fieri ipsarum proprium: qd si intant
 substa influat, in quantum virtus di manent; et effectus
 substalis producitur, ipsa n̄ influat.

Secundo: quia potest
 Deus creare Calorem ut octo ab igne separatum, et illum
 applicari igni applicare: in hoc eni nulla apparet resagran-
 tia; sed hunc casum ignis ille potest medio illo calore influe-
 re, radicaliter in productio nem alius ignis, quoniam
 calor, medio quo currit, ab ipso dimanavit: qd in hac di-
 manatione n̄ dicitur in fluxum radicalem. Denique quicun-
 que Creatus, iuxta thottas, n̄ currit immediate in media-
 tione virtus, ad actum visionis Dei, sed mediate, et radica-
 liter; et tamen lumen glorie, qd est virtus proxima, ab ipso
 n̄ di manat, sed a Deo impenditur: qd.

Alij dicunt influ-
 rum radalem consistere in eo qd ~~ad~~ actuale exer-
 cium operaturis deveniuntur substa virtus operaturis
 sua ab ipsa dimanantes, siue a Deo per ~~recomta~~ ~~qz~~ qd
 que substa applicat: hic dicendi modus sic explinetur et
 pr: hoc ipso qd virtus operatur sit conexas et deuta prin-
 cipio radicali, talis virtus operatur ut virtus illius cui
 deperuit, et n̄ propria virtus. et simili ter principum
 cui deperuit operatur media sua virtus; sed principum ope-
 rans media sua virtus, operatur radicaliter et media

Die 6 mayi
 martij

re. qd in hoc nō sit influxus radicalis sic dicendi mo-
dus placet inter assignatos; nūm propter rationem, qua
pr. nūm, quia quia sic explicatus influxus radicalis
substantia nō desit virtus per modum causae materialis substan-
tialis; nam quamvis eas subvertat, tū eis que directatur,
eas que exigat; eas tamen sustentat, et tū eis nec-
quit, eas que exigit per ordinem ad operationem fortiter,
~~et~~ etiam in nō, qd ē proprius causae effectus; at nō acci-
dens effectus immediate et instrumentaliter: qd per modum
causae effectus mediate principalis, seu radicalis
nō colligit, ex substantia tō quam ex causa principali, et ex
virtute operata, tō quam ex causa instrumentaliter unius
principium actuum in totale et adequatum integrale, quia
ad productionem effectus substantialis nonnulla sufficit, sed
necessarium ē unam et alteram simul influere; substantia qui-
dem mediate et radicaliter; virtus immediate et proxi-
ma; quare effectus substantialis in utraque inest: in
substantia quidem principaliter et ratione sui; in virtute autem
accidenti ministerialiter, et ratione causae principalis cuius
ē virtus: alabado sea el tantissimo Sacramento

Q^o 3
An accens sit causa principaliter
terius accidentis

Accens nō ē causam principalem effectus substantialis ex
propterea defendimus, hoc fulciti sumus, quod causa principa-
lis debet equare imperfectione effectum, qd nō habet
accens respectu effectus substantialis: tū igitur accens equat
in parte aliud accens merito nunc dicitur, am, itau-

la principalis? Certe cum ex alia parte accidentia
ingrta sint anaa ut virrey, et instrumentum subre,
videtur semper deure rursere per modu instrumenti,
et in virte subre.

Ad cuius resolutionem obseruandū
ē accia ēē in dupli difra: alia, que in subita radi-
cantur, cum ea que inectuntur tam que per se sibi debite,
in instanti geronij, dicuntur que eius passionē, seu proprie-
tes subre, inaalet. Alia sunt, que si et aliquo modo
perstant subram; n̄ tamen habent necessariam inxio-
nem cu ea, nec ipsi in instanti geronij diuentur, prope-
rea que actia communia dicuntur.

Dico primo

Accia Communia, seu que connexionem qualem n̄ habent
cu subita, principaliter producantur ab alio accidenti, ut
ex dicta la part q̄ 45 art 45, ubi hec habet: Calor naa-
li in quantum ē in instrumentum animę agit ad geronem
carnij, ad accenē vero agit virte propria = Rone pr: causa
principalis ē illa, que in virte propria producit effectum; &
Calor ut quatuor vga in virte propria producit alium
calorem ut quatuor: q̄. mir pr: illa causa operatur effec-
tum in virte propria, que equalis portionij ē cu effectū; sed
Calor ut quatuor ē equalis portionij cu alio calore ut qua-
tuor: q̄. Conforur: causa, que assimilat sibi effectum ē cau-
sa principalis; sed calor in productione aliorū calory sibi et
n̄ subre, assimilat effectum, ut patet: q̄. mare certa; causa
enī instrumentalis, n̄ sibi, sed principalis agenti assimilat effectū;
ideo que accenē ē causa instrumentalij respectu effectū sub-
ralij; quia effectū subralij, n̄ accidenti, sed subre assimilatur.
Ita inferur

Dico 2o

Actia que naalem connexionem habent cu eia,
 siue subita, dicuntur que eius ppter, n pbeniunt ab alio
 accidenti, tamquam a causa prin pali, sed tamquam a
 causa instrumentali. p rone: agens per eandem actionem,
 per quam trio producit eam, siue subitam, trio produ-
 cit alia actia, seu ppter, sed illa actio pbenit ab acciden-
 ti, tamquam a causa instrumentali, et n prin pali: q
 similia actia n pbeniunt ab alio accidenti, itaque a
 causa prin pali. mir cu tra certa videtur. max pr: n,
 quia iuxta Comone proloquium, qui dat tram, dat naalem
 tram: sed similia actia, seu passiones recuntur ad tra,
 ut debet supponi: qo. tum; quia agens effectum produ-
 cens, ipsum in quantum potest debet perficere quoad per-
 tes naaliter deuitas: qo cu passioni, seu proprietate, inter
 pones, conaaliter subite deuitas, agens, ut agens e sub-
 te, debet eay producere; sed agens idem e agens subite
 media illa actione instrumentali: qo.

Tum et prin pa-
 ad trium; sed n esset triu triu, si media eadem actio-
 ne n producantur: qo. mir pr: si media alia actione ad
 eay permita producantur, sunt triu triu illius actionis:
 qo. si Reppay, passiones dici trium trio, quia actio, qua
 producantur, supponit actionem permitam ad subitam-
 tra: na factio, qua agens producit subitam, qua triu-
 tur in rone agens respectu subite attingit trio proprie-
 tes, / n? si primum, habemus intentum si in: qone
 quunt dici triu triu, agens, ut agens e subite, quise
 eay nullo modo attingit media actione, qua agens e subite

40

95

Alia tamen ratio, quae simul praevenit propter non profue-
re ab esse per veram actionem, quae videtur inter eam
et propter, cuius contrarium aliqui, inter quos Plautus, asser-
dunt, pro: iuxta Aristoteli in 1^a part. 2^a ad 3^{am}: emana-
tio accidentis a subiecto non est per aliquam transmutationem
sed per aliquam rationem resultat: ergo ad hoc ut producantur
propter, nec datur actio agentis, sicut per se mita ad eas, nec esse
exercet in eas aliquam propriam actionem; patet. Na
quoad utramque partem: na id, quod per naturam resultat
fit, fit ex eo propter quod ponatur id, ex quo resultat: ergo
nec requiritur actio agentis, quae prioris ad illud terminetur,
nec actio propria mediana, inter ipsum, et id ex
quo resultat. Sed dicitur: si propter non dicantur ab esse per veram
actionem esse in eas, sed sequuntur ad eam, mera sequela;
sed quod posita esse ponantur propter, sicut posita materia, ponitur
forma, quia sine forma naturaliter existere requirit: hoc non sufficit
ad emanationem, ut patet infra, quae quibus sequatur
ad materiam mera sequela, non dicitur ab ea dicere: ergo
dicendum est fieri ab agente per novam actionem ab actio-
ne, qua esse producantur, et ab esse dicere per veram actio-
nem esse, seu esse, quod fit, ut subita sit immediate
operata suarum proprietum. Haec verba explicat, ut explicet
emanationem propriam ab esse, et quo modo emanatio
ad lineam principii actuum reducatur. quod ut per se nota:
quod sicut in genere causa materialis, datur causa propria, scilicet materia,
propria recipientis, et causa impropria, scilicet actio,
quae se tenet ex parte materiae, eam deinde ponendo ad receptionem;
ita in genere effectus (propositione servata) datur proprius datur

sa efficiens, scilicet, que vere agit per actionem diu tam; et
impropria, seu reductiua, que licet proprie non causet; tamen
se habet ex parte agentis, et est ratio, quare agens causet aliquid

Quo⁺ facile perspicitur, quomodo esse sit et dicatur causa
actiua propria: non quia ipsa, propria, et vera actione eam
causet; sed quia agens non attingit vno proprie, nisi media
esta, quia ipsa est que manu ducit seu defert actionem
agentis, quae esse producitur, ac proprie. que doctrina multu-
ta est ex dicta loco nuper allegato, vbi adson ait quod
subrium est causa quodammodo actiua respectu proprii acci-
dentis.

Item, et ex propriis quasi hoc explans opp 48 cap 6 aut:
esse non solum est subrium passionum, sed etiam est in medio
quo deferitur causalitas cause, efficiens ad proprie producenda;
et ideo dicitur quasi causa efficiens respectu illarum = igitur
quando plura ordine quodam prioris et posterioris, prima-
rii et vni necessario in ea, ab una causa producun-
tur, id quod prius producitur, est aliquo modo causa poste-
rioris in eodem genere cause, quatenus defert causalitatem
huius cause ad illud posterioris.

Ex quibus dicitur emanationem
proprium ab esse non esse miram sequelam, sicut inter maam
et fram, sed esse veram emanationem, que si actiue sumat-
tur, est ipsa esse defrens, seu manu ducens actionem a-
gentis ad proprie; motans tamen ipsas proprias, si vero passi-
ue sumatur, sunt ipse proprie motantes etiam, manu ducen-
tem actionem agentis.

Ratio autem quare esse defert actio-
nem agentis ad proprie, est que quasi vehiculum eius, est quia
quae sit naturaliter conexas huius prioris ipsam per huius
tribus et complementibus; itaque ipsi naturaliter dicitur, et que
menter cum agens debet producere etiam cum in con-

plemento sibi conaaliter diuiso; ideo ipsa est a vone
 illius Mexionis Inoaly, e' ras deprendi actionum agentis
 ad opky ut ad num vrium; taliter qd' ille agens talis n
 pro duceret opky nisi quasi manu duceretur ab eja, vno
 ipsa actione productiva

Solumitur arge

Arg' Ma' d'm: accens ex naa sua e' virtus aliusq;
 sit entis ens; sed quod e' virtus aliusq; n' operatur prin-
 paliter, sed in virtute aliusq; qd' accens n' potest prinpa-
 liter aliud producere. — Explicatur: Si calor producit alium
 eum producit secundum suam virtutem, et entitatem; sed
 calor secundum propria suam virtutem, et entitatem, sed
 virtus subte, et eius instrumentum: qd' semper operatur
 instrumentaliter = si Argutum procedit de calore ut
 quatuor respectu aliusq; caloris ut quatuor falsum suppo-
 nit ee' virtutem et instrumentum subte; hoc eni solum
 Calori ut octo combit Verum de quocunq; calore qui
 virtus e' subte procedat. Verum e' ee' subte virtutem
 respectu effectus superexcedentis ipsum: n' vero res-
 pectu effectus, quem equat in parte; quia respec-
 tu huius de materiali se habet, quod sit virtus subte; quia
 simili productione nec virtutem subte defendit nec ac-
 cens producitur subte se sibi asimilat; per qd' stat
 ad Consm; nam calor alium calorem producit, et
 producit secundum suam ^{virtutem} propria virtutem principaliter
 et reduplex ut suam; quando vero operatur ut instru-
 mentum subte, licet hoc faciat per suam virtutem, n' tamen
~~ut~~ ut suam, quam ut subte depernentem facit, ut
 ex dictis stat

Replij: accens producent qualitem No^a, eam producit
Et tamquam, de p^otionem ad h^oz producendam, Et h^oz
quam per se h^oz productz; aut Uno Verbo eam, et o^ota
accia producit, propter subitam, ad quam dicitur: q^o o^ota
accia producit ut in numerum subit. patet Na; quid nunc
accens operatur ut in numerum subit, quando opera-
tur ut ei deserviat, sed quando producit accia ad o^ota
mentum, aut de p^otionem subit, operatur ut deserviat
subit: q^o

Respo, q^o licet accens productum, immo et pro-
ducent ordinetur ad subitam per se^ondam, Et dispo-
nendam: hoc tamen n^o impedit q^o Unum accens inten-
dat producere, et principaliter producat aliud: nam q^ote
potest accens terminare productionem, Et quam finis qui,
licet ordinetur ad subitam, Et quam ad finem Cui, ut dicitur
in quocumque ^{partu} a Crea producto, qui, licet ordinetur
ad Deum ut ad ultimum finem seu finem Cui; hoc n^o
solit q^o Crea, cum principaliter, Et quz finem qui pro-
ducat

Atq^o q^otra Qm Im: accia, que inectuntur
essa, seu subita, dicuntur que eius p^otes, n^o excedunt
in parte alij, accidentibus: q^o ab alijs possunt prin-
cipaliter p^oterire. an p^oter postea p^oterire Nam: Calor ut d^o
No, qui inectur Cui fra ignis, e que eius p^otes, n^o ex-
dit in parte alium Calorem ut octo: q^o, quia equat
cum in octo gradibus Caloris: Num, quia etiam inec-
tur Cui alia fra ignis: q^o. Et q^o p^oter: idem Calor ut quatuor
No^a potest alium Calorem ut quatuor principaliter produ-
re, quia n^o exceduntur sed equantur: q^o

Respo q^o accia,
que sunt subite p^otes, quambz alia accia eiusdem
inten

57
Inventionis, n̄ excedant fortiter et inje; excedunt tamen
Inexue, et inēe producibilia; quia, propter Inex in nece-
sariam, quam habent Cū tra, exigunt 2rio producē ca-
dem actione, qua tra producitur = nec ex eo qd
accia, quae se habent ex parte producentis, etiam
Inectantur Cū tra, cuius ppter sunt, Mirum sequitur:
quoniam hoc ipsum dicitur: nam ex eo qd ppter sunt, exi-
gunt Incurere per modum instrumenti, et n̄ pprinpa-
liter: quare qd pbeniant in infusione graduali, et Inexi-
one Cū tra, solum pbat 2qualitatem in ee rei; n̄ vero inēe
producentis, et producibilis.

Arg' 2o et Pe-Suarez ad plandū
ppre emanare ab egra, cuius ppter sunt, per veram actionem:
frigiditas v̄z ē ppta aque; sed hec emanat a substa aque
per veram actionem: op. mir' p: dū aqua Calida p̄visti-
nam recuperat frigiditatem, ipsam per veram actionem pro-
ducit: op. an' p: tunc datur vera actio, et nova, Cū datur
Verus, et novus effectus; sed hec actio n̄ potest ee actio
agentis, qui produxit aque substa: quippe actio illa iam
tempore transacta ē: op. deest ee vera actio pbeniens
immediate ab ipsa substa aque.

Confirm' quambz ematio ppter
absente n̄ censetur vera actio quando in instanti, in quo ppta
producitur, emanat ppta; tamen quando tempore p̄cedit
productio esse ad ppter emanationem, talis ematio deest an-
veri, et ee vera actio; sed potest fieri emanationem ee tempore
posteriorē ad esse productionem, ut dicitur h̄, in exemplo aquae
v̄o. aquae recuperantis p̄visti nam frigiditatem, tunc eius essentia
que n̄ producitur, sed tempore p̄cedit eius productionem.
in Cū quo Deus egra aliquam produceret, et negaret solum
solum ad emanationem ppter, postea p̄t aliquod tempore p̄cedit

fandum: ep = mar pr. idio ematio pptij ab ella n̄ anse-
tur vera actio quando in instanti, in quo essa produ-
citur, emmat pptas, quia tunc pptes sunt tris corū pro-
ductioni, et n̄ parte intentu; sed in casu, quo tempore proce-
dat productio esse ad pptij emanationem, tunc pptas
et ē tris tris, et parte intentu, ut p̄e vnicū, qui tunc
produciatur, cū n̄ possit agens terminari ad produciendū
subitam aque, que in p̄p̄tise temporis producta p̄cesit:
ep tunc ematio ē vera, et p̄p̄tise actio subite aque.
Variis solibus occurri solent huic arguto. aliqui res-
piciunt negando suppositum si anti; quia aqua nunquam
amittit extero frigiditatem; ut p̄e quocūque pptas: sed du-
cunt quod relinquit Calori partes exterioris aque, et ipsa frigi-
ditas ad recessiores partes aque fugit, in quibus remanet
si que dum, remissa, seu fugiente Calore, redit frigiditas ad
prioris partes, quas reliquerat: ad modum quo Calor naturalis
manuum si dicitur frigit ex tris adueniente; sed
relictis exterioribus partibus, ad interiora redit; et postea
frigiditate redente, ad manus redit. Quam doctrinam nonne
experientia et natura p̄stant p̄e auctores: conequi-
dem; quia frigiditas ē pptas naturalis aque, ut argutum
faleri tenetur, ipsi que naturaliter unita; at q̄o natu-
raliter delectur, naturaliter separari requirit: ep = ex experientia
quoque, quia experimur, in quocumque p̄e auctores, leuissimam
tam aque feruentis, adhuc frigidam in profundiori, et
interiori parte fundi manere. q̄o nullatenus stringeret,
si frigiditas si Caloris deperderetur: ep perseverat. Coni-
tura tandem in experientia fundata idem p̄stant: expe-
ritur eni q̄o quanto magis calor intenditur tanto magis
aqua emulit inferius, et ab ola, seu leuete emanat.

58

ditur, ex illis; at ex hoc sufficienter videtur, quodda-
nus quoniam inter frigus et calorem, et illud hunc tra-
nsum fugiens, quaerit locum, ubi veretur in quiete, quod ut
dicitur, experientia, et dicitur frigiditatem nunquam ex
fata ammitti. quod non datur motus em alio, ad quam
motus actio requiritur. probatissima hinc, et quae difficile im-
pugnari valet

Alij Cuiuslibet sepe hinc, et per
admissio, aquam ubi calorem amittit frigiditatem ex ipso
negotio novam actionem recuperativam frigiditatis a subita
aque immediate provenit: sed provenit aqua quae quae
agens dum produxit subita aqua in ea produxit, Cuius ubi,
et actione recuperativa frigiditatis, sequendo amittitur,
quam qualitatem destruit calor non potest, quamvis frigiditas
destruat: quare frigiditas amissa ab hac qualitate immediate
recuperatur: mediate vero, et ab agente, quod eam produxit,
et a subita aqua, in quo non datur incombustio. Nec non caret

prosta oppositio: sic enim eam Xavelius Cuiuslibet sectatoribus fundat:
agens facile tenetur non producere Cuius non potest sibi inna-
liter de vita, ei que dare vitam ut ea acquirat, si deper-
datur: sicut, quia levia et gravia possunt amittere propri-
um centrum, tribuit eis generum gravitatem et levitatem, me-
dij quibus, possunt ad suum locum moveri, dum que acqui-
rere, si quando deperdunt: sed frigiditas est aqua prosta, eadem
innaturaliter de vita: quod debuit ei agens vibrare aliquam
vitam, seu qualitatem, qua in virtute agentis frigiditatem recu-
peraret, dum deperderetur.

Patet utraque hanc rationem impugnat
ex eo quod mirum ei videtur hanc qualitatem, quae ad

xauelum scut tam fuisse, et nulli preter ^{scilicet} et quidem a 17 de
 lumine lesum, eaz videtur = sed hoc dictum nec quali Mayo &
 em impugnat, nec roni xaueli, respet: quare insua ams & I-
 manus p'abilite p'ozta resp' ^{Ally Cu Cayano, Respet} **no 4.** Vini
 quod in recuperone frigidit' deperdit' n' interuenit la Cruz de
 noua actio dista ab illa per quam lo producta e aqua; Monxarbo
 sed per eandem actionem gerant, quato producta e a Hirahe
 aqua, frigiditas recuperatur: nam h'at. actio illa potiter por que
 trans acta sit: Virtualiter tamen perseverat in ipsa aqua = Unu' est
 una quam solum obitare videtur, quod frigiditas illa de
 superata e nunc dista a frigi de se deperdit: go recu- de p'oblo
 perari nequit per eandem actionem, sed debet dari actio todo nau
 nunc dista 2o: actio illa virtualiter in aqua perseverans, rra, aury
 I distinguatur rationaliter ab ipsa aqua, 1 n? si tm: gora vabillay
 tio illa q' solum virtualiter, sed potiter perseverat. si tm: Uniu' al
 go subita aque identifiatur cum actioe gerant, quod r'cedit
 Responat = 3o: sequitur substam ee immediat' actiuam
 per eam actionem = licet eni h'c obitent ad p'essy p'oztam
 Cayetani solum: ad ea tamen Respi potest, quod, quam-
 by illa actio sit una potiter, e tamen virtualiter multiplex,
 q' suffit ad producendum duplem frigidit' nunc distam
 Ad qm Respi potest, n' ee in combiens in eo qd actio
 illa virtualiter perseverans sit idem cu ipsa aqua; quia
 simili actio nihil aliud e, quam perseverare aquam,
 ut nunc solum actionis gerant, cu naali Inexione
 cu fro vrio, nempe frigidit', que, ablato impediemo Calo-
 riy, naturaliter resultat absque noua actione

59

Nec ex hoc sequitur substantiam esse immediate operantem: nam sicut in productione frigiditatis substantia immediate operantia non fuit, quia aer propria actione non influit; sic nunc propter eandem rationem

Certe apparet, quod frigiditas nunquam ex toto desinit ut per proprietatem aquae, quibus non parum intensio non amittit ratione caloris, recuperatque frigiditatem in gradu remisso. in quo coincidit aer laesus; ab ea tamen diu crepat in eo quod ad recuperationem frigiditatis liquae ad gradum incensum, in quo antea erat, a se igitur ducere agentia extrinseca, nempe terra, quae prope summum frigidam est et aer, qui per Northum ad terram frigidam rediit. quae agentia ex sua ratione non ad introducendam frigiditatem sed ad expellendam Inaniam tendunt: quo ablato intensio

frigiditatis. Sed certe non multum falor, a laesione non hoc non diu crepat, quia cumque tamen ex his solutio valde probabiliter soluitur arguitur = Ex quibus stat ad ipsam actionem; quae semper sequatur emanationem esse veram sicutum si solue Cayetani utamur: nam cum illa actio, media qua recuperatur frigiditas eadem que est si recuperatur Inaniam, postea prostandum ad emanationem propriam quamvis sit vir malitiae alia, sit scilicet eadem, qua est producta fuit, habet pro suo vero proprie

Arg. 3o: actiones potarum proprie
nunt mediate ab anima: quod ipse per, immediate ab
ipsa causantur. propria: nunc aliqui effectus dicitur

210
mediatus respectu allicuius Cause, quando alium effectum immediatum habet; sed hic non potest esse alius nisi ipse; quia Namque, mediant interamiam, et effectus potarum: go. mar pro a garite; hinc dicitur aliquid mediate recipi in aliquo subro, quando mediat aliud immediate in illo receptum: go.

Improprie poterat Reppi, quod quibus ad hoc ut actiones potarum essent effectus immediatus, requireretur quod anima haberet alium effectum immediatum, suffiebat quod potes essent effectus animae de natura, et improprie, eo modo quo Vaugue diximus. Verum aliter Re No anti reddiam, et eius pbm. et hoc est; quia effectus dicitur mediatu respectu allicuius Cause, non solum quando mediat alius effectus immediate ab ipsa productus; Verum etiam, quando talis causa non potest immediate per seipsum effectum producere, sed in digetalia virtute, que immediate causet: hinc enim iam causat mediatilla virtute, quod nihil aliud est quam mediate causare. Quod quidem certum debet esse: na Casu quo per impossibile virtus non regularetur ex productione animae, sed alia actione fortiter dicta produceretur, adhuc ipsa anima diceretur proxime Capax ad intelligendum per virtutem, que primarium mediatum intentionis ab ipso in se immediate causat; et tamen non virtus non esset effectus animae, sed ex se factus: go. Nec paritas aducta quidquam probat; quia, ea admitta, negatur ha: quippe sublimi non virtus proxime Capax ad recipiendum per aliquid a se, sed per se ipsum immediate recipit; ideo que ad hoc

60

ut aliquid mediate recipiat, debet aliud immediate recipere. Primum tamen in subita accidit, quod ex aliquid a se distans. Whitur. Capax. proxime ad apperandum.

Arg. 4. Causa, a qua provenit effectus Virtualiter in ipsa rebus, e proprie Causa efficiens, sed ppter proveniunt ab eia, ut fatemur, in ipsa que vir qualitative Minentur: go. Nam Videtur Causa, quia nihil amplius ad eam, Veru Equ-ly desiderari deest: quia Causa est = R^o Causa n^o illi Minentur, quam proprie loquendo, n Minere ppter; quia hoc proprie ad agens eia Causam, attet: sed eia improprie Minere, eomodo, quo eia Causat = Talis miy dic Mineri in eia tamquam in tro tro producto, qui sit medium productionis eorum; que propria Minentia Causat n e-ly p^o 9 de Causa e

Disputatio
quinta de
Causa Ia

Quamvis ex i^{ta} Causa e in Causate, subit Dei, ap^o

ri demonstrari non possit, ut Comenius Theologorum Verba
docet: a posteriori tamen, et per effectus, istum negari po-
test ab insipiente, qui ausus est dicere in corde suo
non est Deus. quia propter nec Gnum Patres, Veram et Sen-
tentes Philij, et Potes, tum Greci, tum Latini demonstrari
ne probarunt devere dari unam causam tam in causata,
quam Deum appellamus, et est, ex ipsa sua causalitate
effectus huius universi, que ex potest ne se ipsam fa-
ciat quoad se sui esse, sed aliud a se faciat; funda-
tur que in illo Phico principio: omne quod fit ab aliqua
causa fit §

Ex quo sic ab omnibus effortur demonstra-
tio, ut convincant existam unius cause, te, et vultu,
a qua oia causentur, ipsa tamen a nemine fiat: om-
ne quod fit ab aliqua causa fit. sed non potest dari proce-
sus in inferum in causis subordinis: ergo deum in eadem
aliquam causam in causatam, que se omnium sit: mor-
est illud principium phicum, quod facile suaderetur: ne nemo
potest se ipsum producere quoad se sui esse, nisi per se
quam quod luci non clara apparet: traditur a Deo in
selmo in monologio cap 4, ubi de processu in inferum lo-
quens ait: hoc autem nemo non putat absurdum, nisi qui
nemo est absurdus. Ita inferitur §
Explur hoc a posteriori
dilemate: de enim, quod existit in toto versus cumulo
aut est factum, aut non factum: non est enim apud nabile
medium: at non est enim quod existit in toto versus cumulo
est factum, ergo aliquid est in eo cumulo existit quod fac-
tum non est. Ita et illud est expressum: quippe non est et ali-

quæ equipotent: inter præcæ enim factum in toto rerum
cumulo existens ab aliis est factum; quia nihil potest efficere
se ipsum; sed non est enim in toto rerum cumulo existens
ab aliis est factum: quod non est enim in toto rerum cumulo exis-
tens est factum. mirum facile suadetur: quippe extra esse
enim in toto rerum cumulo existens, non datur aliud enim, a quo
fiat.

Si Respondeat, quod esse enim in toto rerum cumulo existens
est factum; non quidem ab aliis extra cumulum suum re-
rum existens: quippe extra cumulum suum rerum non da-
tur aliqua alia res: sed ab aliquo alio existenti in
tra cumulum; ita ut datur Cyclicus Causarum in vitam
se producentium. si hoc, inquit, Respondeat, propter quamquod
est procreatus in infinitum, quem totus abiturus non prestat
ab urdu, sic impugnetur.

Si daretur Cyclicus causa-
rum univiam se producentium, una Causaret aliam,
a qua & postea Causaretur, & antea Causata fuit; sed hoc
implat: quod. mirum pro: nemo potest se ipsum efficere quo
ad se huius est: quod nequit efficere aliud, a quo accipiat
se huius est. enim manifestum est, et eadem ratione præter:
ideo nemo potest se ipsum efficere quo ad se huius est; quia
ad aliquid Causandum debet præsupponi existens maxi-
me ad Causandum in genere Causæ efficientis; sed hæc eadem
ratio potest erga efficientiam aliter esse: nam si de-
bet præsupponi existens ad Causandum, non poterit cau-
sari ab alio, quod Causat; quippe in Causatum est: quod. De-
hendum igitur character est ad aliquam Causam Longe

Incausata sit, pia que causet: ut autem sciatur quo
Iurru hoc faciat, sit qd dicitur qd dicitur in me cu
Crea ad sem operonem et effectum creatum

Unica
Vr Deus Iurru in me dicitur cu Crea
ad sem operonem, et effectum creatum

Triplex Crea dependet a Deo. 1. in essendo, seu
ut est effectus illius, iuxta illud Ioanys 1o si per
ipsum facta sunt, et sine ipso factus e nihil, qd factus
e. 2o in Iseruari iuxta illud sapientie, quo modo
aliquid permaneret nisi in se habuisset; tertio in oppe-
rando, iuxta illud Ioanys 1o sine me nihil potest fa-
cere. ex quibus stat et Crea habere virtutem oppe-
ratiuam effectum, et Deo similes effectus operari:
in explicando tamen Iurru Dei e in leu-
tidum

Pro quo sciendy e, qd Iurru Dei commuiter
diuitur in Iurru primum, et simultaneum. Iurru
primum e ille, quo Deus mouet Crea ad operan dy, qz
e dicit que operonem Crea: hic autem Iurru dicitur
phica predece micio, premoio, aut qualitaty prede-
ter many, de qua pleriq voluminibus theologi, et nos
illi qualiter Deo dante tract & Volunte = Iurru simul-
taneum e ille, quo Deus simul cu Crea Iurru ad effe-
ctum. dicitur que hic Iurru Cooperatio: ad modum
quo se habent duo portantes lapidum hunc go Iurru
simultaneum primum negauerunt Deo abiqui

quod

Antiqui philij, quos postea secutus est Durandus in
 2° di^o 2^a q^o: et di^o 37° q^o cum aliquibus paucis
 qui idem docent Deo Iursum remotum, et mediu-
 num; quatenus in exordio mundi Deus largitus creis
 virtutem efficientem, qua ipse solus nunc ad actus ope-
 randi reducuntur. Contra tamen doctorum Affon-
 sy Deo dedit Iursum immediatum simul tamen unum
 crea ad quemcunque effectum creatur. Sit q^o. n° 30

NOstra conclusio

Deus immediato simultaneo Iursum Iurrit a crea
 ad eius effectus et operationes. traditur a D^o Th^a plu-
 ribus in locis, praesertim q^o 3 de pota art 7 ubi ait,
 q^o Deus in quolibet operante immediato operatur
 Itat etiam ex illo L^o 1° 1°, Pater meus usque modo
 operatur, et ego operor. Itat tandem ex Concilio
 quicuno, ubi Pater, Itra Arium aeventem solus filius
 hujus immediato procreatus a Deo; ceteras vero creatas
 usque Patri a filio factas fuisse, decernunt res oem-
 nem solum insu Dei, sed manu etiam, idē efficientia,
 productas ee. quibus omnibus Iursum Dei immedia-
 tum simultaneum Itat Rone p^o 10: quilibet effectus
 creatus dependet a Deo dependentia, qua mater ee
 possit; sed si Deus simul tanto immediato Iursum
 si Iurrit a crea ad eius effectus, et operationes, inde-
 penderent a Deo dependentia, qua mater ee si possit.
 q^o. mar e certa, quia Deus e sup remus D^o omnium

Mir pr: Dependia imediata marē quā mediata:
qo si Deus simul tanco immediato dicitur qe dicitur
qrit qe crea ad effectus et operones, n̄ dependent
a deo dependia, qua mar ēē n̄ possit. Ita inferatur.
an̄ ex ip̄is h̄yē notum: mar i qui dicitur dependia
quē que a sub pe, quā ab Adamo dependet. ad hoc
tamen mediate; ab illo vero immediate dependet
Conferatur, quellibet crea ē essentia enī per participā
tionem a sua causa: qo im mediate participat suūmet
ab illa: quia enī immediatus quā qo essentia tenet condit.
qo ad quem libet effectus qe um deus im me simlo dicitur
concurrit = Respondeatur, qo adhuc ut crea p̄ proprie
dependat a deo, ut que essentia enī per participā
a sua causa, suffit dicitur dei mediatu in crea: qo pari
tate in natura senta, in qua effectus sub tali proprie
dependet a sua causa principali, a qua tamen in unione
ate n̄ dependet, sed mediate, qe subita immediate operata
n̄ sit sed hoc solū ex ratione probata preoccupata maat: qui
pe dicitur im immediatū del effectus creator n̄ ad quam
cunque dependiam crea a deo necessary ēē, dicimus, sed
ad eam, quā mar ēē n̄ possit; at quāmbi in causa
principali crea saluetur propria dependia effectus
ab ea qe solo dicitur mediatu; n̄ saluetur dependia, qua
mar ēē n̄ possit: qe paritas n̄ tet 2o: quāmbi effectus sub
tali proprie adscribetur causae principali qe solo dicitur
mediatū; n̄ tamen adscribetur deo: qo in hoc asigna
ri debet dicitur im immediatū. an̄ pr: idē causae principali

ad scribuntur effectus Cui solo virtute mediato, quia talis
 causa vere effectum producit media virtute instrumentali
 sibi annexa ad operandum, at si Deus operaretur
 mediante crea, ea se haberet tanquam propria virtute ad ope-
 randum, ut et ipsi aduersarij cedunt; Immo mediat tanquam
 principiu quod principale: ergo solo mediate, remoue et impro-
 prie Deus ad effectum surret, quo maxime virtutem suo
 adiuuare deulmy

Alia Rone pr. 20. in quolibet effectu
 Crea datur ratio, seu primum, et a solo Deo, et non a Crea produ-
 ci potest: ergo Deus ad eum producendum immediate ser-
 uit. arg. pr. in quolibet effectu Crea datur ratio vltima entis; sed
 hec a solo Deo, et non a Crea produci potest: ergo. mir. pr. 10.
 quia ratio vltima solum a causa vltima, qualis est Deus pro-
 duci potest. 29. si Crea posset producere rationem vltimam en-
 tis, producere posset et producibile. quippe de ratione sub
 ratione vltima entis; at hoc ingeny chymera est. ergo et oppo-
 nit producere immediate rationem illam vltimam entis.

Certa; quia Crea est causa particularis et limitata. max. pr. li-
 at forma vltima non terminetur ad albedinem tanquam ad obiectum
 particulare; quia tamen eam attingit sub ratione communi visi-
 bily, opte inferitur, formam vltimam posse ad se visibile termi-
 ni. ergo pariter si Crea producere posset effectum particu-
 rem sub ratione communissima entis, opte inferretur posse et
 producibile producere quia de sub ea communi ratione terminetur.
 at hoc non potest. alia etiam se ipsam producere posset: ergo
 solo Deus eam rationem communissimam producere potest. quia
 non mediante Crea, sed immediate a seipso.

Confirmitur: quia ens e cogibile sub ratione commissa entibus
nisi aliquid habere sub ea ratione cum attingere nempe me-
thas; sed ens producibile e sub ratione commissa entibus: alioquin
sub ea ratione improducibile et increatum esset; et effectus crea-
tus ea parte qua ens esset, esset Deus: ergo assignari dicitur
aliqua causa cum sub ea ratione causam. sed talia nisi so-
lus Deus, propter rationem dictam: ergo a solo Deo immediate pro-
ducatur: ergo Deus in se simul. Quare ad effectus suavit
2o pro 1o: si Deus solum mediate suavit res ad effectus par-
ticulares; in quantum produxit in principio mundi causas
vires, tribuens eis vitam, ut particulares producerent; hos
effectus particulares solum mediate suavit, in quantum suavit
habet causas vires. patet: quia suavitatio e immutata pro-
ductio, et nullam productionem habet Deus quam suavit
respectu effectuum particularium, nisi productionem causa-
rum vires: ergo non potest Deus cessare a suavitone effectus par-
ticularem nisi solum quando a suavitone causatum solum.
ergo non potest Deus formicam destruere, nisi tota Celi machi-
na, quae causa vires corrumpat: hoc autem quam ridiculum
sit nemo non videt. Nec valet si produxerit quinque
Patrono, Regem sicut posse creaturam deum sicut per se
pensionem concursus conservatiui, et per actionem de re-
sistentiam ad destructionem, et per introductionem sicut
ne, et licet se modo non possit Deus creare particulares destru-
ere, vere tamen 2o et 3o = non inquam hoc valet: tum
quia creatura annihilabilis sit per suspensum sicut
Dei implat a Deo hoc fieri non posse. tum, quia si nullum
agens intendens directe in malum operetur, respicitur Deus

qui agens perfectissimum ē, de x trivire Cream de modo agi-
nato a Durando. tum denique, quia sunt alique Crea, ut An-
geli, maata G, que tram Mariam n̄ habent: q̄ nec de modo
eay de x trivire potest q̄ nullo modo stando in sentia Du-
randa: s̄ s̄m cor poru Christi, a 22 ^{ma} 704 anis

Soluntur argut a

Argut 10: Causa que habet sufficientem virtutem ad produ-
cendum effectum, alio simultaneo. Cursu n̄ indiget: sed que-
libet Crea habet sufficientem virtutem ad suos effectus producendos: q̄
Deus simultaneo immediate Cursu n̄ iuvavit Cu Crea ad effectus
producendos. max ē Crea et mov pr: Causa, que dret effectum ha-
bet sufficientem virtutem: sed Causa Crea procreat effectum, ut per
equalit̄ personis Cu illo, ut supra diximus: q̄ habet sufficientem vir-
tutem Confirmitur: si Deus immediate iuvavit ad oēs effectus quos pro-
duxit improvidē procedit naa n̄ tribuens Causis q̄ sufficientem
virtutem ad suos effectus producendos, ut nos obiciebamus
Suavis q̄ 2a inq̄, at hoc dicendum n̄ ē: q̄ Crea n̄ indi-
get Cursu n̄ multo im mo Dei ad suos effectus producendos
sed ipsa sola eos producit = 20: plus emerebit magnificētia
Dei, si Crea imuet totam virtutem ad operandum: q̄ ita di-
cendum ē. patet; quia ē, quo Deus magnē favor Cre-
dendum ē pari s̄c argutum n̄ solum negat Cursum imme-
diatum Dei, verum etiam Causarum. q̄ s̄m: siquidem
que libet causa particulari principalit̄ equalit̄ personis ē
effectus = similiter: nec de naa, sed Deus improvidē
iuvavit se gerere tribuens Causis virtutem in effectus
ea que privant Causis particularibus, Cu eam eis concesserit
deve, quo magis replenderet Dei magnificētia: sed hoc

sonum aduersus videtur. qd male inferitur qd aduersum
nos dicunt. Et qd Causam in habere sufficientem Vir-
tem ad produendum effectum sub ratione pertinentem ad
Causam in; si tamen sub omni ratione producatur in effectu
repente; quia non omnia ea ratio ad Causam in pertinet. poterit qui-
dem ad eam effectum producere sub ratione talis entis, tum-
pe simili sibi, et ad eam virtutem habet: quia tamen effec-
tus produci debet sub omni ratione producibili, necessarium
est Iuribus Dei ad illam rationem omnem entis, ad quam
crea nec pertingit, nec pertingere poterit; quia hoc est
propria perfectio Causae in, et h, quam Deus a se ab-
dicare non potest: alioquin posset Deum a se abdicare quo-
res perderet magis eius maiestatem. per qd utat ad in-

in. Quoniam et ad in in patet ex dictis: nam naa non pro-
cedit improvide tribuens Causae in quidquid pertinet ad ro-
nem Causae in, qualiter in non casu tribuit: immo impro-
vide et in ordine procederet si ei tribueret Iuribus
sub virtute ratione entis, qd ad Causam in, et tam-
pertinere debet: sicut improvide et in ordine proce-
dere aduersus Deum, si naa tribueret Causae in par-
ti claris, qd proprium est Iuribus Causarum in. in senta
autem Patrii Suarez, quam loco Aristotelius narium, Causa
ta, aut virtute superet defectum Causae in ad effec-
tum sub ratione parti claris; quia naa virtutem ad talis
effectum non tribueret, quo certe inferitur improvide se esse
naam.

Argo 2o: Deus Iuribus immediate Causa ad effectum
in, Iuribus ut Causa totalis, I partialis? sed nullo
modo

modo Iurare potest: qd n̄ Iurrit. mirquo ad 1 par tem pr: si
 Iurrit ut causa totali totali sup essuy & Iurrit, Crez
 Equidem causa totali, se sola deest totum effectum
 producere: qd n̄ Iurrit ut causa totali. Quoad un
 partem pr eadem mir: si Deus Iurrit ut causa par
 tialy, n̄ producit totum effectum, sed partem illuy: qd ad
 illam partem, que producitur a crea n̄ Iurrit immediate.
 qd n̄ ad oem effectum Creum Deus immediate Iurrit
 Ro, tam Deum, quam Creum Iurrire ut causa totali
 in suo orde; Deus in orde causz te vltimz: Crea
 in orde causz 2e: ex quo n̄ inferitur allicuius earum refer
 fluere Iurritum; quia licet que libet earum totum producat
 effectum; n̄ tamen sub rone que libet eum producit, Deus
 eni totum effectum producit sub rone entis; Crea vero sub rone
 partiali entis totum effectum: ad modum quo inuenta aduersiony
 causz vley sol vs Iurritur cu causy vj particularebus
 licet sub diuersa rone; quia sol Iurrit ad eam sub rone
 corporis producendum.

Nec in Combinz Cut faci tam reple
 preoccupemus) duplem causam totalem Iurrire ad vni cum
 effectum, si n̄ sit diuersi ordis, et vna alteri subordineatur
 attingue effectum sub diuersa rone forli; qd totum in
 presenti n̄ p̄dit: nam licet vnaque sit causa efficiens ordis
 que naturaly (Deus eni ad hos effectus ut auctor naz, secundu
 ly Iurrit) Deus tamen t alter ut auctor naturaly concurrat
 ut sit causa vltima, et in creata, sub ordinans sibi causam
 particularem, attingens que effectum sub diuersa rone forli:
 quare licet sint causz eiydem ordis, et generis supremi; n̄ ta
 men sub alteri, et infimio.

Reply: qd Deus n̄ causat hoem vna
 immediate sub rone hois, sed sub rone entis. at hoc n̄ solum

sub ratione entis, sed etiam sub ratione horum & exanti rationis per
 participationem a Deo: eo quod opte possit liberari, quod Deus immediate
 non surareret ad effectum, et quod talis effectus esset con-
 tinuus eius per participationem = Respondeo: sed etiam sub ra-
 tione horum & entis per participationem; ut ratio que, 1o mo: ut ratio
 sub qua, sub dicto: sumpta a denominatione ratione sub qua horum
 resp. mi: sumpta a denominatione ~~at~~ ratione sub qua a Deo cau-
 satur, 1o mi, et non iam

Certum enim est omnem rationem sub
 qua, omnem expressionem in hoc respectum esse eius per
 participationem a Deo; non tamen quia Deus sub omni expres-
 sione sub omni que ratione potest sub qua hominem causat; sed quia
 omnes expressiones omnes que rationis potest sub qua ut rationes que
 a Deo immediate causantur sub ratione communis, a qua
 non, a qua denominationum entis per participem accipiunt non
 excludendo tamen dependentiam ut rationes que, ad mo-
 dum quo in loca dixerimus eius rationis sub ratione boni, et sub
 omni ratione exequitur sicut licet non sicut sub omni ratione: nam
 rationem eo accidit si Deus immediate non produceret
 effectum sub ratione entis.

Respondeo: quod Deus non habet effectum
 producat sub ratione entis, licet non sub omni ratione, eo quod cre-
 a nihil producat. pr. Nam apparere non doctrina: licet
 in se non fingat eius rationis sub omni ratione; quia tamen non
 eius fingit sub ratione Veri, Voluntatis, nihil fingit: eo
 pariter = Respondeo: ad hoc ut voluntas hominum expro-
 ducat sicut, nihil que inpendendum inveniat, si requiritur
 quod in se illud sub omni ratione non erit, sed sufficit quod ro-
 tum illud invenit ut ratio que precise sub omni ratione Veri:
 eo ad hoc ut creata hominum eius productum, nihil que produ-
 cendum inveniat si requiritur quod Deus illud produxerit
 sub omni ratione, sed sufficit quod non illud produxerit ut ratio que precise sub ra-
 tione entis.

Confirmatur. si Deus se solo produceret effectum, nihil pro-
 ducendum remaneret in effecti; et tamen tunc cum repro-
 duceret sub ratione particulari et alij entij, sed tunc produceret
 rationem particularem ut que sub ratione commissa entij, sic tunc
 producta in natura. quod nunc nihil remanet producendum
 a Crea. Ad Resplam Ro, Deum primum effectum producere; ex quo
 si inferret Crea nihil habere producendum. et non est; quia
 actio, qua Deus effectum producit (sicut distat ab actione Crea)
 non precedit actionem Crea, nisi ad summum precedentia
 dignitatis: sed Deus et Crea simul, et semel concurrunt ad pro-
 ducendum effectum: quare non est effectus a utroque agente
 produciuntur, licet sub diversis ratione. si autem Deus pro allie-
 quo priori ad concursum Crea totum effectum produceret li-
 cet totum sub ratione entij; posset inferri nihil Crea rema-
 nere producendum. Per quod stat disparitas ad paritatem deen-
 te rationis; quia si hoc ab intellectu inferretur pro priori ad volun-
 tatem, cum nihil volentem, qui potest cogitare, nihil inferen-
 dum remanet volenti; quia iam totum illud fictum su-
 pponit: quod contra eveniret si intellectus et voluntas simul,
 et semel medijs suis actibus in illud tenderent. Ad Confir-
 Ro Deum semper causare sub ratione unij entij. Ce-
 terum sub hac ratione potest, et se solo, et cum Crea effec-
 tum producere. si enim se solo causet totum, et totaliter effec-
 tum producit: si autem velit, sicut de facto in natura
 vult eum simul, et semel cum Crea causare, tunc totum effec-
 tum produciuntur a Deo, totum que a Crea, licet sub diversis
 ratione. Quod exemplo fit manifestum: potest Penultima

a 23
 Lhayo
 de L 704
 de Cacione
 los de pot of
 de el Portu
 gues

pidem portare, t. se solo, quia parva molis ē, & Ly adu-
torio Pauli. si eni solo eum portet, totum portabit, ni-
hil que portandu remanebit: si vero eum Ly Pauli
ad iutorio portet, tunc Petrus totum lapidem, Paulus totum
lapidem portabit, licet n̄ ita lites. hanc aliter in Pren-
n

Arque 30. plures effectus dantur, ad quos Deus immediate
Ly Crea currere nequit: qd ad nullos, anq pr̄ te ad actiones
vitales, et liberales Crea, Deus nequit immediate currere: qd
anq pr̄: actiones vitales, et liberales solum p̄veniunt a principio
intra se mouente, et viuente per eas; sed Deus in prin-
cipio n̄ se mouet, et viuunt actionibus Crea: qd = 2o pr̄ idem
anq: ad actiones peccaminosas Deus nequit immediate currere:
aliquis Deus esset causa peccati: qd plures effectus dantur
ad quos Deus immediate Ly Crea currere se nequit. 3o Deus
etiam ad actiones liberales, et vitales Crea Ly ipsa currere:
n̄ tamen sub ratione vitalium, aut liberarum: sub hac eni rone
a Crea p̄veniunt, p̄indeque eam viuentem, et liberam
denomant: sed sub rone entis, a qua dem̄ viuunt, aut
libera n̄ p̄venit = 2o p̄batio de peccato eodem modo ad
veros ac nos, valet: si quidem in eorum senta taliter Deus
mediate currat Ly Crea ad effectus Crea, qd similis deus
sufficiens sit ad hoc ut Deus vere, et p̄prie dicatur, et sit
causa effectuum Creatorum: 3o R. qd iuxta dicta, et Ly commu-
nissimarum doctrina, Deum currere immediate ad entatem
peccati, que bona ē; n̄ vero ad malitiam (presentim si hęc
in p̄iudicio, aut in carentia rethedi deus [N̄ stat] que
ē extrinsecam adiutari diuine; quia malitia peccati
n̄ potest ut talis n̄ existat in causam essentem, qualis ē Deus.

sed in causam definentem, qualis e crea: ad hoc autem ut dicitur
 dicereetur causa peccati dicebat ad malitiam, si prout entas
 e, sed prout defectuosa scire, qd in deo n invenitur. Qua
 propter patens et Anselmus lib de scordia gracie cum libero
 arbitrio ait: facit deus oia que iuxta, et in iuxta voluntate
 sunt; ide opera bona et mala: in bonis qui deum factos
 sunt et q bona sunt; in malis qd sunt sed n qd mala sunt.
 Nec ex hoc qd entas peccati q malitia connectatur
 talitam repleam preceperimus inferur Deum, qui e causa
 entas, ee causam malitie: n, inquit, inferur: nam solum
 entas prout a crea q malitia inferur; n tamen entas prout
 a deo: sed de hoc theologo

Arg. 4: Deus sciret inmediate
 qd crea ad suos effectus, et sciret eadem actione qua crea, et
 dista? neutrum dici potest: qd n sciret. mir p: n eadem
 num; quia eadem numo actio nequit a duobus agenti-
 bus pbire: nam actio deus e in vna agentis, et duo-
 bus agentibus eadem actio in vna nequit ee. num; quia
 actio, qua crea producit, q creatio, qua deus e creatio: qd nec
 dista actio ne: num; quia vna effectus vnicam exigit ac-
 tionem. num; quia si actio crea n est actio dei, est eius effe-
 tus, et daretur actio ad actio num. qd. R. iuxta duplem modum
 de modum, nullum ee in combere, nec in eo qd deus ea-
 dem actione crea, nec a deo qd dista sciret. n in d:
 nam a duobus agentibus suborditis, qualia sunt in et
 in agere, n in combent qd vna, et eadem actio pbentat
 que, prout ab agente 2o sit eius causalitas, dicatur que
 eductio: et prout a deo sit eius sciret, simultaneu, di-
 catur que creatio: nam, ut stat ex dictis de eductione
 fratum, qd est num, n requirit eam dem actio nem. vnicam
 multiplem, ee creatam, et eductam

Nec requiritur similem actionem ipsa facere nisi creaturam; quia hoc solum habet actio particularis agentis sui; quia illa actio prout accidet, aliam supponit eternam immanentem in ipso Deo = nec datur in combinis in eo quod dicitur dicta actione durat: siquidem unicuique effectus potest adimpleri actione diversi ordinis, et generis in se proprio. Nec similiter actio oritur, quia actio est effectus Dei; sed quatenus est, in quo non datur in combinis. Dico 6° & causam 14 & 15

Disputatio

Sexta de causa finali

Quia finis est ultra causa in executione ut alibi diximus, ideo postquam de causa materiali, formali, et efficiente egimus, de fine tractare intendimus. eius ergo deus, quam deus amplectitur, sic se habet: finis est id, cuius gratia aliquid fit. id est, id quod movet ad aliquid agendum, seu propter quod aliquid fit; sicut propter immortalem famam adipiscendam, aut virtutem, neque rectam, plura ardua et difficilia ab aliis quibus exercentur, et sunt, ut dicitur 14°.
 Finis, finis in finem qui firmata; et in finem cui, et est ipsa bonitas amata; et est subiectum, cui talis bonitas amatur, aut delectatur. exempli gratia caritas, cuius gratia medicamenta exer-

78

centur, dicitur finis qui: infirmus autem, cui sanitas desid-
ratur, finis cui = Deinde dicitur finis in selem e obitoy.
si dicitur ipsa actio, qua finis obitoy assequitur: Et
ipsa bonitas assecuta, seu intentio: quare ipsa actio, seu
vixio Beata Vltima, media que Deo li datur, e finis finis: ipse
tamen Deo finis obitoy

Dehinc dicitur finis qui in vltimum
et non vltimum. Et e qui ad alium finem ordinari nequit: talis
e Deo, qui nequit in alium finem ordinari, nisi ab inordinate
appetente. n vltimus e, qui appetit illi e gratia alius si cet pu-
ra gratia ipsius finis: talis e ois finis Creaty. ~~Nullus tamen~~
tamen finis vltimus potest dici absolute et in se generati, et hic
e Deo; vel secundum quid, et in aliquo genere, et e ille, ad quem
omnia, que sunt in illo, genere ordinantur. alias finis divisiones
velintque; hi qui a ex dictis de obitoy facite per pueritur, qui a
dicitur in dis puto num in la cem pro deant

Sed dices: finis cui
us gratia n amatur propter se, eo propter finem cui: ~~o~~
e proprius finis. An pr: infirmus n amat sanum, nisi quia
se ipsum amat; imo sanum sibi ipse ordinat: 2: finis debet
apeti propter se, et n propter alium: sed finis n vltimus n appeti-
tur propter se, sed propter finem vltimum: go: explicatur et simul ex-
mar: media sunt illa que propter finem desiderantur, sed
finis n vltimus desideratur propter finem, scilicet vltimum: go si
nisi n vltimus n e finis eo medium. go non recte dicitur finis.

Ad 1m Qo proutam divisionem in finem cui, et qui
non ee divisionem in memora subinde dicitur
sed ee explicatio nom diversarum rationum, quibus finis
adequatur, et ad iate oratur: admodum quo ex obitoy maali
et pte vltimum adequatum integratur obitoy. et no e; quia
quilibet ex his separatus ab alio n trouet, nec alio vltimum

agentis: igitur hoc solus non movet ad passionem ama-
 ram summendam, sed ut affectus tamen se apprehensa: nec
 sanitas sola desideratur, sed quatenus combiens hoc: qua-
 re proprie, et recte loquendo finis cuius gratia Urin-
 que comprehendit, licet, sanitatem finem qui ex se movet
 ad dissonem finis cui. Ad 2m R^o, quod de ratione finis reduplex
 ut talis, et ut amedio dicto, est quod appetatur propter pro-
 priam bonitatem ut talem, quod non obstat ad hoc ut possit
 ad alium finem ordinari, precipitatur, et secundum aliam
 rationem; quia, sufficienter distinguitur a medio: hoc enim potest
 et reduplex ut tale desideratur propter finem: quare potest
 finis non velle appeti propter suam bonitatem, habere que rationem
 finis, et aliunde spectatur ad alium ordinari: ad modum quo
 non obstat causae principali ut tali, quod operetur sub ordina-
 tione ad causam 1m. huius ergo proximi, sit. quod amplius sit vera causa

am finis ^{Q^o prima} sit vera causa valens

finis est vera causa valens. Utat ex hoc et ista finem
 inter alias causas valens amoverantibus. Rone pr^o; illa
 est vera causa valens, aqua effectus vere, et valiter depen-
 det: sed quilibet effectus ordinatus operantis vere, et
 valiter dependet a fine: op. mir pr^o: in omni operatione agen-
 tis ordinis operantis, movetur eius voluntas vere, et valiter
 ab illi quo ipse ad operandum: op talis effectus vere, et va-
 liter dependet a fine. unum est certum; quia a quolibet agentis
 ordinis operantis, operatur propter illi quem finem: op finis
 movet eius voluntatem vere, et valiter ad operandum Confirmitur:

finis ad rem non appetitur causa desiderium; sed desiderium

69

ē effectus raly: qd finis Vere, et ralyer Causat = 2o. si
aut effectus sit ex maā, ita est gracia s. p. seu propter
finem: sed quia effectus vere, et ralyer sit ex maā, hoc ante-
rior et est causa raly: qd quia Vere et ralyer sit ab agen-
te s. p. et operante gracia s. p. seu propter finem, hic dicit an-
teri, et ē causa raly

Soluntur. arguta
Obiecto: si s. p. moueret, et Causaret ralyer, et hoc facer-
et ante quam existeret, et postquam existeret? sed neu-
rum dicitur: qd vere et ralyer n̄ mouet. mirum quod
in partem pr. qd n̄ ē nequit ralyer mouere; sed finis
ante quam existat n̄ ē: qd. quoad 2m partem pr. mir:
finis in tantum Causat, in quantum mouet ad hoc ut ipse
sit, seu existat; sed qd iam ē, et existit, nequit mouere
ad hoc ut sit: qd postquam existit nequit ralyer mouere
eadem partem pr. in tantum Causat finis, in quantum mouet
ad hoc ut existat: qd dum existit ē effectus, et n̄ causa. qd
prout existit nequit Causare = ex plerumq. obiecto: et sanitas
Causat antequam sit, et postquam iam ē? n̄ in, qui a-
tas Causat in quantum mouet ad p̄tionem a maā
um mendam, postquam iq sanitas datur, ad id nequit mo-
uere: quis enī eum assumet? Rō, qd ad hoc ut Causa s. p.
raly Causet n̄ requiritur qd existat existit phica, sed
ad p̄tionem aliam Causarum, et s. p. existit in ten-
tionaly: quia solum mouet ut appropius: si autem ali-
quando s. p. existit phica sicut dicit de maāte habet ad
nam Causalyem: quia secundum existit in inhalem
mouet ralyer voluntatem

Reply: Causa raly debet ralyer

distingui ab effectu; sed si taliter n̄ distinguitur
a suo effectu: q̄ n̄ ē Causa realis. mir p̄t: facta q̄ in
executione Vol̄ ē effectus sui ipsius in intentione; sed ta-
litas n̄ distinguitur taliter a se ipsa: q̄. max ē n̄ et om̄
doctrina: nam finis in intentione Causat, in quantum mo-
vet ad sui executionem. mir videtur Clara et Na inferre
Confiter: Causa filij commutiter dicitur Causa metaph̄orica,
licet etiam eius Causalitas: q̄ n̄ ē Vera Causa realis, Ro
tamem, ut executam, distingui taliter a se ipsa: ut in-
tenta; quia superabit existam phicam, quam antea
n̄ habebat; quare solum sunt idem negatiua, sicut de
ente possibili et existente diximus: identas enī negatiua
n̄ repugnat Cuius diste positiua. Ad Confm Ro finem di-
ci Causam metaph̄oricam, I comparatiue ad alias Causas
que cum phica sui exista Causant. Logica Causat q̄ de-
pendia ab int̄, et secundum eē apprensam, q̄ alie Causas
n̄ habent: n̄ Vero quia Causa realis n̄ est, Cui taliter
moueat voluntem Reply: dum finis Causat per nos, habet
existam obiectam: q̄ existam bonit̄: q̄ n̄ ē Causa realis
sed bonit̄ = No anti, nego Nam: potest enī existam eē ob-
iecta, et n̄ bonit̄, sed realis in int̄, n̄ fingente, sed appren-
dente bonit̄m valent; n̄ quidem, ut existam phica: hunc
enī quid bonit̄ esset, sed ut possibilem existere. Ques: monē
autem potest mouere voluntem, eē quā Causa finalis, monē
monē autem habet existam fictam. q̄ Causa finalis, sed
existam fictam. q̄ n̄ ē Causa realis, sed bonit̄. Ro mouere
autem mouere voluntem, n̄ ratione bonit̄m ficte, in
qua existam ficta n̄ est, sed ratione bonit̄m realis existam, licet
licet falso ab ipse applicate: nam licet existam ficta sit, Cui
tamen ratio p̄t finalit̄andi, seu mouendi n̄ est existam,

79

sed bonitas; potest hec cu existit ficta valiter movere - idem
dicendum e de voluntate peccans per hunc in bonum fictu
seu ab illo movetur: tunc eni voluntas movetur a vero
et vali bono, falso tamen applicato; quia falso existit movetur
e in tali obto, fictione se sente ex parte intus, et n ex parte
voluntatis dicit de nique; probabile e inter philosophos davigura
omnino rem peccata misericordiam; at voluntas peccans per qu-
ram omnino rem, nullam habet bonitatem valentem, a qua
moveretur: eo movetur ab aliqua bonitate, non a puro
nihil. eo finis n e causa valis - R. ad misa ea esse, non
suppositum de quantis: supponit eni qd, dum voluntas peccat
per, puram omnino rem, movetur in obto malum, qd implica-
tionum e cu pura omnino rem: tunc eni idem voluntas
peccat, quia, cu debebat per suum actum ad impere pre-
ceptum, suspendit actum, pure que omnino rem = scilicet a 26
de Mayo onalda

2a
Quenam sit ratio finalis finalizandi in actu primo?

Sicut in causa efficiente reperitur virtus, media qua movetur
potens causare, seu e potens producere effectum, hoc
que e ratio finalis causandi efficienter; sic in causa fina-
li debet reperiri virtus, media qua movetur potens cau-
sare finaliter, que que sit ratio finalis finalizandi, seu cau-
sandi in actu, per modum cause finalis; de hac que in-
quirimus que nam sit - Ad cuius intelligentiam supponenda
e, obto motibus voluntatis n e malum, ut malum: n; quia
nullum agens intendens in malum operatur: n; quia
appetitus e inclinatio in bonum, non in malum.

40
Est ergo obitum motuum voluntatis bonum: sed quomodo
voluntas non potest attingere hoc bonum nisi sit per se
bonum, et apprehensum, pro forma que ab inchoata, quia nihil vo-
luntatis, que per se cognoscitur: hinc oritur ratio dubitandi, an
ratio finalis finalizandi, seu movendi voluntatem sit bonitas,
sive, an apprehensio? an bonitas apprehensa, an apprehensio
bonitatis? Qualiter apprehensio ingreditur ad movendum
in actu potentem movere voluntatem? 1a sententia de-
fendit apprehensionem, seu propositionem practicam, qua
voluntas dicitur voluntati suam esse hic et nunc amandum, et
non bonitatem practicam proportionem esse rationem formam finalizandi
seu excitandi, et movendi voluntatem in actu ad am-
orem bonitatis. Ita Avicenna 6 metho Cap 9, Medina, Rubio, et alij.
Ad hanc sententiam reduci potest sententia apprehensionem bonitatem
sive mediate et radicaliter movere voluntatem; immediate
vero, et proxime apprehensio nem: ad modum quo in causa effi-
ciente de anima, habitus esse radicaliter operativam esse;
proxime vero ratione accidentis. 2a sententia defendit
bonitatem esse rationem formam finalizandi, seu movendi vo-
luntatem; apprehensionem vero se habere per mo-
dum conditionis indispensabiliter requisite: ad modum
quo virtus activa ignis est ratio formis comburendi; et resi-
stentia vero magis combustibilis est conditio sine qua ignis
non comburet. hanc docet Anglus Magister 1o 2a 2e Genes Cap
75: et 1a part 98 art 1o ad 2, quem sequuntur Com-
munes Thomae, Suarez Diss 23, Vazquez 1a 2e Diss 2a
Cap 2o. It 2o-

quis debet mihi pennis sicut et

Pa 2o

Ratio forli finalizandi, seu Motiva finis in actu ad
 causandum n̄ e apprehensio, sed bonitas ipsius finis; appren-
 sio vero tantum e Condicio necessaria ad hoc ut finis Causet
 sine moueat Voluntatem. pr ex dicto Tho loco allegato, sic
 ait: id quod apprehenditur per appetitum, e idem, subto, sed
 difert. rone: apprehenditur enim ut e sensibile, et intelligi-
 bile; appetitur vero, ut e Combiens. Ex quibus sic vobis conue-
 nit ratio: illa ergo ratio mouendi Voluntatem iuxta dicta,
 que e Combiens Voluntati; sed sola bonitas finis, et n̄ apprehensio,
 e Combiens Voluntati. qd bonitas e ratio forli finalizandi
 pr: illa e ratio forli finalizandi, que mouet, et excitat
 Voluntatem ad amandum; sed hec n̄ e apprehensio bonitatis sed
 bonitas ipsa appressa: qd. mai e certa; quia finis n̄ aliter
 Causat, seu finalizat, nisi mouendo, et excitando Voluntatem.
 minor pr: id mouet, et excitat Voluntatem ad amandum, cuius de-
 cisione Voluntas quiescit; sed solum de cisione bonitatis apprens,
 et n̄ de cisione apprehensionis bonitatis quiescit Voluntas. n̄;
 quia ante quam finis apprehensio de qua tur, apprehensio is de qua
 ta e: n̄; quia apprehensione de cisa, et n̄ bonitate, Voluntas n̄
 quiescit, sed vult datur. qd. Confirmat: apprehensio nequit mo-
 uere Voluntatem ad actum desiderij. qd. qd n̄ e ratio forli final-
 izandi. an pr: id potest mouere ad actum desiderij, qd
 actu n̄ possidetur. sed apprehensio bonitatis n̄ dum posse, actu po-
 ssetur: qd n̄ apprehensio possessa, sed bonitas apprens, et n̄ po-
 sessa e ratio mouendi Voluntatem ad actum desiderij = Confirmat qd.
 malum n̄ respicitur a Volunte quia apprens, sed quia
 qd apprehenditur malum e: qd bonum n̄ amplius respicitur

quia apprehenditur, sed quia quod apprehenditur bonum est, quod bonum, et non appetitio est ratio finalis movendi voluntatem, finalizandi. Respondeo quod aduersus, hac ratione esse probari bonitatem esse rationem formalem que finalizandi, non vero esse rationem formalem sub qua: hoc enim conuenit apprehensioni: nam licet voluntas appetat bonitatem ut rationem que, non tamen secundum se sumptam, sed ut apprehensam - sed ita est ratio: nam imperium non tendit in tantum sub ratione appetitus, sed sub ratione conuenientie, et bonitatis, quam affert: quod appetitio requirit esse rationem formalem sub qua - ratio: ratio finalis sub qua et ratio que debent esse in eadem linea: sed appetitio, et bonitas per se habent aduersas lineas; ratio ad lineam intelligibilem, que est linea veri; ratio ad lineam boni; quod ratio: sicut se habet verum respectu veritatis, ita bonum respectu voluntatis; sed ratio veri est ratio sub qua in ratio: quod ratio boni ratio sub qua voluntatis: quare dum de causa voluntatem non tendere in bonum nisi ut apprehensum, licet ut reduplat conditionem, et non rationem formalem. Tandem: si appetitio esset ratio finalis sub qua finalizandi, diceretur, ratio appetitionum diceret, ratio finalis. sed hoc est falsum: ratio: ratio est certa; quia ratio finalis et obiecta diceret, ratio finalis per se diceret, ratio finalis sub qua. Mirum est quod dicitur ratio finalis de Veritate, art. 5. ubi ait: diversitas appetitionum per se habet ad appetitibus vere distinguendis, nisi diceret, ratio finalis appetitionum diversitas appetitionum coniungatur.

Soluntur argumenta contra

Arg. 1o ubi nulla bonitas datur requirit esse ratio finalis movendi voluntatem: sed voluntas movetur sine fine, nisi nulla bonitas datur: quod bonitas non est ratio finalis

72
finalizandi. miror: multosque Voluntas patet in obitu pre-
bitum, quia malis, propositum tamen ab intus ut hominum
Venabiliter: et quidem actus in eum tendens est bonus,
et honestus moraliter, at in eo Casu nulla datur bonitas motus
Voluntatem, sed solum apprehensio bonitatis: 20.

Cut dicitur de sinibus) n̄ parum laborant in qui vendit
pharmacum: immortalitatis; sed tale n̄ datur in rerum natura;
quise ma vi, motus nullum, e medicamentum in hominibus: 20
falsam apprehensio e in eis ratio finalis finalizandi = si militer:
alchimiste opus, et Vigilias impendendum in vestigando
rationem transmutandi alia metalla in aurum; et tamen
hoc impossibile e arti; quia ut iq diximus, opera natura effi-
cere nequit: 20 apprehensio e in eis ratio finalis finalizandi

Imprimis hoc argumentum e ma suppositionem quam facimus
et q̄ facere debent, de eo qd bonitas, seu bonum e obitum
Voluntas = Deinde probat solam apprehensionem, nullo modo
ingrediente bonitate voluntatem mouere, quod nec aduersi-
ta, seu apprehensa; falso tamen ab intus applicata: quare
n̄ apprehensio, sed bonitas apprehensa, apprehensione se habente per
modum conditionis, e que voluntatem mouet, e que ratio finalis
finalizandi.

Per qd stat ad alias; quia, quamvis pharona-
cum immortaltatis in rerum natura n̄ deus, verumque
aurum impossibile sit ab arte fieri, ab aliis tamen apprehen-
ditur ut possibile valeret = Unde bonitas valde apprehensa, falso
tamen, aut erronee ab intus applicata, e ratio finalis mouendi
eorum Voluntas, apprehensione se habente per modum condi-
tionis = Et quidem qd huiusmodi bonitas ab eis ut valeret possi-
bilis existimetur, videtur in re quib: nimirum existit p̄bit

essent si tanto pere laborarent ad inveniendum id quod
impossibile credebant.

Ad quod 20. illa est ratio fortis moti-
ua voluntatis, per quam actus voluntatis spiciuntur et distin-
guuntur: sed actus voluntatis diversi fiunt ad diversi appren-
sionis, et cognitionis. ergo apprensio est ratio fortis motus illius-
modi: eadem bonitas si apprehendatur ut absens, causat
in voluntate desiderium: si apprehendatur, ^{et appetit} causat quiddam sed
desiderium et gaudium tunc autem huius specie dicitur: ergo
solum diversa apprensio causat huiusmodi diversitatem

De diversitate predictorum actuum non causari ab ap-
pensione, sed a bonitate, que licet sit eadem materialiter
et secundum se: non tamen est eadem formaliter, et ut combiens
appetenti, ex qua diversitas actuum oritur, et ratio est: quia
obitum voluntatis non est bonum secundum se, sed relative ad ipsam
volentem, et prout est ipsi combiens; cumque bonum, et pro-
tantus presentiam diversam detegat voluntati combentiam,
ac prout connotat apprensiam; hinc est quod ipsa bonitas speci-
fat diversitatem illorum actuum, ipsa que est ratio fortis
movendi, et elicendi voluntatem.

Itaque denique: eadem
est potentia oppositorum; sed bonum et malum sunt opposita: ergo
eadem est eadem potentia. ergo voluntas fortis in malum. ergo
non solum bonum, sed malum est ratio fortis finalizandi.
Confirmatur: voluntas est potentia libera: ergo potest fieri in bonum
et in malum = De voluntate respicere bonum, et malum
sed aliter, et aliter: bonum, eum per se querendo; malum
ab eo fugiendo: de modum quo, in his respicit verum, et
falsum: verum, apprensione; falsum, dispensando = Respon-
detur aliquid ad suam exercendam libertatem hunc actum for-

maie; Volo malum ut malum e precipe, seu volo hoc age-
 re in quantum e malum precipe. qd tunc habebit ma-
 lum pro fine - sed nego nam: nam etiam in eo Casu querit
 aliquid boni nempe exercere suam libertatem, et propriu quasi
 appetum sequi.

Ex dictis pbata maet 2a pars finis: tum quia
 nihil voluimus; qui pro bonitum: hi, quia existit e Idicid ad
 Cauandij, sed finis n' cluat ut existens q' hia, sed ut inin-
 tentione, aut apprehensione existens. qd e Idicid: tum de nique;
 quia apprenio e applicatio, et approximatid a petidij a peten-
 te; sed applicatio et approximatid e Idicid in Cauya ad Cau-
 sandum. qd apprenio e Condo ut finis Cauet: quod Clave
 pbant argute tharia. 2o 3a in quo Cauyalitay h'ristat

2a
 pars

Q^o 3
 In quo Cauyalitay finis Vtat

Cauyalitay ut ex dictis Vtat e id, quo Cauya de actudo
 ad Vm, seu exercitum Cauyandi reducidur. quare idem e,
 inquirere de Cauyalite Cauy finalij, ac inquirere qd nam sit
 exercitum, per qd Cauya finalij transit de actudo ad acti-
 Vm.

Bellarminus lib de gracia, quem alij secantur, as-
 erit finis Cauyalitem Vstere in quadam qualitate qua finis
 Volunt' imprimat ut eam moueat ad opperandam - Conij
 Phoriarum oppo, Cui adherent. Pr Suarez Dico 26 metho/ ex
 4, Ar 2 C A et alij, aserit Cauyalitem finis ee actum lo-
 luntis sicut dependet a fine; itaut idem Volunt' actus sicut
 dependet a Voluntate, ab ea que dicitur, sit Cauyalitay Volunt' sicut
 sicut sit ppter finem, ab illo que dependet, sit Cauyalitay finis 2a

sentia de p' dicit Vstere in quadam motione et exaltatione
 methaphorica in dicta abonite finis, qua ipse bonitay finis

aprensiva, et representata volenti, voluntatem attrahit et aliecit
ad amandum. ita Xavelus, Lerma, Parra, ubi Moneda et
alii - Martinez de Prado, Montesinos, et alij has duas partes
conclivare intendentes, aliam tertiam mediam inter eas eligunt,
aferentes causalitatem sicut in coatam Nistere in ea prima
motive antecessente actum voluntatis, et in dicta a bonitate
finis: ipsum vero actum voluntatis et causalitatem perfectam
et consummatam finis. pro de citatione sit. La Conclusio

PRIMA 20

Causalitas finis non Nistit in qualitate aliqua in se separata
in voluntatem, nec in actu voluntatis quomodo cumque su-
mmatur. duas partes Nist 20, et quoad in facite pr: si finis causa-
litatis in aliqua qualitate Nistret, huius qualitatis aliqua debe-
bat a signari causa efficiens: sed nulla est asisnabilis: op. mir
pr: voluntas non potest esse causa efficiens huius qualitatis: huius quia
iuxta suos quodores talis qualitatis ante actum voluntatis,
cum voluntas imprimatur ad hoc ut operetur: huius quia
voluntas respectu illius Nistret habet nisi passiva recipere.
sed nec finis potest esse; quia causa efficiens non est: op. Consi-
deratur et videtur: quocumque sit causa efficiens huius qua-
litatis debet operari propter finem; sed hoc nequit esse: non
datur talis causa efficiens. mir pr: si talis finis Nistret media
aliqua qualitate, Nist? si Im, op datur processus in infinitum,
ut ex se patet. si Im, op iam datur causalitas causa finalis
si ne falli qualitate superadita. op et of causalitas causa
finalis potest sine ea dari. op super se ponitur Quoad Im

2apax

partem pr 20: antequam intelligatur voluntas eliciens suum
actum, Nistretur finis causam: 200 eius causalitas requirit
Nistere in actu voluntatis quomodo cumque summatur.
ant pr: antequam intelligatur voluntas eliciens suum ac-

hunc, intelligitur finis movens, et aliterque voluntatem ad actum
elicendum; sed finis non aliter causat, quasi movendo, et aliter
do voluntatem: quod magis patet: hinc causalitas est vera; ideo voluntas
elicit suum actum, quia ad eum elicendum movetur
a se. quod antequam voluntas intelligatur elicentem suum actum,
intelligatur finis movens, et aliterque voluntatem ad actum eli-
cendum.

Conferatur: effectus qui finis nequit esse eius causalitas;
sed actus voluntatis est effectus qui finis: quod magis est extra. magis
patet: id quod elicitur gratia finis seu propter finem est effectus qui
finis; sed actus voluntatis elicitur gratia finis seu propter finem:
quod = Conferatur 2o: licet causa finalis extrinseca sit, causat per
causalitatem sibi intrinsicam; sed actus voluntatis non intrinsicam res-
pectu finis: quod = 3o: ita se habet veritas respectu intellectus, sicut
bonitas respectu voluntatis; sed causalitas obiectiva veritatis non est
actus, in intellectu, sicut nullus obiectiva causalitas est actus, quod quae
specificat: quod nec causalitas bonitatis, aut causae finalis potest esse
actus voluntatis.

Respondent Aversius, actum voluntatis esse dupliciter
indivisum; scilicet per ordinem ad voluntatem, in quaquam ad principium,
a quo eam videtur effectus, et per ordinem ad bonum, in quaquam ad prin-
cipium attrahens, et elicentem voluntatem. In 1a divisione est cau-
salitas voluntatis, et effectus finis: in 2a vero est finis causalitas
et ratio est; quia prout respicit finem ut attrahentem, et elicentem
voluntatem, ipse actus est pondus, et attractio, qua in actu
2o attrahitur voluntas. Verum ad verum hanc solum facit
se in statuari possunt sed rationes supra factae. et in super: ac-
tus voluntatis prout a fine est effectus qui finis: quod nequit
esse eius causalitas. Ita inferitur iuxta solum ad verum
rationem. magis patet: actus voluntatis prout a volente non est,
scilicet effectus qui finis: quod prout a fine est scilicet eius effectus qui
magis patet: actus voluntatis prout a volente non intelligitur scilicet
ut a causa finali, sed ut a causa efficiente: quod prout a volente non est

fortiter effectus qui finis. an. utat; quia h. prout a Volunte re-
duplat ipsam Voluntatem, quae e causa efficiens illius actus, et n
finalis. Ita inferitur 2o: effectus qui naturaliter dependet a Causalitate.
eo nequit i dem actus e effectus qui, et causa litas solum pones
Sic tamen videtur: eo nequit i dem actus Voluntatis prout affine
e Causalitas, et prout a Volunte effectus qui. patet 1a; quia ipse
tantum sunt dist. 2i d. 1. an. pr: de ratione Cause, et in actu
2o, quae in actu 2o e, qd sit, principium in fluxu, in et dependens
naturaliter dist. ab ipso principio influente; sed per Causalitatem
dist. causa in actu 2o. eo effectus qui naturaliter dependet a Cau-
sali 2.

Eandem. potest dari Causalitas finis in exercicio, sive
potest e voluntas mota affine in exercicio, qui de h. actus
Voluntatis, nec prout a Volunte, nec prout affine: eo actus Vo-
luntatis, adhuc prout affine, nequit e finis Causalitatis. an.
pr: potest finis movere, aliere, et excitare in exercicio vo-
luntatis, qui voluntas eliciat actum: eo. 1a inferitur, et an.
facile pr: quamlibet finis moveat, aliat, et excitet
in exercicio voluntatis, eam in necessitate: immo ppter sui
libertatem potest aliere, aut n aliere actum: eo.

Secunda conclusio

finis Causalitatis dicitur in quadam alienatione et mo-
tione metaphorica procedente actum voluntatis, qua
bonitas Voluntatis extensa, et proposita movet ipsam, et
attrahit ad sui amorem: quae quidem motio intrinseca
et indyta e ab omni finis. Coligitur ex dicta quae qd
de pota art 9, ubi ait: finis n e causa, nisi beatitudo
quod movet efficientem ad agendum: eo motio e illius
Causalitatis, in ratione Cause in actu 2o eam. Rone
pr: illa e Causalitas finis, quae movet finem in actu 2o

79

Causantem; sed hoc habet motio et alicuiusmodi qua
bonitatis abrahit voluntatem. qd. motio est certior, ut videtur
est in qua cunctae causalitate. mir. pr. finis non aliter cau-
sat, nisi movendo, et excitando voluntatem ad sui amorem.
qd. motio, seu excitatio dicitur finem in actu esse causan-
tem. an. est propria motio, Causa finalis ut ab alijs Causis
distinguitur, ita pr. apparite aliarum Causarum. sicut Causa
materialis causat recipere, sicut in informando, efficiendo, agendo; sic
Causa finalis movendo, et excitando. qd. sicut Causa ma-
terialis dicitur in actu esse Causandi per receptionem, finis per
in promotionem, efficiendo per actionem, ita que exercia sunt
earum Causalitate; sic finalis per motionem, et excitatio-
nem, similis que motio est eius Causalitas.

Quod autem
illa motio non debeat esse valiter ab omni fine, dista pr.
non sunt multiplicandae entates abique necessitate, sed nulla
est necessitas ponendi motionem illam valiter distam
ab omni fine: qd. non est. mir. pr. semel proposita bonitate volun-
tati, ei que debite ostensa, sufficiens est se sola ad volun-
tatem excitandam, et movendam: qd. nulla est necessitas
ponendi motionem valiter ab omni fine distam. an.
pr. Voluntas habet naturalem sympathiam ad bonitatem: qd. se-
mel ei proposita, deinde que ostensa bonitate, sufficiens
est se sola ad voluntatem excitandam, et movendam.

Explicatur apparite: hoc ipso quod ferrum in deusita dicitur
proponatur magneti, trahitur a magnetem abique inter-
te aliqua superaddita, propter naturalem sympathiam inter
ferrum et magnetem: qd. pariter dicendum est de fine, cuius
bonitas est dulcis magneti voluntati, quo naturaliter attrahitur, et
alicitur.

Conferitur: finis est bonum voluntatis, sed causalitas
obicitur ab ipso in dicta: ergo causalitas finis a motu
in dicta relinquitur ab ipso fine. mare certa. mirum stat
dicendo per aliam potestatem obta: Verum eni cau-
sat cognitio nemz inhy adque causalitate a vero dicta

SOLVUNTUR AVOZ 3. VI 645

Ans pro la senta: anteceditur ad Vatum voluntatis
determinat voluntatem ad actum amoris: ergo imprimat in ea
aliquam qualiter insonalem, intrinsicam, ergo ne cuius volun-
tas in et excita, et mota forliver methaphore. patet Na:
aliay voluntas eodem modo se haberet ut mota a fine,
ac antea = Ita an et nego Nam cu in dicta illius pte;
quia cum finis moveat extrinsece, diversio modo se habet
voluntas, scilicet extrinsece mota: ad modum quo pte
cienti aponeretur potestatem, absque qualitate ipsi impropa
abtraheretur, aliter que extrinsece se haberet

Dicitur: ut
Deus causam secundam moveat ad operandum non
sufficit eius extrinseca assistentia, sed requiritur aliqua
causa fluida intrinsicè inherens in causam 2m: eodem
potiori que ratione, in fine. patet Na; quia magis impe-
ditum, mare que sympathy actus inter Deum et creaturam,
quam inter eam et finem; propinquiorque est Deus
quam finis; at his rationibus non obstantibus Deus mouere non
potest creaturam absque aliqua fluida intrinsicè inherens: ergo nec
finis a misso anti, nego Nam. et ratio est; quia Deus mouet
creaturam pte, effectus, et quoad exercitum; ad quod melio-
re intrinsicè necessaria est: finis autem mouet methapho-
rice, per ostensionem, seu manifestationem sui, et quoad
perfectiorem extrinsecam; ad quod sufficit oppositio boni, si-
cut sufficit oppositio veri ad intellectum = quibus addit, cau-

76

nam in se intrinseca, et extrinseca indifferentem: quare
intrinsicam deus moueri a causa sua; extrinseca vero a
Alia in partem se habet: illa est finis causalitatis
qua reducitur de actu se ad in. sed medio actu volun-
tatis hoc habet: quod. in pr: finis reducitur ad actum in per
appetitum; sed appetitus est actus voluntatis: quod. in pr: finis
reducitur in actu se per se appetibile: quod. reducitur ad ac-
tum in per appeti seu per appetitum = Ad in in, et eius mare
potuam. ad cuius potum dicitur an: per se appetibile; extrin-
seca, et prout denominabile, ab actu voluntatis, neque an: per se
appetibile, intrinsicam, seu per bonitatem intrinsicam ipsius sub-
dit: per intrinsicam bonitatem; ut terminatiuam appetitus
voluntatis, seu in ratione obiecti terminatiuam, neque an: ut moti-
uam, et excitatiuam voluntatis, in an, et neque an

finalis dicitur in actu se per se appetibile. Causa quod
se appetibile dicitur denominationem extrinsecam ab actu voluntatis
seu appetitu: hoc quod sensu certum est reducendum ad
actum in per ipsum appetitum. Inuitur tamen in actu
se per suam in se bonitatem intrinsicam, sed in ut cumque;
quia ipsa bonitas intrinsicam adhuc dupliciter videtur illa-
te: 1. prout est terminatiua in actu se appetitus, seu actus
voluntatis; 2. prout ad ipsum actum est motiva voluntatis: in
se ratione videtur, in habet rationem finis simpliciter, sed obiecti
terminatiuam; si vero in se, habet simpliciter rationem cau-
se finalis. Quod in se; quia causa finalis inuitur in actu se
potens causare per ordinem ad actum proprium et actuum
ipsius. Cuius autem finis quatenus videtur ut potens media
sua bonitate intrinsicam terminare actum voluntatis, in dicitur
dinem ad actum proprium et actum ipsius finis, sed ad actum
extrinsecum, et actum voluntatis (quibus ipsa terminatiua
intrinsicam sit ipsi) hinc est quod quatenus bonitas intrinsicam in-

deratur ut potens per mi re ad hunc voluntis, n̄ videtur
n̄ in vone, Causa finalis ut talis - si vero videtur
ut potens achue mouere, tunc iam videtur per vorem
ad actum proprium, et actuum ipsius; nempe ad actua-
tum quorū n̄em, qua reducitur ad actum In: nam ac-
tus In, seu exercitium Respondens potē mouendi, ē ac-
tualis motio: et in hac vone habet vorem finis fortiter.
quia propter, cum illa sit finis causalitatis, adhuc iuxta
hōueros, qua finis ingere Causa finalis reducitur de ac-
tu lo ad In: eius causalitatis ē illa motio methapho-
rica, qua finis voluntatem mouet = de quo ex dictis in
loqa exemplum habet: Color enim, seu visibile n̄ specifiat
potentiam, seu n̄ reducitur ad actum In Causandi per vi-
sionem a pota elicitam, sed per suam intrinsecam li-
bilitatem: pariter q̄ dē fine. Dicitur: Causalitatis finis ē mo-
tus a fine; sed actus voluntis ē motus a fine: q̄. n̄ in p̄:
actus voluntis ē actus factus p̄pter finem: q̄. n̄ in p̄:
dicitur in man: ē motus a fine; ut quo, do maam: ut quod,
nego maam, et mi eodem modo, et nego, nam = itaque ac-
tus voluntis oritur a fine ut effectus qui, et ut motus
quo: q̄ n̄ sufficit ad hoc ut sit eius causalitatis; quia q̄
causalitatis finis, sicut Causa libet Causa, debet se habe-
re ut quo, respectu Causa; finis se habet ut effectus qui,
n̄ potest ēē eius causalitatis: quare quomodo actus voluntis
possit dici motus a fine; n̄ tamen motio finis: qualiter
ad causalitatem requiritur. Replij: q̄. n̄ in p̄: q̄. n̄ in p̄:
habe pro causalitate actum voluntis, quia hic ē eius effectus
qui. sed hoc vō n̄ p̄bat: q̄. n̄ in p̄: potest ēē effectus
qui et eius causalitatis. q̄. n̄ in p̄: multipliciter. lo: in sententia
a seipso Deum immediate simultanee dūm re ay crea,
eadem actione crea, hec actio ē effectus qui Dei, et eius
Cau

Causalitas: 20 = 20: in senta Valde probati, a secrete Visio-
 num beatam n̄ producere Verbum mentis, seu speciem
 expryam; ipsa Visio beata ē effectus qui, et Causalitas
 in hys beati: 20 = 30: iuxta Valde pblem sentam sensu ex
 tero qui nullum n̄ producant trum preter actionem sensatio-
 nis: 20 sensationes ipse, sunt trus qui, et Causalitas sensu.
 20 pariter de fine. Po n̄do posse eandem rem ēē Causalitatem et
 effectum qui. ad cuius p̄m p̄m dicitur actio num illamque
 qua Deus cum crea fuerit n̄ ē effectum qui Dei prodit
 sic fuerit, sed ēē Causalitatem, seu effectum quo; quia
 media illa alij effectus producantur: potest autem dici
 et ē effectus qui respectu suae actionis immanenti,
 quo sensu n̄ ē Causalitas Dei = Ad 2m et 3m die, Visio-
 nem Beatam, et sensationes ēē Causales, seu effectus
 qui; n̄ autem qui. quod autem alij effectus qui n̄
 sequatur per accens ē, none repugnantis n̄

salitas finis ē actus ille, quo Voluntas fertur a se; sed
 Voluntas fertur medio suo actu: 20 Causalitas finis
 hit in actu Voluntatis. max certa videtur: nam finis, cau-
 sat a trahendo Voluntatem: 20 actus ille, quo Voluntas a se fertur,
 seu fertur, ē s̄ Causalitas; miror: n̄ aut in hys trahit se
 ad se, ita Voluntas fertur a rebus; sed in hys trahit se ad
 medio suo actu: 20 medio suo actu fertur Voluntas, 20
 n̄m expr̄it Augustinus, dy dixit. amor meus potest
 meum, eo proter quocunque proter. nec n̄ et Poetas cui
 dicere licuit, trahit tua quemque Voluntas

20 Causa-
 litem finis ē actum illum, quo Voluntas fertur a se in
 gere Cause finalis. n̄ vero in gere cause efficiens: hoc enim
 modo fertur Voluntas medio suo actu: a se vero media illa
 motione metaphorica, que in alidencia iq̄ explata vidit

Nec Augustinus, et poeta, si de actu Voluntatis, et appetu
 loquuntur, intelligendi sunt nisi in eadem causa efficientes
 prout actus efficiuntur a Volunte: quo sensu etiam philosophi
 finem Causalitatem nec aduersum negant = Quia et Ira
 ipsa rector queritur: ne sicut in huiusmodi rebus ad se ita
 Voluntas extrinsecus aueritur: sed in huiusmodi rebus ad se medio
 suo actu prout ab ipso elicitur: et eodem modo extrinsecus Vo-
 luntas: et actus Voluntatis prout a Volunte est finis Cau-
 salitatis, quod non dicunt aduersarij. Arguit Ira partem etiam
 non potest dari Causalitatem quae sequatur aliquis effectus; sed potest dari mo-
 tio, seu alicuius finis, quae sequatur effectus: et Causalitatem finis in di-
 ctis in ea questione magis est certa; quia Causalitatem est finis effectus et impat
 quod dicitur finis effectus, qui dicitur effectus factus. minus: iuxta dicta a
 nobis potest finis mouere, alere, et excitare Voluntatem, quae Vo-
 luntatem efficiat actum, ad quem motus, alere et excitare est; quia
 motus, alere, et excitatio non necessitant Voluntatem; quia
 suam libertatem potest dicere aut non elicere actum: et potest dari mo-
 tio, seu alicuius finis, qui sequatur effectus. Huiusmodi arguitur Passent
 aliqui Do quod non sequatur effectus adhuc potest a finis motione: ex
 quo dicunt non inferri motus non esse finis Causalitatem; quia
 sepe dantur Causalitates, quae, quibus quantum est de se Cau-
 saliter sunt effectus, peraccens et ratione alicuius impetui eius non
 Causant: quo facto ignis, quibus ex se Causalibus sit ignis,
 cum in lapide non producit lapidis duritatem. si mihi iter
 quibus sol in huiusmodi in rostrum, si habeat quantum est de
 se motum producendi: multo magis non producit quia impe-
 ditur alicuius, alio se impetui: pariter et impetui, licet mo-
 tio finis ex se productiva sit actus Voluntatis; multo magis tamen
 impeditur peraccens a Volunte, quae, quia libera, eius Causare non
 potest. Sed quibus huiusmodi probabili sit; alia tamen mihi pro-

liovi Ro dido nam: qui sequatur aliquis effectus, immediatus et
 necessarius, id est motus: medius et liber, nec motus, et de se: po-
 test dari motus qui sequatur effectus, immediatus et necessarius, nec motus: medius
 et liber, de se, et nec motus = duplex effectus, prout ad primum datur a fine:
 unus immediatus et necessarius, alius medius et liber. De voluntate mo-
 ueri: qui effectus postea motio ne semper datur: na posita motione fit
 semper sequitur voluntatem et motum et existam, quibus voluntas in
 actum non prorumpat: sicut et qui impitatur ab aliquo in se iudici-
 tur, quibus non accipit. De actu voluntatis, qui sequitur mediate ad mo-
 tum, et hic potest dari ob voluntatis libertatem: ceterum ex hoc non infer-
 tur motio nem, seu finis causalitatem sine effectu et, ut patet.

Ira
 2m
 P

Similiter: Causalitas causa. Quae, precipue ex parte, debet esse taliter a causa obita:
 eo quod motio non est finis causalitatis, laboris est distinguendum, an sit causa
 voluntatis causalitatem, ex adert in fita: op = 2o. si causalitatis fiti idem
 si daretur quod boni se finis eodem modo mouet et voluntatem, ac bonitas
 diuina, que per se ipsam mouet; hoc dicendum non est: op = 3o. Ita idem
 fitum actum in existendi, et in fita iuxta non doctrina: op
 et ponitur identitatis actus in mouendi, et existandi. 4o. si causalita-
 tatis identitatis suam causalitatem, semper est et causam in actu: sed
 hoc est falsum: op. Ro quod solum identitatis actus in actu in linea phica ar-
 quit, in fita: non vero in linea in tonali, et metaphisica: quia
 nec supponit phicum limatum: quare et finis solum fit causa in tonali
 et metaphisica, in fita non est ad it et si identitatis suam causalita-
 tem. op patet in opo cuiuslibet parte, aut habet quod identitatis suam causalitatem
 spectantibus, absque ratione, in fita in omni senta = si multum in senta
 phica, quibus identitatis principii oppositum quod subita in linea phica
 arguat in fita: non tamen in linea in tonali: quia propter subita phica,
 iuxta ipsos gerit de specie intelligibili, est in tonali currentibus ad hunc co-
 nitionum. Per quod dicit ad 3; quia quod existit actus 2. et ubi in re appi-
 ca, si in epa non recipitur, nullum habet limatum epa que capta
 fitans, oem partem de linea entis haberet, ut suo loco dixi, mus, si motus
 autem, aut dimatio motionis, ex reptione in finis non dicit, quod in nu-
 llo recipitur, et multum in fita, qui est mouens in mouile: solum in actu
 in ex limatione aut dimatione bonitatis: equa propter si bonitas in fita et in
 mata, qualis est diuina, talis erit motus; solum bonitas fita fit, motus fita erit

Secundo stat ad 2; quia bonitas divina suam identitatem causaliter te-
liet movet, qd, propter suam infinitam, et illimitatam per se, rapiat
et recipit voluntatem: Cuius gratiam accidit in bonitate creaturae quae
quantumvis causaliter identitatem quantumvis que movet et
diciat voluntatem, eam non recipit, sed a se libere relin-
quit ad amorem finis = Ad 3um dico qd sicut in sententia Ma-
ria, licet materia et forma identitatem Unionem et causalitatem, ut im-
per, manent Unitate ob defectum formae: Ac quantumvis huiusmodi causaliter
identitatem, non semper est causam ob defectum Iditatem; sicut et appren-
sionem, seu applicationem ad voluntatem.

Reply. qd non repugnat iden-
titas actus si a se in linea interna. qd non repugnat species cre-
ata representativa Dei. pr. Va: id est repugnat quia est
infinita; sed non est si vera est la Va: ob. mix. pr: id est ac-
tus et identitatem in non est infinita; quia est in linea interna
li; sed etiam virtus representativa speciei est in linea in-
terna: qd = Ro. Idem pariter et non Nam. disparitas est; quia
species intelligibiles dicitur esse in eodem gradu immaterialitatis
obto, qd representat: quia propter speciem representantur Deum, qui
infinitus est, infinita dicitur esse, qd species creata repugnat: at
vero ex identitate actus si a se talis infinita non sequitur
propter nuper dicta. qd in specie creata representativa obto cre-
ati dei potest: similiter enim species identitatem virtutem repre-
sentativam, et actus representantem, qui sunt actus, et 2,
absque eo qd infinita vadat. Q. dicitur collige, qd ac-
tus voluntatis est effectus causaliter finis: hic enim plures
sunt. Vt simplex amor, quo perficimus nos ab ase-
cutis ne finis. Vt est in se, qd est volitio finis est ase-
quibilibis per media. Et est electio, qua voluntas elicit
media. Invenit ad finem sequendum. Et est actu-
to et est actus applicans reliquas potest ad finem assequen-
dem. quibus denique est finitum, sed gaudium de fine
a se.

79
a seculo seu potero. Cuiusmodi proli actus gratia sunt,
et propter ipsum fiant; quia voluntas mota ab intellectu
et propter eam asequendam eos elicit. Sequitur et effectus
suis ordine, quo sunt prescripti et quorum agentia

Q^o 4^a
Quenam agentia operentur
propter finem

Ut ad punctum difficultatis academus duplex proli-
gandus est error. Hic qui Philoxeno, Porphyrio, et alij tribuitur,
alerebat Bruta habere rationem unam, propriam que seorsum
ad invicem loqui et intelligi: anobis tamen ex capitulis Apolo-
nio et Cyneo, sicut alij de verborum nationum lingue igno-
ro. Et quicquid antiquis, quos Cartesius interpretatus
tribuitur, alerebat Bruta, nec vitam, nec cognitionem
habere; sed moveri, operari, que quia agitantur, secretis
et a seipsis, ad instar orologiorum. Uterque inquit error
profligandus est; quia nec bruta ratione nantur, nec vita
sentientia carent. Hic profligatis opinionibus alij supponen-
da sunt. Scilicet omnia agentia, siue carentia vita intelec-
tiva, ut Equus et Leo; siue carentia vita sentitiva ut
plantae, operari propter finem saltem materialiter. nati-
et non operentur propter finem ab ipsis intentum; operan-
tur tamen propter finem ipsi ab auctore naturae prescriptum.
Sed melius, licet non operentur propter finem; operantur ta-
men propter id quod habet rationem finis. Utat supposito ex da-
Tria 2a q^o de 2a art^o, ut in exemplo adiecto in la-
gita, que tendit ad determinatum finem, quise habet ma-

aliter respectu sagite, et fortiter respectu sagitaris.
 De supponendo e Deum n̄ operari ppter finem suu a stro-
 nis, sed solum ppter finem rei producte; hoc e, nulla
 actio immutans Deu, nullum que ppter finem diuinum habet
 finem aliquem stricte loquendo, sed solum Deus habet se
 ipsum pro fine respectu rerum, que a Deo producit: qua-
 re, si proprie loquatur, mandu e Deum n̄ operari ppter fi-
 nem, sed Deum producere oia ut operentur ppter ip-
 sam quam finem. Ratio h̄ parit e; quia si Deus operaretur
 ppter finem haberet dependentiam a fine, qd Deo repug-
 nat. Ratio 2a e; quia Deus oia producit ex fine glorie
 sue, seu ppter se ipsum; iuxta illud proverbiale dicitur
 no 6, Uniuersa ppter se metipsum operatur e Deus.

Mostra 2o 2 Lunij 1704

Angeli, et hoies operantur ppter finem finis, n̄
 vero bruta. pr: illi operatur ppter finem finis quia gra-
 tia finis operatur; sed Angeli et hoies operantur
 gratia finis seu vero bruta: qd. max. patet ex delectatione
 qui finis sumptus e; cuius gratia aliquid fit. mir
 pr: ille operatur gratia finis qui cu liberte finem
 prosequitur; sed hoc habent Angeli et hoies, seu vero
 bruta: qd. max. pr: appetibilitas fit in hoc distingui-
 tur ab appetibilitate obri, qd illa e in ordine ad potam li-
 beram, seu vero ista: qd ille operatur gratia finis
 qui cu liberte finem prosequitur. 2o pr eadem max. ille
 qui ex necessitate operatur n̄ operatur gratia finis: qd
 ille operatur gratia finis, qui cu liberte finem prosequitur.
 an. pr: qui aliquas actiones operatur gratia aliter

80

sunt ab eo precio inmobiles, sed operationes que ex necessitate sunt in sunt precio in mobile: eo qui ex necessitate operatur, non operatur gratia. sed bruta, ex necessitate operantur, et quoad partem, quam quoad in dividuum; sic ut vero Angelus et homo: op.

Soluntur argu.

Arg. 1o. qui operatur motu a fine operatur fortiter propter finem; sed bruta operantur motu a fine: eo. mir. pr. qui operatur cum cognitione boni operatur, operatur motu a fine; sed bruta operantur cum cognitione boni operatur: eo operantur motu a fine. max. videtur certa: nam bonitas operatur et cognita attrahit appetum. mir. stat. quia appetus irrationalis requirit bonitatem operatur, cuius delectabilem cognoscunt. Na in fortiter. R. 1o. ad Cuiusmodi dist. maam: qui operatur cum Coge boni operatur operatur. Cuiusmodi indist. maam: operatur, sine indist. maam, et dist. mihi iuxta hanc dist. maam, ne Nam licet enim irrationalibus presupponatur cog. boni operatur; eis tamen non presupponitur per modum finis, sed per modum operatur: quia propter licet bonitas eis presupponatur, aliquomodo attrahit, et moveat; eum tamen alicuiusmodi non perferat fortiter et proprie ad quod causam finalis. et ratione: quia bruta non tendit in bonum operatur propter alicuiusmodi boni operatur, sed propter necessitatem, et delectationem suam; et ideo perferat ad genus causam operative.

Replij:
sed bruta operantur cum Coge boni operatur cum indist. eo falsa est solus. mir. pr. Ille operatur cum indist. qui positivus omnibus requisitis non semper operatur, sed quan-

doque operatur, quandoque n̄; sed ita se habent bruta in
ordo ad bonum ipsi oportum et cognitum; cu experien-
cia doceat bruta multo magis fugere obta delectabilia
ipsi oportum: go = Confirmat: allicientia bonitatis oportum
et pro-cognite, quantum e ex se n̄ necessitat: alia, nostra
necessitate. Voluntatem: go possunt bruta exga talem bo-
nitatem cu in dysa apprehendi. Po. sedo bruta quandoque
n̄ operari possunt omnibus requisitis ad apprehendendū: Na
si aliquando n̄ prosequuntur obta oportum, e quia
desit aliquod requisitum; nempe apprehensio obta perma-
dum Combiensij: et quo oritur qd aliquando fugiunt ad
qd alia sunt ab eis prosequendum; quia eis aliquotem pro-
ponitur ut Combiensij, et delectabile; et in alio tempore ut di-
combiensij = qd totum in auctorem naz referendum e:
nam sicut ea necessitavit ut obta delectabiliter sensi-
biliter oportum prosequantur; ita providit ut obta
oportum solum apprehendantur ut Combiensia, et sensibi-
liter delectabilia, pro illis temporibus, quibus sunt
naz Combiensia = Ad Confm Po allicientiam bonitatis pro-
oportum n̄ necessitate, si alia appetit n̄ eant necessitas
ad illam bonitatem, qualiter e appetit brutorum; quia
liberte carent

Arg. 2° et potest e repla arguti preceden-
tij: agentia, que appetunt medium ut medium appetunt
finem ut finem; sed irrationalia appetunt medium ut
medium: go appetunt finem ut finem. go operantur
n̄ propter finem. Nam certa vi deitur; quia medium ut
medium dicit ordinem ad finem propter se, seu propter suam boni-
tatem. nam per experientia: nam Catij intendens appren-
dere murum, movum sicut ut cum speciet, et requiritur;

et in alijs exemplis, que adduci possent. sed spectatio murij
 in cato, se habet ut me dium ad delectationem finij, nem-
 pe murij: *De Po. so. Cu. Pe. Suarez* rddo mi; quia nec murij
 habet nomen finij, sicut respectu cato, nec spectatio
 rationem medij: quo nra nec tenetur ad murum, si qua
 ad rem propter se appetibilem, nec ad spectatum, in quodam
 rem appetibilem, propter delectationem murij, qualiter ad go-
 nem finij et medij requirebatur: sed minus igitur cato, ad spec-
 tationem, taquam ad obiectum sensibilibus delectabile, quod tamen ab ac-
 tione nra, ordinatur taquam medium ad delectationem finij, et
 licet nobis non appareat aliqua delectatio in eo medio, pre-
 cipue, cum fiat cum labore et fatigatione; videndum tamen
 aliquam esse ibi cato delectationem. *Vel de. Responderi potest,*
cu. sapio. No. Curiel, spectatio non habet nomen medij
 respectu cato; quia non movetur ad spectationem et desiderium
 murij, sed quia a natura est determinatum ad utrumque, tamquam
 ad unum obiectum a se quatum. quare spectatio et
 murij non opponuntur tamquam medium et finij; sed ut
 unum obiectum adequatum: ita ut spectatio ei proportionatur
 per modum delectationis, et murij per modum vel delectationis
 ad modum quo nota visiva recipit visionem et colorem per
 modum unius obiecti; ita ut visio sit attingentia seu specu-
 tio, et color respectu atacta, seu specuta: non vero per modum
 et medij: *pp. 7 de comparatione causarum inter se et ad effectus.*

Disputatio

Septima de Comparatione Causarum inter se, & ad effectus ~ ~

Quando intentares pecar
 Mira en tu imaginacion
 q̄ el pecar te ha de costar
 Lagrimas de el Corazon.

Actum e Deus que de naa, et multiple Causarum
 namq; autem dixi attendendum e quomodo se habeant Causae
 inter se, et per ordinem ad effectus, ut sic dependant effectuum
 a causis in ordine: quare sit

q̄o 1a
 am idem numerus effectus plures possit ad unum
 Causa totali eisdem ordini

Quamvis q̄o hoc repulsi possit in oī genere Causarum: q̄
 de materiali, formali efficiēti et finali; divi multa tamen e inge-
 bre Causae efficiēti; quia q̄o in ea differimus, proportiona-
 liter in alijs dicendum e. ante Causae huiusmodi reponen-
 dum e posse eundem numerum effectum ad unam Causam per se
 plures; ut plures homines eundem possant portare lapidem. Re-
 ponendum e posse etiam eundem numerum effectum plures eundem
 et de facto poerit a pluribus Causis totalibus diversi ordinis et
 sub ordinis; qualiter idem hoc aparenribus ab aq̄ris, et alio
 produciunt. Quare difficultas reducitur ad unam Causam tota-
 lem eisdem ordinis, quarum neutra alii subordinetur, utra-

82

que tamen sit causa totalis. an. velicet idem numerus ignis produ-
 ci possit a dupli igne quorum quilibet habeat rem causata-
 tis in ignem productum? = An ignis qui affixit materiam partem
 rem non omnino comburent, nam Ocham et nonnulli asserunt
 hoc naturaliter fieri posse. Suarez vero quod Com. mi sequitur et alia
 asserit hoc solum supernaturaliter et de potentia Dei absoluta accidere
 posse = Com. mi tamen Hostarum dicitur nec de potentia Dei abso-
 luta id fieri posse necesse. Sit ergo = **Corroboratio Martij**

Natura conclusio

Repu. nat. adhuc in respectu potentia Dei, quod idem numerus
 effectus producatur a dupli causa totali et aequata eadem
 potest et non subordita. pr. ex dicta § meth. lec. 2. videtur:
 impossibile est ut eundem effectum sint plures cause secundum
 idem. Similiter in part. q. 52 art. 3 ait: impossibile est
 quod due cause complete sint immediate unius et eisdem rei
 sed quod impossibile est nequit fieri a Deo, adhuc in respectu sua
 potentia absoluta: q. 2. Dicitur pr. repugnat eundem effectum pen-
 dere, et non pendere ab una et eadem causa, sed effectus
 pendens a dupli causa totali et aequata pendet, et non
 pendet ab una et eadem causa: q. 2. repugnat a dupli causa
 totali, et aequata pendere. mir. pr. impossibile pendet aequale
 et secundum formam suam esse a causa A; aliunde ab ea
 non pendet: q. 2. pendet et non pendet. mir. est certa quia
 supponitur causam A esse causam aequatam talis effectus
 mir. pr. talis effectus aequale, secundum formam suam esse et
 sed de ratione pendet et est productus a causa B: q. 2. na
 modo pendet a causa A. arg. stat. quia causa B suppo-
 nitur causa aequata talis effectus. Na in pr. h. q. effectus aequale

dependens ab una causa, excludit quancunque dependen-
tiam ab alia: alia ad eam ab illa dependet
Talij effectus. est etiam numero effectus et sic est; at hoc impos-
sibile est, quacunque potentia Dei inspecta: quod inax quodam
partem supponitur. quoad 2. pr. Talij causa non essent eadem nu-
mero causa, sed essent numero distincte: ergo et effectus non essent numero
idem, sed distincti. an est eorum, et 2. pr. Causa numero distincta exi-
gunt effectum numero distinctum. ergo. an pr. Causa specie distincta
exigunt effectum specie distinctum: ergo causa numero distincta exigunt
effectum numero distinctum
An est eorum, et 2. pr. idem causa specie
distincta exigunt effectum specie distinctum; quia si hoc dicit
effectum alterius speciei: sed causa numero distincta non producit effectum
alterius speciei numero distincta: ergo. minor pr. idem causa specie
distincta non producit effectum alterius speciei, quia ratio, quae
specie distincta est determinata ad effectum illius speciei: sed
causa numerice distincta ab alia ratione sua specie numerice dis-
tincta est determinata ad hunc numero effectum. ergo. *Per dy. hanc*
probare si naturaliter loquatur, scilicet vero si non est naturaliter, quia
hac potentia Dei inspecta potest immutari ad eam rationem, et
facere quod hic effectus, qui ab una causa exigunt potest
ab alia simul proveniat = sed non est: ergo naturaliter non im-
portat, nequit fieri a deo quacunque potentia eius inspecta,
sed restrictionem importat unam et eundem numero effec-
tum a dupli causa potest potest, ut potest manifestat:
ergo nec de potentia Dei absoluta fieri potest, ita 2. pr. Cuius
nulla sua potentia operari potest ita rationem effectus,
sed determinatam, quae habet hanc numero causa ad hunc numero
effectum, et ex qua, quam habet hic numero effectus

hujus numero Cause est utriusque essentialis: quod si unum
 sua pota facere possit, quod hic numero effectus proveniat ad
 pli causa. mirr: delevit hinc, quamlibet et hinc numero Cause
 ad hunc numero effectum combit et rone fz, perquam essentiali
 rone dicitur in rone raly Cause, et per quam effectus ra
 lier pzetinetur in ea, ut n possit in alia pzetineri, et in
 se ajumimur: quod essentialiter combit ei. Denique: si unum
 pota absoluta faceret quod idem numero effectus pberet ad
 pli causa totali et adequata. hoc faceret quatenus auget
 exigam effectus; ita ut effectus qui ab unica causa exi
 gat pberet exigam pberet ad pli; quatenus augetur
 rem Cause, ita ut causa que solum habebat virtutem
 ad hunc numero effectum, habeat postea ad hunc et illum
 sed neutrum fieri potest: quod mirr pr: n fm; quia hinc cau
 se ille n essent Cause totali: nec, quia effectus utramque exi
 geret neutra se sola adequaret exigam effectus, qualiter
 requiritur ad rone Cause totali. nec 2: quia hinc rone
 Cause principalis, ut pota que n operent in virtute, sed
 sed virtute, quam a Deo recipere vna sui exigam: quod
 nullo modo hoc fieri potest

Solventur arouta

Argo 1o: si duo corpora luminosa equalis virtutis, ut
 facit vix aplicantur eidem medio quod sit capax illumi
 nationis, ut quatuor vix, hinc illa illuminatio pro duceretur
 ab utroque corpore luminoso, fz quod a causa totali: quod idem nu
 mo effectus potest pberet ad pli causa totali et adequata
 cui dem ordy. an pr: in medio illo illuminato n nist unice
 illuminatio ut quatuor; sed hinc n e max rone Cause potest pberet

niat ab una fac, quæ ab alia: qd ab una utiq
quam a causa totali provenit. Imprimis hoc argutum
combinat nullam Dei potæ ab soluta tam spectanda nec
sed hoc de factis, et passim contingere posse, qd pluribus displi-
cat = Deinde R^o illuminationem illam ut quatuor
provenit a dupli Corpore luminoso tamquam a causis parti-
libus: et ratio est: quia cum illa corpora luminosa de seant
est in diversis locis, quodlibet illorum erit proximum ali-
quibus partibus mediæ, ratione cuius approximumi. Unus illu-
minabit partes ibi proximiores, et aliud aliis proxi-
miores ibi; sic que illuminationis ut quatuor ab eis quæ
a causis partialibus provenit: ex quibus causa totalis sur-
geret. Reply: qd idem illa duo corpora luminosa concurrunt
ut causa partialis, quia sunt in diversis locis, è quibus in
equaliter distant a medio. sed potest utrumque ponere
in eodem loco, ut si ea penetraret, sicut potest iuxta positi-
onem oppositam: qd tunc illuminatio ut quatuor, que per me-
dium effectus produciuntur in medio, ab istis ita quæ
causis totalibus provenit = R^o admirando penetrationem
eorum corporum fieri posse a se, non tamen qd
tunc illuminatio ab utroque corpore tamquam a causis totali-
bus provenit.

Tum quia si unus aliud impediret ne resi-
staret suum effectum, si de multis in se deirent. Lapidis
est, influxum suum ita atem perarent, ut quam-
vis unum quodque corpus potens esset illuminationem illam
producere, solum partialiter concurrerent. ad modum quo
si at unum horum potens sit portare se solo lapidem pro-
portione magnitudinis; si tamen cum alio concurrat ad eundem la-
pidem portandum, ita atem perat suum cursum, ut ibi
partialiter concurrat.

Argo 2o: qđ de causis efficientibus instrumentales, dicendum
 ē de principali; quia quantum ad hoc eadem
 ē ratio; sed possunt plures causae instrumentales ad hoc eadem
 re ad eundem numo effectum. 2o et duo principales, quae prae
 plures ad. Obiteratim ordinem. In capundum accedunt oēs
 si simul eandem secretant horiam; sed quilibet per modum
 causae totalis instrumentalis, qui in virtute Dei operatur. 2o
 Magister Avanzo et Oriz Repent hinc Causa solum rursus
 ut causae partiales; quia licet quilibet possit esse causa to-
 talis; tamen tunc contemperant suam deorsum ne indi-
 am impediatur = Alii res tamen Respondetur, qđ tunc nō
 datur ibi nisi una causa instrumentalis, si licet loquendo,
 quambis materialiter plures sint. et ratio ē; quia licet sint plu-
 res sacerdotēs, oēs tamen operantur per unam et eam-
 dem virtutem divinam, unica que ē ibi causa principalis;
 sequentur que unicum eius instrumentum, si licet loquendo.

80 2

am effectus qui productus ē ab una causa
 potuerit idem numo ab alia produci

Proximo diviso procedenti duplem causam totalem eius-
 dem ordi nō posse si simul eundem numo effectus pro-
 ducere: nam autem dubitamus de illis divisi-
 am scilicet Petrus potuerit producere eundem numo e-
 num, quem Paulus produxit: seu charitas, am tunc
 qui filius ē Pauli, fuit idem numo si a Petro fuit pro-
 ductus: partem affirmativam opto, 2o nihil videtur que
 etiam affirmativam procedente qđ scuti sunt. notiora
 ut etiam sequenter procedamus, partem negativam te-
 nemus. sit 2o

Quarto

Mostra D 5

Sec depota Dei absoluta potest aut ponit effectus pro:
ductus ab una causa idem numero ab alia produci. Patet
ex d. Th. quodlibet 3° art 29, ubi ait: impossibile est eun-
dem numero filium nasci sine alio sit pater, sine alia
matr

Ratio probatur huiusmodi quod procedenti manet pro:
portio, quam de novo reproducere necesse est: Causa nu-
mero dicta non procedit effectus alius. Causa quod dicitur
est: eo nec potest nec ponit eundem numero effectum
producere. Ita patet, quia effectus non procedit in cau-
sa, nequit ab ea produci. an. pr. Causa specie dicta non
procedit effectus alius. Causa specie dicta: eo. Utrius:
Effectus sit media actione, sed una causa non dicitur actione,
altrius causae numero dicta: eo nec potest producere eun-
dem numero.

Solutio ad argu

Patet: Causa cuiusvisque speciei potest esse effectus po-
tibilis illius speciei: eo una causa potest producere eundem
numero effectum, qui ab alia causa eiusdem speciei pro-
ducitur. pr. an. Causa cuiusvisque speciei potest esse
eundem numerum, et partem speciem: eo et esse effectus potest
intra eam eundem numero an. ad eundem numerum dicitur an.
Potest esse eundem numerum speciem, quoad principia essentialia, eo
an, quoad individualia, nego an. et nam.

libet in duas causas proceduntur omnia sicut enim in qua-
est a sua speciei tamen principia in duas et nu-
merica unius in diu non sunt ~~et~~ aut in numero in alio:
ac proinde nec effectus talibus individualibus prin-
cipiis correspondentes = Dicitur: Causa unius potest producere
eundem numero effectum: sed ut producere potest eundem
numero calor, qui ab igne producitur: eo quod una cau-

89

Ita potest eundem numero effectum producere *longinqua*, quae
si iudicentur totum, nihil *Ma* non in interpretatur: in ea
enim de dupli causa eiusdem ordinis, et generis in *h* e termino: *n* de
dupli causa, quarum una *U*ly, alia *g*arriculari, sit. *de*in
de nego an *n* de causa *U*ly, qualiter in arguo exprimi-
tur e sermo *U*ly autem, qui causa *U*ly *ta* e, *o*et, et quocun-
que effectus aliarum causarum *g*ro ducere potest; quia in *e*
de *o*et perfectio *U*ly, nam, quocun que illa sit, *n* potest *g*ro-
durre effectus in duali aliarum: quia enim e *di*uisum inter
*U*ly, *g*ro *o*et de causis per accidens *U*ly, scilicet, *o*et, et *ta*.

DISPUTA

octava

DE CAUSIS

Per accidens

FORTVNA, Scilicet

CASSVET

FATV

Dam. Causa per accidens, seu effectus, qui per accidens *o*be

riant si plura respectu rerum subalternarum, sed etiam
 respectu Celi, quamvis aliqui negare vult, docetur a Dico
 Thra 1^a part. que LL9 art. 6. Et eo eni qd predicti effec-
 tus propter intentionem, fortune, et casualiter eveniant
 denominatio fortune, et casus ortum duxit: qd vique
 adio stolidi ab aliquibus superstitioni de ditijs tantum
 fuit, ut n in sola denominatione, fortune, significavit, sed
 fortunam nomen quam dicebant a quo res iste suble-
 nare, propter km humana negocia, ceco impetu vexa-
 bantur. Quo ceci deliquit fortunam pinserunt, eam, puer-
 He similem, super volubile globum calceis pede Martem,
 Coronas, divitias, egestes, Carceres, infirmitates, Victoria, et
 dignitates, indifferenter, spargentem. dato testimo-
 nium avertit famenaly satyra dicima accensy

Not facimus fortuna Deam ^{Sed te} ~~alio~~ ^{pro} ~~quam~~

Secundum Veroci nebat o rarijs dum dixit
 fortuna se no leta negotio
 ludum insidiam dudere peritax
 transmutat inerti honore

Nunc mihi, nunc alijs benigna
 Absit tamen errore Vera philosophia aliena, fortune,
 et casuum summit pro causis per accidens, et
 quibus ori tur inopinate effectus. Unde ab Aristote in gen-
 ti Cap 9 sic fortuna dicitur: e causa efficiens per accidens
 in hijs que raro contingunt ex electione. Particula elec-
 tione denotat fortunam solum reperiri in agentibus
 intellectualibus, que libere, et ex intone operantur: quare
 bruta et insensibilia n dicuntur habere fortunam, nisi ad
 nomen improprie et metaphorice.

26

Quare fortuna e causa efficiens, ad quam ex intentione et elec-
tione unius effectus, alius inopinatus, nec intentus, nec elec-
tus sequitur; sicut et in intentione effusionis terre sequitur
in vento tesauri non intentus, neque electus: qui effectus fortuna-
tus dicitur; quia ex tali causa, que respectu illius fortuna
dicitur, propter inopiam sequitur = Casus vero eodem mo-
do ac fortuna dicitur, ex causa partem ex electione, cuius
loco absque electione ponitur: Unde e causa efficiens perca-
sam in his que raro contingunt absque electione. Quare
bruta casum seu effectus casualis habere dicuntur, ut si
aquis fugiens e proelio, inveniret pagura, quibus reficere
possit.

Ex quibus patet, quod tam in effectibus casualibus, quam
fortunatis, seu fortunatis, ignorantia, seu imprevisio eorum
indispensabiliter requiritur: propter quod respectu Dei, qui omnia
providet nullus potest dari effectus fortunatus, et casualis.

Ex quo etiam luce clarius patet, quare simplex, et fatuus
fortunatus dicitur et sint (dixit enim philosophus lib. 2. de moribus
moralium cap. 8. ubi minus de intellectu, ibi magis de fortuna).
Constat inquam: nam cum simplex defectu capacitatis pauca
provident, plurima fortuna et casualia eis accidunt =
Colligitur denique quod si id quod propter inopiam evenit
prospicuum fuerit subito, bona fortuna dicitur: si vero
nocivum, mala.

Cetera statum plurimum erraverunt
Antiqui, existantes. Num eum in quadam de ratio-
ne a se morum, et serie causarum, quorum influxus me-
verabilem quamdam ne assentem in voluntas nostras
a naturae inferebant: quare eius ethiologiam a fan-
do trahunt; Iquia verum sedes existabant, quae

ut supra ad-
voca l. m. b.
q. No. = =

Hi proloqueretur omnia rerum eventus: Quia super-
nicium Astrologi ex inspecta dispositione siderum ju-
rura profarentur. quem errorem pro vos civis Pavenis
Gregorius magnus homilia 10 in eusebium epigramis:
sed a fidelium cordibus absit ut aliquid esse fatentur
sed quambus nihil esse asserat in sensu in quo Porphi-
rius illud usurpabant; est tamen executio providentis
divinis iuxta eius prescriptum ordinem: quae quidem quibus
infallibilis sit. ita omnia moderatur, ut nec rebus in-
genibus stringentiam, nec liberis libertatem auferat, nec re-
sistanti necessitatem impediat. pro ipse Gregorius immediate
post verba relata subiungit: Utam quippe hominum solus
hic conditor, qui creavit, administrat. Quo sensu Boe-
tius libro 5 de consolatione philosophiae sic fatum de-
huit: e imperii rebus mobilibus immobilis dispositio
perquam divina providentia suisqueque necessitatibus
diis. Ex his dicitur fatum, inter causas efficientes
numerandum; quia pro magis dicit causas effectivas
et proprii dispositionem infalibilem, et suam divi-
nae providentiae, cuius nulla omnia diriguntur, cuius impe-
rio regimur, cuius manu gubernamur, cuius ad-
versus praesentem si cursum attingimus; quamquam
confiteri, quam laudare debemus, si ratio
succedere cupimus. quiescit et reg-
nat per infinita saeculorum
saecula. amen

D 6 Maij anno domini 1704

#

Liber tertius Phy³⁷ sicorum anno 1704

Postquam Phy³⁷ precedentibus libris, de principiis
et de causis entis mobilis egit; in hoc se libro
ipso motu disputat; ut poro precipua proprietate entis
mobilis; in octo que capita eum dividit: in quo-
rum tribus de motu loquimur, eum que sic definit;
ē actus entis in pota pro ut in pota. in alijs vero
videns contrarietatem motus, de infinito disputat.
eius vestigia sequentes, similia tractabimus. ut qd.

Et am Defio
motus sit bōa, quibusque combiat
bonitatem defio motus a Phy³⁷ tradere n aliter
percipere valeamus, qua eius particlas explicando.
sed ante explicatio nem adverte, qd mobile potest
in triplici statu consideri. 1o in pota ad motum,
seu antequam moveatur, ē que capax ad hoc ut movea-
tur: 2o prout actu movetur ad adquirendum su mo-
tus; quo sensu partim ē in actu motus, partim in pota
ad vim: tertio dicitur ē in actu perfecto, et tunc tran-
suetur, sed cessante motu, quiescit in bō. in 2o sensu
a Phy³⁷ definitur motus. ut qd.

La Conclusio
Defio motus ab hō tradita opta ē. preexplicatio.

particulari illius: per 1 particulam actus in inte-
 ligitur actus perfectus, sed imperfectus et viabilis; quia
 motus est via, siue transitus ille, medio quo subiectum
 mobile transit a vi a quo ad viam ad quem: particula
 entis in pota denotat subiectum potale quod movetur par-
 ticula prout in pota denotat quod movetur taliter fac-
 riat subiectum potale, ut relinquat illud in pota ad per-
 fectiorem actum, sicut ad viam ad quem tendit medio motu
 Nunc autem coram de his per singulas particulas explicatas
 quod dicitur: et sic quod movetur, debeat esse actus, sic osten-
 ditur: illud, per quod aliquid, quod antea fuerat in pota con-
 struitur in actu actus debet esse, sed per motum construitur
 in actu subiectum mobile, quod erat in pota ad motum: quod
 movetur est certa. mirum facile prout subiectum calefactibile non
 nec dicitur in pota ad calorem, sed etiam ad motum ca-
 lefactionis; sed per motum calefactionis transitur in
 actu calefactionis, ad quem erat in pota: quod facili-
 ter percipitur in motu deambulationis. Quod autem talis
 movetur sic actus entis in pota prout illius est movetur actus, quod ac-
 tuat, sed ens, quod erat in pota, seu mobile actualiter au-
 ferens ab eo potaliter, quam habebat ad motum: quod
 quod autem debeat esse actus entis in pota prout in
 pota, prout nam movetur debet relinquere mobile in pota
 ad viam assequendum: aliam in motu, seu via, sed motus
 est; si que actus imperfectus, sed perfectus: quod construitur
 nam per hunc motum transitur alicuius actibus, per reliquas par-
 ticulas dicitur ab eis: quod.

2a Conclusio

Ante aperi non huius motus suppono predicta de hunc Combire

motu

83
motu successivo ut deambulante, aduateni subrum
quod in pota ad vltiorem actionem, seu primum adqui ren-
dum relinquendo. diuiditur ergo secundum eam in mutationes
invarias, que in dupli sunt sorta: alie sunt phisice, ut
generatio vitalis etc: alie intrinsecas, ut intellectio, talis, quilibet
que sensatio = aliqui hinc, et cu isto negant phisice
in mutationibus instantaneis de rationem moris combere: alij
tamen successivis, quam omnibus instantaneis combere ex-
runt: nos autem media via incedimus. De moris combere

mutationibus instantaneis phisicis, non vero intrinsecis. Ita perit
ex phisicopro, qui postquam motum desinit, exempli appo-
sunt in generare et corruptione, que motus phisici instantaneis sunt =
Rone pr: generatio vitalis actualis maam, seu subrum, ex-
relinquendo in pota ad actionem perficiorem, seu ad partem: ergo combere
ei de moris. an pr: licet enim in eodem instanti, in quo
datur generatio, de sur vna illa, sicut pra: tamen pro illa
priori nos, pro quo intelligitur generatio actualis, sive fieri
se, non intelligitur pra:, sed intelligitur generatio ut via ad partem,
seu ad illam tendens: ergo intelligitur generatio ut actualis
maam, ea relinquendo in pota ad vltiorem partem, sicut
tram. Quoad 2 partem constat etiam ex phisicis, et dicitur quod

2a
p
2a
p
De xim 28 libri 3i de ana Case 7 exponens, hoc habet:
manifestum est, quod sentire, si dicatur motus, est alia spe-
cies ab ea, de qua dicitur minatum est in libro phisicorum:
ille enim motus est actus existens in pota. sed iste motus
est actus perfectus = Rone pr: motus est actus existens
in pota, sed motus intrinsecus non sunt motus existens
in pota, sed in actu: ergo: vna pr: ante huiusmodi motus
pote actu possent dicitur: siquidem essentibus, supponuntur
in pota per speciem obitu, medijs quibus intrinsecus per obitu

no videtur: qd = Nec obstat si dicat, qd, quibus potest
 permanere in actu per speciem impressam, sicut tamen
 in potestate ad speciem expressam, quae postea producit.
 n, inquam, obstat; n, quia n, conony sensationes pro-
 ducaunt expressam speciem, ut iam diximus. n;
 quia species expressa producta potius est propter sensationem,
 quam signum est perveniens, ut in ea consumpletur obitum,
 quam sensatio sit propter speciem expressam, sicut requiritur
 potest ad hoc ut esset in potestate ad illam, quam ad suam
 motum, qualiter existit in motu

Soluntur arguta

Argi Contra d'm motus: d'motus nec e actus, nec
 secundus: qd male dicitur per se actus. patet n;
 quia actus ad quae dicitur in 1 et 2. arg pr: n e actus
 n; quia motus n e permanent: nec n; quia motus
 relinquit subiectum in potestate = Confirmitur: actus autem potest
 qd si motus e actus, nequit relinquere subiectum in potestate
 Ultimus: motus specificatur ab eo ad quem: qd debet hic in
 eius esse explicari; sed in gradibus esse n explicatur
 motus ad quem: qd gradibus esse bona n e ad 1 et 2 Ro mo-
 tus e actus 2 imperfectus, de cuius parte n e actus potest
 potestatem, sed subiectum actuare. Naliter in ord ad Ultimo-
 rem actum = ad 3 dico in predicta esse et explicari
 num aquo, et explicari num ad quem: nam per par-
 ticulam entis in potestate denotatur mobile fuisse in potestate
 aqua, quam ab eo aquo, transit in actum imper-
 fectum per motum: et per particulam prout in potestate
 explicatur esse actus in via ad alium num, quo certe deno-
 tatur num ad quem. Nices: si motus actuat subiectum, illud

89

in pota relinquendo, paradi ta deso Combūt alijs, adepto qd
 bod nē: anj pr. fra embryonij actuali maam eam
 relinquendo in pota ad aniam rationalem Ver: idem
 que dicendum de omnibus frj imperfectis. Similiter
 dispositiones actuant maam, eam relinquendo in pota in
 or de ad fram, ad quā disponunt. nec n̄ Calor remittit
 actuali subrum, eū in pota relinquendo ad calorem in
 tenjum: qd. Itat anj p̄o n̄do anj, qd nulla probatio ex
 apostij Combūcit: nam nullus ex apostij ē actus per
 modum fluxus, qualiter requiritur ad motum, medio
 quo per modum fluxus, seu v̄ie, acquiritur motus: in nullo
 qd ex apostij in venitur: nā quāmbij fra embryonij
 actuali maam, eā relinquendo in pota ad aliam p̄a, ta-
 men ad similit̄ frj acquisitionem nobis motus de se
 ratur: sicut p̄oij dispositionibus, adhuc desideratur no-
 bus motus ad fram: p̄oio p̄oio Calore ut duo, nobis me-
 nus desideratur ad Calorem, ut quatuor Consequendum: no-
 nus qd. Taliter per modum fluxus actuali subrum, ut onedio
 ip̄o n̄us nequarunt.

Ita L parte de n̄ij: deo ne motus
 est relinquere subrum in pota ad n̄ij, sed multo n̄ instantes p̄oio n̄
 relinquunt subrum in pota ad n̄ij: qd n̄ Combūt eis de se motus.
 n̄ij pr. repugnat subrum ēē in pota ad fram, seu n̄ij, si n̄ē
 sub privatione frj seu n̄ij, sed multo n̄ instantes p̄oio n̄
 relinquunt subrum Cū p̄oio n̄ p̄a, seu n̄ij: qd. mar eter-
 ta: nemo enī ē in pota ad illud, quo p̄oio n̄ ē, sed habet.
 n̄ij facile n̄ datur: nā in eo dem instanti, in quo mutatio
 instantanea datur, datur n̄ij, seu fra, ad quam mutat sub-
 rum: ex eo enī instantanea dicitur, quā in instanti nequarunt
 n̄ij: qd n̄ relinquunt subrum Cū p̄oio n̄ē

Ita
 1 p.

Mo qd quomlibet motus instans qd e n̄ relinquit subm
cu p̄ore n̄ca h̄z, seu n̄; quia in eodem instans p̄ico et
n̄ali datur relinquit tamen subm cu p̄obatio ne met ha
et p̄ecepta h̄z: n̄q pro illo p̄iori motu n̄ intelligitur
tra, sed via ad tram. quare debet intelligi p̄obatio quia
motus quantu ex se e, n̄ solit p̄obatio nem antea exi-
stentem, sed relinquit eam auferendam a se; quz p̄oba-
tio suffit ad hoc ut motus relinquat subm cu p̄ota ad h̄z.
Quid opte explat N. E. Aquirre in contritione
perfecta: licet veni contritio infatibilibiter assent scy
amiam habitudalem gratia in te, no insti; nihilominus p̄obatio
p̄iore naq, quo gratiam ante cedit, n̄ solit p̄obationem gra-
tia, que antea erat, sed quantum in se e, et p̄ecepte lo-
quendo, illam relinquit auferendam pro alio p̄iori naq,
a gratia habituali, licet intra idem instans vale: qd p̄ari-
ter in p̄ecepto, licet in eodem insti n̄ali, quo datur motu
h̄z, et h̄z h̄z; p̄ecepte tamen loq̄o, et pro illo p̄iori
motu, n̄ intelligitur h̄z, sed eius p̄obatio, qua cu mo-
tu relinquit subm p̄ecepto: qd Creatio comprehenditur
sub de p̄ecepto motu: qd ta falsum e, quo falsum e Aristo-
lem ea assignare. Ita p̄ecepto creatio etiam e mutatio,
seu transitu sui de n̄ ee ad ee; at per nos, n̄ obstat
qd sit instanea, et n̄ p̄cedat subm sub p̄obatione p̄ica
h̄z, qualiter in Creone n̄ p̄cedit: qd Vegetur et
in h̄z ad notatur na doctrina: iuxta ea entis lib Lo-
phicorum d̄p̄o p̄ qd ta solut ad ultimum arguit, ubi
n̄ datur p̄ica, et, n̄ali p̄obatio, n̄ datur vera mutatio, ito
que negatimus p̄obationem ee p̄incipii entis n̄ali in se
productione veru, qua ibi n̄ datur vera mutatio, et ta-
men ibi datur p̄obatio p̄ecepta h̄z: qd aduersq motum, seu
veru motu n̄ solit relinquit subm cu p̄obatione p̄ecepta h̄z, seu
hi

90

Ad 1° R^o ndr Va. et rap est; quia Creatio se actio imaginis Dei
et indita secundum essentiam ad ipso, proinde que in capex subit ad relinquit
in forma: 1° quomodo sit actio creata, si habet subit, ad relinquit in parte
ad motu, sed tantum habet suu productu, seu creati, qui stat ipse actio-
nem Creati: quare Creatio dicitur mutatio si ex parte subit, et multum
Choc. epⁱ in datus, sed ex parte sui transcurrit de se ad se, ad e latiss^o
modo habere motu. Ad 2° et ibi dicitur stat mutationem qua
ibi negamus et transitu mag de Una fra ad alia, qui motu locali
seu alteratio dicitur a D^otha que debet precedere in genere motu
regulariter advenit: si vero prout e simplex generatio, seu motu localis
subit de se habend^o fra ad ea habend^o am: ad hanc enim transitu
uatio precipua; quia ad eam ut sua generatio e si alia na motu.
pro principio primum p^oficam, sed ob adgero nem prout e mu-
tatio subit de Una fra ad aliam. Videte accurate locu supra nos
ex no doctrina adductum in Auctoritate D^otha pro eadem se p^obanda
p^ota: nec si et solutio nem si arguti in q^ota p^ota: ex qui-
bus clare perspicitur que frequenter p^ocedamus, sed de hoc tenet
rediret sermo q^o de de gerone p^oter quaquod deservimus de
quibus in p^ota loquimur, si ob generatio, ut generatio e in p^ota sed
generatio est mutatio: loqui est de generatio regularibus, in quibus
datur transitu mag^o ~~de~~ de Una fra ad alia: in quo transitu
nec dicitur p^ota precipua et motu instanti, sed ob p^ota p^ota
et motu successibus: na si generatio sic sumpta comprehendit ad vero-
nem p^ota cedentem que successibus et si instanti e, media que corrumpit
tur p^ota p^ota: tunc e, q^o datur motu successibus quem p^ota p^ota
matum e si negabim advenit. Ex qua doctrina patet p^ota
ad aliud arguti si in p^ota in hac pa: motu diffinitio a p^ota debet
e motu successibus; quia debet e motu habent p^ota, ut se-
cundum Una actus subit, et relinquit ea in p^ota ad aliam, seu
secundum alia; sed hoc motu instanti, qualis e generatio. Conditio requirit
quia si in p^ota p^ota, requirit habere successibus p^ota si: ad
Patet, inquit sol^o: na et si admutatur motu se bene e eon

finium, ac proinde hanc successionem partium, hoc patet ad apta
 rigorem, quia licet sic in se ipsa finium non sit, nec habeat
 successionem partium; presupponit per se loquendo motum ad personam,
 qui continuus, et successivus est: et quando Phis exponit, si forte ex-
 positus) cum renovationem in motu ad ipse hinc, sic in nihil debet in-
 teligi, sed in ipso motu, ut datur in motu per se in ad quante, quale
 est, et ubi, aut saltem in aliquo presupposito genere loquendo ad ipse
 motum: aliquid exemplum si apponatur Phis in ipsa genere,
 quae constat etiam per se modo. Nihilque, et successivus est, per se
 2 part: Phis defendit motum apparet in de se nae; sed motus partibus
 in nae de se comprehendit etiam motum in toto hinc: probentur enim radi-
 caliter ad ania prout est nae. et motus hinc in toto hinc, be-
 nit de se motus = Ro Phis in presenti de se motus apparet in de se
 nae, qui relinquit hinc in toto: cum autem hoc motus in toto
 hinc, si habeant, ut dictum, relinquit hinc, si requiritur de se
 de se motus combiat, quambis sit motus hinc, a nae, vel
 de et forte motus de in electionem, et volitionem non est mo-
 tus: provenientem a nae; quia licet ania sit nae prout est prin-
 cipium ad totum motum, materialiter, et sensibiliter, et quod hinc,
 quae quoad motum, ut sunt visus, hinc, loquutio de qui motus,
 hinc dicendi sunt quambis hinc de se non comprehendantur;
 quia hinc non relinquit in toto: in tamen ania est nae
 prout est principium in electionem, et volitionem; quia si motus mo-
 tus, quambis quoad motum pro hoc statu hinc sunt quoad hinc
 hinc, tamen hinc non sunt, ut libro 2o quae 2a hinc ad al-
 quibus hinc 2o in diximus

272
 8

Aliqua Dubiola mihi vis nota blunctor
 de dictis, si ostendit, ut quomodo sit hinc motus. Hinc hinc
 est motus; quippe quilibet hinc factus hinc in se hinc, hinc
 hinc effectus, inveniunt; sed effectus hinc hinc motus hinc
 hinc hinc hinc. hinc est certa; quia hinc est albedinis hinc
 hinc hinc. hinc hinc effectus hinc hinc motus est determinare
 seu

91

seu mutari facere; at huiusmodi effectus motu commutatur, quise mo-
 uile mutatur: eo qd dubitari slet an motus distinguatur a
 mouili, et atro? ad qd affirmatiue Ro. No prior e; quia motus
 e actus, licet imperfectus, actusq mouile; sed nulla ratio
 est se ipsam actuare ad huc imperfecte: qd motus distinguatur
 a mouili. Ratio posterior e. hec eadem: na motus e actus ad huc
 sed nulla ratio e via ad se ipsam: eo motus n e idem ad huc. Ut
 huius mouile, et huius motus perseverant mouile n perseverante, ut pa-
 tet: eo ab utroque distinguatur: distinguatur inquam, disto de
 modali; quia motus e motus utriusque, imperiens sine se exist-
 ere. 3o inquit; quoniam sit dista inter motus actio nra et passio
 n loquimur ab ipse. eorum: hec eni infra examinandi
 e; sed quo modo concipiuntur, et inter se comparentur? Ad
 quod Ro quod actio e id quo agens virtus in actu 2o produ-
 cens effectum. passio vero e id quo patiens subicitur agenti, ut
 ab eo nam seu effectum recipiat. motus e quo mouile man-
 sit de n habendo talem suu effectum ad illu habendu
 Ex quo duo notanda. 1 e, qd actio e prior, passio ultra, motus
 medium inter utrumque. 2 notandum e, actionum et passio num de-
 lecto modo respicere, agens, passum et nrm. actio eni respicit agens
 in recto, huius vero et passum in obliquo. passio autem in recto respi-
 cit passum, ipsa vero agens, et huius in obliquo. motus de nique ut sit
 medius, in recto respicit mouile, qd notat in ordo ad huc acqui-
 rendum. Itaq. 3o 2

An actio, passio et motus Raliter in se distinganter

Actio alia e immanens, et e illa que manet in ipso agente et e
 propriu ipsum profertendum, ut intellectio, et volitio. alia e manens
 et e illa, que n remanet in agente, 1. remanet e ppter aliu

et ad aliud perficendum, quali ter caliditate ordinatur ad ipsum perficendum et calorem in ipso producendum. de se non procedit dubium, sed de se, quia sola hęc sunt passionem, et motum importat. Quia propter propria hęc procedit quod de actionibus productibus, seu eductis hęc; siue producant substantiam; ut generatio subiecti, et nutritio: siue producant accensum; ut alvatio, et augmentatio: siue producant formam, et virtutem; ut generatio equi: siue substantiam, virtutem; ut generatio hominis. Nec nomine distinctionis rationalis intelligimus tantam illam, que inter duas res invenitur, sed quamquam distinctionem accidentalem, sive convenientem inter, siue convenientem in se, duas res siue inter rem, et modum, in qua res se senta invenitur, actionem, passionem, et motum, sola ratione distinguuntur. Et ratio communis inter hęc, utriusque scholę, Thomę, et Sepulchri; immo ex his aliis qui dicunt motum a passione ratione distinctionis ex parte rei significatę, sed appellatione tantum. Sic Presbiterus dicit, 49 metha, sic 2 nuntius. idem que docet Urhato de actione et passione, quas solum summarie distinguuntur. Alii inter nostratos dicunt actionem et passionem identifice se, motum distinguunt tamen inter se: Et contra vero non est Aquino docet actionem et passionem identifice inter se, distinguunt tamen a motu. 2a senta docet actionem, passionem, et motum distinguuntur. Ita nobiliores Thomę, et Cajetani, Vázquez, Martini, et aliorum. nec mirum Thomę, differunt inter se, quia nisi si Doctoris adeo anaxi, in hac re invenitur, ut pro utraque senta eque valiter aduci possit. nihilominus quia 2a senta conformior est dictis in metha, idcirco sit

Na 30

Actio, passio, et motus taliter distinguuntur, licet pro hac se possunt plura posent aduci Thomę, et Harmonia; quia tamen, ut ingenue fateamur, eque pro utraque senta ea invenitur,

ponca

pauci d'abinus. Vny suffiat ex 2 die 40. q 6 art 4 ad 1
Vbi de actione et passio ne ita loquitur. Cuius actio, it' inagen-
te, et passio in patiente n' potest e' e' idem num' ac actio, cu
idem accens n' potest e' in duobus subij.

Nonne pr: que
pertent ad diuersa gera aut prementa, sive que distinguntur pre-
mento distinguntur r'aliter, ad actio, et passio pertent ad diuersa gera,
aut prementa, sive distinguntur premento. eo. n' e' certa quia
actio et passio s'uo prementa s'uo dist'p'ta s'unt. Nam pr' dicitur in
hoc tria aduersorum, et r'one. ex Doct'ha quidem qui q' d' d'
p'p'a art 20 ad 1 hoc habet: ad 1 di' actio, q' nulla s'unt que
e' ingere s'unt ad r'elo; quia e' desita ad vny genus, et s'et
sequens excluditur ab alio gere. eo s'entit Doct'ha q' d' ea que
sunt desita, s'et desit' m'ita ad aliquot q's, et prementum, dis-
tinguntur ab alijs q' s'ib'us, s'et ab alijs excluduntur.

Eadem r'one
nam r'one pr: que pertent ad diuersa prementa, r'aliter s'unt special' r'eam
ent' r'alit', sed ea que r'aliter s'unt special' r'eam ent' r'alit', r'equunt
n' dist'ingu' r'aliter. aliumdem idem ent' dupl' r'az' ent' includit
nt: eo. p' r'at' que p' r'entia s'p'anda s'unt insita, que ex tra-
rio argueretur, que que in s'ert' s' d' d' ad illa desita quia
e' desita ad vny q's. at n' e' desita ad vny q's, sed insita et

per alia gera: q'. Ex Doct'ha aduersorum eadem r'az' pr: s'unt
ent' ex e'ij, p' r'at'ue s'p' d' d' i' d'eo p' r'obant r'el'one' dist'ingu' actio, b'
quia cu' s'unt s'it s'ubita, et r'elo accens, ad diuersa des'ent' p' r'
menta p' r'one: eo r'ela e' m'at, qua a s'ert' m'at q' d' ea que per-
tent ad diuersa gera, s'uo prementa, de bent' r'aliter d' s'unt
qui = conf' r'at'ur: s'ia special' p' r'one' s'unt, habet effectum s'uo
omnino et p' r'one' d' d' r'at'ur ab effect' s'uo a s'ert' s' d' aliud p' r'
mentum s'unt: Vn' que quia prementa s'unt s'uo s'ert' s' d' s'ert'
actio special' p' r'one' a p' r'one' s'unt: eo r'equit p' r'one' effectum
s'uo p' r'one' s' d' alium r'aliter dist'ingu'. eo s'unt p' r'one' dist'ingu' s' d' conf' r'at'ur 20.
ideo iuxta s'p' d' d' r'at'ur r'equit e' s'uo m'at' d' d' r'at'ur, s'et r'equit
identifare p' r'one' p' r'one' s'uo m'at' d' r'at'ur, que s'et e'ij ind' d' g' h'

linea adaequare dicta, sub se, scilicet et qualitate, quod in se ipsum
 argueret; sed si actio identificaretur secum passionem esset in duplici
 linea adaequale dicta, seu in duplici promptu, non minus quae aliquos dicitur in se.
 eo = Repent thotte, seu eiusque in se. Arguitur, ex rationibus quibus
 non vult de his pro illa materia profunda, totum potius substantiam non posse
 accensum identificare. Secus vero actionem et passionem. et ratio est; quia
 cum subita et accensum immediate opposita dividuntur, si subita identi-
 ficaretur accensum non esset distincta ad aliquos generum, sed in se: hoc autem
 ratio non militat in actione et passione; quia illa quae est de genere ac-
 cidentis. Verum hoc solum in primis probat non dari in se
 promptu subite, scilicet et accidentis nam licet subita non possit accensum
 identificare bene tamen omnia nobis genera accidentium identifi-
 cari possunt propter rationem solam = 20: hoc quod oppositum actionem et passionem
 eo enim potest seu in se substantiam excludi ab illo genere, quia est in aliquo
 genere determinatum; sed actio, et quodlibet promptum est in aliquo determinato
 genere, ut patet. eo tamale in se. Sed de his in se, quod non est, nec
 nos dicere debemus. Sed et ratio ratio pariter de actione, et passione
 probat 20: quod actio et passio sunt accidentia, subita, vel accensum, et abriduta non
 tollit actionem pro se esse promptum. Sed in se, quod non est, nec
 linea, sed hoc ipso requirit aliud genus identitatis: aliquid quod
 non esset speciale promptum. eo solum aduocatum non esset ratio = tan-
 dem: sicut subita et accensum dividuntur, hoc quae qualitate patet in illis.
 sic actio et passio, et omnia nobis genera promptorum dividuntur accensum
 hoc quae in se multipliciter. eo sicut ad hanc rationem subita requirit
 identificare accensum, pariter ob eandem requirit actio passionem se in
 identificare. Alii Repent quod ad rationem diversam promptum non requiritur de his
 rationibus entibus; sed sicut in se metha, per rationem quae aduocata subita
 quae de nominant; quare cadentia, secundum quod patet, et accipit de
 diversis denominationibus potest ad diversam promptum spectare. sed hoc idem
 preoccupata manet ex alibi dictis: siquidem nulli promptum per extri-
 nam denominationem statim relinquitur. eo solum est genus dicitur ad deno-
 mationes diversis fieri promptum

2o. iuxta doctrinam plerumque aduersorum principum in Aristotele,
 diuersis deo inuicem intrinsecis liberis existunt, praesertim
 entitatis diuersae, maxime quando respicitur de Uno ad aliud primum.
 pro quo recole doctrinam habitam ex ipsorum mente esse
 de rebus: quo ex pacto nunc propugnare conantur deo in rebus
 non rebus, agentibus et patientibus, quae subta in diuersa prouta con-
 stant, provenire ad eandem entitatem valiter, sicutque soliter melius di-
 ta, aut generis diuersa mota, seu subta, quae deo prominent
 non solum dicere, eandem se habere super Motu, sicut de rebus se-
 re diuersa subta, quae agere, sicut prout agere debet, sicut
 et patientibus, seu sicut prout in aliis rebus, sicut sicut, sicut in motu
 seu Motu, sicut in motu, sicut in motu, sicut in motu, sicut in motu
 aqua de re in motu videtur, sicut in motu, sicut in motu, sicut in motu
 prout ad diuersa prouta prouta, sicut in motu, sicut in motu, sicut in motu
 proutam prouta prouta, sicut in motu, sicut in motu, sicut in motu
 talia in aliis rebus, sicut in motu, sicut in motu, sicut in motu
 quare si una ab eis in aliis rebus, sicut in motu, sicut in motu, sicut in motu
 unica prouta in aliis rebus, sicut in motu, sicut in motu, sicut in motu
 esse prouta, sicut in motu, sicut in motu, sicut in motu, sicut in motu
 et eandem prouta si prouta et habere in aliis rebus; sed agere, et
 patientibus sunt duo subta, et ita habere. Motu: sicut in motu, sicut in motu
 unica prouta, sicut in motu, sicut in motu, sicut in motu, sicut in motu
 dem denominationem, albi res, eundem quae effectum prouta, sicut in motu
 buent, sed agere, et patientibus si habent eandem prouta, sicut in motu
 dem effectum, sed diuersa: sicut in motu, sicut in motu, sicut in motu
 Inquantur a motu prouta: motu, sicut in motu, sicut in motu, sicut in motu
 prouta actionis et passionis: sicut in motu, sicut in motu, sicut in motu
 idem naquit de subta, sicut in motu, sicut in motu, sicut in motu
 aliter inherere subta, quam in motu, sicut in motu, sicut in motu
 dum, actio externa in inherere immediate, in subta, sicut in motu
 mediante quante: sicut in motu, sicut in motu, sicut in motu
 externo tum, ita motu, sicut in motu, sicut in motu, sicut in motu

Quod dicitur ex Strix in procli Cap 3 text 22, ubi dicit: omnino
autem neque doctio idem e proprie qd dicitur plina; neque
actio idem qd passio: sed motus, cui hoc insunt. Ex qua au-
toritate patet actionem, n e idem cu passione, sed motum
e sub utriusque, qd e utraque pars, n 2. 3. 4.

Solummodo arguere

Argo lo ex Pro Cap 3 text 21 ubi dicit: pati atque agere
idem sunt; n ut ea tamen, quo eisdem roni, sunt, sicut
Verbum, et passio: sed ut dicitur qua ex hoiy dicitur, et
ex Athenis thebeq; pofuntur: cadent fore verba eodem loci
refert Dicitur, ex quibus videtur sentiri actionem, et passionem
n distinguuntur: sicut n distinguuntur via qua ex thebis ad the-
bas pergitur, a via, qua ex Athenis ad thebas. qd restituo
nam alia que similia Ro Dicitur et Plum. agere, actio-
nem et passionem e idem eommodanter, seu idem tempore
n n vero idem e, aut esse. loquitur actio passio e motus
deo Coniuncta e videtur, ut in eodem tempore, eodem que in-
stanti contingant: Unde quomodo dy copulatio, qd ponatur via
ex Athenis ad thebas ponitur ex thebis ad Athenas, sic
eo factu qd ponatur actio ponitur passio et motus, idem e, et
esse; sed tempore. qd tamen hac intelligentia n voluntaria
sed conformi modo loquendi dicitur, sicut dicitur: alligari
sepe ait S. D. qd apertio fenestree, et ingressio aeris idem sunt,
et n sunt idem idem e, et esse e, nates dinguamur:
qd intelligentibus e Dicitur e ipente tempore, passio qd in procli
Argo none n hnt ambigenda, entate, abique necesse, sed
nulla e necessitas ponendi actionem, passionem, et motum, taliter
dicitur: qd nunt. mare Phocis principium, quia ab horret super-
fluum: hoc nunt pr: eadem entate potest dno nunt principiatagen; actuum
passivum patientem, et motum: qd nunt pr: eadem calfacto de, proat
egrediatur ad agente dno nunt illud agent; proat reus Chir in passio
illud dno mat passivum, seu calfactu, et motum: qd.

Do nōdō mi etiam placitum illud. Aliquid pōm pōest nōdōi sepe dūm quōd
 2. partem antiq; quia iuxta valde placitū sententiam, quā qd
 sequenti sequimur, actio transiens nō subiectatur in passio, sed in
 agente - sed magis claritatis gratia illa dicitur: illud dicitur magis pō
 hēns. Ex hinc 1° an: intrinca nōdō an: et Nam. licet eni ea dēnōta
 describere possit ad tribuendam duplēm dēnōtā, vna extrinca et
 intrinca aliam, ut in Corp^e dicitur; quia tamen dēnōtā agentis
 et patientis intrinca dēnōtā ē, ut pōde quia nō per extrinca tamen
 talia pōnta Minus; tunc ē qd fit intrinca, taliter dicitur nōdō
 sunt dicitur idem tunc actionis dēnōtā ab agente mutatur
 nō ē ab eī mutat magis et in ipsa recipitur: qd qd pōgre
 dicitur ab agente mutatur et recipitur ē idem. qd id, quo agens
 agit, movet, movetur et passum patitur, ē idem actus - con
 sistentur: hoc videtur dicitur in hoc actionem inmanentem
 et transiens, qd hōc egreditur a pōnta, pōnta pōnta mo
 vet movet, et recipitur in passio; sed hōc illa, que recipit
 dicitur ab agente, sed in ipso manet, nec pōnta movet, nec
 in passio recipitur. Do qd mi egreditur mutatur, et recipitur
 ut quod actio dicitur ē id quo, et similiter movet, et passio
 agentis movet, et passum intrinca patitur movetur et dēnō
 tatur: qd ab eadem fra actionis fieri nequit: sed ad
 uerit intrinca in ipsa recipitur pōnta dicitur: quare passio dicitur
 dicitur fra intrinca patientis, taliter ab actione dicitur, ut intrinca
 dēnōtatur = ex quo pōnta ad ipm. ex ea eni pōnta dicitur
 dicitur: si qui dēnō actio transiens, ut ab inmanente dicitur, in pōnta
 intrinca patientem, et nō solum extrinca; pōnta dicitur
 ad eam fra ex intrinca taliter dicitur ab actione que cessat
 ē. Art. 2. Si passio et movet distinguuntur ab actione dēnōtā
 ab aliqua actione pōnta, tunc sed hoc est falsum; tunc, quia
 alia actio agentis necdum haberet pōnta hōc, seu pōnta
 productam, sed et ipsam patientem, et pōnta que impōnta, qd videtur re
 nequere respectu hōc actionis, in qua actio sit movet dicitur

huc motus ad motum; hinc denique quia huius actio prout in agente
recepta habeat rationem passionis, prout sic debet ab alia
actione probare, de qua fuit idem argumentum: I si non probent
ab alia, sed a seipsa; hoc idem est actio et passio. Ad Arguitur non potest
ad primum dico nullum dari in compositis in eo quod una, et eadem aliter
habeat plures effectus vitales, et ad secundum dico, qui est effectus vitalis
actio enim motus motum facit quod movibile transeat ad terminum: et
medicamentum passio facit quod subtilem subiciatur agenti. Ad 2
Ad actio nempe solum de intentionem in lata acceptio, seu ac-
tio: ad modum quo ipsum agens dicitur movere actus: non vero
solummodo qualiter in presenti pro motu qui est actus movi-
bilis. Ad 3. dicitur quod sicut non est substantia est dependentis ab eis, nec est actio de
presenti actio: sed non passio est propria et presentis: nec enim est illa que subtilem
agentis actio in agente recepta habet: dicitur enim passio in lata acceptio ne
qualiter scilicet videtur in agente, et recipere est in am pati. quia passio
quantum passio in lata acceptio ne videtur in agente in eadem
que ab alia actione probare. Contrarium tamen accidit in passione stricta
et presentis. Ad 3. si actio, passio et motus distinguuntur vitaliter,
idem movibile triplici modo moveretur, hoc est superfluum: quia unus
motus ad unum movibile sufficit: quod sequela pro: tali distione posita,
moveretur perentatem actio, nam mutaretur per recep-
tionem passionis, et tandem ipso motu moveretur: quod. Ad 4.
sicut non est in compositis quod quatuor causas, quatuorque causales
ad unum tantum darentur effectus, quia hoc non idem darentur
que que in hoc genere, sic non est in compositis quod idem movibile triplici
modo moveretur: quare abstractione monstratur actus extrinsecus a mo-
tu soluti: et a passione passio, seu receptio: quatenus scilicet actio
in forma per se ipsam agens extrinsecus introducit motum in movibile:
motus autem soluti transferat movibile ad terminum: ac denique
passio soluti subicit subtilem agentis: quo omnia sunt inbrinsecas
vitaliter distas, et potunt fieri. Vnde ex his Suarez: actio et passio
sunt actus movibilis et patientis: sic enim phod dicitur, sed actus movibilis
et patientis sunt eadem: quod. Ad 5. pro: motus movibilis et patientis est eadem in me-
diis vitaliter, sed per rationem: quod est actus est non movibilis ac cuius per in

29

nego aut de diste genis quia licet pota mouili et patien
 ty sit eadem qualiter n̄ tamen soliter et personem; na
 pota mouili dicitur ad ordem ad motum soliter. pota autem pa
 tientis n̄ dicitur soliter talem ordem; sed solum ad agentem
 que dicitur hō genis arguit distinctionem valiter inter actus que
 motu n̄ subditur mouili agenti sed tenet soliter ad ill
 per se rem actum; adque ad alios actus dicitur a se paritudo
 soliter patienti subiectur agenti; ut stat in motu et quies
 que valiter distinguuntur licet ab eadem pota pbeniant

3

An actio subiectetur in agente in
 passo in no ^{in no} ^{in no}

Vt ex dictis vbat n̄ loquimur de actibus immanen
 ribus que abs diuino manent in agente, sive via idēdū sicut
 at hō diuina, sive via in hō genis ut actio creata. loquimur
 de actibus transiensibus que posse ordinantur ad ali
 quid extra se producendum; vbi obserua qd actio soliter im
 manens potest et virtualiter transire; quia sicut prout im
 manens ad aliquid extrinsecum producendum n̄ ordinat vno
 tamen tunc manens actiui n̄, et personis, sicut aliquid
 extra se producit; in quo dicitur ab actione soliter transie
 nte que posse prius ad aliquid extrinsecum producendum or
 dicitur; qualiter caliditas ordinat ad calorem extrinsecum
 producendum 2o suppono actionem ut pota accens receptio
 exponere aliquid sub hō genis. maris tamen docuerunt
 me a luente mea taque que specialiter in vnum et quidem
 ut tale illud habebant sed ut verum fatear, quia ex par
 tibus sapientis ut pat vultus, meditabar ut pat vultus, via in
 fide n̄ fidens et sequi dogma fidei hunc seruare

sed ut inque nunc ab ipso docemur inquirere in tua asertione
debet quod actio prout actio est non exprimitur ex ipso subiecto habere
Igo tale subiectum non exprimitur saltem implicite si facta
tur, ut facti didici, quod speciale et inchoatum loquuntur
Cui nemo sit qui hoc neget? Sed enim factum hoc quod quem
modo modo, velo secundum expressum rationem non exprimitur in hinc
nam sed receptum ad si ue viam ad hunc; quantas secundum
du exprimitur quantas non inchoatum, sed extensionem eius
metum. Mutabilem: sic actio non inchoatum, seu ordinem ad subiectum
inchoatum, sed extensionem, seu receptum. Ad exprimitur si vero
dicat, factum speciale est; attamen factum. in, quia si
actu nulli existit subiecto inchoatum, ad quod hoc quod erit
enim de subiecto non supponente de enim inquiruntur, in quo subiecto
subiectum, Iudicium actio, supponi debet ut actio in alio
subiectum, et subiectum cadere quod illud sit, in quod
receptum accidentis est et ad subiectum; sed receptum accidentis
est operum actio non igneant quod fixum actio subiectum
inchoatum non exigere, licet non sint eadem quate, et subiectum
actionis sumatur, ab eadem tamen et secundum rationem
quod dicitur sumptam. Quod non tamen illud sit in examina
viam. Sed igitur illi qui actionem cum passione identificant
aperunt subiectum in passio, quibus ad hunc Compulerent
quibus actionem passione tolli ex magna rei distinguant.
causata docet subiectum inchoatum ita nonnulli ex his inchoatum
nonnulli ex his inchoatum, qui asserit actio nem secundum
du non subiectum inchoatum subiectum in agente, et secundum
du alia sumatur inchoatum productum et mediante hoc in passio
causata docet subiectum actionis sumatur est agens sic Scotus
Hagano Ripa, Vinez, Aliquibus que ex nobilioribus Thomam
Cuiusque inchoatum inchoatum artibus quibus sit nostra

et q
cur
actio
alag
tamen
imag
eade
habe
rige

A

NOSTRA^o ANNU 96

+
 Et q^o 7 de pota
 art 9 ad 7 dicit:
 actio ex eo q^o e
 actio videtur ut
 ab agente, Instat
 tamen actionum et
 in agente —
 eadem fore
 habet insequen
 tique 7 art 2

Substratum actionis transiuntis e^o agens. pr^o hoc ex Philo 2° et unice
 text 26, dicitur, actum e^o in eo, cuius e^o actus, sed iuxta illud
 Philo in hoc lib^o text 23 actio e^o actus agentis: q^o actio in a-
 gente subiectatur. Et ista dicitur in actu de modo procedenti
 quod proposita ex 20 dicit 40. tum ex 2°. Magister cap 9 dicit
 ait: actio, que n^o e^o substantia agentis, inest ei sicut actus
 subto: et ideo inter nos em premita computatur, quod
 timonio n^ol. ex p^o resus pro na se, q^o de actione. Mente
 vna ex q^o p^o resus accidit loquimur, que requirit e^o substantia-
 agentis = nec potest r^o loqui dicit de actio re immanenti: n^o
 in qua, potest; quia dicitur loquimur de actione premita; at
 actio immanenti n^o dicit premita actionis: q^o Resus pr: illud
 e^o substratum actionis, cui suum effectum suum formam commutat, sed a-
 genti commutat suum effectum suum formam: q^o agens e^o substratum
 intransiuntis actionis. mag^o e^o certa; quia effectus formam suam e^o ipsa
 sua immutata. minor pr: effectus formam suam actionis e^o immuta-
 genti; sed hunc effectum commutat agenti, ut patet. Constat
 repugnat suam e^o immutata in subto, cui repugnat eius formam
 effectus suam; et p^o et h^o, repugnat effectus formam suam actionis.
 si quidem e^o agentia repugnat ei: q^o mag^o e^o certa; quia
 substratum mag^o debet detere capacitatem suam, et h^o effectus
 suo illius. minor pr: vana, sed nonibus repert^o acuerit hunc
 efficaciter vana. aliqui dicunt esse posse suam subto commuta-
 ri, qui p^o et h^o e^o suum effectus formam suam, si subto in capax
 sit h^o effectus, q^o de facto accidere dicitur tum in anima rationali,
 que potest immutari, et ei effectus formam suam dicitur accipiendi n^o
 commutat p^o et h^o in capacitatem. In in y^o substantia naturali que
 x^o de immutari, qui effectus formam suam suam accipiendi immut
 p^o et h^o in capacitatem: q^o potest actio immutari p^o et h^o, et
 ei effectus formam actionis si h^o in capacitatem p^o et h^o

sed ma e: implet subry ex capax pte subry que maale iungit
n e capax sui effectus trij: qui se subry maale dicit cap-
tationem ostentem, Capacitatem que ad frum et ad eius effectus trij:
et effectus trij pte nil aliud e que ipsa tra mutata: go
si factum n e capax effectus trij pte, nec erit capax pte pte
eius subry maale. go erit agens = explentur, et roboratur:
que libet tra debet habere subry maale, qd capax sit eius effe-
tus trij: go subry qd n e capax effectus trij pte n e eius
subry maale. patet; quia propterea capi n e subry maale
Vrijonis, quia n e capax eius effectus trij. Ma 2o, qd robor-
quetur infra alit paritaj: quia pte n e capax effectus trij
aniz, sicut dicitur, n e subry maale eius prout dicitur, n e:
go = 3o: si pte n e capax alicuius effectus trij aniz, n e pte
subry maale capax ipsius aniz; sed quomaj capax e effe-
tus trij Vegetandi et sentiendi, est subry maale aniz prout
Vegetabilia, et sensibla: go subry qd n e capax effectus trij
pote pte, n e capax ipsius pte = Ex quo stat ad alit paritem:
na quambz xpius n e capax filionz adoptivz prout dicitur, agna-
z 2o; quia filius naturalis Dei e; e tamen capax sanctus, acci-
dentis, que effectus trij gregis habitualis est. Hic respicit, ac-
tionem effectum trij macare pass; n qui sem effectus trij, n e
mendi agens, ppter incapacitatem, sed effectum trij accionati.
ad hoc autem sicut alique tra recipitur, et muretur allicui
subry, necessarium n e, qd tale subry sit capax oij effectum trij
pote, sed stat e si capax sit alicuius, ut in exemplo d ania
stat, que, ut nos dicimus, quambz allicuiem effectus trij mu-
et; non tamen oij sed ma e na actio, sicut quilibet alia tra
accidentis, debet habere subry maale; sed ex eo go muretur
passim actio natum n e pte n e subry maale, quem-
ma modum n sequitur lapidem e subry maale actio-
nis, quambz ei mutata muretur ex actio nat: go subry maale,
actus = Ma 2o, et respicitur paritaj: licet ania n e muretur et pte

ois suos effectus suos; habet tamen anima suum Inuale Cui
 des suos effectus Inuocat: qd pariter dicendum e de actu re. sed
 tale subiectum n e passiu. nec nris. Cui iuxta aduersos eip n mu-
 ut suum. solum. et p rini palem effectus suos: qd. Tandem. actio
 denotat passiu iuxta aduersarios. quatenus in qis recipitur. sed
 actio prut in passio recepta e passiu iuxta eorudem aduersos.
 qd prut actio e nullus effectus ei Inuocat. sed prut actio e
 debet suum effectus Inuolare. qd agentis. qd hoc e eius sub-
 in indiesio nis = Denique. et vero similitus reppent alij. ac-
 tionem tribuere suum effectus solum agentis. Veruntamen
 in passio recipi. quia ad hoc ut effectus solum agentis mu-
 ut n e oppos. qd in eo recipiatur. qui immo n debet in
 eo recipi. sed debet ab eo egredi. n actio intanti denotat
 agentis. in quantum ab eo egreditur. n autem in quantum re-
 cipitur. si quidem recipi n e de se ipse actio nis ut actio e. sed
 vero egredi. sed tra ex redit tota rae proposita. n effectus solum
 p r n est rae egrediens. sed rae Inuolata. qd nisi in re
 reat. seu Inuocatur agentis. requit ei suum effectus solum. qd
 tunc = excluditur a parte: sicut albedo intrinseca ab alba qua
 causa egrediatur in cuius Virtute Inuenitur. si tamen in
 ea n recipitur. requit eam intrinseca albam denominari. sed
 deno agentis. p r n ta ab actio re. e intrinseca. qd requit agentis
 intrinseca denominare si intrinseca in eo n recipitur. quambis
 ab eo intrinseca egrediatur = Usimul: nris productus egre-
 ditur intrinseca agente. in cuius Virtute Inuenitur. et ta-
 men quia n e intrinseca in agente. sed se habet extrinseca
 lam intrinseca deno p r n ta agentis: qd. qd. aliud e qd actio
 ex intrinseca Virtutibus agentis egrediatur. qd denotatur per
 propositio nem ab. qua minus proprius actio nris excluditur. et
 aliud qd si in eo n recipitur intrinseca. ex intrinseca agentis de-
 notat. sed quambis in vero sit. est falsum 2. qd. nris p r n:

aliud e qd rebo tendit ad mē, que tendit ad huc per p p ad,
qua minus propriū rebo nūq̄ expletur. et aliud qd si in trince
n̄ crepescitur in subto, ex intrinca denotat relati;
sed quambū t̄ Vera sit n̄ tamen 2; quia si minus in quo
in trince receptio denotatur, n̄ exerceret respectu subti, ex
intrinca n̄ denotaret. qd. Hic: actio tribuit intrinca
denm̄ prout actio ē; sed prout actio n̄ inheret sed prout accens
ē: qd quambū n̄ inheret in agente, potest ei intrin
cam denm̄ agentis tribuere. Ro qd licet actio prout
actio ē, et secundū fortitē actionis, n̄ dicat inherenti;
n̄ tamen potest dno in agentis prestare nisi inheret,
seu recipitur; licet recipit n̄ combiat ipse inquantū
actio, sed in quantū accens, ut patet in exemplo rebo nūq̄
que, licet secundū conceptum ad qui propriū suscipit
cony, n̄ dicat inherenti; n̄ tamen potest dno in relati
tribuere, nisi subto inheret; licet inherere n̄ combiat
ei inquantū rebo, sed inquantū accens.

Solum huc arguta

So opponunt De hunc la part qd 3 art 3 ad 1 vbi
ait: duplex ē actio, vna, que transit in externā mag;
ut calefacere, et secare; alia que manet in agente, ut in
telligere, et velle. quarū hęc ē definitio, qd la actio n̄ ē per se
agentis, qd mouet, sed ipsius moti. La autem ē per se agentis.
ex quibus sic: actio immanens, et actio transiens dis
tinguntur essentialiter; sed immanens, eo qd talis, persistit intrin
ce agentis, et in eo substat. qd actio transiens hoc n̄ po
test habere / notabilibus / stat explicitis huius auctoritatis
Ihuo que roni: nam actio transiens dicitur n̄ ē per se
agentis, n̄ quia in ipso n̄ inheret, ex que n̄ per fiat

sed quia Ultra hoc habet, prae actio re immanente, est
 effectivam per se moti; quatenus per se et tria in-
 fert Vera passionem, et motu, et dicitur que ad producendam
 formam, qua movibile maxime, et Ultra persistit: contra vero
 actio immanens, cuius effectus manet intra, nec per se or-
 ditur ad persiciendum aliquid extrinsecum: sed ibi in tendi-
 tur per se propter proprios effectus persiciendum.

Ex quibus stat
 ad syllogismum huius premij nō dicitur: quoniam dicitur actio-
 nis immanenti a transeunte, nō debet summi a subto, in quo
 recipitur: hoc enī ē exercitium Iohannis in, qui, quāvis dicitur
 sit, nō potest castigare differre. differunt tamen in ratione
 propria; quia nunc, immanens nō orditur ad producendum
 aliquid effectus ad extra; sed vero transeunt: quare propter
 quando dicitur dicit, quod actio transeuntis transit in extrinsecam
 maam, nō intelligat quod ipsa actio soliter ut talis transeat, seu
 foras egrediatur; sed de actione Iohannis et executivae; id
 ē de motu, quem infert, qui motus actio appellari solet
 a Philo, et dicitur dicitur: id, quod habet actio immanens, requirit
 ē quo distinguunt actionem transeuntem ab immanente;
 sed transire in extrinsecam maam, seu habere effectus ad ex-
 tra combit actioni immanenti: quod debent distinguere in
 eo quod transeunt soliter ut talis egrediatur, ut in passio, aut nō
 recipiatur; sed vero immanens, mixta: actio Dei creatura
 et actio Angeli quā movibile, sunt soliter immanentes; sed
 transeunt in extrinsecam maam, seu habent effectus ad extra,
 ut stat: quod dicitur dicitur maam: id quod habet actio immanens,
 tria, dicitur maam: tria, nō magis et dicitur nō: sed habere effectus
 ad extra debent actio nō immanenti; tria, nō nō: tria, dicitur nō;
 et nō nam Aristotelis movibile posse actionem soliter
 immanentem et virtualiter transeuntem, seu effectus ad extra

producat, qd n̄ distat quom̄ n̄us a fortiter transeuntibus
linguatur; quia effectus ad extra producere solus. Nōt ei virtus
Virtualiter; actio n̄us vero transeuntibus virtus, et fortiter, qd sufficit
ad d̄m̄ essentiam earum. ad modum quo licet ignis fortiter calidus
sit, n̄ tamen virtualiter; essentia n̄us d̄m̄ ignis n̄us. Simili-
ter quambis logica sit virtus practica, essentia n̄us d̄m̄ ignis n̄us a
medicina, quae virtus hoc habet: qd pariter in prent; propter
q̄ actio Dei n̄ qua immanens fortiter, sed qua virtualiter transeuntibus
habet effectum ad extra producere. Qui et rationem propriam ac-
tionis transeuntibus debere summi a productione n̄us ad extra, ex
arguitur. Combinatur: n̄ ex eo iuxta ipsum, actio Dei, quae
fortiter immanens ē, dicitur virtualiter transeuntibus, quia ha-
bet virtutem, et eminentiam ad effectus producendos ad extra,
quambis eius effectus virtus sit Cōp̄, et volūtas divina esse, quae
manent ad intra: qd signum ē qd res transeuntibus, virtus im-
manens, ex effectus ad extra productis summi n̄us, propter
quam quot n̄ Coheret hęc doctrina Cū Veriori, quae n̄
ratione respicit: siquidem actio transeuntibus, ut actio ē, debet
distingui ab actione immanente; sed iuxta ipsam ut actio
ē solum dicitur egressivam; ex ut recepta in passio a passio
passionis: qd = Denique: plures n̄us Cū Capetano aperiunt
actionem Dei n̄ tantum virtualiter, sed fortiter transeuntibus
ē: quae tunc si videremur, ex toto careret et argueret.

Si actio transeuntibus esset in se in agente, tunc terminetur ad
perferendum idud, ut p̄de subiecti in alicui; et tunc ad perferendum
passum: qd de ratione actionis transeuntibus, ut dicitur ab immanente,
n̄ ē tunc terminatur ad extra, seu ad perferendum passum: qd distin-
guuntur in eo qd immanens sub iectatur in agente; transeuntibus
vero in passum = Pro actionem transeuntibus terminatur ad perferendum
agere, t̄ qua p̄de fortiter, et immanens; qd n̄ distat ad hoc ut tunc ter-
minetur ad perferendum passum, tamquam p̄de effectus a passum; quatenus
media illa dicitur in passum tunc, et tunc: ideoque actio

Transmissio est egressio tri ab agente, in qua utrumque tri dicitur
 Arg 1°: Si subit recipitur est subit passivum recipitur,
 sed subit passivum est passivum. ergo si actio recipitur in agente, hoc
 esset agens, et passivum respectu eiusdem actionis, quod repugnat.
 Arg 2°: Non est quod non recipitur in agente = 7° si non: si actio recipitur
 tri in agente, movetur etur per illud: si quidem motus est motus; sed hoc
 repugnat; quia agens per actionem est movens, et non motus. ergo =
 iuxta argutum in actione inmanente.

quise receptio actionis in agente non dicitur passionem propriam
 et premitalem, venienterque nec passivum proprium oppositum
 receptu agentis. passio igitur propria et premitalis est illa qua
 motus subit agentis transmissus que ad receptionem
 in phisicis ad extra producti = ad 7° in etiam etiam dicitur
 dicitur. quoniam actio non proprie motus subit, prout debet, sicut
 in presenti, sed improprie, et actus: quare non dicitur agens proprie
 motum, sed improprie; quod non opponitur sicut ratione proprie motus
 dicitur: motus habet rationem actionis; sed motus subitatur in passivo
 et actio. max 1°: actio est egressio tri ab agente, seu id, quod tri egre-
 ditur ab agente; sed ita se habet motus, quod non egressio tri ab agente
 sed ut quo. 2°: non motus; qui motus subit et passivus. de
 quo debet procedere argutum, non est id quod tri egressio tri ab
 agente per modum causalitatis illius; sed est id quod magis transit
 ad recipiendum tri productum ad agente: quare debet suppo-
 nere actionem, media qua tri ipse motus, quod tri ab agen-
 te egressio tri: sic que quibus se habeat ut quo non est per
 modum causalitatis agentis, sed per modum actus et exercitii motus
 Arg 4°: actio est motus tri; sed tri subiectatur in passivo:
 et actio. patet tri; quia motus debet se ibi ubi est
 cuius est motus. max 1°: actio est dependentia, seu egressio tri ab
 a causa efficiente; sed dependentia est motus tri agentis. 2°.

Confirmitur pro alia senta: ubi e actio, ubi denotatur, sed be-
no mat nrum actum: op e in no. sed nru e in passio: op = no
maam, et dicitur p m: e dependia; actua, extrinca, et dicitur
fieri, oomam. passiva, seu infactu et, no maam, et sub
eij dem nru omi, et Nam

Lo igitur ipso, ad in kligamur ac-
tionem, seu Causalitem Cause, intelligitur Dependia effi-
tus in fieri: quoniam per talem actio nem, seu Causalitem
producitur effectus, cuius entas in trince et per se, dependit
e a causa referente. ex quo dicitur Causalitem nec e
modum effectus, nec ipsum actuare, sicut in trince sed
illum actuare et in fieri, quibus ei suam entatem per
quam dependet ab agente = Per q dicitur ad in; quia
nru idem, ab actio ne denotatur actus extrinca, et elec-
tione: in trince vero a propria entate, in trince actio ne

De infito ~~de infito~~

Postquam dicitur, praxerit, Capitulo egerat de
modo, sequentibus de infito pertractat, qd totum ablat
uit libro. et quambis ipse abento solo ordine de co
disputaverit; doctores tamen Chablicii, qui Deo miserante,
alio ri lumine gaudent, abenta etia pora Dei aboluta,
de eius possibile, aut impossibile pertractant. dicitur qd
nec edo nobis insolubilibus implicatur, ad qd abstrusa
e, ut ignorum, et n suble infitum et ipse dicitur, fa-
katur. nec clarior, impro obscurior pene infiti, que de
infito scripta sunt, reditur dicitur: quare capto rate
de illa disputaturi, si pauca, clari tamen methodo, circa
eam propinemus. Verum enim vero, quambis animus eopro-
tendat, in ipso lumine ofendit: si quidem, qd certum sit hui

necessarius ad deum, quia deo rei, de qua disputatur, nulla
 fixa nulla stabilitate de unio de se inveniunt. quod eo modo
 dubile ne sit infirmum peruenimus, si infirmum de se negi-
 mus: et certum duplex infirmum de se, quae per manibus circumfer-
 nit, Una antiquorum Phorum, Altera Aristoteli, nihil stabilitatis ha-
 bet: si qui dem ea reiciunt ab obsequio, quae plures Phis sequun-
 tur: Ita ingentes, et pro eadem, ac pro eadem patitur agud
 constructores difficultatis, eas tamen, licet non ut fixas, alii quali-
 ter explorat proponam Aristoteli Phis, sic infirmum esse
 re: Cuius nihil est extra, id est cui nihil deficit, quia de se
 reicit Aristoteles textus hoc ex eo quod, Combis aliis adeptis
 non venit ordo deficit: nam, si sensus deus est, quod nihil peruenit ad
 integritatem infirmum, sed suam partem, sit extra ipsum, non
 de se Combis cuiuslibet, ipso perfecto, et pro, si quidem hoc ipso
 quod perfectum sit, nihil ei deficit, seu nihil quod ad integritatem
 et partem ipsius pertinet est extra ipsum: quod hoc est infirmum,
 de se Combis aliis adeptis. Si autem sensus deus sit, quod nulla
 alia res sit extra rem infirmam, tunc non Combis omni infirmo: si qui-
 dem adhuc data Una linea infirma ab oriente versus occidentem
 protracta, praerit dari alia infirma linea ab obsequio in orientem
 diem, sed Una linea erit extra aliam: quod dabitur alii que-
 re extra Una infirmam. Quam et ablata Una illa materia ea
 linea imaginata infirma, infirma remaneret: quod non sicut
 hanc additum pro non facit infirmum, sic ablato pro ab infirmo
 non auferitur, sed remanet infirmum; et tamen extra lineam illi
 infirmam esset illa Una: quod infirmum non praerit ea illa, extra quod
 nulla alia res sit.

Propter has alias que rone aliam infirmi-
 deum tradidit Aristoteles, dicens infirmum est cuius aliquid tempore
 est extra. Adversus quam si in verso ordo, eas tamen esse infirmas
 proponas; si quidem non venit ordo infirmo: nam, si idem pro se haec po-

verentur in ore essent sine dubio infra in actu; sed nihil esset
extra oia possibilia, ut ex ipis hinc patet: quoniam de oia infuso verificatur
quod aliquid illius semper est extra. Si in qua hoc proprie
proprietate est. Et Aquino hac de se dicitur esse infusum in
parte, de quo parte verificatur semper esse aliquid extra: nam quan-
tum magis datur, magis et magis veritas habendum. Secunda
notatur; quia infusum in actu, de cuius possibile, aut impossibile,
disputatur, sumus in defectum habemus = Nilominus, quicquid sit
de recta de se infuso, taliter traditam a Philo explicabili mus, ut qua-
libet ex fixam, et stabilem non vedamus; aliquid aliter intelligibilem,
ut quod dissimulata percipiatur, faciemus. Item tradita de in-
fuso per hoc quod sit cuius aliquid semper est extra, ut percipia-
tur combine infuso in actu, non ita intelligi dedit, ut extra
ipsum alia sit res: sed ita ut, quacumque parte infusae
apta, semper reperit in eo, alia et alia pars de novo accipen-
da, qui ad ultimum deveniatur. quos sit et extra partem, et par-
tem acceptam, semper alia et alia debet accipienda: quoniam
modum posito infuso in actu secundum numerum, quam un-
de aliam, et aliam unum numerum, semper extra numera-
tas remanent alia. Unde in infuso in quem erant de: idemque
intelligendum est de infuso in quolibet alio genere subiecto, quantum
qualitas. Hoc totum supposito, infusum dividitur in infusum
in oia genere, seu per essentiam: et est illud, quod esse, et essentia in oia
genere semper habet aliquid extra. et huiusmodi infusum est Deus.
et infusum in aliquo debet in oia genere, in quo caret non quam-
vis habet alia ratione hinc claudatur, ad modum quo si daretur linea
in huius genere infuso, caret non verus logicum, quamvis verus
talem hinc limitaretur. hoc quod infusum, si in se comparatur,
dicitur tale secundum quid, quamvis in illo genere infuso simpliciter
debeat appellari. Non adverte Angelum de oia infuso in secundum
quid aut negativum; non quia in partem partem habet, sed quia
habet oia. partem debet in huius specie, que tamen sita est.

Aliud infirmum negatibz arguatur sicut finis, scilicet sua salus et
tam exigua, ut nihil, qd finis aut infirmo possit habere; ut punitum
in ea, quod in suam exiguam entitatem finis n̄ potest, sed potius infirmo
ē finis: sed ex hoc ex imperfe oritur, nullus de eo dubius procedit
hij cogitur promissis, ut ad vobis hanc accedamus, sicut

¶ Unica

Am De pota Dei absoluta dari possit infirmo
in actu; supposito qd proponitur

Preterea Thomae n̄ loquitur de infirmo in pota titulis manifestat:
hoc eni de facto dari, deo (sicut vobis scripto) fatetur: quippe nulla
datur res, cui Deus magis et magis tribuere n̄ possit. quare de
infirmitate in actu non dicitur. Circa q̄ etiam extra dicitur hanc
ponam tale de facto n̄ dari; cum de facto nulla sit res, quae
satis finitibus n̄ claudatur. Am autem ex infirmitate nulli
mari sequatur, nisi loco dicitur. nec de oī infirmo in actu,
adhuc in spectu pota absoluta Dei velle procedi qm: quonia
Certo certus mihi ē, nec de pota absoluta posse dari creaturae
essentiae, seu in a linea infirmam: esset eni Deus, quae propter
ad infirmum in aliqua determinata linea reducitur q̄ la senta
defendit dari posse de pota absoluta Dei infirmum in actu
aundum extensioem infirmitatem, aut multitudine. ita Du
randus in 2o di 44, Vazquez, Urzad, Arriaga, et alij
ea absolute docet repugnare infirmum in actu in quacunque
linea, aut gere de infirmo, adhuc in spectu pota absoluta
Dei. ita d' Thas pluribus in locis, quae eius disipuli sequuntur, sed
quoniam pro vnoquoque gere aut, specie speciales vone affert
possunt, diuersis modis, nonim sit. sicut

1a Conclusio

Absolute repugnat infirmum in actu. Itat ex Dico
qui quodlibet est d' art 1o ait: sicut deus n̄ potest facere
equum rationale, ita n̄ potest facere eni actus infirmo.
sed quacumque in spectu Dei pota, finis n̄ potest

equus rationalis: quonia extrinsecus importat.
q̄ = Rone pr: de vastu diuina opora ē q̄ exauriri
nequeat; sed si produceret infinitum in actu auxauri
retur: q̄ nequit illud producere. mirpr: illa opora ex
auritur, quā nil amplius producere potest; sed si omni
pora produceret infinitum, nil amplius producere posset: alia
q̄ productum erat in esset infinitum in actu: q̄ esset
Adversus q̄ quālibet Deus produceret infinitum in aliquo
gere, aut specie determinata, n̄ exauriretur diuina opora;
quia adhuc posset plura in alio gere, aut specie producere;
quemadmodum potest Vḡ infitio hominum, adhuc posset
Deus plurima alia intra alia species producere: sed
hoc idem iq̄ dedit oporam exauritq̄ circa speciem horū
Vḡ, ut nulla iq̄ ultra producere posset. sed hoc implicato-
rum ē: alia opora n̄ esset; ut posse Virtutis, quā aliquidem
rum, et limitationem haberet: q̄. 20: si hoc possibile ē, possi-
bile erit Deum producere infinitum in oigere; sed hoc possi-
bile n̄ ē: q̄ nec illud. mirpr: nulla alia datur re quā
in 20 ac in 10: q̄. ampr: idem repugnat 20, quia datur
tur creatura ad quam virtutem oipora, eam que exauriens;
sed eodem modo repugnat q̄ datur alia qua crea in ali-
quo gere ad quam virtutem oipora circa illud q̄. 20 =
Ad Papam in eo quoniam dicit oporam exauriri n̄ quia
formam habeat, sed quia iq̄ habet effectū ad quatum, et qua-
liter ab opora exigitur. et ratio ē; quia opora talis di-
citur, quia oia potest, quae fieri possunt; sed potest in fito
nil amplius fieri potest: q̄ n̄ erit in rationem opora;
ē: n̄ de rone opora n̄ ē posse producere ut dixerim;
sed plura, et plura; sed in eo exente n̄ potest plura et plura: q̄
n̄ haberet effectum qualiter ab opora exigitur = 20:

si n̄ dicitur exauriri oīpora quia finem h̄ abeat. q̄o potest
 amplius producere. q̄o n̄ erit inf̄ finem ad productū ē = 3. tall-
 per dicitur oīporam oī posse, que fieri possunt; ut nunquam
 assignari possit vltimū, q̄o fieri potest respectu illius; sed incipere
 potest. Sed et haec assignari: immo n̄ potest assignari vltimū aliud
 q̄o facere potest. q̄o. Si fortū dicitur quod posito quo cūque inf̄
 potest Deus plura illius annihilare, et iterum reproducere, quo se-
 nec ut oīpora n̄ exauriretur = Ita ē. n̄q̄ in primis in secūdo exau-
 riam oīporam ad vltimū progrediendū, q̄o in combien/ vltis quere-
 fabilitate = Dei r̄de. recurrere se ad nihilum, quācia saluā-
 de virtutem Dei productiva ē recurrere ad omnia alia ad saluan-
 dam virtutē motalem oīporū, q̄o nec licitū, nec rationā ē: q̄o ad-
 mitti n̄ debet. Vt autem plane combineatur n̄ posse poni inf̄ finem
 actu; et pr̄ter illud r̄de ē oīpora exauriri circa aliquod
 q̄o, seu n̄ posse plura, et plura infra illud q̄o. v̄re quo manifeste
 se inf̄ p̄ter illud n̄ ē inf̄ finem in actu, hoc p̄ter rationis: p̄ter
 m̄ inf̄ in actu ab adueni/ ex cogit. haec q̄o n̄ potest vltimo so-
 luti ex multitudine h̄ij: alia inf̄ finem n̄ potest, quoniam h̄ij ad-
 tum fit inf̄ finem n̄ facit. q̄o debet v̄re ex multitudine inf̄ finem; ita ut
 eius medietas, et medietas medietis inf̄ finem essentis.

Hum sic: q̄o
 potest dicitur illis mediis inf̄ finem superadere alias medietes inf̄ finem.
 q̄o et poterit posito quocūque inf̄ finem adueni/ conficere, et super-
 adere innumerā multitudinē in h̄ij. q̄o nec exauritur illa
 oīpora, ut patet, nec illud esset inf̄ finem in actu, sed in potestate q̄o
 p̄ter: illud ē inf̄ finem in potestate, cuius n̄ pot sunt partes, sed plures
 et plures v̄re in inf̄ finem, ita ut nunquam ad vltimū venia-
 tur; sed t̄le esset illud in h̄ij conficere ab adueni/, et a nobis pro-
 nunc admissum, ut ex rationis facto plane combineatur. q̄o
 lo ad vltimū v̄re tale inf̄ finem repugnare.

2a Conclō

Repugnāt inf̄ finem in actu secūdo magis n̄ videtur aut

Ex his sequitur. pr. rone de sumpra ex Dna la par 97 art 3
in hac pa redacta: requiratur idem corpus esse mobile, et inmo-
bile, sed corpus in se habet motum, magis autem ex se, est mobile,
et inmobile: quod mixtum quoad se habet se habet, quia mobile est
et aliam proprietatem corporis, quoad se habet non est mobile motu
recto; aliunde nec circulari: quod mixtum pr. postea probatur mix-
tum rectum est in ordine ad aliquod spacium occupandum; sed corpus illud
in se extensum debet supponi in eo spacium occupare: alioquin
in se extensum non esset: quod requiratur et motu recto. Quod autem
est motu circulari repugnet, quod a dno mixtum principaliter pr. motu
circulari est ille, medietate quo una pars per se venit ad locum alius
partis sibi oppositae; sed hoc repugnat partibus corporis in se extensi.
quod est repugnat motu circulari. mixtum pr. partes corporis in se extensi
se distans in se inter se, sed nulla pars in se distans ab
alia per se potest ad locum alius, quia ad hoc in se partem
se distans requiritur: quod repugnat ad hanc, corpus illud est mobile
rone huiusmodi, et inmobile rone extensionis in se, quod non repug-
nat, quia non secundum eandem rone, sed secundum duas, et est
compositum: ad motum quo non repugnat ad corpus mobile ponatur in
tali dispositione, ut nec motum, nec aliam operationem mobilem
exercere possit, ut in corpore Christi in Eucharistia patet: sed
Dna est: id est iuxta se habet repugnat idem corpus esse mobile, et in-
mobile per se, et rone huiusmodi; sed hoc tali corpori combire: quod
mixtum pr. id est per se, et rone sua inmobile, cui per se, et ab intrinseco
repugnat motu; sed tali corpori per se et ab intrinseco repugnet
motu: non repugnat motu per se, et ab intrinseco extensum, quod corpus
in se extensum per se et ab intrinseco exigit: quod non. licet exercere mo-
tuum, seu mobilitatem actualiter possit separari, proindeque possit
dari corpus radicaliter mobile et actualiter inmobile, quia
possit per se ab eis separari: non tamen potest facere quod per se
repugnet: sed mobilitas localis est partes corporis quae sunt. quod per se
non potest a Deo corpus aliquod, cui talis mobilitas repugnet, sed corpus
in se extensum repugnet, ut statum manet: quod repugnat tale
corpus

scilicet

Si autem dicatur posse non ab illo Corpore suffere partes aliquas
 ex quarum defectu moula remaneret. Contra est non ablati
 illis partibus, et manent Corpore sibi; aut in se? non est quia infi-
 tum per ablationem sibi non fit sicut: ergo remaneret infinitum, sed
 Corpore infite extensum exigit occupare infinitum, et sic in se aliis
 infite extensum non est: ergo nunquam posset moueri. Ergo in
 seitur quod Corpore illud idem spacium occuparet ablati partibus, ac antea,
 ad requisitum videtur: ergo cum circa hoc incombentia expositione
 infiti sequantur, ad nihil videtur

3a conclusio

Requiritur in se in actu secundum multitudinem quod intelligitur
 est, sive multitudine ex numero premitale, si de transiuali conueniat.
 pr: implat multitudine in aliquo genere quod non sit etiam in aliqua de-
 terminata specie, ut docet Aristoteles quodlibet II art 2: qui proha-
 beret etiam determinatam, que per aliquid speciem numerum: sed multo
 numerus est in alio genere determinato multitudine, aut numero: quippe
 numerus, aut multitudine est quod ad speciem numerum, aut multitudine:
 ergo quelibet multitudine debet esse in aliqua specie determinata numerum.
 sed multitudine in determinata specie requiritur esse in se: ergo re-
 pugnat multo in se. mixta pr: ratio speciei determinata
 numerum summius ab Ultra Unitate, que cumque illa sit, ut dixi-
 mus in metha: sed Ultra Unitas requiritur in se,
 que non, seu Ultra Unitas non. Si admittit: ergo multitudine in determinata
 specie requiritur esse in se. Confirmitur: numerum dicitur ille, qui nu-
 merari potest: quippe iuxta philosophum numerus est multitudine men-
 surata per Unitatem: at infinitum nec numeratur, nec numerari po-
 test: ergo = 2o: ablata quacumque Unitate a numero, aufertur numerus:
 sed ablata Unitate a numero infinito, non aufertur species numerum
 infiti: ergo requiritur

4a conclusio

Requiritur in se in actu secundum intensiorem pr: qua-
 litas, cuius est intendi, dicitur eodem adhiberi in quo recipitur: ergo
 requiritur esse in se. Na pr: pr: qui requiritur esse in se
 in se, quale exigebatur a qualitate in se. h: quia qualitas

dicens ordem ad luby, ipso orde li maretur. sed qualitas li
mata nequit et infita, ut ex se patet: op. sum; quia po-
tet dari gratia, que de genere qualitate, infita in actu: posset que
aliquis viator ita huius sanctus, ut magis sanctus et non posset,
nec posset curari; hoc dicendum est: op. 1

Quia posset Deus producere lumen glorie infite intensum, ly
de genere qualitate sit; sed hoc repugnat: op. mir pr. si dape-
rit lumen glorie infite intensum, posset huius creatus medio
eo infite videre Deum, ipsumque comprehendere; sed hoc
repugnat: op. 2. Quamvis pro cuiuscunque infiti in parti-
culari repugnat specialiter rationes a potueri mus. ratio tamen co-
muni in se de posita de omnibus probat. sed quoniam solum
probat repugnantiam ex combinanti exa divinam oportam; ita
alia ratione comuni; que repugnantiam ex parte creati in partem proban-
tur: op. 2. Quod opponitur conceptui essentia creati repugnat

creati; sed infiti in quocunque genere opponitur conceptui essen-
tia creati: op. mir pr. ratio actus puri opponitur conceptui essentia creati,
cui sit proprium Dei; sed creati infita in aliquo genere, esse
actus puri: op. mir pr. creati infita in actu in aliquo
genere non habet et potestatem ad aliquam personam illius generis:
aliam non esset infita acti in illo genere; sed creati non habent po-
testatem esse actus puri: op. 2.

Si autem dicas, talem creati in alio
genere dicere potestatem, quod Deus non combit; quia in nullo genere
dicit: ita est: repugnat creati, que in aliquo genere sit actus
purus; sit quamvis creati in alio genere dicere potestatem (quod
grati admittimus, si melius statuto quod in aliquo genere esse actus purus)
in illo genere, in quo eam non dicit, esse actus purus: op. mir
pr. postea potestatem mihi: sicut de conceptu Dei est in nullo genere dicere
potestatem, ita de conceptu creati est dicere in omni genere; quia
in omni creati est: op. 2. in mir principalis pr. sicut de ratione in se
est aliquid semper sit extra; ita de ratione actus puri quod non ha-
beat potestatem; sed si creati in aliquo genere haberet semper
aliquid extra, esset in illo infita, quamvis in alio genere hoc non
haberet ut aduersarij dicunt: op. 2.

solvuntur arguta 107

Arg. 1o. dari in finem in actu nec repugnat ex parte Dei,
 nec ex parte Cre. & oportet dari. aut quoad partem pr. Vir-
 tus divinae opponi potest est infinita; sed virtus infinita potest pro-
 ducere in finem: quod non repugnat ex parte Dei. quoad partem
 pr. posita quante de infinita existentia, adhuc foret ista secunda
 etiam, et daretur de re et alia: quod non repugnat ex parte Cre.
 Confirmatur: si Deus operaretur ex necessitate naturae, produceret in-
 finitum in actu; quia operaretur secundum virtutem suam potest: quod
 nunc libere operando potest illud producere; quia per liberam
 operationem non minuitur virtus divinae de potentia & arguuntur
 repugne in ex parte Dei, quae ex parte Cre. ex parte Dei; quia
 ex virtute divina opera in illo genere, et amplius in eo produ-
 cere non potest, quod est contra rationem operantis: quia de ratione huius
 potest amplius et amplius sine numero producere. Quare virtus
 infinita Dei saluatur per hoc quod potest producere infinitos effec-
 tus sine numero, ita ut nunquam per viatur ad ultimum: quod non infi-
 nitum in actu, sed in potentia dicitur = ex parte Cre.; quia ex ratione
 huius est ex operantis potentiam habere qua caret si indi-
 que genere infinita esset ut patet = Ad contra dico, quod quibus
 Deus operaretur ex necessitate naturae, non produceret in finem in actu
 quia ex parte Dei repugnet: ad modum quo licet virtus divina
 habeat virtutem ad operandum in finem: taliter non daretur, quia repug-
 nat ex parte naturae humanae. **Responsum:** sed virtus infinita Dei
 potest producere infinitum in actu, ita ut dicitur ad ultimum: quod falsum
 est solutio. minor pro: virtus productiva Dei potest producere effectus
 et ea proportionata; sed virtus infinita in actu, et in potentia esse
 in proportionibus ad divina opera: quod minor pro: virtus finchate
 in opera, est effectus, seu virtus potest Cre.; sed effectus, seu virtus potest
 divina, debet excedere infinitum ab operante Cre. quod in finem, in potentia
 non est effectus proportionatus ad divina opera. **maior pro:** iniquitas
 Munk, qui patet in actu: dicere potest, ita ut non deviantur ad ultimum,
 in quo ratio infiniti in potentia sita est

Ad rdo 1 et 2 mi. ad p[ro]m[iss]i[on]em conc[ess]i[on]is p[ro]p[ri]i, nego nam. p[otes]t
eri[us] diuina quam si n[on] p[otes]t p[ro]ducere infir[mit]e in acti[one], sed
in p[otes]ta; longe excedit creat[ur]a p[otes]ta: tum; quia mod[us] p[ro]ducendi
diuine orig[is] e[st] infir[mit]e, saltem manifeste sub[st]rahe, et in se q[uo]d
n[on] habet p[otes]ta creat[ur]a. tum; quia p[otes]ta creat[ur]a in aliquid g[er]ere, aut p[er]
c[on]d[uc]tu nam tant[um] p[otes]t p[ro]ducere: orig[is] erit diuina in
orig[is], siue sub[st]rahe, siue accidenti[um] — et quidem argu[er]e n[on] debet
de p[otes]ta, et inspecta p[otes]ta Dei absoluta, sed de facto id i[n]u[er]ere
debet p[otes]tat, q[uo]d tamen Adu[er]s[us] n[on] dicent

Arg[um] 1o: quid quid
p[otes]t e[st] p[ro]ducere, p[otes]t p[ro]ducere a Deo; sed p[otes]t e[st] infir[mit]e p[ro]du-
ci: q[uo]d p[otes]t p[ro]ducere a Deo. max[ime] ita e[st]; quia p[otes]t dici-
tur tale p[otes]t p[ro]ducere a diuina orig[is] p[otes]tatem e[st] p[ro]ducere.
mir[is] p[otes]t: oia p[otes]t p[ro]ducere p[otes]t; sed oia p[otes]t p[otes]t p[otes]t
infir[mit]e: q[uo]d p[otes]t e[st] infir[mit]e p[ro]ducere. max[ime] ex ip[s]i[us] p[otes]t p[otes]t mir[is]
ex eo ita, q[uo]d si infir[mit]e n[on] sunt fita erunt p[otes]t p[otes]t p[otes]t
assignari cert[um], et determinari n[on] p[otes]t p[otes]t p[otes]t p[otes]t
Dei aliud quicquam p[ro]ducere, et fita habeat, sed ex ip[s]i[us] p[otes]t
cert[um] tum; at hoc absurd[um] e[st] inter error[um] v[er]it[ate] si samna
ty. q[uo]d oia p[otes]t p[otes]t p[otes]t p[otes]t

Confirmitur 1o: qui d[icit] quid Deus cog-
noscat p[er] sua scientia, p[otes]t p[ro]ducere p[er] sua op[er]am; quia
n[on] minus infir[mit]e e[st] Dei p[otes]ta qu[am] Dei scientia; sed Deus cog-
noscat infir[mit]e creat[ur]a p[otes]t p[otes]t, nulla sub[st]rahe p[otes]t cog[no]scere Dei: q[uo]d in-
fir[mit]e creat[ur]a p[otes]t p[otes]t p[otes]t, nulla sub[st]rahe p[otes]t eius causa
tatem = Confirmitur 2o: diuina cog[no]scere n[on] exauritur p[er] hoc q[uo]d cog-
noscat simul oia p[otes]t p[otes]t: q[uo]d nec diuina orig[is] p[otes]ta exauritur
p[er] hoc q[uo]d eas p[otes]t p[otes]t simul = Im[mo] argu[er]e aut[em] dist[inct]e et
p[otes]t p[otes]t cog[no]scere diuine orig[is] n[on] rone[re] fere enone andur
Ad illud
tamen Ad rdo absolute mi. ad cuius p[ro]m[iss]i[on]em transacta mani[us] qu[am]
alioqui dist[inct]a erat dist[inct]e mi: oia p[otes]t p[otes]t p[otes]t; oia sol[us] De[us]
sumpta, n[on] ex sup[er]stitum: diuine, p[otes]t p[otes]t p[otes]t accepta sed dist[inct]e

sunt infinita infinita, et quatenus continent hoc ad extra, potius
 actualiter, et per inclusionem actualem infinitarum finitum, nego
 mi, et nam = totum quod omnia possibilis sunt infinita infinita requiritur
 aut alienari aliquam unam collectionem, in qua collectione, et simul omnia con-
 tinentur; quia quod dicitur infinita infinita sit potius non ad totum, sed ad plura et
 plura, hinc est, quod quacumque collectione assignata, semper semet
 alia, et alia sine modo assignanda. Et hinc stat non toto Caelo distare
 ab errore Uicelii; quippe istud a nobis infini infinita respectu possi-
 bilis, nulli actu, et delectationis numerum assignamus; qui potius ab eo
 alienando suscipimus, ut salvemus rationem infini infinita assignare
 non posse, si quidem modum possibilis actu sit adicimus, si factus
 infinita dicemus = Ad 1^{am} R^o, dicitur quod potius producere posse
 quod quid per se suum cognoscit producendum, et eo modo quo producan-
 du cognoscit: Cuius divina Cognitione non cognoscit infinitum infinita ut
 producendum simul, et collectione; quia hoc repugnat quod supra
 infini infinita, sed distributive, et sic esse, ut semper sine
 hoc producendum; hinc est quod infinitam collectionem actu, nunquam pro-
 ducere potest. Quia, non solum respectu productionis Dei non datur talis
 collectio, sed nec respectu Cognitionis; ita ut ex parte Dei, seu ubi talis
 Cognitionis respondeat aliquam collectionem actu infinita, propter eandem rationem;
 quia nempe quacumque collectione assignata, sive ab actione produc-
 tiva Dei, sive ab eius Cognitione; alia et alia sine modo malet assignan-
 da: quod nulla imperfectione provenit ex parte Dei: quoniam nulla est
 imperfectione in se cognoscendo rem modo, que cognoscibilis non est, ut
 ex tractu de ente sonis latet. Stat.

Et hinc stat ad 2^{am} R^o, nam de
 multis potius, non nam, que de potius sonis, procedit. aliud
 enim est, quod Deus videat simul omnia possibilis, aliud quod videat omnia po-
 sibilis simul. 1° Deus est; quia hoc solum denotat unicum actu ea vi-
 dere, eo modo quo visibilia sunt. 2° est simpliciter; quia hoc denotat
 omnia esse simul in una collectione, quod est non solum infini infinita.

Preterquam quot, quamvis dederetur dari similem Collectionem respectu
 legum diuina, qui ex hoc inferretur legem diuinam exauriri, ca-
 di non potest, nec sequeretur quod, si similem Collectionem daretur respectu
 diuina, oportet, hoc non exauriretur. Et ratio est; quia leges, speculatiua
 non respicit possibilium, ut sunt in seipsis, sed ut representata in aliqua
 specie, nimirum in esse diuina, in qua simul omnia representan-
 tur itaque inacta, in qua non tam sunt creaturae, quae ipsa creatrix
 esse; et in qua tantum cognoscitur habere simul virtutem ad produ-
 cenda possibilium, licet non simul. at vero diuina opera productiua
 inacta sunt creaturam, prout sunt in proprio esse: et licet in proprio
 esse sint infita infita, de cuius ratione est non dari simul, sed successive,
 hinc est quod per ordinem ad diuinam opera, similem Collectionem dari requirit
 legem a modo cognoscendi simul ad modum producenti sepe
 ma est illatio. certe enim Deus cognoscit simul hodie mundum
 et diem creaturam; qui tamen eos potest simul producere, et
 militer simul cognoscit contradictoria; qui tamen ea simul
 ponere potest; pariter dicendum est de omnibus oppositis: quod licet
 videret omnia possibilium simul, non tamen posset eos simul pro-
 ducere. et ratio est; quia non videt ea ut actu simul producentia
 sed successive. dicendum tamen est, nec respectu legum diuinam
 similem dari legem terminatiuae, et ex parte obiecti, ob rationem
 datam.

Reply: Deus cognoscens omnia possibilium licet non collectiue,
 sed successive, ita ea cognoscit ut omnia usque ad ultimum possi-
 bile. Non est si hoc 2. quod daretur aliquot possibile, quod subsexpre-
 quat legem Dei, et respectu cuius Deus ignorantiam pa-
 riatur. si bonum quod daretur collectio talium possibilium, quae non po-
 rest non esse infita actu respectu legum diuinam; licet omnia simul,
 quae infita in potentia sunt respectu productionis, coexistant
 diuinae legem confirmatur hoc: si omnia possibilium simul, et unica
 Collectione ponerentur in actu, daretur infita in actu eius.

Temp. 2. 2. si oia sunt existentia oblique indiuidua Cog. Uni
ca Collectione dabitur in actu oblique, quo oēs res pones
emittantur. anq. e. certum; quia tunc o. dabitur recurrit ad 30
liberum aliorum; nq. Ultra oia possibilia indatur aliud: 2. 2.
quo oritur alia impu. natio: siquidem o. q. eorum, extra que n.
e. aliud, potest fieri Collectio; sed extra oia possibilia n. e. aliud: q. q.
est fieri Collectio posituum. et creditur arguam. De Deum ita cogno-

vere oia possibilia, ut Ultra n. cognoscat; n. defectum boni hui-
us, quo sensu appropiam arguet; sed quia tale possibile Ul-
tum indatur: nq. quocumque pro Ulro asignato, adhuc assigna-
ble e. aliud et aliud. U. que in infitu sine no. = Per q. Mat. ad

U. q. ex cuius hypothesis anteq. sequitur talia possibilia posita in
actu fore et n. fore infra in actu; est quidem, quia cu. supo-
nat positum in actu o. producibile, Ultraq. nihil amplius pro-
ducibile datur, exauritur divina opota, que per nihil fore.
Exauriri potest. n. forent; quia, qualicumque Collectio negati-
ua in re, alio infitibus infitis restarent

maam: o. q. eorum, extra que n. e. aliud, potest fieri Collectio ne-
gatiua, ita ut extra ea nihil sit, sed maam: positiua subdip-
si sunt fita q. actu, quam pota, de maam: si sunt infita in pota,
neq. maam. et de sa miri, ne iam = Itaque eorum, que in
re sunt impota, qualiter possibilia, nulla potest fieri atq. ota
Collectio positiua; quia infita in pota nunquam e. t. et Ultraq.
qualiter requiritur ad Collectionem: sed quocumque assignato, aliud
et aliud e. assignabile: potest tamen dari Collectio negatiua; que
n. certum e. extra oia nihil dari

Atque denique: n. repug-
nat gratia infite intensa, neque ex parte infidentis gratia
cu. hic sit Deus, qui infitis virtutibus e. nec ex parte operis, que e.
suis participatio neq. diuine; nec ex parte subri recipientis gratia,
quia hoc e. pota deessentialis, que infita e. si comparatur ad
tem infita: q. n. requiritur infitum secundum intensio non
confiteri: gratia habitus xpi. domi. fuit infita: n. quia e.

linea mensura; ut dicitur ex illo l. 3. n. omni ad mensuram
quod dicitur in libro primo. n. quia gratia Christi se extendit ad iustifi-
candos. sicut in libro primo, si darentur; sed qd. se extendit ad iustifi-
candos. n. qd. n. quia si esset finita, posset amplius intendi, qd. gra-
tia theologice negant. n. duntaxat; quia si finita esset, posset gratia
aliorum horum ita intendi, ut ea adaequaret; sed hoc implatur. qd.

Ad arguta n. ant. repugnat enim ex omnibus Cap. n. h. expor-
te Dei, qui cu sit infinitus, exigit posse semper producere qd.
per se rem, et per se rem usque in infinitum sine no. ex parte gratiae,
quia cu sit quod participatum, essentialiter exigit esse finem. ex parte
subi; quia infinitum non proportionatur cu subiecto suo, quale est pota
obedientialis, licet in ratione pota passiva recipitur, imposita in pota
sit, qualiter magis et magis intensam recipere potest
Contra hanc opinionem dicitur in 3a parte q. 111. art.
11. Cuius doctrina respondemus: ad qd. ant. ad Cuius q. 111. art. 11.
Verba illa intelligendo esse de dono communicationis filio ab iustis,
sicut nra divina: s. de dono communicationis humani in hoc qd. per
sona Verbi Unigeniti: Et etiam potest intelligi quantum ad extensionem
gratiae; quia cu in alij hominibus se extendat ad effectus debet minor: quo-
nia alij datur sermo sapientiae, alij sermo scientiae: alij gra-
tia curatio num. alij dispensatio spirituum. diuidentem Deo in
gulis prout dicitur; Christo tamen sine mensura ad totos hos effe-
ctus simul datus fuit. Ad 2. Ro. Gratia Christi se extendit ad iustifi-
candos, in libro primo, si darentur, ob communicationem ad personam Verbi,
cui anima Christi fuit unita. Ad 3. dico, gratia Christi non potest theologice
amplius intendi in genere magis; sed in genere qualitatis de
quo in presenti. Ad 4. dico, nullus horum gratiam quantumlibet cre-
cat, gratiam Christi adaequare potest: n. quia infinita sit, sed quia se
habet ut gratia Verbi respectu particularis; et sicut Verbi obij
respectu virtutis certis, quae, quantumlibet finita, Verbi nullius certis, quan-
tumlibet crecat adaequare potest.

Ex dictis dicitur ad aliud arguta q. 111. art. 11.
Dicitur, quod potest Deus producere creaturam cuius perfectissimam, ex tra quam
de ipsa se esse possit; hoc enim requirit n. esse infinita in actu, cu sit nra

illam per se, qua in se excedit. et alia, alia per se maior
 habili n' sit = Constat, inquit, inq' talis crea. n' p'nat; Cui quacunque
 quacunque parte p'cedit, a seipis, Cuius est maris, et maris per se
 inter Nat' de aliud de omnibus Coep'atio n' d' h'oy, et Angelorum, quos
 Deus infitas Coep'at. Nat', inquit, nam Cui solus h'nt infite in p'ra, eodem
 modo h'ac de Creatur' disputandu' e' = Sufficient' dicta ne negans in-
 fitum, infitamq' ordiamur. qui plura d'li d'rat Consultat n' n'q' h'ore
 qui, quamb'is lato Calamo id p' tractet, ad alios Authores latius videh-
 tur nos remittit et illi d'it ad alios, et sic in infitum = Sed h'ic
 disputari am v'ix infitum possit e' maior' alio: sed quoniam e'
 h'ic n' r'ponente, e'q' relinquo

LIBER QUINTUS PHISICORUM

Libri hunc in 14 Capita distribuit Phys. in quoru' 9 h' agit
 de loco, ut p'ore mensura extrica motu, et t'ny motu: et quonia' locu'
 Vacuo opponitur, et Contrariu' eadem sit rax, in quatuor sequentiu' de
 Vacuo per tractat, postea que t'ny d'umit libri disputari de tempore; quia
 e' motu' mensura, et o' motu' sit in tempore, e'ly Vestigia sequen-
 ty sit

Dispu^o prima de loco et Vacuo

Locum existere in debis vocari n'licet Cui quotidie experiamur
 Corp' de uno ad alium locum moveri, sed ut clare procedamus aucter
 h'ndu' e', multiplex p'ore aliquid e' in h'ic. p' p'rimu' m'it in, qualiter

Hic de quibusdam locis, in quo et dicitur. De defectu qualiter subire, spirituales
 sunt in loco, taliter ut in loco locatum sit in toto loco, et totus in qualibet parte.
 dicitur tamen de in loco de situate, quia a tali modo essendi, ut ad alios in loco
 seu defectu, vel ad illum locum, ut in alio sedem naturaliter esse non possit. 2° potest
 esse in loco loca mentaliter; qualiter corpus Christi est in Eucharistia de
 cuius admirabili modo essendi se ha ex proposito agemus. 3° Circum
 scripturae, qualiter corpus quantum est in loco per convenientiam suam
 ad locum; ita ut totum locatum totum loco, et pars parti correspondat. hoc
 est loco circumscriptus, qui tota rebus, moribus, et exteriori combit, eo
 quod ipsum ipsum circumscriptum, seu circumdantur, de putatur in presenti
 deo que sit

1° quid sit Locus

Quamvis alibi loca de se ledimus; quia tamen ibi dicitur de
 eo agimus, nunc ex proprio quid sit de putamus, ut alique difficultates
 que circa ea referunt, solvantur. quia sunt de quibus dubium
 habeant ne vorem loci. Est spatium illud, seu intervallum, quod corpus
 locatum media sua parte occupat et quod cum ipso corpore penetratur,
 ut alique existimaverit. Hic modo mitigando, et tamatione,
 qui existimant de se locum in spatio quodam imaginario existere
 in se locum, et locatum. Verum hoc opinio tanquam falsa recitur: siquidem

tale spatium requirit esse accens, neque subita: quod purum scilicet non accens,
 quia accens requirit esse sine subita. non subita corporea; qui hoc naturaliter
 impenetrabilis est; non in corporea, et spiritualis; quia hoc caret dimensionibus,
 et extensione necessaria, ut corpus circumscriptat, et ambiat. 2° Hic
 dixerunt locum consistere in ubi intrinseco, quo res virtute foris in loco sit
 tenet. sed hoc opinio etiam a veritate recedit: nam locus est quid extrinsecus respectu
 locati, et sit eius extrinseca mensura; sed ubi est quid intrinsecus locato: 2°

2°: quia ubi resultat ex adstantia locati ad locum; sed quod ex loco
 resultat locus requirit esse: 3° locatum, seu corpus recipitur in loco
 sed corpus, seu locatum non recipitur in ubi; sed potius a contra ubi recipitur
 in loco: 4° Communis tamen thesaurus docet sententiam, quod locus est ubi
 mensura corpori dimensio immobilis se ante cuius exploratio manente

duplex est superficies; Una que Concava dicitur; alia que Convexa
appellatur. Saepe Ultra superficies corporis Minenti, Nullo modo, secundum quam ha-
bet Capacitatem ad locatum Minenti; quemadmodum superficies interior Nervi, se-
cundum unquam aquam dicitur, immediate que aquam attingit. Super-
fies convexa est illa superficies corporis locati, secundum quam immo diate attingit
est locum. his personis ut

Nostra conclusio

Locus phisicus est Ultra superficies corporis Minenti, in mobili lo; ex cuius
est explicacione deducenda est ratio. videtur particula Ultra superficies denotat
loquim illa superficies, que est Coniuncta loco; sed quae habet locum debet habere
rationem loci. Ratio de huius ratione est immutabile atque esse locatum
Quisque existit in superficie; particula corporis Minenti excludit quo-
cumque spatium imaginarij Circumstanti locatu. particula in mo-
bili, denotat locum debere esse fixum, modo locato; nam quando movetur id
quod rationem loci habet, talem rationem amittit, et rationem locati operat. Particula

Locum maris explicacionem in mobili lo; indicat; quod si nihil ei
potest esse in mobili lo; esse locat. Et quod Ultra superficies se attingenti
locatum Nullo modo est. Aliqui Auctores loco se apponunt se, ut magis
explent quod ratio loci solum illi est superficies locanti combit ad duplica-
tionem superficies Ultrarum locanti. quare in hoc explicandi modo
locus, et est Ultra et in Minenti superficies: se respectu attingenti locati.
Ultra respectu infimi locanti. Unde supremum infimi attingit
infum supremi. Circa quod parum disidij; quia utraque explicatio in idem
considerat.

ajudo

Deus pro do. locus phisicus debet esse aliquid reale Con-
locatum; sed nullus alius pro se Ultra superficies corporis locanti
hoc habet, ut ex experientia, et impugnat aliam sententiam.
Dicitur: est confirmat: locus est, qui saltem locatu Circumspicit et
adequat, illum immediate attingenti per se mensuram partem Mi-
nenti; sed hoc combit Ultra superficies corporis Minenti; est Ma-
huc habet rationem loci.

Alique objectiones Minenti Minenti
dicitur lo; locus est immobilis ut nos fatemur; sed Ultra superficies
corporis locanti non est immobilis: quod locus non potest in ea. Min-
pr: Ultra superficies corporis locanti aer combit est Ultra superficies
que: et Ultra superficies locanti, seu Circumspicit locanti, non

Utra superficies aeris; sed Utra superficies aquae, Utra
que superficies aeris n̄ sunt immovē. Continue enī dilata-
buntur: q̄ Utra superficies corporis locantis n̄ ē immovē-
lis = Confirmitur. potest Variari Utra superficies corporis inerti-
sque Variari loci: q̄ n̄ dicitur in Utra superficie corporis inerti-
sque pr: superficies circumdaty arborem existentem in aqua, in-
terius Variantur; et tamen arbor n̄ mutat locum: q̄. Hoc ar-
gumentum nullam difficultatem habet. pro cuius huius inter-
dum ē, qd superficies potest dupliciter considerari. 1o secundū
se, et prout dicit suam extensionem; quo sensu fundaliter
et de maali se habet ad rōnem loci. 2o prout formaliter dicit
rōnem loci: ad qd, supra id qd habet esse requiritur qd dicit de
se mitam rōnem disty ad Centrum terre, et ad polos mundi,
ad puncta fixa, in quibus, tamque in gemino axe, q̄ly
motu Circulari oēs partes mundi girat. Qua doctrina inte-
lecta de qd in his casibus Variatur Utra superficies maali-
ter sumpta, n̄ vero formaliter accepta; quia pars aquae, et aeris su-
perius semper manet ad eandem distantiam, ad Centrum terre,
et ad polos mundi. manente igitur eadem distantia, eade que
superficie formaliter prout distantiam fundat, idem formaliter manet loci
disty in Utra superficie inerti, formaliter sumpta, n̄ maali-
ter accepta = que solus dicitur ad ista in prouti loco, Ubi ait: hac
parte pars aquae fluat, et moveatur in quantum ē hoc aqua, tanquam
secundū qd habet rōnem loci, sicut, et ordy ad isty spheray, semper
manet

Replij: sed Variata superficie maali-
ter sumpta, Variatur
rōne disty: q̄ Variatur loci. mix pr: superficies ē finitum, seu
subtūm rōnis, in quo sūt accensy in hōnt; sed Variatō finitū
seu subtū rōnis rōnem Variari necesse ē: q̄ = huius rōne
sunt allegij, qd ex Variatione superficie maali-
ter sumptę, Variatur loci, seu rōne disty etiq maali-
ter, et entative: n̄ vero, pe-

Cifera et foliata; quia quemadmodum superficies succedit super
 si ceteri, ita rebus digitis numerice digitis succedit rebus digitis
 Alij aliter Reppent, sicut, quod eadem numerice remittit rebus
 et, idem que numerice et materialiter way: quia licet hoc et illa
 superficies variatur secundum quid, non tamen simpliciter; quia non la-
 tiantur simul, et totaliter, sed paulatim, ita ut utroque
 superfit, que variatur, alia parte, et alia superficie succedat:
 Unde semper remanere dicunt eadem numero, respectum ad modum
 quo libro loquere de se diximus, quod licet in hoc variatur
 ita materia, que habet in pueritia, remanet eadem numero for-
 liter materia; quia hoc non simul simpliciter et absolute; sed succe-
 dit, et paulatim: que doctrina exiit ex ista loci vicinitate
 eam realiter dicit: sed distantia variatur: quod variatur way
 nec dum materialiter, sed forliter. mirum pro: distantia illa, ad huc
 forliter sumpta, requirit et in mobili: quod variatur. aut pro: di-
 stantia illa est in ordine ad tres mobilem, sicut ad polos, et
 qui mobile non est nequeant, et iuxta tactum, et huc et mobile
 ut mundum = imprimis ad dictionem. quia mobile ut tres
 talis distantie, quia cum experire in motum supra ipsum
 non ad, novit = Verum ad huc in tra. Phe facile respondetur: neque
 et mobile moveatur motu localis, eius puncta (que poli artium,
 et anthaxycus apelantur) supra que moveatur, et ad que distantia
 sumitur, fixa, et immobilia trahentur.

Sed Replij: si Deus mira-
 culose moveret Alcum Versus orientem, mutarentur poli et Re-
 quenter dista; et tamen domus hoc in eodem permaneret loco:
 quod in immobili ad polos non potest fundari in mobili tas huius
 loci poli vixit in superficie, quod in impugnavimus = 2o: si Deus
 tantulum elevaret mobile, eius que polos, hac domo quicquid
 absolute distans mutaretur, et variaretur, et tamen domus in
 eodem remaneret loco: 3o: si quis in nave mota Versus

culose moveret Alcum Versus orientem, mutarentur poli et Re-
 quenter dista; et tamen domus hoc in eodem permaneret loco:
 quod in immobili ad polos non potest fundari in mobili tas huius
 loci poli vixit in superficie, quod in impugnavimus = 2o: si Deus
 tantulum elevaret mobile, eius que polos, hac domo quicquid
 absolute distans mutaretur, et variaretur, et tamen domus in
 eodem remaneret loco: 3o: si quis in nave mota Versus

orientem equali motu moueretur Verus occidentem, semper
 est in eodem rebediſſe ad polos; et tamen locum mutaret: eo
 locum si Nihil in superſie prout tubest rebediſſe. Ad et 2°
 nunc Corp^u manere eundem locum per ordinem ad Centrum terre
 fixum. qd si hoc Velis mutari, aut n^o ee, dico tunc nullu ee
 lo cum foriter ex defectu motu; quemad modu ex defectu or
 bello nig^o or deficeret pater nig^o = Ad 3 dico qd ille no mo
 si mutaret locum, sicut nec distam; quia licet ille motu vide
 atur progressiuus, et acquisitiuus loci parte; per accensamenta
 ty n^o exet; quia impediretur a motu motu nabi: qua propter
 esset quosſi motu saltationis, qui fit eleuatio ne pede, ab que
 lo u mutone. Arg^o 2°: ee Corp^u e in loco; sed n^o ee Corp^u e in tra
 superſie Corp^u Ninentis; ut patet in alio empirio, qd n^o dicitur
 ab alio Corp^u superſie: eo locu n^o dicit in tra superſie sp^oſi
 Ninentis: Depent aliqui n^o mam; quia sicut alterant n^o
 dicitur; ita e motu, quale e empirio n^o dicitur: et e locum
 n^o locatur, seu n^o e in loco = sed max^o clarit^o gratia d^oſo
 maam: e in loco; e extrin^o, et proprietati, e intrin^o, e maam:
 extrin^o et proprietati, n^o maam. et Na n^o in hoc sensu n^o
 Nam Duplex e locus, extrin^o, et proprietati vnus: et hic est
 tra superſie Corp^u Ninentis, de qua vix que diximus: at Verolbi
 videtur sp^oſi N^o, ipa superſie N^o Corp^u locati gerit vix loci
 in quantum sulet, intra sua latera quasi N^o, seu ambit Corp^u
 cuius e superſie: quare huiusmodi superſie, q^o intrin^o sit ipi sp^oſi
 locu eius intrin^o dici valet, saltem quoad equivalentia: et sic
 dici potest ead^o empirio ee in loco intrin^o. Arg^o 3°: inoi motu mu
 atur locu, et nobis acquiritur; sed hoc n^o fieret in tra porta:
 eo locu n^o dicit in tra superſie N^o Ninentis. max e sp^oſi
 et mir pr: mo Beatus Ceter plenus aqua, certu e aqua quae
 que moueri; sed aqua n^o mutaret superſie Corp^u Ninentis q^oſi
 quia semper euideretur in tra eadem vitem: q^oſi superſie

e locis, potest contingere motus Localis, sine loci mutatione.
 R^o motus illius non est motus aquae proprie et per se; sed ubi per
 se, et aqua non ipsius, cu quo se habet per modum unius cor
 poris movibili respectu illius motus: quare non incombis quod
 non acquirit motum locum proprium et immediatum. *Arg. p.*

Corpus replet locum; at idem Vacuum repletur: quod loquor
 lum dicitur in vacuo, seu spatio illo, quod corpus media sua quan
 te occupat = Corp^o n^o: locus, quem occupat terra, non est terra.
 aliam esset in se ipsa haec in loco; sed aliunde non est aliud corpus;
 quia unum corpus non est in alio nisi penetrat, quod naturaliter
 non penetrat: ergo terra est in vacuo, seu in spatio illo, quod occupat tam
 quam in loco. R^o Corpus repleve locum, manent loco; quod de
 vacuo non verificatur; quia vacuo repleto, vacuum non manet sed o
 cupatum: ex quo evidenter concluditur locum non posse esse in
 in vacuo = Ad corpus dico, terra nec est in se ipsa, atque in
 loco, nec in alio corpore; sed in concavo super parte aeris, et
 aquae terram undequaque ambientium: quod ut occupet, sum
 natum locum, et eum replet de novo vacuum per expulsi
 onem alius corporis: non quod idem est locus et vacuum. *Ex dictis*

igitur quinam sit locus unum corporum. igitur superficies illa, quae
 aliquid corpus ambit, et circumscripta, locus est illius. sic enim quia terra
 ambitur, et circumscripta ab aere, et aqua hinc inde, aqua
 et res sunt loci partialis. hinc, seu locante terram. pariter quia
 aqua est in aere ut in continentie, et ambiente, et aere indigne
 et ignis in concavo Celi hinc, et alium hinc in sphaera
 cuius aqua circulariter locatur; et haec a sphaera Veneris; et
 haec a sphaera solis; haec quae a sphaera Martis; et haec a sphaera
 Iouis; et haec a sphaera Saturni; haec quae a celo, et hinc fixarum,
 quod iuxta christum est Caelum supremum, et immovibile; hinc est quod quic
 quis circulariter abitur ab alio, est in eo tanquam in loco

Plura huc incidentia dubia excitari possunt; sed quo
niq̄ in magni momenti sunt, Vrebitur ea attingam. i-
gitur inquest 10. an Corpora, que sunt in suo loco naturali
ab ea accipiant aliquam qualitatem Conservatiuam? Locuſ na-
talis cuiuslibet Corp̄is ē ille, in quem Corp̄s itquam in propriū lo-
cum propendit, in eoq̄ quiescit. quo supposito Corp̄s
recipere a suo naturali loco qualitatem aliquam Conservatiuam
Pr. motus grauium, et leuium in eum naturalem locum nō ē
suis motibus, et in Vitiis, ut pore pleniū ab inclinatione inclina-
ab auctore nāq; at in Vitiis, et frustantibus est, si loquor, in quom
propendunt nō prestaret eis aliquam qualitatem Conservatiuam:
ea siquidem seclusa, nulla Obilitas aut Combientia eis requiritur
si moueantur ad propriū locum, magis quam si nō moueantur:
ex, et talia Corpora, et mixta Viribus, quas cumque difficili
cendu, in sua loca naturalia tendant, siquidem ē illic melius ha-
bere. ex loquor aliquam qualitatem Conservatiuam locati impōtat
Confirmatur experimentis quodidie in experimentis Corpora mixta
ut pices, et que in propriis et naturalibus locis diu perseverant;
si ab eis extrahantur, statim perire: ex signum ē qd locuſ na-
talis aliquam qualitatem Conservatiuam eis prestat. 10. de qui-
busdam nobis supra montem in regione ab æmon habitan-
tibus refert Plinius libr 6 Cap 7 taliter in eoloco Veruari, ut
ab eo extracti, nec dum nō viuere diu, verum nec respirare
posse, sed statim perire; quo circa ad Alexandriam in Curiositate
experienti motum nunquam Viri ponerunt de fernat nulla
alia naturalis causa facile aduere potest, nisi qd loquor ille quali-
tatem aliquam Conservatiuam eis prestaret: ex ita tenendū ē.

Superius de aere ignis elementalij qua ē loquor naturalis aeris nō impōtat
qualitatem aere Conservatiuam; qui potius destructiuam, et Comburentem
partes

partes proximo res aeris, ut patet apud nos in igne aere combu-
 te: qd dicitur: superius scaba aqua, e locu in alij terre inferiori;
 que tamen ab aqua humectatur, et pbatur narba sicite, quop quan-
 tenque trumputur, et putrefit: qd locu n hiffert qualitem ter-
 uatibz locati. Ro fal 14 ee ignem elementalem abrummepor-
 tem sibi proximo aeris, Cuius locu e; qui potius quamby naati;
 travijs drent, rone thonu coexijtz; et ut ita dicam, habi-
 tationi; in nimitiaz deponunt: maxime qz id ad bonum vni-
 uersi ducat, in quibz hujz aia indignant, quz in propriis
 et partitlate: idem que e de aqua relate ad terram
 Rec hoc impedit qd multoqz apud nos in i; loca; ca; r;
 illum comburat; et similiter aqua terram trumput; quia
 hoc per accidens contingere solet rone exapz vni; de menti: ut
 quando gutta aque in ingentem ignem accidunt, et part;
 igni; in exaribz profuente

Inquirez 2. an Vocatione qua
 Corpora fortiter intrinse sunt in loco, sit ab eo et are locata dista?
 Corpora ee in loco rone Vocationis, seu Vici ipsi; intrinsecum explic-
 ti; stat; quia n denm extrinsecam, sed p qz extrinsecam ee diximus;
 qui et initio dubij pcedentij p presentem dubiosum tenere
 Minimus. qua ppter breuiter affirmit Ro. qd p: Vocatione p qz
 sentia ipsi; locati ad locum; sed p presentia Corpori; locati ad locu;
 n locu; nec Corpus; quombz vtrumque Inolet, ut p se ex traque
 resultant: qd. 2o. Voci multo pcediale et propriu; pcedentij; sed hoc
 d; rinq; uetur ab eo, et are locati: abo quidem; quia locu; stat
 nobis; duersorij pcedentij; sicut quante, velone d; p; et super-
 lie: are locata; quia h; ad pcedentij; quantij; v; pertet: qd Vocatione
 d; rinq; uetur are locata, t; qz; qz; quare; qd; h; et or; er in
 loco thuehu; Dicit: Petrus p proprio ad Vocationem saliter distam ee in
 loco: qd n p Vocationem saliter distam; an; p: Petrus proprio

ad Viconem valiter dicitur, producit Viconem in hoc loco: quod
 pro priori ad Viconem est in hoc loco = dicitur: Petrus pro illo priori
 quod producit Viconem in loco B, non est in loco A: quod est in loco
 B. patet: quia non est nulli. sed pro illo priori non in loco B per
 Viconem valiter dicitur: ut per non productam, sed esse producendam: quod
 per indigitam. aut patet: tum quia etiam loco A, nequit produ-
 cere Viconem in loco B, ut per indigitam operari. tum quia
 Petrus pro toto instanti valeat in loco B, ne patet pro illo priori in
 loco A, aliter in eodem instanti valeat in duplici loco, quod repugnat
 de quod Petrus pro illo priori, quod producit Viconem in loco, est in loco pro-
 ducit, seu negatiue, non bene potest, nisi in probo instanti valeat. non exhibe-
 ty. Item: non, quod signum illud prioris, ut signum causalitatis Petri, producentis
 Viconem, et non causalitatis Viconis, nequit pro illo signo intelligi Viconis
 presentem effectum fore inveniendi per presentem in loco: sed solum pro illo
 instanti valeat, seu signo sequenti, quod est signum causalitatis Viconis: ut afi-
 miliantur in causa propria, quod intelligitur recipimus existant: in causa
 pro signo quod intelligitur recipimus tam in quibus neque causa inte-
 lligitur fortiter potest existens, nec causa fortiter et potest in forma, sed
 tantum precipue: ex quo patet soluta. Item?

Inquiret, 30. an omnia
 que sunt in composito, Viconem per Viconem proprio quantitate: Viconem
 non, de qua videtur, que est propria quantitate, ferre, quia egi mus
 de modo extendi in loco. An dicitur Crispine, seu per se, per partem localitatis
 partem localitatis et huius ad totum, quod proprium est quantitate, quod per quantitate non, su-
 per se dicitur, an omnia que sunt in composito Viconem, et sola
 et in qua quantitate Viconem, et hoc sunt, quibus et Viconem in composito, et exten-
 ditur ad totum, et accia de eorum habent proprium, de diuina ab illis quan-
 titate.

Ad hoc de illis, an Viconem sola quantitate Viconem, est una Poluere, et pr.
 eadem quodam fuit ad hoc ut habita et accia fuit extensa: 30. eadem
 Viconem et propria quantitate fuit ad hoc ut sunt Viconem, et per eam
 et non in se, per partem, aut = per se, inquit, eadem res in loco dicitur
 idem et in loco, et sic, sed si ea, que sunt in composito, habent Viconem propriam,
 et per eam a quantitate Viconem, eadem res est in loco dicitur, et huius-
 modum.

Ad illud, si habita et accia, 30. habent in composito Viconem propriam
 et extensa, non illud est, in loco in loco, et de rene presentem et

penitus sit et in toto et in toto; sed eadem subita parte somediate et acta per se
mediate essent in loco alii subiter rone presentis abscurionis quanty; sicut
non cuiusdam quanty subita et tota in toto conpato et per in parte: 20. 21.
plura hoc: repugnat qd subita sit extensa, et sit extensa; sed extensa
in conpato ad extensivum quanty, ut in snethadiximus: 20. implet qd sit
vnicata et propria vnicone, aqua habet et in extensa, sed tota in toto
et tota in qualibet parte: 20. 21. et sunt in conpato, sunt vnicata
vnicata quanty vbi omne, et rone illius.

Oras: per eunde fra parte vbi sit, sed
nō perit vbi qualitativum: et fra nō vnicata vnicone quanty: max dicit quia
per eunde fra, et verum dicit, fra nō est hic: sed tam nō est hic et care se sui vbi,
aqua habet et hic rone in loco: 20. 21. autem vbi quantitativum nō perit, qd est illa mō
mōstrat pō: per eunde fra, ad huc remittat quanty in loco: 20. tamē vbi quantitativum
vbi, rone cuius quanty et in loco: 20. qd per eunde fra, desit vnicata sit: nō in qua,
vnicatis propria sit dicta ad vnicone quanty: sed vnicatis quantitativum nō quod
entem, nec quod effectum, qui perit quanty, et reliquis accidentibus: sed
quod effectum qui sit peritabat, quia si desit vni sit in loco, nequit be-
dicere a quante effectum vnicone: admodum quo desit fra desit eius est
tenio; nō quia aliqua extensio propria sit desit, sed subit, nō quod
entatem, sed quod vnicum, et effectum sit sit.

Oras: 20. Vbi potest
conseruare subitum inuicem in rone sua absque quante,
sed tunc subita esset in loco, et nō rone vnicone quanty
nec presentia circumtra, ut patet: 20. rone propria vni-
cony, et presentia desit vbi = 30. vni rone ex se et in loco desit
vbi; quia et tota in toto et tota in qualibet parte: 20. sicut in
hoc dantur duae presenty; vna rone quanty, et alia presenty
rone sui vbi = 40. subita est presenty quanty, et sit presenty
vbi illius: 20. pro illo priori habet presenty a quanty presenty
sicut tam patet vbi, quia recipit quantem desit vbi, et in dicitur
sicut et in dicitur fundatur in presentia locali: 20. Ad huc, 20. per-
uant. Deo subit in rone sua absque quante; tunc subita desit
positiua in loco, nec forli per positiva dicitur, aut in dicitur in
extra, aut intra locum: idem 20. effectus quod per vnicum.

44
de qua dicitur predicta affectio non predicarentur negative,
sed per se respectu partium; quatenus eorum respectu est in loco,
equo haberet dicitur, aut indistinctum fundare. quare prohibet esse
nulli tamquam in loco.

Ex quo, et super dictis, stat ad id, quia
pro illo priori quo subita recipit quantum, idem intelligitur esse
in loco, habere presentiam, esse distinctum, aut indistinctum precipue,
non vero positum, et fortiter; quia sicut illud est sicuti Causatoris re-
ceptionis, ad quam presentia Circumscriptiva, distincta, aut indistincta
sola requiruntur per modum Idemtionis proinde in se valeat prosequi
sibi, ut de qua et extra. de Maria et fra. de Petro et Ubi
concordia reproducta in loco. B prohibito illo in se, quod in loco,
diximus. A de anima rationali dico, esse totam in toto, et tota
in qualibet parte corporis, tamquam in subiecto, quod informat. Ita-
men tamquam in loco. Cuiusmodi tamen stat, quod ratione quantum
sit per accidens in loco circumscriptivo; non quia in se recipit
nec per se, nec per se, ubi male, quod in ordine ad locum respicitur
ex modo locali; sed quia corpus quod informat est per se in loco cir-
cumscriptivo, et recipit tale ubi, non aliter ac corpus Christi sub-
speciebus sacramentalibus est per accidens in loco ratione dimensio-
num, quae in se recipiunt ubi male, et circumscriptivum huius
est pro libertate ad maiora transire. sit ergo.

Maria

20 Secunda
An Duo Corpora possunt esse in eodem loco

sub alijs, nisi quoniam hanc totam excipiam invenies; am sic
let possint duo Corpora penetrari? sed quoniam penetratio
duorum corporum nihil aliud est, quam coexistere eorum in eodem
loco; idem sonat verbum analogi propositi. Ad cuius resolutionem
ut certum suppono, penetrationem unius corporis in aliud naturaliter
non posse; nam, quia ea quae naturaliter se expellunt in ve-
nem in eodem loco, nequeunt naturaliter esse simul in eo; sed
duo corpora quae naturaliter in se expellunt ab eodem loco:

rariorem enim ad visum experimur corpora gravia, quae ad con-
 tumerem rariorem naturaliter propendunt, nunquam illud pervenire,
 quia nimirum obstat terra interiecta, quam nec dimovere
 ad suo loco, nec eundem cum ea locum occupare queunt.
 tum; quia similis expulsio unius corporis ab eodem loco, est
 ut minimum effectus unius quantitatis: ea quae propter naturaliter
 inseparabiliter sunt coniunctae, quia locum sustinet plenus, nec illius
 naturaliter repellit; sed corpus quantum naturaliter replet huius
 locum illi equaliter. qd = Hec ita hanc vera superiorum obstant
 aliqua experimenta, quae adducere sibi advenit, ut possent
 naturaliter fieri posse ut suo corpora penetrarentur.

Pro hoc experimento
 apponunt vas aqua plenum, ad tantum numismatis aurei
 recipit, quantum si vacuum esset reciperet = Pro de appo-
 nunt aliud vas cinere plenum, in quo multum aqua re-
 cipitur, abique cinerum effusione: neutrum autem scrip-
 sisse dicunt, si corpora numismatis et aqua sicque et cine-
 ry non penetrantur, quia supponitur vas plenum quantum a-
 pere possit aqua, et cinere; qd naturaliter fieri potest duorum
 corporum penetratio.

Non, inquam, obstant praedicta experimenta. In
 I: tum; quia falsum est experientia me docuit. tum; quia siquan-
 do aliqua numismata recipit abique aquae effusione, appo-
 nitur ex eo, quod simile vas perfecte plenum aqua non quamlibet
 nobis plenum videatur, sed ex eo quod, quamlibet plenum sit, aqua
 intumescit, et crepit in cavum in tantum spatio, quantum
 occupat numisma. nec mirum quod aqua intumescens non ingredi-
 atur: quia nam viscositas labiorum vasis impedit effusionem;
 sic enim experitur, quod humiditas vasis labij, aqua videtur effluere.

Ad 2: scilicet quod vas cineribus plenum, multum recipit aqua:
 sed hoc non plene ex eo quod corpora aquae et cineris penetrantur: sed
 ex eo quod cineres aquae pondere, et humectatione corpori minuitur et
 multum aeris intra cinerum poros recepti, expellitur.

Cuius locum desolatum aqua salivans occupat = Pre-
 terea omni ipse vi ex altitudine habet, et ad aquae infusionem
 subtilissimos spiritus, seu vapores emittit: quo fit, ut tot illud
 tantum aquae recipiat, quantum caperet vacuum illud, quod ex-
 alati vapores relinquunt. *Scitur de pota Dei absoluta proest*
 dubium. et ut clarius sentiri queat, sapienter e-
 rit procedere duntaxat de duobus corporibus extensis in eodem
 locum. quippe si ab aliquo ex partibus auferatur extensio loca-
 lis, aut si habeat presentiam localiter in extensam, certissimè
 est posse cum alio corpore localiter extenso coexistere; ut patet in
 mysterio Eucharistiae, ubi quantum corporis christi Domini in eodem
 loco cum quantum panis: non quidem circumscriptive, sed sacramen-
 taliter praesens = Communionis, Pharisaeorum, theologorum, quae Veritas est
 duo corpora esse in eodem loco, seu penetrari in respectu Dei pota
 absoluta = Muratorius tamen 7a, affirmativam, quae negativa
 sententia problematice defendit. in 3o di. 44 q. 6. Cuius commu-
 nicamentum sit

NOTA IO

Quae corpora possunt esse in eodem loco circumscriptive distinctivè.
 precipuum huius sententiae fundamentum sumitur ex doctrina veteri
 7a, qua dicitur christum Dominum clauso Virginali Claustro in hunc
 ab utero Virginis prodire: lanuis clausis ingressum fuisse
 ad dyabolum, et lapide relictum de septimo exiisse: tacite
 nique celos penetrasse iuxta illud apostoli ad Hebraeos
 habentes opus foras quae penetravit celos terram. at via
 haec fieri nequeunt absque penetratione corporis christi in
 Matrem, lanuis et lapide sepulchri: opus sicut tunc Deus hodie
 est, poterit, quoque bellè id ipsum facere. Hec audiendus est
 mundus, qui ait christum Dominum penetratum non fuisse de utero Vir-
 ginali illo exiisse, sed egregium fuisse dilatatis partibus clau-
 si Virginali, absque aliqua earum corruptione: relicta pre-
 sentia corporali, quam in utero Virginis habebat, et a quibusdam

*Muratorius
 7a*

mediate alia exra illum = N inqz audendus e: ^{117.} Maguery
silo parumpia Virginitati Dei parv. Veriti que parit e: sequitur
Virgo Dei para nec dum in conceptu, sed in partuendo Virginem
servavit; sed si in partuendo passa fuisset dilataho nem partu
quambij hoc peret abque raptione, dilutione, aut risione. Vbi
N servasset Virginem in partuendo: 2o parv pia Virginitati Dei
parv e predicta responsio

Mar) stat ex Ecclesia, que Beata
Virginem n modo ante et post partu, sed etia in partu Virgi-
nem predicat: quare Augustinus serm. 15 de tempore hoc aduoca
habet Verba: creuit in eily partu integritas Corporis, potius quz
decreuit, et Virginitas ampliatas et potius quantigata. mir
pr: femine in statu moventis. n paterentur raptione, aut
dilutionem spiritus clausi, sed solum dilataho nem partum.
Vbi in lucam egerent proprios partu: quoniam satis ex hery
litorij stat parituraz sine dolore, qui nunc ex risione et
risione vult causatur; et tamen in partuendo n servarent
Virginem: 2o 2o. sequitur ex Bernardi Mhe Dei param minus
Virginem Virgine Corporis hie, quz solum lucam Azorem
et alias ab Ecclesia intra choram Virginum colicaz; at
hoc impium dicit, et creditu e: 2o audendus na duran-
duz. sequela stat: quoniam predicta Virgines sicut modum
edentem Corpis, et clausi servauere, nunquz, inqz, clausi
in dilataho nem partu, at quo femina aliqua, minus rem
habet videtur Corpis, et clausi, eo minus Virgo e quantu
ad Corpis: 2o 3o. Xp) Dominus Vere et proprie partu e de Virgi-
ne; sed Veritas propria naturaz requit ubi sicutulo tran-
sit de extremo ad extremum, ut per transitu medio; de religio-
ta, inqz in vtro presentia Corporea, at extra iterum apem-
pta: 2o 3o. Ita solum dicitur quod Virginitas partu mir pr: Vera, et pro-
pria naturaz e egredi Corpore modo, et nasci personam loca-
lem, et quantabilem; at mutui locali, et naturalis respicit
transitu de extremo ad extremum in per transitu medio: 2o
requit Vere et proprie naturam

Denique. partus Virgii fuit miraculosus, et supra viam
nar. vires: at factus per dilatationem partus, miraculosus
non esset, cum in statu innotuit, matrem accidit et et nu-
lla ratio esse potest, ut si laesum matrem non accidat: quod per
viam dei non fuit per dilatationem partus. marem predicant per
partus. Augustinus enim ait, si haberet exemplum non esset son-
glare: saltem ex Deo aliquid posse, quod nos ateamur intel-
ligere non posse. et Cassius: Orem admirandam! miraculum
hoc me stupendum redit.

Scitur quia Volunta-
ria interpretatio auctoritate facilius est. Durando, rationibus pro
agamus. pro eo ratione dei: potest Deus facere quod corpus existens in
Circumscripto in loco, non expellat aliud ab eodem loco, ma-
nente in unoque, exteriore locali: quod potest facere quod penetrantur.
patet ita; quia sine penetratione non possunt esse in eodem loco. an-
te: expulsio unius corporis ab eodem loco alio, est per se aquante.
in genere effectus, sicut: sed quocumque modo proveniat potest alio
impediri: quod. mirum quoad genus effectus patet; quia potest Deus
denegare iterum suum ad currendum. Cum crea. quo denegato
Certe crea non curreret.

Quoad quod forte pro: expulsio unius corporis
ab eodem loco alio est effectus unius quantus; sed effectus unius
alicuius forte potest alio impediri: quod. mirum pro in ipso quantus, in qua
Deus impedit extensionem in ordo ad locum, quod est effectus unius.
ut patet in quantus Eucharistia spiritus christi, quod sine extensione
in ordo ad locum est: quod. Rappet Durandus posse quidem Deus im-
pedire effectum unius alicuius forte, si talis effectus positivus sit, pe-
cunus vero si negativus, aut privativus: et ideo quomodo potest
impedire in quantus extensionem in ordo ad locum: quia est
positivus est; non autem impedire potest expulsionem unius
corporis ab eodem loco alio, quia effectus positivus est: et enim
impenetrabilitas ad ita est: et impeditur licet impenetrabilitas sit

quid probatum inquantis; expulsio tamen unius corporis ab alio
in qua impenehrabilitas fundatur, n̄ ē iuxta aliquid quod opponitur
aliquid probatum, sed positum: quod potest tamen expulsionem impedire.
at impedita expulsione unius corporis ab alio, penetrantur: si
quidem expulsio unius corporis a loco alio, ē que impedit penetra-
tionem: quod potest dicitur fieri, ut penetrantur. Nam stat quoniam
expulsio illa ē deo positiva, et tria quantis, naturaliter ipsi inchoat deo
ne una quantis fundatur localiter Chalia, sed ordo tria quantis unius
cuiusque tenetur una 20: intrinsicus ē quanti exiō in ordo ad locum,
quod expulsio unius corporis ab alio, seu impenehrabilitas, quoniam hoc
tribuitur ab illa: idcirco enim unum corpus expellit aliud ab eodem loco, quia ad-
quas occupat locum, ut in methadiximus; at n̄ obstant hae magis
intrinsicis, potest tamen impedire, avertente Barando, extensionem loca-
lem aquante: quod multo melius expulsione, seu impenehrabilitate
30: et admisso expulsione et effectus tria probatum: si at tamen
impedire n̄ potest effectum tria probatum, quando ex defectu illius
sequitur defectus effectus tria; potest tamen si n̄ sequitur: sed ex
defectu expulsione corporis ab eodem loco n̄ sequitur defectus effe-
tus tria quantis, sicut n̄ sequitur ex defectu actualis extensionis in
ordo ad locum: 20. In sum, et respondetur eadem parti fieri 101
de tria: idcirco expulsio unius corporis ad introductionem alio in eadem
n̄a impedita ē ad deo: quia ex defectu talis expulsione sequitur
defectus effectus tria; sed ex defectu expulsione unius corporis ab
eodem loco, n̄ sequitur defectus effectus tria quantis, ut stat: quod quia
tamen potest impedire n̄ potest expulsione unius corporis ad introduc-
tionem alio; potest tamen impedire expulsione unius corporis
ab eodem loco. Max quoad superiorum causalitatem: effectus tria
substantialis ē unum maam in actu substantiale; sed impedita expul-
sione unius corporis ab alio, fra n̄ destruet maam in actu substantiale,
quod igitur per aliam potest supponeretur n̄a: quod
potest impedire expulsione unius corporis ab eodem loco,
si impedita eius expulsione, ad quam expulsio se-
quitur; at tamen naturaliter n̄ daretur generaliter

ut patet inquit p[ro]p[ri]e xpi in Eucharistia, quae cu[m] quantitate specierum
n[on] potest penetrare, ita magis quia Corp[us] xpi in sucha caret ext[er]nitate localis =

Order quo qd qd procedit de d[omi]no p[ro]p[ri]e quantitate, servante

prop[ri]e ext[er]nitate localem

Sed h[ic] illud impugnata manet. n[on] in minor[um] quantitate
gen[er]is in orde ad locum, quae expulsi[on]e unius Corp[us] ab eodem
loco: quonia[m] haec oritur ab illa; at n[on] obstante hac ma[n]u int[er]i-
miste, potest Deus impedire ext[er]nitate localem a quantitate, ut patet
durandus, manente quantitate. q[uo]d multo melius poterit expulsi-
onem impedire manente ext[er]nitate = explicatur. sicut ad ext[er]nitate
nem in orde ad te sequitur ext[er]nitate in orde ad locum; ita
ad ext[er]nitate nem in orde ad locum sequitur expulsi[on]e; sed Deus
potest impedire ext[er]nitate in orde ad locum manente ext[er]nitate
nem in orde ad te: q[uo]d et poterit statim ext[er]nitate in orde ad
locum, impedire expulsi[on]em unius Corp[us] ab eodem loco

Solventur arg[um]ta

Arg[um]to 1o. itante expulsi[on]e unius Corp[us] ab eodem loco locali
nequit divi penetrare; sed nec de pot[estate] absoluta potest n[on] stare
expulsi[on]e unius Corp[us] quantitate ab eodem loco: q[uo]d nec de pot[estate] n[on] ab-
soluta possunt duo Corp[us] penetrari. m[ag]is p[ro]t[er]ea: Deus nec de pot[estate] ab-
soluta impedire potest expulsi[on]em unius Corp[us] quantitate ab eodem
loco cu[m] alio: q[uo]d. d[omi]n[us] p[ro]t[er]ea: expulsi[on]e unius Corp[us] ab eodem loco cu[m] alio
e[st] effectus unius negativus; sed nec de pot[estate] absoluta potest Deus im-
pedire effectum unius negativum: q[uo]d. manet m[ag]is d[omi]n[us] itant in
expulsi[on]e unius h[ic] ab eadem ma[n]u cu[m] alia, quae expulsi[on]e,
quia effectus negativus impediri nequit a Deo

Sunt qui asserunt
ut in ore q[uo]d diximus expulsi[on]em unius Corp[us] ab eodem loco,
n[on] e[st] effectus negativus, sed positivus: q[uo]d si verum e[st], directe et
efficaciter ad invicem respectu = alij de quo v[er]o num[er]o 112
C[on]tra Aguirre asserunt expulsi[on]em n[on] fieri in genere causae p[ro]p[ri]e

119

per un'compotibum corporum: sed in gere causa, effectus, per un'
impulsum unius corporis in aliud. in quo modo dicendi faci
~~inter quos est~~
le res ponderantur, non impediri effectum negativum precise
sed actionem illam expulsiuam, quae quid positivum est, denegante
Deo. Iam enim si quante ad posse suam illam actionem expulsiuam
Vere esse. sicut inas patitur. disti. aliter. et non parvi momentie,
quod deturactio Dei, et quantae permittit ad expulsiuam, quae quid
negativum esse. scilicet hic actor.

Qua propter admissio effectum
Utrum esse negativum expulsiuam quae fieri in gere causa, foris
2o non mihi, sed tantum positivum illius. ad cuius plura dicitur non mihi: non so
let hanc impedire effectum unius negativum. subsecutus ad effectum posi
tivum in impedibilem, 3o mihi: subsecutus ad effectum positivum impe
dibilem sub dicitur: immediate, sed hoc non impediri, 3o mihi: media
te, sed hoc impeditur, non mihi, sub qua dicitur de non mihi, magis eius
dem. 4o legi. igitur expulsio unius corporis ab eodem loco, quambis
effectus negativus sit, est tamen subsecutus ad effectum unius im
pedibilem, manente quante in loco. non enim expulsio requiritur inome
diate ad exitum in orbem, qui effectus unius quantae, insepa
rabilis quae a quante est, nec similiter requiritur ad exitum in
ordem locum, quae licet impedibile sit a Deo, ut stat in quante Ipi
Xpiti in Zacharia, supponitur tamen impeditur non impediri. subse
quitur tamen ad Hachum phicum, qui est effectus unius positivus
impedibilis, et qui de facto impeditur, quoniam Deus vult quod Maqui
tas, et alia penetratur, et describitur quae ab eodem loco,
impeditur, et Hachum phicum, ex sequenti impeditur expulsio, datur
quae penetrabilis.

Propos. sed Hachum phicum est impeditur in impedibile: et
et expulsio ad eum subsecuta. omni pr. Hachum phicum est impeditur
quantae aliter in macato: et tamen quante macato impeditur requiritur.

214
ant dicitur, quia dicitur quod effectus est quantus, qui re-
habet aliud est, quam sua, seu quantitas immutata. Ita ut apud effectus
huiusmodi, qui idcirco requiritur impediri, quia nihil aliud est, quam
ipsa haec, seu quantitas immutata. - Dicitur: si dicitur, quod effectus est
quod dicitur aquante, est effectus alius, et dicitur; sed hoc dicen-
dum non est. eo est indifferens aquante. eo impediri requiritur manente
quantitate. Rō nōdo mi, ad cuius pōm neque de effectu dicitur
sumptio. licet enim effectus huiusmodi nihil aliud sit, et quoad entitatem, quae
quoad immutationem, quae ipsa sua immutata; effectus tamen huiusmodi
habetur sumptio, licet quoad entitatem possit dici ipsa sua, et tamen
quoad immutationem. hoc non est, quia licet ipsa ut immutata, dicat
immutacionem per modum causalitatis, et causalitatis, et requiritur ab ipso
effectu huiusmodi, et essentia; tamen immutata sua, necesse est tribuere et
effectu huiusmodi, et huiusmodi, autem de eandem de effectu huiusmodi,
proprie opposita rationem. ne licet quoad entitatem sit eadem ipsa,
et tamen quoad immutationem. quam potest sua immutari, eo non
mutata; quia licet tunc ipsa sit causalitatis, immutatio licet effectus huiusmodi
essentia, potest huiusmodi aliter impediri. - Dicitur enim principia huiusmodi
sumptio, de quo impeditur, est propria effectus huiusmodi, et huiusmodi, et huiusmodi,
ab ipso, et huiusmodi, et huiusmodi, et huiusmodi, et huiusmodi, et huiusmodi,
quemadmodum extrinsecus localiter sumptio. Si vero dicitur, quod effectus huiusmodi (idem
que de extrinsecus localiter) sumptio radicaliter, seu pro exigentia,
quae aliud habet corpore ad aliud tangendum, et resistens, seu ad aliud
expellendum; nec dicitur, quod radicaliter aquante, nec ab ea separatur,
quia licet dicitur, quod extrinsecus, seu impenetrabiliter ab ea auferatur,
semper remanet licet exigentia ad ea: attamen licet huiusmodi exactus non
impeditur extrinsecus licet aquante, potest ab ea separari: quae proprie
impeditur a deo simili effectu huiusmodi, remanet quantitas impenetra-
bilis, naturaliter et penetrabilis, seu penetrata ob eandem rationem, aut
aliter naturaliter; licet quantitas huiusmodi in Eucharistia, haec massae natu-
raliter localiter, et huiusmodi non localiter, et huiusmodi dicitur ad huiusmodi

Ad hoc dicitur: manente quantitate extrema in ordine ad locum, requiritur non tangere quocumque alio modo ipse. Nihilque, sed quantitas, per se, tanget extensam in ordine ad locum: ergo requiritur impediri tactum. Nihilque manente quantitate extrema in ordine ad locum, partes eiusdem quantitatis requirunt non se tangere per se extremis, sed si partes eiusdem loci, quando se tangunt, per se premunt, debent similiter tangere a quo tangunt alio modo, quod tangunt, quia tangunt eadem est ratio: ergo. Nihilque: requiritur quantitas est extensa localiter, qui locum tangat: ~~aut~~ nihil enim aliud est est extensum localiter quam locus tangere: ergo. Nihilque tactus non distinguitur a quantitate extensa localiter. ergo manente quantitate extrema localiter, sicut manere dicimus, requiritur tactus impediri: ergo nec impenebilitas.

Ad Utamque parte. De partibus de tactu partium eiusdem quantitatis, et de tactu de eiusdem quantitatis loco, non debent tactus quantitatis in alio genere: nam licet quantitas locata nihil aliud sit, quam tactus eiusdem loco, quia in illo non est nisi per se localiter: et similiter licet hoc supponat tactum per se extremis partium eiusdem quantitatis. Utque tamen potest saluari sine tactu unius corporis cum alio, qui effectus unius est ipsius extensum localiter: ut manifeste ostenditur saluari, casu quo quantitas aliqua esset in motu, nec aliud corpus daretur a quo tangere.

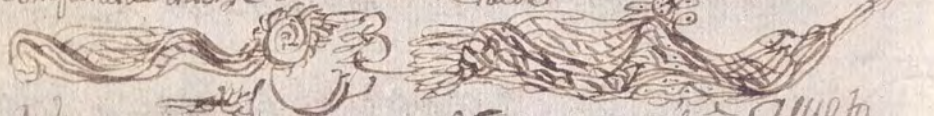
Et non dicitur, quia in tactu sit quid respectuum, nullum est in totum in eo quod unum auferat tactum in uno corpore relate ad aliud, qui illud auferat relate ad oia, quae ad modum unius defectus absolute ab ipse. Balastrico de Combustione in actu et relate ad tres partes: in tamen absolute, et relate ad se Combustibile, non autem omni de Combustione relate, seu in ordine ad unum de rebus. Ad hoc dicitur: partes eiusdem quantitatis requirunt in se tangere: omnes dicitur quantitates localiter extense. antequam; quia de ipsi quantitates est habere partes extra partes in ordine ad se, ut suo loco diximus. In parte: si minus videtur implicare ad hoc. Utque videtur in una parte ad una una sit in se. Una: ergo si nec se recipiat, potest recipere.

habitu = Constat. ex penetratione duorum corporum sequitur corpus
magnum posse esse in parvo spacio; Neque esse posse in loco. Nisi
simul cum aqua: et carnem transire posse per foramen acus;
huc via ad oculum respicere videtur: et penetratio: locus
est mensura extrinseca locati: et potest debet habere partes, quod habet cor-
pus scabrum quod non penetrat corpus magnum in ipse modo locati =
3o: partes quantitas necesse est nequeunt coexistere simul in eodem
spacio: et nec duae quantitates permanentes possunt in eodem spa-
tio coexistere = Ad argumentum in Utat ex metha. No anhi non
Nam. et ratio est, quia de ipsa quantitate est habere partes extra partes.
quare si duae partes eiusdem quantitates penetrarentur, eis defici-
ret ipsa quantitas, id autem non dingeret in penetratione duplici quan-
ti: nam quilibet eorum haberet partes extra partes comparative
ad se, et per ordinem ad locum: Aliquaque eis deficeret et partes pe-
netrantes, qui non est de ipsa quantitate. Ad ista ratio, nullus est in-
conveniens in eo quod magnum corpus ad parvum locum reducatur licet
eius magnum corpus naturaliter magnum locum occupare exigat.
per potentiam Dei absolutam potest replicatis eius partibus, ad locum
straminei acui reduci: nam ad hoc modo casu extrio in ordo
ad se, que est ipsa quantitas, maneret: quemadmodum licet corpus
naturaliter loquendo exigat extensionem localem; potest tamen de-
potentia Dei absolute sine ea salvari: et pariter in nostro casu,
qui est potentia vi iure; quia in eo nec dem extrio in ordo ad se
salvaretur, sed etiam extrio in ordo ad locum quoad essentialia: hoc
enim non exigit habere partes extra partes localiter in magno et
parvo loco; sed precise habere partes extra partes localiter,
quod tunc casus salvaretur. Sed hoc clarius percipias dicat: ut
partes corporis magnum reducantur sed occupanda parvum locum,
veniunt eadem partes inter se penetrari; at penetrantem par-

Num eiusdem Corpis quantitas negamus: quod et debemus negare quod
 ad paruum locum reducatur, quod tamen sequitur ex natura sententiae,
 si vera est. nam si partes eiusdem Corpis magis penetrant
 tunc, servant eandem extensionem quam antea habebant, et
 ne extensionem quam antea habebant in paruum locum, sed magis
 exigebant: quod est Respondeo maiorem ad cuius quodammodo maiorem: ser-
 vant eandem extensionem, intentionem, et in ordine ad se, id est maiorem: ex-
 tensionem et in ordine ad locum, non maiorem. et disto mihi: tunc exten-
 sionem quam antea habebant, exigebant, tunc extensionem in ordine ad
 se, non mihi: tunc extensionem in ordine ad locum, sub dicto; et maiorem per
 mihi: ob differentiam, seu superadditionem non mihi et tamen. Ad hoc

est ut Corpis magnum quod naturaliter loquendo, magis exigere oc-
 cupare locum, paruum occupet, non requiritur quod eius partes penetrantur,
 sed sicut est si replicentur: replicatio autem partium fit per intro-
 sionem unius in aliam, seu per penetrationem; sed per superpo-
 sitionem, at ita dicam, unius in aliam: quod fit, ut servata exten-
 sione in ordine ad se, seu servata quod una pars sit extra aliam, locum,
 que una sola pars occupare debebat, duas, et plures occupent, tunc
 replicationis, seu superpositionis. Respondeo, locum eandem mensuram
 locali fortiter, et reduplicat in eodem locali: in vero naturaliter, sicut
 quoad quod alia mensura autem locali, fortiter reduplicat ut talis
 sicut in eoque tendit eius distans a centro, celo, et super se mun-
 di: ad quod si requiritur quod Corpis locum, hoc habeat partes, quod
 Corpis locum. et talis est, quia si mensurat eius partes, sicut talis
 in ordine ad se, hoc in ordine ad locum, sub quo tunc partes, sicut talis
 potest esse cum se miri, ante illud sub cuius loco tamen, sicut
 naturaliter exigant magis extensionem localem, naturaliter tamen, tam
 ad 3 non ante, non mihi. tunc distans est, quia partes quantitas, sicut talis
 est, essentialiter exigunt ordinem partium et partium, sicut talis
 nulli essent. et ita quantitas per manentia notue, et ex

Tempa, n̄ petunt essentialiter statum ad idem sp̄m, nec illud ali
 eo dem loco expellere, et sequenter posse possunt ea penetrata
 per manente in exteriori locali = qui et in reb̄, necesse est
 posse dari Texta: nam licet due partes eundem tactu n̄ possit
 due horz Uniqz fieri eodem tempore, necesse est sequantur, possunt
 tamen existere due successiones totales ut motus duobus
 hominum in eodem spatio tempore. et hoc ē, quod licet partes
 uny rem successione exigant prioribz et posterioribz. due tamen
 successiones adequatas, et independentes, ea n̄ exigunt, sed successio
 comparatur inter se de modis se habet

Unum idem n̄ corpus potest esse *ajuncto*
 in duplici loco

Precipua momenta inter philosophos fuit ab omnibusque ut talia
 veni: propterea uny parte extant rationes, cuiusmodi exempla, nec n̄ verioria
 maxime ad plures hereticorum errores impugnandos ante cuius regulam
 movere libet id defectu, et inspecta p̄ta ordinaria requirant: qui
 de ista sp̄m quanta fitudo exponit ut inuoluntate videtur, et de
 quibus lib̄ sustulit premissequē ē dubium procedere casu quo due
 loca penetrarentur, ut p̄bale sciamus qd̄ precandi, tunc eni
 unyque loci se haberet per modum Uniqz sed de duplici loco d̄to
 d̄to, et adequato: et quidem totali

Denique pr̄notandum ē
 corp̄ in Uno loco circumscriptione existens per correspondentiā
 et adaequationem locati ad locum, et partem ad partem loci qua
 licet de hinc p̄ntis circumscriptione ē) posse ēa alio modo
 per miraculum. qualiter p̄de luce Corp̄ xpi existens circums
 criptione in celo existit et in eucharistia hinc mentaliter
 d̄to in diuisibilitate, et ad modum sub̄st̄, cuj propria tamen p̄ntis
 sine extrane locali. hoc eni extra momentū ē. quālibz hinc eodem
 remota supponit p̄ntis d̄to ad uny et exinde p̄ntis
 remaneat idem uny corp̄ posse p̄ntis d̄to et in duplici loco

C. 1111

Circa scripturam, et a sequato, de quo procedit Moneta,

In quo, tandem affirmatibam descendit Notus in 4^a diste decima que hinc 3^a cui omni eius schola subscribit, nec non plures Societatis doctorum ut Suarez homo 3° in 2^a part^e dist^o 3° lectione 4^a Belarminus Orator, Ariaga, Vicedo, Izquierdo & ex Dominicanis Pto. ex Notis Ills Moneda, et nonnulli in manus scriptis.

Presenta negativa extant Theologis principes, Anselmus et Thomas, Dnus Bonaventura, et Augustinus: eam etiam defendunt Durandus, Paludanus, Henricus, frequenter que thome, quot sequitur Pr. Vazquez in festis parrem, N^o Cardinalis de Aquino, plures que alij, quibus sit. **Nota conclusio**

Nec de se ulla absoluta fieri potest, ut unum numero corpus, sit in duobus, aut pluribus locis circumscriptione. Probatur primo ex parte notis in Anselmo, qui in monologio Cap^o 2° sic loquitur: quod non est in aliquo loco, nihil eius est quod non sit in ipso loco: at de quo nihil est quod non sit in aliquo loco, nihil est de eo, quod sit eodem tempore extra ipsum locum. quare totum quod est in quolibet loco, nihil eius est simul in alio loco, quomodo igitur unum est in aliquo loco, eo modo totum quoque simul est in alio loco, si nihil de eo potest esse in alio loco? quoniam igitur unum totum non potest esse simul in duobus locis totum, Nequitur ut per singula loca, singula sunt tota, non singulis locis simul aliqui eorum. V. S.

Quo nam autem locum hanc hujus doctrinam de lege
sua deponere debita intelligendum est aperuit. Libet aliquid
genus magis in medio profere, cui obvia non est hoc in scriptis,
igitur quodlibet 3 art 2 ait: ponere quod unum corpus sit localiter in
loco, et tamen sit in alio loco et ponere contradictoria simul vera. Unde
secundum propriam rationem aliter fieri non potest. Quia quodlibet et sit
simul Met Anselmum de forma absoluta locutum fuisse, hoc probe oppo-
nit esse rationem ponere duo contradictoria simul vera nec deponere
indivisa fieri potest, sed cum Anselmus negat simpliciter ad hoc utrum corpus sit
in dupli loco. Verumtamen duo contradictoria simul vera: quod scilicet, motum
verborum de forma Dei absoluta intelligendum est, maxime expressa. In ipsa
filiis inferitur expressis. nam ex ipsa Anselmi doctrina patet: idem negat Anselmus
quod corpus existens in loco A non potest esse in loco B quia tunc aut ibidem
aut aliquo cunctum motus esset extra locum A, seu non est in loco A, sed
alium de tali corpore supponitur esse in loco A: quod tamen Anselmus dicit
contradictoria simul vera. patet namque quia esse et non esse in loco A contradictoria
sunt. Ita tamen dixerim rationem, ut hanc apparet Anselmum dicitur
forma absoluta locutum fuisse: sed quoniam ex utraque illa doctrina comitibus
et efficax proprius ab omnibus rationibus non de eadem rationibus verba pro
ea firmata repetere libet: igitur nec de forma Dei absoluta possunt
veritari duo contradictoria simul vera; sed talia darentur si unum corpus esset
in dupli loco: quod non potest esse. maxime nec ab Anselmo nec ab aliis est minus propter
quam quod doctrina utraque magis in generalibus verbis pro veritate
by expressis Anselmi, implicare que Anselmus in verbis dicitur magis.

Unum corpus esse
et non esse in eodem loco, esse idem, et non esse idem, esse indivisibile, et distans esse
indivisibile, et non esse indivisibile sunt contradictoria; sed hoc non verum dicitur
si unum corpus esset in dupli loco circumscriptivo: quod minus quod formam, sicut corpus
illud fore in illo loco, fore in alio loco, indivisibile, et indivisibile dicitur ab Anselmo.
quod magis patet contradictoria opposita pro: et sic quoad contentam unum corpus
magis: de forma genit unum esse non indivisibile in se et indivisibile aquo libetatio;

sed corp[us] existens in dupli loco circumscriptivo n[on] est individuum in se et diuisum
 a quolibet alio eo n[on] est unum, et in dem corp[us] mixt[um]: illud corp[us] mixt[um]
 quantal[iter] n[on] consistit in diuisa, sed potius diuisa, inter cuius superiores quantitates
 locatas mediat aliquod interualum; sed inter inferiores quantitates, seu corp[us]
 existens in dupli loco circumscriptivo, hic scilicet, et long[us] mediat inter
 uallum, aut dist[ant]ia: q[ui]a ab eo n[on] est in diuisum, sed potius diuisum in se
 et a se. q[ui]a n[on] unum, et idem, alia unum et idem scilicet ad ab[er]r[ant]i[um] q[ui]a scilicet
 duo contradictoria simul vera

quoad reliquas partes contradictoria facile ex eadem
 doctrina: siquidem si ~~locus~~ corpus existens circumscriptivo in hoc loco ~~A~~ est et
 circumscriptivo in loco ~~B~~ totum numeretur ab eo ~~B~~; sed corpus totum numeretur ab eo
~~B~~ n[on] e[st] in loco ~~A~~. q[ui]a n[on] est in loco ~~A~~, alia est in eo ut scilicet ad ab[er]r[ant]i[um]:
 q[ui]a est et n[on] est, mar[is] e[st] certa: hoc e[st] ratio p[ro]p[ri]a circumscriptivo, q[ui]a n[on]
 aut locatum per ad questionem eius ad locum. ex quo scilicet n[on] va[let] si ad e[st] q[ui]a n[on]
 tur ab eo ~~B~~, nihil eius e[st] extra locum ~~B~~, ut conuenit loquimur et sequuntur il
 eius e[st] in loco ~~A~~, et sic de alijs contradictorijs. Om[n]ib[us] tamen vna e[st] eadem

ratio occurrunt contrarij. dicunt eni[m] q[uo]d corpus existens circumscriptivo in dupli lo
 co, est et n[on] est idem: est et n[on] est in eodem loco; distans et non distans; di
 uisum, et n[on] diuisum, secundum diuisenta; scilicet e[st] idem, id distans et ind
 istum, secundum quantam, vna eadem et vna e[st]: n[on] e[st] idem, e[st] distans,
 et diuisum localiter: ad e[st] idem ac dicere quod presentis localis, quid distans
 sunt, distarent vna ab alia, ipsum vero corpus, ut fore idem n[on] indistans.

Ad cuius dictis explicarem et intelligam notant q[uo]d vbiatio circumscripti
 ua duplex rationem includit; p[ro]p[ri]am et e[st] e[st] vnam; negatiuam, et
 ab[er]r[ant]i[um] aliam. p[ro]p[ri]a e[st] ratio ambien[ti] et circumscriptivo corpus locatum:
 ratio vero, et ab[er]r[ant]i[um] e[st] ratio subiecta ad partem rationem p[ro]p[ri]am, que negat
 h[ic] incedit q[uo]d corpus circumscriptivo ab vno loco, ad alio partem rationem
 oritur. cum q[uo]d potest d[omi]n[us] hanc neg[ati]uam, ut fore p[ro]p[ri]a ratio hanc p[ro]p[ri]a
 cutam, impedire: potest corpus circumscriptivo ab vno loco, partem ab alio circum
 scribi: et ex aliunde distans n[on] solum impedit vbi[ati]o[n]em, seu p[ro]p[ri]am rationem p[ro]p[ri]am
 sed etiam negatiuam, que impedit e[st]; tale corpus scilicet a se ip[s]o, et a se ip[s]o

et v[er]get q[uo]d n[on] est p[ro]p[ri]a: nam vbiatio circumscriptiva p[ro]p[ri]a dum scilicet n[on]
 est n[on] potest neg[ati]uam, tamen e[st] cum dem[on]strat in alio loco: q[uo]d impedit n[on]
 est a se ip[s]o: vbiatio circumscriptiva specialiter existit, h[ic] e[st] p[ro]p[ri]a

locatum, sed ubi esse adequare. Item locatum, essentia importat
 nec non, ubi, eiusdem loci ubi loco. q. p. mare extra, quia essentia circum
 circa ubi dicit essentia adequarem partem loci ad partem ubi et potius ad
 nunc. q. d. adequare ubi ubi. Item q. d. essentia adequare nec non ubi
 essentia dicit ubi ubi extra locum, sed ubi de quo essentia ubi extra
 locum, essentia importat nec non ubi in alio loco. q. p. mare. Ubi ubi dicit
 partem, et distanti ubi ubi, inesse, ut fatentur aduersarij; sed dista ubi ubi im-
 portat ubi, seu potius illam positivam, sed etiam negativam, que, ut ipsi
 dicunt, impedit ne Corp. Circumscriptum ab Uno loco, ab alio Circumscriptum.
 q. p. falso asserunt nec non. Itaque impeditur ubi ubi. Ubi ubi dicitur inesse
 q. p. et quantitas locati. Item, id q. habet ubi et que, habet habere ut quod
 habet ubi. Cui ubi inesse, at ubi. Cui ubi conuenienter, eadem
 non quantitas, seu Corp. q. p. si ubi dicitur, et ubi quantitas, alia ubi dicitur, ut
 potest eadem. q. Quarto: in ubi negatio aliorum ubi respectu eiusdem
 locati e effectus ubi negationis, ut patet. Mutatis de potest ubi ipsi ubi.
 q. p. impeditur ubi potest ubi impeditur potest ad quem sequitur, at q. p. procedenti
 ubi. Item ubi impeditur effectus ubi; ut patet quia quod ubi ubi
 seu Circumscriptum, et quidem adequare locatum: q. p. negatio illa Circumscriptum
 seu ubi non e impedita. q. p. tale Corp. semel ubi, et Circumscriptum
 ab Uno loco, nequit ab alio ubi, et Circumscriptum.

In potest non dicit
 Circumscriptum infra ubi que hoc infra partem in ea atacta. Item
 ubi e nec potest ubi in loco, inesse. Item nec non locati ex equali
 locum; nec quantitas e nec potest ubi modo locum, ubi nec non ubi
 in alio loco; at hoc nec impeditur nequit, ubi impeditur effectus potest.
 qua non in eucharistia quantitas xpi ubi dicit nec non ubi
 in ipse in glo. quia in eucharistia fuit impeditur effectus potest ubi
 in loco, ubi, extra localis, et ex quod sequenti nec non ad eam. q. p.
 ubi. Item non potest multiplicari effectus ubi non
 in eucharistia, seu eucharistia; at occupatis loci e effectus ubi quantitas.
 q. p. nequit multiplicari, ubi in eucharistia. Item eucharistia: ubi quia
 ubi ubi. Item eucharistia e q. p. ubi. Item eucharistia: q. p. in eucharistia multiplicari.

potest quantitas tria: tria, quia effectus unus potest per se supponit trium.
 2o. duplex effectus unus debet esse et supponere duplem trium. sed
 in multiplicari tria, ut potest eadem quantitas. 3o. requirit multiplicari ubi seu loci
 occupatio.

Consequenter: requiritur numerica multiplicatio proprietatis sine mul-
 tiplicatione numerica ipsa, et ubi ratio circumscriptiva, seu potest ratio locali
 et proprietatis quantitas localiter estens: 2o. non potest apparere: tripliciter enim
 numerica multiplicatio inter et ubi ubi abique aliis multiplicatione: requiritur
 nam etiam duplex: tripliciter in eodem hoc: duplex quantitas in eadem
 habita: 3o. tripliciter ex doctrina Papii Suarez: occupatio unius loci esse

effectum ad eam quantitas naturaliter tripliciter, seu secundum triam rati-
 onem; et tamen supernaturaliter, et per ordinem ad partem substantialem posse
 ad plura loca se extendere, et plures vias in se: nam quantitas potest
 habere aliter ubi plus potest, quia naturaliter, potest ad modum quatuor
 inter naturaliter non potest beatissimam ubi rem elevare; potest tamen super-
 naturaliter, et ut elevatus lumine ubi = sed hoc ubi non emanat ubi
 non: siquidem non potest multiplicari occupatio ubi ad hoc de potest absoluta,
 non multiplicata occupandi locum; at non potest occupandi locum
 quantitas: 3o. tripliciter, et videtur hoc occupatio: quantitas potest
 elevari ad occupandi locum medicinalis entatis, aut modo ubi potest
 super addit, et abique talente, aut modo: hoc 2o. quia, cum quantitas
 sit non potest occupandi locum, si ubi quantitas nihil super addit, non potest
 unicum locum occupare potest. si tripliciter iterum, in quibus entatis illa
 aut modo super addit, et quid quantitas ubi, et non potest. quia, non potest
 sed duplex quantitas est, quia duplem occupat locum. et dicitur requiritur, quia
 illa quantitas est non potest occupandi locum.

Præterquam quod: elevatio cau-
 sarum, media que possunt ad id, ad quod naturaliter, et abique tali cau-
 sa non possunt, ubi non habet in causis solibus, et plures ubi non potest.
 non; quia ubi causa solibus, causet per exaltationem, seu entatis sequen-
 tiam; quomodo enim supernaturaliter non possunt aliam entat in
 habere, et si illi habent exaltationem, et non ab ubi non potest.

De Causa: quare quia anima fortiter lausat hoem, Unica via
n̄ potest adhuc diuina dupam hoem lausare. Ex quo stat ad pe-
nitentiam de lausore intus ad Vipionem. Beatificam eliciendam; quisee
Causa efficiens, quae eleuonem patitur. Si autem dicat, quae quantum
eleuari, nec aliam quantum superari, sed tantum eleuonem, a Deo
supernaturaliter, et propter quantum exigim propterea, media qua. Et tunc
ocipet > si autem, hoc dicat, propter quantum deus impugnet super
factis. Ita id faciunt, specialiter tamen instaurari. potest illa, quae
deimus repugne multiplicationem effectus. Vix n̄ maligiter vix, quia
effenditur propositum.

Tandem alij in combuentibus pbant. 1o
quippe si vnum corpus potest esse circumscriptum in. dupli loco, potest
esse in omnibus: eadem enim ē res, quae feret, ut exet immersum
2o sequeretur posse in vno loco ambulare, et in alio quiescere in
vno comburi, et in alio frigeferi; in vno in firmum, et in alio, sa-
num esse: in vno mori, et in alio viuere: in vno esse in gratia et
in alio impecata: quae omnia et alia absurda, et impossibilia videntur,
et sunt. dicendum ē qd. id a Deo fieri potest.

proponitur principale aduersus
argutum, cuius occasione mirabilis modus, quo
Xp̄us Dominus ē in augustissimo Eucharistiae sa-
cramento, explicatur.

Precipuum & veteris ordinis tantum desumitur ab in-
stantia ex mirabili Eucharistiae sacramento, ubi pro-
miser credimus Xp̄m. Qd. Vere et rationaliter presentem esse: quo
positis vobis n̄ inefficaces videri debentur: Et si quae efficacit
eis dantur, ea ipsa infalibitatem huius mysterij negare cogimus
si aut sub hac vone pponi potest: ex eo qd. corpus circumscripturaloco,
ab eo quae de quate comprehendatur, n̄ infertur n̄ posse esse simul extra
illam locum; nec esse idem, et n̄ esse idem, distans et indistans; diui-
sum et indiuisum. 2o. infirma, et inefficax ē res. ant. p. cor.

que xpi dicitur e circumscriptum in celo; et tamen e extracelo; in quasi-
 bus hostijs necratis; que sit apicis diuisum, licet inter ipsum prout
 in celo, et in Eucharistia debet inque dicta, mediant que plana corpe
 diuisa, et distantia: qd de eia loci circumscriptum n e negare esset.
 in dno loco, ne cogamur negare mirabilem presentiq corpi xpi in Eucha-
 ristia.

Hoc arguit; et infra aduo Vrgens aduersis Videlicet, ut si quam
 partem suam non assernatur sentz; eod eam non pcedunt
 Ereticis sacramentariis presentiq xpi in Eucharistia negant-
 ur; qua propter illi Monach hoc Confess articulum, rege, inquit, ubi
 et Eretico; quasi na senta Commis cu Ereticis sacramentariis, et
 tera preterquam qd na senta, valde possibilia, et tuta redit, in
 vobis propriis: h. Hense Eclesiarum Augustini, Cheloni, Anglica
 Precipitor, Nini Bonaventur, qui certe pro eajunt. h. Schola thomorum,
 et aliorum in inferis non de horum. Preter hoc, inquit, notam que aduer-
 si vobis obiciunt aduersum eoi facile retorquetur.

Erit hic sacramentariis, qui presentiam tantem xpi in Eucharistia
 negant; sunt etq heretici Agdenarij, Eutichiani, et Moroseleni, qui
 xpi in secundum humanitatem non e circumscriptz, alique de ter-
 ribus loco, presentz post eius ascensionem, sed vbiqpe exire aserant; pro-
 pterea que vbiqpe appellati sunt - h. inquit, heretici aryam post
 senta straria, quise si possibilia e presentia circumscriptua eiusdem xpi
 in pluribus locis, possibilia etq erit presentia humanitatis xpi in oibis, ab hie-
 ri cu tradita; quibus que conciliis damnata. Nec si respos heretico, h.

quibus id de humanitate xpi de facto aserere, tua autem senta de pota
 absoluta, satisfaci; inquit, concilia predictam oppm damnantia, nec
 dam de facto, sed de possibilia, id damnare videntur: id eio eni id negant
 fieri posse; quia e in omni loco e proprii Nini Dei: auti eni concilio
 generale in 6. modo actione 13. ubi ex res que damnatus fuit, ait
 eni: ut neque q creatum e in diuisis, et eadem eam, neque q
 exmny e dno, neq ad competentem corpe loci, dicitur, neq.

propter diuinitatem, nec diuinitatem communicari potest humanitati christi.
quod de peccato absolutum credendum est damnatum, sicut a concilio. Hec ideo
inuenimus sententiam contra, quia valde subtilis est, aut eius auctoritas unde
qua sit, ac chatholica, et leuiori inuenire nota. sed huius dicimus
ipsum equaliter obnoxium periculo, quod non est sententiam esse
sonantibus. at tamen si res attentè expendatur, nec unquam, nec aliunde
quiritur, cuius ignorantia, quae per se sentit toto caelo ab hereticorum erroribus
dignetur. Pro sua sententia ipsi respondebant, nobis autem cura est pro veritate
pendere quod ut fiat explicandum est ex de ista modus illi mira-
bilis, quo christus dicitur in sacramento eucharistiae. igitur angelicus
modus par. 76, cuius similitudo est de modo quo christus est in hoc sacra-
mento in 3 articulis de veritate, art. 5, cuius similitudo. Unde longè christus in
hoc sacramento sicut in loco, in 8 habet; Respondendum quod
sicut in dictum est (videlicet art. 3 precedenti) Corpus christi non est in hoc
sacramento secundum proprium modum quantus dimensio, in quantum
scilicet communis in loco secundum eius quidem dimensionem, unde
relinquitur quod Corpus non est in hoc sacramento, sicut in loco, sed per modum
substantiae, eo scilicet modo, quo substantia mittitur a dimensionibus, sicut dicitur
cuius substantia Corporis christi in hoc sacramento substantiae panis. Unde sicut sub-
stantia panis non erat substantiae huius dimensionibus localiter, sed per modum sub-
stantiae, ita nec substantia Corporis christi: si tamen substantia Corporis christi est substantiae
huius dimensionum, sicut erat substantia panis; et ideo substantia panis
suae suae dimensionum localiter erat ibi; quia comparatur ad
locum illum mediantibus propriis dimensionibus: substantia autem Cor-
poris christi comparatur ad locum illum mediantibus dimensionibus alienis; ita
quod substantia, quod est sua suam substantiae locati: Unde nullo modo Corpus
christi est in hoc sacramento localiter sicut sunt aureae, quae angelica
sancte in angelicis erga modum, quo christus est in hoc sacra-
mento. Verba propria, quae in sum reuocantur, et huiusmodi ex
quo posita plura substantiae ex eadem diuinitate doctrinae, quibus
intelligitur, arguitur, et tamen quae reguntur solum, hic est et per

legimus in Verbis Dni inclusis: Subita secundy sui est, seu cau-
sum se in deitate praeiudicet a loco; sed Corp' xpi e in hoc sacramen-
to admodum subite secundy se in deitate: qd praeiudicet a loco, seu
praesentia locali.

Hae est causa; quia subita secundy se Considerata prae-
iudicat a praesentia accidenti; perq' dicitur praeiudex in loco. Mir-
talet exup's ista mixta quem licet subita lomberta in Corp' xpi ante
ambrosiorum notaret quantem, et alia accia, n' tamen Corp' xpi in
quod Conueria fuit subita; quia n' e ad modum quo erat subita, quoad ope-
subitum quanty, Cy h'oc docet accia e' ibi in subita. Na in falibi-
liter inferitur ex quo inferit de subita Corp' xpi n' e in loco adhuc media-
te, id e' rone quanty, sicut e' quilibet alia subita: nam n' potest sic e' rone
quanty parit, proprio rone nuper dictam: nec rone proprio quanty
Corp' xpi; quia subita Corp' xpi n' comparatur ad locum mediantibus
proprio dimensibus, ha e' mediantes propria quanty, sed potius e' rone
ut ait deus ista, dimensioes, seu quanty Corp' xpi comparantur
ad locum mediantes subita; quia Corp' xpi e' admodum subite; Cyque
demonstrat subite n' sit e' in loco, sed nullibi tanquam in loco hinc e' q' Corp'
xpi nec mediate e' ibi in loco. De intellige rone, quare Corp' xpi e' in
tota hostia, p'ny que in qualibet minima particula: n' Cy Corp' xpi
sit ibi admodum subite secundy se, et specie uiderat, et de rone hinc
n' subite sit indiuisibile e' proxima, tota que specie in toto, et tota in
qualibet parte, ut diximus in metha. Corp' xpi e' indiuisibile modo to-
tum in tota hostia, et totum in qualibet parte.

Hic in tra aduq' n' no' an' aduq' p'ny qd q'ni, I potius suppositum; quia praesentia
sa sacramenti, qua xpi n' e' ibi, nec furoat d'istans aut in d'istans hinc
rionem, aut indiuisibilem; nec rone talis praesentis xpi potest dici e' rone
aut in tra e' rone: praedicti eni modi existendi, sicut conuolunt quanty
locati; Cyque Corp' xpi prout in tali sacramento n' sit ad modum quanty,
sed admodum subite secundy se, absolute a praedictis modis: prout de pa' nec
d'istans, nec indiuisibile, nec diuisibile, nec indiuisibile: qd e' rone conueniet in qua
se in d'istans loco circum ex'itenti, de qua praedict' qd, ut ex te pa-
let.

Regly: Vbi conuolunt, medij quibus quanty praedictam sunt in loco, et in-
ter se d'istant, d'istant inter se, et una e' extra aliam, sicut que inueniunt
aliam quanty, et h'oc conuolunt q' et Corp' xpi subit' praedictis ibi conuolunt.

Et distantibus existens, deiebat. Vbi autem, et distans, si vna e na
 doctrina, iuxta quam se habet sic ut quo habet subsumat quod: eo
 quod hoc falsum sit, ut fatemur, in se ma, et in se a x e qd vno p rati
 qd corpus existens sub dupli. Vbi coru circumscriptione, abeat se ipso
 distans ut quod, quia ipse ubi coru distans ut quo. 2o. propria cir-
 cumscriptura, quae xpi. Vbi habet in celo dicit essentia, et faten-
 mur, negm alius presentis; at nihilominus habet alia, et alia presen-
 tia sacramentalem: eo et potest aliam, et alia circumscriptione habere.
 Vbi in et e 2a infra. Ita notandum: id est si obstante negm alius
 presentis, quam dicit propria circumscriptura xpi in glo, presentia
 et alia sacramentalem habere; quia notat dicitur per rationes nu-
 merosas sub his panis in corpore xpi: eo eadem quantitas in absolute sum-
 pra sed ut notant, diuersa loca, debet et que replicationes diuersas
 potest esse in dupli loco. 4o. id est corpus circumscriptionem ab vno loco,
 nequit ab alio circumscriptionem, quia ad eam. Si notetur a se, sed ha-
 re obstante, corpus xpi ad eam. Si notetur a loco circumscriptionem quo
 e in celo, ad eam. Si notetur sub speciebus sacramentibus, ut fide certum
 e: eo. 5o. id est corpus xpi ad eam. Si notetur sub vna hostia, ad eam
 Si notetur sub alijs hostijs. eo qd ad eam. Si notetur ab vno loco, si
 subest qd ab alio Si notetur.

In deus non ratione aduentum non nobis,
 et quibus efficaciam negare non possumus, quacumque adhibita
 sub alio fatum, vniuersum mente. Vbi nota, iuxta quam a presentia sacra-
 menti ad circumscriptionem non e opta illa. Ita se qui has eadem
 proponit rationes quodlibet e art. 22 et ad hoc habet: Vbi corpus
 e localiter in duobus locis implet traditionem, qui a sermone loci
 e qd ut vniuersi locali: vniuersi autem e, extra quem nihil e vniuersi. Unde
 nihil locali potest esse ^{in vno} exteriori: nec e vniuersa de corpore xpi: quia e
 in sacramento altaris localiter, sed per comprehensionem. Ita sub alio
 nota, ad se ipse. Ad notandum, quae minime extra doctrina inferitur: quia
 iuxta ea, ex deo. Ita ad comprehensionem, et corpus xpi non e sub his speciebus sacramen-
 tum, nec ubi acie in vniuersi sub his, sed sub his locum habet: quare quibus
 quae not, quae asseritur, accidunt ubi, ubi coru de distantibus et se ipse.

227
alia a septa Visione, quia Visiones differunt; n̄ tamen Corp. xpi, ut
p̄ se n̄ affectu accubus. Unde n̄ habet ignem, n̄ aqua, n̄ neque n̄ librum
debet habere ut quod id quod pra habet et quo: quoniam n̄ est negō
suppositi, Cui Corp. xpi n̄ sit librum s̄z accidentis. Ad 2. Ro. qd̄ presentia

Circumscriptione, qua xpi d̄s habet in celo, dicit explicitē nec in al
m̄is presentis, aut circumscriptionis, aut definitivae, quam neutra habet
xpi in Eucharistia, Cui n̄ sit in ea tanquam in loco: n̄ vero dicit nec in
op̄e, sentis sacramentis: et ratio ē; quia Ihu dicit negationem propriam in
eventis Carentiam Minentis Corporis xpi in celo; Cuique solum presentia
localis, media qua Corp. Minentis ab alio loco, commensuratur, coloratur
et limitatur, in pat̄ Carentiam Minentis ab alio loco; sicut vero pre
sentia sacramentis, yone tuius ab alio n̄ Minentur, nec Immensuratur, color
atur, aut limitatur; hinc ē, qd̄ negō illa n̄ impedit propriam localem, et
Cui vero alia localem statamen pro infra p̄bationis, pro q̄ infra adur
um troy pro parte, inter que solum dicit se qd̄ solo essendi Corp. xpi
sacramentis n̄ combit ei secundu se, et rone essendi sui, sed ut p̄stantia
urta combit rone, neque troy, s̄z q̄ in rone ap̄ioni dicit presentis sacramentis p̄
stantur: et q̄ multiplicata rone essendi sacramentis, possunt presentis sacramentis
multiplicari; sequitur t̄ presentis sacramentis, quos combitiones, quia s̄m̄is presentis
n̄ sunt absolute, sed notative ad d̄p̄am combitionem, s̄z q̄ ad d̄p̄am numero

stant. Ratio autem essendi in loco Circumscriptione ē quantitas, Cui sit eius effectus d̄p̄am.
quae in multiplicata rone essendi in loco Circumscriptione, presentis ad d̄m̄is in rone
multiplicari nequeunt: Cui autem eadem Corpori duplex abequeata rep̄at nec
quantitas, numerat pariter duplex presentia Circumscriptione. Verū dicit ad
illam p̄m̄is, quia replicones Ihu d̄m̄is nec sunt, nec possunt: et rone
essendi in loco Circumscriptione, p̄ propriū ē quantitas, ut p̄bationem relinquimus: replicat
altem combitionum ē ratio essendi sacramentis. Ad 4. et 5. Ro. qd̄ Corp. ad
quae Circumscriptione Minentur ab alio loco, n̄ dicit nec in alio loco, et p̄
sacramentis, et s̄m̄is d̄m̄is habet, dicit tamen nec in essendi in alio loco
Circumscriptione, ut dicit ad 2. rone d̄m̄is: ita que Cui ad presentia a h̄m̄is
mentis n̄ dicit nec in alio loco sacramentis presentis, p̄ d̄m̄is combitionem. Cuius rone
ē, quia ē in loco Circumscriptione, et in loco d̄m̄is, rone quantitas, q̄
quatur, et Immensuratur, et loci, abequeata coloratur et limitatur d̄m̄is.

possit: et bene esse sacramentum est esse ad modum substantie essentialiter, quia
 modus essentiae non dicitur nec in ut alio sit. Cui possit substantia secundum suam
 essentiam in uno esse, et simul tota totaliter esse, et in alio. Quae doctrinae
 expressa in 2^a 2^a part. q. 8. ar. 2. ad 3. ubi de modo quo dicitur in aliquo, loquens
 hoc habet: totum dicitur esse in loco totaliter duplici modo: aut totaliter esse aut
 partialiter quantum, quod est in aliquo loco totaliter quantum non potest esse
 extrahit locum; quia quantum totum mensuratur quantumlibet. Unde
 non est totaliter quantum, imo est totaliter loci. Sed totaliter esse non mensura-
 tur totaliter. Unde non oportet quod illud, quod est totum totaliter esse, in alio nullo
 modo sit extrahit, ut patet in his accidentibus, quae secundum se non quan-
 tum esse, quia secundum se perfectam rationem suam, patet in uno, sicut in qualibet parte
 superficies. Si autem accipitur totaliter secundum quantum, quod habet per se, patet
 hoc non est tota in qualibet parte superficies. Repertio: quod dicitur corpus christi locum in loco
 existens in una portio, dicitur sacramentum sicut in alio existere, quia est ibi ad modum
 substantie, sicut in se, sed essentialiter in ipsum, sicut de simul dicitur non esse in loco, nec
 ab eo circumscriptum, coartatum, et limitatum. Quod si corpus christi esset ibi ad modum quantum,
 possit esse circumscriptum in alio loco, patet dicitur; quia de eorum quantum est esse in
 loco, sicut de eorum illius sit occupare locum, quod non potest mensurari, nisi sic
 patet dicitur comburere quantum panis in quantum corpus christi sicut de factis
 substantiam panis in corpus christi substantiam comburitur: in eo enim nulla apparet
 neque naturae, quod per se absoluta Dei potest hoc corpus esse in duplici loco
 circumscriptum. Ad admirando possit comburere quantum panis in quantum
 corpus christi, et quod in eo locum occupaturam duplicem quam circumscriptam.
 et non est; quia quantumlibet plures quantum panis comburitur in quantum
 corpus christi; quantum corpus christi unica esset. Unde autem quantum quod unum est
 non occupare locum; quia ab eo mensuratur, ad quantum, dicitur et limitatur
 non alio in loco possit esse. Quam solum expressam tradit dicitur
 dicitur art. 2. in se eadem septem apponatur, sibi repetit. Et dicitur haec
 accant mutari in alio accant, quod hanc substantiam mutari in aliam substantiam corpo-
 ris hoc dicitur admissum solum, possit comburere quantum panis in quantum
 corpus christi, quia dicitur dicitur comburatur in subiecto materiali, quod est panis
 dicitur dicitur quod substantiam; quia substantia habet individuationem in se ipso.
 accant dicitur non est in alio male parte ipsum, sed per se ipsum: hoc non potest esse
 dicitur, quod hoc accant comburatur in hoc accant.

Satis tamen quod hęc dimensio Comberis in illam dimensionem si sequeretur
 ad idem loci esset in subobscuro simul, sed in vno tantum; quia sicut post
 quambilita pars Comberis in substantiam corporis xpi in nunt ubi dicitur
 subra, sed vna substantia; ita et si hęc dimensio huius corporis dicitur
 in aliam dimensionem aliorum corporum, in nunt dicitur dimensio, sed vna
 tantum, et sic in nunt dicitur dicitur loci, sed vno tantum hęc dicitur
 et nos nihil amplius sed ad hunc vna hanc solam et hanc potest
 repliri: ex idem tunc cuius quantitas illa in potest nisi vna tantum potest
 occupare, quia in esset nisi vna tantum. sed hęc dicitur in potest: ex nunt
 corrupta ex: quando de facto substantia pars Comberis in corpore xpi
 in datur nisi vna substantia corporis xpi, et tamen in hac vna substan-
 tia in pluribus locis sacramentaliter: quod est vna claritas in quan-
 titate potest esse in pluribus locis circumscriptive in pluribus et in quibus
 nota: idem quambilita de facto non datur nisi vna substantia, potest
 esse in pluribus locis sacramentaliter, quia Comberis sunt multę;
 sed in capite posito Comberis essent multę, quambilita vna est et quę
 tal: ex. Quod vna substantia supportis pluribus Comberis in illis potest esse
 in pluribus locis sacramentaliter, et de facto est, cuius vero vna quantitas
 potest esse in pluribus locis circumscriptive ad hunc supportis pluribus Comber-
 isionibus. Cuius vero ex dictis dicitur: hęc multiplicata sunt et sunt presentis
 larmentis, potest presentia sacramentalis multiplicari: Cuius Comberis in
 nunt, et presentia presentis sacramentalis, sequitur quod, in nunt multiplicata
 presentis multiplicentur. Ad vero cum nunt, et presentia presentis circumscriptive
 hęc nequeat esse Comberis hęc enim ut potest super naturalis et indivisibilis
 nequeat esse in illa effectus pure naturalis et diuisibilis, quales presentia
 circumscriptive, sed vna quantitas; sequitur quod, hęc vna quantitas quę
 tum plures et plures essent Comberis in nunt tantum dicitur et lo-
 cum, a quo circumscriptive et equaretur, et hęc dicitur
 nunt ab illis in datur quod vna corpus habent in nunt presentis sacramen-

mentibus, Unam Circumscriptionem, et alij sacramentum, quae quod habet.
 duas circumscriptiones simul; sed illud petit a Deo: eo et posteriori
 fieri potest. manifestum: quod minus maale est, mirabilius est fieri; sed due
 presentie sacramentis, seu Una Circumscriptione, et hinc mirabiliter alia minus
 maale sunt Corpori quanto, quae due presentie Circumscriptionis: quae Cor-
 pus quantum ex se presentiam Circumscriptionem exposcit: eo. Rendo
 maam: mirabilius enim esset (nobis tamen impossibile) quod darentur
 due contradictoriae simul Verge, qualiter darentur si esset Vera verba Ma-
 ria, quam quod darentur due presentie, quarum Una, si Verge esset
 miraculosa, non tamen impossibile. Accipio Coniunctio: nam licet Una
 presentia Circumscriptione maalior sit Verge quanto, quae Una sit sa-
 cramentis: non tamen duplex Circumscriptione cum duplici sacramenti Compa-
 rata. et ratio est; quia duplex sacramentis solum est propter exigentiam
 rei: duplex Circumscriptione Ma rei exigam: cum autem magis acci-
 dat ad maale id, quod solum est propter exigentiam rei, quae id quod Ma
 rei exigam; hinc est quod maalior potest dici duplex sacramentis pro-
 sentia, quam duplex Circumscriptione. hucusque dicitur in
 presentiam Corporis Christi in Eucharistia non solum non esse Circumscri-
 ptionem, Verum nec descriptam (quibus Contrariis ut Certis suppo-
 nitur Vbi deo, et Spiritu) et ratio est; quia presentia descripta solum
 comitatur subiecto, non alicuius quantitate Verge, fit, et si male, per quod ex
 mihis accertum loam cum exilitione extendit in alio; ut patet
 in Angelo, et anima rationali presentie separata; ut Corpus Christi in existit
 in Eucharistia non alicuius quantitate Verge, fit, et si male; sed
 non comitatur: eo.

mus

RELIQUA ARGUTA SOLVUNTUR

TURD

Aug. 20: Una presentia in duplici loco Circumscriptione nec respicit ex parte

Quantitas nec ex parte modi essendi in loco circumscriptus, nec ex parte rei:
 ego ex nullis capere anpro: si respiciat ex parte quantitas, quia sic abstrahit
 ab eo quod habet unum aut plures presertim circumscriptus, quia cum est a parte
 non in ordine ad rem illam, ideo que potest esse abique presertim locali aliunde
 si respiciat ex parte modi essendi in loco circumscriptus, quia tunc dicitur
 in dicitur loco, ita quantitas existit in loco, et pars in parte, qui est proprius in dicitur
 quantitas: alia non respiciat ex parte rei, qui quocumque non respiciantia facere
 potest: ego. ego id respiciat ex parte rei, ex parte quantitas, quia licet secundum
 se supra indicat, tunc non esset, ex parte unum, aut duplici presertim, tamen secun-
 dum quod dicitur Josephum radicis unum potum, in dicitur tantum existit presertim
 non adductas, ad partem in dicitur locali, quia, sicut secundum essentia proprie
 considerata abstrahit naturae ab omni accidenti, prout dicitur abstrahit a loci
 pluriquante totali, tamen secundum quod dicitur Josephum radicis unum potum, in dicitur
 est, nec permittit duplicem quidem ad partem, quia nulla una in dicitur
 potest duplicem presertim numerice ad partem dicitur.

modi essendi circumscriptus in loco, quia hinc non potest in eo ad rationem loci
 non considerat in loco, ut nihil eius sit extra illum: alioquin quocumque cum non esset
 immo nullo modo, ut platum, plurimum, et in dicitur parti potest doctrina plu-
 rum ad dicitur partem respiciantem, tunc, et unum effectum parte ad
 causa totali, et ad partem parte, propter idem platum: quia semper dependet
 nec ad partem ab una, et ad eandem nec in parte quate dependet, ut potest quia
 ad partem de dependet ab alia. Secus ad dicitur unum, sed non respiciat
 ex parte quantitas, adhuc videtur secundum Josephum radicis unum potum: ego nulla est
 prout licet quantitas, ut est radix unum, naturaliter habens unam tantum partem
 existit, supernaturaliter tamen, et quia non obiectivum, plures et plures permittit dicitur:
 ego. anpro: licet quantitas, et ubi dicitur unum potum, unam tantum partem
 localem existit, si naturaliter loqua mur: tamen super naturaliter, et per eandem ad partem
 dicitur eandem eiusdem, partem unum, plures presertim permittit, ut in propriis sacramenti-
 bus apparet: ego, secundo prout eandem anpro: effectus unum tantum existit naturaliter, res-
 pondens unum effectus unum: ego. anpro: effectus unum tantum existit in multis locis
 si eo modo quod cum eo dicitur, sed tantum naturaliter, in dicitur loco: alia nec
 de parte rei absoluta potest dicitur: unum tantum dicitur in dicitur unum
 eo quod unum in effectus unum in parte locali: ego.

2° pr idem aut: licet idem corpus naturaliter loquendo, Capacitatem non habeat nisi
 ad unam partem huius corporis; potest tamen supernaturaliter, et secundum potentiam
 multiplicari in pluribus. Item: quod patet de quibus, ut ex adu. 1° q^o 1°,
 licet naturaliter non exigat nisi: unam partem localem; supernaturaliter tamen
 et secundum potentiam potest habere. aut: stat ex doctrina quae
 procedit. Ita pr: sicut occupare locum est effectus quantae loci, ita unum
 locum est effectus loci: sed in multiplicata quantae loci, plura potest occu-
 paret locata: quod in multiplicata quantae locata, plura potest occupare loca
 De modo in, et eius aut quodlibet, si de una quantae loci rursus ad
 cuius partem de factum in dicitur separata: quia multiplicata potest
 latenter, supponit propria circumscriptione eiusdem corporis, ut si dicitur
 tunc eiusdem principii, sed duplici propria circumscriptione una quantae potest
 esse: licet si non dicitur, in quibus: at vero duplex potest circums-
 criptione, cum non haberet duplex potest, a quo potest; quia unam
 hanc supponit quantae, quae est una potest occupandi locum, circumscri-
 ptio, nequit adhuc supernaturaliter dari. recole Latorem fortissimum quod

aut: in licet effectus huius naturaliter, prout in dicitur: Insuper
 gentiler supponit unum: quare hoc in multiplicata ille multiplicari requirit
 quia effectus potest sit nihil aliud est quod ipse sit in unum: nec de-
 lectus effectus unum, tante vero quidque potest, prout unum dicitur, quare
 effectus unum gentiler si dependat, aut supponat unum, sed potest contra;
 potest unum auferri, tante vero potest vero multiplicari. Ita stat ex dictis:
 nam corpora gentia in uno loco, se habent permixtum unum corporis
 non penetrant: occupat autem plura locorum debet se habere per
 modum plurium quodlibet duo loca, per se vari: in eo enim effectus libe-
 res dicitur in, esse una corpus esse in unum loco, sed extra unum esse; quia
 in hoc sensu si procedat sed dicit: idem duo corpora possunt esse in eodem
 loco, quia potest Deus auferre ab uno, aut ab utroque factum, seu ex pat-
 riter, sed una quae una dicitur regem a omni in tali loco: quod et potest duo
 loca unum, seu circumscribere unum corpus, impedita ad eos unumque loci
 regione, secundum quod dicitur dicitur aliter = Hoc nam: ne ad hoc ut
 duplex potest in, seu unum haberet idem locum, si unum requirit quod
 potest, sed potest unum, aut alio modo, si hoc potest in, sed requirit
 multiplex in unum, et potest unum, quia, si hoc potest unum, quare

107

Theodorus deperet, aut indigibilis fieret = simile legitur de S. Jo. Xaverio,
aliique sancti: Neque ergo est quod nulla datur requies in duplici generacione
cursu propria eiusdem corporis. Ad Argutus Ro, quod si Christus de Vero et
rationaliter corporaliter Paulo apparuit de Celo descendens, ut esset testis eius resurre-
ctionis: hoc fecit eorum deperet ad illud Verum semper nec una hoc Verum actum,
et neque unum faciunt: ex his enim evencitur ad induriam, et statum Christi in celo
esse, quicquam de mal aut verum parvum: morem, et ex Veritate laus
ecelo discessit: ex quo minime inferri debetiam Beatitudinem inveni; sed
de Beati hunc intuentur humanitatem pariter in terra existit, ac nunc in
celo Verum nunc = et per se, si hoc ira non est Christus de Celo descendit, sed de-
scendit de Celo, talem spiritalem Paulo, ut ipsum presentem in celo inveniatur:
quod glorie testis et Paulus testis idoneus eius resurrectionis possit esse. Ad Jo. Ro
in eo miraculo se modo et Cebreo, aliique similibus. Credendum non est
Christum aliam personam habere, qui sub qualibet nostra specie, adendo
tamen personam specie nunc in personam eorum: hoc enim fuit in ostentum
fidei: nam licet ex parte sui posset a demone fieri huiusmodi formatio in hostia
non specieata aplicando actum papali; tamen in re adeo gravi, et ad supre-
mum eum sacramentum spectante, nunquam sine re id agere: quia inspec-
tat ad supernalem Dei providentiam, cuius est et veritas credibilis, et certum
tertia revelata, qui a demone adulterari possunt.

Ad Whmum dico, ex sola
apparitione in pluribus locis non satis probari duplex presentia valis, sed ad hunc unum
necesse, et alia apparent: alioqui credendum esset Ioanem Teuthonicam, in
nem Magesum, qui ad dem nocte, et hora natalis Domini usque celebrare
missam in tribus Germanis oppidis, valde distantibus, ut testis Theodorus
Cingerus in teatro huiusmodi, id miraculo fecisse, licet arte demonum fecerit.
quare in apparitionibus predictorum sanctorum non fuit duplex presentia valis eorum
origina, sed una vera, alia diuini apparent: in rebus vero homi-
nibus, qui se, suaque omnia demoni manciparunt, fraudulenter apparent
virtute demonum.

Anders I postea dan Vacuum in verum naa
Quonia Vacuum esse, non est loco, non in materia de eo ingenti disputa

non. sed ne in vacuo nome asendat, sciendū ē vacuum aliq. ē ne-
 gatum, quia aliq. aliq. ē, qd. n̄ dicit locum aliquem qui n̄ caret aut
 capax sit aliud habendi. tale ē spatium imaginariū, qd. supra caelum apprehen-
 dit, qd. locū n̄ ē, sed vastitas quōdam apprehens. extrahitur mundum. ubi Deus
 plus a alia loca creare potest. prout in 2. qd. dicit aliquem locum in quo re-
 gatio mendi corpi fundatur. Propterea que sic dicitur locus n̄ replatur loqpe
 aptus tamen regeri. Ex quo stat collatum dicit locum de maali et de soli
 aurentia corpori. Nenti. de hoc que procedit. qd. Non deservit utriusque Phil. quos
 Aristoteles unguentat impenti, aventes vacuum n̄ solum possibile ē, sed de actōni.
 qui oppo. plurimi recessionum observationibus aliquantulum pbabili vix ē. sicut
 Suarez, licet negat de facto dari, etno et de possibili vix vix utriusque
 quentum; posse tamen in duci ab aethere factus. Commis tamen Choro Nenti
 id de facto, et de possibili, vixit cuiuscunque corp. Crez negat; solum qd. deo simi-
 lem potam adstruit. Et qd.

Nota conclusio

Nec datur vacuum, nec maali ter dari potest; sed solum potest ad eo indu-
 ci opperando ma. Naturam rerū ordem. Tripli parte stat. 1. qd. quoad stat.
 ex Phil. qui lo. metheororum Cap. 2. ait: oppo. et mundum ipsum reperio
 rebz latioribus. Minuum ē, ut inde vix eius vniuersa regatur. idē qd.
 tabularia indigent ad nā. rerū nem celorum influxu, quo per se requirunt
 si, posita lacune, Minuationem ammitterent. quoniam n̄ possent suos en-
 fluxus immittere in illa. Corpa, que in va vacuum essent. qd. vacuum n̄ datur
 de facto, ut potē impedire mutum rerū om̄i commercium. Ex quo exper. dicitur

1. qd. ē ma. Comite bonum vniuersi n̄ datur de facto; sed vacuum ē ma.
 2. qd. bonum vniuersi. qd. mis. pr. Comite bonum vniuersi solum in colligere et
 3. qd. vniuersi, seu multa rerū vniuersi; at vacuum impedit huiusmodi colligere et
 vniuersi, ut patet. qd. ma. stat. 1. qd. sicut dicitur ordo, et di. posio cuiuslibet
 corpori particulari existit qd. deq. eius partes sint continuæ; et partes ordo et di. po.
 existit multam vniuersi, ita maali ordo et di. po. vniuersi existit qd. de par-
 tes. Rnt. Nique. Constat. quotidie eni experimur, aquam omnia nichil relicta a-
 tendere. sicut super pistacum ad impedien dum vacuum ex aere et sicut
 velle sum. similiter in Clepsidra, vulgo Bomba que de aqua plena ē et si
 inferius perforata sit, restat aquam, sicut in reperio n̄ clauso. Nique dum

hoc foramen aperitur, per quod aer subintrat, ad occupandum locum de relictum ab
 aqua: Similiter in alijs, ex per mentis, et quibuslibet, quo materiali impetu ma-
 nis naa Vacuum ingredi: qd de factis videtur. De part. d. 1. m. 1. Suarez
 ostenditur per ex illi Pauli ad Hebr. 2. in Angelis subicit Deus obsequia:
 qd Angelus nequit ordo in mutare. sed cu immutaret, si posset
 inducere Vacuum: qd per ratione: ordo materialis inferior est superior Angelo:
 quoniam Angelus pars est Universi: qd nequit Angelus partem habere supra
 illum. qd nec est un immutare. qd nec Vacuum inducere, quia per legem
 inmundi. Quoad 3 partem per 10: Vacat in hunc operari potest ut autem
 de temperando, exigij per un; sed etia ut autem hypernaturali, et absolute
 de Cuius Virtuti, et Dominio subducitur qd Graec; sed sic operando potest indu-
 cere Vacuum: qd magis: sic operando potest destruere, ruam hilare huius
 Corpis, et impedire, ne Corp' aliud deget locum Corp' ari hiali: qd sic operando
 Vacuum causaret. Na est certa, ut ex deest Vacui Nat. arguitur: quoniam
 in casu posito illum operaretur Deus Na naam exigij venior, qd ut sicut
 super naturalis, et suggestus. ut facere potest

Soluntur arguta III

Obicij 10: Vbi Vnq' Materie est in rerum naa, debet dari aliud ma-
 terium: qd cu datur locus in rerum naa de facto, debet dari de facto
 Vacuum = no an; quia totus est Verum de Materie, potestibus actibus;
 sed sum tamen de Materie, potestibus, praesertim si pruatibus, oppo-
 nitur aliam potestibus, qd est necessarium ad remotionem Universi, Cuius
 modi est locus repletus. Obicij 20: de facto, et naturaliter ingre-
 ditur Vnq' Corp' Vbi est aliud aliud; sed non ingrediatur ad illi locum ut ple-
 num alio spe: alia naturaliter duo se penetrarentur: qd ingrediatur
 ad illum locum ut Vacuum. qd de facto datur Vacuum = si respa
 Corp' illud ingredi ad illum locum penum alio spe, qd tamen ex-
 pellit: quod si nec datur penetratio, nec Vacuum = Ita est: nam ex hoc
 sequitur aliud incombere; nimirum qd admodum Cuiuscunque
 Corp' totum unum se moueatur: nam Corp' expulsum ab hoc lo-
 co, debet ingredi in alium locum, a quo aliat Corp' expellat, prop

per eandem rationem; et de hoc fit idem argumentum; sed hoc factum videtur: quod Lillius Corp[us] tendit in locum Vacuum.

Ad obiectum bene ibi. ad istam non sequelam. nam sicut hoc itaingeret se in corpora. *Et nota*, quod tamen plura liquida sunt, ita non inest. et ratio est; quia corpora, que liquida sunt, facile rare sunt et densantur, iuxta necessitatem Universi: quare aer vix potest rare sine rarefactione extendi ad occupandum locum ab alio corpore derelictum, *Unde* ad cadendum aliquid loci corpori advenienti, qui de corpore locum mutat. *Regula*: quando corpus aliquod rarefit, occupat maiorem locum, quam antea occupabat: et quando densatur occupat minorem locum, quam antea: quod in rarefactione occupat locum antea vacuum; et in densatione relinquit locum antea plenum. *Quod* in utroque Corp[us] datur Vacuum. patet: quia in densatione non ducitur de nobis aliquid Corp[us] occupatum loci derelicti; nec in rarefactione datur per se in alio Corpore.

Constat experientia: si enim vas undequaque occlusum, et aqua plenum; ita ut aer subintrare non possit, summo frigore exponatur, tunc aqua congelabitur et ad minus spatium contrahetur: quod spatium derelictum ab aqua manebit Vacuum. patet, quia supponitur nihil aeris subintrare posse. et sic naturaliter fieri potest: quod naturaliter dabile est Vacuum. *Ad* replam non vram. nam rarefactione, alii cuius corporis causatur in ipso aliquo pori, per quos aer subtilis ingreditur, et in locum derelictum ab hoc aere extenditur corpus *de nobis rarefactum*; in spongia manifeste patet.

Similiter quando corpus densatur, et hinc partitur ex ipso particula aliqua aut exalationes que dantur, que occupant locum derelictum a se densato. *Quod* ad oculum patet quando vitrum densatur per calorem solis: quare nec in rarefactione occupatur Vacuum preteritum, nec in dense de novo relinquitur, nec corpus aliqd pro loco derelicto

Vel potest dici, qd dy My Corp narept. Idem patet aliud, scilicet ut
propter locum spari nova exte gaudenti. Ex quo pberit, testantur illi
qui qd mare n redundat in pluviorum decur, nec pot fontis decur
su ebibitur; quia licet caliditas My in meridie, magne partem aque
absumat, et. Pars fat in aerem; pari parte frigiditas aquilonis multum
aeris ducit in aquam, ma. In parte in Minua gexone, et murene.

Adm dico patium illud delectum ab aqua. Igelata, repari corpusculis, su
exaporationibus ex aqua exalari, et in aerem dberit. = I si n it aliquo
corp, qd possit illud spatum replere, aut aqua n igelabitur, quantumbi
magis operetur; aut vas, quantumbi solidum, numpetur, et frigori
cedit, etiam cu sui dy pendio, ob vitandum malum, Immo naz, nemp e
Vacuum. idem respondendy e ad alia experimenta huic similia: quo
nia in omnibus eadem e rae. Thicij 3: ponamus duas tabulas perfecte pla
nas sibi in vicem iunctas: elevetur Velocitate superior tabula, supero
aliqua morula: nequit n dari vacuum inter illas tabulas: nam aer
currit, n potest simul, et equaliter in illo se inri dy parte illius lo
ci occupare, quia in mare debet motu successivo: qd tabile e vacuum.
hoc ipsum pponunt alij in quare salmaris marmorea que si scinda
tur in duas semipalmos instantaneas ab hoc, et alium ab Angelo, npp
test in eodem instanti dy illas partes percurrere aer: qd taltem pro
hibetur vacuum. Hic, et alij similibus. Rappet. Pr spinula, qd idem pstant

Vacuum per vrbisam morulam, in quo nrimus absurdi: que plus n
e in formior meo lu diuis. sed quo nq absolute vacuum negamus, idem nppo
qd eadem Velocitate, qua tabula elevetur, aer intrabit et occupabit locum
numque, quod abitur. Vacuum = alij dicunt nunquam equaliter per dy
partes simul tabula elevari, sed prius hac, postea illac, quo dabitur locum
ut aer subintret. si vero nngat, dicunt idem, qd simul et equaliter per dy
partes elevetur tabula, ita ut n paret locum ut aer subintret. tunc simul tabu
lam inferiorem secum abiret. Ita pppiam inclinationem, ppter bonu vnicari qd
huic n differt, qd in Ro nec hoem, nec angulum posse in inri scendere,
aut secare quantem illam palonarem, quia Merque Dyk sta gaudet quod
et pationari. qd mone, ex mto ad quantem, qui n instantaneus, sed successi
bus exigit ee ut mure, docet Phij, quia nra quanty exigit ut nq motus

ad ipsam tenuitatem lucasibus sit. Cuius Angulus quancumque potentissimis
 huius sit, sit virtus, et hoc immutare nequeat naturam rerum, in eo casu actione
 lucasibus, et minus offerantur. *Præ:* iuxta ista loquitur per q. 110 art. 3 oia
 corpora obediunt Angulo secundum motum localem et spiritum. *op:* Angulus
 potest impedire motum cuiuscunque spiritus. *op:* potest impedire motum aque
 ne ascendat ad replendum vacuum, extracto calore artificiali. *op:* virtus Ange-
 li potest dari vacuum. *Res:* qd Angulus habet potestatem in universa spora quoad
 motum localem, secundum inclinationem et naturam particularem, in ordine que ad partem
 et particulare bonum; non autem secundum inclinationem naturam universalem, et in ordine ad bo-
 num universalem, ad qd spectat ne detur vacuum. *Præ:* iterum. Sed quancumque virtus
 esset contra ordinem universalem, potest ab Angulo impediri motus aque, quo vacuum
 daretur: *op:* nulla est virtus. *mir:* potest capere motus in glo: non minus est contra ordinem
 universalem, quia vacuum, seu capere motus spiritus ad replendum vacuum; sed
 potest Angulus inducere expansionem motus ætheris; quia si libere ille movetur,
 potest cum non movere: *op:* et potest impedire motus spiritus ad replendum va-
 cuum, quancumque esset contra ordinem universalem. *Res:* non est ita contra ordinem universalem
 qd quiescat motus ætheris, sicut qd detur vacuum; quia non diem iudicii quies-
 cat et tamen non dabitur vacuum = sed dato qd ita contra ordinem universalem
 supponitur: qd licet Angulus capere possit amorem ætheris, quia libere movetur; non tamen
 facere potest qd motus caperet; quia impedire non potest. Sed ab alio Angelo mo-
 veatur, et qd ipse naturaliter moveatur, et hanc motu actus Angeli, qualiter
 ferret si ad bonum, et ordinem universalem induceret: quemadmodum licet esset liber
 abraham ærem asyricam, qua caperetur vacuum nisi aqua ascenderet et
 tamen potest impedire ne aqua ascendat

Dispo 2a

DE TEMPORE ENDE 1 decembris 1704

Disputationem ab eo impetratam, nodis que intricabilibus irretitam deo
 examinandam aggredimur, ut a plerisque aquisitionis oculis emanaverit: cuius
 si fuerit Augustinus Commendans, nil temporis familiaris, ait et nihil defi-
 cuit: cuiusque inexplicabilem agnoscent, si nemo ex me querat, sed, si quis
 ventis explicare veludo, necio, factur: quare quasi alienis anobis et alienis
 foredixerent, Numque propriis suis dei xprum dicitur dicitur et hinc mo-

nō vestry nose kmpa, & momenta, que pater p̄mittit in tua dexte;
quia tamen mirari meo debere debet; que magis obia apud auctores
inveniem, Scilicet clante potibli, pponam.

huc: ē numerus motus secundum prius, et posterius, particula numerus i demē
accensura: quare tempus ē mensura motus secundum prius et posterius.
Cū q̄ motus inferior mensurentur motu si mobili; quia tō in uno
quoque p̄ere exadix, ex mensura ceterorum; hinc ē, q̄ motus si mobili
prout numerabiles sunt secundum p̄ prius et posterius, habent eorum tempo

ut sic ma hoc dicitur Aristoteles, qui antequam expet quidrem tempore, ex-
ponit quid nō sit tempus, ait q̄ tempus nō ē idem, si licet, acq̄ accensura si
mobili; quia motus dicitur velox, tardus in ordine ad tempus. nō inquam
obstat. hinc: quia licet motus secundum q̄ pertranit spaciū, pars cū est post
partem cū in situatione, eorum tempore nō habeat, prout tamen ille transitus,
sive partes motus istius sunt numerabiles secundum prius et posterius, habet
eorum tempore; hinc: quia licet soliditas tempore nō sit, si licet motus si mo-
bili; ē tamen accensura eius, & taliter, & solum tempore dicitur.

Dixi nume-
rabiles nō extrinseca arnumerabiles activa in se, licet enim tempus in ex-
tra dēne nō sit, sed in se valiter in se: q̄ modum quo istam videri
ē diximus in qualibet videri in se, licet quod dicitur non extrin-
secam ab in se dependeat = Dicitur: ē numerabile dicitur ordinem ad in se
numerabilem, sed tempus ut numerus, seu mensura dicitur ordinem ad in se
motus inferiores mensurandos: q̄ tō crete dicitur tempus per eorum
mensuram, & nō sit in motu si mobili; quatenus eius partes sunt nume-
rabiles secundum prius et posterius, ut p̄te que p̄posta sunt. Explicatur hoc:

esse numerum, seu mensuram, est dicere ordinem actum ad res men-
surandas; sed esse mensurabile ē ordo passibilis ad mensurantem, seu
numerantem: q̄ nō dicitur tempus ē numerum, seu mensuram motus
dicitur in eo q̄ partes talis motus sunt numerabiles secundum prius
et posterius = Dicitur: particula numerus, & sumitur pro motu inferiorum,
& pro motu si mobili; nō pro se; quia motus inferiorum nō sunt tempus
sed durant per tempus, nec pro motu si mobili; ne si dicitur crearet
aut p̄t, aliud si mobile supra hoc, q̄ nō datur, hoc dicitur in uno

que Capu motus huius si mobilis si haberet rationem temporis: qd

Quo qd tempus summi potest. Et pro mensura intricata motus, et pro extrinseca. In modo est motus si mobilis cuius partes successibus intrinsecis et in se habent esse secundum prius et posterius, in quo tempus fortiter videtur. Si autem similis motus predicta que partes successibus transeunt videtur in orbe ad nos, quo tempus possunt numerari diuisi que in annos, menses, dies et horas est denotatio extrinseca, et ratio, et ratio partium habent per ordinem ad inchoationem designantem: quo sensu est plenitudo extrinsecam temporis, et in quo dixit Philo, qd si in his numerandi esset impossibile, etiam tempus rediretur impossibile.

Si autem huiusmodi motus si mobilis videretur ut regulabilis generorum motuum inferiorum, est mensura extrinseca, et activa, tempus que extrinseca: attamen in se non datur nisi solum inchoatio, et fortiter definitur tempus. per qd stat adimplet et eius explicacionem. Ad istam dico, qd huius motus rationem indefinitam, et intrinsece summitur pro motu si mobilis. nec ratione in oppositum contrarium inchoant. nam in utroque Capu motus si mobilis in variabilis maneret fortiter: semper enim daretur si mobile, primus que motus, ibi que esset tempus; quibus modaliter variaretur: admodum quo de ista super Corpore Minuti dixi mus.

Ex dictis colligitur tempus est quid vale: nam nulla interueniente fictione, datur in si mobili numerus motuum secundum prius et posterius, licet quoad actualem designationem, et diuisi uerum in annos, menses, et dependeat ab inchoatione: admodum quo de numero diximus. et ratio est eadem, quia actualement diuisiorem numeri motus in dies et annos, datur talis numerus motuum secundum prius et posterius, sed dicitur: quid quid est vale datur in verum natura: sed tempus non datur in verum natura: qd. nisi prius habet esse a partibus: sed partes temporis nunquam sunt in verum natura: ex his prius partes temporis solum sunt presentium et futurum: nam qd existit de presenti et nunc, seu instanti, qd non est pars temporis, sed quid indiuisibile. In ualibus partium: sicut punctum non continetur, sed unio partium: ex partes temporis non existit tale uerum qd relinquitur.

Commoder reperitur, quod hoc ut totum successibus, et fluidum quale
est tempus existat, non requiritur quod eius partes sint presentes et
existentes, sed sufficit quod fluide, et successe tractantur per omnia
presentia, et futura in medio in se inmutabiliter. sed pro exacta inta
huius difficultatis, sit

§ 1a

An tempus existat ratione solius instantis in diuisibilibus
L, ratione alicuius partis. Die 1a Decembris

Sicut in quantitate continua permanentes dantur partes, ex quibus ponitur
et indiuisibilia unita, tertio ibi que harum partium quatuor inter se
sentiam non mutantur inuicem permanentes ex solis indiuisibilibus: quid autem
nos sentimus dicimus postea) ita inuicem successibus, ut tempus, stat
his partibus presentis, et futuris, medio in se indiuisibilibus unitis = sed / appo-
nendum est discrimen quod versatur inter inuicem permanentes, et successibus: quid
enim ex natura talis existit habere partes simul: hoc autem expresso non potest
successe eas nequit simul habere, sed successe, et in contrarium fluxu
hoc
eo tempore, quod certo in breuissimo tempore se delectat tempus non solius existere
ratione instantis, sed ratione alicuius partis presentis; ita ut non solum instantis, sed nunc
temporis, et taliter presentis, et hunc etiam partem alicuius indiuisibilis temporis; et ta-
let partem, quae ante nunc erat futura, et postea erit praesens, nunc
praesens praesens, et fluida sibi propria. Ita Durandus in solis 2a
Suez diff 9 metha, sec 9 Parra, alijque hodie = 2a senta habet tempus
solum existere ratione instantis, et non ratione alicuius partis presentis; ita tamenge tem-
poris presentis solum datur instantis, seu nunc quo partes temporis presentis,
et futurae inuicem regulantur. hoc senta licet difficultissima sit, tamen que imper-
ceptibilis; quia tamen proca extant expresso Angelicus, Augustinus, Do-
masianus, alijque Patres Cythrinus, Philo, qui bus accedit Str 2, C. 2. huius-
modi. Cuiusmodi Dionysius, cinobis senta est. sit eo.

Haec conclusio

Tempus nequit existere ratione alicuius partis, quae de presenti datur, sed ratione solius instantis indi-
uisibilis, quo partes praesens, et futurae temporis regulantur et quae cuiusmodi

alia Jungitur. traditur ab Aristotele Cap 10 hexago per hoc verum:
 possibile est rei, si sit necesse est esse, aut esse partes, aut in nulla esse: attem-
 poris, quod quidem possibile esse dicitur, alia partes transiit, alia futura sunt nulla
 que penitus adit. ipsum autem nunc partem si esse dicitur, superque verba
 in istis, nihil est temporis nisi nunc: est ex his que sunt temporis, ut nunc
 sit tunc aliquid in istis indivisibile id ipsum factum contingens vero et spatio-
 num, si: si quid intelligitur temporis, quod in nulla, immutabilis immen-
 sibilium partes dividi possit, id nunc est quod presens dicitur: quod nunc tamen
 a futuro in preteritum transiit, ut nulla in nulla extendatur: nam
 si extenditur dicitur in preteritum, et futurum: presens autem nullum
 habet spatium: est ex mente Aristoteli temporis presens nulla est pars,
 ad inextinguibile et indivisibile istis datur, est tamen tunc huius tempus
 est tunc posse habere aliquam partem presens et transiit temporis: quod
 si existit tunc aliquid partem, sed tunc in istis. Ita inferitur et aut per tempus et
 numerum successum: sed tunc nunc aut quidem tunc numerum successum est habere
 aliquam partem presens: est tunc est certa, sive tempus si una species quantitatis
 tunc, tunc si: in unum est esse et numerum successum. tunc per tunc nunc
 numerum successum est quod eius partes simul existant; sed numerum successum ha-
 beret aliquam partem presens, seu de presens existens, eius partes simul existe-
 rent: est tunc est de presens esse numerum presens et successum.
 tunc per: illa pars presens, seu de presens existens est in plures partes divisibile
 sicut quilibet pars tunc: est tunc plures partes simul presens, quod est tunc numerum
 successum. Proportio vero nihil est nisi expressam si in ista doctrinam: hic enim
 oppositum est Cap 10 sic datur: intelligendum est quod est successum numerum
 est in hoc quod existat secundum aliquod indivisibile nunc quia que libet pars
 successum est indivisibile indivisibile partes: si enim successum existit et se-
 cundum aliquam partem, sequeretur quod multae partes successum simul
 existerent quod est tunc numerum successum. specialius autem potest hoc ostendere
 (prosequitur. D.) de tempore: quia que libet pars temporis est tempus:
 si est aliqua pars temporis existit, sequeretur quod tempus eundem existit
 quod falsum est: existit quod tempus eundem aliquod tunc indivisibile: illud
 autem est nunc. In rationem tunc nota non quam dicitur docere debet ut
 parteque nec aliam doctrinam, nec verba sapienter et proprium. si non, tunc

non ex Vegetur: sicut partes separatae, ut hora, die, Mense tempus
determinatum, nempe diem, ita partes proportionales temporis, ut dies, octidia,
quadraginta, et minutum. Mense tempus proportionale, sed requiritur plures
horas eiusdem diei simul ad se existere: quod nec possunt existere simul
partes proportionales eiusdem temporis, patet quia, quia utrumque tempus est
succedens. at existente qualibet parte de presenti, plures existant pro-
portionalis partes; quia qualibet pars temporis est divisibilis in infinitas partes,
ut ait Dionysius Thylas: quod repugnat tempus existere vane alicuius
partis presentis, sed idem existere potest vane alicuius partem
si partem illam presentem, vane cuius tempus existit, diuisibilem qui-
dem esse in plures partes presentes; non autem presentia permanenti; sicut
ens, et simul permanenti, sed presentia succedens, et fluide ad de-
terminem illius: Vix enim inquit, quod definit esse — sed ita est: hoc ipso
partem ipsa existat de presenti vane sue, licet fluide, succedens, et sine
concurrentia, seu per breue spatium, datur plures partes simul partes
in ea, licet per breue spatium, sed ita vane presentis succedens habere
plures partes simul existens, licet per breue spatium: quod si
et est in ista: si Deus quantum inuicem permanentem hoc dicit
produceret, at in ista et longitudo produceret et in ista aliam
in destructione et producte, et sic in alii; sine dubio longitudo pro-
ducta in ista non esset succedens, sed permanenti, licet quod productio-
nem una vana aliam succederet: quod pars existens temporis licet pro-
prebi morula, neque presentis succedens. pro ita: ideo longitudo illa pro-
ducta in ista non esset succedens, quia in qualibet vana producta datur
plures partes simul existens licet per breue spatium, et licet com-
paratiue ad vana presentis et futura, habeat aliquam succedens
nem, et fluxum; sed pars temporis de presenti existens haberet plures par-
tes simul, licet per breue spatium fluide, et sine concurrentia: quod nec esset
ens succedens, sed permanenti, quod est vana vane temporis. quod minus
durat instanti, quia illa pars, quae in ista circum, et fluide transeat, et
tamem quia instanti habet idem numerum esse simul, dicitur suo mo-
do permanenti existere: quod si partes presentis in illa parte temporis
presentis habent esse simul, quantum in ista et fluide habereant, dicitur
tamem permanenti existere. at vana vane presentis succedens hoc est: quod et existe-
re vane alicuius partem

Denique: aut pars illa, quam imperceptibilem dicunt, statuerit
 presentis quoad eas suas partes, aut illi quo ad aliquam? si Lectura
 simul, hac proinde permens. si 2, de illa parte eadem fit interrogatio
 Uocet in infinitum: etenim quilibet pars designatur presentis, hinc erit di-
 uisibilis in alias partes; aut si nō, q̄ nō ē pars, sed indivisibile, et instans
 Vnius perso. in idē tempore, in qua tempore estā partitur, nulla, it̄ mun-
 tis alie cuius partes presentis, q̄ tamen fiat presentis, et futuris: Eri-
 nam motus secundum prius et posterius, n̄ autem secundum presentis.
 q̄ signum ē talem partem presentem n̄ dari

Arguta solvuntur 2^a hōb

Arguta de difficultate que presentia actata: tempore aliqd̄ compo-
 sum existit; sed nequit ē tale nisi cuius partes tali qua existat: q̄
 existit rone allicuius partis, et n̄ solum rone insty. mis p̄: nam
 sicut Forum dicitur tale a partibus, sic existens ab existia partium
 solum alie cuius: q̄ aliquo pars eius debet existere. sed n̄ pars pre-
 terita, que sicut presentis, ita eius existia: nec futura, que sicut n̄ d̄
 ē, nec eius existia: q̄ existit aliqua pars presentis, et sequenter tem-
 pus existit rone allicuius partis presentis = signū maam: ē aliqd̄
 Compositum; successum, do maam: permanens, nego maam. ad sig-
 do min: qui eius partes existant, eodem quo existit Compositum
 successu, do mi: alio modo p̄ omi, et Nam. Igitur eni successu
 si exist q̄ eius partes existant de presenti rone sui, et secundum le-
 total: im mo hoc ē Ma rone em entis successu; sed tot ē si existant
 rone insty presentis, rone alie tam presentia, que futura existunt;
 si quidem adequate, et secundu se totas in iniatib, aut ter-
 minabile. et rō ē; quia lic̄ idē instans sit quod terminat, seu finit
 partem presentiam, et q̄ iniat partem futuram; rone huius pre-
 terita existit terminabile, aut terminabile, et futura iniatib
 sed partes tempore debent existere rone sui: q̄ nulla ē solū. mis p̄:
 partes tempore sunt presentis et futuris. rō hui: q̄ rone sui sicut

presentes. an. E. anti. Ma. pr. pars praeterita dicitur talis, quia
fuit praeterita; et futura, quia praesens erit: et partes, quae rone
sui sunt praeterita, et futura, rone sui fuerunt et erunt praesentes.
et omni. ad cuius pbm No anti, no rram, cuius pbm disto: quia
fuit praesens; adaequate, no an. L. ostius hypothum in ente succ
suo: inadaequate, et iniciative, sub disto: Nam sui, no an. rone ins
ty eam iniciantib, do an, et quomodo, dista alia parte eiusdem
anti, no nam.

igitur in entibus successibus nulla datur praesen-
tialitas, adaequate, et alicuius parti secundae se totae, sed solum
iniciativa, et terminativa, et hoc in rone sui, sed in istis tantis aut
iniciantibus: quare licet in rebus permanentibus praesentis in sequa-
tur immediate ad futuritionem, sed ad praesentialitatem: attra-
men praesentis sui successibus immediate sequitur ad futuritionem
rone sui, et ad praesentem iniciativam rone abstrus: in
hoc eni res successibus permanentibus distinguuntur. Sed pars pre-
terita, et futura nequeunt existere rone instantis: et rone sui, et adae-
quate. an. pr: si existeret rone instantis, qui existeret quando instantis ex-
istit; sed quando instantis existit existit existere nequit: et. sicut pr: quan-
do instantis existit, pars futura est futura; sed quando est futura non
existit; quia futurum importat carentiam existit; et quando
instantis existit, non existit pars: et eodem modo fit argumentum de parte
praeterita, quae quando existit instantis, non est praeterita; sed quando
est praeterita non existit, sed est eius existit praesentis. et. Confirmitur: par-
tes praesentis, et future nequeunt eadem existit existere: quia nec existit
eiusdem instantis, sed unaque suo tempore rone sui existit, an. pr: pars futura
nequit existere existit praesentis: quia nec eadem existit, ac pars praesentis.
an. stat quia nulla res existere potest existit quae in perit. Nam patet: quia
sicut pars praesentis perit, sic eius existit: quippe nulla pars perire potest
eius existit percat. sed existit non future non ad perire necesse est; quia de-
tractio existit, non nequit dari antequam res existit: et sicut est partem future
non existit eadem existit, non eadem instantis existit, ac pars praesentis, et quae
potest esse in antequam

Utrum: si pars praeterita et futura nullam habent exist. adaequa-
 tam; tunc existunt quatenus sunt praeterita, et futura; sed non sui
 sunt praeterita, et futura. ex ratione sui existunt. Ad instans non me, et de
 me, praeterita, et de his me: est futura; non sui ratione instans non me, et
 de his me: quando est futura non existit; sed sic non permittit, non me: futura, pla-
 subditio; non existit ratione sui, et adaequate, non me: Tunc instans, verum subditio
 permittit, seu commemorat, non me: instans, non me, et nam sicut est futu-

ritu, et praeterito non permanenti, imponent. oratione, carentis existit; non tamen
 praeterito, et futuro sui tunc praeterita; quia ad se habent modo suscepto
 existere, sed est quod una immediate praecedat, et alia immediate succedat
 eodem instans indivisibile utraque necessitate: non ex ipso instans praeterito
 quasi modo fuerit non tamen illas partes; et sic pars praeterita non est tunc
 quaeque in parte, quia in instans, quo permittit, et futurum existente: nec
 futura caret esse absolute; quia idem instans, quo ad alia nec est, seu
 indicatur, existens. Ad contra ratio quod sicut eodem indivisibile necessitate
 partes divisibiles, sic eodem existit instans indivisibile, existunt pars praeter-
 ita et futura. et ratio est; quia licet illud instans, cuiusque existit indivisi-
 bile sit praeteritum, est virtutem divisibile: quare ratione divisibile praeteritum facit
 ad partem praeterita existat verum tamen, seu commemorat; quia adaequate
 tunc existit non praeteritum, sed existit instans; et pars futura indicative existit
 ratione eiusdem instans, et praeteritum: unde nec futura existit existit praeteri-
 ta, sed praesenti indicative; nec praeterita existit futura, sed verum tamen
 praesenti: ut in indivisibile virtutem continui permanenti apparuit: siquidem
 eodem indivisibile quo una pars permittit, indicatur alia.

Utrum: nam pars praeterita, et futura non solum existunt quatenus sunt praeteri-
 ta, et futura ratione sui, sed quatenus ratione instans sunt praeterita, et futura
 nominative, et alia indicative: nec alia existit, seu actualitatem habere que-
 runt: quia uno si eam haberent, propriam amitterent quod rem, et esse
 partium successivam, et praeteritum esse repititum, et tunc praeteritum
 post instans praesens, sequitur alio instans, et aliaque pars? si est: non
 praeteritum et futura indivisibile, seu instans, sicut praeteritum, et futura
 et tunc praesens. Nam Canonem. si est: ex praeteritum praesens, et praesens
 praesens temporis: et sequitur tempus, et praesens non praesens. Non praesens, et praesens.

dispositio partium illius: erit existens, et presentis partem habens; abequa-
te, et ratione sui, non tam, modo quate, seu terminus, et ratione ipsi, 2° 1°

Leitur post presentis in partem sequitur pars illa, que erat in initiale pre-
teritum, et existens ratione ipsi, seu nunc: non tamen sequitur in ratione par-
tis presentis abequate et ratione sui, sed sequitur in ratione partem presentis
ratione sui; et sic aliunde per miratur alio ipsi subsequente quod
presentis erit, ipsa pars, remmet prout in ratione presentis terminus ro-
ne ipsi, et presentis ratione sui. et quod, quia in successu presentis
adumbratur tale in ordine ad existam in initiale, sicut futurum
in ordine ad terminum. quo presentis oculis habito, prout reflectitur, presentis
inintelligibile est quod pars, que est immediate futura transeat in imme-
diate presentem, qui sit presentis, sed non ratione ipsi, quod ratione sui. non
certum videtur; nullus enim contrarius intelligere valebit. qui presentia est
medium inter futurum, et presentem. mirum est: pars non potest habere ratione
ipsi presentiam, que est medium inter futurum, et presentem: quod
ratione sui. aut presentis: pars ratione ipsi solum est presentis aut ininitiale, aut ter-
minata; sed contra presentia est medium inter futurum, et presentem.
non enim; utique quia sic futurum, et presentem componitur: quod ratione
ipsi non potest habere presentiam, que sit medium, seu transitum a futuro
in presentem. sed ea debet habere, qui sequitur transire non ad alium ex-
ternum, nisi per medium: quod ratione sui debet esse presentis, quod in rebus
partibus inintelligibile est, quod pars futura transeat in presentem, qui sit
presentis: ipsa enim a futuro immediate transeat ad presentem, quia
ex propria ratione presentem expectant partes habere simul. in contrarium
autem successu, quo opte intelligi potest, et modo et debet partem futuram
immediate transire in presentem ratione sui; quia in his non datur medium,
sed ubi pars desinit esse futura, sit presentis: hoc enim est successu, quod
tunc exposuit: non enim partes essentiales sunt futurum, et presentem, quatenus
tractantur indivisibili presentis, ratione cuius presentis dicuntur modo explicito
Qua propter infra claritas grava digna magis de parte entis, seu obli-
quitate presentis; ratione sui et abequate, non magis: in abequate, et ratione ipsi,
presentem, et dignum: non ratione ipsi; presentia abequate 2° 1° (hanc enim non presentem
habent partes presentis) in abequate et terminata. non magis ad cuius presentem dignum
ant

ans: si potest habere rationem in se partem, quae est medius, si dependentia
adequata intelligatur, non supponitur hoc enim quod non datur in partibus entis
sua, ubi non potest esse medius, si de presentia in adequata, et terminata lo-
quatur, non ans. ad cuius obiecta non negari potest mix abstrude
tab aliquid ubi deditur, quia non datur medius, cuius inclusio per
dignos: quod futurum, et praesens; simul, ut per inclusam. dicitur, seu
succesive, de illa igitur quibus diximus, et ita est, quod inter futurum
et praesens non datur medius, quia semper pro
medii non exhorum intelligitur presentia adequata, et perfecta ratione;
ad huc tamen potamus aliquid assignare medium: non inter praesens
futurum partium ratione sui mediat presentia, derivativa ratione
in se: nam presentia in se ratione in se, transit partem ad presentia-
tatem per mediam; quae presentia in se medius sunt inter futurum
et praesens: quoniam, licet dicitur partem est futura, licet praesens in se
ratione in se, non tamen potamus est praesens, ratione in se, nec praesens
ta ratione sui, sed transit ad presentiam per mediam, huius ad me-
dium praesens ratione sui. et eodem modo dicendum est de praesens
ratione sui respectu presentia in se ratione in se. Arguitur: sed
partes temporis existunt ratione in se, si quitamus in omnibus, quod deducimus
adversus sententiam, sed potius in re istud demonstramus: quoniam
existunt ratione in se, sed ratione sui. ans: in omnibus, quod deducimus ad-
versus sententiam, est, quod aliqua pars temporis quae dicitur
est praesens, quod est ista ratione in se, sed hoc potius in
re demonstramus: quod in se inserta sententia. Una sola pars dicitur
est praesens, et praesens; sed in re sententia nec dicitur, sed utraque perfecta
licet, et futura est simul, praesens ratione in se, utraque dicitur: quod praesens in
in omnibus deduci debet adversum nos, et dicitur: in re sententia
partes temporis sunt simul praesens; sed multa praesens partium est ista
nam entis, ubi ubi dicitur: quoniam non ratione in se, quod praesens in se
quod legitur = Confirmitur: in partibus praesens in se et praesens in se, in se

9. 139

res p[ar]tes simul presentes, aut futuras: q[uo]d simul p[ar]tes n[on] opponi
sunt in dicitur. q[uo]d p[ar]tes p[ar]tes temp[or]is existere simul, et t[er]m[in]e
et n[on] t[er]m[in]e, omnino inesse, sicut ad argutum. Ro. ex na. doctrina n[on]
sequi in combin[ati]o[n]e, q[uo]d dicitur non p[ar]tes p[ar]tes deducitur, seu deducit
et. N[on] t[er]m[in]e: n[on] licet entit[er]i a se ipsis repugnet habere aliquam p[ar]tem p[ar]tes
sententiam adaequalem sibi, et t[er]m[in]e sibi. sicut t[er]m[in]e t[er]m[in]e: n[on] tamen in adaequa-
te et non in sibi, sicut in natura, aut in dicitur: hoc eni[m] n[on] t[er]m[in]e existere illas
p[ar]tes, q[uo]d existere in dicitur, seu in sibi, sicut in natura, et in dicitur, illarum.
na. in tantum dicitur p[ar]tes illas existere, in quantum in sibi, et in dicitur, et in dicitur
existit. in sibi, autem existere n[on] repugnet sibi succedere = Per dicitur ad existere
coram, alii n[on] absolute, num. q[uo]d dicitur e[st] ad q[uo]d dicitur, et t[er]m[in]e, sicut in
in sibi, seu p[ar]tes in sibi, et in sibi, q[uo]d n[on] t[er]m[in]e simul existere, q[uo]d sibi in dicitur
immediate succedere.

Ad Confr. Ro. q[uo]d in p[ar]tibus p[ar]tes, et futuris temp[or]is, q[uo]d
non eo plures p[ar]tes simul, q[uo]d p[ar]tes latitudinis, q[uo]d dicitur, sicut in p[ar]tibus
sibi, etiam dicitur, seu p[ar]tes quadam p[ar]tes latitudinis, q[uo]d dicitur, et in
qua plures annos, menses, dies, et horae sibi succedentes, dicitur, q[uo]d p[ar]tes
in sibi succedentes. attamen in p[ar]tibus, sicut in summis p[ar]tes de-
p[ar]tes adaequale existens, repugnat p[ar]tes p[ar]tes latitudinis.
siquidem p[ar]tes, ut p[ar]tes, p[ar]tes in dicitur, sed p[ar]tes p[ar]tes. Cuius-
tem temp[or]is, ut p[ar]tes p[ar]tes, p[ar]tes in dicitur, p[ar]tes p[ar]tes. Cuius-
p[ar]tes in dicitur, hinc e[st] q[uo]d p[ar]tes dicitur illis p[ar]tes, q[uo]d p[ar]tes fluxum dicitur,
sicut vero illis, q[uo]d eo carent.

Ad d[en]ique: p[ar]tes temp[or]is n[on] queunt existere
non in sibi: q[uo]d aut non existunt, aut non sibi, q[uo]d p[ar]tes temp[or]is sunt dicitur
sibi, sed ad dicitur n[on] requirit existere t[er]m[in]e in sibi, q[uo]d dicitur e[st] q[uo]d
sibi: nihil existit per sibi n[on] e[st], sed in sibi temp[or]is e[st] n[on] e[st] temp[or]is.
q[uo]d n[on] p[ar]tes: ideo temp[or]is incipit per sibi n[on] e[st] (ut infra dicemus ex Confr.)
R[ati]o quia incipit per in sibi: q[uo]d in sibi e[st] n[on] e[st] temp[or]is = sicut in sibi ha-
bet in sibi p[ar]tes, q[uo]d dicitur e[st], et n[on] h[ab]et om[n]i sibi, et dicitur p[ar]tes
in dicitur illi. Quare Ro. q[uo]d sicut p[ar]tes in sibi, sicut in sibi, nihil om[n]i.

seu eterna sui essentia, et temporalis. Ita, seu eternitas est iuxta Boetium, inter-
 mediis vite, tota horum, et perfecta possessio, id est duratio rei omnino immutabilis
 que propria est illi rei. dicitur inter immutabilis, quia est immota, et immota.
 dicitur tota horum, quia omnia simul presentia actus habet. Quum, seu sui termi-
 nis est duratio rei immutabilis secundum substantiam, mutabilis secundum actum, sui
 operationis: hac duratio durat, sicut et a ratione, et adhuc res magis in-
 corruptibilis, ut et illa, que omnia sunt simul, sicut et alterius, Quum, dicitur, tempus
 seu duratio temporis alii est, que res mutabilis tam secundum substantiam, que se-
 cundum actum durat. De hac vita, que est duratio intricata rerum futurarum, pro qua
 dubium quibusque etiam procedere potest de duratio si nobis in ordine ipsum:
 quia licet similis duratio intricata, et rebus futurarum, intricata tamen est ipsi:
 et nobis am rebus distinguitur ab existente ipsius rei futurarum duratio, tam
 sit idem et ipsa existens. in qua se tanta docet duratio omni rerum, sicut
 successu duratio, sicut permanentium, valde distans est ab existente ipsarum, ita
 Patres Complutenses in operibus pluribus aliis pro sua sententia. Ita docet du-
 rationem rerum successu duratio est valde distans ab existente, sicut vero
 rerum permanentium. sic et 20 de agnitione et alij = 30 vero absolute fa-
 ctur nullam duratio est valde distans ab existente rei duratio, si ea res
 permanent, sicut successu duratio, sicut que redit duratio non ex propria duratio, qua-
 tenus existens prout movet actionem, productivam Dei, dicitur existens, et
 prout movet eandem actionem, ut res utilitatem, dicitur duratio, ita illa
 res dicitur solummodo magister loquens a 1^a 2^a q^o 18 art 1, illy uno re-
 da, et alij, et quibus est

Narra conclusio

Duratio cuiusque rei hinc permanentis, sicut successu duratio, si distinguitur valde
 ab existente ipsius rei, sed est ipsa existens movet actionem sui pro-
 ductivam, sicut et naturam. pro ex ista eadem auctoritate, qua monstrat
 rebus adveniens nos, ut nam prout omni, fideliter tamen a nobis abegata.
 ipse la par q^o 10 art 2 in 0 alt: Deus est sua eternitas, et tamen nul-
 lid res est sua duratio quia non est, ex qua sic: idem iuxta Thomam
 Deus est sua eternitas, seu sua duratio, quia est sua essentia, seu existens, quod alij res

ti habent, q̄ in eis distinguatur valiter ex̄sta ab ex̄sta. q̄ ex̄sta ē in
 d̄sta a durone: alius ex̄sistente ex̄sta. q̄ Deo n̄ op̄e inf̄eretur identit̄
 r̄ternit̄, aut duronē. Deinde pr̄ rone: tandiu intelligitur rem durare, quan-
 diu intelligitur per manere in suo ēē, sed ad hoc ut r̄ ex̄sta permanat in
 suo ēē suff̄t ipsa sola ex̄sta motus actionem Dei n̄er h̄bitam: q̄ duras
 n̄ distinguitur ab ex̄sta rei duranti. Max̄ d̄stat ex̄ h̄c duronē q̄ ex̄sta
 mentia in ēē. Max̄ pr̄: per hoc p̄cip̄e q̄ r̄ ex̄stat in dupli ex̄sta, r̄ermet
 in ēē; sed ad hoc ut ex̄stat in dupli ex̄sta: suff̄t ipsa ex̄sta et r̄mutata ab eo
 pro illo dupli ex̄sta: q̄ Conf̄ r̄ur. Conservatio activa Dei n̄ distinguitur a pro-
 ductiore; q̄ iuxta d̄mone r̄onē, p̄loquūm nihil aliud sit r̄eructio, q̄q̄ r̄i-
 nuata productio: q̄ nec duras distinguitur ab ex̄sta rei duranti. pr̄ r̄:
 sicut r̄ur productio n̄ ē ēē, ita r̄eructio duras: op̄icut r̄eructio nihil aliud
 supra productionem, nisi r̄i nuatorem; ita nec duras debet adere supra
 ēē, seu ex̄stam, nisi permanentiam, seu r̄i nuatorem. sed ad hoc ut r̄i nuat̄
 seu permanent actio productiva nihil valiter d̄stum requirit: q̄
 ad hoc ut r̄i nuat̄, seu permanent ex̄sta n̄ requirit aliq̄ quid valiter
 d̄stum.

Momta

Reppent aduersij duronem alia ēē s̄olem fundalem aliam.
 Ia dicunt ē q̄dam accid̄ d̄stum ab ex̄sta rone cuius r̄p̄t̄er d̄st̄
 Ia ē ipsa ex̄sta, rone cuius d̄st̄ur rem p̄m̄d̄t̄er durare: sicut r̄eructio
 sament n̄ durabit r̄p̄ rone q̄ d̄st̄ur et ad r̄eruct̄ modus ille, q̄m̄ r̄eructio
 quo in r̄eructa p̄t̄iq̄ dupli aliud ēē, solum d̄st̄ur si m̄l̄ r̄udo fundale
 n̄ vero solum rone d̄q̄ ad r̄eruct̄ r̄eruct̄ valiter d̄sta, rone cuius r̄p̄t̄er r̄eructio
 d̄st̄ur r̄eructio. sed Ita ē r̄: n̄ p̄nt mul̄ r̄eruct̄ entatē sine r̄eruct̄; sed
 nulla ē r̄eructio p̄m̄ di modū alligam valiter d̄stum ab ex̄sta ad hoc ut
 r̄eructio d̄st̄ur: sicut duras p̄m̄ r̄eructio r̄eructio ē ind̄sta ab ex̄sta. Max̄ pr̄: r̄eructio
 nuata a Deo ex̄stam rei per v̄nicam d̄am s̄ta die durabit r̄eructio
 sed ad hoc ut ex̄sta r̄eructur a Deo per v̄nicam d̄am nullus modus r̄eructio
 d̄st̄ur requiritur: q̄. Max̄ videtur Cert̄: quoniam duras ē r̄eructio in
 ēē sui in ex̄sta, q̄q̄ ab̄ dubio d̄st̄ur si a Deo r̄eructur. Max̄ r̄eructio, r̄eructio
 quia ad hoc ut r̄eructur alligam r̄eructio n̄ requiritur q̄ alligam r̄eructio
 sed q̄ productio n̄ d̄st̄ur r̄eructio

Ita et est probat huiusmodi bonis; si requiritur modus taliter dicitur ad hoc
ut res duret per illum, ut tunc semper res duret ad quodcumque
instans durandum novum producitur modus? Sed neutrum dicitur esse
quod si secundum; quia velicula est longa multum extatim
nec est sic pro; si per illum modum super dicitur semper res duret habe
bit odie duronem sequenti diei et anni; simul que dicitur res esse et
Crax; et insuper si poterit Deus rem odie destruere, qui talis res in du
raverit Craxina die, et anno sequenti. hoc dicitur debet esse Si Respat

ad quod res habeat modum duronem in dicitur odie durans pro, tal
sina die, quia debet ei inatim dicitur diei dicitur = ita est: esse po
sito modo duronem taliter dicitur, indifferens est res ad durandum odie Crax
et determinatur ab extrinseco modo diei. quod abque modo supra dicitur proest
res, que indifferens est ad durandum pro aliquo dicitur modo tempore, determi
ni ab extrinseco modo actionis dicitur utique Dei, quod magis dicitur tunc
noni, cui non debent multiplicari entes abque necessitate

pro paritem dicitur
ne ex ibi dicitur utat res ad aliquam de ratione subeundam tunc requi
tur aliqua noventia, aut modus taliter dicitur, quando per talia
non transit res, de uno ad aliud genus, ut dicitur in relore; quando
datur nova aliqua actio: quod autem neutrum dicitur in mentem: quippe
res existens, et durans in eodem genere manent: nec dicitur est nova
actio, sed eadem actio productiva, et dicitur mutata. in dicitur paritem dicitur

Quantum dicit ad duronem rei successus, eodem modo pro, sed in dicitur tunc
hilomus ad hominem Ita et dicitur dicitur: duras vel permentis dicitur
tur ab eius existia: quod nec duras rei successus, aut exprese docetur ab dicitur
Ita pro: id est dicitur Verum quia postea existia rei permentis induplici insti, abque
aliquo superadito durat res; sed postea existenti, successus motus ab
que aliquo superado datur duras motus, quod debet eius peristentia, per
Ita dicitur secundum prius et postius, in quo postior ita est res temporis

Seu dur ad motu: qd Vegetur hie quo. Vponitur quo miserat ad hoc ut durus
 rei successus nelliguatur ab eis existit, qua ad hoc ut durus recuperantur qd
 si hoc nelliguatur iuxta hunc chuchrent, multo magis illa. an p: existit rei
 permentis e indifferens ad durandis, In durandis. Secus vero existit rei successus que
 determinata e ad durandis qd. an quoad secundam partem p: instantiam durat
 rei successus, in quantum e in continuo fluxu, sed instantium e in continuo fluxu, inman-
 dum una pars existit per aliam. qd existit rei successus determinata e ad duran-
 dum

Soluntur arga. Una durus nullo separatur ab eij
 sentia rei mutuantis a q decem

Primo opponunt advenit. iustitiam dicitur quem pro se radu ximat
 a nullo nomen illis verby, quia nulla res e nullo de, massi, nullo, ad, alibi
 dicit q nulla res e nullo davo pper deum, que nullo elevat; at apud qd ex
 causali ut gloriis omnino ab eij existit. Met hoc ratio e, quia nulla alia res
 pper deum e sua existit, Gloriam durandis idem e existit ab durandis. h. h. omni
 none deducta expedita aucto nre argu. p. dicitur que e intrinseca durandis
 dicitur nullo nullo virtualiter ab existit de. qd durat istud qd debet saltem dicit
 tunc nullo ab eij existit. Na p: ea que induuntur dicitur pper deum, pper
 hie gaudent in creatis: qd hie ex arte = Consonum: majorem dicitur magis
 notat. qd hie inter existit creatis, at eij durandis: que inter existit nullo et
 eij existit: sed inter existit de dicitur nullo virtualiter: qd inter existit nullo. nullo
 qd debet. nam videtur dicitur ex verby dicitur: quise, sed dicitur dicitur
 tem, quam negat durandis vbi creatis qd dicitur nam et an pbatum illis: hoc
 eri dicitur que induuntur dicitur dicitur nullo gaudent. Valde hie gaudent in
 creatis, nullo nullo: ut patet in naa et dicitur: in bonitate et verbe, seu verbe et
 bono, et alij: quare ex nullo dicitur durandis nullo, seu eij existit ab existit
 nullo inter existit nullo dicitur durandis vbi. ab eij existit. maxima qd pper
 At dicitur vbi nullo recipit alium in hie dicitur qd aliter qd veniet durandis naa.
 dicitur ab eij existit dicitur = At qd qd inam: na dicitur que dicitur dicitur dicitur
 nullo, et nullo at durandis creatis, e inter existit nullo et existit durandis que nullo
 nullo inter durandis creatis, et existit nullo dicitur, ut inveni utabit. qd dicitur vbi dicitur
 nullo e nullo dicitur nullo, sed durandis separatur nullo ab existit na dicitur eij
 na dicitur dicitur nullo nullo: hie quia dicitur nullo existit nullo durandis nullo
 quia nullo nullo ad eij durandis existit nullo dicitur: hie nullo existit nullo: qd

Eam si habet quoad existens rem duram, seu ex parte such, licet in se
sit quoad entidem = potest citari ad fin. quia duras, cum augerit quod
extremum motum temporis ad in aliquo importat, in vero quoad duracionem
rationem, quam includit, quo tempore reperitur et ex dem rem augeri, et non au-

g. Respon. existam Petri durare in insti B e separabile ab ea secundum se
Midway: op ab eadistinctur. pr Na: quia quantum Petri existere in loco B e
separabile ab ea secundum se, colligimus Victoriam, seu potentiam in loco
B e e pra quantitate super existam: eo pariter. patet Na; quia si aut ex
coexistat, seu adiacentia quantitate ad locum resultat huius, sic ex existam
rei existenti ad 2 instans resultat duras, seu denominatur rei durans.

2 ans: quia est separabile ab ea secundum se, manentibus in rerum natura
quantis, et loco B 2 ans: aliquo destructo, no ans et Nam = id est ex eo quod
fieri potest quod sit quantitas mea in rerum natura, et loco distans pariter in rerum
natura, quam presentia in eo loco sit in eo, aut in mea quantitate esse in huius
proximitate, seu ubi e valiter distans: at tamen quod fieri non potest quod hanc
mea existat, et hanc insti B in rerum natura, non existant, a qua depen-
ta rei dicitur durare, non e necesse quod duras sit valiter distans, quibus
ablata coexistat eorum in rerum natura, duras non debet.

Respon. existat Petri
e indifferens ad durandum esse, 1 Ans: eo duras distinguitur valiter ab ea
pr Na: eo indifferens debet auferri per aliquod superadditum distans esse
indifferens, ut patet in actio ne, que debet potam in distans: in specie
impressa, que determinat potam motus hanc: eo pariter duras distingui de-
bet, tanquam quod intrinsece superadditum determinat existam Petri, ut scri-
bat potam huius, quam abri insti B

Respon. ad durans, quot quot modum in-
tricam permanentem durans statum: hic enim indifferens e ad durandum, sicut
ut quod, sicut ut quod in huius, et in alio insti: in quocumque enim potest huius
conservare, seu servare Petrum: eo debent assequere alij modum per
quem determinatur de quo idem sit argumentum, et assequere sicut et nos, determinari
per notonum ad tempus extremum et actonem Dei servat huius: quod e
indifferens potest auferri per aliquod superadditum aut intrinsece, aut extrinsece

feritur quod per defensionem augetur intrinca per se rei, aliquo intrin-
ca super et ad id indiget: sic in exemplis apothecis, quia actio in principio
personam agentis auget, et species impropria potest in se habere in-
trinca per se, sunt aliquo intrinca super et ad id valeret. quoniam tunc
per defensionem. non augetur intrinca per se, sed augetur in se per ali-
quid pure extrinca: sic species dicitur, quae indifferens est ad quodammodo pau-
ca futura representanda, determinatur per puram extrinca positionem eorum,
abique aliquo ipsi intrinca super et ad id. reo. saltem indifferens ad respicien-
dos duos, aut tres, determinatur per extrinca eorum positionem ab-
que aliquo ipsi intrinca super et ad id.

Qui et insensata aduersum idem
hunc rebonem ex hunc, hunc proximum indifferens ex se, ut actus rei
stat, in respiciat hunc, non indiget respectu saltem intrinca super et ad id.
Et tandem, naa ex se indifferens ad hoc, et illud indifferens, determinatur
per singulorum, in distam saltem a naa: quae res existens per determi-
nationem ad durandum non augetur intrinca per se, sed solum extendit
huc ad coexistendum aliqui extro, cui non resistit, sicut actio Veru-
nabilia Dei, in ratione illius extremi, cui coexistere debet.

ut duranti augetur intrinca per se: et augetur in dista per durationem
intrinca saltem super et ad idam. mirum pro extro ut duranti innotat actio, et
Veruabiliam, sed existit ut innotat actionem Veruabilium Dei, debet ad se
aliquo intrinca supra seipsum ut innotat actionem productibilem:
quia adit permittiam in hunc, quae aliqua per se intrinca debet esse hunc,
quia si nihil intrinca ponitur in existit innotat actionem Veruabilium, saltem
actio Veruabiliam extro, et per cuius vi nihil innotat naa ponitur.

Imprimis
eodem modo arguitur aduersum, in quo cum senta, in 3, aut 4, in 1 et
sequentibus nihil intrinca ad hunc rei duranti pro se modum durationis positum
in 2, in 1: sed in quolibet in 1 datur actio Veruabiliam Dei: eo in requiritur
in actio Veruabiliam ponat aliquo intrinca in re, et modum supra naa
cum ad hunc aduersum, quod quam super seipsum, et quomodo non videt. Reo ad
extro ut innotat actionem Veruabiliam, nihil intrinca supra se ipsum dicit:
quod actio per Veruabiliam, quod non est aliud a productione innotata, nihil intrin-

Et ponit præter entatem rei productæ, Num que eam maneat, et immo
 et invariata perseveret.

Hec la ego quid quam facit: igitur permentia
 duo dicit; et utriusque entatem existens, secundum se de se de se et exclu-
 sionem Carentiæ sui pro de in se h; nã existat rei prout in se ipso, Num exclu-
 dit Carentiam sui prout in illo in se: quare permentia, quæ habere dicimus
 pro de aut aliis in se h; Num adt supra existam exclusionem Carentiæ sui
 pro illy in se h; et hoc e. speciale venentium qd habet res h; actio rei ser-
 vatiæ: quoniam licet nulla res habet excludere Carentiam sui in se
 ipso, sed ex bene de; sic præque qd se producta habet excludere Carentiam
 sui in sequentibus instantibus.

Ex quo Nam actio nem. Ille venentiam huius
 tantam nã e. nã licet h; illius, quod in utrumque de novo ponatur, postquam
 tamen ita venentiam, ut in nihil reducatur nisi talis actio ad se: quare
 dicit potest qd actio illa ponit eadem existam, seu rem existam, ut exclu-
 dentem Carentiam sui pro illo in se, que perseverat, qd antea nã habebat res, nec in
 ad illud h;.

Ita e. partem huius: duratio motus localis e. talis per distat
 amorem locali, et ab existam ipso: qd in rebus successibus duratio distin-
 quitur ab existam. anser: motus secundum se possunt e. quo ad se par-
 tes equales, et in durate in equales; et e contra, possunt e. in durate
 equales, et in partibus motus in equales; sed equalitas et in equalitas
 abque diste tali entatua et ave nã potest. e. Nam quoad se partem huius
 Equus per spatium huius horæ percurret unam leucam; et alius
 Equus motu gloriosi eadem dista leucæ per spatium dimidiæ horæ
 percurret, illi motus erunt equales in partibus, seu extione propria
 Cum idem spatium, seu eadem distantiæ que e. regula extionis
 motus, percurret et tamen durate illorum motuum sunt in equales,
 et tempus qd e. durate regis, sit dicitur. e.

Quoad e. partem
 eadem nam; scilicet qd possunt motus Equales e. in durate, et in extione
 huius, seu extione in equales: nã si Equus per spatium huius horæ leucæ
 percurret, et alius eodem tempore unam leucam per-
 currat, tunc illi motus erunt equales in durate, et in extione per huius

horam deuenit, et inaequalis in exse partibus, quae diuorsis spa-
 cium percurrant; Vnus scilicet tercioq; unus, alij duas: ex inaequa-
 litate partibus, seu exesse motus Comparatur quae equaliter duronem, et con-
 tra, quae absque rabe, et entanda dista hanc nequit. Do notu hoc
 circulum huius probare distonem. Duronem extrinsecam, quae in Breppon
 dentia motus ad tempus extrinsecum distat, in vero probat distonem du-
 ronem intrinsecam, seu propriam extrinsecam duronem secundum se, quae,
 partibus equalibus partibus motuum equaliter sunt; inaequales vero
 stante nequalitate partium motus: admodum quo quae equaliter par-
 tium deperit quantitas, stat inaequalitas earum per correspondentiam ad locum,
 et partes unius dilatentur, alij vero comprimantur. Et quemadmo-
 dum istae partes, licet intrinseca equaliter, ut stant sub dilatatione, et Com-
 pressionem inaequalitatem intrinsecam dicunt; ita pariter et compressio-
 nem facitae raris partes intrinseca equaliter eiusdem motus, ut stant sub
 velocitate, et tarditate, a quibus effectus inaequalitatis sicut possunt et in-
 equaliter in ordine ad extrinsecam duronem.

Dicitur tamen quod sicut par-
 tibus quantitas permixtae Correspet dilatatio et compressio, seu rarefac-
 tio, et condensatio, rone quantum inaequalitatem Correspondentibus ad lo-
 cum. sicut dicitur; ita suo modo partibus quantitas raris, seu mo-
 tus Correspet velocitatem et tarditatem (quae lato modo ablati possunt rarefac-
 tio, et condensatio) rone quantum inaequalitatem. Respondentibus ad tempus
 extrinsecum sicut dicitur. et quemadmodum cum rarefactione, et Con-
 densatione Comparatur quod partes quantitas sint una extra aliam, sicut
 velocitate et tarditate Comparatur quod partes motus sint una post
 aliam. Vnde Philosophus dicitur Unica de vero per se motus, Vniuersi, et Martis
 casus.

Die decima decembris,
 anno 1704 Ion m^o r^o 91

Liber Quintus Physicorum 147.
Disput Vnica

De termino perse motus, Vnitatis,
Contrarietate

Quonia species motus ut plurimum a se sumuntur: at se
quam Physicam speciem ex pat motus, quoniam sunt in illis decla-
rat: postea eius speciem et unitatem: et tandem maiorem unitatis
motus. Et alio, nec in quiete exponit: sed quoniam de motu
nulla in de dicitur in vultum in proxi in immorabimur. Testi-
gia tamen Physicis sequentes. sit

Ad que premita debet perse motus?
Dari per se motum ad primum aliquod nihil aliud e qua
de cetero allicuius primum perse aquiratur per motum; sed per
se in qua sunt in quiete, et in quo rone allicuius in in quiete
est motum. Unde motus perse dabitur ad illam certam que perse
intenditur, et in quo motum stat. per accens vero dabitur motus ad
illam certam, que rone allicuius intenditur, rone que illis in
uestendum tamen e in quiete in loqui de motu instantis, sed de mo-
culo, quorum discrimen in eo stat, quod motus instantis versus
in quietem, et in quo que immediate opponuntur, quia inter
eas in datur medij allicuius latitudinis percurrente, rone cuius motus re-
spondetur: qua propter in in quiete fit. Successus vero versus in quietem
in quiete, mediate tantum opposit, hoc e, mediate latitudinis per-
currenda. Quod ut clarius percipiatur aduertun-
dum e admutas in commi prout abstrahit a successu et instanti,
quatuor modis tantum fieri potest, iuxta quatuor conditiones

Inter hos motus fieri potest et potest fieri mutatio aegrius, seu aho
a quo negatio, in hunc ad quem negabim; ut a non Calido in
non Calidum; et hoc non est vera mutatio, et debet esse in se opposita.
oppo autem inter duas negones non datur. Potest fieri mutatio
de negatio in positivum, seu de non esse ad esse, ut de non Calido
in Calidum. 3 de positivum in negativum, ut de Calido in non Calidum.
4 de positivum in positivum; ut de frigido in Calidum, seu de minus
Calido in magis Calidum, aut de magis in minus. Ad dicta illi-
quas conditiones necessariae esse collige, ut debet per se motus, ad illi-
quem motum. 1a est, quod motus debet in se hunc positivum; alia insi-
stantur, est, quod ante esse hunc ad esse in insi pat non hunc, de quo non
presenti, sed de successivo. 2a est, quod inter hos debet latitudo, hunc
tantia successe dicendum, ne motus fiat in insi, sed pau-
latim, et successe; siue hanc latitudo percurrenda pleniat rone riji-
fente, nisi ad introductionem hunc, qualiter subum tripre affectionem
reperit introductionem Caloris; siue rone latitudo spaci in sortum
aquo et ad quem; aut incapax se subti, quod simul nequit esse in utraque
no, ut de hoc monetur de loco in locum.

Utrumque tamen est pro
hac conditione, quod latitudo percurrenda non est necessaria quod sit medius
inter hos, sed sufficit quod debet inter partes horum. quare potest dari
proprie motus localis a loco in locum immediatum; quia licet
inter hos non nihil mediet, seu inter utrumque superius nihil
mediet, datur tamen dista inter partem magis, et utramque
ad quem. 3a condicio, quod tales hunc sunt utrumque; non quidem utrumque
se stricta, qua duo, quae sub eodem genere magis in se distant ab eo-
dem subti mutuo se expellunt; sed lata, quatenus unus hunc in rone
talit fortiter non maneat in alio, sed in compositis sunt, licet magis
ter in eo maneat. sit eo.

Haec 20 Con una rema de latitudine

Ad quantum, qualiter, et ubi, potest dari per se motus; cuius vero
de alia presentia. duas partes sunt 20 et quoad utraque traditur alio
in presenti capite 20, ubi excludens amorem per se cetera presentia

Testat inquam, qualitate, et ubi tantum modo motum esse. Non est
 proprium, ut motus a se: illa tria premissa habent esse rationes, requi-
 ritas ad transitum per se motum. quod ad datur per se motus, aut per inhi-
 rentiam datur dicta, et varietas interior fortitudo aqua, et ad quoniam
 quod aut per quantitas habet latitudinem extensivam, qualitas intentionis, et ubi
 dicitur localis; Videlicet quantitas potest transire de miriada marum qua-
 litas de miris intentis, ad magis intentam, et corpus de hoc locum in alium
 de ferendo unum ubi et paulatim aliud adquirendo; sed ubi tantum ubi po-
 tius habente varietatem et gloriati: quod

se dicitur, esse pro in augmentonem, intentionem, et remissionem, et
 motum localem; sed motus augmentonem per se terminatur ad quantem mo-
 tum intentionis et remissionis ad qualitatem, et motus localis ad ubi: quod
 sed pro perfecta intentione ubi, et ut plures res ad duas res ubi
 quod non ad omnem qualitatem datur per se motus, sed solum ad qualitatem ubi
 speciem, et extensivam non ad omnes, sed solum ad sensibiles, et materiales; et ubi non
 ad omnes et semper, sed ad aliquas, et aliquando

Quod ut intelligatur ad hoc
 se se quod ad hoc ut qualitas per se motum successibus alterationis, non
 fit quod in se habeat latitudinem intentionis per se gradus, sed ubi ubi res
 quibus ad in subto sit aliq. marum, obtinuit respectum qualitatis non
 possit instantaneae produci: delectu cuius lux non successiva, sed instantanea pro-
 ducitur; quia licet in se habeat aliquos gradus, secundum quos potest
 transire motum successivum intentionis; tamen in se receptiva non
 proportionis ubi res ubi, sed pura potentiam in se habentem
 ubi dicendum de ea qualitate, que ubi aliquas causas in se proportionis
 marum in subto dicendum est quales, marum secundum illi distri-
 ctis eius sunt, que licet in se sint divisibiles, et habeant latitudinem par-
 tium per se gradus; Oppo. tamen earum non est divisibilis, sed indivisibilis
 per oppositum in quolibet gradu, ac si haberent vicium, ut dicitur
 error. Unius enim error omnem sententiam destruit, nec qua componitur
 similiter graa. habitualis et peccatum letale: et alia qualitates; ubi
 eius licet in se habeant gradus marum, non transire per se motum suc-
 cessivum, sed instantaneum; quia in quolibet gradu opponitur

pp[ro]p[ter] sub[st]a[n]t[ia] Corp[or]e[rum] q[uo]d = 4. motu[rum] augm[en]tationis n[on] e[st] stricte talis,
 sed e[st] successivus, C[um] t[er]minu[m] n[on] sit: n[on] eni[m] quantitas semper, seu t[er]minu[m]
 atq[ue] p[er]tinet: q[uo]d. Ad hoc facili[ter] e[st] solv[er]e. ad v[er]it[at]em n[on] requiritur marit[us]
 stricte talem, sed incomp[os]ibilitatem p[ar]tium in r[ati]one talis, quae e[st] habita marit[us]
 talis. Ex quo. N[on] e[st] ad 2, quia licet t[er]m[in]us a quo maneat ma[tr]ic[is] p[er]tinet, n[on] ta-
 men p[er]tinet, et in e[st] talis: licet eni[m] d[icitu]r ex m[er]itu[m] quant[um] sit quantitas man[er]e,
 maneat quantitas m[er]itu[m] n[on] tamen ma[tr]ic[is] in r[ati]one m[er]itu[m] p[er]tinet, sed ut ali-
 qua, et in r[ati]one majoris: quare in r[ati]one m[er]itu[m] a quo p[er]tinet d[icitu]r p[er]tinet ad
 modum quo p[er]tinet quarta m[er]itu[m], remanet t[er]m[in]us n[on] ma[tr]ic[is] p[er]tinet, n[on] tamen
 p[er]tinet. Ad 3 dico, ad quantem in se sui productione n[on] dari p[er]tinet motum
 p[ro]p[ter] novum argu[men]t[um]: attamen datur, d[icitu]r quantitas augetur a m[er]itu[m] p[er]tinet
 manentem; ideo que n[on] d[icitu]r m[er]itu[m] in se ad e[ss]entia[m] quantem, et ne q[uo]d datur
 p[er]tinet motum, sed p[er]tinet dari ad quantem in r[ati]one quo nunc d[icitu]r =
 Ad hoc motum augmentonis n[on] e[st] t[er]minu[m] ad t[er]minu[m] t[er]minu[m]
 motu[m] n[on] requiritur q[uo]d semper datur, sed requiritur q[uo]d t[er]m[in]us q[uo]d datur
 n[on] d[icitu]r t[er]minu[m]; q[uo]d in motu augmentonis reperitur: quia tempore t[er]m[in]o
 quo p[er]agitur, n[on] interrumpitur, usque d[icitu]r hoc v[er]it[at]em datur n[on] e[st] t[er]m[in]o
 tem, in qua plus datur, quae acquirat sed ma[tr]ic[is] ad 3 replam
 ingere: q[uo]d ideo ad quantem in se sui productione n[on] datur p[er]tinet
 motu[m], quia producitur q[uo]d sub[st]a[n]t[ia], et ut eius p[ro]p[ter]t[er]. sed p[ar]t[em] quant[um]
 que augetur, producitur, seu augetur q[uo]d p[ar]t[em] sub[st]a[n]t[ia] quae sit
 p[er]tinet t[er]m[in]o, et ut eius p[ro]p[ter]t[er]: q[uo]d nec ad quantem ut d[icitu]r t[er]m[in]o
 datur p[er]tinet motu[m] = R[ati]o n[on] e[st] talis p[ro]p[ter]t[er], sed quia aliunde q[uo]d p[er]tinet
 p[ro]p[ter]t[er] intenditur ingerone e[st] sub[st]a[n]t[ia] viventis: agens eni[m] intendit p[ro]-
 ducere p[ro]p[ter]t[er] sub[st]a[n]t[ia]m sive similem in na[ta], et ex requiritur
 quantem et alia p[ro]p[ter]t[er]: quare tunc quantitas requiritur motu[m] sub[st]a[n]t[ia].
 Et que de r[ati]one huius sit p[er]tinet t[er]m[in]o in insi, ut p[er]tinet que ex se indivi-
 sibilis e[st], hinc e[st] q[uo]d quantitas in se illa gerone n[on] datur motu[m] p[ro]p[ter]t[er], sed
 t[er]m[in]o t[er]m[in]o. Contra vero in augmentone, seu agerone: q[uo]d eni[m] t[er]m[in]o
 et p[er]tinet hinc intenditur e[st] ipsa quantitas: quippe hinc intenditur
 q[uo]d vivens fiat ma[tr]ic[is], q[uo]d t[er]m[in]o habet p[er]tinet p[er]tinet ad quantem adu[er]s[us]

quare tunc pars subitæ, que fit per mutationem, fit ratione quantitatis, et ad modum
alius; propter quod quantitas subita secundum se exigat fieri modo in diuisibili
tunc modum diuisibilem quantitatis, ratione cuius fit sequitur, et fit diuisibile,
et hoc est modo: quia propter in augmentum datur motus per se ad quantitatem,
secus vero in productione = quod explicatur ex dictis; quia cum subitæ pro
Dij in glo sequitur motus quantitatis, est in loco diuisibili modo, et sic unum
Christiæ: contra vero, quia eius quantitas est in sacramento ad modum subitæ,
est in eo in diuisibili modo, sed respicitur: sed in augmentum non est quantitas motus
huius per se intentio: est falsa est ratio: mirum pro: si quantitas est huius huius per se
intentio, non daretur nobis actio nutritiva per mixta ad partem subitæ, nec ea
dem actione, qua huius huius, seu quantitatis, augetur et reuoluitur huius huius, seu
pars subitæ, que iuxta non dicitur. Vnde intenditur; sed hoc est falsum, quia
iuxta non dicitur datur noua actio, noua que motus nutritionis ad subitæ
tam per mixta: est. Mirum stat a parte productionis subitæ, et quantitatis, in
qua unica actio, que huius terminatur ad huius huius, seu subitæ, vnde terminatur
ad quantitatem, ergo mi, et eius ratio, que parit ad de productione non bin
dit. et ratio est; quia la viuente generat est actio subitæ, excedens in per
fectione quantitatem, que proinde producere potest vnde: et vero augmen
tum est actio accidentis, et mirum per huius est, ad partem subitæ; ea que per
inuenit ad subitæ partem producendam: quare licet per se non in produ
tur pars subitæ, dicitur tamen dari noua, et alia subitæ huius, que noua
pars subitæ producatur.

Huius ratio: est noua et dista actio datur per se reu
mita ad partem illius subitæ. est subita est huius per se huius huius nouam
illam actionem et motum. est ad subitæ datur per se motus, quod oppo
nitur de parte huius. ita et de via stant; quia non est insignabilis alius huius
per se huius nouam illam actionem, et motum nutritionis: ex quo za
via inferitur = Hec valet dicere motum illius nutritionis non est successibilis,
de quo in presenti, sed instantium. non in qua, valet: huius; quia ut supra
dicebamus, sequitur modum quantitatis: sed hic successibilis: est. huius; quia
durat pro tempore quo durat augmentum; sed hoc non durat instantem, sed
successibile: est. et sic replam bene ibi; quia motus nutritionis, per se, et tunc
huius instantem est. proas instantium obicit motum illum et successibilem

147

Iconstanter et contra augmen. huj. sibi associat. qd n̄ suffit ad hoc ut
 motus ille perse, et per se successivus dicatur. et ratio e. quia huj. perse inten-
 tus a nutritione n̄ esse subita, n̄ perse, et ratio huj. sed solum ratione quantis
 habet latitudinem necessite percurrendam, qd solum ratione quantis
 habeat: Cuius ad motum, necessarium perse n̄andum debet huj. habere
 ratione huj. qd dicitur ad n̄andum. requiritur, hinc e. qd subita ibi
 per augmentonem producta n̄ dat per se motum suad. huj. nec ad
 illam dari dici debet.

Contra: 2o potiori iure debet dari motus perse ad subita, qui
 ad quantem = R̄ augmentonem sequi ad nutritionem in e. rei, et ex-
 tatur; n̄ tamen in e. huj. motus, successivi. in hoc eni. huj. nutritione
 qd huj. augmentonem, qd a toto n̄ habet huj. nutritionis latitudinem, ex
 extonem percurrendam. Aliter insit, est 2o motus augmentonem, et dupli-

brationem terminatur ad quantem, ut marem, et mix. sed quantis maris et
 mix. e. relo majoritatis, et mixitatis. 2o ad relationem datur perse motus =
 2o: si motus terminatur perse ad quantem n̄ secundum se, sed ad aliam
 sed ut maiorem, et quietem, terminatur ad motus majoritatis et mixitatis. sed
 si sunt moduli accidentis eadem quanti: 2o ad quantem n̄ datur perse
 motus = Dico 1o: ad quantem, ut marem, et mixem; inter se videtur
 maris, et mixitatis ratio: in ordo ad mensuram debita alicuius rei,
 2o: et dicitur mix. e. relo: si abstracte et in perse videtur maris,
 et mixitatis, 2o: si in ordo ad mensuram debitam alicuius rei, per mix. et
 frequentiam. Loquitur majoritatis et mixitatis quantis (eodem e. de inten-

sione, et remissio re qualis, quo usari potest reple), duplex potest viderari:
 Uno modo abstracte, et mathematica, prout n̄ dicitur aliquam ream phisicam,
 sed una quantitas, que ad aliam maiorem. Partitam dicitur mix. ut ordo
 ad aliam mixem dicitur mar. alio modo phisice, et determinate, prout dicitur
 aliquam ream phisicam, cui que dam certa mensura quantis debetur.
 in se viderone dicit relationem, ex n̄ trat perse motum: in e. au-
 tem e. aliquid abstractum, quia e. partitam n̄ dicit relationem ad aliam
 maiorem, sed ad mensuram dicitam ream: quare prout majoris appo-
 pinguat ad mensuram ream dicitam, trat motum augmentonem.
 prout vero deficit a tali mensura, trat motum diminutionem. (A)

2o motus illoz vari ad quantem n̄ nude sumptam, sed ut stat
 sub utroque modo maritatis, et mixitatis, qd suffit ad hoc ut dicatur mo

hij illos nam ad quantem; quia modi illi combiunt quanti in appo-
prium q / et speciem, qz qualem modis reducatur ad idem genus
et speciem rei, cuius e modis; hinc e qd modi illi reducuntur ad
genus et speciem determinati quantis: ut maioris ad v. in longi-
tudine ad speciem lineae; in latitudine ad speciem superficies: quod sufficit ut
ad quantem dicatur v. motus illos. Quod patet inaequalitate, quae mo-
tus n. motus nisi ut stat sub modo intensi, et remissionis. *Arguitur v.*

si ad vbi daretur motus generis, et motus localis; sed hic non proprie
motus: qd ad vbi n. datur motus per se. m. pr. motus proprie talis e ille,
quo mobile e partim intro aquo, et partim in no ad quem; sed me-
do motu locali hoc n. habet mobile: qd. m. pr. v. v. motu locali intro
aquo, n. est intro aquo; sed n. dum accedente ad v. ad quem
ut si distans sit, n. e intro ad quem. e. d. = m. pr. motus localis n.
e. qd ad huc datur qd e. p. t. proprie motus, n. e. p. t. ad vbi. *Argutum*
De qd quambimobile dum e. in motu nec perfecte sit in no aquo,
nec ad quem, ut patet quod n. requiritur in no marium expositum
ad motum; et tamen partim in no aquo, et partim in no ad quem,
qui ab eodem ille motus, si qz no aquo comparabitur, patet distans ad
quem: n. vero qz no ad quem, de a. valet n. aquo: quare ille e. par-
tim in no, partim in alio: quoniam nec perfecte primum reliquit nec
perfecte alium acquisiuit = *Ad v. dico, motum localem e. ad locum*
t. qz ad n. extrinsecum; a. vbi vero t. qz ad n. intrinsecum ipso
motu productum = *Arguta* que militat aduersus. qualiter eadem
sunt, ac que ad v. quantem sunt solut a. ~~qz ad v. quantem~~

Inqui-
res

Pro Complemto huius disputationis inquire, unde v. motus, ma-
rietas que motus summatim de v. motu, siue specia, siue v. motu
v. motu n. p. t. dubit. illa eni appropriata e. p. t.
essendi, hae que appropriata singulari de summatim. h. qui motus
en. de principis extrinsecis, seu v. motu, ab ipso motu. de quibus dicitur
h. motus summatim h. speciem, seu v. motum formam, siue generi-
cam, siue speciam ab ipso ad quem; habet qd motus terminus
ad res eiusdem generis, eiusdem generis sit: qui vero res n. n. p. t.
ad res dicitur si p. t. sunt dicitur generis; qui vero ad res eiusdem
speciem n. p. t. sunt eiusdem in p. t. speciem p. t. rone: id tribuit, pe-
ccum aliter rei, qd per se h. ab illa in p. t. h. seu qd rone sui et

nō rone aliusq; intenditur ab ipso; sed rone ad quem, et nō aquo
 ē qui operatur, & p̄ respicitur amori. op. nō rone pr. rone aquo ē actio
 nō p̄pter hūm ad quem, et rē contra. motus enī rone, ubi in-
 tendit amissionem nō aquo p̄ rone in eē nō p̄pter acquisitionem
 nō ad quem; nō vero intendit acquisitionem nō ad quem p̄pera-
 misionem nō aquo, cum nemo intendens in malum operetur.
 Et dicitur: actio respicitur ab agente, et nō rone ad quem. q̄mo-
 tus pariter ab aquo et nō rone ad quem. patet rone quia si-
 cut actio ē ab agente, ita motus ab aquo = nō anti, nō rone
 rone; quia actio, sicut et motus speciem summunt ab eo, q̄ prin-
 cipaliter respicitur: actio op. principaliter respicitur agentem, cuj; prin-
 cipaliter solum intendat cum ad actum reducere; quā p̄ rone ab eo
 respicitur: motus vero essentialiter, et p̄ rone rone, solum solum in-
 tendit productionem nō, et nō acquisitionem; ideo que ab eo
 principaliter respicitur speciem summere debet. Dico de: Unitas Dico

numerica motus ex rone summuntur, videlicet, ex Unitate numerica
 motus, temporis, et nō ad quem. quoad 1 partem pr. Unitas nu-
 merica motus debet summi ab eo, aquo Unitas numerica
 cuiuscumque acci dentis; sed q̄libet acci dentis in diu duabus partibus,
 cuj; plura actio nō nō rone dicitur nō possunt eē in eo dem p̄ rone op.
 Quoad 2 pr. si motus inter respicitur, nō Unitas, sed duplex ē: q̄
 ut Unitas debet summi. op. debet durare per idem rone
 tempus. op. ab Unitate numerica temporis Unitas numerica mo-
 tus summi = Quoad 3 pr. motus ē fieri nō ad quem, et nō rone
 ad quem factum eē motus. op. quot fuerint nō ad quem, seu fac-
 ta eē, debent eē motus, seu fieri. op. ab Unitate numerica nō
 ad quem motus, et tempus summi Unitas numerica mo-
 tus, ita ut hęc defiat, quod ē ex illis defientibus. Dico
 Collige; motus dicitur summi ab eo, aquo nō rone Unitas
 motus summi ab eo, aquo nō rone Unitas numerica motus, Unitas

149

speciem prodest, aut cum informet, & que libet pars quantitas sit intraque
speciem in minus que alia; et utraque librum informet: ut ex suppo
quoad utraque partem. Nec ex eo quod partes quantitas assequitur, sed statim
relinquimus. Innum ex partibus pariter: quippe, quambis et nisi indivi
sibilibus componitur. triplex in dicitur, facit utraque partem, statim ex duplici in
divisibili uniti, que habeant rationem ex rationum, et alio unitis, quod habeat
rationem nexus. Quorum melius proportionem uniti percipies via resolutionis
& que libet res resolvatur in ea quibus proponitur. Utraque enim via deinde
definitur. Philo: & enim Phisicorum via compositionis sic enim desinit. Cuius
partes ad unum unum copulantur, seu copulantur aliquo modo communi. Quod
autem Phisicorum via resolutionis sit: Et divisibile in tempore divisibile,
seu est illud, quod quantumcumque dividatur nunquam devenit nec ad
aliquid inde. Ex qua de se videtur Innum ex indivisibilibus proponi posse,
nam cum que libet res possit dissolvi in ea, ex quibus componitur, si Innum ex
illis indivisibilibus componeretur, & resolveretur deveniret ad indivisibile. hoc falsum
si tanto aperit Philo. Ad Phisicorum in ea fuisse oppositum, ut Innum in ex
libis indivisibilibus, sed ex partibus utraque in ipsum divisibile, Unitis tamen
mediis indivisibilibus dicitur. Pro qua sententia etiam citatur Aristoteles & Comoni
Auctorum = Tharica tamen sententia aperit componi ex 104 indivisibilibus
libis. Hanc habetur Tharica Thola & Tenore, Thalles, Spinula, Tharica
ga, Tharrexon, Lequierdo, Tharado, et alii alegati a Pequirros,
& quibus sit.

Kosma conclusio

Innum non componitur ex partibus utraque in ipsum divisibile,
sed ex libis indivisibilibus libis. duas partes dicitur, et quoad negativam pr
ab incombenti: si Innum componeretur ex partibus utraque in ipsum
divisibile, de facio daretur in ipsum in actu secundum multitudinem.
Et hoc plures alii etiam aduersi negant, negare que debent. quod Innum non
componitur ex partibus utraque in ipsum divisibile. max pr: factu utraque
libet unum, quambis pariter, daretur infra multitudine partibus actu de partibus

Existendum: qd daretur infimū in actu secundum multitudinem. An. pr.

Infimū ē diuisibile in partes quas actu habet valiter dista, seu actu habet partes valiter dista, in quas ē diuisibile; hoc diuisibile iuxta aduersarios in infimū: qd in quo libet infimū daretur infimū multo partium actu distarum existentium. max quoad ac male sem partiu carta debet ē: nq nulla res ē diuisibilis in id, quod n̄ habet, sed potest habere: qd infimū ē diuisibile in partes, quas actu habet. quoad valorem distonem earum partium etiā ē clara: nq qd semel ē identitatum, nunquam distingui aut diuidi valere potest. mirz aduersorum, et Na infimū Confirmur: infimū in actu, si daretur, esset illud, cuius aliquid rem per ē extra, seu illud, quod secundum qd actu habet in exau. h. e. sed infimū comparatur ex partibus, vique in infimū diuidi illud, esset in exau. rible secundum partes, quas actu habet: qui pe que libet part, que actus habet, vbius diuisibilis ē in alias, ad que alias, quas actu valere dista habet: qd = ex quo etiam facile deservit infimū secundum extensionem: nq que libet part, quantū, eodē valere, extensa debet ē: qd infimū partes actu valiter dista in ista actu extensione gaudere debent: qd totum in quantitate, quales debet ē vna res, que chimeriam sit vident aduersi. Ut huic mihi, et ipsi aduersi difficili mo ratiocinis repant, duplex genus partium in quantitate distinguunt. alie que dicuntur aliquotes, et n̄ commutantes; et alie proportionales, et re communicantes. Aliquotz sunt illz, que sunt equalis magnitudinis, ut duo palmi longi; que quidem aliquotes, si curtur, quia aliquotes repetit, infimū ex au. iunt quatenus vna quatuor palmi exau. iur: dicuntur que n̄ re communicantes quia vna n̄ dimitur in alia, sed ē adequate extra illam, quatenus vni palmi n̄ dimitur in alia, sed adequate est extra illum. Proportionalz vero, et re communicantes sunt illz, que sunt in actz, et in deter mixte magnitudinis; quatenus summi possunt marez, aut mirez: que quidem proportionales dicuntur, quia componunt infimū cu ppore ne quod est, nimirum in inclusione minorum, in maioribus: re communicantes hoc eo dicuntur, quia existunt ut inclusz in alijs maioribus; ut partes illz, que in marez, et mirez affe

150
non possunt existere in parte palmarum, et non alij
non habito, manifestum est, inquit partes aliquotae in parte
sunt aliquotae, et determinate repetitae, exauriatur. Nec partes
proportiones in parte sunt actus, sed ad summum in parte, proindeque in
parte in actu non habentur: non secundum numerum proportionalem, quia in his
repetitae ex divisione actuale non sunt, et partes, licet nunquam actu hinc di-
vidantur; quia semper remanet dividendo, presentem numerum in parte
habere requirunt. Hae partes in parte possunt numerum transgredere in parte
hinc autem dicitur plures habere, seu esse, seu intabes adequate distas, sed partes
proportiones non sunt adequate distas, quia ut esse in parte in alia, sicut
in adequate distinguuntur, sicut ab inadequate, seu distas includentibus
et includi ad hoc distinguuntur: $op = nec desit que in numerum secundum ex-
tensionem habere possunt: non partes aliquotae habent quantum habent, et
determinate extensio; sed partes proportionales non possunt facere maiorem extensio-
nem, quae aliquotae, in quibus includuntur: op ex nullo casu infidum in actu
guntur. Hanc solum ad longum propositum, ut peritur percepta aduersum
doctrina, facilius ita est in parte habere. valeat, et in parte nihil ratio-
nis infringit ex copita distas partium, proportionum, et aliquotarum non ob-
re manifestur: tum quia omnes habent partes valent esse aliquotae, sed non
omnes partes sunt actu in parte, ut probatur, et probandum est: op nec de in parte
multitudo in parte partium, proportionum, sed in parte multitudo actu partium aliquo-
tarum sequitur ex in parte habere.$

Harum pro: ideo aliquae dicuntur partes pro-
portiones, quia cum proportione habent in parte, sicut ut in parte in alia
habent, sed hoc ratio non probat, sed illas non posse dici, et esse aliquotas: op
max supra aduersorum doctrina. mix pro: partes aliquotae sunt illae, quae sunt
equalis magnitudinis, sed nulla est pars, sine in parte, sive non in alia, quae
non habeat aliam equalis magnitudinis: op quod sunt in parte in alia non possunt
quod non possunt dici, et esse aliquotae. De parte impugnat: licet me dicitur pal-
mi per comparationem ad partem palmarum, in qua in parte habent, et
sunt, et sic pars proportionum; comparatur tamen ad aliam medietatem palmi,

151

20 Undeque hinc nit. mir pr: Quamquam actualiter
Scindantur n̄ pbat qd̄ est n̄ sint valiter dista aut adaequate
aut inadequata; sed infite partes valiter actualiter dista, sive
adaequata, sive inadequata nequeunt n̄ d̄struere infite in actu le
cundum multitudinem. 21 Mir pr a parte. qd̄ ma a hōy so
lum inadequata distinguatur ab hoc, in quo in clu d̄ hōy
rone alius comparat, n̄ pbat mag n̄ eē entatem vali
ter distam a fra. 22 qd̄ infite partes pportioles distinguantur
valiter inadequata ab alijs alijs quoti, in quibz includit
tur, rone alius. Partes in eadem quantitate aliquota inclu
darum, n̄ pbat eas n̄ eē infite entates, seu partes valiter
distas. sed infite multitudo entatum, seu partes valiter ac
tualiter distarum nequit n̄ d̄struere infite in actu secun
dy multitudinem. 23 In quo infra videtur deus ta impu n̄ ab: n̄
licet partes pportioles comparat qz aliquotiz in adaequate distin
guantur. sicutamen partes pportioles inter se comparantur, adae
quate distinguunt, qz quilibet aliq excludat, sed sunt infite
partes pportioles actu quoad distonem, licet p̄tra quoad se p̄tra
tionem. 24 Sunt infite multitudo = In quo etiq̄ stat p̄ d̄ d̄ d̄
partes d̄struere quoniam transdalem infite: hic enī n̄ exieit qd̄
vires sint separatae, sed suffit qd̄ d̄struere vna et alia entas produ
tu, et actu ab alia valiter dista & adaequate, ut n̄ pbat
in multis, & inadequata, ut aduersij fuerint, sed iuxta aduer
sorum sentz d̄struuntur aliz, et aliz infite entates actualiter
distas, n̄ adaequate, qz inadequata. 25 In inferius deinde que
infite extensas eē p̄p̄tionem inclusionis app̄statam. nec qd̄
includantur in partibus aliquotiz p̄tis, seu p̄tis, exō n̄ s̄ v̄
ronem n̄ m̄. 26 quia implicancia in h̄y e infite partes h̄n̄t
in parte h̄tal: sum; quia qz partes pportioles possint aliquota eē, et o
a si inter se comparantur & quibus extensum partz aliquotiz
eē infite, de quibus p̄. quilibet v̄ n̄ infite extensam eē qd̄

Adversus Averroem

Quantum attinet ad naturam preteritalem infini-
tumi, fatemur defectu non dari; quippe defectu. Divisum nulli
demum alii quod minimum quot quot divisibile est: attendendu
bitum nobis non est Deum illud dividere posse, quod tractu hinc
est eius partes: quod Deus potest ponere infinitum in actu secundum
suum potentialem, quod nobis autem libet 3 negantur Adversus alios
nihil impugnantur alia que solent, que ex dictis facile videntur

2a
pars

2a pars potentia hinc quibus ex dictis immediate sequitur,
quod nihil omnino potest in tractum lineae hinc, quod Adversus ponunt
sequitur immediate aliud in dicto, quod Minuitur linea, ponitur ex illis
in divisibilibus hinc, unde potest in tractum lineae tangit lineam in aliqua
indivisibili: quod quod immediate sequitur ad in tractum est aliud in dicto
2a impedit, etiam potest in dicto nequit tangere lineam in aliqua parte
divisibili: quoniam: hinc excedit capacitatem tractus in dicto: quod tan-
git illi in aliquo indivisibili: quod quod immediate sequitur ad in tra-
ctum est aliud in dicto

Continuo: quolibet parte, si datur quantitas, semper
separantur duae partes, quae unice erant aliquo indivisibili: hinc non re-
parantur Adversus, sed hoc esset mirabile, nec dicam impossibile, si Minuum non
imponeretur ex illis in dicto hinc: quod ex illis componitur. Mirabile
est, dicit impossibile quod si dia, quae in Minuo sunt, non sunt indivisibilia, sed
semper sint ea parte, quae est aliquo in dicto unice partes, quippe Minuet:

quod 2o, et nihil aliorum, hinc: facta divisione duarum partium infiniti,
in dicto, quod unicebat, detrahitur, I semet? si semet, quod I trans, quae
aut aliam partem divisibile: in dicto, potest dividi ad unum quae partem
transitam: alia in dicto non potest, sed alia pars, quae hoc indivisibili non habet
reponitur alio: in dicto semet introducta: quod quod immediate sequitur
ad hinc in dicto, ad antea erat unum partem, et nunc est unum tractum, est aliud
in dicto, quod est tractum aliorum partem: quod ponitur ex illis indivisibilibus = si autem in dicto
aliud, ad erat unum partem, ad rationem perit, quod quod antea ad illud
reparantur nunc in dicto non indivisibilia, quae nunc manent tracta unum quae
partem: statque Minuum ponit ex illis in dicto. Sed quoniam praecipue labor
est in hinc tractum hinc

Arguta Thavia soluentur ^{disputat, approbat}
 Arguta Thavia soluentur qui aserant ^{non} non sunt ^{non} non sunt ^{non} non sunt
 in concilio, Muncianse. Ubi sepone 13 hoc non ergo in sex aliis. Ubi
 h. opes ab eadem concilio dampnatae inuentur. Verum hac ab op-
 portuna soluta euaditione non liber et ar. 20 de Arguta, quibus
 sint Thavia accurrunt opportunato. Efficacia rone, quibus ad hoc mo-
 uetur, videri potest apud opum. inuenti = 2o opponunt Phum. 7 methy
 textus 3 Minuuntur defensionem per hoc qd e diuisibile in semper diuisa.
 go utat partibus vique in infimum diuisib. = Ad qd respon. dicitur Mi-
 nuum e diuisibile in semper diuisa mathe, seu per nos. 10. 10. 10. 10.
 In vero phica Arguta principalis desumpto, ut dicunt ex eo dam-
 pho b phicorum cap. 1. text. 2. Minuuntur e extensum; sed non opes se
 ex his in diuisibilibus componeretur: go non componitur ex his in diuisibilibus.
 mir e certa: quoniam quantum Minuuntur per extensionem Minuuntur
 pr: si Minuuntur ex his in diuisibilibus componeretur, vny ind immedia-
 te addeberet alibi; sed eo ipso Minuuntur non e extensum: go. mir
 pr: vnum ind aditum alibi non facit magis, nec extensum: go. se
 in contu vnum ind immediate addeberet alibi, Minuuntur non
 esset extensum. Arg, go pro alibi phico. 10. 10. 10. 10. 10. 10. 10. 10.
 ind aditum alibi penetratur. Cy eo: go n. 10. 10. 10. 10. 10. 10. 10. 10.
 Na patet in no. et ois. 10. 10. 10. 10. 10. 10. 10. 10. 10. 10. 10. 10. 10.
 traia maxem extensionem ei non tribuit. an. pr: vnum ind aditum
 alibi tangit illud secundum se totum; sed que tanguntur secundum
 se tota penetrantur: go. mir utat a parite. vny. 10. 10. 10. 10. 10. 10. 10. 10.
 netrate, que idem penetrantur Cy ea, quia eam secundum se totam
 tangit. mir utat alio per celebri axioma, et rone: vny qui in
 se tangit, aut totum tangit, aut nihil tangit. Cy minus quam
 ind tangere non possit: go hoc ipso qd illud tangat, secundum se totum
 tangit. Con. pr: ind in se caret esse: go etia si conuenit iuxta
 aliud non facit extensionem. an. pr. certum: alia ind non esset. Na
 inferret, quia nemo dat qd non habet = 10. 10. 10. 10. 10. 10. 10. 10.

-11-

Veri spirituales Neque enim se habentes, nisi inveniunt alii quod exten-
sum aut divisibile, nisi alia ratione, nisi quia in se extensionem non ha-
bent. Quod in solidis, quae extensionem non habent, quibus Neque enim se
habeant, extensionem non faciunt. Hoc est aduersorum partium, distalle
quidem; Verum in Remouendo istam habet. Ininde Virtutes duarum
partium: nam tale in se aut penetratur in partibus, quae unum aut
non? Idem inquit; quia non est maius hoc ad hoc ut in una parte
quae in alia penetratur. Cum utraque autem penetrari nequit
tum, quia diuisi dixerunt in utraque ut partem in una, partem in alia
penetraretur, quod est una ratio in diuisis: tum, quia partes inter se pe-
netrari non possunt, quae penetrare possunt in aliquo tertio, quod debet dici, scilicet
quod non penetratur in se. sed nequeunt partes in se tangere, secun-
dum se totum; quia qui in se tangit aut totum aut nihil tangit:
quod vult dici utraque in diuisis secundu se totum, quae se in se pen-
trat. Sed non utraque in se, et in partibus utraque, nec non, et aliud
aut immediate partium. ad cuius partem in se tangit illud
secundu se totum, fortiter, non in se: tam fortiter, quae virtualiter, non in se,
et in se in se: quae tanguntur secundu se tota, et fortiter, quae vir-
tualiter, non in se: fortiter precise, non in se et tam = in se in se, quod
fortiter, et entitatis in se tale est, est etiam diuisibile virtualiter, su-
habet virtutem ad hoc ut alii virtutum extensionem, et diuisibile
in se virtualiter; quae per utraque aliter hanc virtutem, seu capacitatem non
amittat, omnia enim exerceat; hinc est quod quibus ab alio tangen-
tur secundu se totum propter rationem arguit, scilicet; quia qui in se
tangit aut totum tangit fortiter, aut nihil tangit, extensionem
in se facit. Nec diuisibilitas virtualis in diuisis ex se debet esse
aduersus: ea enim virtutem ut ex se qualiter in se virtutem pro se
partem diuisis quantis: ratione, inquit, diuisibilitas virtualis
quam habet, quod nihil aliud est quam dicere, quod quibus in se
fortiter in se, non habet virtutem ut partes diuisas virtualiter. hoc
idem et nos dicimus, quod quibus in se virtutem in se tale, et
in extensionem sit, habet virtutem, et diuisibile, et extensionem virtualiter.

si cu alio coniungatur. Que doctra affiguitur ex omnibus
firmari debet: tum in anima rationali, que licet fortiter et ipse maale
et corporea n fit, sicut opotum maale, et corporey - tum in se ex duplici
parte simplici fortiter et ipse sicut in corpore: nec in ex duplici parte in
compositu simplici fortiter et ipse, quales sunt anima rationali, et maale, sicut
sunt compositum corruptibile, quale est hoc: ex simpliciter ex parte simplici
delectu fortiter et ipse sicut potest sicut magis dile, et ex se sum = per
qd sicut ad pbm ubi magis a parte duplici, quibus penetrata: sicut
ergo se tangunt secundum se totum sicut fortiter, quam virtualiter,
ideo que penetrantur sicut etiam ad usque sicut. Quibus inde
quantitatum, quibus fortiter tale, et in se sicut sicut virtualiter
tamen e dile, quia sicut molitur, quibus in se fortiter et exigit
sicut pondere de se in se totum, et respicit penetrantur sicut in se
pro quo recte que in methu et Phisica diximus erga impone
habituam quibus, ad que habitandam in partem sicut diximus pro
by cum ab usque, sicut in se totum, in se totum quibus sicut in se totum, que
sicut sicut sicut ut que, pro in se totum sicut sicut, respicitur penetrantur
in se totum quibus sicut in se totum.

Reply: sed inde ad rem in se totum virtualiter
cu ex secundum se totum sicut fortiter que virtualiter: ex se totum sicut
pr: inde ad rem in se totum tangit illud secundum se totum sicut fortiter quam
virtualiter: ex sicut in se totum sicut sicut sicut sicut sicut sicut sicut sicut
gitur secundum se totum sicut fortiter, que virtualiter per, quando nihil illud
tangendy remet, sed nihil in se totum ad rem remet tangendy.
alio sicut sicut: ex magis a parte: ideo quibus penetrata cu alio
tangitur secundum se totum sicut fortiter, que virtualiter per, quia in
quibus penetrata nil remet tangendy: ex Respondi etiam qua
sicut illud ad cuius pbm in se totum: quando nil illud tangendy
remet, sicut ex parte rei atack, quam ex parte modi attingendy, pro
man: ex parte rei atack, precise, in se totum, et ad rem: nihil
in se totum remet tangendy; a parte rei atack, pro magis: ex parte man

no mi. ex quo ad plom de quante die, nil illius remaneat
quodq; ex parte rei, quod ex parte modi, quo fit ut penetrat.

Explicatio 1°: totus de linea quantas, et alia penetrat, talis
secundum se tota tangitur, ut ea per intronem non in seipso
tangatur, qui est modus necessarius ad generationem, et penetrat nihil
aliud sit, quod intronem, seu introductionem unius corporis in aliud, ita
ut eundem occupent locum: at vero inde aditum indubitabile, quam
vis cum tangatur secundum se totum per iuxta positionem ad illud, ut
ita dicam, non tamen per intronem ita illud, qualiter ad gene-
rationem requiritur. Ratio autem quare quantas semel quod tangitur

liberem, seu secundum se totam, non potest non tangi per intronem,
ac penetrari, tunc autem inde, clarissima est: quia quod quantas dicitur per
se extra partes extensas, nequeunt. Ut partes tangi a quantas, et
quod penetrat, qui se et intermediis sunt intronem in ea, ut ex se
patet: at vero inde, et partibus, et extensa taliter caret ad hoc ut se-
cundum se totum tangatur, nulla intronem requiritur, sed sufficit appropi-
uere alius, et iuxta aduersos, qui inde tangit, totum tangit, qui
necessaria sit intronem, sed simplex. Hactenus.

Insuper: quod si sit
intronem in dupli quantas, facit simplex. Hactenus in indubitabile patet,
quia iuxta Blum, licet ad hoc ut quantas se tangatur et alia se-
cundum se totam, requiratur quod in ea intronem a ratione suarum
partium extensarum, tamen ad hoc ut inde se tangatur secundum se
totum non requiritur intronem, sed sit e simplex. Hactenus ob defectum
extensarum, et ratione sui indubitabile. Num sic, sed intronem in dupli
quantas facit quod se tangatur secundum se totam, et fortiter, quam ob-
tuali ter, seu quod penetrantur: ex hoc idem facit simplex. Hactenus in indi-
liberem, idem facere ex parte rei, non tamen ex parte modi: intronem
autem in dupli quantas, et facit quod se tangatur secundum se totam ex parte
rei, et facit quod tali modo, sicut per intronem secundum se totam.

154

se tangant. Itaque autem inditium non sic; quia licet faciat quod
se tangant secundum se tota ex parte rei, seu quod nil inditium exacti
se habent tangendum; debet tamen modus in hominibus, solumque
gaudet modo appositionis. Uque modus in hominibus accipitur ad
penetrationem, ut ex sepe tradita. Itaque, seu ad Itaque, quod totum, quod
viriditatem, hinc est quod duo quantitates penetrantur. hoc ipso quod se tangant
secundum se totas, seu vero duo inditium.

Itaque, quod in se est soliter, sed tantum virtualiter dicitur. Quod
Itaque est soliter dicitur: quod Itaque in se ponitur ex istis individuis = in
repleam in inditium virtute duarum partium soliter dicitur, quod tamen ipsum
Itaque virtualiter dicitur sit iuxta aduersos = Quod quod in se, seu
Itaque, solumque, est virtualiter dicitur; Conuenientiam tamen quod alij, sicut
Compositum soliter dicitur, ut patet in exemplo potio animi, rationalis, et magis,
que cor, in tempore, ingere, et incorruptibile sunt; Itaque, tamen
Itaque, totum corruptibile.

Deleat: subita maalis est virtualiter dicitur
ex tena: habet enim virtutem, et capacitatem ad hoc ut extendatur, et
tamen negamus partem subita ex hoc rem facere: quod dicitur soliter
Itaque inditium non sufficit ad hoc ut Itaque Itaque soliter dicitur
Itaque = Quod partes subita est virtualiter dicitur, et ex parte partium
quantitas, non vero actus esse, et non sui: sic enim virtutem secundum
se totas et totaliter, quod conuenientiam moleste, et quasi inde impedire
penetrationem, seu Itaque secundum se totas quod soliter, quod virtualiter: ad vero
inditium quantitas gaudent virtuali dicitur et ex parte actus
aseipsum propter molestem, et crassitudinem, quod habent eorum quanti
tata sunt et non cuius exigunt potius preparare hoc, quod
partes subita non habent nisi negative. Itaque denique potius est

penetratio duorum inditium, immo et defacto Itaque quod duo quan
ty penetrantur, qualiter Itaque de Itaque exiit ex vero virtutem
Itaque: hinc est tota quantitas Christi, eius que inditium virtute penetrat
Itaque quod virtutem quantitas, eius que inditium virtute: quod conuenientiam partem
in inditium non patet quod non possit tangi secundum se totum quod soliter, quod
virtualiter, seu per inhominationem. quod aditum inditium, et se tangit

Quod nos non defendere impossibilem penetrationem duorum in alium (quod
bi aliunde certum sit adhuc iuxta abuersos, penetrationem proprie
talem solum combere posse partibus extensis quantis) sed aliter
quod adhuc ut ad tangatur secundum eorum opposita non est penetratio, sed
sufficit sicut lex Machii, quo requirit non solum tangi, sicut huiusmodi
iudicium: quare possibile est, et de factis huiusmodi similem penetrationem
duorum in alium fatemur; quia in eo casu secundum se tota contingunt
per intrusionem. Adhuc ex eo inferre non licet id de facto non
pote, immo nec contingere posse in indidibus eiusdem quantis, si
frequenter ad doctrinam traditam in metha, in qua veniunt
Aduersus loquamur: ubi enim nobis fatuerunt, quod licet partes
diversarum quantum penetrari queant, non tamen partes eius-
dem quantum, pro rationem ibi traditam: quod licet nunc aliter
indicia diversarum quantum penetrari posse, non cogitamus pe-
tere possibile est penetrationem indiduum eiusdem quantis, quod tamen
pro nunc nec negamus, nec recedimus, quia ad nostram in inter-
rogat. 2o: si motuum componitur ex istis indidibus motibus velocissimis
et motu quorum eodem tempore percursarent idem spacium, sed hoc fal-
sum est: alia motus istius, et sepe dicitur essent equalis: 2o. motus
Causa que motus velocissimi in unico infinito tantum potest acquirere
in unico inde spacium: nam si duo acquireret esset in unico infinito indid-
ibile tempus quod fieri requirit; sed motu quantumvis tardus, et parvus non
potest in infinito non acquirere unum spacium, quod minus acquiri non possit: quod eo-
dem tempore percursarent idem spacium. Hoc argumentum valde magnifi-
catum ab actonibus tentis Machii; mihi tamen non ita difficile appa-
ret, ut solum, et instam in huiusmodi tenta non habeat: nam in unico infinito
et utrumque motu eadem partes quantum spacium percursant, et
plures motu velocissimum et sic. quod eodem tempore percursant idem
spacium, quod est ita de motu motuum velocissimi, et parvi. si 2o: quod
motu velocissimum in unico infinito est indidibile, aut pluribus spacium,
quod quilibet pars spacium acquirere rationem loci possit habere: ea dem
iuxta reformari potest. Casu quo duo in alia separata pro

succret, in quo fortassis nulla e' repugnatio quod unq ab Angelo
 superiori, aliud ad Angelo inferiori in eodem insti moueretur. Hoc
 mouile Vello cissum plurimidia spacijs percurrere in unico insti:
 nq' Velocitas, et tarditas motus sumitur a Virte agentis, nisi
 a miri, et a mari et miri resista pass: Cy autem mouile Vello-
 cissum mari actiue gaudeat, rone cuius facilius vincat passive-
 res tam, sequitur in eodem insti tempore plus spacijs percurrere posse
 quam mouile tardum = Nec ex eo inferitur ee in unico insti in
 dupli loco: nq' illa plura indilia spacijs n' respuuntur ab eo per
 modum plurijs quasi ea numerando, sed per modum unius. Nec dicitur
 ex hoc sequi mouile Vello cissum moueri instantee, Cy in unico insti
 percurrat plura indilia spacijs: n' eni sequitur: nq' ad succedendum
 motus suffi eius inuatiu; Cy autem mouile Vello cissum per plu-
 ra instantia motum inuare possit, hinc e' qd motus ille n' in-
 stantee, sed successibus est = sed insuper accute: supponamus mo-
 uile Vello cissum percurrere posse in unico insti septem indilia
 spacijs: supponamus etia hoc, et n' amplius ee spacijs ab iplo per-
 currendum: ce eni possibile e', sed hinc in insti acquirere totum
 spacijs: ex motus ille instantee, et n' successibus est. Consequeretur
 suppositionem, et dicitur mi: hinc in insti acquirere totum spacijs. Nu-
 mative, do mi: iniciatiue, et Consumatiue, n' mi = Mouile
 ex Vello cissum ut in unico insti acquirat septem indilia spacijs,
 debet precedere aliud instans, in quo incipiat moueri et
 Vincere resista pass, et in insti sequenti. Numatiue moue-
 uitur: admodum quo diximus tempus per partem futuram ee pre-
 sentis iniciatiue, et per immediate presentem terminatiue: quare
 nunquam sequitur in insti moueri, sed ad minus necessaria
 sunt duo instantia copulata, ut rone huius incipiat moueri
 et rone alius Consumatiue moueatur, et sic successibus mouetur

Arg^o 3: si Numerus Compoletur ex totis in dilibis, linea duodecim
punctorum haec est max in exte linea duodecim punctorum;
sed hoc est falsum, quia eam excedat in unico inditi, qd in exte
e: qd = Nixur: qualesed linea seccari potest per one diep, et de
monstravit Euclides; sed hoc falsum e si ex totis in dilibis Nat,
Cy medij lineae septem punctorum indit: qd. Pro duodecim puncto
lineam, marem ee in exte linea duodecim punctorum: qua
liat inde in quo excedit, exte nem n oricat nisi virtualem fitor-
sim ab alijs Nideretur; Cy alijs tamen Coniungum prolem exte-
nem facit: quoniam Nixurum ex ipsij diuile e in illij et quone
plura sunt unita, marem exte nem Nixurum: quod modij instans
aditum tempore marem, exte nem, et davo nem Nixurum; sic eni
duerij dicunt non durare in dupli insti, n tamen in unico,
licet ea duras Num ex adat tempus unij insti, seu unicum
instans tempore, qd incapax e Nixurum duronem, nisi Cy alio
Coniungatur.

Ad Nixurum Re Nixurum illam de linea septem
punctorum fieri per 4 inde; n quia hoc si noatur per unum
medij: hoc eni e negao suppositi, si phica loquamur, Cy inde
nec medij, nec latera habere possit, quidquid aliqui ex se tenta
dicant: sed quia media sectione separatur ab alijs, quae se-
parone, et ista destruiunt, et de perditur. nec specialem di-
ti cultem hoc supperaddit nixurum, pro tenta aduertorum: in
ea eni sectio tempore fieri debet per partes quod inditi unitas:
quod sectio fit per indit: dicant quomodo duerij; nobis autem
dicta sufficiant Dipp 2 de inceptio ne, et de pisione rerum, ex
pluribus quomodo incipiant et desinant ee nixurum siue per totum, siue per partem.

Dipp 2°
De inceptio ne, et de pisione rerum. Explicatur
quomodo incipiant et desinant ee nixurum

Sive permanentes, sive successibiles 296

Dignitate nam hanc difficultatem reddidit Confusio et Equivocatio: quare gaudet ea abstraham. igitur quomodo res res habeant per
 intrinsicam durationem, que in agente magis de se, et qua desinit
 desit, quia tamen hoc Communis difficultas est, ideo per ordinem ad tempus
 90 est duratio et mensura extrinseca intrinsicam durationis, mensura
 incipit, et desinit cuiusvis rei: qua propter 90 intelligenda
 Communiter dicitur nunc seu in hoc instante incipit, aut desinit
 de res. Duplex tamen potest incipere et desinere de res. potest
 enim incipere intrinsece et positive, aut extrinsece, et negative. Hunc
 de uterque rem incipere intrinsece et positive, quando incipit per
 sui esse; quatenus, sicut de ea dici valet hunc esse res, et immo
 hunc ante non erat. hunc incipit extrinsece et negative, quando
 incipit per alium sui esse, seu quatenus desinit in esse ut sit
 de ea que dici valet nunc in esse res, sed immediate post esse
 similiter potest res desinere esse intrinsece et positive, quando sicut
 desinit de per alium sui esse, de ea que dici valet, nunc esse res, sed
 immediate post non erit. Potest desinere esse extrinsece et negative,
 quando desinit de per alium esse, de ea que dici valet nunc in
 esse res, sed immediate ante erat.

Quibus mihi respondit Communiter
 horum 90 docet res successivas incipere, et desinere esse extrinsece,
 id est incipere per alium sui esse, et desinere per alium sui esse. Cuius
 rationem alie part 90 90 res successivas. Utant partibus prioribus et
 posterioribus: 90 non valet de illis verificari quomodo esse res, et immediate
 ante non erat, 90 est incipere intrinsece. alia successiva, incipit de
 permanentes: 90 res successivas incipiunt extrinsece seu per alium sui esse
 eadem que ratione dicitur ad desinitio nem sed quomodo hinc 90 90

Communiter tamen intelligibilis apparet: siquidem in se
 rem incipere, quando nec incipit esse, sed in se non de rei in esse
 res adhuc in se habet, ut esse stat. 90 in se quomodo hinc

hinc partem, hinc successus incipere extra se, ut per hunc sui esse
et quoniam aliqui dicunt nullat res desinere esse intrinseca seu per
num sui esse eodem arguto dicitur unum per: siquidem incipit desinere
nere esse quando est; sed dum res habet hunc sui esse, adhuc est ab eade.

20. Quapropter absolute dicendum est eam rem hinc partem, hinc successus
hinc incipere. Et intrinseca, seu per se sui esse, et de hinc extrinseca,
sui per se sui esse. Sed pro re successiva adesse videndum est in presenti
indubitari de insti. tempore, in quo res habet hunc complementum sui,
et, sed in quo habet suam magnitudinem: Nec solum hinc de tempore in
quo ad eam quate desunt esse, sed in quo incipiunt desinere esse: qua
suppositione Corruptio quae supra posita. Sed licet de re successiva
quae verificari in toto sui esse nunc est res successiva Completa: aliquid
habet hunc sui esse simul, quod in presentem rem relinquimus; Veritas
tamen valet nunc est in incipiente res successiva, seu hunc incipit res
successiva Concluditur ex absolute pr. hinc incipit aliqua res, quando
habet incipit sui esse, sed quilibet res hinc per se sui esse successiva,
quando incipit intrinseca, seu per se sui esse, habet incipit sui esse. Quod
libet res incipit esse intrinseca. Mar pr. hinc, quia res incipit quando
aliquid in eadem quate est extra causam, quod non habet usque de hinc incipit
sui esse: hinc, quia nulla res incipit esse de hinc; sed usque de hinc
habeat incipit sui esse, nihil. Quod usque de hinc habeat incipit hinc non
incipit esse. Mar principaliter dicitur eidem positionibus maribus Conclu-

tur principaliter de rebus successivis: ad hoc ut res successiva, incipiant
esse non requiritur quod habeant partes: et possunt incipere in toto, in
seu per se sui esse. atque debet radi ab adventu, ne velint ergo
nare partes rei successivae, antequam res successiva sit, quot tempore
dicunt incipere. Mar pr. et post est potest quod: ad hoc ut res successiva
incipiat non requiritur quod detur res successiva, sed sufficit quod detur aliquid
eius, sed in toto in se sui esse successiva, licet non detur res successiva, detur
aliquid eius: Quod Mar per agens numerum: sed ad hoc ut numerus
incipiat non requiritur quod detur numerus, sed sufficit dari aliquid nu-
meri, nempe in unitate. Mar pr. sicut res successiva terminatur in toto, et
in aliqua parte: aliquid et habet partes simul, et illa pars in

est trahit, quod in aliis, et aliis potest dividi: ita et potest esse
vixit inquit in aliis, sed non nisi accepta est aliquid rei, sic
et de, licet nisi res accepta est in se igni rei accepta, licet non
datur res accepta, datur aliquid eius: at hoc sufficit ut intelligat
ut ex se clarum videtur, et patet in numero: 60

157
desumere tunc accepta quam sui est ordinare pr. Nique de Veritate quae ne
res accepta est inmediate antea erat non tantum rem acceptam de
tunc est; sed de res accepta habet Avum. ~~De deo non est facta~~
nunc ne: 60. maxime inquit dicitur. mirum: ad hoc ut dicatur res accepta
quam est non sequitur, quod aliqua eius pars sit, sed sufficit quod aliquid eius sit,
sed de habet primum. ~~De deo~~ aliquid eius est, licet in se non sit. ~~quoniam~~ po-
tius de deo veritatem tunc est, quam nunc ne: quoniam non desinitur.
O. S. per se de hanc est de ut inquit. Veritatem inter in aum. vixit permanenti,
quae habent in hunc hunc est figurat, sed quae non habent per se motum, et se-
rum permanenti, quae res accepta habet se seu tractat per se motum. Et
enim taliter inquit est intrinsece, ut de eis sit Verum dicere nunc est re abso-
lute, et secundum totum hunc est. Et enim quae habeant se res accepta et
res partem, si ita inquirunt est, sed secundum aliquid sui; taliter in
se inquit tantum sit Verum dicere, nunc est res secundum aliquid sui in-
mediate de dicitur antea non erat, admo de quae de res accepta diximus quia
quantum ad hoc idem est de eis, quae res accepta sunt trahit ~~et~~

Libri septimus Physicorum

Quia quae in presenti dicitur aut potest dici reliquimus que-
rit de motu trahit, de quo Phys in hoc libro: quae potest
aliqua de hunc, et appropinquare motum ad motum, de quo motu
proxiimum et leuissimum de motu; quia nihil de eis res accepta diximus
et se in quibus aut idem secundum idem potest esse motum, et mo-
tum: quod alii inquit excitari solet; quae scilicet est quod mouerit ab alio
mouetur: quae est propositio Phys ad demonstrandum dicitur motum
in nouissimum, qui non moueat Quomodo Scotus, et alii asserant

idem secundum idem potest esse motum et motum: absolute tamen
dico hoc congruere. Ad primum exuta ex pluribus dicitur aut horum
pr. non potest idem secundum esse si simul in actu et in potentia, sed potest
mouetur in quantum huius modi est in potentia, quae motus sit actus est

in pota: se autem quod movet e in actu, nisi fiat agat nisi in quan-
tum e in actu: quod iniqua quod id e secundum id e et simul movet et
motum. Sicut dicitur: quod licet requiescat idem e in actu pota et
in pota ad actum: aliter e, habet et in pota et in actu. In actu
quatenus habet virtutem ad eliciendum actum; in pota pota quate-
nus ea habet ad recipiendum motum in se secundum et pota motu.
quod pariter in actu qui e in actu virtuali, et in pota pota respec-
tu intellectuum. Sed ista e ratio, qua dicitur et Philosophus et Philosophus
reperire idem secundum id e in actu et in pota, potiori ratione
actu virtuali probatur quod requirit id e respectu eiusdem e in actu
ad huc virtuali, et in pota pota. In pota: ideo hoc reperire dicitur,
quia reperit idem respectu eiusdem e perfectum et imperfectum
videntur Philosophus et Philosophus in presenti Capitulo, et lib 9 Cap 40, nec in
idem Philosophus et Philosophus Cap 13, sed e in actu virtuali quod
dicitur e quam e in actu pota: ut patet in ista qui dicitur e in
actu virtuali respectu Calorii, et tamen perficitur modo e in actu
quod est: hinc in Deo, quod hinc e in actu virtuali respectu personarum
creatarum, quod tamen perficitur modo est quam dicitur: quod si id e
requirit e in actu pota, et in pota pota respectu eiusdem, potiori
ratione non poterit e in actu virtuali. Contra 20: e in actu
virtuali quatenus quis habet virtutem ad opero-
nem nisi sit ad hoc ut pota e movetur, nisi res opponatur
in actu pota, et aliter: quod unde quaque dicitur Philosophus: an-
te: ideo dicitur in actu et voluntate, in que Angeli ope-
ratio tribuitur Deo, et non ipsi, quia non se movent ad
eam, sed rem applicatam, sed a Deo applicantur. Propter
hanc rationem committitur peccatum operari pota Angelum
in se in actu hinc dicitur peccare non pota se, ne peccatum
Deo moventi ad eam operonem tribueretur. Et tamen
erant in actu virtuali ad eas operationes, cum in actu

158
pate ipsorum contineantur: qd ee in actu virtuali
modo ab seoro dicto n̄ suffit ad hoc ut sit aliquid
mouens

Explicatur: in tantum intellectus, Volun-
tas, et Angelus possunt ee mouens seipos ad ven-
operationem, in quantum per se preprouentur in
actu; sed hoc e ee in actu forli: qd n̄ suffit ee in ac-
tu virtuali, sed requiritur ee in actu forli; sed n̄ pot
ee in actu forli, et in pota forli respectu eiusdem;
sum, quia hoc ipsi aduersarij fatentur: sum, quia in exem-
plis appositis inuis, Voluntas, et Angelus sunt in actu forli
respectu seu ratione se operationis, et in pota respectu se;
qd idem secundum idem. nequit ee mouens, et mo-
tum, sed secundum diuersa

Dicitur: Viuentia actiue
mouent se, ut iuxta Phum, et 7o ethicorum, offi-
cium vite, sit moueri a se: qd in viuentibus idem
e mouens, et motum. Si Respas in uiuentibus idem
e mouens, et motum, n̄ tamen secundum idem, sed
secundum diuersa, nam Cū Ment partibus ethero-
genis, seu diuersis rationis, secundum unam sunt motus,
et secundum aliam mota, sicut, secundum Cortant
mouens; hoc eni e primum mouens in animalibus,
et secundum alias partes mota.

Si hoc inquit, respas;

Contra insurgunt: Illa pars, que alias mouet aut
ipse ipsa mouetur, aut n̄? hoc secundum respasat quia
mouere, et n̄ moueri, e primum obis Dei: qd illa pars
mouetur, sed n̄ ab alia parte quia pet idem a omni

hec a motore extrinco; alias motus ille non esset Vitalis, sed
motus Vitalis sit ab intrinco Viventis: quod a se ipso mo-
vetur: quod est movens, et motum secundum idem. ^{Ad re-}
pham bene ibi, ad impugnationem dico, partem illam
que alias movet moveri dupli motu; 1. motu peraccens,
quatenus alia partes, et totum animal movetur; ad mo-
tum quo abuta navem movens, peraccens ad motum tra-
uis movetur: 2. motu per se, motu scilicet dilatationis et
Compressionis; et hoc non a se, sed a generante, qui Corpore
dicto motu, inquam proprietate ornavit, dum eum produxit,
quia qui dat fructum, dat vitam ad partem. Unde non est movens, et
motum secundum idem, et per se, sed motum respectu mo-
tus dilatationis, et Compressionis, sibi a generante profecto;
movens respectu aliorum motuum, quos in aliis parti-
bus causat

Explicatur motus gravium, et levium
Cum Corpora gravia deorsum, levia que sursum moventur du-
bitari possent an motus hic ab ipsis, an a generante, ut a se mo-
vente prohiberi prohiberent: non moveri a se stat ex dictis: tum
quia cum non Viventia, qualia sunt gravia, et levia, de qui-
bus in presenti, non sunt heterogeneis partibus, seu diversio-
nis, sed homogeneis, seu eiusdem generis; nequit una esse movens
et alia mota, sed necessario debent esse movens et mo-
tum secundum eam dem rationem, quod repugnare ex dictis
stat, tum quia motus Vitalium, ut dictus a non Vitalium
est a principio intrinco se movente. Quotupposito quod Commu-
niter dico gravia et levia moveri a generante de recte et
in di recte a se movente profecto, seu ab auctore un-

159
pedi mentum. Quoad partem pr. ab illo pbenit dicitur mo-
tus sursum, et deorsum, a quo pbenit gravitas et leuitas
in predictis corporibus; sed gravitas, et leuitas pbenit a gene-
rante: op. mare cetera; quia predicti motus sequuntur prope-
tas qualitates; et cum ipse det via ad finem, qui dat finem
ipse debet ceteri auctor motui qui qualitates quas sequuntur
quoad 2 partem clarum e assumptum: quippe qui remouet
impetum, ne lapsus descendere deorsum, de recte n. h. im-
pellit aqdem, ut descendat, sed ablato impetu ipse gra-
uiter descendit. op. tantum gerascens, et indid recte e causa
motus.

Dices in vuentibus diximus motum h. et prinpa-
lem a generante pbenire. op. motus n. vuentium ex-
quid a generante pbenire; n. eni. distinguere p. motus v. v-
uentium a n. vuentium = Resolatum ee dicitur: n. q.
in vuentibus quibus motus h. seu prinpalis pbenit a ge-
nerante applicat; elicite tamen ad ipm pbenit, q. n. v-
uentia n. habent; n. eni. propria actus elliciunt, sed improp-
rie, et d. manant, quo modo op. ab ipa d. manant.

Reply.
Si motus grauium et leuium a generante pbeniret, quomodo
grauia a generante distarent et velocius mouerentur; sed Ma-
rium docet experientia, cum grauia quomodo distant a
generante, et minus a centro eo velocius mouerentur; ut in
pluuia et grandine apparet, quae, quo magis appropin-
quant ad terram, velocius mouerentur: op. quia talis motus
n. pbenit a generante. Hec resla exposuit explicacione primi
principij motus in fine velocius, q. intelligendum n.
e de motu violento, sed de naturali, et rade; quia resla
leniter mota, tantum durat ipse motus, quandoa resistit vi-
tem, seu impulsu, sibi ab agente pbenit, seu quo
magis elon. g. atur ab agente, minus relet de impulso.

quo motus eius infine non velocior, sed tardior debet esse. Contra vero motus naturalis: hic enim eo magis, et minus retardatur, aut magis et minus velocior, quo minus habet de impediementis retardantibus eius motum; sed quo magis accedit ad centrum minus habet de impediementis retardantibus eius motum: et de his, et non de illis intelligendum venit illud principium sed quomodo hoc ita sit, et quia alia causa cuiusmodi motus sit in fine velocior, quae ut percipias advertes; quod quando lapis, vel est sublimiter per medium aeris directeruit in centrum, partes aeris inter medium lapidem a seorsum insequentes, ex fine vitandi vacuum valde rare fiunt quodam modoque saevidem impellunt, si similiterque partes laterales aeris, ut sunt lapidi locum succedendi medium, idem autem qui motum esse imprimuntur; eodemque impetu quo commovuntur, iterum cidentur versus locum, quem lapis deseruit, commixtaeque cum partibus variis aeris et lapidem insequentibus, addunt impetum lapidi: cumque eo plures partes mixteantur, quo magis lapis ad centrum accedit fit, ut ibi motus velocior sit.

Ad hanc partem reduci potest; quanto magis crescit impetus movendi, tanto crescit velocitas motus; sed quo magis motus naturalis est proximior fini, eo magis crescit impetus movendi: et primum: quo plures causa ducunt ad impetum movendi, eo magis impetus crescit; sed quo motus est proximior fini, plures causa ducunt ad impetum movendi; sicut, plures partes aeris, tum a seorsum insequentes, tum et laterales, ut iam exposuimus: et et impetus suo ulla, nequaquamque velocitas, per se stat ad res ipsas, cuius motus violento intelligenda est per seorsum dictam.

Postea dicta dicitur Philosophus quod motus et motum sunt in motu. 160
Et cum idem dicitur videatur de agente et patiente in
in Congrua oritur in presenti dubium an ad operandum
requiratur approxio agentis ad passum; quod alijs viris proponitur
an scilicet agens possit operari in distans, qui operetur in
medijs? Pro quo sciendum est ex alibi dictis agens posse esse proxi-
mum passo, et forliser et in se, et virtualiter et per suam virtutem.
Quo proposito cum Commisenta dico, quod ad hoc ut agens ope-
retur debet esse approximato passo forliser et in se, aut vir-
tualiter in sua virtute. Quod quidem patet: agens se nominatur tale,
quia agit in passum, et agit et per se immediate, et per
suam virtutem. patet; alias ridicula illa est sententia;
quoniam sit, sed si agit se modo est approximatum forliser.
si vero virtualiter: op. - Confitetur: si agens generatum, de
quo in presenti posset operari in distans, quomodo operare-
tur in medijs posset in quaque dista operari cum
in nullo medio impediri aut retardari posset, sed hoc
est falsum cum debeat habere determinatam spheram, terra
quam transgrede non possit. op. - Contrarium tamen probant
aliqui pluribus experimentis. 1o in maerete quem attingit
ferrum distans, et non aerem in se in medijs. 2o serpens quicquid
detentus in rete obstruat per facit piscatoris manum, et rete
per facit rete. 3o mulieres, precipue Venetice per solum
Vipsum fascinant pueros distans, qui aerem, aut alios hinc
a dulcor minus distans fascinant. 4. Dapilius alon georij
seny hoem in res fit. sed Visio ut pote actio immensum
medio impit. op. Confitetur alijs experimentis: in inio,
ne, quia magis Cale facit superum distans aliquant-

lum, quam aerem minus distans, Cy illa comburatur,
secus vero hic: qd n̄ requiritur approxio, abas quo ma-
gis proximum, eo magis operaretur = 2o in eodem
ione, qui intensiorem introducit Calorem in aqua
existente in leuete, quā in ipso leuete, Cy aqua sepe feruens,
p̄ndu. Vero leuete frigidum sit = 3o. Oleum iulium
in papirum ad lucernam applicatum, magis calefacit quā
papirus, Cy oleum sepe feruens sit, ita ut oua frigi po-
sint, papirus vero n̄ comburatur. No tamen ad im qd
magis operatur in ferrum distans, et n̄ in mediu n̄
qua virtus attractio ferri in mediu transeat, ~~in~~ in
ferrum Vique, sed quia aer n̄ dicit illi dispositionem
requisitam, ut a magnete abrahatur qd si militer di-
cendū ē de torpedine, qui quosq̄ qualiter trans-
mitit in manum p̄ Capris, quā operatio ē erga
manu, et n̄ erga rete = Ad 3 dico, mulieres fascino-
re pueros n̄ rone solius Vires, quia actus immachū ē,
sed rone alicuius qualit̄s existentis in oculis, aut alijs
humoribus, quā communicatur spiritibus peruenientibus ad
oculos rone attentionis: quibus spiritibus qualite Venena-
tis, venenatur aerem, pueros quā faciunt, qui rone
reneritūdy Corporum, facilius quā adultis recipiunt, quā-
libet impressionem. Per qd dicit ad 4m ff. Im No qd agens
male per se loqdo prius agit in p̄p̄inquo, quā in distans
quibus aliquando per accidens resultat effectus in remoto, et
n̄ in p̄p̄inquo. Quare ad lex permentis dico etiam d̄buri, et
n̄ aerem, quia meliorem h̄et dispositionem ad p̄p̄ionem,
quā aer qui rone sua humidit̄s multum igni resistit = Ad 2
dico, Vndum leuete potius calefieri, quā aqua: qd autem
feruens eade aqua, postquam appareat oritur ex ead frigidit̄-
tas aque descendit in p̄p̄inquo, et rone eius p̄ndu frigidit̄ =

idem que dicitur ad 3^m quibus ad paginam 161, si minus
ibi de re tractatur

161

Liber octavus philosophorum

Liber iste, quamvis ordo disputationum posterior, dignitate tamen
orbe prior est; quia in eo agit Philosophus de eternitate mundi tem-
poris et mundi, et tandem de supremo Operarum rerum
opifice pertractat, sed quoniam omnia ista eo more tendunt,
ut eternitatem mundi, motus que circularis per pugnet ideoque
unica disputatio, unico que dubio absolue mus, ideo sit.

Disputatio Unica de initio mundi.

Hucusque Christum lucem, et lucem habuimus, nunc autem
deserendus, impugnandus que est; quoniam lumine fidei desti-
nibus mundi ab eterno existisse asserunt, Deum que ex nec-
essitate nec ex solitudine, cuius Maximus Veritas, Catholica docet, ate-
rent omnia in tempore, id est in principio, et non ab eterno, seu sine prin-
cipio creata esse a Deo: quare in hoc immo rando non est, nec rationes
de eo ponende: ne forte aliquis quod fidei est demonstrare pre-
sumptiones non necessarias inducat, que prebeant causam invidendi
in se delictis, existantibus nos propter huiusmodi rationes credere
que fidei sunt. Verba sunt Philosophi in part 4^a art 2^a in Q. que
propter quod de potentia absoluta contingere potuisset disputabimus.
sit ergo.

Q. Unica

Unum mundus de potentia Dei absoluta
potuerit esse ab eterno?

Nomine mundi Vniuersitas Creaturarum, sive totum
quodam, quasi artificiale diuersis rebus, ut delectat, aliter
ra, adque ex naturis, que inter ipsa inueniuntur, ita
intelligi deuet: quare Aristoteles lib. de mundo sic eum de-
finiuit: ē Compagies celo, terra que congmentata, adque
ex his naturis, que in ea inueniuntur. que quidem nature
ad duas classes reduci possunt, alie, scilicet, permanen-
tes, ut Angelus, homo, leo & alie, autem successiue, ut mo-
tus et tempus. de quibus omnibus procedit dubium,
an a se ipsis, aut ab aliis eorum, siue quoad speciem,
siue quoad in diuiduum potuerint esse ab eterno, et
an in hoc aliqua repugnancia inueniatur.

Circa quod
triplex vertatur sententia, quarum que libet cuiuscunque
scholarum patronos habet. se aperit; mundum potuisse esse
ab eterno et quoad res permanentes, que successibiles. hanc
ex Thomis inuenitur Capetanus, et Complutensis; ex scriptis Bon-
tauus, ex Ierimis Obiedo, a quibus alij plures. — Per opposi-
tum uertitur nec quoad res permanentes, nec quoad successibiles
potuisse mundum esse ab eterno. sic Albertus Magnus, Bonna-
uentura, et alij ex omni schola. Videndi apud Thomam de
Aquino, qui dicitur 4 3 hanc sententiam sequitur, et ex more
illustrat. — media procedit via aperiens mundum quo-
ad res successibiles non potuisse esse ab eterno, bene tamen
quoad res permanentes sic Durandus in 2o dist. 2e q. 2. 10.
Ibidem, Suarez de diuinitate 2o methaphisica
se. 6a, et 7, Ioannes a sancto Thoma, Barthelemy
Merino, alijque, pro decisione sit.

1a conclusio

162

Mundus quoad res per se potest esse ab eterno. sicut in videtur fau-
re D. Th. in 2a 2ae part. q. 46 art. 2. ubi dicitur quod non potest de monstra-
re probari mundum de facto esse fuisse ab eterno, licet et omnibus in ma-
num, quae ferre aut ne ferre quidem, eadem sunt, haec quoque non potest
videtur unquam precipue illi, qui summuntur ab in ambigenti, ut progressu
dij pulvis apparebit. idem sentit oppositio 27, et alibi. Rone pr. mun-

tum potuisse esse ab eterno nec requiritur ex parte Dei, nec ex parte Cre-
aturarum: quod potest esse. an quoad 2 partem pr. Causa habent infirmitatem
virtutem ad Causandum, nec indigent dispositione aliqua ex parte ipsi,
non requirunt ab eterno Causare; sed talis est Deus: quod 2 partem pr.
sicut Crea potest esse in tempore hanc actionem sui Creatorem, sic et potest ab
eterno hanc: siquidem Crea in tempore hanc actionem sui Creatorem nihil
inimicum habet, quod ab eterno non haberet; seu ut melius dicam, quod nihil in re-
pugnans est in tempore ante sui productionem, ac etiam ab eterno: quod dependet

Adversus ex utroque Capite reprehendere. ex parte Dei; quia ex eo talis
est existit fieri ex nihilo sui. quod non verisimile si ab eterno fuisse: num-
quam enim sub nihilo sui existit. et ex parte quidem Dei, quia existit habere
supremum Dominium ex parte Crea: hoc autem non facile Conciperetur, si
Crea esset Deo Coeterna, seu, si esset Crea ab eterno, quod non potest
ab eterno esse. Ad 2a est: nam ad hoc ut Crea fiat ab Deo per Creationem non requi-
ritur quod aliqua prioritate temporis, sed sub nihilo sui fuerit, sed sufficit quod prioritate
non, sit sub nihilo sui; at hoc contingeret ut patet: quod. maius pr. quod tota prioritate
non, sub nihilo sui est Crea Crea saluatur: hoc enim omnia talia. solum existit rempor-
tate ex nullo prioritate subro. quod. 2o et explicatur hoc: si ab eterno
fuerit, ab eterno fuisse illuminationem Causata ab Deo, et et ipsi aduersus fieri
sentitur; et tamen illa mis numquam prioritate tempore sub nihilo sui. quod
non requiritur. et non omnia est: quia effectus quilibet actione instantanea non existit
posterior esse Causa posterioritate temporis, sed sub nihilo sui; sed talis actio Creatura
Dei: quod. 2o. quibus Crea essent Crea ab eterno dependent a Deo
in sui esse, potest que profus subro eas annihilare: quod saluatur supremum
Dominium Dei ex parte Crea. an quoad 2 partem debet supponi. quod
2m. Causam videtur: quoniam Creatura illa 2o quod Crea ab eterno, non
gebat eius index inuicem, nisi adhaeret aliquid spaciae Dei deest. 2o
ex nullo Capite remanet Crea potest esse ab eterno. quod amplexus. 27. ad 4

ex. huc argumentum

2a conclusio Die 3 Ianuarij anno 1705

Quoad res successibiles ut tales respiciat mundum fore ab eterno
 dixi quoad res successibiles ut tales, quia quoad aliquod rei successibilem
 debetur in implicare fuisse ab eterno iuxta ea que diximus circa incipio-
 nem, et desinonem rerum successibarum, de quo nonem intra ipsam
 pr: res successibiles ut tales essentialiter importat partes priores, et posteriores,
 sed partes posteriores rei successibiles non ponuntur esse in se nisi, ut ita
 dicam, eternitatis: op. Max. Contra e. minor: si partes posteriores rei successi-
 bilis ponuntur esse in se nisi eternitatis, aut essent simul in eo dem in se cu
 partibus prioribus, aut postquam partes priores iam fuissent? neutrum di-
 ci potest: op. minor. in hoc; quid hoc esset rem successibilem habere
 plures partes simul, quod est contra nonem rei successibilis. Nec liquia ante
 eam instanti eternitatis nec est nec scilicet potest aliud, in quo partes priores
 ponuntur esse: op. Contra: si pars prior rei successibilis ponitur esse ab eterno
 plures partes eius successibilis essent simul, cu que debet pars aliqua diuisibilis
 esse in plures, sed hoc respiciat: op. et quod aliqua pars eius successibilis ponit-
 ur esse ab eterno, et in hunc instanti possunt esse omnes, quibus praesens
 tempus non existere nonne partis sed nonne instanti.

+
Deverte
dumē

Ex quo stat, quid quid sit
 de immuni modo loquendi, et de Commi existimare in hac materia
 sequentes ad dicta defendi posse mundum quoad res successibiles ponitur
 esse ab eterno, si non fiat reduplicatio rerum successibarum, ut saltem: quod
 ex dictis loco supra citato probatur. Ad hoc autem res successibiles ponitur esse ab eter-
 no non requiritur quod partes priores, et posteriores, in se nec quod aliqua eius
 pars ponitur esse ab eterno: op. nullum datur in comben in eo quod mundum
 ponitur esse ab eterno quoad res successibiles. Na patet; quia tota in comben
 stat in eo quod respiciat partes, aut partem rei successibilis esse ab eterno; quoad ponit
 plures simul, quod est contra nonem rei successibilis, ut in se videtur, que non combenit

Aut pr: ad hoc ut res successibiles ponitur esse ab eterno, fuisse quod eius in hunc
 ponitur esse ab eterno, si non fiat reduplicatio rei successibilis prius ut talis, sed
 ad hoc ut in hunc rei successibilis ponitur esse ab eterno non requiritur quod partes
 priores et posteriores, immo nec quod aliqua eius pars ponitur esse ab eterno: op.
 minor: res successibiles incipit in hunc, seu per hunc in se, quod est in tempo-
 ribus instanti, et ex dictis stat, sed in hunc cuiusquam rei est id a quo
 incipit res: op. ad hoc ut in hunc rei successibilis ponitur esse ab eterno non re-
 quiritur quod aliqua pars rei successibilis ponitur esse ab eterno sed fuisse quod eius instanti

153

infructum potuit esse, in quo nulla resurgam de se. Vide dicta de in-
capitolo verum.

¶ Soluuntur arguta

Quæstio **Auctoritate** Si Patrum aduocant aduersarij, Ma. r. r. r. r. r. ut
ostendant resurgam potillit mundi ab æterno, id est per oppositum Alia
nasium, et alios Patres probant Ma. Arrium, Verbum diuinum non esse crea-
turam, sed Deum, quia ea, que creata sunt, eterna esse non possunt: ergo implet
Deum ab æterno aliquid creare; alioqui argutum, id est Patrum prædictorum
nihil valeret: quod quidem sub hac prædicti formula est formatum: id est
Patres probant Ma. Arrium, Verbum diuinum non esse creaturam, quia est ab
æterno, sed hoc argutum nihil valeret si aliqua creatura esset ab æterno
esse, ut ex se patet: ergo nulla crea potuit esse ab æterno. Quod si Patres
arguant Ma. Arrium, et bene, suspecta fide, de eo quod de facto nulla crea
facta fuit ab æterno: esse enim arbitrius. Nulla crea est ab æterno, sed leg-
tum diuinum est ab æterno: ergo Verbum diuinum non est creatura. Vel
de eo, id est arguit Verbum diuinum non esse creaturam, quia est per se
Patri æternitate impartita, et esse, qualem non haberet crea facta ab æter-
no: haberet enim eam participatam a Deo, libere volente eam creare: quare
extrema, et absque necessitate æterna diceretur, et ab æterno, si æternam
esse non existeret. Verbum autem diuinum taliter æternum est, ut neces-
sario et ab æterno sui æternum esse exigat, æternitate sine de gentia causalitatis
ad æternitatem: si mundus potuisset esse ab æterno, potuisset ita existere, ut
necessario existeret durare per æternam duronem, qui in ea a Deo dextrari
potuisset; sed implet crea, que necesse exigit durare per instantam duronem, qui
in ea a Deo dextrari potuisset: ergo implet mundum potuisse esse ab æterno. Mai-
or, quia in quocumque insti mundus ab æterno productus dextraretur, ne-
cessario præcipit æternitatem, perquam durasset: quippe esse instans, in quo
dextraretur, deberet præsupponere insti instantia determinata omni æteri-
tatis, quoniam aliquid in sui potuisset æternari. Minor: Quis sine supremo do-
minio omnium, ut recte quodlibet facti, qui promissione speciali a seatur rem, æternam,
sed potuisset ea dextrare, ita, et, producta est: ergo implet crea, que necessario
exigat durare per instantam duronem, qui in ea a Deo dextrari potuisset. Lon-
gior: si comparatur cum supremo dominio Dei, quod mundus, et angelus, et
mel a Deo creatus, nequeat ab ipso, quamvis velit, dextrari per nullam crea-
turam, ergo multo minus comparatur cum supremo Dei dominio, quod creatura, semel ab
ab æterno creata, nequeat ab ipso, quamvis velit, dextrari per instantam æternitatem.

aparte ante

Pro modo mi ex sup. posicione Creonij Crez ab eterno.
a Creatur. p. omz quambz ablati possent occidi ant. et Na. Crez pri.
clariss. q. n. h. a. d. i. s. o. a. n. s. t. e. h. y. s. i. s. t. e. g. r. a. t. i. u. s. f. a. c. t. o. e. x. p. o. s. i. t. e. t. h. y. s. i. s. t. e. d. u. t.
i. m. p. l. i. t. o. e. t. v. i. r. t. u. a. l. i. s. d. e. o. a. n. s. t. e. h. y. s. i. s. t. e. p. r. e. c. i. s. e. p. a. c. t. i. e. x. p. o. s. i. t. e. t. h. y. s. i. s. t. e. n. e. o. n. s. i.
e. t. v. i. r. t. u. a. l. i. s. l. e. g. i. t. u. r. l. i. c. e. t. p. r. i. m. a. f. a. c. i. e. d. i. s. p. o. n. u. m. v. i. d. e. a. t. u. r. a. p. p. a. r. e. r. e.
Deum liberum n. e. e. i. n. d. e. s. t. r. u. c. t. i. o. n. e. a. l. i. c. u. i. u. s. C. r. e. z. p. e. r. t. o. t. a. m. e. t. e. r. n. i. t. e. m.
a. p. a. r. t. e. a. n. t. e. n. e. c. e. s. s. i. t. u. m. q. u. e. e. s. t. a. d. e. a. m. p. e. r. t. o. t. a. m. e. t. e. r. n. i. t. e. m. s. e. r. v.
u. a. n. d. a. m. i. t. a. u. t. e. n. q. u. o. c. u. n. q. u. e. i. n. s. t. i. d. e. s. e. r. v. i. t. u. s. d. e. s. t. r. u. a. t. u. r. i. n. p. r. o.
p. o. s. i. t. e. t. e. t. e. r. n. i. t. a. t. e. s. i. t. a. m. e. n. d. e. n. d. a. t. u. r. h. a. n. c. n. e. c. e. s. s. i. t. e. m. D. e. i. i. n. v. e. r. s. i. o. n. e.
C. r. e. z. n. e. e. s. t. a. b. s. o. l. u. t. a. m. e. t. a. n. t. e. c. e. d. e. n. t. e. m. s. e. d. e. x. s. u. p. p. o. s. i. t. i. o. n. e. l. i. b. e. r. a. e. t.
s. e. q. u. e. n. t. e. m. n. u. l. l. a. d. i. s. p. o. n. a. n. t. i. a. i. n. v. e. n. i. e. t. u. r.

Quo modo, si ponatur appa-
ret in eo qd Deus pro suo libito, pro sua voluntate libera velit n. d. e. s. t. r. u. e. r. e.
Creaturam per totam eternitatem a parte ante? Certe nulla. at Deum n.
posse destr. uere Creaturam productam ab eterno per totam eternitatem a
parte ante, oritur ex eo qd Deus pro suo libito, pro sua voluntate libera
vellet n. d. e. s. t. r. u. e. r. e. C. r. e. a. m. i. t. a. m. s. i. q. u. i. d. e. m. e. o. i. s. t. o. qd Deus eam pro-
duceret ab eterno, scilicet qd Crea producta ab eterno debebat durare
per eternitatem, dicitur velle eam durare per infinitam dur. o. n. e. m.
Velle que ea n. d. e. s. t. r. u. e. r. e. velle que necessitari ad eam servandam.
igitur in hoc nulla datur incompatio, nec dissonantia.

Sup. ut Charisij
dignoscatur, supponamus Deum ferre decretum liberum de
n. d. e. s. t. r. u. e. n. d. o. P. e. t. r. u. m. p. r. o. d. u. c. t. u. m. p. e. r. t. o. t. a. m. d. i. e. m. C. r. a. s. t. i. n. u. m. h. o. c.
supposito decreto, qd nec adversari negare possunt, Deus necessario te-
netur Petrum pro die Crastino conservare, nec potest etiam velle
inmo nec potest velle eum die Crastino destr. uere; at hoc nece-
sitas servandi Petrum, et impedit eum destr. uendi nulla imperio
ponit in Deo. qd nec necessitas servandi per eternitatem C. r. e. a. m. p. r. o.
d. u. c. t. a. m. a. b. e. t. e. r. n. o. q. u. i. a. v. t. r. a. q. u. e. o. r. i. t. u. r. e. x. l. i. b. e. r. a. v. o. l. u. n. t. a. t. e. D. e. i.
i. t. a. e. x. l. i. b. e. r. a. v. o. l. u. n. t. a. t. e. p. o. s. i. t. i. o. n. i. s. d. e. c. r. e. t. i. d. e. s. e. r. v. a. n. d. o. i. t. a. e. x. l. i. b. e. r. a.
v. o. l. u. n. t. a. t. e. p. r. o. d. u. c. t. i. o. n. i. s. a. b. e. t. e. r. n. o. e. x. q. u. a. i. n. f. a. l. i. b. i. l. i. t. e. r. i. n. f. e. r. t. u. r. s. i.
b. e. n. e. a. r. g. u. m. t. a. d. v. e. r. s. i. i. n. f. i. t. a. d. u. r. a. t. o. I. g. i. t. u. r. v. t. r. a. q. u. e. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t.
e. t. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. v. e. q. u. e. r. e. t. e. t. e. x. s. u. p. p. o. s. i. t. i. o. n. e. l. i. b. e. r. a. q. u. e. n. e. t. a. n. t. e. n. e. c. e. s. s. i. t.

fas, quam libertate: nō, ut de his necessitatibus loquens ait Averroes
 Anselmus: has necessitates facit voluntas libertas, que priusquam sint,
causam ponit. Cum ergo Deus cavere possit hanc necessitatem
 conservandi creaturam per eternitatem, cum possit, si velit, eam ab eterno
 non producere: libere enim eam produxit, sequitur necessitatem hanc,
 non tam necessitam, quam libertatem esse. Repit: repugnat creatura, que
 ex vi solius creationis exigat durare per eternitatem eternitatem a parte
 ante; sed creatura illa ex vi solius creationis hoc exigeret: et repugnat ta-
 li creatura. Maxime: servatio est nobis beneficium supra creationem;
 quia ex suppositione huius manet Deus liber ad illam generationem, aut
 non ponendam: et repugnat creatura, que ex vi solius creationis exigat
 durare, seu servari per eternitatem eternitatem. In quo stat differentia
 ad exemplum a nobis propositum de servatione Petri pro die Trinitatis:
 ubi enim intervenit nobis, et speciale decretum de eius servatione,
 quod non interuenit in creatura ab eterno producta.

At hanc regulam ex dicto
 stat: quippe creatura producta ab eterno non inter servationem nisi ex
 vi solius creationis ut sic, sed ex vi creationis ab eterno, que virtualiter equi-
 valenter includit decretum servationis. fatemur enim conservacionem ab-
 solute loquendo esse nobis beneficium supra creationem; attamen de con-
 servacione rei ab eterno producta. Quod dicitur loquendum est: nam conser-
 vacione a parte post nonum et speciale beneficium est: quoniam in quo
 libet insti servato, et signabili in illa eternitate posset Deus conservacione
 servacione illius rei: de servacione autem a parte ante, quatenus asser-
 tendo verum initium nunquam reperitur nisi in illa duracione,
 dicendum est non esse speciale beneficium, nisi ad summum virtuali-
 ter; quatenus actio illa, que est creatura, est virtualiter servationibus
 et ipsum decretum creationis est virtuale decretum servationis a parte
 ante. Hec insituta paritas a nobis proposita: quoniam si ut in
 conservacione Petri pro die Trinitatis invenitur decretum solius
 dictum, sic inde creto de creatura rei ab eterno interit decretum vir-
 tualiter equivalenter dictum de eius conservacione: quoniam creatura ab
 eterno equivaleret decreto creationis temporalis, et servacionis.

Ex dictis: Nam ad ista supra posita No anti modo Nam. dispari-
tas e clara: quoniam in creatura mundi, aut Angeli, ut de facto
datur, nullum interuenit de creatum, aut forte, aut virtuale de eius
Conseruacione, Cuius Maximum accidit in decreto productionis rei ab
eterno, qd e virtuale decretum de eius Conseruacione: alias
interferent aduentij qd res semel ab eterno creato necario
interferunt uiam ueritatem.

Arg. 2. attributum proprium Dei nequit esse
combinari, sed sic ita ponitur et ab eterno, attributum proprium Dei
combinari et res. 2o. Anus qd. et eternum e attributum proprium Dei, se-
no combinari et res, si fuisset ab eterno. na qd ab eterno habet et est eter-
num e: 2o. Res no nisi ad cuius formam ne etiam nisi ad eius influentiam
habet, et eternum e proprium, et solum combinari habenti et ab eterno
inpartitum, a se, et immutabile, qd res n combinari, quippe suum et ha-
beret a Deo, et n a se, haberet que multum faceret, et non sui
e, qd cum eternitate requiritur si autem uelut creatam ab eterno produ-
tam fore eternam secundum quid, et improprie, seu eternitate participa-
ta, aut ex parte ut ita dicant, quem admodum Angeli, et animi rationales
hoc genere eternitatis quidem dicantur a parte post n ueritatem ueritate
quoniam sicut Angeli, et animi ex ipso figuram n e habere attributum Dei,
sic nec crea ab eterno producta illud haberet: eternitas autem Dei
e tota simul, et perfecta potestis, qd eternitas illa admittit in crea n haberet,
sed quadam occasione gau detet, sicut Angeli, et animi. Respon. si creatio
est et eterna eternitate impropria et secundum quid, seu eternitate par-
ticipata, etia posset et infinita, omnipotens, immensa, et immutabilis nec
participarem, sed n potest: 2o nec eterna = Res. qd si dabilis e infinita,
omnipotens, immensa, et immutabilis impropria, et secundum quid,
de quo Theologi, qualiter dabilis e eternitas, ita a parte post, ut in An-
geli, et animi rationales: tam a parte ante in natura senta, possent hoc oia
res combinari: si uero dabilis n e, minime combinari ei: Legerent 2o
aduentij eternitatem impropria, et a parte post, ueritatem a parte ante,
aut omnimodum aequum sed licet: potest dari eternitas a parte post et
n a parte ante: 2o esse se ueritatem, n 2o. Anus qd. Cap. eternitatis a parte post
comparatur nisi crea. a parte post, quod salu a huius dominum Dei in crea a

ante post, sed Cū dicitur a parte ante n̄ Compatitur nisi Crea, apor-
 te ante, quo saluetur domū a parte ante ega Crea: cā. ma. Ter-
 ta; quia Crea n̄ternam apat se post potest Deus destruere, et ani-
 nihilare. nisi etiam dicitur, quia Crea ab eterno producta nec habet nec
 potest habere trum, seu initium sui cō. Do. n̄do. ans. n̄ Cuius p̄mōdū
 om̄: n̄ Compatitur nisi a parte ante; actu et ex sup̄sione, n̄ om̄:
 absolute, et in p̄ta subditō: p̄ta antecedenti, et in p̄ta diuisio Crea-
 ni; ab eterno, n̄ om̄: p̄ta sequenti, et in p̄ta Compositō Crea n̄ li-
 berz ab eterno, n̄ om̄: licet enī ex sup̄sione q̄ Deus Crea Crea ab
 eterno, subile n̄ sit initium, aut p̄m̄ sui cō; quia tamen Crea in
 p̄ta antecedenti tale initium habuit, q̄ p̄m̄isset n̄ produci ab eterno:
 quoniam Deus libere, et n̄ p̄cepario eam produxisset, habet trum
 a parte ante, quo saluetur domū Dei a parte ante ega eam: qui eam
 de facto n̄ habere ortum habet ex eo q̄ Deus illi uoluit saluem
 Crea eum n̄ habere. q̄ autem p̄ta absolute, ans et in p̄ta diuisio
 suffiat ad saluandum dominum, et libentem n̄ negat un̄ h̄m̄, et q̄
 quot p̄m̄ eam p̄cederet mi n̄torem n̄ abhorrent. *Arg. 3. arguit utraque*

in se: de n̄one Crea, ē transitus de n̄ cō ad cō; sed Crea, que fuit p̄
 ab eterno, numquam transit de n̄ cō ad cō, Cū numquam fuit
 sub n̄ cō: eo respiciat Crea ab eterno. mar. p̄. de n̄one Crea, ega
 fiat ex nihilo: eo ē transitus de n̄ cō ad cō = p̄o maxem ab solu-
 te falsam cō; quia transitus de n̄ cō ad cō, sonat idem ac muta-
 tio, q̄ Crea n̄ Combit, ut in alibi dixisse me meminī, Cū n̄ perse-
 tur Cūta subrum q̄ n̄tran; mutetur, sed sit productio absolute rei
 quod foram entatem, nullum subrum respiciens, p̄m̄repat, seu mu-
 detur de n̄ cō ad cō, si autem h̄ transitus n̄ sonet idem ac mutatio,
 sed sit p̄m̄io mi subcō, sub quo n̄ erat, distingua ē tuta dicta: eman-
 sicut den cō; prioris tempore, ornam: n̄az, et causalit̄, n̄ man, et
 n̄ om̄; quia quāntū Crea, que producta fuit ab eterno, numquā
 p̄ceperit sub n̄ cō sui p̄calle suo tempore, aut ip̄si n̄ali p̄cedit h̄m̄,
 sub n̄ cō prioris n̄az, et causalit̄: quoniam n̄cō p̄o q̄ Cōcipiamus ac-
 cipere ē a Deo Cū causalit̄ defenti; sap. mus eam. sub n̄ cō q̄ fuit
 ab eonem Crea n̄, que actio in h̄m̄a ē, et n̄ p̄tē p̄cedere p̄m̄e h̄m̄:
 ut patet in illi m̄t̄p̄o n̄ p̄m̄ product ab eterno. de qua dicitur
 I Thay 2° Thra genē, Cap. 17, 18, et 19. et in cor. 9° 4° 2°

et alibi pluries Replij: Sed ad Creonem n̄ sufficit n̄ esse nec prioritate
 naz, et Causalitij: q̄ nulla ē / solū. om̄i p̄r: ad annihilonem n̄ suffi-
 cit de rei prioritate naz, et Causalitij, sed requiritur et̄ vale rei: q̄
 ad Creonem n̄ sufficit n̄ esse rei prioritate naz. p̄r Na. sicut Creō ē tran-
 sity de n̄ esse ad esse, ita annihilatio transity de esse ad n̄ esse. q̄
 No anti, no Nam, et anti p̄batiū illius. et p̄r ē; quia annihilatio
 ē transity et de se n̄ potest ad p̄batiū, ideo que debet
 supponere de p̄batiū, et vale rei, q̄ desinat esse. at p̄ro Creō,
 Cum n̄ supponat subitū, n̄ ē transity, sed potius productio rei et
 essentia rei a causa producente, que saluatur ab̄ que p̄r
 suppositio rei vale n̄ esse, nisi ad sum m̄m in p̄ta seu capace.
 Quatenus res illa Capacitē, et potam habebat, ut p̄cederet
 sub vale n̄ esse, q̄ de rebus productis ab̄ eterno saluaretur, quia
 quantum ē de se n̄ exigebant esse ab̄ eterno, sed p̄uenunt n̄ esse
 qualiter de facto n̄ fuerit vel tandem dic: q̄ si verum ē q̄ Creō ē tran-
 sity de n̄ esse vale ad esse, sicut annihilatio transity de esse quē ad n̄ esse,
 debet intelligi de Creone in tempo, et naz; quia paritas debet esse in eo-
 dem tempo. Cum autem in annihilone transity de n̄ esse vale intelli-
 gatur in tempo: ab̄ eterno enī repugnat annihilatio: ita in Creone tran-
 sity de n̄ esse vale debet intelligi in tempo, iuxta illud q̄ in tempo
 accidit. aliter enī ly sicut absolute falsum ē. admodum que licet
 in se verum serone debeat p̄cedere p̄a sub n̄ esse vale sui in m̄a,
 in se autem hoc n̄ exigitur, iuxta ea que diximus libro 1o
 Arg^o Na. 2m̄ 2m̄ n̄ repugnat rem persistentem p̄se ab̄ eter-
 no: q̄ nec subestiam. p̄r Na: n̄ repugnantē se p̄m̄entē
 ab̄ eterno, ponit ab̄ eterno Creari in mouile, sed hoc ipso n̄ re-
 pugnat motus ab̄ eterno: q̄. mir p̄r: potest p̄ mouile statim
 moueretur, q̄ motus sit p̄prietas ipsi mouili: q̄ n̄ repugnat mo-
 tus ab̄ eterno = Corp^o p̄r: motus Circularis caret p̄prietate, et p̄r:
 p̄ ē eternus = Ad Celum intali Capite moueri ab̄ eterno, sed in
 tempo: quambienī ab̄ eterno exigit et motum, n̄ tamen ut feret
 ab̄ eterno, admodum que licet naa hōy secundum se sit principium
 n̄ q̄, et eum exigit n̄ tamen exigit n̄ p̄prietate hōy in statu
 secundum se, sed apante rei: quare tunc Celum que feret, n̄

Na 2m
 2m

166

quidem quere pbabilia, sed negabilia = Confirmat extra gem
te hoc dixisse suffiat pro hoc, et pro toto philo sophica
bore, qui vniuersam edat in laudem Dei, Virginis que illius
et omnium sanctorum. Die 7° Ianuarij anno domini 1707

Comentaria
in duos Libros Aristes
De Generatione, & Corruptione

Diequito

De frai Milan de la T sculptit

De ortu autem et interitu rerum, quae naa quomodo
intererunt que vniuersam de omnibus rerum causis, tum non pro
rum distinguendo, dicamus oportet, inquit Philo hunc in quo ante
tractatum. et merito quidem: quoniam postquam oca pphertu
libri de naa entis mouib, eius que causis, pphertu, et aspectibus
dixerat, nihil remanebat de eo dilatiendum, nisi eius gerorem
et corruptionem, siue ortum, interitum que: Qua propter totum
hunc huius tractus e corpus gerabile, et corruptibile: sed corpus
mouibile prout habiaret motum secundum substantiam suam: in hoc
enitriste marem vniuersae que libri partem inseruit

Attamen quia n̄ licet pertractat de alterone p̄votione, de
p̄m̄nitione, gub̄nitione, mixtione, maā, et p̄p̄tus elementorum,
dicendum s̄m̄m̄ adequatam v̄m̄is que s̄b̄i s̄i q̄ ad huiusmodi
mōis accidere possunt. sed quāmb̄ id, q̄ de cibo pertrac-
tat, gradus, et iucundit̄ palato videatur, quia tamen n̄
ab eo utile ad sacram Capesendam doctrinam infinem remitti-
mus, ut s̄i, nisi forte angustis temporis p̄occupati acurate trac-
tetur. nunc autem

Stabilitur ex ista generōis et Corruptiōis ab aliquibus obiectibus Vendicata

Quot quot nullam substantiam a materia distant appropinquant
om̄m̄ generōem substantialem, Corruptiōem que negantur, quoniam materia
ingenerabilis, incorruptibilis que est. Attamen quot quot natura entia materia
ex materia et sua substantia vita corporis n̄m̄, sicut est substantia generōis
et Corruptiōis deprendi n̄m̄, quia materia producat̄ ab agente materiali,
Compositum que generatur, quia ea corrupta, separata que, desinat,
et interest. Quod quāmb̄ initio p̄t̄ de de n̄m̄, nunc de n̄o aliquan-
tulum repetere oportet, ut stabilita substantia generōis, et Corruptiō
remaneat. Igitur quotidie videmus ex Concubitu maris et femi-
næ alia capi et nasci, ea que postea interire n̄ solum quoad
dimensiones externas, sed etiam quoad rei speciem et substantiam.
nemo enim sane mentis aspicere potest Cadaver illud; immo et ci-
netes, in quos bruta tandem post mortem resolvuntur, specie subst-
tiali n̄ differre ab Equo dum vivet: nec similes ipsum Equum,
cum in viro equo dicitur et organica Compositiōne equorum pro-
pria distenditur, specie substantia n̄ differre ab infusa materia qua
primū in viro equo quoque dicitur: quod quilibet sane men-
tis sentitur fieri dari generōem substantialem, et Corruptiōem, mediis
quibus eadem materia de una in aliam substantiam s̄q̄ transit. Dicitur si
dixerit generōis substantialem simpliciter talis aliquid generatur ex n̄n̄te
similiter; sed hoc repugnat vi agenti materiali. Quod max̄ stat ap̄arite
generōis secundum quid: quod generatur secundum quid, sit ex n̄n̄te
secundum quid, ut generōis ab eo ex n̄n̄ ab eo: quod generōis substantialem, sicut in-

quod dicitur, peret ex n ente simpliciter = 20. Et subtile siue gra-
 uis nequit esse tres generis simpliciter: quoniam tale est in exem-
 pore, sed ab eterno competit rebus: quare idem Aristoteles 7° meth.
 Cap 3 text 27 docet essam siue substantiam non fieri, sed si dicitur
 generat substantiam trahetur ad substantiam: 23 notatur et ex dictis in pha-
 salij stat: na agenti naturali respiciat aliquid prout ex n ente.
 Nam actu quoad suum esse, quam pota, seu Capacitate passiva subij
 ex quo educitur. In sic agens naturale operatur: quoniam licet ne-
 get entalem a chi rei generabilij: non tamen negat entalem in pota subij
 seu mater, in qua entas generabilij trahitur, et quantum ad pota, et saltem
 quoad Unionem, iuxta dicta de educatione. Perq patet ad pariam
 de genere albi, qd erat album in pota, seu Capacitate passiva subij. Ad

Item etiam stat ex dictis verbis de iustis, ex que 30 de pota aut q
 ubi ait, qd eo ipso qd quidam esse tribuitur, nihil est, sed ipsa quidi-
 tas creati dicitur. Cumque nome quidam non nisi essam, seu substa-
 ntiam intelligat. Itaq, ut iq ubi ex pota inus, ipsa essam, seu substantia creati
 si creati est, seu ab agente naturali generatur, quoniam quidam esse tribui-
 tur = Nec verba ista in oppositum sunt: nisi, quia et intelliguntur
 de essam quoad productionem, et non quoad entalem, et non quoad
 quia aperit essam, seu substantiam non produci abstracte, et simpliciter.
 sed produci, quatenus trahitur in proprio generis, non qui est substa-
 ntia compositum: quoniam actiones sunt supportorum, et actus, que passiva
 substantia ex existit generis, et corruptionis, sit

Suppo. la de genere, et Corpore

Quid sit genus, et incommensurabile, quam in par-
 ticulari.

Triplex generis descriptio, iuxta modum quod generis usus patet,
 reperitur. Ita prout combit cuiuslibet productione rei ex proposito
 subij, siue qd producta sit substantia, siue accens, eque transiunt
 de n esse ad esse in subij. 1o magis proprie pro productione in subij
 talij, licet prout se extendit ad has substantias, videlicet et in viuentij,
 eque mutat dem esse simpliciter ad esse simpliciter. 2o propius pro genere

ne videntur deservire que a alia & par q^o 27, quem frequenter se-
cuntur illi sic: origo videntur a principio videntur in
similitudinem magis

In presenti nō loquimur de la gerone; quia ad
proprie nō dicuntur generari simpliciter, sed solum secundum quid,
nisi rationem redit Athas Cychrite in presenti sic q^o; quia generatio
ē via de nō ē ad ē; quare ea dicuntur generari, que pro-
prie transeunt de nō ē ad ē; at compositum, qd transit de nō ē ad
accidentis ad accidentis ē, nō transit proprie de nō ē ad ē absolute,
sed solum secundum quid, quia ē accidentis, ad qd transit ē ē
secundum quid supponens ē simpliciter in subro, nempe ē subtile;
ex. alias generone deservit ex hoc pro manibus habentur: sed quoniam
cum procedenti in idem, ideo sit

prima conclusio Die 9 Januarii

Opere deservit quod subit alij in com mi per hoc qd sit mutatio de nō ē
ad ē simpliciter. sequitur ex dictis lib^o 30 philosophorum, ubi ostendi-
mus generone habere rationem motus primi, quo subrum dicitur mo-
tum, et in pda ad rum. Ex quo sic pr: hoc ipso qd generatio sit motus
ē transitus et sentia magis adro a quo id ē de nō ē, seu privatione
tra, ad rum ad quem, seu ad tram; sed ois transitus seu sentia adro
a quo ad rum ad quem ē essentialiter mutatio: ex. mutatio pr: ois transitus
a quo ad rum ad quem ē deservitio vni^o vni et acquisio ad
trum noui ad quem erat in pda; sed hoc ē mutatio; quia hoc ipso
maā aliter se habet, ac prius se habebat: ex

Quibus ex dictis de
reductione partium, et loco Citato ex 3 philosophorum sufficiens ma-
neat proclusum quid quid vna hoc obici potest, inari claritate et
intra dices: nequit dari mutatio nisi inter duos nos; at inco-
lum in hi, in quo datur tra in maā, nō datur prius illius: alias
in maā adunarentur ēē, et nō ē tra, qd repugnat: ex nō potest di-
ci qd maā in illo in hi mutatur. ex nec qd generatio sit mutatio. Dicit
mi: nō datur pda; posibilia et aliena subrum so. mi: negabilia et expul-
sa, negi mi. & alij mi: nō datur pda; habita, so mi: habenda et
indubitata natiā generatio nō darent, no mi et Nam

169

legitur ex *obliet* *reperit* *Mat* qualiter *statu*, seu *n* *de* *frz* ad
geronem, seu ad *mutonem*, requiratur: si enim *mutal* *e* *pprietatis* *qua*
teny *e* *transituy* *mae*, de *una* *fra* ad *aliam*, certe requiritur qd *mae*
temp *praeserit* *sub* *n* *de* *frz* *introducende*; *n* quidem *rone* *gero*
ny, seu *mutonis* ut *hic*: ad hanc enim *fuit* *praecedentia* *nae*, *sub*
n *de* *frz*, sed *exsuppositione* *ante* *cedenti* qd *mae* *sub* *alia* *praes*
erit *fra*: admodum quo *ppter* *eandem* *ronem* *motuy* *suice*
libus *requirur* *ad* *introductionem* *novae* *frz*; *n* quidem *rone* *gero*
ny *frz* *introducende*, sed *rone* *al* *ronis* *frz* *requirere*, ut *ibi* *habetur*
ex *duo* *tha*. At vero ut *mae* *ta* *mutetur* *in* *insti*, *mutone* *exa*
ta *ex* *bi* *liuy* *geronis*, *n* requiritur qd *mae* *praeserit* *temp* *positi*
ve *sub* *n* *de* *frz*, sed *fuit* qd *pro* *priore* *nae*, ad *receptionem* *frz*
illam *positiue* *n* *habeat*, cum *indist* *a* *tamen* *ad* *hoc* ut *quatinus*
e *de* *se* *possit* *eam* *n* *habere*; quia *hic* *supra* *mutatur*
an *de*, qd *praeserit* *habet* *ad* *de*, qd *positiue* *pro* *illo* *priori* *n* *ha*
bet; seu *a* *n* *de* qd *haberet* *ex* *te* *n* *opet* *geral*, ad *de*, qd *ro*
ne *geronis* *habet* *sec* *e* *Commy* *Autorum* *re* *kat*; *solu*, qua *acu*
rately *per* *ponderetis* *De* *llon* *Cur* *uti* *n* *possimus* *ad* *fundam* *positiue*
exi *st* *mundi* *de* *eterno*: quo *nam* *sicut* *de* *re* *pta* *geronis*, seu *motu*
ny *e* *habere* *duos* *nos*, seu qd *sit* *transituy* *de* *n* *de* *ad* *de*, *ita*
de *re* *pta* *crea* *e* *transituy* *de* *n* *de* *ad* *de*, ut *ibi* *ad* *dux* *um* *nos*
dicant; sed ad *geronem* *n* *requirur* qd *mae* *praeserit* *temp*
positiue *sub* *n* *de*, ut *impre* *nti* *nos* *docent* *eti* *q* *quos* *ibi* *Ma*
nos *habuimus*. *q* *par* *ter* *poterit* *de* *crea* *ab* *eternituy* *praes*
erit *temp* *positiue* *sub* *n* *de* sed *fuit* qd *pro* *priori* *nae*, *ad* *sup*
er, *illud* *positiue* *n* *habeat*, *q* *indist* *a* *tamen* *ad* *hoc*, ut *quatinus*
e *de* *se* *illud* *n* *haberet*, nisi *ad* *de* *libera*, et *voluntaria* *crea*
ta *ab* *eterno*

2a conclusio

Genus *viuentiy* *opre* *definitur* *per* *hoc* qd *sit*, *origo* *viuentiy* *e*
princpio *viuenti* *similitudinem* *nae*. *Id* *huc* *ut* *prae*

Commiss, n̄ scia indeget p̄batione, quæ explicone partidarum
cuj. v̄itur particula origo potitur toto generi, quia in ea
compenit l̄y gerone n̄ viuuntis, in mo et l̄y creone. Inaque
en̄ ē origo, seu processio n̄ a suo principio — Particula viuuntis,
denotat, q̄d r̄, q̄d habet eē per geronem debet eē viuens, et p̄
ut quinquē, sic completum, compostum, aut superum, q̄d abso-
lute, et perse ē viuens, et n̄ tantum pars aliqua viuuntis:
quare rone predictæ particule excluditur a gerone nutritio,
per quam produciuntur pars viuuntis, n̄ aliter viuens, q̄
iam productum sapientia: nec non excluditur humor,
productio, et precipue sanguinis, Capuque ab unia impo-
nitur, aut v̄uatur, de quo suo loco Particula am-
pio viuenti denotat principium produciunt debere eē su-
postum viuens actus, et vitaliter t̄uuntis a productione
finis, quæ ex v̄te generatur, et alia im̄ perfecta, quæ ex
refactio ne terra, et influxu colorum produciuntur, quia licet vi-
uentia sint; tamen nec v̄te, nec terra, nec celum vita gaudent —
Excluditur etiam productio eius ex costa adam quia licet
adam viuens fuerit vitaliter t̄uuntis actus n̄ t̄uuntis, sed
passive aut mortuo modo, et p̄te dormiens: quia p̄ter necof-
tam Patris eius, nec sua cuius filia dicitur Particula Coniun-
tio denotat gerans debere eē t̄uuntis generis, n̄ solum Coniun-
tione, quæ pro quacunque causa des̄ideratur, sed alia iun-
tione particulari et propria viuuntis, quæ dicitur in eo q̄d quans
Imuat generis aliquam substantiam, quæ prius fuerit in illo, sicut hoc
s̄t eadem in v̄troque, qualiter solum iungit in p̄ter n̄
illa gerone v̄bi dicitur: s̄t s̄t valiter dicitur, qualiter pater
creatus per v̄tem senegalem Imuat filio substantiam a se de-
cipiam, quæ intrinsicē s̄t filii: sic namque gemitum p̄ter
s̄t ingenerante t̄uuntis illi substantia quantum p̄ter
s̄t, q̄d requiritur ad gemitum viuuntis, prout a n̄ viuuntis dicitur

169
Per hanc particulam excluduntur a generatione generonij Cuius Angerora,
et ami, et aliorum viventium, que in praesentibus Deo hoc ano-
do, nec aliqua pars subit. Dei fuit illi Impugnata. Excluduntur
etiam generonij, que fiunt a demonibus incubis dictis: quare si por-
te vera sunt, que de demonibus incubis narrantur circa pro-
nem Mesjini et Inverij, ut referunt Abulensis, et ille casus, plige-
nisi in decuribus tales respectu demonum. Tandem particula
in similitudinem naz. Annotat effectum generonij debere esse si-
milis generanti admodum in sua specie; quia ut docet Aristoteles
lib. 2 de anima Cap. 1. naturale est Cuique Viventi intendere sibi
simile in sua producere, ut sic eius species, que in individuo
generanti, ut pore corruptibili, diu durare non potest, in alio totalem
in duo servetur.

Donec huius particule excluduntur a generatione pro-
pria viventium productiones plurimorum viventium, que ex sudore
et morbo producuntur a viventibus, ut pediculi, Capilli Ungues
et si ab anima Capillos, et Ungues intra sentias: quare nulli ex
his possunt dici illi generanti, quia ipsi similes in sua non quadrant
nec actio illorum generantibus fuit ex intone naz. asimilitudo. -
excluditur etiam a generatione generonij processio ipsi viventi; quia
ex vi processio nis non procedit similis in sua. de quo late, ut
paret, Theologi.

Aliqua arguta Muenthor

Aristoteles in 1. Metaph. genero Verbi divini est proprie, et simpliciter
verum, ut fides docet: et tamen in ea nulla in se mutatio.
2o. si oportet deest genero = De Phum ibi generonem creatam deesse
que ut pore facta ex presupposito subit transiente de porta adae-
tum, mutatio dicitur, et est: secus vero genero divina, et eterna
que necdum phicam, sed angelicam intem superat. nec ad-
vini ad creatam facta est argutum deesse: quoniam illa genero est
per modum actus puri, qualis est Deus, cuius generonem, esse hanc
quis enarrabit? impossibile enim indicatur a factu - hinc velloci-
vi possunt arguta postea in a reductionem partem celestium ex
porta magis: rodem enim modo in a hanc in a hanc, quae propter
ea in presenti retinetur, ne actum agere videamur.

Arg/ Moral. Si ad geronem requireretur principium acti-
 ue influens, Beata Virgo non genuisset xpm dom, nec ipse
 esset eius filius; sed sequela e heretica: qd n recte explicavi-
 mus partem illam a principio viventi. sequella pr: iuxta
 Domnam femina n decurrit active ad geronem p[ro]p[ri]e, sed solum
 passivie, in quantum ministrat materiam virili homini, in quo
 virtus h[uius] activa residet: qd si ad geronem requiritur deus h[uius] deus
 sequitur Beatam Virginem Vere x[ristum] genuisse, nec x[ristus]
 Vere filius eius esse. Plures C[on]tra Galeno, et mari Medicorum Ca-
 serva sentiam feminae secundum passivie, sed active decurrit ad
 productionem et animationem p[ro]p[ri]e: in qua sentia nullam vim
 habet argutum = sed admissa opinio Mariae ut adversarij placet
 inquiri, et cum toto iure passivie tantum aliorum sponunt Vere
 esse matres suorum filiorum, et n[on] hoc v[er]o dicant nisi velint ne-
 gare se esse filios matrum suarum, qd esset admirabile: qd debent
 dicere tm. qd et Beata Virgo Maria Vere erit mater x[risti] domij,
 Vere que x[ristus] erit eius filius, sicut in hac opinio directe ad
 argutum qd licet femina n decurrat active immediate ad intro-
 ductionem sp[iritus] in materiam, qui decurrit p[ro]p[ri]e in ea sentia a
 virte virili; decurrit tamen active p[ro]p[ri]e ad ministracionem materiam
 et effectivam disposicionem: quod etiam active materiam deo p[ro]p[ri]e para-
 tur et disponitur materiam, et ipse deus h[uius] actibus p[ro]p[ri]e cum pa-
 tibus, quem p[ro]p[ri]e materiam active p[ro]p[ri]e a femina, sicut ad
 hoc ut que debet femina dicatur Vere mater generiti: pariterque
 in Beata Virgine erga x[risti] geronem, in qua virtus activa
 spiritus sancti supplemento, et operone ~~est~~ effecta e.

Arg/theo-
 logice

Arg/ deni-
 que arguto theologico: hoc de se combit alijs adeptis: qd e mala.
 sed arg: combit processioni spiritus sancti; sed hoc n[on] negat utri-
 que docet, et Athanasius proclamatur, spiritus sanctus n[on] factus
 nec generitus, sed procedens: qd. mar. pr: processio spiritus sancti
 est et supplemento abiventi, qd sit supplemento essentiali viventi
 proce-

Em
 No

procedens a De, et filio essentialiter unientibus: e etiam illis ¹⁷⁰
tus in similitudinem suam, et quidem in similitudine, qua fieri po-
test cum sit per identem in eadem sua: go Com it ei de se ge-
yonis

Emmanuel
Navarro

Non parum invidant Theologi in assignando discrimen
inter processionem Spiritus Sancti a Patre, et a Filio, quibus
autem, quibus nostri in similitudine dabitur, ut proinde in me-
llam habeatis suam - igitur relicto latius, sicut nonnulli, in quibus
dividuntur. At Rō ex doctrina in sapientissimi Patris Magistri
Harrarri in suo thoma de veritate dicitur de huius processionis
nibus, dubio 3 paragrafo 4. Vbi ex doctrina Augustini, Ansel-
mi, et thomae, eo processionem Verbi pro Spiritu Sancti processionem
generalem esse asserit, quia Verbum ex tri processionis potest eradi-
dit similitudinem Patri in natura, sicut autem Spiritus Sanctus, qui sicut
similitudinem suam Patri et filio in natura, in summe soliter, et ex tri proce-
sionis

Quod ad rem tradit predictus auctor Clarissimus Parentis
Anselmi testimonio ex Aristoteli Cap 55, ubi ait: Verbum
mox ut videtur se prolem esse eius a quo est, videtur se post
promptam proferendo Patri in similitudinem, sic amor aperte se
prolem negat, quia dum a Patre, et filio procedere intelligi-
tur, in statim tam perspicuam exhibet se Templanti, eius
ex quo est similitudinem. quo nihil clarius pro discrimine pro-
cessionum

Ad ut sciat quomodo Verbum mox, seu statim ut
procedit, aut soliter, et ex tri processionis suam similitudinem Patri
in natura sicut Verbo Spiritus Sanctus, sicut, quod in se ex suo capite
habet in parienti, ac producenti imaginem similitudinem suam
quod dicitur, seu ut dicitur, speciem ex se ipsam representat
tam obvi, et hinc in Valuit Com me, illud phos fatum, in se in-
telligendo sit oia. Et sic autem voluntas, que ex suo capite
sendit circa obitum secundum rationem similitudinis, et secundum
rationem impulsus. Ex quo patet quod, si Verbum divinum proce-
dat a De per intellectum, quatenus se ipsum intelligens et cognoscens,
et ipsum habet pro obitum, et spiritus sanctus, et filio

possidentem, illud quod simile in sua Patri potest, et ex se pro-
cessionis, qualiter ad generationem requiritur; scilicet autem spiritus
sanctus, qui licet si miles quodam Patri, et filio in sua, non
licet, et ex se processionis

2a
Utrum generatio distinguitur valiter ab al-
teratione

Pro qua nota dicitur qualiter, ad quam alteratur, posse disti-
ngui. Nihil enim, seu productum, nisi, si dicitur et nisi. Nunc vero pro-
ducuntur, quando hinc illuc potum exerant. Nunc vero producuntur
quando videtur in vi diuisionum antecedentem ad
intransigentem abraham subitum ut formam recipiat. Vnde calor
ut est ignis potest produci in vi: at vero ut lignum redit a-
cidum, illud que alteratur ad corruptionem, et ineam dis-
ponit ad receptionem per ignem, hinc mutatur in se alteratur
pat. de actione trita ad calorem, ut proprie in proce-
dit dubium, quod ex dictis patet esse eamdem, que ad formam
tritur: de actione ergo trita trita ad calorem procedit du-
bium an scilicet, valiter distinguitur ab actione trita ad
formam substantiam?

Nostra conclusio

Generatio substantialis est actio valiter distincta ab alteratione procedenti.
Patet ex Acta 3° in generalibus Cap. 6° obicit: si per accidentia
que sunt in rebus corporalibus, habent proprias actiones, mul-
to magis substantialis habet aliquam propriam actionem.
non est autem huiusmodi actio disponere materiam; quia hoc
fit per alterationem, ad quam suffiunt per accidentia. igitur
generatio est principium actionis, ut substantialis in rebus
in generatur: ergo iuxta dictam actionem substantialis
qua substantialis intro ducitur, non est actio, qua disponit
materiam, seu alteratur: ergo iuxta ipsum generatio valiter distin-
guitur ab alteratione proprie per: iuxta dicta, et probata, ad quali-
tem debet per se motu, scilicet vero ad substantiam: ergo materia

trata ad substantiam valiter distinguuntur amotione ad quali-
 tem trata. sed illa e' generalis, hanc vero ab trahit: eo = Confirmitur:
 motus distinguuntur per trahit ad quos mutando trahit a quibus
 sed trahit ad quem et a quo generis valiter distinguuntur ab
 a quo et a quem alteronis: siquidem trahit a quo generis trahit
 trahit in trahit ad quem trahit substantia, trahit a quo alteronis
 e' qualitas trahit ad quem trahit accidit: eo = Utitur generalis
 e' motus instans, ab trahit successiva, et fiat ab alio in trahit
 trahit, quo sum trahit successivam causat: eo = Per se: trahit
 trahit e' motus per se a gerante instans: eo = Valer per se aliquam
 actionem trahit. eo generalis valiter distinguuntur ab alterone. potest
 trahit: alia trahit substantia trahit fieret per alterone, bonum per: a ger-
 per se se intendit sibi simile producere; sed effectus e' similis trahit
 trahit a genti in trahit substantia: eo = trahit, quia eo disponit maam
 ut trahit introducat: eo trahit a quo trahit intenditur

Arguta solvuntur

Oppones dicitur Thomae de unia de anima Cap 17, ubi ait
 generalis e' motus alteronis: eo ab alterone, et non ab alia actione
 trahit de dicta, trahit substantia, que dicitur generalis trahit plenit:
 alia non dicitur motus alteronis - similiter trahit per se et
 art 2 ad 4 ad: hoc generalis sibi similem, in quantum per bis-
 sem semini eius trahit ponitur maam ad susceptionem trahit
 sed per alterone disponitur maam: eo generatur hoc in-
 quantum ab alterone maam, et sequentes generis e' actio
 dicta ab alterone = Ad 1° Thomae aserere alterone
 ordini ad gerone: sequam ad finem, idioque gerone
 vnum alteronis appellavit = Ad 2° trahit in quantum trahit
 reduplicare fortiter actionem generalis, sed reduplicare ac-
 tionem ab trahit, que presuppositiva se debet habere trahit
 eadem actione, qua producitur calor disponitur maam 1° ad trahit
 ignis, producitur trahit ignis; sed hoc actio e' ab trahit: eo actio generalis,
 qua trahit ignis producitur non distinguuntur ab ab trahit: maam per: sum:

quia illa actio, qua dicitur productiva, est actio Causae instrumentalis,
nimirum ab ignis Caloris; sed actio Causae instrumentalis est eadem Causatione
Causae principalis: quae est eadem cum actione productiva per ignem, quae
a subiecto, itaquam a Causa principali provenit, quae quae est generalis: non
quia hoc docet D. Thomas de partibus 19. art. 1. ad 1. m. ubi ita loquitur:
actio instrumentalis in quantum instrumentalis non est alia ab actione
principalis agentis. sed alia respectu per se generabilis est actio instru-
mentalis: quae non distinguitur a generatione, quae est actio subiecti principali-
ter operantis. Ex dictis philosophorum videtur actio non derivare per
modum instrumenti fortiter, ad producendum hanc equalem in per-
se cum ipsa, sed rationem instrumenti duntaxat de materiali habere:
unde quando dicitur duo huiusmodi, quorum unus equatur in per se a
principio instrumentali, aliter vero non, sed ipsum principium exce-
dit, duplex debet intervenire actio: una, quae ab accidenti pro-
veniat itaquam a Causa principali: et alia, quae ab ipso, itaquam a cau-
sa instrumentali dimanat. Sic ergo in presenti, Cui datur duplex huiusmodi:

accensio nempe, disponens potius, et ita substantialis, quorum primus
equatur in per se ab accidentibus producendis; et huiusmodi
ipsa actio; debet duplex intervenire actio: una profertur ab acci-
dentibus itaquam a Causa principali, et haec est alia tractata ad qua-
litatem producendam disponentem, et aliam tractatam ad
accidentibus, itaquam ab instrumentis provenientem, et haec est generalis tractata ad
substantiam: quare licet eadem sit actio Causae principalis Cui actione
Causae instrumentalis, quando Causa instrumentalis operatur ut instrum-
entum, et reduplex, non sequitur quod actio aliter tractata sit eadem Cui actione
generabilis: quoniam actio aliter tractata non provenit ab accidentibus, ut
sunt instrumenta, sed fortiter et reduplex, sed materialiter et specificiter.
Per quod videtur ad auctoritatem D. Thomae. Replis: licet actio aliter tractata pro-
prio tractatur ad qualitatem producendam non proveniat ab accidenti-
bus ut instrumentis fortiter et reduplex; prout tamen ad substantiam
tractatur potest ab ipso itaquam instrumentis provenire, sed prout sic est generalis:
ergo est eadem Cui actione. Maior: licet eadem actio prout tractatur
ad qualitatem producendam non sit infra substantiam principaliter operante

272
Vantij; tamen prout ad substantiam producenda tranter sunt instrum^{ta}
lites resque ut talia: q^o duplicatur: id q^o relucet per modum
actus si in principio operationis, relucet per modum actus si in ope-
ratione; sed calor, qui est principium abstractum, ut si subordinatus, subtra-
h^{it} exprimit rationem Causae principalis, et ut subordinatus exprimit rationem cau-
se instrumentalis: eo eadem actus abstracta ut si subordinata subtra-
h^{it} exprimit rationem Causalis principalis per ordinem ad qualitem, et ut
subordinata rationem Causalis instrumentalis per ordinem ad substantiam, et
Nequaquam superfluit actus ista, quae ad substantiam instrum^{ta}.

Indo suppo-
nuntur manij quoad eius partem: in ea enim supponitur actio nemal-
itabilis ratio manij ad substantiam, quo nihil minus de hoc eni est mo-
tus. nec ex eo q^o idem sit valiter principij principale qualiter,
seu abstractum et instrumentale subtra, sequitur eandem rationem debere
est actionem, seu actum: neq^{ue} idem principij Causae potest per rationem
sufficit ad istos actus qualiter; ut patet in pota movili, et patienti,
quae solum per rationem distinguuntur actus tamen et passio valiter,
ut pra^{ter} patrem Suarez diximus lib^o 3 q^o 2 ad ultimum argumentum:
Similiter motus et quies valiter distinguuntur, quambij eadem sit
eorum pota.

Per q^o ut ad expliconem; quia in operatione per modum
actus si solum debet relucere id, quod relucet per modum actus
si in principio operationis, si licet sumpto; n^{on} tamen specificatur, et
materialiter accepto, qualiter se habet ratio principij instrumentalis in
accidentibus per ordinem ad effectum, quem equant in parte. Et ratio;
quia actus sub ordine actus nisi specificatur a principio actus, ut pro-
cedit mente, seu moderate dicitur de sex m^ostrum, ut dicitur docent
Thot^o: Cuius idem principij materialiter sumptum plures pot^{est} in-
venire, et probare valeat, n^{on} est id q^o dicitur in principio sic sumpto
debet per modum actus si in quacumque eius operatione relucere,
sed plures valiter habere debet.

Arg^o v^o: Calor productus per abse-
ntiam instrumentali q^o est sufficiens ad expellendam dispositionem
verandem fram stup^o; sed hoc ipso sufficiens est alterat q^o pro-
ducendam fram stup^o op. minor: hoc ipso q^o talis calor abstracte
productus sit sufficiens ad expellendam dispositionem verandem
fram stup^o, sufficiens est alterat ad producendam fram expellentem, si

per hanc, stupr. sed hoc fra e fra ignis: op. max e certa; quia se
 mel ablata dispositio ne Meruante nam stupr. expellitur, sed ex
 maius fra stupr.: op si in ab alio expellitur per liter, vti certum e,
 nisi a fra ignis, semel posito illo calore per almonum, per eandem
 ponitur fra ignis. Iuxta dicta in Phoa vdo nam: quoniam
 calor productus per almonum, et compactus cy fra stupr. et cy alii
 quibus dispositio nullus nam stupr. Meruantibus. Igitur calor expellitur
 dispositio nem Meruante hq stupr. n e calor ut quinquage, sed ut
 octo, qui in ab almonum principa liter, sed a fra subtili pferit
 sive talis calor it vtra dispositio ante cedentes dcomitans, sive
 it subre quens pparietas, ut iq diximus satis ex dictis vbat qua

huj
 geromy
 ty it huj geromy: sed mari claris adverte deplem apionari
 posse hujm ad quem geromy; nempe tri qui, et vum quib. pri
 mus e ille, qui fit ut quod, hq hoc, huj que (qui solet huj solij
 dici, quia per illum vhibetur huj qui soliter) e ipsa fra sub
 taly. qui tandem huj que alij dici potest haly, ut supra
 nity. alij partialis, ut fra, que ut quo vbat geromy, et
 quoad tuam entatem, ut in e quo: et quoad vno nem ut in
 hoc. Die 12^a Ianuarii anno Domini 1709

Q 3

Quid sit corruptio, am a gerone dixerit
 quatur, et qualiter generatio vniy sit co
 ruptio a gerom.

Eadem viderone, quas de actione, et gerone sedimus
 facere de corruptione debemus: igitur corruptio potest
 gerari actus pro actione efficien per oppositum; et e ea, me
 dia qua substantiam effectus transit de habere e simpliciter
 ad illud n habere. 2° passus pro isto transitu passus, scilicet
 medio quo passus transit ma de habere e simpliciter ad
 illud n habere. 3° pro no corruptionis, seu pro pbatone, aut
 n certa subtilis, que erat in ma: attamen corruptio absolu

se sumpta ē, de iure frz substatly in maad, siue mutatio ²⁷³
ē frz substatly ad n. cē

Cum vero maad, que ē recepta
frarum, plures simul habere n̄ possit, receptum ē qđ ad intro-
ductionem unius expellatur, seu corruptatur alia: qua
propter, Cū maad, que ē substa viventis, nō recipere nequeat
cadavericam formam, nisi formam viventis amittat, ergo frz cada-
vericaz, habet secum adventam corruptionem frz viventis,
et sic de alijs: Propter qđ inquisitionis am. gerō frz cada-
vericaz, frz sub expressione actionis, quam passionis, sine transi-
tus de n. cē ad cē, aut denique mutue sumpta, a corrup-
tione frz viventis distinguatur. La senta fuerit qđ gerō.

substatly, siue sumatur in vi actionis, siue passionis, aut
mutone, et p̄tiori iure ex parte n̄i distinguitur valiter
a corruptione; ita ut corruptio sit nova actio, nova passio,
seu nova mutatio dicta valiter a gerone. Ita fonsca 5
methe. Cap 2. Solerz, Arauxo, et alij. aqua senta parum
dipcedere videtur sapientissim. Mr Curiel 1a 2a qđ 113
Julio 3°, docens qđ infusio gracie, et remissio culpz pa-
sive acceptz, nec dunt pro n̄i, sed pro passione de pro-
dicamento passionis valiter distinguuntur. De do et
geronem, et corruptionem, frz pro actione, qua pro passio-
ne, seu mutone n̄ distinguuntur valiter, sed valiter identi-
tari, licet ex parte n̄i distinguantur tamquam n̄i v̄i
et v̄i. It. 2°.

Nota conclusio

Gerō unius frz, et aliorum corruptio, siue actus pro ac-
tione, siue passioe pro mutone summamantur sunt i-
dem valiter; ex parte tamen horum valiter distingu-
untur. Dicitur ex 1^a 2^a qđ 113 art 6 ad p̄m frz
Verby: trans, infusio, et remissio culpz dupliciter videtur

possunt; Uno modo secundum ipsam substantiam actus, et sic
idem sunt: eodem enim actu Deus elargitur gratiam et
remittit culpam: alio modo possunt videri ex parte ob-
jectorum, et sic differunt, secundum diffusam culpam, quae
voluntur, et gratiae, quae infunduntur: sicut etiam in naturalibus
genera et corruptio differunt, quambus genero unus sit corrup-
tio alterius. quo nihil expressius pro re dicitur.

Item pro quo ad-
veniens partem. eadem actio productiva hae est corruptiva
hae pro existit incompatibilis. Cum illa: quod corruptio pro
existit hae, et genero. sublequentis non distinguuntur. aut
pro: non est hae pro existit. Invenitur necessario quod est pro sub-
lequentis; sed actio per se potest ad alium effectum
necesse cum alio maxime, est potest ad effectum Invenit
maxime si incapax sit ad grandiam propriam, et dif-
fusam actionem: quod eadem actio productiva hae est corrup-
tiva hae pro existit. mirum est. maxime patet ex dictis.
quod nam duplex haec requirit simul esse in eadem materia
Confirmatur: nulla actio potest per se trahi ad corruptionem.
quod nulla datur actio diffusa agere, quae sit corruptio,
sed eadem actio, quae trahi nata a deo hae, dicitur genero, quod
nata ad non esse dicitur corruptio. aut pro: nam; quia nullum
agens vis videtur in malum, quale est non esse, seu corruptio
operatur: tum; quia non esse nequit significare actum in prac-
ticam valentem, qualiter significare debet si trahi ad illud tra-
hetur: quod. Aliqui dicunt corruptionem non esse actionem positivam
sed negativam, videtur, in suspensione cursus ser-
vativae hae pro existit. quare hae suspensio potest trahi ad corrup-
tionem; quia licet ad non esse nequeat duci actio, aut motus po-
sitivus bene tamen negativus. quod videtur ad in productionem no-
ta hae videtur necesse dicitur servativae hae pro existit, idem dicitur
actionem Invenit esse corruptionem alterius = alij dicunt, quod

si est hęc proxima dicitur hęc unius actionis generatus, in quibus
per illam attingatur, sed quia illa posita sunt quoniam aliam acro-
nem apponere, per quam hęc proxima destruat. quapro-
pter quando dicitur quod nullum agens intendit in malum oppo-
natur, debet intelligi quod nullum agens male valet elicere
actionem destructivam tantum sed neutra sicut vix facit in la-

si qui dem Deus non potest suspendere motum. Verumtamen hęc
hęc, qui de novo producat aliam, quę potius proxima expe-
lat: quod actio productiva hęc nova, hęc est vis expulsa effi-
cienter hęc proxima. cum patet ex dictis in Phœa, ubi probavimus
nec deperita ad hęc posse manere esse sine fa. Quare
et si corruptio sumpta pro negone actionis servatur, dislingua-
tur rali ter agerone (De hoc enim nulli dubium est) sumpta tamen
pro efficiencia destructiva hęc proxima, de qua procedit dubium
raliter non distinguitur: eadem enim actione, qua clausura robo-
citur proxima clausura expellitur. Quia sicut etiam est falsa. hęc

Ad hoc ut expulsio hęc dicatur hęc unius actionis generatus sub-
stitit quod supponat actionem generativam hęc ad novam hęc,
nisi talis actio attingat hęc expellendam; at eam non attingit,
si datur actio per se ad eam expellendam hęc: quod non
et mirum vident ex dictis in Phœa: ubi enim diximus quod si proxima
trahent per se actionem dislinguit, non possent dici hęc unius actio-
nis generatus, etiam si ea supponerent. Verum sequitur velo-
nem posse trahere per se motum quia licet hęc hęc unius suppo-
nit tamen motum hęc ad hęc et hęc. Quia pars hęc
let quod genero et Corpore passiva sumpta, sicut in vi motu hęc
distinguitur, eadem ratione pro: quippe quod est hęc nova, et non est
proxima intractantur, multo sufficit ad introducendam novam
hęc, sufficit ad introducendam hęc, seu expellendam
hęc proxima. Verum: quia quod genero in vi motu hęc hęc
hęc de hęc est, seu hęc hęc ad hęc, nequit hęc hęc hęc hęc
tra proxima ad ipsius hęc: quippe hęc nulla est hęc fluxus
hęc, aut motus ad hęc, seu ad hęc. = 3a pars

Insuper dicitur ab adversariis: quippe huius generis quae gerony est necesse
habet, huius ad quem esse huius: e contra vero in corruptione, huius
est esse huius, huius ad quem non esse: quod ex parte huius valiter distinguuntur

Nonnulla arripita solvuntur

Argues 10: mutationes distinguuntur ex diptere huius, sed gerony
et corruptio huius dantur diptere huius, et ad quos gerony
transit de necesse ad esse; corruptio vero ab esse ad non esse: quod sunt
mutationes valiter diptere = Quod mutationes distinguuntur ex diptere huius
Cumque non esse huius nequeat habere rationem huius primarij res
pectu allicuius actus huius, sed huius, ut dictum est, in omnium huius
corruptio huius agerone non distinguuntur = sed dices: iugulatio et
quaeunque actio tendens in occisionem animalis huius tendit in
corruptionem, et in non esse alij - quod habet rationem huius huius, et huius
agerone distinguuntur Quod iugulationem huius huius positum ha-
bere, ubi rationem namque gladij. Quod quod media huius ubi cor-
pore separantur, ideo sequitur corruptio compositi ex iugulatione
tamquam deceptus huius huius = Proterquamque gerony, ut corrup-
tio, non est potest actio, ut bene observat Ioan. a Sthoa dicitur
mediate; quemadmodum diximus ex qua quod, quod ad non esse factum
nihil non potest dari influxus: sed solum dicitur actio huius
litter ex eo quod effectus producit formam, quae potest expellet
per seipsum: quippe qui facit aliquid in compositum ex alio, di-
citur virtualiter influere in non esse illius, ex quo incompatible
est Argues 11: sepe dicitur gerony huius corruptio: quod distinguuntur
valiter. an. pr. huius in ta rerum productione, in qua huius
gerony, nulla fuit corruptio: huius in speciebus sacramentibus quan-
do gerantur vermes nulla datur corruptio huius huius, quod
nulla ibi sit: quod = Confirmatur: quae valiter sunt idem, neque huius
mutari, immo alio huius alio; sed corruptio mutatur im-
mutata gerone; quippe huius mixtum huius gerone ger-
on, et tamen multa elementa ad illius productionem corrup-
puntur: quod.

179

Corruptionem probat, geronem et Corruptionem, nec deomiserit
nec casualiter est idem, quod non dicunt Averroij - Regenero-
nem esse ex parte sua Corruptionem. Cuiuscumque sit in cor-
ruptione Cuiuslibet producta. Nunc non datur pra Corruptio, igitur
accens contingit: propter quod deficit Corruptio ex parte tri, quia non datur
non vero ex parte recti, per quod dicitur ad utramque probatio mem-
Ad Consequens dico, tunc non multiplicari Corruptionem trialem, si-
cut nec geronem, sed solum multiplicari non corruptos per illam
ad quod sufficit Unica Corruptio; quemadmodum ad geronem Unius
Unius multa Corruptio hinc. Ex dictis scies, proloquium illud
gero Unius est Corruptio alius non solum esse verum maxime, quia
tenet naturaliter loquendo non datur gero Unius sine alius Corruptio-
ne; sed valiter entatur Verum esse; quatenus eadem actio, ea-
demque modo que per ordinem ad notam hinc est gero Unius, per
ordinem ad non esse hinc praexistit est Corruptio: non quia explicet seipsum
actionis fortis per ordinem ad non esse, sed tamen virtualiter, iuxta pro-
notatum ex loane aposthoo, in quantum scilicet, non datur alia
actio, que insinat in non esse hinc, sed eadem que ponit hanc non
expulsionem in parte Causae fortis praexistit, dicitur virtualiter insinere
in expulsiorem, seu in non esse praexistit sed pro perfecta notitia
huius rei dependit, sicut quomodo ordinem servant in se hinc gero
et Corruptio non est sermo de ipsius actione sumptis: quippe in
vi actionis certum debet esse geronem priorem de se reptione,
cum effectus Unius Cuiusque hinc praexistit effectus vero: sed pro-
cedit dubium de ipsius hinc; hoc est de ipsius hinc gratia Unde in-
cipit, et alia dicitur, am, scilicet, praexistit esse hinc non, quam non
esse, sine dicitur hinc praexistit? Ad quod dicendum, quod esse hinc non, et non
esse hinc praexistit in eodem insinanti sunt simul, Cuiusmodi tamen
precedentia induentio geronem causa. quoad partem pro: quippe pro-
ruptio est prior tempore pra adveniente, maax est naturaliter tempore
aliquo sine pra substantiali: simili ter, in introductione hinc non est
prior tempore Corruptio, seu non esse hinc praexistit, naturaliter est duplex
pra substantialis in eadem materia; at Unum que repugnat, ut ex
dictis dicitur. ep.

La pars traditur a lha in eo dicitur 17 qd' la pars a gda
30, ubi ait, qd' remota fra, secundum ordinem causae materialis
procedit nulle per introductionem fra, sed secundum ordinem causae
formae e' conuerso. Et p' rone: fra de nouo genita e' prior corrupta
in gere causae formae; et corrupta prior genita in gere causae materialis
fructu: eo dicunt matuam precedentiam inducere in gere causae
any quoad 1 partem p' rone: quippe fra de nouo genita e' incompatible
for l'iter a' p' rone, quoniam ea expellens n' desinit eam infrare:
eo expellit eam in gere causae formae. eo causat eius corruptionem
in gere causae formae. eo in eogere a' prior illa = quoad 2 p' rone: fra p' rone
xij' p' rone patitur expulsiorem, seu corruptionem a' fra adueniens, sed
pati e' de gere causae materialis: eo exercet munus causae ma-
terialis respectu fra adueniens. eo in eogere e' prior illa sed dicitur

Lorca. Lorca: si fra genita expellit aliam in gere causae formae, pugnat
cum illa; sed nequaquam ita pugnat nisi sint simul: eo duplex
fra sub tali e' simul in eodem subro, qd' ut incombent' vice-
cimur = De similem pugnam n' e' simultaneam instar
gladiatorum, sed successivam, una ad hanc successe expe-
lendo; quia unus exista incompatible e' a' exista ad hanc et
de quibus quanto una incipit altera desinit: ideo que di-
citur qd' pugnant simul, quia instans temporis e' vtrique
commune; genite, h'quam in initium: corrupta h'quam ter-
minatum: qd' idem accidit in ipsa expellente sui p' rone
nem, et in eius Corpore aliud ab eodem loco expellente quod
in eo sint simul. Dicitur v: de nudato fra p' rone subse-
quitur ad geronem h'quam effectus vtrius: eo nequit e'
prior, cum n' nullus effectus vtrius prior sit p' rone =
De subre qui ad geronem in gere causae formae efficitur et ad
hanc in gere causae formae: et altamen a' omnia n' p' rone
eo ere p' rone notam, nisi per corruptionem veteris in gere
causae materialis p' rone e' respectu frae de nouo a' p' rone
quam noua infrari. quem admodum, licet aer a' rone r' q'

176
n purgetur nisi per hunc nihilominus purgatio aere
bris in aere e disposio ad recipiendum hunc, ac prin-
de prior in gere causq maaly

Q 4
An subrum actuum sit totum Compos-
tum, et tota maaly prima

Non procedit dubium de accidentibus spiritualibus.
Subiectantur eni inania, ut intus, et voluntas, sicut
aliqua spiritali pota, ut ipsa intellectus, et volitio in
ipso intus et volente. nec propter eamdem ratione deac-
cidentibus superna alibus, et gracia naturalis, et alia
dona superna alia procedit dubium: sed solum de acci-
dentibus maaly, que sunt in dupli dista; alia sunt
fluida, et Cyto transiuntia, ut motus generis, passio, alia
permentia, ut quantas, qualitas, et alia huiusmodi, de his
non procedit dubium; quia vere apud omnes certum e subrum
in maaly: sed de istis e tota difficultas, sed observandum
etiam e subrum aliud, et inhesionis, denominationis aliud.
Im e, que accia inhereant: et e illud, qd denominationis qua-
by ipsi non inhereant; ut patet in intus et volente, qui
hunc horem intellectum, et volentem denominationis qua-
by non hoi inhereant. De subrum inhesionis procedit
dubium; cum scilicet in hereant immediate in maaly
maaly, cum intus Composito et ~~maaly~~ maaly, et maaly
inquare se penta

Docet istam maaly Im e subrum, in quo inhereant
immediate quantas, et media quantas reliqua accia
maaly. Sic Pr Suarez Disp 14 meth, sec 3, quam

frequenter Doctores Societatis sequuntur. Quibus alii
qui dicunt maam omnino independenter a se recipere
adid: alii vero dependenter ab ea se quam a con-
dicione, que pota, sola maam accia recipit. Volo-
at, solam maam non esse subnum accium, sed subta-
ri in toto Composito subtili in eoque inherere. hanc
habetur Philosophus, ut ipse per Suarez fatebitur, quem Com-
iter sequuntur Hofius, Cuius de Otguirre in prenti
dyp 50. sec 2, adherentes Phi, cum quibus sit

NOTA Conclusio

Maa non est subnum immediatum actuum maallij,
sed inheret immediate in toto Composito subtili, servato
inter se quodam ordine prioris et posterioris, et aut quan-
tas in mediate recipitur, reliqua vero accia me-
diante quante. Notat ex Phi in prenti Casu de sub-
ta, ubi inter alia hoc habet: Propter hoc subtilis, quia
reus omnibus rebus subiungitur, et vera oia his attri-
buntur, aut in eis inveniuntur, propterea maxime subsi-
stunt. sed in subtilis sunt in dca completa, ut hoc
leo, et h: eo ex mente Phi oia inherere, seu inveniunt in
toto Composito, et non in sola maam

Doctor Angelicus in
in locis idem docet, ut ea longum esset recensere: ca-
vimus tamen aliqua pro opportunitate supponere.
maam non potest esse subnum accium debet esse
in actu existens, et subsistens; sed non maam esse, sed
Compositum hoc habet. ep. mix Notat ex dictis: quoniam
maam nullam habet actualitatem preter entiam quam
cum pura potestate non pugnat. maam pro: subnum pro acci-
dentis debet eam subsistere in se, sed requirit eam
in se subsistere, nisi tale subnum habeat esse in actu
existens: ep. maam Notat; quia accens est entis existens

pendens a subto inque inhaeret in et et substantia
 propria re a que eius e inexistia dicitur. mutuum ha
 patet Confirmitur, et explicatur statuendo difram in ter ha
 subtilem et accidentem: ha Substantiali n supponit esse
 in ma a, sed potius dicit esse mag: ha vero acci dentis n dicit esse
 esse mag, seu subto, sed potius supponit subtoem ly suo esse. qd sub
 tum hz accidentis debet esse subtoem Mutuum per sam dantem
 tm esse. sed subtoem Mutuum per sam dantem tm esse e Compositum
 subtile, et n sola ma a, ut patet: qd. dicitur quoad tm partem.
 Utat ex eo qd ha substantiali e actus primus: quod tm, sex
 eadem rone Utat, t ex eo qd id acci dentiter aduenit dicit
 tur, qd aduenit rei iq Completa, et dicitur in suo esse, p raso

Clarior dicitur
 testimonium

posta vel et dicitur, n alia, quam dicitur Verba Met.
 videtur opusculo 3t in prin pio ait: id qd proprie e in
 pota ad esse subtile e ma a ta: quod autem e in pota
 ad esse acci dentem dicitur subtoem. subtoem autem tribuit
 esse acci denti; quia accens n habet esse nisi per subtoem
 Unde dicitur qd accens sit in subto, n autem dicitur qd
 ha substantiali sit in subto: et secundum hoc dicitur ma a
 a subto; quia subtoem e qd n habet esse ex eo qd aliquid ei
 aduenit sed qd e parte, et habet esse Completa; ut suo n
 habet esse per aluedem: sed ma a dicitur qd habet esse ex eo
 qd sibi aduenit; quia de se e esse incompleta, immo nu
 llum habet esse. huc ad litteram dicitur, ex quibus clari
 de Utat accens supponere esse in subto p raso mag, si
 licet esse hz, Nequa tenet que Compositum esse eius subtoem
 Neq; si ingenue loquar, quid respondere queant aduen
 sij huic tan clario testimonio, n que roni, nihil p raso
 ba dicitur. Utam Respondebunt dicitur intendere,
 nostram que rone p raso requiri sam per modum iudicio
 nis ad receptionem actum: attamen, qd iudicio n debeat
 p raso on, kd lat sit si p raso iudicio intelligatur, possunt

accia prius recipi in sola materia motente per modum virtutis
suae potest adiuuanda, quod parificare possunt in re
ta, quae, cum sit idem ad cauendum, non est necessarium quod in materia
prius intelligatur pro prius ad hanc, sed hoc est si pro toto in materia
ueniat hoc, inquit, respondere possunt. sed ista est: quia praeter non
solum est iudicium, sed ratio foris virtutis subiecti in esse capacis subiecti
nisi accium. ex. autem pro: facta non est iudicium, sed ratio foris ad con-
spiciendam materiam in materia proprium genus subiecti, sed solum subiecti
ta completa in materia proprium genus est subiectum Capax recipi-
endi accia: ex. materia est certa: quoniam materia quod incom-
pletum est in linea subiecti. mix pro: prius est quod quilibet materia ad huius-
modi in se, et in materia proprium genus personam intricam, quam
personam extraneam, et ultra proprium quod Comburentem; sed accia
sunt extra quod subiecti, personae quae extraneae: ex. ad hoc ut
ea recipiat debet esse quod completum in linea subiecti. sed hoc
tanquam a ratione foris habet a se. ex. Duplicatur: iudicium sup-
ponit in causa Capacitatem, et virtutem proximam ad cauendum
Compleuionem quae in propria linea; sed praeter non supponit in materia
Capacitatem, et virtutem proximam, compleuionem quae in propria
linea ad recipiendam accia: ex. non est iudicium, sed ratio foris. materia
stat dicendo per omnes iudicium: a proxima enim ratio ad
passum, quia est pura iudicium ad Comburendum, supponit et
nem in se, ac plene virtutem in linea subiecti, cum virtute
quae operantia ad Comburendum. mix quod compleuionem
patet. Quod Capacitatem; et virtutem ex dictis pro: virtutem, et Ca-
pacitatem subiecti in ordine ad accia stat in habere esse quod tribuat
accidentibus; quia accens non habet esse nisi per subiectum, ut
loquitur Aristoteles, sed materia pro prius ad hanc non habet esse quod
tribuat accidentibus; quia non habet esse simpliciter, et per se,
ut idem Aristoteles facit: ex. Mix: illa est ratio foris quare sub-
iectum est susceptibilem accia, cui desuper ratio foris virtutem accens
in ratione subiecti per inherendum; sed hoc est praeter subiectum

ly

178
lij. pp. Mir. pr. accens. Mir. res susceptibile per inh. p. d. d.
d. d. entis secundum quid; sed vao entis secundum quid Mir
pet hz. substali, quod dat ee simpliciter, et per se. ex vao d. d. d.
accens. in ee susceptibile per inh. p. d. d. Mir. pet hz. substali.
Datet Va; quia ee secundum quid Mir. pet ee simpliciter.

quibus inque partibus Colliges, quod ha. substali e. vao. substali, Stagg
et principium quo recipiendi accens, quatenus ipsa e. vao. substali,
et primum principium actualiter requirit ad receptionem
maam. Vao e. principium quo et vao. substali per modum prin-
cipii susceptibili; quia ipsa e. se radix totius potestatis. ex
ha. que autem surgit subrum quod susceptibilem acci-
dentium, quod e. Compositum Complectum, et substali, et
substali se habente per modum conditionis, et vao e. quia
ha. accidentis ad distinctionem hz. substali, non solum dependet
a potestate subri, in quo recipitur, sed etiam ab eius ee. et ac-
tualitate, in qua sustentatur: ha. autem substali, licet
dependeat a potestate, non dependet ab actualitate; qui po-
tens supponit in subroverenciam actualiter. quod non imo-
dat. d. d. d. auctoritate supra posita. Colliges, ex dictis, magis
non posse ee subrum quod aequalium, et immediatum
accens, etiam si ad omittimus opinionem, que ablin-
que maxime, a presentem maam in habere propriam existit
et substali; quoniam, quod existit, et substali illa. sint paria
et, non supponunt maam in linea, et gene. substali,
sed relinquunt eam, quod tua potestatis et media ha. quod com-
plectum fiat. subrum autem accens debet ee quod comple-
tum simpliciter et absolute, propter dicta ~~et~~

Mira. Do. ne pr. p. maam recipit hz. ex orde, que
hz. servant inter se; sed inter hz. priore ha. substali,
quam accidentis, quod prius sit ee simpliciter quam
secundum quid. ex prius recipit hz. substaliem quam acci-

dentem. sed mea Cyfra Subtali e Compositum Subtali.
 op fra accidentis recipitur in Composito Subtali. Hec pat
 e si Cy Suario Regis, fram Subtalem ee prius ordo dig
 nitatis et in honore; n vero ordo executionis. frequen
 ter eni qd e prius in honore, e postrius in execu
 tione. Non, inquam, e latij: na ee simpliciter e prius in
 executione ee secundum quid; sed fra Subtali lat ee
 simpliciter. op. mai pr. na prius e ee hoem, quam ee
 doctum. et rro e quam sepe diximus; quia ee se
 cundum quid accipit suam ee ab ee simpliciter. = 2.
 mea n recipit fram Subtalem, tquam finem extri
 cum, sed tquam actum informantem, quo intrinse
 completur intra proprii generis Subtali. op prius in executione
 recipit fram Subtalem, quam accidentalem. Patet; quia
 prius e in executione compleri intrinse, et intra proprii
 generis, quam extrinse, et in alio genere. = 3.
 qd e prius na ad hunc
 ordo existendi, e prius in executione; quia executio tendit
 ad ponendam rei existam; sed fra Subtali e prior na
 accidentali fra ordo existendi: fra eni Subtali existit esse
 ut quo, accidentis vero solum inexistit, seu existit in
 alio: op = Hec absolute. Verum e qd id, qd e prius in honore
 debeat ee postrius in executione; ut patet in epa quoq;
 cum prior in inte propriis sit, n e postrius in execu
 tione: debet eni intelligi cum h onore; ut scilicet, sit prius
 in executione id, qd comparative ad finem, qui e prius
 in inte, se habet per modum medij, qd n dirigit in
 presentem, ut infra patebit. S, A, f, H.

SOLVUNTUR ARG^a

Arg^o 1° ex Phi 7° metaph. textu B. Obicit quantum se inherere.

179
mar. Notat D^{ns} Hay l part 93 art 2, Vbi eadem in
numeris Verba— quibus Respondendum in D^{ns} Hay et Plumbe
sunt respecta Verba Philⁱ sunt, de quo videndus D^{ns} Hay ubi
lec 2^a loquitur de subro quo radicali, et mediato modo
supra explicato: n^o vero de subro quo, et immediato quia
maas nullum accens recipit nisi per s^q, tamquam per
viam essendi, et eam videntur in vone subⁱ Capacit^{is} re
ceptio nis accens s^q Bone: maas se sola habet quidquid
requiritur ad hoc ut recipiat s^q accidentem: q^o se sola e
subro immediate receptivum accens. an^o p^o: maas
se sola habet p^oriam entatem actualis et etiam p^oriam
existam, et substantiam, et si hanc n^o habet, cu^m tantum sit s^o
sunt q^o eam in ope pro vone insi habendam, sed nihil
amplius requiritur ad hoc ut s^q accidentem recipiat: q^o mir
p^o ap^o ite aniq^o vone, que ex se recepta e accens p^oiritua
lium, quia ex se habet entatem, existam, et substantiam: q^o Con
sistit: maas requiritur ad recipiendam s^q p^oirituam, qualis
e p^oia subtilis, que ad recipiendam s^q p^oirituam, qualis
e accidentis, at maas se sola habet quidquid requiritur
ad recipiendam s^q substantiam: q^o p^oior i titulo habebit
quidquid requiritur ad recipiendam s^q accidentem— Ex
h^o p^o phicorum Notat maas l p^oriam n^o habere existam p^o
substantiam: quare si hoc requiritur ex doctrina aduer
sorum ad recipienda accens, ap^o n^o maas se sola ad
ea recipienda Veru^m admisso p^oone p^oriam existam,
et substantiam habere, n^o an^o. ad cuius p^omda maas de adua
lix incompleta et partiali, n^o om^o; quia ad hoc ut sit ali
q^o subro receptivum accens, v^o maas entatem actualis et
existam, requiritur q^o habeat e^o simpliciter et completum in q^o
p^oriam gen^o subro, que possit per se desistere et subsistere naturaliter

ad hoc ut accia sustinetur: hoc enim non habet maam, quamlibet entitatem, actualitatem, existantiam, et substantiam propriam habeat: ne adhuc eo supposito, maam non est posse potens dispendere, et subsistere naturaliter, nec habet esse completum intra genus substantiae, ut ipsi adversarij cedunt. Verum stat ad pariter modo acria, quae est potens per se existere, et subsistere naturaliter independenter a maam.

Ad Iam in magis: nam quo praesens est perfectior, eo minus actualitatem et personam in subiecto supponit. Cum tunc maiorem personam subiectum ab ea recipiat: contra vero, quo imperfectior est praesens, eo maioris personae et actualitatis debet in subiecto supponere, ut personam, quam talis praesens non habet, nec maam praestare possit a praesenti personae recipiat, ut stat ex ista actura rite pro se alata. et hoc est ratio quare maam quae ex se habeat quid quod requiritur ad recipiendam formam substantialem, non habet ad accidentalem formam recipiendam: ad illam enim pura potest, ad hanc vero actualitas requiritur.

Arg 2: plura sunt accia quae disponunt ad receptionem praesentis, sed talia accia subiectantur in maam. op. maam est certa; quia praesens introducit in maam disposita. mix pr: talia accia debent recipi in subiecto quod disponunt, sed maam disponunt: op. maam est certa, quia nisi in subiecto recipiantur, non disponere nequeunt. mix pr: illud subiectum disponunt, quod recipit formam, sed sola maam recipit formam, et non compositionem praecedentem: alia Compositum binerum Vg. formam Cadaveris recipere: op. maam est certa: nam si accia illa non disponunt substantiae, non recipit formam, praesens recipere in subiecto non disposito. mix probata manet, ita inferitur.

Confirmatur et explicatur: accia quibus maam ligni praesens disponitur ad formam ignis, non recipiuntur in praesenti ligni: op. in sola maam. arg pr: res illa, quae naturaliter non est capax illius praesentis non potest naturaliter recipere dispositionem ad talem formam: sed tal ligni non est naturaliter capax recipiendi formam ignis: quare nec dispositio nisi ad illam. quoniam in sola maam recipiuntur. Hoc argumentum validissimum est.

120
pud. A. Ad illud tamen nō mi de subro quod, et im. mediato. ad
Cuius pōm dīto maam: debent recipi in subro quod dī ponunt;
Et tanquam in subro quod im. mediato et in hē, ionis; Et tanqua
in subro quo, mediato et de nōmīnōnī, pō maam: tanquam in subro
quod im. mediato et in hē, ionis pōcipie nō ma pō mi, et nō, pōm-
Aliud ipōn ē subro in hē, ionis, et aliud de nōmīnōnī, ut in notabilis
diximū: quare talia accia recipiuntur in subro Compositō, siquam
in subro quod in hē, ionis: et in maā vero siquam in subro de nō-
mīnōnī: quā pōtē, Nam maam de nōmīnōnī dī pōitam, quāmbī, pōti
Compositō in hē, ionis; quia in sola maā recipiuntur pō adueniunt

Quo autem quare quāmbī, in subro Compositō accia in hē-
reant, Nam maam dī pōitam de nōmīnōnī ē, quia de nōmīnōnī
nō pōg, statim subro nisi iuxta aplicōnem pō, et subro Capacitē,
et cum subro pōcedentī, nempe Compositō, Capax nō dī de nō-
mīnōnī dī pōiti, quia ut opō ait argutum, Capax nō ē
pō, adquam dī pōnent, nō Compositō, sed Nam maam dī pō-
itam de nōmīnōnī, ut vellent adueniunt dī pōnē subro in hē, io-
nis et de nōmīnōnī, pōcipie, et receptam, om nōmīnōnī
pōg, dī pōit ad Compositō, quia similia accia recipiuntur in
tra hē, ionis, nō tanquam in subro quod, ad quātō, nec de nōmīnōnī,
sed tanquam in subro quod in ad quātō et actualitōnī, hē
ex eo quod Capax nō sit recipiendi pō, adquam dī pōnent, argu-
tur in Capacitē recipiendi talia accia; quia Nam in subro de-
nōmīnōnī pōcipie, talis Capacitē: quare pōcipie dī pōitōnī
in subro Compositō pōcedentī, nō tam recipiuntur ut de pōnōnī
pōcipie et reduplō, quam ut accia, ideo que Compositō,
subro in hē, ionis eorū ē. siquid Nam hoc obstatē pōcipie
sequenti apparabit. Nam, et pōcipie ē, repla arguti pōceden-
tis: quod dī dīcipie de maā hōi, dīcipie debet de maā Cuius,
cūque alius Compositō, sed maā hōi im. mediato recipit
quāntem, et hac mediante alia accia: ex idem de qua-
cūque alia maā dīcipie ē. Nam pō: quāntem, arguti

recipi in anima rationali: quod inmediate in materia animalis: pro-
prie rationalis est spiritualis, et indivisibilis: sed quantum ne-
quit recipi in subiecto spirituali, et indivisibili: quoniam quan-
tas materialis, et divisibilis est: quod miratur in angelis, qui
quia spiritualis capax quantum non est, et in ipsa anima se-
parata, que capax recipiendi quantum non est: sed quia
effectus foris per nihil aliud sit quam ipsa per se immutata,
nequit per se immutari, cui non proprie suum effectum foris tribuit:
quoniam a proprio effectus foris tribuit ad responsum muta-
tionis per se optata est materia; sed quantum nequit anima immutare
suum effectum foris tribuit extensionis, nec anima capax
est aliter: quod. Non parum committunt Averroes in hoc ar-
guito, quasi ad illud respondere non tenerentur: siquidem
anima rationalis, quamvis spiritualis et indivisibilis, non est in
capax ut univocum cum corpore materiali, et divisibili, itaque prin-
cipium, et radix utendi corpus in se subiecto corpore, diven-
it, sensibile (suppono enim nullam aliam per se substantiam pro-
pria anima rationali in corpore humano reperiri, ut auerit ad
nervij, quoniam ea virtualiter eminenter effectus omnium
aliorum (et) similiter, et propinquius ad rem: posse cor-
poris, et materialis; ut posse sensibus, et sensationes materialis,
quibus hoc combit cum irrationalibus, recipiuntur in materia, me-
dia anima; anima que est principium et radix illorum que-
bus ipse sunt corporales, non alia ratione, nisi quia non recipiuntur
in anima absolute sumpta, sed ut est actus corporis. Cur ergo de
aliis accidentibus idem dicendum non erit? in proposito
nisi. ad cuius problematis non auerit: nequit recipi in anima rati-
onalis, itaque quam in subiecto quod primo auerit: que, subiecto; per aliter, primo
averit: activationis, et actionis in se, non auerit, et eius problematis in

181

eadem sensu. loquitur subrum quod recipitur accium quale sit
ex dupli subro quo, ma, scilicet, et pa, quorum im e subrum
quo potaliter; quia oij potaliter recepta simplices, et abso-
lute residet in ma. iterum Cy per ordinem ad accia pota-
litas n suffiat, ut ex ista videtur, accedit subrum quod
actuacionis, et subventionis in ea, quod e pa, ex quibus
subrum quod immediatum in hacionis, et receptionis
accidentium surgit. Hec requiritur quod ania capax sit ex-
tensionis quanty: sum; quia n e subrum potaliter, sed ac-
tuacionis et subventionis in ea. sum et maxime; quia ut mu-
catis pa n negetur suffiat quod de subro quod eius effectus for-
lis. Verificetur: hoc eni quanty, extensy dicitur.
et quod media ea mutat effectum subro quod, in quod
ania sit rae Commuicandi talem effectum, n ut principium
potaliter, sed actuacionis, et subventionis in ea. Respo. stat ad
paritem de ania separata; quia Cy n sit subrum quod ac-
cium, n remanent potaliter in ea; ad sum mura tamen ra-
dicaliter ppter ordinem ad Corpus. Ob cuius Marium oisla-
pacitas accium maaliu ab angelis remouetur.

Pater

Suarez sent, Marii propugnator, hac recedit blu. senty.
quasi in ea ee, quod intendit scedamus: licet eni ex ea in-
feratur inquit, numo 17, accia recipi in ma actuata
aba dante ee ma, et inuente Compositum, proinde que
sit medium, quo ma accia recipit; in ea tamen iudi-
tur istam maam ee subrum in hacionis accium. Quomq,
quambij Compositum recipiat accia, n tamen secun-
dum letorum, sed rone al trius party. Verum frustra p
Suarez exultat: quo riam dicimus totum Compositum ac-
cia recipere rone vtriusque party: rone ma, faquam rone
subri potaliter. rone pa, tamquam rone subri actuacionis,

et Mutationis in eē: siquidem eque utrumque in subro recipi
 quidam, ut arane. *De hęc n̄ recedamus Paphij. I. hanc*
 fancialit recipit accia, et in ea inheret, I. n̄? In dē
 ci n̄ potest: quoniam pra n̄ ē p̄ra parua, sed actus in-
 formativus: op̄ debet dici q̄m: op̄ subrum recipitur, et
 in hęc n̄ ē sola maā. op̄ h̄ at hęc dependeat astra
 actuante ipsam, et accia recipiantur in toto Composito, n̄
 rone vtriusque partij, sed solum maā, que sola ē subrum
 in hęc n̄ ē eorum = si de pra subtrahere maali loquatur, nu-
 llum ē in Compositi in eo q̄ accia inheret in ea, nequa
 in subro pariali quo: quoniam val actus simpliciter n̄
 opponitur q̄ rone potest parua secundum quid, que sola
 fuit per ordinem ad accia; quia solum rone actus se-
 cundum quid gaudent; ut in ipsa maā patet, que,
 et si simpliciter actuata pra subtrahere, servat p̄ram pa-
 luam secundum quid in orde ad accia sed ut de qua
 cunque pra, siue maali, siue spiritali loquamur, n̄ in
 ea n̄ inherere, cuius illatum sequens dicit: op̄ subrum in hęc
 n̄ ē sola maā; subrum quo et mediatum, n̄ Nam: subrum
 quod et immediatum, n̄ Nam: hoc enī ē ipsum. Ad hoc enī ut
 Compositum sit subrum q̄ immediate receptibile, et in hęc
 n̄ accium, n̄ requiritur qd recipiat accia rone vtriusque
 partij, quasi vtriusque partij, sicut sit p̄ra parua, et re-
 ceptibile, sed sit ē rone vtriusque recipiat in suo orde: rone
 maā, hęc quam rone subri pariali, seu p̄ra parua: rone, hęc hęc
 quam rone actus, danti ē existenti, et subtrahenti vtriusque
 in eē. et rone ē; quia subrum recipitur accium n̄ hęc p̄ra
 li rem, sed actualem simpliciter exorcit, ut sepe repetunt ē hęc?

Vipera de
 In bono ab
 Jo de hęc
 nos die n̄
 Maesio un
 q̄ n̄

x: p̄ra inheret subro, cuius sunt p̄ra; sed quanta ē p̄ra

132

Ma: op = Confir: tur: accia veiguntur in subro, ex cuius p^ota
 educuntur; sed educuntur ex p^ota ma: op = 2°: motu geroij et
 passio runt accia; sed in h^orent in ma: qu^o h^ont mutant: op = 3°
 no mi; quia quantaf e p^ota subro maali ex ma: et h^ont h^ont
 secundum graduum corporeitj. quoniam talij, subro secundum hunc
 gradum alligadetur ad pari p^ota, qu^o alia e nequit nisi
 quantaf = Ad sp^o no mi; quia accia n^o ex p^ota ma:, sed subro
 et Compositi educuntur. Sicut secundum tamen e, q^o qu^o ambij quan-
 taf dicatur imiter p^ota subro maali, et corpore; h^ont tamen
 loq^o p^ota n^o e: h^ont; quia vera p^ota nequitur ad h^ont, et quantaf
 nequitur ad Compositum in n^o senta, ad maam in senta ma-
 ria: h^ont; quia quantaf Combit indifferenter omnib^o h^ont
 maalib^o et corporeis, ad h^ont adeo inter accia Communio ma-
 meretur. Dicitur autem p^ota, quia nullum e Compositum ma-
 ale, q^o maaliter n^o sit inspectum quante; q^o et in alijs acci-
 dentib^o, ut Colore, figura et etiam h^ont; qu^o tamen vere p^ota
 h^ont. Ad 2° h^ont no mi. Ad h^ont paratij e; quia motu
 geroij et passio runt accia instans, vitalia, et fluida, qu^o n^o per-
 manent in subro, seu ma: sed cito transeunt; ideo que de sim-
 pliter n^o requirunt in subro, quia in eon^o veruuntur. Cuius
 h^ont accidit in accidentib^o, de quib^o agimus, qu^o per media
 in subro sunt, ideo que ad h^ont h^ont debent in eon^o simpliter
 supponere ~~atque~~ O^o quinta + VIII

Am in Corruptione Substali fiat restitio
 Usque ad maam primam

fieri restitio usque ad maam nihil aliud e, qu^o nullum
 accens ex h^ont, qu^o erant in Composito p^ota de h^ont Corrupto ma-
 nere in nouo ser genio: quare p^ota p^ota idem e h^ont
 in quirere, am aliqd accens ex h^ont, qu^o erant in Composito h^ont

Manent in nouiter genito, si ea perierint? que mouentia
 n̄ procedit de illis accidentibus, que propria sunt h̄z Compositi, aut
 Corrupti Compositi; quippe, cu accia propria Compositi sunt, aut
 Compositum, cuius propria sunt; pereunte pa, aut Composito, et ipsa peri-
 re necesse e. procedit ad debium de illis accidentibus, que
 Composita sunt h̄z Corrupto, et Genito Circa qd̄ se tenta defendit
 nullum accens ex his, que erant in Composito Corrupto, manere in
 nouiter Genito. ita Thom̄, et sepe d̄r̄ Ch̄s, qui q̄ procedenti
 nobiscum statuerunt subrum accium eē Compositum sub tale =
 De tenta per oppositum n̄ctur n̄ fieri resolutio nem̄. Vique ad
 magam tm̄, sed accia Communia, que erant in Composito Corrupto,
 eadem num̄ manere in nouiter genito. ita Pr̄ Suarez colat
 loco q̄ precedente allegat, quem sequuntur d̄r̄ a perent̄ n̄
 Compositum, sed magam tm̄ eē subrum accium = Nos autem, qua-
 by q̄ procedenti Compositum prohibito accium de signauerit
 my; nihil omnino famen n̄ fieri resolutio. Vique ad magam tm̄,
 sed plura accia, que erant in Composito Corrupto, manere in nouiter
 genito, expresse defendimus. pro quo sit

Hoc pro conclusio

In Corrupte substali n̄ p̄ resolutio Vique ad magam tm̄, sed plura
 accia, que erant in Composito Corrupto, manent eadem num̄
 in nouiter genito. pr̄ se ex Thom̄ a Magente Cap 91, ubi ait:
 Magam tm̄, que tali h̄z fuit subiecta, post eius mortem manet
 sub eadem dimensionibus ex quibus habebat ut eēt magam indi-
 uiduali. Similiter in 4° di^o Act 9° q̄ 1^a art 1° qd̄ d̄r̄ ad 3° ait:
 Post separationem h̄z substali amaa, adhuc dimensiones manent
 eadem. ad iuxta Thom̄ accia, seu dimensiones, n̄ctur
 ex quibus magam fibat h̄z, seu in dualis, adhuc post separatio-
 h̄z manent. ex h̄z sit resolutio Vique ad magam tm̄ Donec pr̄ di-
 positiones proprie ad aliquam h̄z debent permanere, de talis h̄z
 inroduciatur, sed tales dispositiones erant in Composito precedente, li-
 cet illam magam de nouo manent de partem, ut diximus q̄

173

precedenti: eo plura accia, que erant in Composito Corrupto manent
in nouis rebus. max, in qua edificatur, pr: que ledit se de
bet intro duci in maam disposita, at requirit maam in ista generonij
et disposita, si tunc in personent dispositiones: alia sine dispositio-
bus esset maam disposita. eo = sufficiunt: maam ex se indifferens e
ad hoc ut informetur ab anima rationali hoc fillo modo; sed maam
capabilij aliter in partur, de maam pedij: eo hoc dicta sunt adij-
positionibus, que hanc precedent. sed precedunt in Composito: eo accia
que erant in Composito Corrupto manent in generonij. Respondeo hoc, quia
manere dispositam per dispositiones actus, que tamen in ista generonij
et perunt per se, licet virtualiter maneat, quia relinquitur
maam simpliciter, et determinatam ad talem fructu aduentum, quia
loco ipsam succedunt alij simul conuota se, similes precedentibus =
sed maam e se. maam requirit et actu disposita, si actu non habet dispositio-
nes, sed iuxta aduersarios non habet actu dispositiones proprias, qui-
bus maam disponebatur: eo. max pr: requirit maam et actu disposita
adque effectum fore dispositionum; sed requirit actu habere effectum
totum dispositionum, si actu non habet dispositiones, et effectus fore
actualis hoc sit ipsa se actualiter mutata: eo. maam 2. signi-
latio illa, quam aduersarij dicunt, aut est aliquid accensum, ut
dictum, in ipsa que derelictum, aut ista maam motam, dis-
positiones, que perierunt? si primum: eo aliquid accensum, et hoc,
que erant in Corrupto, manet in generonij = sed, propter quod
quod redit impugnetur facta, deus impugnetur: dispositiones, que
perierunt, et non sunt recepte in maam, sunt quod extrinsecum
maam; sed maam debet et intrinsece in genere causabilij disposita.
eo non ad dispositionibus, que perierunt, et non sunt in ea intrinsece recep-
te. eo ab his, que ibi manent. Respondeo: si motatio ad dispositio-
nes, que perierunt, sufficiens e ut maam denominetur, et non dis-
posita; motatio ad hoc, que perijt, sufficiens erit ut maam denomi-
netur, et sit ea informata; hoc qui motatio e: alia de maam
e sub se cadentia, denominetur, et esset actu ab anima rati-
li in parta. eo = nec reuertitur ad dispositiones de nouo, sed aduenit

Res solutabilis est. ad quid ex natura tantopere laborabit erga di-
positiones precius causandas, si non deseruissent ad maiorem dispo-
nendam, quae ad hoc introducantur. Aueniunt alia de nouo aduenien-
tes, quae haec, ut haec in maiora disposita introducantur? Sed per se
et alia in maiora parte sunt. in Corruptio de Compositi-
sibi talis ut huiusmodi, eadem modo accia, ut calos, Cicatrix,
figura in maiora in Caduere. qd. an pr. nulla est a se na-
bilis causa de nouo producta a talis accia. qd. sunt eadem
num. an pr. si maiora, quae actua non est. non haec Caduere,
accio re stricta, quae immediate actua non sit, nec per di-
nabonem ab ipsa; quia ipsi maiora non sunt, sed potius extra-
nea, et per se in a. non agens extrinsecum, sed per se eam deum nonum,
quae solum per se neque ad eum producere id est maiora est per se; quia
multoties nullum ad eum agens circumferat, et proximum
quod potest causare praedicta accia, maxime quando mors est vio-
lenta, ut per iugulonem. qd. in Caduere praecipue pau-
lo post mortem, non solum quod, sed sensus per se ipse eadem num.
accia, quae erant in uiuente. Haec est recurrit ad causam in se,
per se non datur, et maxime quia, quia accia mai-
ora non sunt haec Caduere, sed potius extranea ad quod per se
recurrit causa, ut huiusmodi ad producendum id quod imperfectionem sepe
habet ad se, et Compositum. Res per se, quod agens vixit,
L partichare, quod haec Caduere, quae introducit, producit si-
milia accia, quia licet simpliciter maiora non sunt haec Cada-
ueris, maiora tamen sunt secundum quid; in quantum haec Cada-
ueris a se huiusmodi haec uiuentis, debet habere accia similia
huiusmodi, quae haec uiuentis habebat: quare accia in se a se haec haec
eadem num. vi deantur, non tamen sunt, sed solum specie.
Falsantur enim sensus existimantes se eadem num. sed im-
mis haec Caduere proprie non sub se, non haec uiuentis, ita ut
secum a se haec accia similia accidentibus haec uiuentis: si
quidem in maiora se sibi quam alibi: qd. si quae accia secum sunt

174

que propria sibi, et non que alteri propria, sibi autem extraneae sunt
20. sicut cadaverica substantia pro se vivente, melius pro
ea substantia habendo eadem numerum accia quam alia; ut patet
in quantitate Eucharistiae, quae melius pro substantia substantia eadem
numerum accia substantiando, quam alia: quia formae ratione quod
eadem numerum accia maneat, quod quod alia succedant. Unde dicitur:

Plures qualitates, quae in unum generis inveniuntur in nouergeto,
ut calor vel in corpore cadaverico, sunt paulatim rone resiste,
et labidij intensioris percurrere, et sic subito ingrassare in sensu,
ut iam diximus; sed videmus ad sensum prodictas qualitates man-
nere in unum motu in magna intensio. quia signum non fieri
in eodem unum ab agente extraneo, sed esse eadem numerum, quoniam
ita evant. Haec est illa quae dicitur ad credendum sensu falli;

propter hoc; quia iuxta Philosophum, sensus iuxta sensibile debet applica-
tum falli nequeat. tandem per 20 ex eo quod veneramus corpora
sanctorum, quae antea sub alia ratione essent, sicut hoc
non recte solvitur potest intentio straria, in qua nec quod tangitur,
nec quod videtur, sive quantitas, sive accidentia sit, est aliquid quod in
sanctorum corporibus fuerit: quia ut in mari venerunt de his locis,
dicendum est quia haec accia est eadem numerum, quae sancti
habuerunt. Solvuntur arguere. Unde dicitur

Argo 10. destructo solo accia, destruitur accia; sed iuxta
haec principia in corpore substati destruitur substantia accia: quod
accia, et sequenter sit quod dicitur dicitur ad maiorem. magis
certa; quia accia individuantur a solo: quod destructo hoc
solo, destruitur hoc numerum accia. in se patet: quoniam in se patet
substantiam accia est compositum, quod certe in unum substati destruitur =
20. destructo solo, et eadem fundatam destrui necessitas, ut in
an individuali patet; sed substantiam accia est illud quod substantiam, quo sub-
stantiantur. 20 = 30. si destructo solo accia per se essent accia
migraret de solo in substantiam, hoc ab omnibus quibus implicatur.
20.

hic sunt thotrice punta, quæ licet aduersus aperentes libram
maam eẽ subrum accy. Vm si inferant, sed tota difficultem
in procedentem qm deuoquant, tamen aduersus nostram sentam,
qui cy cum thotry diximus subrum accy eẽ Compositum, si ha-
rent; sed n̄ talem, qualem existant thotry, ut exprogre su
apparabit. Quare R^o disto maam: sex muchi subro; totali,
10 maam: partiali, subdyo: sex muchi forliker, nonsect max:
maaliker, no maam: et disto mi: sex muchi subrum; totale,
no mi; partiali, subdyo: maaliker, 10 mi: forliker, R^o mi et
nam traque, cy Compositum, qd in no punta eẽ subrum accy dicit

maam, et dicitur part; ad hoc ut subrum totale variaretur,
Vrum que variari necesse erat, qd in corruptione n̄ accidit: ma-
net eni eadem maam. Quæ nec quamby varietur subrum partiali
forliker subrum variare dicendam e, sed ad summy maali-
ker acceptum. Et ratio e, quia, cy accy, de quibus loqui mur,
Comunia sint; forliker loquendo idem præstat respectu illorum
tra de nouo aduenient, ac procedent; traque eni actuali simpli-
ker maam, et hoc e, qd de forli se habet ad subrum accy;
maxime cy maam alitry succedat

Quæ tunc negari n̄ de-
bet athotry, si frequenter procedant: licet eni in eoby, et no-
lenta, eadem numo superficies, que e subrum veloniy distan fig,
in qua locus distat, successe varietur; quia tamen alia loco ipsius
et sub eadem dista manet, dicunt et dicimus nec superficiem
variari forliker, sed tantum maaliker, nec locus: sed idem subrum
veloniy distat, forliker permanere, eadem que numo locum, qui so-
lum variaretur. Capie quo subrum, sicut superficies, variaretur forli-
ker, 1 maaliker tota simul et simpliker: ut si loco superfici rece-
denti, alia immediate n̄ succederet: idem op nos dici mus
in presenti, idem numo accy variari. Capie quo aut forrum sub-
rum simul deficeret aut partiali forliker; ita ut locoby receden-
ty, alia n̄ imo succederet immediate

185

Similiter in materia, quae est substantia, idem dicitur licet licet enim alii quae, aut plures eius partes deficiant, dum modo totaliter non variantur, sed aliae partes, hoc propter adunum ad veniant, eadem numero materia manet, idem quae substantia =
Vltimus: materia hinc a quantitate est principium individuationis pro substantia iuxta Thomam; et tamen haec semper manet eadem numero, quantum plures partes magis, et quantitas variantur; quia variationem illam solum esse materialem dicunt. Cur ergo idem dicendum fuerit in presenti? Per quod patet ad primum in oppositum: licet enim accipitur individuetur a substantia, non ut quinquaginta, sed totale, et fortiter sumpto, quod non variatur, licet partiale materialiter acceptum varietur = Itaque etiam ad 2: nam, licet destruaturs respundata, quando solum et aequatum funtum destruitur; non tamen quod funtum partiale, maxime si loco ipsius aliud subrogetur; ut in eodem exemplo de artificialibus patet = Itaque etiam dicitur: nam accipitur non in toto, sed in parte, et forte in aliud, nec de materiali totale in aliud totale materialem, sed de partiale materiali in totale, in quo nulla est repugnancia. Reply: ergo destruitur toto substantia fortiter, non manent accia, sed in corruptio ne destruitur totum substantia fortiter: ergo. mispr: ideo non destruitur substantia, quia remittit materia; sed hoc non probat non destrui substantia fortiter: ergo. mispr: materia non est substantia, accium fortiter secundum suam entitatem materialem, sed ut significata talibus dispositionibus, talique praesentata; sed in corruptio ne licet remaneat materia secundum suam entitatem, non manent idem, sed aliae dispositionibus significata, alia quae achrata praesentata. Per quod semper manet idem substantia, eadem quae materia fortiter; quia omnis variatio dispositionum peculiarium huiusmodi pariter quae variatio praesentata de materiali habet ad esse substantia fortiter accium: hoc enim prout tale solum exigit totaliter in materia, achrata nemque simpliciter inesse ut accia substantia esse queat, quod a quaque substantia praesentata fieri potest; quia hic est conceptus communis cuius quaque praesentata, ad quem

Idem accia respiciunt, et de accidentibus communibus sit sermo
in presenti: similiter dicendum est erga dispositiones: quoniam
si quae variantur, sunt illae, quae peculiare sunt huius, ipsae
que imitantur, quarum actio de materiali se habet in ma-
teriam per ordinem ad accia communia. *Fig. 20*: si aliquid accensum, quantum
Compositi Corrupti maneret in Composito genito, aut in pareret in eo
eandem valiter intervenia acantia, aut alia valiter dista? sed neu-
trum dici potest: quia non manet quantitas, nisi quoad partem: eadem
Unio valiter nequit Unire quantum et dupli subto successibus, ut
patet in Unione materiae et formae: nequit enim eandem Unio sub statibus
materiae Unire materiam et formam Viventem, modo et forma Cadaveris: *op. 20*
quoad partem prae mixturam: sed quia nequid produci integritate, et hinc
alia valiter dista, non producta quantitate; sed hinc non produci
quantitas dista: *op. 20*; quia si eandem quantitas numero esset in du-
pli subto, hoc secretum quantum deberet esse idem numero: quo-
niam simul replicata forma secreti accidentis, idem manet fore-
rum; sed nequit esse idem numero et Unione valiter dista: *op.*
mixturam agens: idem effectus causatur actione A nequid idem
numero causari actione B adhuc de potentia absoluta, ut dixi-
mus *20* phisicorum: *op.* nec idem secretum modo Unum hinc
Unione, potest idem numero hinc alia Unione dista. patet, quia
Compositum non minus dependet ab Unione, quam ab actione agentis.

20 Integritatem illam esse valiter distam, licet istum materialiter
a primis; quam quidem agens unio materiam ad formam, unio producta.
haec ad hoc opus est ut quaedam producat; sicut ad hoc ut Un-
ionem substantialem in *20* Composito producat opus non est quod materia
producat: dici tamen potest quantum produci quoad Unionem,
sicut de materia dicitur: in utraque enim eandem est ratio; quia sicut
materia est substantia commune *20* subto, et sermo, idemque necesse
est eam quoad entitatem produci; sic quantitas accensum commo-
e

Utrique

Alique Compositio, propriea que quoad entitatem produci necesse
 n̄ ē, sed manere, et produci quoad Unionem. Hec ideo dicitur
 accidenti quantum erit distinctum a precedenti si licet, ut intendebat
 se probat: tum; quia tra. Nulla dicit eadem ē. tum; quia licet Unio
 sit taliter, et tamen si licet dicit: substituit enim loco precedentis pro
 pando quid quid precedentis prestabat: quare dicitur illud Num. ma-
 aliter in adequate ex parte subit ē distinctum a precedenti: Quoniam
 licet Compositum Insuper sit specie diversum agentis, diversitas hoc
 se maali se habet ad dicitur quantum Unionem: quare si licet
 lo quo idem dicitur ē; ut patet in omnibus exemplis appropiis. Hec
 paritas actionis dicitur dicitur: nam licet Compositum essentia se de-
 actio n̄, et Unionem se defendat; aliter tamen et aliter proat ad pro-
 Nam ex effectu essentia se profluat ab actione, tunc distinctio n̄ di-
 sum effectum stare necesse ē: at vero Unionem Compositi n̄ ab Unionem
 sed dicitur tum mirum: quare manente eadem tra, licet dicitur ma-
 aliter Unionem, idem Compositum accidenti manere debet. Hec ex hac

sicut sequitur (ut tacitam replam proceperimus) agens n̄ produ-
 cere dicitur quantum: nam t̄ producit tram, que ē Unio ex-
 tum dicitur, et quantum quo ad Unionem; et saltem quantum
 quoad Unionem: quod sufficit ad hoc ut dicitur producere dicitur;
 ut patet in Compositio subitale hoc, in quo licet neutra pars aba-
 gente producat, producere dicitur Compositum propter Unionem
 productionem.

Reply: quantum ē propter dicitur maali dicitur:
 ego ad productionem dicitur producat, quantum. Hic
 quod Unionem, sed quoad entem: quod patet; quia ad pro-
 ductionem, ego debet produci dicitur: et falsa ē sicut =
 ita stat ex se precedentem quantum n̄ ē propter dicitur pro-
 h. admissio tamen ē propter dicitur RO statum ē propter
 Compositi si licet sumpti ut quod Compositum ē in se, seu
 subit, et in actu simpli dicitur: ego, tum, quod comit

Fat Compositi quacunque Variata sūt; nec p̄p̄tem emi-
tere debet; nequenter que nec alia quantal de nouo
produci sūt: si accens Compositi precedentiē remanet
in p̄p̄to s̄a de nouo adueniē n̄ recipereur imme-
diatē in maa, sed medianthib; dispositib; in ea
remamentib;: at hoc impugnamus totaq; p̄-
cedenti. ex. maa p̄: recedente s̄a p̄terita, solum
remant maa: ex solum in ea possunt remanere
dispositiones recepte. ex s̄a de nouo adueniē n̄ recip-
retur immediate in maa. — P̄o n̄o maa, et an-
p̄batum illius; quia d̄y recedit s̄a p̄terita, in
roducitur noua s̄a, q̄q; q̄ ingrediatur loco p̄-
cedenti, si p̄cedens erat subnum partiale quod accit,
et sub sequenti pariter ē; p̄terea que nunquam accia
recepta in sola maa sunt. P̄p̄: pro illo signo, p̄-
quo intelligitur s̄a recedens, si intelligitur s̄a ad-
ueniē introduita; sed pro illo signo intelliguntur
accia recepta: ex in sola maa. p̄ p̄ta: pro illo sig-
no nequenter intelligi recepta in s̄a p̄terita; quia
nunc iam intelligitur recedere; sed nec in s̄a adueni-
ente; quia pro illo signo n̄ dum intelligitur adueni-
ē: ex in sola maa, q̄ p̄gnat Cydicti q̄ p̄cedenti
Lam. H̄at s̄a dicti idem instans ēē Comma geroni
et Corruptioni; p̄z gerandi, s̄y quam eius iniciati-
b̄um: Drupendē, Vero, s̄y quā h̄atum: Quare cyn-
thum instans sit maa. h̄ne aliqua s̄a, in nullo insti-
dispositiones sunt in sola maa recepte. Nec d̄is̄io p̄-
novum quid quā p̄bat: quise q̄ p̄p̄ione, quo inte-
ligitur recedens, adhuc intelligatur h̄atum in maa

187
et pro signo, quo intelligitur pra adueniens, lo intelligitur
tur inicitur in ea; in utroque signo intelligitur subum
quod, l inferi, l in factu ee trahit: qd sufficit e, propter
tm qz maia prioris temporis disposita ppoz, supponatur tem-
pore, scilicet, quo erat sub alia pra, et alteratis duravit

De sexta
An Ultra dispositio ad huc pbeniat effecti-
ue ab ipsa pra, ad quam Ultra dispositur
De dispositiois pbenit, que Com mē sunt qui cunqz hz
subtrahi, exprimus dupli pcedenti qz: nunc autem de
illa, que hanc tam pza alia Com mē datur, maia que
et agens ad hanc hz pbenit quam istam recipiam, et edu-
cendam debet, disputamus. Nec in dubium vocamus
ad maia eius subum hz: qz loitur hz n pcedat temp-
tam, ad quam disposit, sed eam imitetur, itaut ea posi-
ta, statim pra ponatur; n aliter dixit qz Compositio pza
cedenti, ac pra adquam disposit: loitur quemadmodum
huc n coexistit hz pcedenti, sed eam expellit ingerit au-
te pza; sic Ultra dispositio expellit Ultra dispositionem ter-
tiantem hz pcedentem, qua ablata, et ipsa tam auferri
necesse e, si n aliter loquamur: Quapropter eius subum
n potest n ee maia loitur dubium e an talis Ultra
dispositio pbeniat effectiue ab ipsa pra, ad quam disposit,
an vero ab agente hz Causante: Nec dubium e de dispo-
sitionibus subsequenti hz tam, ipsam que a nantibus hz quam
Vera ppta eius: abs dubio eni yz ab ipsa pra effectiue
pbeniunt, subtraham actionem, ut n nulli Volunt, l per sim-
pam emanationem, ut p ab aliis Imiter docetur

Hinc somitus qd exagitat ab theologia Cy. D. The 1 part
q 1 13 disputantibus. Vtrum actus Visionis, qui e ultra
dispositio ad gratiam sanctificantem, ab ipsa gratia effe-
ctive pbeniat? Quidquid tamen sit de hoc, specialem rone
de vtriusq; dispositio nacalibus, de quibus in prenti inveni-
unt AA: quoniam plures, admisso in prenti posse vltam
dispositionem ad gratiam ab ipsa effective pbenire, illud deache
Visionis negant: Quare in tractatibus phical dividenda
e qd in quare se senta afirmat posse, et de facto
vltam dispositionem ad gratiam ab ipsa pbenire. ita vltimè thosty,
ex Jesuitis Valensia, et Vasquez, ex vtriusq; etia in manu-
scriptis quam plures, e qd illustant, specialiter tamen et
ingenios. Vt D. D. Josephus de la Terza Episcopus
Placensis, nec n et illy thoneda. Vt per oppositum ne-
gat posse ab ipsa effective pbenire. Cui sente, ex thosty
subscribunt ioanes af. thoa, Montejinos, et Zubael.
ex nostris illy Silua Asturicensis Presul, et C. de Agui-
re, Cy quibus sit

Notra
Dispositiones vtriusq; ad receptionem sive requisite, in possunt
ab ipsa tra. ingere causę efficientis pbenire. In hac
e expressam D. The 1 ipse thosty, futenor, de quobis
deatur illy Godoi tho se in primam part: Quod pbenificia-
ci, ni fallor, rone pr: id qd presuponitur ad gratiam n
pdest ab ipsa tra effective pbenire; sed dispositiones vtriusq; re-
quisite, ad introductionem sive presuponuntur ad gratiam:
q. Max e certa: quoniam effectus nequit procedere
causam. mir pr: prius debet e ma ad disposita ad recep-
tionem sive, qua tra recipiatur; sed ma ad disposita pbenire
se et complete medijs dispositioibus vtriusq;. q. mir cy vltet.

128

Nam dicitur: h; quia dispositio est causa quare materia hanc formam
 pro alia recipiat, cum vigilando, et delirando, quod fieri nequit
 nisi in materia sit recepta: hinc; quia si materia non est prius dis-
 posita, quam intelligatur forma recepta, forma reciperetur in ma-
 teria non disposita. **Conferatur k, et explicatur:** quod effectus procedens
 effectui alteri, debet esse per se, ut reductam ex parte materiae:
 id est dispositiones nequeunt alteri parere effectus. proinde dispositio-
 nes illae requirunt ad receptionem materiae cum non supponunt edu-
 ctam ex parte materiae. quod autem pro forma non educitur ex parte materiae,
 nisi quatenus recipitur in materia, ab eaque dependet in-
 genere causa materialis: quod dispositio necessaria ad receptionem
 hanc non supponit esse educam ex parte materiae. quod nec possunt
 ab ea effectus parere. **Conferatur co:** causa maxime efficiens
 debet apparere existens ad hoc ut operetur, sed prius sit
 esse, quam operari: quod ut causas dispositio necessaria ad
 requisitas ad eius receptionem in materia debet esse prius existens
 hinc; sed dispositio existens in dispositio prius intelliguntur
 causas: quod non in altera. hinc Nam ex hoc empirice materia dicitur. materia
 hinc; hinc; pro forma non prius supponitur existens separata a materia,
 sed in materia recepta; sed dispositio sunt necessario prius requisitas
 ad eius receptionem. quod prius intelliguntur ad hanc existens. hinc;
 hinc non movent lapidem arvensis ut ab efficacia hinc;
 hinc; esse esse possunt. Cajetanus dicit quod forma recepta in
 materia secundum gradum genericum, producit dispositio ad hanc.
 secundum gradum specificum = sed hoc more efficiens est: hinc;
 gradus genericus et specificus in hinc; distinguntur hinc; seipos
 rationem: quod quibus ratione recipi possit forma recepta secundum
 unum gradum, et non secundum alium, tamen recipit

ita est: sed ad causam by phice dispositiones in genere Causa
essentis in quid quo dependere potest, sed quid in re sit debet
attendi: eo quod in re pra recepta sit secundum oem gradum, im-
plet secundum Unum causare diff. ad alium in idem: nu-
lla res potest offerari, maxime effectiva, nisi sit producta
adequate secundum oem suas perfectiones essentiales, et sit prior
et, quam offerari: eo quod pra non potest offerari nisi sit educta
secundum oem suas gradus. eo implet quod pra recepta in
maae secundum gradum genericum, producat dispositio-
nes ad se ipsam secundum gradum in speciem - 3. De
gradu illo generico redit ad unquam tota in maae praestata,
ni vellent advenire hunc recipi in maae in disposita.

plures alia via Respondet; scilicet, quod si pra videretur essen-
tialiter sive quae suam quiditatem, potest intelligi recepta
sine dispositionibus; quia essentialiter eas non exigit et potest Deus
eam introducere in maae in disposita: at vero si videretur
secundum modum maalem receptio nisi, debent pra-intelli-
gi dispositiones, et naturaliter loquendo, pra recipi requirit in maae
priori in disposita. Quod si, inquirunt, ut pra intellecta in maae
secundum suam quiditatem, ea essentialiter recepta sine dispo-
sitionibus, eas Causet ad huius maalem receptionem Verum huc
solutio nihil prioris et verior, omni nihilis que in pugna factis
subsistat. et ob id: in presenti loquimur de receptione ma-
ali huius, et de ea prout introducta ab agente naturali loqua-
mur: eo quod si ad receptionem maalemque requiruntur pra-intel-
lecta dispositiones, requirit pra eas Causare prout de ea loqui-
mur in presenti = 2. pra quancumque operetur, operatur
naturaliter: eo debet supponi naturaliter recepta. et ad receptionem
maalem requiruntur pra-intellecta dispositiones, ut advenire facta huius.

eo requiritur ad Causare. Ita Na pr: requiritur adhuc ex aduerso
 177, operari, nisi intelligatur, et sit recepta: eo requiritur
 aliter operari, nisi sit materialiter recepta 3. Nam in esse materialiter
 receptam esse propter materiam, aut miraculose receptam.
 eo semper debemus presupponere miraculum ad receptionem.
 178, ut sic recepta possit disponere Causare, quod ne modo dicitur
 Respondeat aduersus. Propter materialitatem illam aut essentiam receptio-
 nem per intellectam sine dispositionibus, esse materialitatem, seu recep-
 tionem materialitatem, materialiter requisita pro signo causalitatis effectibus
 dispositionum, licet in materialiter simpliciter, qualiter propter inhi-
 bili debetur 179.

Attamen methaphysice ipse, et precipue stat ad
 Causalitatem physicam, nuda sunt, et sic materialiter reduunt in
 proprias materialitatem factam semel quod supponant formam receptam
 in materia. Vltimius. si supponunt formam materialiter receptam
 in materia pro priori ad dispositiones, materialiter requisita pro signo
 Causalitatis effectibus, supponunt eam ex equo, et ad eam materialiter
 receptam sine dispositionibus: quoniam sicut ad Causalitatem
 effectivam requiritur quod praesens sit producta ad eam secundum
 suos gradus, sic ad eandem Causalitatem materialiter requiritur quod sit
 ad eam ex equo, et si materialiter recepta. siquidem materialiter
 ex equo, et secundum suos gradus materialiter produ-
 citur, nisi ut recepta in materia: eo 180.

In dictis suffragis ad istud
 inna, ut cuiqueque alii suis obiam facias. sunt enim
 plures alii, quibus hinc inde aberrant Ad Marij, quod in
 datur intelli ex inronij efficacia. propterea que, et quia philo-
 sophus agimus, pariter de actu materialitatis, vltro ad gratiam
 iustificandam disponere omnino, et ad arguta fluenda
 gradum facio.

Arguorurum 1010
 Arg' 1 ex 178a 3 par 95 art 13 stat ad 2 ubi ait: sicut

dispositio in tra generis precedit per se, ad quam disponit in
his que succedunt per se videtur; ita naturaliter per se nempe
qui dur, quam aliquis iam dicitur e; sicut calor, qui fuit
dispositio ad tra ignis, e effectus prostratus a tra ignis e prostratus.
R^o C^o loane a d. tra in prenti art 7 doctorem Anglii
hoc in aserere de eodem num^o calore, sed de eodem
lore intensius; scilicet, qd quomodo modum calor ut octo pro-
cepit ut dispositio ad tra, ita adveniente eadem tra, pro-
stratus, seu di ma nat ab ea alius calor idem secundum in-
sensu nem gradum in ut octo, qui e ignis p^otraf. U^o k
idem num^o dici valet, quia C^o p^ocedenti trinuatur.

Arg^o Rone: possib^l e mutua causalitas in diversis genere
causar^u: ut potest ultra dispositio precedere tra in genere causar^u
maalis, et ad ipsam subsequi in genere causar^u efficientis, C^o di-
versis genera causarum sunt = infra propositum: possib^l e
mutua causalitas in diversis genere causar^u: qd potest magis
precedere tra in genere causar^u maalis et ad ipsam subsequi
in genere causar^u efficientis = R^o possibile e mutua validem
in diversis genere causar^u in his, que n^o debent accipere suum
e^o entatum a causa, qd aliunde debent pro se ipse
ad e^o entatum causar^u: C^o qd dispositiones debeant secundum
suum e^o entatum precedere tra, ut e^o tra e^o abacatur ex
p^otra magis disposita; hinc e qd tra nequeat p^oire: quare
ultra possibilem mutua causalitas attendendum e am-
b^l causalitas exerceri possit in ter ea extrema Arg^o 2°: ma-
lebet p^ointelligi ultra disposita ad introductionem tra, sed
n^o per dispositiones agentis causatas in eodem insti pro
priori ad eam: qd per dispositiones causatas a tra. nisi p^o:
p^ori debet ponere agentis tra in ma, qua dispositiones: qd. any
p^o: tra e tra p^omaris generis: qd p^ori debet poni in ma

ab agente, quod prius est in se, quam in se, et hinc a se ¹²⁰
potio est in se, in se, agentis: ex quo sequitur per introdu-
ci in maam in disposita. quod ut hoc in dicatur, dicendum
est dispositiones non produci ab agente, sed a se. Aliquid
re aserentes dispositiones vix introduci ab agente in maam,
eo quod eius in se vix sunt, et aliunde statuentes dari ve-
luti non vix ad maam priam, sicut maam
dispositam per dispositiones ante motus. Verum hoc in se
improponata manet, et vix in se, ubi de dispositionibus
proprie est sermo. Quia propter rem vixam dispositionem capi
ab agente in vixione proprie antecedenti ad hanc
ad quam disponit; quia licet sint in se in se, non
tamen in executione: quare licet agens vix intendat
producere hanc; sed tamen intendat eam producere
mediis necessariis, et dispositionibus ad ipsius productionem,
prius dispositiones producat. Contra tamen accidit in propriis
hinc, que in executione vix ab agente producantur, abesse
que emanant, quia sunt in se vix in productione, subsequen-
tibus ad productionem vix. Reply: quod propter producantur ab
agente vix in executione, a se que seu esse effectus de-
manant. sed ultra dispositio ad hanc est per se: quod di-
nat effectus a se. mirum est pro: calor ut octo vix
ultra dispositio ad hanc ignis: sed calor ut octo est ignis
quod = Rem Calorem ut octo, qui est ultra dispositio ad hanc ignis
est ignis propter se, sed alius dicitur in vixione pro-
tamen, subsecutus que ad hanc ignis: potest tamen dici ignis
propter exactus; quatenus calor ut octo, qui est dispositio, exi-
git in vixione, adveniente hanc, per alium Calorem ut octo
hanc pro-venientem. Reply: duplex calor ut octo distinguendus est

Valiter: Unus effectus proveniens ab agente extrinseco, sive dispo-
nens ad ipsam ignem, sive ad fieri ipsius per modum vis
et dispositionis. aliter vero dicitur ab ipsa per modum
vis per se. Ex quibus primus dicitur, et est dispositio ultimum
vis vero dispositio subsequens, deserviens ad ordinatum, ma-
ale, et statum fieri, et adhuc ut per Veruener, oportet se habeat
et opponitur: hinc potest asseri perire, quia eam supponit:
tunc vero illa, propter oppositam rationem dicitur: sed calor ille qui
est ignis per se, nequit esse dignus a calore qui est ultra dispo-
sitionis: quod est idem. mir pr: in eodem instri nequit dari in
eodem subto duplex calor, sive numero distinctus: tum, quia
duo accia sive numero distincta nequeunt esse in eodem subto,
ut communiter dicunt Philo. tum, quia superfluum esset unus,
Cui effectus unus ab alio preparari potest: quod est per se calor
illos non esse sive numero distinctos, sed specie infima, licet eius-
dem speciei subalterne: calor enim disponens est instantius,
aliter vero gerens, sicut ipsa facta: propria que effectus pre-
parari ab uno, ab alio preparari nequit. Maxime quia unus
se habet ex parte magis disponens; aliter vero ex parte fieri
est per se: Utriusque, quia unus necessario procedit; aliter ve-
ro suble qui tunc ad partem de Re, quod licet admittamus sive nu-
mero distinctos esse, non requirer incombientis; quia non subtra-
hantur in eodem subto, sed primus in materia, quam dispo-
nit; et in parte cuius est per se, sicut quod licet per se subiecta-
tur in esta, aqua dicitur emanat. est ex distinctus ille duplex ca-
lor; unus ab agente proveniens; aliter vero a se. Ad hunc
que: organisatio spiritus est dispositio ad animam; sed hinc effec-
tus provenit ab anima: quod maxime est certa; quia anima non occi-
ditur nisi in parte organizato, et disposito. mir patet. m

anima est actus spiritus phisici organici = ¹⁹⁴ De sensu tactu
 est dispositio ad animam; et tamen ab ipsa provenit, Cuius sit potentia
 vitalis, et animalis, exogeni provenit a seipso, quae est anima: ex
 maritat explo de anima aserente, quod iuxta maam
 in mente flexionis per se ad sensum tactu, anima per se
 Imperior eradit. Ad 1° duplex est organicatio em:
 Una quae precedit instanti generationi, et haec ab anima non proce-
 dit: alia, quae existit in instanti generationi, et haec ab anima provenit
 forli ten, Cuius sit eius effectus subtilis; Verum non est dispositio, sed
 solum illa prima = Ad 2°, sensum tactu non posse habere
 rationem dispositionis convenientis receptionem animae, Cuius sit potentia sub-
 tecta ad animam, sicut et alia potentia, tamquam ad rad-
 cale principium vitae; sed subsequenti, et concomitanti: quo
 sensu dicit Philo quod anima requirit recipi in se sine sensu
 tactu subsequenti, et concomitanti, non tamen prevenienti
 Verum quidem est Complexionem, et temperamentum man-
 scedenter requisitum in maam, ab agente extrinseco effecti-
 ve causatum, multum iuvare, aut officere ad animae ope-
 rationem. Quo spectat illud eiusdem Philo aserenti; Parentes, si
 per aliquot dies ante generationem alimentis subtilibus, et deli-
 cati vescantur, generant prolem ingenii subtilis, eoque maam,
 et accia alimentis subtilibus, quae comberse in subtilitate,
 postea ad generationem deseruit, apta est ut anima introducta
 in ea subtiles operationes exerceat: Contra vero parentes
 rudibus, et Crasii alimentis nutriti, maam, et accia inepto-
 ra minus vult. ⁷ quod sit principium individuationis

Quam sit principium in liquidationis
 Nimis late, et huc presens disputatur quod doctoribus, vix

que vitare intendentes Breuiter eam ab S. Suarez. Inijthor-
tary. Vensus docet fraj spirituales induant per Mentiam
maz, qualli ipsa Carentia maz, sit radix et principij, a quo
fra spiritualis habet ee hzc, et indua. accia autem indu-
ari dicunt per subra. frai autem maales induari a ma-
signata, seu sigili ra quante. quantatem Vero se ipsa
m induari. maam denique per quantem = Pr. Vasquez
defendit res ee induari per Circumsta, extricas Cause, loci,
temporis &c = Pr. Vero Suarez diff. 9 metho, fatetur quolibet
rem induari ase, et per suam met entatem secundam
gradum particularem, et determinum. §. 90

Nota conclusio

Primum in duationis cuiusque rei sumendum e ab ente
se ipsius rei secundum gradum particularem et determinum,
quatenus talis res ee diuisibilij in aliam entatem, sibi simi-
lem. Pr. per id induatur, seu illud e ppium in duationis
qualibet re per qd talis res e hzc numero entas in actu, sed
quolibet res per suam met entem e hzc numero entas in actu.
§. 90 primum in duationis cuiuscunque rei sumendum e ab
ente ipsius rei secundum gradum particularem et determinum.
maz e certa; quia posita entate in actu, seu in verum natura,
debet ee hzc numero singulari, et individua, qz a parte rei
nihil vobis debet.

§. 91 pr. per id e quolibet res hzc numero entas
in actu, per qd e vna induita in se, et diuisa, seu dista
aqualibet alia; sed hoc habet quolibet res per suam met enta-
tem productam in re. §. 90. maz e certa; quia ee hanc nu-
mero, et n aliam est ee vnam tantum. mix. 2. rat; quia
vnum n adit aliquid supra ent, nisi rationem diuisionis
fundatam supra entatem, qz obstatu. Cui ipso ente, nisi de
vno qd e primum numeri loquamur, qd ad rem nallet, quia
se mixe mandati secula ad entatem productam loquimur

192

De his edicis substas spirituales induari etia per hanc enta-
tes secundum gradum sine formam et magis determinatum. Res
autem mater per eandem mater entates propria; taliter qd sine
incompleta sit: sicut materia aut forma, a qua ente partiali induitur.
ea enim e unaqueque hoc et non alia: si completa, ab unaque
inducitur a se incompleta hoc igitur, et non alia. ~~Inducitur~~
si modus substas e, etiam a propria entate modalis; sicut
enim dependeat a re, cuius e modus, ut sit: non tamen habet unum
et ab ea qd sit hic et non alius modus, sed a sua entate. eodem
que prout modo loquendum e de accidentibus, quidquid sit de
eo cum duo solo non esse dicta possint esse in eodem subiecto. Igitur,
sicut materia formam non resolutio nem videatur, ita etiam plu-
ribus in locis asserentem formas induari a materia signata quan-
te, sicutque mater signata quantitate esse principium inductionis.
et accidia induari a subiecto; ne vera materia ex se stat: quippe materia
intelligendus e non de principio intrinseco inductionis rei in se, sed
de extrinseco, et quoad nos per modum signi de demonstatio; quia
scilicet, non percipitur inductionem rei substas nisi per aliquid
accens, qd magis sensibus innotescit, quale e quantitas. Audiat
quod Aristoteles oppugnat 32 Capitulo 3 dicit: Per hanc materiam et ex hac
forma fieri in diuiduum subiectum; non tamen esse sic et nunc de mon-
stratio sine dimensionibus demonstrari: et ideo (inquit) dicitur
materia sub certis dimensionibus causa inductionis; non quod dimensio-
nes causent inducendum, sed accens non causet suum subiectum; sed
quia per dimensiones certas demonstratur inducitur hic et nunc
sicut per signum proprium induci. ~~Imo ubi demonstrat cau-~~
salem. Cur alij in locis dixerit materiam sub certis dimensionibus,
sive signatam quantitate esse principium inductionis; demonstratio
scilicet, et quoad nos. nec materia hanc materiam aliquid inuenio
propter auctoritates Aristoteles, que tamen intellectus in sensu uocabis,
et a se explicatis, materia eam non faciunt.

Dyputatio 2 de altera

tione

Quamvis altero multipliciter accipi possit, in presenti tamen de illa sermo, et pro modo accepta disputamus; de actione, id est, seu motu tendente ad qualitatem naturalem, habentem Obiectum, ut motus habet ad calorem, albedinem, frigiditatem &c. de qua discept. precedenti q. 2. n. nulla diximus. ea enim sic definitur: est motus subiecti completus ad unam in alia passionem, & passibilem qualitatem habentem latitudinem (ut dicitur in Aristotele). particula motus tum dicitur pro motu riguroso, tum ut ex dictis dicitur, in quo consistit quod motus localis, dicitur subiecti completus, ut magis dicitur aliter onem, ut dicitur agere, subitari in composito. particula ad unam in aliam passionem ponitur ut denotetur ad illam qualitatem, & speciem ad quam proprie motus alteronij dicitur alteratio sic sumpta dicitur in alteronem particularem, extensionem, et inensionem. Aristoteles particulariter sumpta, seu specie, est motus ad qualitatem de nouo productam, et licet hoc ob penuriam vocum dicitur alteratio, quo etiam nomine alteratio in compositis, seu generis sumpta insignitur, differt tamen ab ea in eo quod alteratio in specie tendit ad qualitatem de nouo productam: alio vero sumpta tendit ad qualitatem, siue de nouo productam, siue per inensionem, aut extensionem. Extensio est motus, quo qualitas de nouo produciatur in diuersa parte subiecti (ut patet in Aristotele) continuata, ut quod calor per totam manum dicitur dicitur.

Inensionem autem est motus, quo qualitas iam producta in eadem parte subiecti fortius, aut vehementius fit. ut quando calor ut quatuor fit et 6. siue hoc fiat per aduentum noui gradus qualitatis, siue per operationem gradationem eiusdem qualitatis in subiecto, et sequo statim. huic alteronij nominatur remissio, quod est motus negatiuus, quo qualitas antea inuenta debilitatur, et quia aliter gradum amittit, quia minus radicata est in subiecto. Contra hunc alteronij, cuiusque distonem agere dicitur discept. precedenti

diximus: quare *Philosophia* in *intentionem* eius se offert disputare: quare ²⁹³

O Vnica

Quomodo fiat intentio qualitatis
Quidem intendi nihil aliud est, quam quod eadem qualitas in
idem subiectum agat fortiori, aut vehementiori. ut cum
pari, et subiectum transit de Calido ut duo ad Calidum ut qua-
tuor. Quomodo autem hoc fiat disputandum a priori, nec
subiectum est de albedine, seu intentione actuali sumpta, pro-
motu actuali intendente qualitatem, sed de passiva, sumpta pro
motu passione, quam modo habet qualitas in se ipsa, et
antea non habebat = *hoc Audiendum est Exidius* et alij aseren-
tiam intentionem fieri per hoc - quod qualitas separatur a
suo Matrio; Vt Color intenditur per hoc quod frigiditas expe-
latur: Non, inquit, est audiendum: quoniam hic dicendi mo-
dus impugnatur et reciditur a *Tha* in 10° h^o 17° art^o 2° ad 3°
per hoc Verba: non de ratione intentionis alicuius qualitatis quod fit
per remotionem a Matrio, sed hoc accidit qualiter secundum
quod est in subiecto participante Matrio. *Donec* *Mat.* quoniam
ipse qualitas intenditur etiam si in subiecto non separatur
separatio a Matrio; ut patet h^o in aere, in quo nihil est
Matrio luci, que tamen in eo intenditur. Num in gra-
tia xpi Romij, et Beate Virginis, que quotidie in eis inten-
debatur abque alicuius Matrio separatione. accidit ergo, quod
intentionis separatio a Matrio, et quam effectus inuisor-
bis ex introductione effectus primarij fit, similiter recien-
dus est *Gothfredus* secutus a *Durando*, aserens intentionem
qualitatis fieri per productionem noue qualitatis de nouo, pro-
existem imperiosem. Recidendus inquit, est: quoniam ex-
p^{te} reciditur a *Tha* loco citato quart^o per hoc Verba alij
dicunt quod Caritas venit non augetur, sed auicente ma-
ri charite, omni charitate, que inherat, destruitur. *hoc cetera*

stare non potest, quia nulla pars destruitur, nisi lex Ma-
 rio a gente, & ex disruptione rubri, & ieiunium subtraha-
 ritur maneat, et charitas adueniens charitati inuenitur in Ma-
 riorum, non potest esse quod destruitur nec perire nec peracerr
 Relictis his oppositibus, alij duo dicendi modi, qui capi-
 talem sententiam videntur proponere debet. primus aperit
 intentionem qualitatis fieri per additionem noui gra-
 dus qualitatis ad praesentem, ita ut ex vi noui gradus
 adueniens redatur subnum magis qualificatum, ma-
 gis calidum, aut magis album. V. sic scilicet in 10
 dist. 17 q. 3, frequenterque Patres Societatis, ut Suarez, Az-
 quez, Peñaforte, et alij, quibus per Suarez sec. 4 suam in-
 tentionem sententiam defendit intendat. 2a sententia defendit
 non ita fieri intentionem qualitatis, sed per eius maiorem
 radicacionem in subto. ita Thomae in praedictis
 dist. 17, quam Thomae secundus, licet in explicando modo
 quo haec maior radicatio fiat non obuiant. pro decisione
 sit,

PRIMA CONCLUSIO

Intentionem qualitatis non fit per additionem noui qualitatis
 siue gradus ad gradum. Vt patet ex Thomae 2a 2ae q. 2ae
 art. 5, cuius similes. Vtriusque charitatis augetur per addi-
 tionem. ibi enim impugnans affirmatiuam sententiam in
 corpore ait: relinquitur ergo quod nullo modo de charitate
augeri potest per additionem charitatis ad charitem
 Similiter oppositio 48 tract. 2 cap. 4 ait: non est intelli-
gendum quod cum vna pars intenditur augetur per
additionem gradus ad gradum, ita quod sint ibi duo gra-
dius distincti, quorum vnus adatur alij. Similiter per vide-
 ri potest in 2a 2ae q. 42 art. 2 ad 2m. et clarius si fieri potest,
 in 10 dist. 17 q. 1 art. 2

pluri-

194
Pluribus modis potest probari, ex quibus nonnulla affir-
gam ad maiorem efficaciam. Dicitur de motu, brandam. ta-
derumoni her ex maā ipsius qualitatis, quae non habet partes inte-
grales, rone huius: quod nequit crescere, seu intendi per a-
ccumulationem partium, siue per additionem gradus ad
gradum. atque prout: qualitas se habet ad modum praedij-
ctionem quantitatis, quae se habet ad modum maius; ideo quae de-
bet esse simplex, et non composita ex pluribus partibus, qua-
liter est quantitas: quare licet accedente nova parte, sub-
iecti aut quantitatis, diuidatur qualitas materialiter rone subiecti: non
tamen rone huius, et penes intentionem: quod prout sic indi-
cat additionem graduum. Et et frequens ratio, quae quae videtur

Quod subiecti praepositionitur: intensio qualitatis fit circa eandem
subiectum, et circa eandem partem subiecti; sed hoc repugnat
fieri per additionem noui gradus: quod. nam quod ex distri-
butione ab ex se. mirum: hinc caput in eadem parte
subiecti essent duo gradus qualitatis valiter distincti; sed hoc re-
pugnat: quod. mirum: si in eadem parte subiecti essent duo
gradus qualitatis valiter distincti, et distinguere videntur secun-
dum speciem, et secundum numerum; sed neutrum dici potest.

Quod mirum quod et partem dicitur: tum, quia omnes gradus caloris
sunt eiusdem speciei caloris, sicut omnes gradus caliditatis
eiusdem speciei caliditatis: tum, quia si illi gradus essent
diuersae speciei, id non facerent maiorem intensio nem qua-
litatis praesentis, sed traherent diuersam ab rationem, qualiter
si frigidum adereretur calido. Quod et partem prout: duo
accia solo numero distincta nequeunt esse in eodem numero sub-
iectum qualiter = Respet et Pater Suarez et Peinasso gradus
illos esse diuersae speciei, vnde tamen ad hunc subiectum naturae.

Quod vero que est unica species subalterna distincta quam-
 biy hęc dividatur in duas sequamur in specie infra sed ma-
 ē: nam gradus illa adveniens specie infra diffusa
 a preexistenti aut esset perfectior, ut imperfectior, aut eque perfec-
 tus preexistentibus; nullum enim ex his dici potest. eo. mirum quod
 hanc partem pr: si esset perfectior, superflueret qualitates preexis-
 tent, ut fore in qualitate adveniente menta, recederet que
 ad adveniens huius; quo esset incidere cum imperio
 esse durandi: admodum quo adveniens, si sensitiva
 recedit vegetabilia, quia in illa dicitur = si qualitates
 adveniens ē imperfectior, non potest preexistens perficere, cum nulla
 res perfectior ab imperfectiori sui generis = si esset eque perfec-
 ta, superfluit una illarum. quippe effectus solius prestan-
 dus ab una, prestaretur ab alia; quare non augetur sub-
 tum in gradu personis in sensiva, sed ad unum eum exten-
 sive intra eundem gradum personis

2a Conclusio

Unctio quae aliter fit per marem radicalem in sub-
 que marem radiale fit per hoc quod eadem qualitates ma-
 gis et in huius interioribus, seu interioribus sub-
 tum, et per hunc participet eius effectum forem absque
 aliquo dicto illis de novo super adire. hęc dicitur per
 modo quod marem radiale fit, ē dicitur esse hęc hęc:
 quippe aliqui dicunt fieri per novum modi productione;
 alij per quantum modalem unctio. alij per productio-
 nem novae unctio qualitate ad sub-
 tum modis impugnantibus in libet tempus in sumere, quia ex

impugny precedenti in impugny inarent: sed eni
 ille eidem impugny subiacent. Stat tamen d^o ex the
 2a 2a art 9 repposione ad 2, ubi ait: sed augmentatio cha-
 ritis importat mutorem secundy magis et minus habere: et
 ideo n^o oportet qd aliquid in sit, qd prius n^o in fuerit: sed
 qd magis in sit, qd prius minus inherat: et hoc e qd facit Paul
 Charitatem augdo, scilicet, qd magis in sit. Repressu tamen ta
 2a qd 5^a art 2 in spe ubi ait: et ideo huius mundi aug-
 mentum habetur, et aliam partem n^o fit per ad h^o n^o n^o n^o
 ad h^o, sed fit per hoc qd subnum magis et minus perfecte par-
 ticipat bonam, et eadem h^o. Et Pauli infra: et sicut per
 agens qd e actu fit aliquid actu calidum, quasi de no-
 ho in ipiens participare h^o; ita per actionem intentam et
 minus agentis efficitur magis calidum, tamque per h^o participat
 h^o, n^o h^o quam h^o aliquid aditur. quibus locis nec d^o ex-
 cludit in h^o ionem - per i per ad h^o n^o gradus. Veram
 tiam explat radicalem h^o in eo qd h^o in h^o inherat
 seu in h^o subnum; et istud in h^o, et per h^o participat et eius
 effectum formalem. Bone qd d^o: in h^o prout d^o ab extensione
 e rei preexistis interior in h^o; sed interior in h^o in-
 h^o e aliud quam magis radicatio. qd in h^o is qualit^o h^o
 per magis radicalem in h^o. magis ex ipsa notione h^o
 e nota. mir facile ma d^o: quippe quo in h^o, et in h^o
 minus rei inherat h^o, profundius penetrat eius Capacitatem;
 sed quo profundius penetrat rei Capacitatem h^o, eo magis in eo
 radicatur; ut patet a parite arborum, que quo magis
 agunt radices, seu radicantur, eo profundius penetrat per-
 ram: qd interior magis nihil e aliud que magis radicatio
 qd autem h^o magis radicatio in alio n^o h^o h^o quam

manus in capicem: attamen si manus Capax redederit
 effectus dicitur vendi, ab, que aliqua entate aut modo vir-
 tualitate superadita aut similem effectum manui pro-
 ferat = similiter. Beati habent sibi unitam diuinam esse
 per modum speciei; et tamen unus per hunc alio Deum videt,
 quia per hunc sibi imucatur ab, que aditione alicuius noue
 entatis: et pariter

Solum huc argo

Argo 1o: quando calor intenditur, augetur; sed augmentum
 dicitur adiciorem motum entatis. 2o in sensu sit per adiciorem
 gradum ad gradum = Ipsi huc: calor intensus habet distam vir-
 tem a calore remisso: potest eni ille alium Calorem intensum
 producere, quem n potest calor remissus, sed illa disto vir-
 ty nequit n pbenire ex adicione noui Caloris superaditi;
 quia calor e essentialiter virtus caliditas. 2o. Qd quando
 calor intenditur n augetur entatis, sed fortiter quoad effec-
 tum pro, tandem; in quantum, sicut, per hunc informat, sicut
 et e suum effectum per hunc imucatur, qd tamen improprie
 augmentum appellatur = Ipsi huc. Calorem intensum n ha-
 bere distam virtutem operabilem, ac remissus, sicut ten loquendo
 sed solum fortiter, et quoad per hunc effectum imucandum, quem
 ut remissus imucare nequit, n quia caret entate virtus
 operative, qua modo gaudet, sed quia eam ita expedita non
 habet. Reply: sed quando calor intenditur augetur quoad
 entatem: 2o n e solum. Ipsi pr: intensio e actio plica, et esse
 producta; sed n potest producere nisi entatem Caloris que
 intendit, s habet modum, aut quantum virtus, que ad ip-
 qualitatem reducatur: 2o = Confirmitur: si actio intensa nihil
 producit, tota qualitas pre supponebatur producta: 2o erit
 intensa, antequam intendatur, et nihil ei superadatur.
 2o faciet solum intense calidum. 2o. potest na: in effectus
 sicut n e fra imucata, sed tota sicut erat sicut, imucata: 2o

Pro actio nem illam posse esse productam, potestatem tamen
non producere; quia supponit productum suum, seu qualitatem:
quare eadem qualitas prius producta hanc modum in-
tensionis prout magis radicatur in subro, seu potiori
modo ei suum effectum immutat, ad modum quo, licet
actio generata producta quantitas sit, in genere tamen in
ipso eam non producit, quia iam producta presupponitur,
ut diximus quod se procedenti: immo nec de quo ad enta-
tem eam non producit, sed nec quo ad Unionem iuxta
probabilem sententiam. Immo non, quia intensio
non est precise sua immutata, sed tali modo immutata; non
quia ad hoc aliquis modus distans producatur, sed quia ea-
dem enta, prout, quae antea non prestabat subro rationem, et so-
taliiter effectum; postea media actione intensio per se
non modo eius immutat = Oris: si qualis non nullus gradus
aut modus superadditur, sed tota eius entate quod est a
principio, est indivisibilis: ex non potest trare modum, cui latitudo
percurrendam non habeat. Jam ut ex dictis in Phos quod
ad trandum motum successum non fuit latitudo gradualis
qualitatis, sed requiritur quod in subro sit aliquid variis, ob cuius
resistantiam retardetur motus alter oris, et qualitas non produ-
catur instans: quare, licet qualitas habeat hos gradus
maasiter, et tunc subro, tunc cuius divisibilis est, non tamen
fortiter tunc sui, motum successum non traret nisi ad ma-
rius retardaretur motus alter oris = Per se quod ad
hoc ut ad qualitatem daretur motus successus sufficeret
quod ad illam ut producendam media alterone ut sic daretur
Intererea etiam ad qualitatem ut intensiam daretur motus
dictum motum; quia licet prout sic non habeat latitudinem
gradualis media actione intensiva productam; ta-
men successus transit subro de minus calido usque ad ma-

gis calidum modo dicto, qd sufficit ad motum / successum
 mandum. Replij: Quando subrum transit media intensio-
 ne de minus calido ad magis calidum, aliter se habet ac
 antea, et frequenter mutatur: qd per adventum alicuius en-
 tatis media actio ne intensio producat. Re Nam; quia hoc
 ut subrum aliter se habeat, sufficit qd habeat aliquod novum
 exercitium eiusdem entatis h: ut patet in rarefactione, in qua
 subrum transit de pota ad actum in rarefactionis, qui de novo
 recipiat aliquam entalem.

Replij: qd per intensiorem recipit
 subrum aliq. novum exercitium. qd iq datur aliquod de novo
 productum, de quo est vari valet idem argumentum, ac nostra
 opposita sentas formam. Sed nil dari de novo productum
 in genere causae essentis, sed fortis; ideo que nulla nova esset
 modus aut quantas virtus dista astra datur: nam quem-
 admodum effectus fortis h: e ipsa sola admucata abque
 productione alicuius entatis dista astra, sic per h: seu inten-
 sior effectus h: nihil aliud e quam ipsa sola per h: admucata
 abque productione entatis dista ab ipsa.

Argl 2o: si intensio
 feret per marem radicacionem in subro, quatenus per-
 ferit ei effectum admucata h: qualitas separata n: possit in-
 tensa esse; at hoc e falsum: qd. mar videtur extra. mir
 probatur: potest Neus separare a subro qualitem intensam
 candorem v:z anise, et ab alio subro qualitem remissam
 redem v:z alacte; at hoc in hoc casu vna albeo esset
 intensior alia, cy supponamus vna separari intensam et
 aliam remissam: qd. Imprimis admisa hypothesis sequi-
 lam earum qualitem e: potest in intensam, aut in

missam, sed tamen negative; quatenus Capacitas habebant, ut potius in subro, remittentur, aut intendendur: in sensu enim, aut remissio partibus Combit qualiter prout in subro. et hoc est quod docet Aristoteles in 1^a 2^a q 53 art 2 illis verbis, quod Combit accidentibus ex parte subro, non attribuitur accidenti in abstracto, sed in concreto, et huiusmodi est intentio, et remissio vel de ad admittendo qualiter illas esse potest in intentione, aut remissione, ex quo minime inferitur similem intentionem, et remissionem non fieri per modum, aut non radice in subro: nam iuxta argumentum qualiter illae separate fuerunt factae in intentione, et remissione in subro. Verum tamen est quod derivationem intentionis, et remissionis non fieri in subro, sed de hoc nihil usque diximus: potest tamen dici quod licet similis derivationis non fiat per subro; fit tamen per ordinem, quem similis qualiter separate dicunt ad subro. Arguitur 3°: quantitas non augetur, nisi per hoc quod superaddatur nova quantitas: 2° nec qualitas. Negat Aristoteles in 1^a 2^a q 53 art 2. Verum admissa anti, non nam. et ratio disparatissima est; quia quantitas ex sua natura est divisibilis ratione in ea, quae in se sunt, quod a fortiori ex potestatem distinctionem extrinsecam, in qua fiat divisio, et circa quae derivatio extensio, tam localis, quam in ordine ad se; ideo quae eius augmentum potest fieri per partem, et partem. hoc tamen totum deest qualiter, quae ut in res illis, solum est divisibilis ut malitiam per modum explicitonem effectus ab eadem qualitate procedentibus. Arguitur denique: augmentum gratiae fit per additionem gratiae: et tamen cuiuslibet qualiter. arguitur. iuxta per augmentum

198

Gracie fit obij dignum maris dilectionis Dei, sed hoc
fieri nequit si tale augmentum nō fit per adiectionem
gracie: siquidem haec gratia facit iustum obij dignum
obij dilectionis Dei = V iuxta Iamem Theologorum
doctrinam haec gratia, quae ē principij meriti nō potest adde-
re sub merito; sed augmentum grae cadit sub merito. iusti-
tiae promerentur sibi gratiam augeri. eo. Argumentum hoc qd
iusus per augmentum grae fit obij dignum maris
directus nō; nō quia aliqua gra adatur grae, sed quia
per hōi modo habi tam participat, et extrac per hōi par-
ticipone intensiore actus dilectionis Dei elicit, seu gratia
facit eum magis diligentem, ut loquitur Athas hoc
ex parte allegato, iuxta quem si fieret intensio grae per
aditionem grae faceret maiorem diligentem, nō autem ma-
gis diligentem. = Per qd dicit ad rem; quia ad hoc ut ius-
tus per gratiam nō mereatur, seu autem augmentum,
nō requiritur qd tale augmentum fiat per adiectionem novae
gracie, sed sufficit qd nō mereatur gratiam quae ad suam en-
tatem, et eam mereatur quoad adq intensiorem; hoc ē,
sufficit qd nō mereatur sanctificari, et mereatur magis sanc-
tificari, supōta se sanctificari prius gratia data. Unde dicto-
Uiges, et ē observatio necessaria facienda, qd licet ad in-
terisorem qualitatis multoties requiratur expulsio qua-
litatis maris impediēti per hōem Inuacōnem. sicut in resolu-
tamen in tali maris expulsione nō nō sit fortiter inten-
siu qualitatis, nec agens hōi trahatur ad depurationem subri a ma-
ris, quo ablato qualitas intendatur, quae ē senta rigiditatis im-
pregnata, quasi nō aliter qualitas intendatur, nisi
per accensorem mouendo proibens. sed qui potius agens trahatur

Vrio ad impellendam, ut ita dicam, qualitatem, ut magis
radicetur, seu perfiori modo uniaetur subro; ex qua per-
fiori radice se quitur expulsio Maris. Colligez remi-
ssionem qualitatis in perfiori per subtractionem alicuius gradus
qualitatis; Cy eni Mariorum eadem fit ratio, si in remissio fit
per aditionem alicuius gradus, remissio nequit fieri per
gradus subtractionem. fit autem remissio, sed Visus for-
liter in cessatione a radicatione qualitatis in subro; qua-
terius eadem qualitas, que perfecte immutabat effectus
subro, nunc in ita perfecte eum immutat.

Ceterum Cy
remissio de genere truncationis fit, non oportet mare actio-
nem per se, sed agens introducens aliquam qualitatem
Maris, impediens perfectam immutationem quali-
tatis preexistens, dicitur eam remittere vrio: quem admodum
agens introducens fit impossibilem Cy preexistens, eam
truncare dicimus. Pro quo Videatur qd 3a de Truncatione

Disputatio 3

De nutritione, et de mentone. expli-
catur, quid sit, et qualiter fiat

nutritio *um* *um*

Magister tentavit in 2 dy 30 aperit in dari nutritionem; quia
alimenter non dicitur in subro aliti, quod media morte persolunt.
alimenter enim, inquit, solum est pabulum Caloris naturalis, ne abhu-
mido radicali corumpatur, aut ne humidum radicale a calore
truncatur ex defectu alimentis. Quod certe feret sua Morua, et ma-
tra purna, videns que truncatur. Propter quod, Cy non semper
fit alimentum, et si adit non semper potest dictam quendam impe-
dire, ideo huiusmodi sententia, et viret minorantur: si autem

299

alimenti in substantia alia. Hec dicitur a Magistro, quia hoc tenet, nec viti deperderet, quia semper recuperaret per alimentum quod deperderat. A tamen latius experimento deprehenditur vivencia per alimentum recuperare. Plures partes, quas morbo et alia causa perdidit, quod nequit fieri nisi media nutritione. Hec dicitur alimentum in substantia alia. Hec incipientem aditum subsistit, quia licet humidi radicale reparatur per alimentum, nunquam perfecte, et ex his reparatur: humi, quia esse agens agendo reparatur, et deumiliter dicitur. Humi, quia integra et perfecta reparatio humidi radicalis deperditum erat in vallis quibusdam arboris vite, quam reparacionem peccato perdidimus: eaque propter licet alimentum quod dicitur. In substantiam aliam, in idem fugit hoc motus tributum. Datur igitur nutritio, quae teste Otho in hoc libro sec. 17, est ageneratio substantiae partialis in substantia praesistente. Sive, ut alij volunt, substantialis Hec dicitur alimentum in substantia alia: quare totius vitae nutritionis est pars illa substantiae, quae dicitur quod substantia praesistente in viventi media nutritione, et ad viventi integritatem, et preservationem dicitur.

Explicatur quid sit augmentum

Non datur augmentum nem det Beatus Albertus agens quantum productum in la gerone in augevi potera per additionem alicuius partis de novo suscipi, sed solum rarefieri, mare que locum occupare = sed rarij experientia docet. Experimentum enim quantum vivens hujus marem est in statu pubertatis, quae infantis, et augevi usque ad proprium tempus = Vtrum: si hoc esset mera rarefactio, quo maturioris etatis fierent hujus, eorum tempora rarij etiam solida essent; sed rarij videmus, quae et a maturata hujus obduretur. Et datur vera augmentum, quia quantum alimentum duntaxat quante praesistente alia. Et hoc augmentum, motus viventi a mari ad marem quantum. ex qua de se facile percipies quid sit de minimis augmentum opota. est enim motus viventi a mari ad marem quantum. Ex quibus colligitur duntaxat nutritionis est non pars substantiae, augmentum vero novam partem quantum et marej: quo fit ut per dicitur actiones nutritionis.

et augmen^{tionis} distri^{nguntur} quonia^m habent tres distos. pro quo
accurate legere lib^{er} 5° phi^{losophi} cor^{inthi} 1° & sa^{nti} p^{ro}ci^{pi}g^o in arguti

De rarefactione, et densatione et plicatur quid
sint et in quo differant

Nihil notius densatione, et rarefactione: quare eni^m experimus, alligata
p^{or}a, ut aqua, de^{um}, lacte frigide^{re} p^{ro}primi, seu densari, et calore
dilatarⁱ, seu rarefieri: et ut densata miⁿorem occupare locum mag^{is}
que ut rarefacta: quare Phis^{ic} sic rarum legit, e^{ss}e q^{uod} habet parum
mag^{is} sub mag^{is} dimensioⁿib^{us}. Densum vero sic, q^{uod} habet multum
mag^{is} sub parvis dimensioⁿib^{us}. in quo esse obveniunt. sed difficili^m
expli^{cat} est, a quo p^{ro}veniat idem sp^{iritu} nunc maiorem locum occupare
ut rarefactum, et minorem ut densatum. Varij sunt dicendi modi.

Aliqui ut Cajetanus et Bileto dicunt in rarefactione produci mag^{is}
partem quantitat^{is}, que p^{re}cedentibus vni^{er}s^{is}, et in densatione deperdi;
propterea que rone illius part^{is} acquirite corp^{us} occupare maiorem locum,
et rone eiusdem deperdit^{is} omⁿi^s = sed hic modus n^{on} placet. p^{ro}pter illa nona
par^{tem} quantitat^{is} produci^{tur}, aut produci^{tur} noua par^{tem} sub^{stant}ia, aut n^{on} p^{ro}
dici nequit: q^{uod} quia mag^{is} n^{on} produci^{tur} nisi iⁿ p^{er}creonem. q^{uod} quia
iⁿ rarum n^{on} est q^{uod} habet parum mag^{is} p^{ro}ducitur n^{on} produci^{tur} par^{tem}
mag^{is}, sequitur, q^{uod} illa noua par^{tem} quantitat^{is} naturali^{ter} penetrabit iⁿ
p^{re}exist^{ente}, q^{uod} naturaliter op^{er}at^{ur} si ne sub^{stant}ia, quoru^m neutrum dici potest. seque^{nt}
ta p^{ro}pter tota sub^{stant}ia est affecta quantitate p^{re}exist^{ente}, seu quantitate p^{re}exist^{ente}
affectat^{ur} tota sub^{stant}ia: ex quantitate aduen^{iente}, t^{er}minat^{ur} sub^{stant}ia, ut p^{ro}pter iⁿ
affectam quantitate p^{re}exist^{ente}, et sic op^{er}at^{ur} sine sub^{stant}ia; t^{er}minat^{ur} sub^{stant}ia
iⁿ affectam quantitate p^{re}exist^{ente}, ex quantitate p^{re}exist^{ente} penetratur. Et seque^{nt}
re^{nt}, q^{uod} de^{um} sp^{iritu} sacramento^{rum} vini densate rarefiant, agens creat illa mag^{is}
partem quantitat^{is}, q^{uod} ibi n^{on} datur sub^{stant}ia ex cuius p^{or}a educatur = p^{ro}pter incoⁿ
e^{ss}um casu dari quantitate in nouum p^{or}u^m xpi, et eius sp^{iritu} naturaliter per
sub^{stant}ia = dari aliquam quantitate ibi in nouam, sub^{stant}ia corp^{us} xpi n^{on} datur
h^{ab}ere, q^{uod} sicut dicitur sub^{stant}ia, que erat sub^{stant}ia combusta, qualiter
est illa quantitate densus producta ad rarefactionem: q^{uod} tamen est in natura
theologorum placitur.

200
Propter hoc et alia Democritorum Cery docet rarefactionem et densitatem
et actiones abstantibus mater per se ad aliquam qualitatem, hinc Cuius rare-
factio, et densatio; quia qualitas rarefactibilis hanc partem quantitatis disponit
ut mater occupent locum, et qualitas densabilis mi- sed hic dicenda modus
omni non potatur: hinc; quia in rarefactione datur mater extensio locali. Sed hoc
aqualiter provenire requirit: quoniam oportet eum, sed quantitas est: quia, quia nunc
produci nova, et mater potatur sine nova et mari effat, sicut nec novum, et mater effectus vixit
sine nova, et mari vivit; sed extensio locali est potatur, et effectus vixit quantitas est: quia pro
quo videatur liber 4 philosophorum disputatione 3a Reliqui ex his, et alij dicendi
modis, dicimus rarefactionem soliter fieri in apertura pororum, et porum
quantitas, per quos egrediuntur, et ingrediuntur, quibusdam minutis partibus
la, ibi que multoties detinentur. Contra vero densationem fieri in occlu-
sione horum pororum media impressione. Pro quo suppono quod quod ex hinc
ad in omni specie Capaci rarefactionis datur porus, et quod die ex hinc amig-
tulata, et tuborum, et sanguinis, iam que alterius hominis est specie esse po-
rari, quod absque poris in ipso fieri requiritur.

Quo modo per aperitum.
rarefactio fit per calorem, et densatio per frigiditatem; sed per calorem aperit-
tur porus et per frigiditatem clauduntur, seu comprimuntur: ex rarefactione soliter
vixit in apertura pororum, et densatio in occlusionem media compressionem. Mar
est certa. mihi experientia docetur: quoniam non alia ratione, quam sunt calidus
existit, et detinetur in loco frigido vixit mater, nisi quia frigus inno miserum
per poros, quos calore aperit in venit, et postea frigore comprimuntur. Na
pro: aperit calore porus, mater locum corpus occupat, et clauditur frigore
mi; sed corpus rarefactum mater occupat locum, et densatum mi: ex rare-
factio, et densatio vixit soliter in apertura, et occlusionem pororum me-
dio calore et frigore facti. mihi rursus Na let. mar Mat experientia: Videmus
enim semper est hinc, quo porus calore aperitur, tumidi dios, et corpulentiores
est maris, mater que locum occupare, quam semper hiemali, quo frigo-
re operiuntur porus. hinc rursus ex perientia: dum medicus vixit aliquam
medicina per iuxta aperturam, et eam calefaciunt, et per semper affectus,
Cui medicina applicatur; sed hoc idem faciunt, ut medio calore ape-
riantur porus, quibus aliique minutis partibus medicinis ingredian-
tur: ex calore aperiantur porus, quibus quaedam particulae ingrediuntur.
sed hinc casus corpus illud ab dubio est rarefactum: ex in apertura poro-
rum, quibus aliique minutis partibus ingrediuntur, vixit soliter rare-
factio: extra vero densatio propter eandem rationem. nec ita hoc quod quod

ali cuius momenti intentionis

Disputatio 5

De actione, et reactione. Die 28 Ianuarij. 1705
Plura huc spectantia in philosophorum dicta habemus; propterea
que leui manu proterea disputatum transgrediar. sicut in
disputati quae simili huiusmodi definitione debet in passivo
reperiiri, ut in eo agens operetur. Ad quod dico se, quod agens non potest
agere in passivum omnino simile. pr: Innum quod operatur
in quantum est in actu, et patitur in quantum est in passivo; sed passivum
non est in potestate respectu agentis omnino simile. op = Expli catur:
quocumque agens eo tendit ut ponat aliquid in passivo quod antea non erat;
sed agens omnino simile passivo nihil potest ponere in passivo, quod in ipso
non esset: alia omnino similia non supponerentur. op = Expli catur
comptius: agens intendit assimilare sibi effectum. op in effectu in
sibi omnino simile nihil potest agere sed dices: quo minor resisten-
tia fuerit in passivo, eo fortius in eum agens operabitur; sed quo agens simili-
tudo est passivo, eo minus resistam in eo inveniet, et resisten-
tia fundetur in varietate, que
dissimilitudinem importat. op nec dicitur potest agens agere in passivo omnino
simile, sed fortius et vehementius in eo agit = Ad passivum
omnino simile agenti non habere varietatem positivam, et resisten-
tiam positivam: habere tamen resisten-
tiam negativam, in
incapacitate recipiendi novum effectum ab agente omnino simili.
Dico 2o: nullum agens potest operari in passivum omnino simile
inqualitate, et intentione huiusmodi, quamquam dissimile sit in varietate,
ut densitas: asperum hoc eidem varietati parari potest, ac procedens quibus
ad, quod raritas, et densitas nec sunt varietates agendi, nec ipsae
aeris: alia agens, et passivum non supponerentur equalia in varietate
et intentione: op agens non est fortius in actu, quam passivum: op in
eum agere nequit = Expli catur: Calidum ut lex densum non
net fortius Calorem ut remperum, ut patet; aliunde nec erit densum;
quia quod est in potestate fortis ad aliquam perfectionem, eo erit densum;
op calidum ut lex densum nequit producere Calorem ut remperum

in calido ut lex rava sed Dices: calidum ut lex densum
habet suas partes magis unitas: qd habet virtutem magis unitam.
sed virtus unita est fortior: qd fortius agere potest, quam calidum
ut lex densum. qd potest in eum agere = Dico tamen non
dico mi: Virtus unita est fortior; in magis gradu suae intensio-
nis, domi: Ultra illum, no mi, et non = igitur equalis virtus unita potest
in magis gradu suae intensio- nis effectu, cuius que operari, quam
virtus dispersa, cuius que strariff resistet. n tamen in sensu
effectum producere valet, ideo que in similia passum agere nequit
Dices: nihil magis simile allicui, quae se ipsi, sed agere po-
test in seipsum agere in se ipsum: qd potest in se in passum
quibus omnino simile. mispr: calor, et frigus ut circumdantur
a marij, insensuntur, ut patet in calore Ventriculi, qui sempe
hiemali intensior est, ut experientia docet et testatur Hippocrates
aphorismo 15: et in aqua puteali, quae tempore aestivo frigi-
dior est, sed haec mar in tempore prohibet ab aere circumdante,
qui in hieme frigidior est, et in aestivo calidior: qd ab ipso calore
Ventriculi, et aquae frigiditate prohibet. qd in se ipsa agunt
quodum attingit difficultatem antiparisthatis, qd nihil aliud est
quam circumdantia, seu circumdantia maris. Relictis igitur
varij de aridi motib, dico effectus per antiparisthatis im-
secutos prohibet itaque a causa per accidens a circumdantia, seu
circumdantia maris, et tamquam a causa per se absoluta, seu
essentia rei, n quia in se ipsam agat, sed quia talis effectus, ita-
que potest ab ipsa esse di manant. Vg, aqua putealis tempore
aestivo est frigidior itaque a causa per accidens a calore circumdante,
et tamquam a causa per se ab ipsa aqua, aqua frigiditas ve-
luti potest di manant. Et rava est; quia tempore aestivo partes superio-
res ravae dilatantur, et pori qui erant occlusi aperientur, rone
caloris circumdantis; sicque reperitur via ut exalationes
piceae, et calidae ascendant, quibus us ascendentibus manet aqua

Libera a Marij; eq Calefacientibus: que fit ut possit
 aqua se reducere in pristinam frigiditatem - Similiter in
 Ventriculo in hunc modum est intensior calor, quia ex animo Cir-
 cumstante pori operiantur, et primum spiritus Vitales,
 qui nimis calidi in Ventriculo retinentur: Contra vero tem-
 pore estivo, in quo hi pori aperiuntur rone Caloris, aperitur
 via ut plures spiritus Vitales exeant, et minus Caloris in Ven-
 triculo remaneat. Non inquiri solet quomodo intelligatur axio-
 ma illud, et agens agendo reparatur? agens repati nihil
 aliud est, quam dum agit in passum, passum etiam in illud agere.
 Ut dum ferrum candens, immittitur in aqua, ferrum se
 refrigerat, et aqua calefit; similiter dum aqua calida, et fri-
 gida misceantur, tota aqua remanet tepida; sed hoc non alia
 rone, nisi quia aqua calida agit in frigidam, et frigida in ca-
 lidam: ex datur actio et reactio, et agens agendo reparatur.
 Ad quod requiritur quod agens et passum immutentur in modum, hoc est,
 quod agens operans in passum habeat maiorem rone cuius ab illo po-
 test reparari, et esse Capax illius effectus: idcirco que ipsa calidiora
 a sublimariis in reparantur; quia licet maiorem habeant,
 est forte alius speciei, Capax non est effectuum Corporum sublu-
 narium.

LIBER V

DE GENERATIONE

est, et non

Est et non, luncti monosyllaba nota frequentant.
 His demprij, nihil est hominum quod sermo voluit.
 Omnia in his, et ab his sunt omnia, siue negoti,
 siue omni quidquam, seu huius, siue quietis.

In hoc

202

In hoc libro agit Philo. de ele. mixtis, de mixtis
et de presentia elementorum in mixto, et licet circa hoc
plurimum sit de qua tractari possent maxime Cap. 1. de
hoc ita relinquimus tractanda post animus hanc dispositionem.
nunc autem breuiter se quidem menta appone mus, si qd

Quid quatuor sunt quibus que loci sit elemen
tum

Elementum late sumptum dicitur qd e principij in aliqua re
qualiter vera in scriptura, ma, et in in naturalibus, sicut in
de electis, punctum, et unitas in methis. Elementa ut in in pro
pria acceptioe sunt illa spora, que in mixtis qualitatibus in mixtis
sic que desuntur: elementum e corpus, in qd corpora ora diuidun
tur in quibus intant actu / pota: ipsum autem e indiuibile in
diuersa secundum speciem. In Corpore ponitur quod affertur per
de conbit elementum qd mixto, et qd, que elementa in sunt, per
hila in qd corpora diuiduntur ponitur ad denotandam qd mix
ta tandem resplendentur in elementa, ex quibus consistunt, sicut qd
in subrum, et partem. Ad id in quibus in sunt ut sunt elementa e
in mixto: am autem in eo maneat in liter, aut in in naturalibus
hum in def: hom reliquid Philo, qd per ea que dicitur qd in re acie
e pota = qd in partibus talis clare sunt; sicut elementum in parte
diuidi in alia secundam speciem diuersa; Vene fumentum
dum numerum: quare in qd licet diuidi possit in plus qd ignis
multo disto, sicut qd libet totum omogeneum, in tamen in plus qd
ignis, specie disto; in mo nec in alia qd specis: qd in ligno qd in
combit talis deso; quia licet dum diuiditur in diuiditur in ignis
specie disto; tamen si respluitur, respluitur in specis disto. Elementum
totum, qd in habet ignis, nec aliud elementum. Per qd respluita
maet se part dubij Circa 2 part dubij Commis docentur qd do et
quatuor e elementa; sicut, terra, aqua, et ignis, et aer.

asignat huius, quia, sicut et sunt et qualitates, calor nempe, frigus,
siccatas, et humiditas, ex quibus aliqua debet comburi in summo
corporibus simplicibus: Hanc autem unam qualitem in summo non possunt
haberi nisi ex combinatione materialium illarum; sicut calidum in sum-
mo, et siccatum propter summum, ad comburitur igni: humidum in summo,
et calidum propter summum, quod comburitur aeri: frigidum in summo,
et humidum propter summum, quod comburitur aetheri: Sic in summo
et frigidum propter summum, quod comburitur per se: quod tantum et possunt
et elementa duplicatur hoc modo: sicut ille ex qualitatibus non possunt
in uno elemento comburi: alias in corpore simplex, sed mixtum, seu
compositum ex partibus est: nec una sola, quia hoc qualitates
et in igne, seu elementum est: nec tres, quia deesse nequeant
cum una in summo: quod duo tantum possunt comburi, sed duplici
qualitate elemento comburi, nequeant fieri nisi ex illa combinatio-
ne supra posita, ut videranti per se videtur: sed quia de his
qualitatibus, quae elementis insunt loqui mur, earum deesse appore
re necesse est. et quae ambigunt Aristoteles cum in libro de sensu, fa-
cile in abstracto explicantur. igitur calor est, qui congregat homo-
genea, et disgregat ethera genera; ut si massa ex terra, et
auro, vel ad usum applicetur, aurum segregatur a terra, et auri
partes congregantur. frigus est, quod omogenea, et ethera genera congregat;
qualiter dum aqua frigore congelatur, unumquodque simul aqua, terra,
pales, ligna &c. humiditas est, quae huiusmodi difficile ducitur, alienis
vero facile; ut aqua, quae ex se facile fluit, et ex omni parte dilata-
tatur, nec facile propriis huiusmodi ducitur; alienis vero, ut vase fa-
cile, et ad eius figuram reduci respicitur de nique est, quae huiusmodi
facile, alienis autem difficile ducitur; idem in sua figura fa-
cile persistit, ad alius vero figuram difficile reduci, ut patet
in lapide. Advertendum tamen est in praesenti non loqui de omni-
bus qualitatibus; ut de qualitate magnetis, ferri, attractiva, et alij, sed
solum de his, quae ad geronem deserviant, quae tantum illis et
sunt. Haec figurae alias a chemicis inventae et a peris quatuor

mixtum diuini dicunt, in tales, sea, spiritus, plasma, et terram,
 eas ut tales complectantur: quia repetitur Jobus, cum ea tandem
 in qualitate, anody, asynata, resoluuntur. Sed sua distributionem
 qualium erga elementa dicit: aer habet si exicandi: et ne
 humidus in summo = Vltim: aqua magis humectat quam
 aer, ut experientia docet, et ppter hoc pisces, que in aqua habitant
 putridiores sunt aubus aerem habitantibus: eo n bene distribuuntur
 predictae qualitates = Aerem exicare non vult calore, quem ppter
 summu habet: non quia in hac regione ex vortio ad terram ve
 litur peracens, sicut = Aerem aquam magis humectare vult
 mag, que vortio e: exemplum autem piscium, qd vortio e, eo pbenit
 quia cum temper in aqua habitent, nunquamque ad terram agruan
 tur, cuius vortio aubus accidit, retinent sicut siccitatem, quam aqua
 habet. Circa 3 par dubij dico et de loca elementorum. primus,
 ac cum supremus videntur igni, 2 aeris, 3 aquae, 4, et infimus
 terre. Vnde ex Philo in prenti Cap 3 lex 22, et pr vortio: elementa
 debent ee in loco secundum suam naturam: eo eo superiora loca habent quo
 magis leuioris fuerint; et eo inferiora, quo grauioris mag; sed inferiora
 elementa ignis e summo Cuius, aer vero in tra summu, terra
 summe grauius, et aqua infra summu: eo = sed aduersus qd d
 dicimus aqua ee in loco superiori terre, n e intelligendum de tra
 qua: scimus eni aquas suoniis inferioris ee vicinis montibus: sed
 sensus e, qd superiores partes aquae sunt superiores, seu altiores, superio
 ribus partibus terre. Sed dices: si aqua est in loco superiori ad terram
 naturaliter moueret terram, qd sua sua tendat in locum in hie remittit
 pte Corp graue; et ut ait Augustinus libi 7 de ciuitate Dei Cap 30,
 sic Deus administrat oia, que creauit, ut ipsa proprios motus exer
 cere, et agere sinat, sed sequela e falsa: eo = Aer aquam
 decerit infra suos lionitatis nos Dei pro uidentia desinctor, qd
 Vnde ex Cap 8 prouer uerbum Versu 27 et legem prohibet aquis
 ne transirent fines suos, et ex salmo 103 Versu 9 et 10 potuisti
 quem n transgrediantur, neque comburentur oppore terram; et uide

quibus pendant in infremum locum, terra n̄ obruunt. Si autē
 si ignis eet. in loco supiori, necario videretur a nobis, et nos
 absceret; quia t̄q̄ magnum Corp̄ q̄ posset n̄ sentiri, quod quicquid
 ignis a nobis, etiam longe distans, videretur. q̄ n̄ ē = 2o. in
 tali loco n̄ haberet pabulum, aquo veniretur. q̄ n̄ per transi-
 ty seculis, necario deficeret = Pro ignem in proprio loco existem
 n̄ videri a nobis, rone subtilit̄, et diaphanitat̄. ibi enim n̄ ad
 mixtum sp̄s terrestribus, rone quorum flamma apud nos
 existens videtur rubri coloris, et a nobis videretur. Nec sentiri a
 nobis potest; quia licet magne acibilit̄ sit, hoc dicitur, humas-
 ma aeris humiditate. tum ab influentijs celestibus: tum etiam
 quia aer in media regione existens frigidus videtur ob exalationem
 aque, et terrę = Ad 2o. Pro ignem in proprio loco existem n̄ indigere
 pabulo ad sui veniētem; quia ibi caret quali illius. Itaque n̄
 nequaquam ignis apud n̄ existens extenuatur, et nisi pabulum in
 aditu illius inveniretur. Pergo ita ad r̄plem partem quę sit

Co 2a

Quid sit mixtio, et am sit possibilis inqu-
 atur elementa. Die 30 Ianuarij 1709

Mixtio dupliciter accipi potest. 1o in proprio, pro pronuncione plurim̄
 partium, aut particularum. Nulla quidem rone pensatum, seu locum
 ita ut ora, que he nunquam, invariata maneat pensabilis.
 admodum quo dicitur mixtio ista actio, que ex pluribus granis
 mixti, aut orbis simulatibz educit favillam, que etia mixti
 appellari solet, improprie tamen: quoniam singule particulari
 aut orbis mixti integre quoad substantiam persistunt. Proprie tamen ac-
 cipi mixtio pro illa actione, qua plura propagat illorum particula
 coniunguntur, ut media abesse, et oratione ipsorum resulet ali-
 quod 3m specie dictum. sub qua viderone mixtio dicitur ab hys

sic; e mixtura abstrata unio = Procius deij expho
 ne aliquas dictiones ad mixtionem requirit, et in quibusda se
 includat apparere oportet. 1a est, qd mixtura ante mixtionem
 sint separata: aliunde mixteri non possent, qd per partium unio
 mixtione constat, quambij si ibum unio nem corum indicat, 2a
 qd mixtura corumpitur secundy sua natura, et ex ipis partibus
 unio in quo ipse aliquo modo manant: si enim si unio
 e vera mixtura, sed corruptio ex pluribus: et si non manent
 in mixto erit pura generis, qd unum denotat particula abstra
 torum = 3a e qd sint mutuo actua, et passiva, ut ad invicem
 se corumpant = 4a e qd mixtura possint secundy ope
 suas partes mixteri, seu unio in parte per partes abstrahit
 alio qui si extra alium maneret, posset quidem illud abstra
 re, si tamen cu ipso mixteri. qd etia denotant particula
 peratorum unio: quibus partibus quoad 2 partem qualis dico parti
 blem e mixtionem 1a ex 4 elementis, quae ex quibuslibet
 alijs mixtura. quoad 2 partem ex ratione sumpta ex philosopho in
 1o, tum 1o meteororum cap 4. in eo qd existat vera et ele
 mentorum mixtura, ex qua 3m aliquid ab eis distans resultat
 nulla modo e: qd possibile e. an pro sum, quia ope illa sunt
 per se ordita a natura ad generationem mixti, inquam alicuius
 ab eis distans.

Tum, quia qd oia elementa sibi invicem ma
 nent, aut per se unam ex primis qualitatibus, aut per se
 duas, amnia illa poterunt se frangere, in se congenerataq
 actio nem, et reactio nem, ita ut de se quantur dispositione
 quibus naturaliter pendunt in existendo: qd oia illa 4 unio
 poterunt in ea pugna, ita ut ex his 3m aliquid resultat spe
 cie ab his distans: quoniam 3m resultat requirit se con
 dem species qd aliquo elementorum, a quo resultat, ut se
 se carens dispositionibus necessarijs ad se congenerata.

In quibus dicitur Epars, quia inter quoscumque mixtura
duorum, roris. datur diversa Virtus activa, et quodam
modo in 3 equalis, ut in aequa proportione pugnent et se
mutuo refrangent, atque in se sem destructant dispositiones
Virtusque versatilis, quibus destructis, necessario destruc-
tur. Vnumque mixtura, quae sit ut aliud in se repellet, quia
nulla datur destructio, aut destructio subtilis, qui repel-
let. Vera aliter productio. Ex quibus inferes, quod quam-
vis mixtura quoad epars sit vera generatio, non est tamen in
septa posse ab utroque mixtura in quo differt ab alijs
generibus commutatis dictis, quae abstractant a circumstan-
tia destructionis extremorum pugnantium, et a tenden-
tia generans in 3 in repellantur.

Dices, autem Virtus mixtura-
bus est fortius alia, aut ab eis supponuntur equalia? si for-
tius, id quod fortius est combinet aliter in se, et non dabitur
vera mixtura, sed generatio et augmentatio. si 2 in pug-
nant, nec se pangent, quia 2 equalia in pota non datur ac-
tione, et reactio. 2o absolute non datur mixtura. 3o elementa
in mixtionem falli quatenus in equalia lebere est, falli
tamen in potione, ut neutrum illorum rone pota longe
majoris abruat alterum, et in se combinet, quemlibet
natura in id tendit: sed taliter atemperantur et fructu-
tur, ut quod est majoris aequilibrium, omnino repellant, hisque in sa-
li proportione inunguntur, ut sic in se in se commutantur.
Vera haec spectantia, qui videri desiderata. Nulatus Hol-
rum 2o de acquirere the 2o Ph, non am frigus, ubi pulvi-
nis perditione, et ingenio solito, ea pertractat. nobis fa-
mum suprant dicta de dupli libro de usu et interio, qui
est in laudem a Mendis Madot Patris, his, et spiritibus sanc-
ti et B. Marię

COMENTARIA 209

In tres libros de anima iux
ta mentem Aristo
telij, et Divi Thome

Die 30^a Januarij anno
Domini 1705

Postquam cum Aristo de ente incorruptibili, et corruptibili in
precedentibus egimus, nunc cum ipso de ente animato incor-
ruptibili, et incorruptibili, seu de anima agere sumimus. quod
vili tractatus hic, et vao suadet, et nullus patrum in procla-
mat: anima enim ardua vestigamus, celestia cogitamus de
ipso etiam creatore nostro, et sublimia scire desideramus. Vili-
tatum opus est, si sapere intendamus, quod, et qualis sit, quia datus
est nobis tam ingenium rerum secreta scire, et nihil magis
propriet ad eam veritatem cognoscendam, quod ipsius cognitio
ut ex parte de cet. Aristo in procli. Tert. de ea que oper
tres Phis. intumuit. Vili. de anima disputando. in procli.
Arto quorum reputat, in v. anim. etiam, cuius quest. per et a se.
no res declarat, in 3° que nam sunt anim. et a se, et a se.

tem que vltio ca ubi cemus secundy tempus dare cura
bi mus. At qd

LIBER I et 2 anime

Quia, ut in proo mio diximus, totus h' liber errorum re
habitatione 2 uiciniatur, qd p' h'us theo legi ex iudicatur idio
in q' v' libro adiungimus; quia qd de se p' get let ad p' h'us
in v' inferemas. *Disputatio Ia*

De anima in comuni

Proius disputandi ordo ab v'libus incipere capit, ut
facilius ad p' h'ictaria descendatur: p' p'erea que prius
quam de singlis anis, v'is que, h'ec de h'us disputo nem ordia
mur; de anima, v'ita que in comuni sermo nem statimur.
C'v'ca qd sit

Quid sit anima, et an recte ab Ariste definita?

Sup' p' h'ct' anis, ex'ista, quam aliqui inuauiter negare;
duplem eius defm v' h'us app'uit. primam sic: e' actus
Corporis p' h'ici organia, p' h'ctam habentis. In v'ro sic: e'
id, quo viuimus, sentimus, locomouemur, et intelligimus p' h'ctis.
Quas defm sicut componeret amplectantur v' h'ctis, in eam
tamem explicone q' combeniant: quid autem nobis pla
cet earum explicone dicam = in v'ro defm p' h'ctis a actus
p' h'ctis loco gerit; quia per e' combit anima cu alijs p' h'ctis
sentibus, aquis defm per h'ctis p' h'ctis; quia v' h'ctis p' h'ctis, que
m' h'ctis e' longius, actus p' h'ctis dice' h'ctis; qd certe n

205

habent fr̄ accidentibz: n̄ enī parte s̄o anas inueniuntur
Per particlā Corp̄is in religenda ē maasa, quidquid
Nōis, et thōis dicant. Itat ex P̄tha in p̄enti lecta, h̄c
docent in dese fr̄ debere poni substrum illius,cludit: Unde q̄
ania sit p̄a, oportet q̄ inde se eius ponatur maasa. Et ratio quia
Cū ania sit substantia partialis, debet deseri in orde ad comparationem
quā alia n̄ ē nisi maasa. Particla p̄ici ponitur ut excludatur
Corps methem, mathematicum et artificiale: Corps enī in orde
ad q̄ ania deseri, debet ēē p̄icum, et reale, q̄ sit substantia, et
p̄incipium motus et quietis, et in P̄ho diximus Circa particlā
organici n̄ ē una oī mens: nō alii qui dicunt hanc or-
ganici rationem, quā in maasa debet p̄poni, debere ēē substantia-
lem, s̄ a p̄a subtili ratiōe ab ania dista, s̄ ab ipsa ania p̄te
per p̄benientem. Neutra tamen oppo placet. igitur per particlam
organici debet in religenda maasa disposita diuersa organizatione ac-
cidenti etherogenea, ut in una parte Corp̄is hunc, in alia illā
ania causet effectum. Itē igitur organico nihil aliud ē, quā
diuersa, et ethero genera partium dispositio, rone cuius oculis videt
et n̄ audit, cuius audit, et n̄ videt: nam cū in vuentibus, humani-
matibz diuersa exigantur operationes ab ania radicali per p̄benien-
tes; hanc diuersitatem habere nequeunt, nisi p̄beniat aduersa
dispositio, et organizatione partium: nō ania s̄e indiuisibilis, ut
de rationali suppono, s̄e diuisibilis, ut de animalibus arborum, et plan-
tarum per certum ē: si ē indiuisibilis, eo n̄ ē maius ratiōe in hac
parte, potius quam in illa hunc effectum causet, cū sit ita intro
et tota in qualibet parte. eo recurrendū ē ad diuersā dispositio-
nem, seu organizationem ipsarū p̄ artium. Si ania diuisibilis ē,
cū eius partes debeant ēē eiusdem, et n̄ diuersa, seu specifice rone
Sunt enī diuersa, et vnicam, specifice ania, inuentas, partes oī diuersas
specifice rone nominationem facere nequeunt. Item p̄o ratiōe

quia eundem effectum prestare debent. quod dicitur in
ratione in animalibus reperitur, recurrendum est ad accidentem
organisationem, media qua minus videtur capacior, ut prohi-
bitur et dicitur effectus. et hoc est quod intelligitur per partem
organici Particulam pota vitam habentem dupliciter intelligitur, so-
lita ut subitum, in ordine ad quod anima desinitur sit proxima capax
recipiendi vitam substantialem, que est ipsa anima; et ideo vitam
habere in pota dicitur. Vel 2, ut aut tale subitum habeat iam
vitam substantialem, et sit in pota ad ipsum actum vitalem,
qui est vita accidentis. Unde iuxta hoc modum, subitum in
ordine ad quod desinitur vita, debet habere in pota proxima passi-
ua vitam substantialem: iuxta 2a, debet tale subitum habe-
re in pota vitam accidentalem: in pota, inquam, vel actum
ad eam eliciendam. Cum itaque habeat vitam substantialem radica-
liter operabilem; et passiva ad eandem vitam accidentalem
in se recipiendam. Perque dicendi modus approbatur a Suarez.
et licet mihi uterque probabilis et defensibilis videatur, primus
tamen magis placet. ex 2o enim sequitur anima desinitur in ordine
ad se ipsam; siquidem desinitur in ordine ad subitum habentem
actum vitam substantialem, que est anima ipsa quia ipsa anima ingreditur
in se ipsam = 2o; quia si anima per vitam accidentalem, per
operationem desinitur, non per partem, sed per actionem desinitur debet.
non est, non esset dicendum anima est actus in pota vitam habentem
sed actus vitam habentem. et 2o ex quo corpus illud itaque haberet
vitam, et de ratione viventis est, ut nunquam ab eo operationem caperet,
et aliquam semper exerceat. licet hoc solum habeant, de quo
videatur Suarez; quia tamen primus dicendi modus clarior
est, et ad hoc non cogit angustias, pro meliori haberi debet. ^{est}
intellecta et explicata maest 2a anima desinitur, cuius sensus est, quod anima

207

ē per principiu, seu radicale, quo operones, si anumeritas
 exercentur: traditur enī per habitudinem ad vitam accidentem,
 seu operonem: Quo dicitur in quo vita desit, dicitur: iōi nōr sa
 desit, explicat nam aniz per habitudinem causę forij respectu
 omnię proprie idest. corpōis organici. Na per habitudinem causę
 efficiētię. Cuique vti que habitudinem dicitur ania, primam res-
 pectu spōis qđ achiat, et dicitur ee, qđ genus causę forij ē;
 Nam respectu operonum, quas efficit, neutra desit super-
 flua cōsiderari debet, Cui neutra perse cōm habitudinem aniz de-
 claret

Qo 2a

Quis sit Vita? resoluitur dubium
 Cum in desit aniz vita includatur, quid sit vita statim
 explicare oportet. loquimur enī de vita in actu 2o. igitur
 ē motus a principio intrinseco se mouere per illud: Quare uiue-
 re ē ab intrinseco se mouere. que desit nō solum apprehendit uiuen-
 tia naturalia, que corpore, et ania dicitur, sed etiq; spiritualia om-
 nino a sua independentia: apprehendit enī predicta desit vita vege-
 tabiliam, sensitiuam, humanam, Angelicam, et diuinam. Coni-
 tas desit pr: illa ē ratio dicitur vite, per quam uiuenti an uiuen-
 tibus distinguuntur, at uiuenti distinguuntur an uiuentibus per hoc
 qđ se moueat ab intrinseco: qđ ratio ē certa, quia dicitur
 et dicitur idem sunt. mix dicitur ex dicitur, qui se part
 ge 1a ut lo ait: tunc enī certificamus, et pōscimus qđal
incipit uiuere, quando incipit se mouere: Unde ea que
nullo modo se mouent, nullo modo dicuntur uiuere. et ut
 terius pr; quia nō uiuentia, seu inanimata nō remouunt
 a principio intrinseco, sed mouentur ab extrinseco agente; Nō solum
 corpōis graue mouetur in centrum, nō mouetur a se, se a graue
 se, at 7 phicorum dicitur.

Dicitur. ignis media calefactione se nutrit habendo, ac
obseruando, maam, et illam tandem sibi Inueniendo; sed hæc
operatio est ab intrinseco ipsius ignis, et in ipso manens: quoniam
in uiuentibus datur motus a principio intrinseco se mouente
per illud. quod in recte dicitur Vita = Res similem ignis nutri-
tionem non esse per huiussumptionem, id est summento ali-
mentum, ut in partes distendat, sed per iusta portionem,
seu per partes acquirat, et per actionem mouere transeunte,
interagens, et patiens, que sunt dicta supra, ordinem que
non ad acquirendam sibi portionem, sed ad persendum passum

Quod autem inde sequatur unio interagens, et patiens, et quod ex
Unio que resultet unum magis, quarene augeti, seu nu-
triri dicitur, per accensum est ex proprio, et homogeneitate
inter ipsa = Quod patet: tum; quia si ignis inflamat stupam
dilem, non augetur, et tamen illa actio est eiusdem generis:
tum; quia talis motus combit ipsi per accensum, quatenus est in partem,
et extra propriam regionem: in propria autem non indiget
pabulo ut ueruerit, nec actio ne alligata ut se ipsum auget
at: tum denique; quia eius partes sunt omogenee, et indi-
uerit generis, ut secundum unam sit mouile, seu in partem, et secun-
dum aliam moueatur. **Proply:** generis uiuentis est actio transitiva,
ordita ad persendum passum; et tamen est actio Vitalis: quod
nonum actio Vitalis non requiritur ad ordinem ad acquirendam
sibi portionem = Res generis uiuentis in se et fortiter non esse ac-
tum Vitalem; dicitur Vitalis; quia ad ipsam generis necessa-
ria procedunt plures actio Vitalis, ut actio elaboratiba, et produc-
tio a seminis: tum etiam; quia principium quod illius et etiam
huius productus est uiuentis: quare generis solum potest dici Vitalis
propositus, aut tractus; quemadmodum ob eadem rationem
dicitur subtilis, licet uera acensum sit = Ex dictis inferes, quod sicut

208

Vita in actu ϕ est motus a principio intrinseco, sic vivens in actu
 ϕ est, quod potest se movere ab intrinseco ad acqui rendam sibi perso-
 nam. Quod ut melius intelligatur, motus duplex est quod personarum.
 alie enim sunt, que debentur rei in instanti generationis: alie sunt,
 que licet rem specificent, et persiciant; ei tamen in insti generationis
 non debentur. personae si generi taliter debentur, ut ab ipso gerente
 tribuantur rei, ab eodem que habeant virtutem, ut talem per-
 sonam acquirant, si aliquando perdidissent: propter quod earum
 productio, earum que a seculo, non rei, sed gerenti extrinseco tribuitur;
 quia hoc debet rem producere et si ipse sibi inanimata deum-
 ta personae vero generi nec debent produci in insti generationis, nec
 agens tenetur relinquere virtutem ad eas acqui rendas: quia propter quod
 a seculo non tribuitur gerenti extrinseco, sed ipsi rei; ideoque dicitur, quod
 ad talem personam mouentur ab intrinseco, id est, a se: Unde fit
 quod res, que mouentur ab intrinseco ad acqui rendam personam in deum-
 tam in insti generationis, mouentur vitaliter; quia mouentur ab in-
 trinseco, et a se, non vero ab extrinseco gerente. Poterunt tamen in-
 gressi in non viventibus: nam licet lapis moueatur ad locum
 deorum, eius motus non est vitalis; quia non a se, sed a gerente
 extrinseco mouetur. si quidem mouetur ad acqui rendam
 personam sibi inanimata deum-
 tam in insti generationis. idem di-
 cendum de motu illo, quo aqua superflua recuperat frigi-
 ditatem, propter eandem rationem, quam alibi late dedimus.

De tertia

Quot singula animarum, quot que gra-
 dus vite

Dicendum tria esse animarum genera; scilicet vegetabilia, senti-
 tiva, et intellectiva, seu rationalia. pr: sunt genera animarum,
 quod principia operationum mouendi se ab intrinseco; sed ista sunt
 tria: quod motus est actus; quia cum anima desinit se per ordinem ad vi-
 tam, seu motum ab intrinseco tamquam principium ipsius motus, pot-
 erunt animae, quot principia talis motus. animae pr: triplex tantum

reprehitur motus a se, et ab invinco. qd tria sunt principia talis
motus. an p. aliquid potest se movere ab invinco, & quoad ex-
ecutionem tantum, et sic e Vegetabilium. Vel quoad execu-
tionem, et formam, et sic e sensibilem. & quoad executionem, p. q. et
formam, et sic e rationale, seu intellectibilem; sed n e alius motus
excogitabilis, quo aliquid moveatur a se ab invinco. qd tantum
sunt tres. Pr. 2o alia ratione, qua videntur ad idem pbandi. Itaq.
for sunt animae, quae sunt operationes superexcedentes rationem
animae entis inanimati; sed i q. sunt idem tres. qd. max e actio,
mix p. operatio aut excedit rationem in animatam eo qd n in-
tingat organo ad sui elicitionem, et sic est intellectio, aut obli-
tio. & excedit in eo qd talis operatio exerceatur medio organo cor-
poris, per quales tamen multas a materia depuratas, quales
sunt species sensibiles; et sic sunt sensatio nes. Denique quia
fit medio organo p. operatio per quales pure materiales; et sic fit qua-
ritio, et augmentatio. sed nulla alia datur operatio, in qua viden-
tur excedant operationes entis inanimati, nec ulla exprodictis
ab ente inanimato sit. qd. Dices: animata superexcedunt rationem
entis inanimati in eo qd localiter ab invinco se moveant. qd
et datur anima loco motiva = Consequitur: Atque defuit anima
per id quo vivimus, sentimus, loco movemur, et intelligimus
eo; sed quia anima defuit in ordine ad actus vegetandi, sen-
tendi, et intelligendi, datur triplex anima Vegetativa, sensitiva,
et intellectiva. qd etiq. debet dari alia loco motiva = Respondo
animae, quia aliqua dantur animata, quae pota loco motiva
carent, ut Conchilia et Ostreae: quare n e de ratione entis
animati, ut excedat in pota loco motiva inanimatum =
2o et admissa pota loco motiva inanimati p. inanima-

huius dicitur anis: exadunt inanimata; inna idem qd vitz
 sensibus, 7o anis: extra illud, no anis, et Nam = operatio ens
 loco motu, nec elevat ens ~~animatum~~ supra gradus vitz sensi-
 bus, qd fiat omnino dependet a maq, nec cum deprimat infra
 illum, qd huc Vitalis operatio nullam aliam infra rem, im-
 mo nec alium gradus inferiorem eiusdem admittat ppter maxi-
 mam imperfm, et propinquitatem qd d'poribus, quorum ope-
 ratione tantum excedit in eo qd fit motu abintrico; operatio
 vero Corporales, seu inanimatorum ab extrico principio: qua
 ppter qd talis excessus remaneat inna idem qd vitz sensibus,
 ab eadem anima sentibus pbenit, nec alia necessaria e[st].

Ad 1° m. 1°
 Aristem in textu 14, in quo anis, desm apponit n[on] meamini
 de illis partibus, ut se observare dicit 17 & 18 de Aquione.
 in textu autem 17, et 18, in quibus eq apponit, explicat anis
 quatenus radix e[st] diversarum operationum, quas secundum
 gradus vitz potest elicere; et h[uius] igitur gradus sunt quatuor, ut sa-
 tis dicemus, ideo illa quatuor enumeravit n[on] tam quatuor genera
 animarum, sed tam quatuor gradus vitz. Igitur pro 12 partibus
 proportionem dicendum qd e[st] gradus vitz: e[st] expressum 17
 ta part 9, 78 ar 1, et ipsius ratione pr: gradus vitz sunt modi
 partem animi, et habendi vitam; sed igitur sunt 4. qd. n[on] p[ro]p[ri]e
 ta 1 p[ro]p[ri]etur quoad executionem tantum, et hic e[st] gradus
 vegetabilis: quoad executionem, et h[uius] simul, et hoc modo
 adhuc duplex, 1 loco motus, ut in Leone, sine loco motu
 us, ut in Otrea: Idemque quoad executionem, frangenti-
 rem simul, ut in intellectu: qd 4 sunt. Explicatur ex
 bus anumerari animi idem sensibus partibus dicitur vitz
 dum que sub illa sunt duo gradus valiter separabiles: qd
 tantum sunt 4 gradus vitz, seu 4 modi vitam partem

di. Anz quoad par pr: Na infima animalium quae est vegeta-
bla, si sola repereretur, sub diuisione, et gradibus in modo
vniuersi non admittit propter maximam imperfectionem et propter
remotum spiritum: Quare intra gradum vegetandi non datur
latitudo, aut magis, et minus vegetandum: quia omnes plantae sunt
determinatae ad nos operones, quae sunt nutritio, augmentatio, et generatio,
nec illa eis caret similiter in tra gradum in selectis ordinatur
latitudo; quia licet Angelus intelligat per se quam hoc; tamen
gradus ille intellectibus est determinatus ad duplitem operationem,
nimirum in selectionem, et in dispositionem quae pariter in hoc re-
periuntur: ideo quae in hoc genere animalium non videmus alium gradum
vitalium = at vero in tra genus vite sensitiuae datur latitudo et diuersa
gradatio: si quidem perfecta animalia vite sensitiuae partici-
pant per motum localem progressum; alia vero aliqua imper-
fecta ut Conchilia, et Ostrae, quibus vita sensitiua gau-
deant, non tamen ea participant per motum localem progressum:
quod est gradus vite sensitiuae. ex quo videtur esse pariter animalium, et si-
militer per se est gradus vite sensitiuae: quaedam animalia sensitiua vitam
participant per motum localem, et visionem; quaedam sine ea ut tal-
pae: et quibusque debent assignari gradus vite sensitiuae: quae-
dam animalia participant gradum vite sensitiuae per motum localem,
alia per reptilem, alia per progressum; et si non ratio
vera est tot debent assignari gradus vite sensitiuae = Et ratio non videtur
quia in presenti loquimur de gradibus vite sensitiuae, et non
de gradibus vite sensitiuae, quales est vegetandum, quod
dicitur per se sub ordinem sensitiuae, et loco motu, sub quo vi-
detur, illique deseruit = Per quod videtur ad spiritum, quia anima vegeta-
bilis, reptilis, et progressiva sunt omnino accidentia, in his
res ad dictum gradum vite sensitiuae videndum; quia anima vegeta-
bilis sub motu locali, istum quae superaddunt tali tali modo ex-
erceatur, quod supra accidentia, et materialia est.

Questio 4^a

Quomodo fra Vegetatio dicitur in sensitiva, et Utraque in anima rationali?

Suppono ut quoniam certum ania Vegetabilem insensibile, et Utraque
que in rationali dicitur: experimur enim hominem habere in se
principium Vegetandi, sentiendi, et intelligendi, et per dictos actus
elicere videamus; et autem principium sentiendi et Vegetandi
non potest esse in anima Vegetabilia, et sensitiva: et cum
aliunde Metaphysicis unicam rationalem aniam in hoc datur,
certa debet esse hypothesis de dicitur ania Vegetabilis, et sensitiva
in rationali, et Vegetabile in sensitiva: quare supposita
dicitur, quoniam illa inquit inquit quod Proque secundum e

dicitur alia esse virtutem formalem aliam. nunc res aliqua
virtualiter in alia dicitur, quando ita potest facere quid quod
res dicitur facit, taliter tamen quod res dicitur formaliter predicari
non valet de dicitur: sic calor virtualiter dicitur in oleo
formaliter non predicatur de eo. nunc datur dicitur, sed quomodo
dicitur dicitur, prout formaliter de dicitur, qualiter ad formaliter
in hoc dicitur, formaliter prout de hoc Ceterum hoc formaliter dicitur

ad huc e duplex: 1. formaliter tantum 2. formaliter eminentialiter.
ad tam dicitur requiritur quod habeat in se rationem formalem
res dicitur modo explicato: ad tam prout id, requiritur
quod res dicitur, ut aliorum liquet respectu sui dicitur,
et quod illam dicitur reclusis imp. explicat; sic Deus emi-
nenter formaliter Metaphysicam, et misericordiam; dicitur
nuncque dicitur ita eminentialiter; quia res in tali per-
sone dicitur dicitur inter alia similes defectus prout ante

In qua re la senta docet Vegetabilis insensibilis, et
vtrumque in rationali solum in materiali per Miner. ita Caye-
tanus 2° de anima Cap 3, et la part 976 art 4. Helius
Martinez, et alij = 2^a docet huiusmodi spiritus esse solum.
sic Dr Suarez libr 1° de anima Cap 6 = 3° dicit inquit inter
animam vegetabilem, et sensibilem genericam sumptam, ut pres-
entantur arboribus diffalibus, et inter ipsas prout determi-
nat per suas rationes specificas, et speciales. in la acceptione
apertis, qd Vegetabilia insensibilia, et vtraque in rationali
fortiter solum Minetur. in 2^a autem fortiter Dominetur.
sic in re e^o Communis inter hostes: quid tamen nobis
videatur, sequentibus vobis dicam. ut qd

1^a conclusio

Anima Vegetabilis genericam sumptam Minetur in sensibilibus
et vtraque genericam sumptam in rationali, nec dicitur Mentia
virmali, sed solum. Per rationem apriori: Mentia fortiter illa,
de cuius quae oia praeter fortia Minetur praeter Mentia, et
huius de se prout in illo sunt, includuntur fortiter in pre-
sente, et de illo verificatur fortiter; sed oia praeter Min-
tura animae Vegetabilis genericam sumptae, eiusque de se prout in
se sunt includuntur in sensibilibus, de illa que fortiter pre-
sentatur, idemque de vtraque respectu rationali: ex. m. pr.
anima Vegetabilis respectu sensibilibus, et vtraque respectu
rationali se habent tanquam generica ad specificam; sed oia
vtraque genericam includuntur fortiter in specificam, et de illa veri-
ficatur fortiter: qd Confirmatur, explicaturque. de quo verificatur
solum sit fortiter vegetabilis, et de hoc qd sit fortiter vegeti-
bilis et sensibilibus; sed hoc stare nequit qd illa Mentia virmali

211

li. op. mir pr apanite Dei: de Deo eni n̄ veri factus qd̄ sit soli-
ter Crea; et tamen eay virtualiter p̄ter: q̄ = Despyly Caye-
tano, qd̄ predicti effecty Verifantur soliter de equo et hōe,
quia habent h̄q̄ virtualiter Vegetib; et sensib; am, aqua
predicti effecty Vegetandi et sentiendi soliter tales p̄beni-
unt: fra siquidem virtualiter h̄m̄ effecty p̄st̄t eor soliter
tales p̄stare: quare p̄st̄t h̄o eē soliter Vegetumy et senti-
bus p̄dicti; que effecty soliter p̄mpti gaudere, qui habeat
h̄q̄ soliter Vegetam, et sensib; am sed Ita ē p̄: n̄q̄ ania ro-
naly Imucat hōi soliter seu ingere Cause soliy eē Vegeta-
bilum, et sensib; um soliter; sed hos effecty soliy soliter
Commucare n̄ p̄st̄t, nisi ipsa sit soliter Vegetib; et senti-
b; a: op. max Itat: num, quia ania ē fra sp̄m̄: h̄m̄ quia
hōi Combunt p̄p̄ter gradus sensib; i, et Vegetib; soliter
p̄mpti; scilicet p̄de soliter sensib; i, et eiusdem rōnaly p̄-
ty sensib; i bruti. mir pr: effecty soliy p̄st̄t a fra nil
aliud sunt, que ipsa fra Imucata subro per propriam en-
tatem, et secundu qd̄ in se soliter habet: eo requit ania
soliter, seu ingere Cause soliy tribuere hōi eē Vegetib; i
et sensib; um soliter, nisi ipsa sit soliter Vegetib; a et sen-
sib; a Ita v̄: fra illa de qua aliquid virtualiter p̄st̄t
n̄ p̄st̄t Imucare soliter sp̄m̄, qd̄ n̄ h̄uit; ut patet in
fra Mutib; a v̄sily, que licet sit virtualiter Calida, sol̄ tamen
n̄ Imucatur ab ea Calidus soliter: op̄ si ania n̄ ē soliter,
sed tantum virtualiter Vegetib; a, et sensib; a, n̄ p̄st̄t hōy
Imucare soliter Vegetib; um, et sensib; um. sed cum n̄ h̄uit: qd̄
quia n̄ solum virtualiter, sed soliter Vegetib; a, et sensib; a
ē = Ita 3: licet Cause efficiy p̄st̄t hōy effectum sol-
liter talem, quem virtualiter tantum p̄st̄t; n̄ tamen cau-

la folij, que solum dicitur per similitudinem sui propriam entia-
 ri: quod ad hoc ut anima dicitur huius in genere causa, folij
 esse foliiter Vegetabum, et sensibilem, debet et esse foliiter Ve-
 getaba, et sensibilia. Dicitur: anima rationalis unius Corporis, et tamen
 non est foliiter Corporea: quod est admodum; quia licet anima
 rationalis non sit Corporea foliiter ut quod, quia spiritalis est;
 est tamen foliiter Corporea ut quod; quia est Vera pars Corporis,
 Vereque ipsum informat secundum gradum spiritus: nec
 intendimus ut falso existimat fortasse Cajetanus quod anima
 rationalis sit foliiter Vegetaba, et sensibilia ut quod: et tamen
 enim debet esse Cuiuslibet Pars quod sit non denominandum, nec ac-
 cipient ut quod effectus quos tribunt Compositum: licet enim
 albedo non dicitur foliiter alba ut quod. sed quod dicimus est quod
 hoc ut quodlibet pars tribuat aliquem effectum solum foli-
 ter, debet eum foliiter praestare ut quod: sic quod de anima

2a conclusio

Anima Vegetaba, et sensibilia specificè sumpta prout
 reduplicant proprias diffinitivas Plantae, et brutae non dicitur foli-
 liter in rationali, sed virtualiter emittent tantum. duae
 partes sunt 1° et 2° et quoad 1^{am}: quod est foliiter incompatible cum
 alio, nequit in eo foliiter dicitur; sed anima Vegetaba, et
 sensibilia specificè sumpta, et prout reduplicant proprias dif-
 finitas, sunt foliiter incompatible cum anima rationali; siquidem
 esse foliiter plantam, et brutum incompatible est cum esse ra-
 tionalis: quod quoad 2^{am} partem prout: tunc aliquando res se
 praesentat virtualiter in aliis, quando praesentat
 virtutem habet virtutem ad praestandum per hunc modum quod quid
 virtutem praestaret praesentat; sed anima rationalis foliiter non

212
hinc hinc Vegetib; et sensitivum, ut eius Vegetib; et sen-
sibilis et operationes per se sunt operationibus Vegetandi, et sen-
tendi plantis, et bruti: tum; quia gradus Vegetandi et
sentendi in hoc coniunguntur et gradu spirituali: tum;
quia Virtus nutritiva in hoc producit sanguinem, Carnem
spiritibus, quod in planta non habet: ergo. sed dices: ad hoc ut anima
rationalis intineret virtualiter eminenter Vegetib; et sensitib;
debeat elicere operationes eiusdem speciei et operationibus Ve-
getandi, et sentiendi Plantis, et Bruti; sed eam non elicit, sed
ducat, speciei: ergo non potest eam virtualiter intineret. Res-
ponsum; quia ad intentionem virtutem eminentiorem non
requiritur elicientia operationum eiusdem speciei; sed sufficit
si non eliciat operationes per se in eodem genere; ut patet
in Angelo superiori virtualiter intineret mente inferiorem,
qui tamen eliciat operationes eiusdem speciei, sed eiusdem
generis in intentionibus. Pro perfecta notitia adverte, quod licet anima
in compositum dividitur in vegetivam, sensitivam, et rationalem;
talis divisio non est itaque in membra operantibus opposita; sed
sunt in species inferiores, et quibus potest coniungi, et a
quibus potest separari quoad aliquem gradum; ideo que
potest dari anima vegetiva tantum, sicut in plantis: vegetiva,
et sensitiva simul, ut in brutis: et si simul vegetiva, sensitiva,
et rationalis, sicut in hoc. Pariter advertendum est anima vegeti-
valem esse communi, et per se unam, nec esse maiorem, nec
spiritualem, ut quod, sed ab unoquoque aliter habere, sicut utique
semper materialis sit; quia semper est actus et corporis

Am omnes animas sunt indivisibiles
Oem animas divisibilem esse fuit senta, ne dicam error, Clean-

tes, Crisipi, aliorumque, quos refert, et refellit Gregorius
Nisenus 20 de anima Cap 2, eo quod oem aniq 1 poteam
eē credabant. Tertulianus vero, licet aniam rationalem im-
mortalem eē crediderit; eam tamen diuisibilem eē fa-
tel cepit, et 1 poteam acentis philosophis rationibus, quambis, fide
credendū eē dicat eius indiuisibilitatem = Pro Ariaga in pren-
ti diip 1a secta sub sectione 8 num 139 Citatus a Clat-
naz de gradu inquit, ego dicarem nec ex fide poteam eiq
Veritate suaderi: licet eius fide reseratur aniq eē spiri-
tualem, et immortalem, Capacam que Visionis Dei; nec
tamen oia recte possunt soluari etiq si 11 set partibus,
quia potest eē alioqua subita spiritualis 11 partibus,
et ex parte nullibi definir partibus Carere

Attamen licet
ex parte hoc definitum nō sit feruenter sequitur ex de-
bus fidei, ut ait Suarez lib 10 de anima Cap 13 num
1 e que fidei proxima: quonia, inquit Suarez, sic
omnino spiritualis, debet eē indiuisibilis. Quid quid tamen
sit de hoc tenendū e aniq rationalem indiuisibilem eē =
De alijs alijs preter rationalem diuisibiles eē oēs factus
Durandus in 1o dist 8 q 3, Cui nō nulli adherent, eam
que problem eē dicit Suarez diip 19 metho ec 20
num 20 = Communiter Philosophi Cydneus tha et Aristotele distin-
guunt inter anias alicuius imperfectorum, perfectorum
que; et dicunt, q anias alicuius imperfectorum diuisibiles
sunt, perfectorum tamen indiuisibiles. Nec facile asse-
ri potest in indio quemam sint alia imperfecta, que-
nam vero perfecta dicatur, hoc vny ex 11a 11 ligere po-
tū, qd ania illa, que per uiam diuisam organizationis,
et partium diuersitatem exigunt, imperfecta dicantur,
quemadmodum lacerte, quarum partes nō multum de-

frunt; ideo que si abscindantur, utraque pars vivere
 videtur; quo datur intelligi earum animas divisibiles et.
 De animalibus plantarum hoc idem veniendi est, quoniam
 que tamen in indivisibilibus sunt ad normam non aliquas
 et suffit. *fit op* **Hoc est concludo**

Non omnes animae propter rationem divisibiles sunt, nec omnes
 indivisibiles; sed alii quae divisibiles, indivisibiles aliae. Hoc
 est expressa Aristoteles in presenti cap. 29 text. 30 sic dicitur:
 in plantis quaedam partes divisae videntur vivere, et hoc
 manifestatur per hoc quod ramus veli abscipi inseruntur,
 et plantantur, et quo desunt: quod non esset nisi remaneret
 in eis vita, et per seque animam. et paulo infra dicitur:
 quia anima plantae imperfecta est in ordine animarum non requirit
 magnam diversitatem in partibus: unde anima totius potest
 salvari in aliqua parte: et sic etiam si de mus in
 alijs dicitur animae; id est in animalibus, quae decipia vivunt,
 quia utraque partium habet sensum, quod retrahit se si pun-
 gitur, et habet motum secundum locum, ut ad sensum
 apparet. Unde iuxta Aristoteles quod utraque pars animalis de-
 cipi vivit: quod eius vita dividitur ad divisionem quantita-
 tivam partium. Deinde de praesentibus Cap. 7 dicitur: igitur
 est aliqua pars, quae non dividitur divisione substantiae
 sicut sunt animae animalium perfectorum non erit opus dicitur
 quod eis non competat nisi una totalitas. Quod iuxta Aristoteles nec
 omnes animae divisibiles, nec omnes indivisibiles sunt, sed imper-
 fectorum animalium animae divisibiles; perfectorum vero indi-
 visibiles.

Hoc pro anima debet proportioni suo subiecto, sicut omni
 actus suo subiecto: quoniam unumquodque recipitur
 ad modum recipientis; sed inter substantia animalium propter rationem

dantur aliqua, quæ n̄ sunt diuisibilia in duo spora vitæ ca-
pacia, et alia quæ sunt: ex dantur aniq̄ diuisibiles, et in-
diuisibiles. Patet Ita; quia spora sunt vitæ capacia,
seu exercent Capacitatem vitæ, quam habent, media anima.
Nisi quod Im̄ par pr: Subnum aniq̄ loq̄s Ita ē corpus or-
ganizatum, habens Cor, iecur, Cerebrum &c. sed tale corpus
n̄ ē diuisibile in duo corpora habentia prædicta membra.
ex dantur supra, quæ n̄ sunt diuisibilia in duo spora vitæ
Capacia: ex nec cuius anima diuisibilis ē. patet; quia fac-
ta diuisione neutra pars ē Capax aniq̄ Ita par, nisi
pr a diuerso sensu: n̄ videmus animalia, ex quibus
vtraque pars, abscisa vult, exercet quæ aliquas operationes.
ex anima ē diuisa in vtraque parte, neque inter quæ alia
animalia diuisibilia sunt in duo spora vitæ capacia.
et ratio ē quam docet It̄as; quia prædictæ aniq̄ n̄
exigunt in subno diuersitatem organizationis, sed organi-
tionem, quam exigunt, in qualibet parte inueniunt
Ipsi n̄: si enī manus, aut per animalis perfecti, abscindatur
n̄ sentit, nec aliquam operationem exercet, sed hoc ma-
nifeste indicat animam prætorij animalium n̄ diuisibilem
diuisionem partium: si enī diuideretur, per aliquod tempus
remaneret in ea: ex. Alia ratio deueniens in It̄emenda
pbat pr Suarez Im̄, præcipue quoad indiuisibilitatem
animarum inanimabilium perfecti; sicque se habet: quia
conbit se in vniuerso oēs modos partium potibiles, sed
n̄ repugnat fra maali, et indiuisibilis: ex debet dari
nisi pr: nulla ē necessaria conexio inter indiuisibilem
et independentiam a maali: ex n̄ repugnat fra maali
et indiuisibilis. anq̄ pr asimili: n̄ repugnat accens,
inmodatam, spirituale dependens a subno: ex pariter

274
nulla e necessaria Inexio inter indivisibilem et inde-
pendentiam a materia = et affirmat: quia n̄ pot transire
ab extremo ad extremum nisi per medium, sed sunt anie
om̄no materiales, et divisi biles; sunt et anie om̄no immateriales
et indivisi biles: ex inter eas debet dari quodam medium; sicut
antie materiales, et indivisi biles. sed n̄ alibi quam in his duen-
tibus perfectis, que medium etia videntur: qd.

Allicqua arguta Muenner

Ania rationalis e indivisi biles, ut nos supponimus; sed hoc im-
probatur si natura e Vera: qd si natura e falsa, anima
rationalis divisi biles e. mir pr. ideo dicimus allicquorq anieliq
anias divisi biles et, quia partes anieliq absicte, vivunt; sed
partes hoy n̄ quecunque, sed principales absicte, vivunt: qd
mir pr. de Cape. Dñi Pauli legimus, qd amputatum salva-
verit, et in quolibet trium saluum nomen ista in vocasse;
sed hoc sine vita fieri nequit: qd Confirmitur: qd ab hoc
abundatur allicqua pars, v. g. nasus, et statim iterum jun-
gatur; hinc medicamentis partem iterum vivit, et qualif-
cit, ex seipsum e qd etiam parvo illo tempore, que absi-
ta mansit, vivebat: alio qui iterum ad vitam n̄ rediret,
ut infert Boethius de ramuscule absicte = Ad Arguta de
predictor salus Capiti Dñi Paulinaales, n̄ fuisse, sed re-
perit, et operante Deo sua miraculosa virte: qd ma-
nifestat em̄ neppij tanta predictorum saluum, que
longe maior fuit, que que naturaliter fieri posset, quam que
vixit odie Romae siḡ latam venerandiorum Replij: repijone
experitur Capud Cuiusque hoy absicte manere et vivere

sed miracula tan crebro credenda non est fieri, praesertim
ex plerumque sunt capita hominum facinorosorum. quod
huic sufficiens non est. Res ex praedicta Capitis motione
mine inferri ibi esse animam, praesertim ex paruo tempore
duret; sed ibi esse sanguinem agitatam ad spiritibus
vitalibus magno impetu ibi missis ad succurrendam illi
partem. Pro cuius intelligentia adverte, quod hoc, idemque
de alio animali perfecto, tempore abscissionis capitis valde accen-
ditur, et magna vitior spiritibus vitalibus immittitur ad succu-
rendam partem lesam: qui spiritibus sanguinem nutri-
mentum puriorem magna quoque vi impelunt, et sciantur
ex quo fit quod sanguis ille sic motus in capite abscisso persue-
rant, Caput ipsum in vitre impulsus impressi ab spiritibus
vitalibus, movent: quare quo robustiores fuerint haec,
qui sic moventur, tanto maiori impetu caput movabuntur
propter maiorem vim impressam praedicto sanguini ab spi-
ritibus, et corde. Ad Confm Respert Capetanius Sencinas
Capreolus et alij, quod pars illa abscissa nunquam recu-
perat vitam, quam semel amittit, apparet tamen
ex vicis vivere, quia facile ab eis in glutinatur, et ha-
bet eius portiones symbolizantes, et hinc meo Carni vivae
facile soluit, et difficile impuonatur: nequamvis itaque
obiciatur quod pars illa, si cedat, sentit, Respert falsum
est: videtur enim sentire propter iuniorum ad carnem
et nervos, in quibus est dolor. Hinc nihilominus hinc Respertur
ab alijs; partem illam abscissam iterum vivis fieri; quia est
vires in toto ad reuniendo sibi illam partem, sicut ad ober-
tendum ali mentum in substantiam aliam; eoque ipsa partem, propter

Inq' imperfe in isto, & alio modo possunt produci quando perfe-
 uerant di' p'p'iones deuite, simili' illis, quas habebat ma-
 cy erat unitati: qd n' habet cor, capud, & par, et alie p' in-
 paliores partes. et hinc sumuntur di' paritem ad exemplum
 de ramis culij: nq' partes plantarum abscise, & alijs plantatis
 in magnam arborem cresunt, qd partes hois, alii malique
 perfecti n' habent.

Argi' eo: qd si fra p'ra ex aniq' orationem
 educitur ex p'ra mag' exten' ad exten'io nem
 quanty: eo qd e' diuisibily. p'ra fra educta ex p'ra
 ma' exten' n' educitur tota ex qualibet parte, sed
 p'ra ex parte: eo qd habet partes diuisibily = Virtus edu-
 ctio e' actio p'ra ex exten'. eo et fra educta patet qd
 quia fieri debet p'ra n' q' factioe et via q' n' =
 Ro' q' Durando in 1o d'icte 8 q' 2 questio n' 13
 num' 11, qd ex eo qd fra educatur ex p'ra mag' n'
 sequitur qd tota educatur de tota, et p'ra de p'ra se
 sed tota indiuisibily ex tota ma', max' ratione
 educio p'ra quantem in ma', antecedentem ad
 quam n' e' p'ra in exten'io: nq' quemadmodum
 effectus educitur ex virtute agentis, et n' respet p'ra
 p'ra agentis; ita p'ra dicendy de p'ra mag' p'ra

Ro' qd ad hoc ut educio sit actio p'ra ex exten'
 ra sufficit qd eius n' qui, nempe p'ra, sit exten'
 quia illud respit ut quod generatur; n' autem requi-
 ritur qd eius n' quo nempe p'ra, exten'us et diuisibily
 sit, quia solum n' respit ut n' quo dicitur p'ra =

Non perquam qd conductio, seu generatio sit actio successe-
siva, sed instantanea, successio generationum, et earum ex-
peditio attendenda est in actionibus precedentibus, quam
in ipsa instantanea introductione, que est quasi ex-
clusus unius actionis precedentis. *pp. 13.* Sed anima, preter
rationalem sunt spores, et materiae; sed de ratione hinc spores, et ma-
teria est qd habeat partes, et sit divisibilis radicaliter ratione sui,
proxime vero ratione quantitatis. Quod anima per se rationalem est
divisibilis radicaliter ratione sui, et proxime, et fortiter dividitur
ad divisionem sporis quantitatis, qd informat. Mater est autem quia
nulla anima preter rationalem dicitur operari spiritaliter, sed ma-
teriales et dependet a materia, ex cuius materia spiritaliter materiae
rationalis probatur se philosophorum. *de pp. 3 q. 3.* Sed de his partibus propter
rationalem est spores, materiae, et divisibilis radicaliter, seu per se
repugnantiam; at vero divisibilis proxima et fortiter adhuc
ratione quantitatis non omnibus debent, licet omnibus esse ex natura ratione quan-
tatis combit: sed sunt alium imperfectum predicta divisio
debent; sicut vero sunt perfectiorum alium. et ratio, quia perfectiorum
perfectiorum, cum ex parte sporis, qd infam, exigant diversitatem
et heterogeneam organorum, non possunt servari nisi in toto, et non in
parte abrisa; ideo que habent indivisibilitatem in modo in-
frandi rationem per modum unius perfectibilis, qui modus infrandi
perfectiorum est, et a quo impeditur eius divisibilis proxima;
quem admodum hinc celi repugnat dividi in partes, quamvis
spores sit esse vero sunt alium imperfectum, nec dum divisi-
bilitas radicalis, sed et proxima ratione quantitatis combit propter
opportunitatem rationem, quia ratione sui imperfectum non exigunt di-

veritem esse rogenam partium in Jony, qd in part: i obloque
 quambz in vna parte sua diuersitas organoniz n̄ reperia-
 tur, potest tamen ee Capax ad talem fam; p̄p̄erea que n̄ im-
 peditur eius diuisibilitas, sed ad diuisionem quantz diuiditur.
 que sicut n̄ est ex Jtha qd de p̄ta art 12 ad 5m = sed ut hoc
 perfecte intelligatur notandum e ex Caretano, triplex ee qd
 partium; quedam, que omnino equaliter respiciunt ut im per-
 fectibile totum, et partes; itaut totum perfectibile respectu ip̄s, aut
 ip̄s totum, ac que sicut part, et ip̄s sunt s̄z maales, ut tra aq̄z
 v̄n̄is. quedam, que totum respiciunt, ut vnicum perfectibile ta-
 liter, qd nullam partem respiciant nec ut im perfectibile, nec
 ut perfectibile, huiusmodi sunt aniz alium perfectorum, aniaque
 ronaliz; quia rone diuersarum organoniz non, quas exigunt
 quasque in parte n̄ inveniunt, partem ut perfectibile n̄ res-
 piciunt. Quedam autem s̄z medio modo se habent; nam partem
 equaliter, partem in equaliter respiciunt totum, et partem equali-
 ter quidem, quia taliter respiciunt totum ut perfectibile, qd partem
 ut perfectibile s̄z sunt habere; in equaliter quidem, quia totum
 respiciunt ut im perfectibile simpliciter, partem vero ut im per-
 fectibile secundum, et tales sunt ania Vegetabla, et sensibilia ani-
 malium imperfectorum p̄p̄er dicta = Ex dictis satis diligenter di-
 uersitas exacta ab argute inter aniz ronale, et inter
 ania maales alium imperfectorum; itez quia maales,
 gaudem diuisibilitate radicali, qua ania ronaliz p̄bata e;
 ideoque quoad substantia e in qualibet parte: aniz vero
 ronalium habent partes quoad substantiam, et ex rone generalem
 rone quantz, inveniunt tamen in modo in partibz; quia vnaque
 in partibz diuisibiliter; quoniz diuersam totaliter habentem di-
 cunt ad totum et partes; tamen diuisibiliter in partibz, inenitur
 partem s̄z p̄t̄i subn̄; ideoque n̄ est totaliter diuersa habentibus ad totum
 et ad partes.

At hinc nō levis congruentia pro na se deducitur: nequemadmodum
corpus xpi habens partes ē in eucharistia indivisibile, quia ead
modum subit, ita ista pars, quamvis materialis, et radicaliter de
vius dicitur, quia q̄ similitudine modo infandi anis rationalis totum
personam unius perfectibilis, quamvis nō pertingant anis rationalis
simplicitatem per carentiam partium, quam solē subit sp̄
rituales habent; indivisibile tamen sunt fortiter, et exerce
dī divisionem quantitatis, sicut ipsa anima rationalis Replij.
si anima equivalet, esset tota in qualibet parte sequeretur
q̄ procipta parte partem, tota anima auferretur, et tota simpli
ter se retraheret ad alias partes; sed hoc ē a perfectis sum:
nō q̄ tota anima equivalet ē in qualibet parte; sed tota in toto,
et pars in parte = Respet ad ista, artet de spiritualibus cre
aturis ad 13 pertinet verba: procipta parte, nō requirit q̄ au
feratur anima, et q̄ ad aliam partem non mutetur, nisi po
neretur, q̄ in illa ista parte anima est: sed requirit q̄ illa
pars designat perfici ab anima Dices Cum Ariaga: maxime perfici
aut imperio alium requirit ēē radī divisibile, aut indivisi
bilitate animarum: et in omnibus ē divisibile, aut indivisibile, et alia
rationem adhibere tenemur. anspr. dubium nō ē quā coluber, et An
guilla per hōres sunt mure, et de per hōres, aut musca et
tamen hōc sciz nō vivunt, scuz autem illa: q̄o — Respon
ditur in ordo humanus s. Anguilla per hōres sit mure, de
per hōres, et musca; in ordo tamen ad speciem ēē pars ma
ximam requiritur diversitatem organorum, aliter nō vivit, ut
opera suadet; ista enī alia pluribus heterogeneis partibus stant;
Anguilla enī partes fere eiusdem rationis sunt oēs; et sub hac ratione
sumuntur perfici de qua in presenti

Proplemento huius dispu

217

rationis in quibus que partes in fermentis ab ania? ante
cuius resolutione in suppono oēs partes que ab intrico se
mouent Vere viuere: sic enī Vita defita ē; quare in plan-
tis Vg. viuunt. oēs partes, que per inustumptionem augen-
tur, et nutriuntur; in alijs vero alijs carnem, et oēs uos viuere,
ne dān vita vegetā, sed sensibla, certum debet ēē. In eis
enī, quōdā die dolorem experimur. De quibus vero id ipsum nō
nulli docent ppter eandem rōnem; sed simili dolor Carnis,
et uerbis immediatis tribuit. Itaq; in cuius ope ita nōbita
sensibla, sed vegetabil a dān nō gaudet. sic docet in
disq. 11 q. 1 art. 2. quæsiuncula 2a ad 3o.

Supra dixi san-
guinis perfecte decocti, et sanguinis nutrimentis, qui po-
tius ē humor sanguineus, tradita a dāna qdlibet a partē.
dico tō qd sanguis perfecte decoctus in fratur ab ania rō-
nali Vg. nec dū secundū gradū ipso uisū, sed etiq; secun-
dum gradū uiuentis, secus vero sanguis imperfectus, seu u-
trimentis. Et ita ppter asertum, et quoad sōm, scilicet qd predictus
sanguis ab ania in fermentis, pr: quidquid perlet ad in integri-
tatem nāq; hūmōr in fratur ab ania rōnali; sed sanguis perfecte de-
coctus perlet ad integritem nāq; hūmōr: q. Mar. in de heret. et ta-
quia oēs partes hōis ania in formantur, cū in dūro hōe l'na
sanctum sit substantialis, scilicet ania. mir p rōne philo-
sophica, theologica, et auctoribus philosophica quidem
quoniam in omnis requiritur sanguis ad hōis uisū, et
quam alijs partes organica requiruntur, et sicut moritur, anal
defectu aliarum partium, in dā ea eorum affectione, et dispo-
sitione; ita, seu multo magis extractione, seu corruptione sanguinis.
qd sicut de hanc rōnem alijs partes organica sunt de in integri-
tate hōis, ob eandem, seu multo melius sanguis = Rōne theologia
sic: post resurrectionem in xpo dō, alijs que Beatis erit ueris

linguis aliisque humoribus, ut I mulier dicant Theologi, sed
satis sanguis si erit in nutrimento vite vegetiva, quae in
patria exercitum si habebit: ego hoc erit quia sanguis
est de in regreite naq humas. Ipsi huc: Sanguis xpi dicitur est sub
speciebus panis ex vi illius I maxime, quae partes ipsas
inter se copulantur, Verba sunt Conc. Trid. sec 13 cap 3.
ego debet supponi sanguinem esse partem ipsius hu-
tandem aut vritibus per eadem mix: in primis Causa supra
in decretali ad Felicem sic arguit: si xpi verae partes
naq humas, quo sanguine redempti essemus? ego supponit
sanguinem esse veram partem naq humas = Similiter Philo de
hista aitarum Cap 6 ait: partes autem alium simili-
ores, aut moles, sunt, et huoride: aut sicce et solide, moles
aut sanguis: ego iuxta ipsum sanguis est pars animalis, idem
docet Origenes in 4 Diss 44 quae 1a quae nuncia 3 ad 1 et 3
Qua pars aperi, videt, quod sanguis infertur data secundum
gradus vite, stat per Cholib 10 de hista alium Cap 19 dicitur:
palpitat intra Venas sanguis alium omnium pulsusque si-
mul Undique moveatur, solus quoque omnis humorum I partes
per totum ipsum alium est, et semper quando vita servatur
sanguis unus animalis, et servet. Idemque docet, quod nutri-
tur, et augetur, quae omnia propria sunt animalium - simi-
liter Hugo de 97 in leuicicum ad illa Verba, aia car-
nis in sanguine est, sic exponit: aliquid Vitale est in sanguine,
quia per ipsum nos aie in hac carne vivit: ipsam vitam
Ipsius vocavit aiam. Quo nil clarius adhuc pingere pos-
sumus. Hone per id quod ab in vivo nutritur, et augetur, anima-
tur aia vegetiva; sed sanguis ita se habet: nutritur enim, immo non
nutritur animal cibo, nisi sanguis nutritur: Crepat etiam est
in instrumenta data animalis: ad propria vitalis operones exercandas,
aia enim in eum cum gradibus vite adque de serviant in partibus et
inductione in alios partibus apparet, sed sanguis est medius ad operones vitalis, et

217
est Vehiculum Caloris naturalis. qd. Dico: aliquid enim non inferatur
fra. truenti; sed sanguis est alimentum animalis, ut docet Prax & de
partibus alium cap 5, et defectu sanguis ab alimento extrorsum p̄ducit
piruita, talis humor crasior solet per accens, replere vias alimenta-
ri. qd. sanguis non inferatur fra. alij. Ro. Dormi de sanguine crudo,
seu non perfecte decocto, quem humorem nutrimentum dixit,
quem que anima non inferari in 3 par. aperti p̄babitur. Regij. quid
quid Minuum non est non potest una natura fra. inferari; sed sanguis
Minuum non est alij, partibus solidis animalis: hum. quia est fluida,
et nil solidum sustulit Minuatur: ly; quia id docet Prax & de
partibus animalis cap 3, ubi dicitur: non enim sanguis Minuum carni, neque
Cremati est: sed in corde, ac Venis, quasi in vase Minuatur. Ro
Phum aperere, sanguinem non Minuari immediate per se ipsum,
Minuatur tamen per fibras, et Venas. igitur sanguis haec quas
tam partes crasiores, quas medici a fibras vocant, et Cy quibus
sanguis Minuatur, iste vers Venis, et sic sanguis Minuatur non
pari: qd. manifestum apparet in sanguine haerentem, et a sinorq,
quorum sanguis spissior, et crasior est: in hoc tamen licet ita sit,
non ita ad sensum apparet; quia eius sanguis ortus est purissimus, tertia

par. aperti, scilicet, qd. sanguis non perfecte decoctus, seu nutrimentum
non inferatur ab aera, pr. quidquid non est de substantia animalis, eius
que pars integralis, ab aera non inferatur; sed p̄dicitur sanguis non
de substantia alij, eiusque pars integralis. qd. max. pr. quidquid non est
perfecte decoctum, nequit esse de substantia animalis; sed p̄dic-
tus sanguis analoge dicitur, supponitur non per se de decocto. qd. max.
pr. nil transit in substantiam nisi media nutritione; sed nutritio non
fit nisi in media perfecta decoctione, media qua fra. alij intro-
ducitur in alimentum. qd. Dico 20: Capilli et Ungues inferantur
ab aera 2m gradum Vegetabilium. Itat ex Prax in 4. qd. 4.
ge ta. in 2. qd. 2; ibi, ad 3m dicitur qd. capilli et Un-

que nutriuntur, et augentur, et sic patet quod aliqua operatione
participat, quod non posset esse nisi essent partes aliquomodo ad
aia perfecte, et quia in hoc non est nisi una aia, scilicet ro-
nalis, stat quod ad aia rationalem perfecta sunt, quamvis non viget adhuc
quod operationes sensus participent.

Rone pr. dicitur partes que sunt de
integritate et perfectione humani corporis, sive via, sive via in
frankur eadem aia, ut dictum est; sed unguis, et capilli sunt par-
tes viae huius ad perfectionem aliam, sicut folia ad perfectionem fru-
ctuum, ut patet Ortho in Billio que sunt de: epin frankur eadem
aia = Triplex magis ad sensum integritatis Donis: Capilli et un-
gues nutriuntur, et augentur nutritione propria videndum, ut o-
lligitur ex Sibri, seu venalis, per quas ex carnis viciis trinuantur,
et alimentum huc sunt: epin frankur ab aia in gradu trientis.
patet via: quia non alia ratione delecta aia trientis infantur, ut
simiter admittitur, nisi quia trientis nutri augeri, et
nervos, sive venulas habere, quibus alimentum trahunt,
et partibus alii trinuantur.

Hec via hoc quidquam nota
dignum in venio: nam quod dicitur precipue de capillis non est
partes, sed idem ornamenta animalium, talium est fa-
terur Ortho; quia licet non sint partes viae, sunt tamen viae.
Hec epin sunt eius verba ubi supra: que dant partes sunt ad
perfectionem aliam partium, sicut folia hinc ad cooperi mentis
fructum; ita etiam capilli et ungues sunt in hoc ad custodiam
aliam partium: unde sunt de via per se corporis humani,
licet non de via.

Disputatio 2a

De potentia aie in communi, et particulari

Parata dicitur de aia in comi, eiusque subto, nunc
de eius potentia, et operationibus disputandum est; et quoniam mu-
ter de hac duplex disputatio ordinatur est, sub una ran-
tion aia trientis, quia quid quid de potentia aie in comi
dicitur tr abunde in log et philo sophia facile habebit
ut nil ita disputatio trientis trientis trientis trientis =

igitur quodnam sit extrinsecum, specificatum potarum dicitur potari debet.
 et sic in mixtura cum Aqua sapientia per se 7^a art 3 docet esse actus, et
 obiecta; illi immediate, hoc mediate, de quo satis egimus, deinde ob
 iectum tractavi mus; ita ut nihil difficultatis in presenti inveniri, quod ubi
 solutum non habet, ideo in presenti ad se respicit sed quoniam ubi
 directam rationem id operantem non apponit, quamvis aliter ad actum
 haec, hanc in presenti ex Aqua et Phlo erutam sub hac formula
 proponam: ea, quae ex sua natura ordinantur ad aliquid, spici
 untur in ordine ad illud; sed potest aliquid ex sua natura ordinari ad ac
 tum, et obiecta, ad actum quidem immediate, ad obiecta vero mediate.
 ep. max. stat. nam quae ex sua natura et essentia per ordinantur ad
 aliquid, talem debent habere naturam, qualem illud, ad quod ordina
 tur. mix. etia. stat. quia natura non facit oculos nisi ad videndum,
 colorem, nec dedit intellectum, nisi ad cognitionem veri, et sic
 de alijs. Ita inferitur.

Disputari etiam debet cum potest distinguantur
 ab actibus; sed quoniam de hoc satis stat ex do. philosopho non ubi
 ad longum statui mus, substat non esse immediate operantem, sed
 hoc potest accidere, ut petere, non est cur in hoc amplius immo
 mur. Quoniam et ex illi dicitur, ex immediate ratione apponit de
 tur ratione a priori potest potarum ab actibus; siquidem potest spiciantur
 ab actibus, et obiectis; sed nulla substat, qualis est actus, sic valet spe
 cificari: huius quia est tota in ordine ad se. huius quia operatio, seu actus
 est accens, et nulla substat valet ab accidentibus spiciantur, sed prop
 ori ad illud debet supponi specificata. ep. huius quod mix. etia.

sectio 1^a
 quot sunt potest vitales

Dicendum quinque esse genera potarum, atque est expressa
 Phi in presenti text. 22 per haec verba: potarum atque dicimus vegeta
 tum, sensibily, motum in locum, intellectum, et appe
 titum. Quod ibi dem etia. stat. Aqua. Expressa potarum est haec
 et sapientia que 7^a art 10 per haec verba: Phi dicendum se esse

gera potarum aë, que numerata sunt (Videlet, in arguto sed haec
 ubi verba Anij' ambob' tradita ponit) q' non potest omnibus am-
 bis expendendis subsequenti formula. Pot' aë, tum sunt pan-
 vniem, gericam que disponem ab vni se, gerica que diste obto-
 rum, que respiciunt; sed gera oborum sunt 9: q' et po-
 tarum; manifestat ex nuper dictis. mix pr: obum potest
 inspici a pota, sicut vniendy cya per inre pumptum in
 propria entate, et n' standum media fra intonali, et sic
 inspiciatur a pota Vegetaba, eius que operones omnino maale
 ee diximus. s' potest inspici obum a pota ut vniendy media
 fra intonali illud represente rationem partilem; et ad
 hoc requiritur sensibile a pota, que obum attingit rationem
 partilem. Vel potest obum inspici a pota ut sibi vniendy
 media spe intonali, illud represente subrone omnia enty, ad-
 strahendo aronibus particulatibus, et ad hoc requiritur pota inte-
 lectiba. Deinde: tale obum sic cognitum potest haere ro-
 nem boni vniendy ipri vniendy, et ab ipso asequibile adquire-
 quitur pota operabilia, que ad bonum, ut asequibile tendit,
 pota, inquam, operabilia elicita n' autem in nata, que
 vniendy oibus ponit erga tuum obum - et denique: Cy tale
 obum, seu bonum sit asequibile in executione, debet dari
 alli qua pota, que illud ut asequibile in executione inspiciat,
 et ad hoc requiritur pota loco motiba: nec datur aliud q' s'
 obum, qd' sub his n' dicitur: q' s' sunt gera oborum, et requiruntur
 potarum, que ad illa ordiantur.

sectio 2a

De potentia aë vegetabilis
 Semel tradita sese aë in omni facili e descendit ad aë

Vegetivis defm, qua eius quidam dignoscatur. Sic quoque de
 tionis, ē actus & corporis phici organi & pota Vitz Vegetivam
 habentis. Circa nam autem eius potarum absolute dicenda
 ē 3; nutritivam, nutritivam augmentibq; et geratibam. qd
 non experientia, tum rone pbabitur. Superiora quidem: videmus
 enī in Vegetivis 3 istas Virtutes reperire; quoniam arbor nutritur
 trahendo alimentum; Crescit, se redifundendo in novoramos;
 et generat, aliam similem producendo, scilicet, semina, ex quibus
 alie, arbores nascuntur: qd. Id ipsum Madetur rone desumpta
 ex ista sapar q 78 art 2. nq in Viventi Vegetivo ē nece-
 saria triplex operatio; alia, qua partes rubiq; dilabente, recu-
 perari possunt, et ad hanc orditur pota nutritiva; alia, qua
 levita quantitas, et magnitudo acquiratur, et ad istam tendit po-
 ta augmentiva; alia denique, qua simile indium pduce-
 re possit, ut species eorum veniantur, et ad hanc tendit pota ge-
 rativa: qd. Observe tamen, qd licet hoc generaliter loquuta
 sit; in oia tamen Vegetiva pota geritiva gaudent: plura
 enī ppagantur ex putrefactione terre, et per influxum causa-
 rum virtutum, replentium defectum cause particularis

Ex dic-
 tis collige, has potas valiter inter se differre: potz enī diver-
 sitantur, et distinguuntur per actus, ad quos in tenduntur a natura,
 Cuius que libet ex his potis, diversam habeat operationem ad alia,
 nequit ordari in illis vally libro = Vltimis; quia pota nutritiva,
 et augmentiva inveniuntur in aliquibus Viventibus sine geriva-
 ba: immo nutritiva inveniuntur xta aliquos phos in senibus
 sine augmentiva qd, sapar ad arguit valem distinctionem = tandem:
 nq potz istz sunt indivisibiles organis; nutritiva autem, et augmentiva
 defunditur per totum corpus: gerativa vero residet in parte
 determita potis

Debet et localiter extensum; quia nisi res in loco sit non est sensibile: quare Corpus Christi in Eucharistia non sentitur; debet et presentem; quia sensus non est circa res absentes. Et denique debet et in deum distantia; quia res nimis remota non sentiuntur. et ratio est; quia cum sensus suam eliciat sensationem media specie immixta ab obiecto, si obiectum remotissimum est, nequit spes pervenire ad sensum, nam quanto magis species recedit a suo principio, tanto magis deumilitatur, donec tandem penitus evanescat.

De proximo sensibile extensum est triplex, proprium, commune, et peraccens. Sensibile proprium est, quod per se spectat ad aliquem sensum, ut calor ad visum, sapor ad gustum, et sensibile commune dicitur, quod a pluribus sensibus percipi potest, quem admodum figura, oculis, et tactu percipitur. Sensibile peraccens dicitur quod per accens a sensibus percipitur, eoque latet sub qualibus sensibus, et hoc modo dicitur sentiri substantiam — igitur sensibile proprium est quinplex, videlicet, visibile, audibile, odorabile, gustabile, et tangibile iuxta quinariam numerum sensus. Sensibile commune etiam est quinplex; nimirum, motus, quietas, figura, numerus, et analogia modo, ad quae etiam reduci possunt tempus, situs, Unitas, distantia, et proximitas, ubi nomine quietis non intelligitur praesentia motus, sed praesentia rei in loco; similiter nomine numeri non intelligitur numerus, sed res distinctae in loco permanentes, distinctivae, fames, et sitis — et sensibile peraccens per se vita, amor, odium, virtus, et alia huiusmodi, quae eadem sentiuntur, quatenus sub apparenitiis sensibilibus patent.

Tertio proximo, quod quomodo sensibile immitat speciem ad sensum, et sensationem eliciat (quomodo species curat de quo supra) tamen suppono sensibile commune in impressione in sensu speciem.

aliquam distantiam ab specie, sensibilibus propriis, sed ipsam speciem, sensibilibus propriis, ut conduplicatam per sensibile sine recte positam ad immutandum, et determinandum sensum in ordine ad sensibile sine. — Ex dictis infer: quod sensibile immediate positum supra sensum non potest sentiiri, sed impedire sensationem; et ratio est; quia sensus, ut determinetur, et imuletur ad sensationem indiget medio aliquo referente speciem, quae illud non levet, et immutet, quo medio caret, id sensibile est immediate positum supra sensum; sic enim experimur oculum suam pupillam non videre, nec gustum carnem vicinam sapere.

Infer: 2o: quod ad hoc ut sensus percipiat bonum, requiritur determinata copia spirituum, determinata quoque temperies: ob cuius defectum vehementer strepitus impedit sensationem, ledit quoque sensum: Prospero quoque riparum nihil habito res surdi esse dicuntur, quia vehementer strepitus aquarum nihil illorum auditum maxime ledit, cuius ratio nulla est, nisi quod simul cum specie immensa a subito vehementi advenit nimia copia spirituum, quae sensum abnuit, et temperiem ad sensationem exactam, et spiritibus vitales sensus dissipat; ideo quoque sensationem elicere nequit, quae tamen eliceret, si spiritus in determinata mensura reciperet.

Sic Aquila sustinet solis injuriam; quia foramen oculorum ita sapit, ut paucissos admitat radios, quorum proinde vis non est satis ad impediendum visionem: idem est nobis contingit, qui cum aspectum solis sustinere non possumus, per foramen pupillae eum intrare: etenim et si integer appareat, eum tamen aspectu taliter disposito non minus leditur. — Similiter magnum strepitum toleramus facilius, si manus quibus admovere amur, quia ingentis copiae spirituum, quae aliter ledere poterat, vel sic impediuntur.

Hæc in se, vel potius præmonet, sensus circa propria per se
falli. et hæc est; quia si sua intrinsece sensus ad propria
perceptionem, decuit sinceritati suæ esse in falacis,
sed fidelis efficere, et ad bonum rite percipiendum capi-
tatos; Cui functioni ex toto requiescat deceptio; hæc præ-
monitio in se admodum altioribus. In se, que ad rone
sensuum in se pertinent præmonitio sit

Subiectio 3a De sensibus in se

Licet aliqui & sensus internos aperiant per nos
ponderantiam ad sensus externos, nos tamen & non
non aperimus; sequentes Osham, qui opulo 48, cap
4 ait. non enim est necesse ponere, nisi 4r vires in miris sen-
sibus partibus; scilicet, sensum dorem, unmagis naturam,
et memam, stimatibamque. quorum officia et mu-
nera. in medium proferemus; aliquam de se nos
redendo

Primus quoque sensus internus dicitur sensus rone;
est que pura percipit, et discretiva sensibilia, ac sen-
satio num ex se rone. Unde Chrysostomus lib de tomno cap 2,
apelat sensum dorem, sensorem in et vi; quamdam pro-
mixtam, que se sensu imitatur, que animal, et videre
et audire sentit; non enim visus se videre videt, nec visus
aut gustus indicat, indicare se potest, licet que dulce
ab albo, sed parta in se, que ad verita sit sensibus omnibus.
hæc Philo, ex quibus Clare stat dari sensum dorem, ad
quem pertent oia sensibilia

Hoc nihil hominibus ipsum experientia et ratione per experientia quidem experimur enim nos sentire in diversa sensationes, et indicare. Vnde concordant, aut discrepent, apparet enim hoc pictus, quos oculi verum indicant extolere, et figura humana. accedit tactus, in eadem rem esse experimur; sensus autem omnium aduersus hanc discordantiam, indicat non esse verum hominem, quia non concordant omnia sensibilia, quae in hoc vero sunt esse. Proinde vero, quia ad animalis personam, et veram, plenamque bonum notitiam, non sufferebant sensus particularis, reliqua vires diuisim explorantes, sed posterea nece, numerat aliquid superius tribunal, ad quos suas deferrent sententias, ut exploraretur vnde concordant, et hoc est sensus omnium.

Sensus est pota imaginabilia, etque facultas representabilia et perceptibilia rerum absentium: quare duplex et unus habet scilicet, representare res absentes, earum simulacra sibi opponendo, et percipere res in tale simulacro, seu specie representatas. Quae etiam experientia simul, et ratio suadet. experientia: quoniam sentimus, ubique nos res absentes recedere, et nobis representari, sicut in somniis, tum in vigilia. Ratio etiam id suadet, quia cum res absentes, quandoque prodere, quandoque nocere possint animalibus, necessarium fuit, et ipsis recedere hoc aliquid facultas earum representabilia, et perceptibilia, ut ad illas, prout opus est ad vitae praesidium officerentur.

Huius sensus est imaginabilia, et est facultas perceptibilia, et discrepabilia rerum in sensatuum, id est a sensibus externis non a personarum, ut sunt iniuria, benefici.

animi dicitur & quise licet res, que vtilis, aut iniuriosa e, man-
 feat per experientiam sensum; hic tamen n̄ sentit in ea rationem
 vtilitatis, aut iniuriam; sed hoc e proprium munus sensus in ter-
 ri, qui nihil alia dicitur. hic enim naturali quodam iudicio
 res vtilis, et amice animalis approbat; noxias vero, et ma-
 licias reprobat. Huius sensus existam experientia, et ratio
 suadent. illa enim, quia videremus signas aues, paleas vtilis
 ad edificandum ab inutilibus discernere. Ratio etiam,
 quia nisi animal hoc disceret, valse proclive set ad sui
 destructionem, et plerumque inutilia, et noxia prosequeretur.
 Discernit enim, aut exprimat in noxia proximitas.
 datur enim in eis nihil alia. At enim sensus e mensura et
 e facultas veritatis pro merito; eque veluti thesau-
 rus ante, in quo species precipue insensate versantur,
 ut cum opus fuerit, possint reuocari. hanc dari facultate
 experimur: animalia enim recolunt res proas, ut bene-
 ficium, iniuriata, quod si se set, si non inuentionem rerum, species
 n̄ seruarent. Rone etiam suadetur; quise e eorum ab sen-
 tiam nece e animalis, sed et pro merito, ut videretur
 parit que sibi di nocuerunt, et querere, que fuerunt profi-
 tuz, quae de causa experimur fructa laborare ab eis, in
 quibus male se habuere. Cuncta predicta, licet sensus sint
 omnibus aliis; in hoc tamen quodam excellentia, sortu-
 ntu ex iurisdictione ad rationem, et etiam in propria linea
 admodum quo diximus de vita vegeta, et sensibilia. im-
 aginabilia enim nec dum recolit, que vira sunt, sed etiam nunquam
 vira ex vitiis ponit. Non enim animalia vero nec dum insensibilia, sed
 etiam colatione, et veluti imperfecto dicitur se report, seu

detegit animi certitudinem, et inveniuntur ex ignis experientia,
et effectibus; et quoniam non semper ad uerum peruenit, et responde-
runtur omnia, sed ex signis iudicatur de alius occulta inten-
tione, hinc oriuntur semel varia iudicia. Ita enim erit preta-
medum recordatur ut canque, sed ex unius rei recordatio-
ne, seriatim in recordationem totius respectu venit, et hoc de
his sensibus

Sectio 4

De appetitu sensibilibus. Vyprade sa scho lasnica 9 de febr

Quamvis et ratiorem potest in personis supra explicare
vimus, hoc intelligendum est de sensibus cognoscibilibus,
vel aliquo modo appetibilibus: praeter has erit datus appetitus
sensibilis, qui, ut plures docent, sedem habet in corde: ex-
perimentur enim in scrutiniis nostri cordis inclinationem ad
plura sensibilia, que inclinatio idem est ac appetitus sensibilis.
Vnde in libro sic dicitur: est inclinatio ad bonum per sen-
sus appetitum. id est, veluti quidam impulsus, quo animal
se mouet ex his, que per sensus apprehendit ad fugiendum,
et prosequendum contra = sed quia bonum sensibile delectat qui-
dem, at tamen aliquando in arduum positum est, et difficil-
iter circumlabitur; ideo appetitus sensibilis diuisus in cupi-
scibilem, et irascibilem. Primum est facultas, qua animal cupit
bona per sensus appetita, et fugit mala ipsi opposita,

Verum est facultas, qua animal se reuertit ad bona ar-
dua, et in mala, quibus boni persequitur, vel impeditur, vel

inhabetur: quare est quasi pugnatrix, et defensatrix,
partis irascibilis.

De 6 autem moribus, qui communiter
assignantur a petri irascibilis, videlicet, amor, odiu,
desiderium, fuga, gaudium, et tristitia: et de 5 aliis
natis pro a petri irascibili, videlicet, spes, desperatio,
timor, audacia, et ira. Videtur theologi morales nobis
autem sufficiant dicta de duobus aliis me libris, quorum
doctrina cedat in laudem Dei, Virginis que Mariae.

LIBER IIII ANIMA

Disputatio prima de anima ratio-
nali ~ ~ ~ ~ ~

Postquam 1o et 2o lib. de anima in communi, de se-
penta et sensibilibus, eorum que pōtū actum est, restat
in hoc 3o et 4o de anima rationali eius que pōtū et
actus tractare: in omnibus tamen illis, et pōtū menti
accurate adhibebimus. sit ergo

Q^o Unica

Utrum anima rationalis sit immortalis et
ammodo semine propagetur
Quid quid sub pretato in nullo maeretur pure theologicę

Et duo que vadi tan num. Minerva illud attingam. Qua
propter dicendum 10. Cuius Patrum Mensu animam rationalem
esse immortalem, et incorruptibilem. 11. ut ex illo Malei
Secundo; nolite timere eos, qui occidunt Corpus, animam au-
tem non possunt occidere. 12. ex illo Joannis 10, qui odit
animam suam in hoc mundo, in vitam eter nam custodit
eam. 13. ex Concilio Lateranense 1245, ubi dicitur: homo
aprobande ratione damnamus, et reprobande omnes aspen-
tes animam intellectivam esse mortalem. Ratione pro anima rona-
lis est omnia in se dependens a principio corruptionis, quod est corpus:
num; quia in suo esse ab illo non dependet: quoniam, ut lic-
tum est non educitur ex materia, sed ab deo Creatur: 14.
quia est perse subsistens, et servari potest separata a sub-
strato; quia est spiritualis; quoniam eius principales operationes
intelligendi, et volendi in se dependens sunt a materia, sed quoniam
dependens est a materia, seu principio corruptionis, et incorrupti-
bile, et immortale. 15.

Dices. Dona supernaturalia non depen-
dent a materia; et tamen quotidie trahuntur. 16. pu-
lla est natura = 17. anima est spiritus: 18. ab eo tanquam
a proprio subiecto dependere debet = Ad hoc dico, dona super-
naturalia non est perse subsistentia, nec per se separata
ab anima; quoniam accipiuntur: 19. materia de anima = Ad hoc di-
co anima est spiritus spiritualis tamen de perse subsisten-
tem, atque ab deo quasi Dominam spiritus, propterea que ab
eo non dependentem. Dicendum est 20. anima rationalem mediocri-
tate propagari non posse. 21. hoc est catholica, et fidei sententia,
ut sentit Athanasius per 9. articulos, et eius ratio est proce-
denti ab colligitur: quippe quidquid medio se me trahitur.

225

est generabile, et triuple, dependens que in suo esse ab agente
ali, tanquam a causa principali; at anima rationalis tripliciter
nec in suo esse dependet ab agente naturali, tanquam a causa prin-
cipali: alioquin facile ab ipso destrui posset, et facilius sit de-
struere, quam edificare. ego = Natur: pota generabilia non
naturalis, et per actum rem naturalem actibus; at nulla pota na-
turalis potest substantiam spirituales producere, quippe ista est op-
eratio ordinis. ego. Dicitur: accens instrumentali ter producit substantiam;
ego et pota naturalis potest producere rem spirituales, tanquam
instrumentum generantis, maxime in virtute anime rationalis, quae
spiritualis est = Naturam: quia tanquam causa principalis, quae pota
instrumentalis operantur per generationem, quae est actio naturalis a
substantia dependens; adque adeo non possunt producere animam, quae inde-
pendens est a substantia: et etiam; quia accens producentis substantiam, et subst-
antia producta sunt in eodem gradu entitatis, naturalis, quod non habet po-
tatem generabilia respectu anime. alia, quae obici possunt ex alibi dic-
tis soluta habet.

Ex his impugnatam mox quaedam oppositio circa tempus
quo fetus animatur: asserent enim fetus animam imperi in eodem
instanti conceptionis seminariarum; sed quoniam fundatur principio falsae
erroneae propagationis anime, quod medio semine, ex dictis Corruit = Nec
minus falsa audit alia Idem in extremum tenet, asserent
quae animam non infundi spe humano, quod res fetus est in utero
matris, sed tunc anima materis vivente, quo vivente profertur gradatim
Nec intra Chablicos circa tempus animationis fetus in ma-
trix dicitur; Idem tamen sententia aperit Corpus virorum animam
quadraginta a cubi die: feminarum vero octoginta. quod in lege re-
ferri in Romanis videntur: lege enim mulieribus prohibebatur ingre-
sum templi per quadraginta dies a partu, si masculus pepe-
rit; si vero femina per 80, quae legem asserunt ex parte desum-
ptam ab ipsa lege non servanti; sedum tempore producto = attamen

Intra agentis e pota saliter dicta ab initio potibilia e expre
 Atque, qui se par q 79 per sensum sequentis articulo no ex ipis
 et dicitur mense docet. et in ipse si nec habet: siue si caper
altem pota intra agentis, et intra potibilia; quia respectu eiusdem
 ubi aliud principiu oportet et pota actum, qui facit dicitur et actus
 et aliud potam passivam, que mouetur ad dicitur, rone desumpta ex
 eodem in doctore: eadem res eandem requirit et pura pota passi
 ua, et simul pota actus respectu eiusdem dicitur: similiter eadem res
 secundum idem requirit et moueri, et mota respectu eiusdem dicitur
 eandem requirit eadem res eandem et pure perfectibile, et perfec
 tibile respectu eiusdem dicitur; et qui intra potibilia e pura pota passi
 ua in orbe ad speciem intelligibilem, agentis vero se habet ut pota acti
 uua respectu speciei: si me e per potibilia se habet ut pota mota et
 perfectibile respectu speciei; agentis vero ut pota moueri respectu speciei, et
 que perfectibile in actu: et in eadem sed dicta pota e agentis et pot
 bilia confirmat, et pro rone a priori. pota distinguuntur per actus in orbe
 quae de dicitur, sed actus in et adequati agentis, et potibilia sunt
 uerbi; qui nra actus illius sunt producere speciem in se ipsis; y nra actus
 nra sic, sed speciem productam recipere, et media ea in relationem
 facere: et = dicitur se a priori: sensus esse in distinguuntur sed
 ter ab in se no mi, in quo dicitur speciem: et similiter dicitur dis
 tinguuntur saliter a phantasia, in qua speciei imprimuntur: et pota
 eadem rone agentis debet a priori distinguuntur tandem: intra
 potibilia e in se no mi, sensus vero agentis: et distinguuntur.

Alia arguta solueruntur

Arg 10 ex De Suario: implet intra impotens ad intelligendum
 sed si intra agentis est dicta a priori, daretur intra impotens ad
 intelligendum: et mi e ista; quia intra agentis, ut actus nra e in se no mi
 omnia pro a parite: implet sensus impotens ad se habendum: et et intra
 impotens ad intelligendum = dicitur: si intra agentis distinguuntur
 a priori, daretur in unico sensu delecta pota in se no mi: mi e ad in se
 et = ista arguta no va parite de sensu nra e in se. si paritas est

quia sensus non habet alium actum nisi sentire. quare impossibile est
impossibile ad sentientiam: unde et item intellectus nec dicitur intelli-
gere, sed aliquid facere obiecta intelligibilia, quorum impossibile dicitur; unde
agenti = At in hoc non maam in sensu signato intellectum; quia
intus agens non est intellectus pura, sed factus speciei intelligibilis,
sub qua tunc non incombis dari in unico sub duplicem modum;
immo necessarium ducimus; propter quod non sint eiusdem, sed dicitur

et tunc per se pro eodem. omnia in unum agendi et possibili valiter
sicut non facile intelligi possunt in unico, et eadem potest, quod non po-
tendum intus agens dicitur apertibile. an pro eadem potest et ac-
tibus specierum, et operabilia per illas. et an pro in spiritualibus non
est necesse distinguere principium agendi, et patiendi; ut patet in ipso
intus possibile, quia cum ipsam intellectionem, et verbum eliciat, ipsa pati-
tur, seu recipit: et = dicitur: actus in se subordina, et in eundem finem
tendentes non argunt dissonantiam habentem, et potestatem; sed tam
productio speciei, quam illius receptio, ordiuntur ad unicum finem,
nampe ad eliciendam intellectionem: et =

At in hoc respiciunt omnino, quod idem in idem sit principium agendi, et patiendi: nam cum agens
ut agens debet esse in actu, et ut patiens debet esse in potestate; repugnat
ad respectu eiusdem, et in idem hoc habeat: nec hoc equi-
tur sicut in exemplo de intus possibile respectu eius intellectionis et
verbi mentis, quoniam tunc intus agens, et speciei ad ipso productio
Galtem ut causa partialis, aut momentanea agit, et tunc sui recipit
intellectionem: quare non est in idem.

At in hoc, quod actus in adequati
et subordina, habentes unam aliquam rationem in eam, sub qua debent
et aqua specificetur unica illa potestatem, possunt ab unica potestatem obire
ad vero respectu horum duorum actuum, quorum unus est productio
specierum, et non dicitur; alter vero dicitur per speciem, et non productio
non est assignabilis unica aliqua ratione in eam, sub qua debent, et aqua
specificetur unica potestatem: sunt enim duo rationes valde distantes: quare licet re-
quenter se habeant, non tamen conveniunt ad eandem potestatem, ut patet in ob-
iuratione, quae in eadem intellectionem.

Atque 3: si intus agens est valiter dicitur.

In aperiibili, post hanc vitam nullam operationem habebit: quoniam
 quandoq; aia hinc intelligat, n̄ tamen per species sensibus acquisitas
 quas de puritate m̄cesit ita a diuinitate sua aliter, sensu infra explicando,
 sed per species effluentes a subiectis superioribus: quoniam est tali ex dignitate
 aperiibili. Rō s; qd quantū nullam operationem habebit n̄ est superfluum: sicut
 quia seruaret ad ornatum aie, sicut, quia tota que de uero tempore exit in ac-
 tum, quantū acquisita per se, et hō, nihil appareat, n̄ ē nisi uana p̄ter
 quod, qd erit aia a ipore separata inquit. Thomas qd Unica de aia art.
15 ad 3m per unum possibm recipit species effluentes a subiectis superioribus
et per unum agentem habebit uisionem ad intelligendū, quia illud est prima
principia, et eorum facit evidentiam apparere, qd s; tamen in intellectu.
 Hec in h; agentis species materiales ita separant, ut id qd materiale ē, ipso
 manente transmutet in spirituale: hoc enī impossibile ē: quoniam
 agentem separare species materiales, sicut ē intelligendū quatenus pro-
 ducit quosdam species materiales ad instar illorum materialium que erant in
 phantasia. sed ut clarius intelligas quomodo hoc fiat, sit unum

C. 2^a

Quomodo dicitur phantasia in h; agen-
 te ad producendam speciem intelligibilem

Hec nomine phantasmatis terrea m̄ni, scilicet qd phantasma
 n̄ aliud ē, quam species materialis residens in phantasia, a qua
 no m̄sionem phantasmatis formatur. qd eo p̄dicta species necesse est
 sit ad eliciedū ab int̄ agente speciem spirituales, modū qua
 int̄ possibm intellectonem elicit, dicitur quoque causa dicitur
 phantasmatis hanc rationem dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 modi dicitur. dicitur dicitur, quem aliqui se quod dicitur dicitur
 4 dicitur Cap 2 hunc 7 docet phantasma dicitur dicitur dicitur
 mas circa quam int̄ agentis operatur. Consequenter, et aliqui h; re-
 sicuti a serunt phantasma dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 listamen, itaut ex ipso, et int̄ agente materialis et adequata causa
 principalis speciei dicitur dicitur = Patet vero dicitur dicitur dicitur dicitur
 phantasmatis h; actiū in speciem intelligibilem dicitur dicitur dicitur dicitur
 cum causa principalis, sed in instrumentis, dicitur dicitur dicitur dicitur
 principalis se habent = a pluribus aliis dicitur dicitur dicitur dicitur

fugiamus, Ultra tentz docet qđ phantasma huj. dicitur per modu causa
exemplari extrinsec, ad cuius similitudinem inibi agens, speciem intelligen-
tiam producit. Itaqđ **Hoffma No.** die 11 februarii, anno 1705

Phantasma, seu species in phantasia extrinsec, si dicitur effectus
nec principaliter, nec instrumentally, sed uti agens ad productionem
speciei intelligibilis, sed huj. dicitur in genere causa exemplari extrin-
sec detrahens, inibi agentem ad productionem talis speciei. Dupli-
cem part. dicitur, et quoad hunc pr. causa effectiva, siue principalis,
siue instrumentalis, ut debet esse in eodem ordine, et effectus producendo;
ut phantasma n. e. e. y. e. o. m. d. i. q. u. e. p. e. i. e. i. n. t. e. l. l. i. g. i. b. i. l. i. p. r. o. d. u. c. e. n. d. o. i. ;
et huj. p. r. i. n. c. i. p. a. l. i. s. i. t. ; illud vero modale: qđ. Confir. n. r. u. r. Causa instru-
mentalis e. i. n. t. r. u. m. e. n. t. u. m. V. i. v. u. m. e. t. m. o. r. t. u. u. m. ? at neutrum potest
esse phantasma: qđ. mix. pr. n. p. m. ; quia instrumentum vivum, seu huj. i. n. s. t. r. u. m. e. n. t. a. l. i. a. d. e. b. e. t. e. s. s. e. i. n. e. o. d. e. m. o. r. d. i. n. e. e. y. a. c. t. i. o. n. e. e. t. e. f. f. e. c. t. u. s. p. r. o. d. u. c. t. u. s. ; ut patet in accidente modali respectu modali, sub qđ. p. r. o. d. u. c. e. n. d. e. ; sed hoc n. h. a. b. e. t. p. h. a. n. t. a. s. m. a. m. o. d. a. l. e. r. e. s. p. e. c. t. u. s. p. e. c. i. e. i. p. r. i. n. c. i. p. a. l. i. s. p. r. o. d. u. c. e. n. d. e. : qđ. = Quoad hunc pr. mix. : quia ut instrumentum
murmur influat, debet gaudere virtute elevante derivata cau-
sa principali, ut dicitur in calamo, et alijs instrumentis; at nullum
derivari potest ab inibi agente in phantasma, ut virtus spiritalis
in modale derivari nequeat. qđ. Confir. n. r. u. r. v. ex doctrina ipsorum
philosopharum: ideo ponunt dicitur phantasmatis qđ. inibi, quia
inibi agens esse n. d. i. c. i. t. s. p. e. c. i. e. m. p. r. o. d. u. c. e. n. d. a. m. s. e. c. u. n. d. o. qđ. e. s. t.
representatum oborum; sed hoc non probat simile phantasma
elevari n. posse ab inibi agente: qđ. mix. pr. h. u. m. ; quia causa princi-
palis n. elevat instrumentum huj. ad id, qđ. in sua virtute dicitur;
quia causa instrumentalis deservit principali ad producenda id,
qđ. principaliter in illa dicitur: qđ. t. Eandem: si elevatio, aut sub-
trahit phantasmatis ad inibi agentem sufficeret ad hoc ut pro-
ducere posset speciem spiritalem, sat etia. esset sub ordi. n. o. a. l. i. i. s.
cuius unque sensus modalis ad eundem intellectum erga res. spiri-
tuales producenda; sed hoc n. d. i. c. i. t. : qđ. Quare elevatio seu
subtrahit debet esse ad res eiusdem, et n. d. u. c. i. v. i. o. r. d. i. = Dicitur:
potest qualitas spiritualis recipi in igne tartaraco modali, et ipsum.

eleuare ad Crucia de patas. / spiritalis. pdest etia qualitas / spi-
 tralis recipi in aqua maali, et ipsam eleuare ad produendam gra-
 gerentiam. quae etia poterit recipi in phantasma alligata Vitae
 spiritalis detriata ab inu agente, et eleuare phantasma ad pro-
 andam speciem / spiritalem = sed hoc repia, et in te q. tunc ad q.
 quia in presenti Causam gradlem. specieit. in d' ex gamay ad cuius re-
 alem influxum. n licet recurrere ad miracula, qualia sunt ex-
 pla appota, quid quid sit detriate primi videntia. a quid thedgo
 2o part. Inq. gr. id d'currit, in gere Causa exemplaris ad cuius im-
 tinentem agens producit effectus; sed in h' agens producit speciem
 immaalem ad similitudem phantasmatis, siue speciei in phantasi
 exi' teni: ex phantasma d'currit h' quia Causa exemplaris. quante
 d'currit i re extrinsecis, et detriatibus sit, facit e gr. n' phantasma n
 residet in trino in inu agente, sed in phantasi, et aliu modo detriat
 inu. ut producat hanc speciem p' illa: ex sed. dicit. d'na-
 tio Causa exemplaris ista habet locum in Causa d'currit, q' exem-
 plar sit, ad q' respiciens agens operatur, at in h' agens d'currit
 n e: ex nec phantasma erit exemplar respectu illius = sed hanc
 na licet exemplar p'rie, et stricte tale sit ad quod respiciens agens
 operatur; ab solute tamen factum e. n' etia e id, a q' p' na-
 alem simpatiam detriatur agens ad productionem rei simili. phan-
 sma autem habet naalem simpatia q' in trina gente, et d'na et
 v' ab ique alligata d'currit in h' agens a phantasmate detriat
 re quemadmodum d' ob eadem rationem detriatur voluntas, quib' p' d'ca
 ceca, ab inu p'pota

Alli qua arguta d'curritur

Argut. d: illa e causa principalis, cui effectus similis e' d'it: sed
 species p'ducta ab inu agente necdum e' d'it simili ip' in-
 tu, sed etia phantasmatis: ex d' inu, quae phantasma sunt Cau-
 sa principalis partialis. mir paret: quom' species necdum e' d'it
 maalis, quo sensu assimilatur inu, sed etia e' representata d'it, quo
 sensu assimilatur phantasmatis. mir paret = p' h' ex

doctrina Comprehensiva in: Causa principalis debet proximare
effectum; sed in his agens in propria specie ea parte, qua
species est similitudo obiecti: siquidem in his agens in similitudo
obiecti, proprie similitudo est: quod si simul cum eo decurrit effectus
phasma. Arguitur, ut magis absolute sumpta: quod magis effectus necesse
est adit similitudo causae principali, sed etiam operam phasmi, et obiecti: quia non est ex
his ab arte causae. Vnde similitudo ideo, seu exemplari = Phasma obiecti
Plutensium, quae intendunt phasme decurrere effectus per modum instru-
menti, non ipsae efficaciter retorquetur: quia si in his agens in propria specie
quoad similitudinem obiecti, non potest esse causa principalis, quod si dicantur Plutensium
non; quia phasma, iuxta ipsas, non se propria specie decurrere effectum quoad similitudinem
obiecti in causa instrumentali, sed principalis est, quod ipsi non solum impugnet
sed tamen, instrumentalem speciem in ea parte proximare: non quod in his
agens in similitudo obiecti, est tamen virtualis, quatenus est causa a qua
desinat ad producendum speciem similitudo obiecti, supposita de similitudo phasmi.
Haec maiestas obiecti huiusmodi obiecti est: alioquin nec ipsa species, quae, pri-
mario est, similitudo est, quod si dicantur Plutensium, propter ex obiecti quod dicitur in art. 3
de conti: in productione operum, intelligitur in tum agendum decurrere prin-
cipaliter, phasme vero instrumentali per = Res. Vnde huiusmodi de instrumenti in lata
acceptatione, quatenus quicquid alteri deservit alioquin modo, cum instrumenti
sibi debet. Quae autem phasma in his deserviat per modum instrumenti ex his,
ideo dicuntur instrumentum in tali productione: non per loquuntur de in suo pro-
prio deserviente in genere causae effectus, si vero advenit velint causam exempla-
rem reduci ad in causae effectus, quia causam effectus debet non solummodo sedere
dum modo habeant nobiscum ad causae exemplarem extrinsecam, quod est proprium per-
tum = Vnde dicitur Plutensium phasma nullo modo posse decurrere in genere causae, quod
ut interit suaves: siquidem nec ex ipsius parte obiecti species in virtuali debet
vallet, nec similitudo species in obiecti, sed in in se potest esse = Obiecti, in
in in indigere speciem improprie, ut faciat obiectum in virtuali ex propriis in his,
ipsae quae debet, et fecundet. cum autem alium decurrere habeat, infra de causae
Vnde prius scire necesse est cum species improprie sit, huiusmodi autem huiusmodi virtuali
similitudo obiecti? Patet suaves hac 3 de acta lib. 3 docet speciem improprie
est formam, sed huiusmodi virtuali in similitudo obiecti, ita ut in his potest esse repre-
sentet huiusmodi non, sed huiusmodi illi imuet fecunditatem, aut quantum ad huiusmodi
de productionem representationem formam, quae est species ex propria = frequenter tamen

affi, et debet per effectum suum esse specie. Que tanta pars, aut nihil acci-
dentis debet existere in ea que, per se, combinent se, sicut, auctores et
aperit speciem in resam effectum posse ducere se quia non possit ad in-
tellectionem. Sic dicitur in 12. 14. et.

Nota 310

Species impreta effectus dicitur quia in se possit ad intellectionem efficiendam.
Ut ex 1. pro de aia tex 70. ex ista pluribus in locis, precipue de
de ver de art 6. ubi dicitur: quodlibet actio sequitur dictionem fragentis,
que est principium actionis; sicut calefactio sequitur dictionem fragentis,
talis: similiter autem dicitur, quia in formatur per dictionem, est
principium dictionis secundum actum, sicut calor calefactionis: et de
oportet quod quilibet cognitio sit per motum in se, que est in cognoscente.
Plures rationes adduntur pro hac seplanda, sed nullam illarum si-
tatem video, se meli negat. dicitur in actibus phasmati, ut de procedente se
gaurimus; sequenti tamen sub hac seplanda aliquam virtutem acquirere.
quod est ex parte principij, operatur datur se ipsum detray ad actum nem,
et est eiusdem ordi sui, et effectus producendo non est cur talis seplanda
ad effectum non ducatur, sed species impreta seplanda ex parte principij
actum, nempe in se, ipsum detray ad intellectionem, et speciem expre-
sam producendam, et aliunde est eiusdem ordi cum specie expressa, seu
verbo mentis producenda: quod non est cur de dicitur actibus negetur se
ferunt. quod ex se parte est vera: quia species impreta inheret in se, potest licet
eius virtutem ad hanc, et illam intellectionem auget aliter de se est in eo-
dem orde spirituali, seu immateriali, et specie expressa. in se, quia
preta negatur in phasmati, et actum in specie impreta, quia
nec se habebat ex parte in se agentis, sed in phasma inheret, nec erat
in eo dem orde, spirituali, seu immateriali. non, quia defectus vitali-
tatis ab aduersis, requirit, et nullus est, ut ex se arguitur non habet,
et non requirit similis vitalitas, ut dicit in habitibus, que a principio vitali
non possunt, et tamen sint operantia actus in se. seplanda que non solum debet
sed et dat posse proxi mi posse ad effectum producendum, debet ad se actum
ducere; sed species impreta non solum debet in se possibilem, sed dat po-
sse proxi mum ad intellectionem: quod. Max. videtur ista. in se proxi-
mum quodammodo seplanda aduersum, licet quilibet posse seplanda
et se in orde materiali sit actibus sequenti sui seplanda, quo ad virtuti-
sem, et motum phasma a principio in se, non tamen quod ad seplanda expre-

Personis obit: ego hoc posse fieri intrinsece ab se ipso resp. potest dici; quia hoc
 posse debet dari ab aliqua actualitate, seu fra in se representato, qualis e
 species Vegetur hoc ex doctrina Aristotelis: licet enim ex se sit potentia
 mediate elicere visionem beatam quoad vitalitatem, ac motum phisic
 a principio intrinseco; n̄ tamen quoad superna actum; quia hoc motum
 potest posse ab actualitate, seu fra aliqua existente in fine in superve
 tali orbe, nempe alumine glorie: ego pariter, licet intrinsece, et in orbe
 naturali sit actibus domi nonis Vi deat, quoad vitalitatem, ac motum phi
 cum a principio intrinseco; n̄ tamen quoad rationem representantem obit;
 quia hoc motum potest posse ab actualitate, seu fra aliqua existente intrin
 se in se, seu in orbe representato. ego quem admodum ob hoc habet rationem
 lumen glorie, de currit actualiter, ob eandem pariter debet species de cur
 re. Ergo plene amplius affirmo: implet potestatem aliquam virtutis actualitatem
 ab aliqua fra, et talem fratem actualiter n̄ de curere, ut in omnibus phi
 tum e; sed intrinsece in orbe ad de iudicium, saltem in se representato, de
 nuntur actibus ab specie impressa: eg. univ. intrinsece prioris ad speciem
 impressam erat in potestate passiva et in inflectionem in se represen
 tato: eg. an p̄re xillo dmi axiomatico Augustini dmsor ad ego
 ex obit, et potest pariter notitia; quo ante datur in religio circa rep
 rones; pariter que in forma potest habere rationem principij passivi instar
 formose; quia secundatur ab obit, obitum que gerere in unum principij
 actuali media sua specie, instar virtutis

Arguta soluntur

Argu so. actus vitalis, qualis e intellectio, debet posse a principio vita
 li, sed species impressa n̄ e principium vitale; quia nec de orat a prin
 cipio vitali, nec e virtus intrinseca ipsius potest vitalis, sed venit ab extrin
 seca causa ab obit, ut species sensibilis; et ab agente extrinseco, ut patet in pe
 ciebus intellectibus angelis a Deo infusis; et alia rite esse tenent
 ex parte obit ut eius vicaria, n̄ e virtus potest: eg. hoc arguitur in vita
 humana, et caput ente marie, habet instam in habitibus suis intellectibus
 qui actualiter de current ad actum, et tamen vitalis n̄ sunt, si vera e. entia
 de currentium; quia n̄ dicuntur a principio intrinseco vitali, nec sunt intrinsece vitalis

Ipſi tamen ſiue natura improbabilis, reſſe poſſe arguere. ſo. pro-
tam ſpeciem eſſe vitalem, & per identitatem, ſi indentificatur cogiti-
tio vitali, ut in Deo; & Vitale re preſentata a Deo, a quo ſpecies preſentatur,
ut in ſpeciebus cogendi. & per ſumtionem adpotam Vitalem permo-
duſu extraneus, ipſius poteſt Vitalis, ut in ſpecie accepta ab obſo, et ſu-
ta poteſt, quibus adde, ſpeciem, ſe qua impreſſi pſiue ab impreſſa
re per actum vitalem, et ſic habere poteſt Vitale = Nec ad ſum-
tionem, Vitale per modum de ſtatū poteſt Vitalis requiritur qđ obſer-
co pſiue; et patet in habitibus ſq. naturalibus, quam ſuper naturalibus, et
a Deo impreſſi; et habitus, fidei, ſpei, charitatis. Quia ipſo eſt ad ſu-
ſpeciem illa nō ſit ſoliter, eſt tamen virtualiter Vitalis; quatenus eſt
eſt ſuſ per modum vitis poteſt Vitalis in ordine ad actus vitales, qđ reſſet
Vitaliter deſcendat, et patet in eiſdem habitibus, nec nō in ſumtionem gloria,
ad nō ſoliter, ſed tantum virtualiter Vitale eſt, quatenus a Deo datur ſq. quā
vitis poteſt Vitalis ad actus vitales, quos tamen Vitaliter producat. ſum-
tionem dicit poteſt, qđ quamlibet vitalem nō ſit, poteſt deſcendere ad in-
tellectum nō ſub ratione vitali, ſed ſub ratione representabilis, quam rationem ſpecies
preſentat, qđ ſit ſolus habitus modo obſo, et ex dictis dicitur, nec ad hoc ut
intellectus Vitalis egredietur, requiritur qđ eſt principium aut virtus
qđ ad ipſam deſcendit Vitalis ſit, ſed ſat eſt ſi probemur a potestate
ſi impreſſa, et ad ſuſ illa virtute, quamlibet nō Vitali, requiritur tamen
ad intellectum nō ſub ratione representabilis obſo = Quod autem ad ſuſ in ar-
guit, tempore ſpeciem ſe tenere ex parte obſo, Verum eſt, ſi non precise ſum-
tionem, quia eſt ſit ex parte poteſt, et nō eſt, quia ſpecies nec deſcendit
deſcendere in ſumtionem ut vicaria obſo, quatenus ſe ſit ex parte obſo, ſed eſt
ſe ſumtionem ~~virtutem~~ per modum d. principii ad intellectum nō ſub ratione repre-
ſentabilis, quatenus illud poteſt dicitur ſi virtualitas ſpeciei, hoc verum
Reſponſio: Ipſe impreſſa eſt ſolus ſi nō in obſo, ut diximus, et tamen
apoteſt in agente ſuſ producta ab ipſo deſcendit preſentatur, ut eſt dicitur.
qđ ad hoc ut in ſuſ poſſibilis pducatur intellectum in eſt ſe preſentatio nō re-
quiritur deſcendit ad ſuſ ſpeciei impreſſe = De Deo ſi principii dicitur ſum-
tionem ex duplici eſt d. pte requiritur preſentatur d. curram, quorum ſumtionem habet
ſumtionem impreſſa, hoc erat, qđ preſentatur eſt enale. ſumtionem nō ſumtionem et po-
teſt, ſed preſentatur; qđ autem ſpeciei impreſſa, et in ſumtionem ſit, et in ſumtionem

potest, si e' cur simili iacturam et negatur. At q' d: species imperator
 insunt in actum supernaalem fidei: quoniam simili species ma-
 alij e', que insuntur requit habere in actum supernaalem: quon-
 illa spes poterat cedi an, et negari va; quia spes, de qua in prin-
 ti, e' in eodem ordine acti, scilicet tom spes maali et actu supernaali-
 de responderi poterat simidum speciem elevari a Deo, Nihil que-
 potens ad actum supernaalem = tandem respiciat, si similem
 speciem in maalem, sed supernaalem debere ee, quia equaliter me-
 titur et actu supernaali = Aliud arguit, qd fieri potest de substantia
 Angeli, que e' perit' vici' speciei ad sui cognoscendum, solutum hanc
 phisicorum q' d' solue ad vltim' argumentum

**Etiam sit obitum 7a specificatum, que pro-
 portionatum in telechy potiblis**

Ante quib' reatum p'p'rianda e' diuisio, et dicitur obit' specificata
 sicut p'p'riandi. Im, qd obitum ext'ionis, seu adequatum dicitur, e' illud
 qd p'et ora, qd que Capacitas inhy et tendi potest, sive vire maali,
 sive diuisio inhy superadita, sive abstractiue, sive inhytate. Im,
 qd obitum intensiois dicitur, e' illud qd inhy v'itibus p'p'rijs attingere po-
 test, sive abstractiue, sive inhytate. Sed ut p'p'rio in hoc obitum, et inte-
 lectum requisita clarius intelligatur, p'p'riandum e' qd, p'p'rio-
 nem dupli' accipi posse. te, p'p'riande, et quo a p'p'riande p'p'ri-
 ti, que nil aliud e', quam Capacitas inhy circa ee intelligibile p'p'ri-
 p'p'riandi eum obitum dicitur, et hoc p'p'rio dicitur remoto, et ra-
 di calij. De p'p'rio, que p'p'rianda, et p'p'ri dicitur, superadit ad im. p'p'ri-
 h'orem quamdam, quam per modum quantit' p'p'ri dicit inhy ad
 Cognoscend' obitum p'p'riorem tali v'it'ia e' p'p'ri p'p'rio s'p'it ad ab-
 gendum obitum specificatum inhy: quare, licet esse p'p'riat inter
 obit' exigere aliquo qd sui attingentiam, specialem quantem v'it'ia det'ra-
 tem inhy, ip'um, que elevari p'p'ri ad hoc obitum det'randum, ad requisit
 inhy attingere nisi ei superadeatur simili quantit' v'it'ia p'p'ri nata

exigentia, talis ob; si ideo tale obum. excludendum e a parte obri
 specificabili, et extrinsecus inhi; quia haec Coaptationem esse legi, seu
 capacitem radicalem actiorem ad tale obum attingendum.
 Ita autem proportio e circa obum si exigentia nec necessitatem, nec
 quantem virtutis ad sui attingentiam, quae inhiis virtutibus propriis habet.
 inhiis idem notat, et quoque procul haberi necesse e ad intelligendum
 gravissimum theologicis dubium.

DICO 1°

Obum specificabilem adaequatum, seu extrinsecus inhiis possibilis e
 ens in tota naturalitate, prout procedit Creatum, et in creatum,
 vale et non. prae ex dictis in lege: illud e obum adaequatum inhiis
 possibilis, quod dicitur esse quod potest percipi ab inhiis possibili, sed ens in tota natura
 prout procedit Creatum, et in creatum, vale et non potest per
 cipi ab inhiis possibili: esse enim e negabile a parte cognoscibili, qualis
 e inhiis possibilis. 2° Confirmatur: si aliquid esset ens, quod non clauderetur sub
 obum adaequatum inhiis, maxime Deus; sed ad hoc hoc dicitur.
 ex eo. mixt. prae: inhiis non potest elevari lumine gloriae ad videndum
 Deum ut e in se, ut fides docet, et stat ex illo Ioannis, Videbit
 enim eum, sicut e; sed si Deus non diceretur intra sphaeram obri
 adaequatum inhiis, elevari non posset ad eum videndum, et nulla potest
 possit elevari per modum proprii actui ad id, quod e extra sphaeram inhiis
 adaequatum; ut patet in vita, qui elevari requirit ad audiendum. 2°

DICO 2°

Obum proportionatum inhiis pro hoc statu inhiis e quidam gradus
 materialis, et ens non, sed etiam entia spiritalia ut Angeli, et anima
 rationalis; immo entia super naturalia, ut Deus, licet non formaliter ut super naturalia,
 sed specificativae; ita ut Deus, qui super naturalis e in se, sit ut aucto
 ritate naturae obum proportionatum inhiis, sed rem ut obum naturalis coaptati
 onis. prae: quid quid inhiis non percipere valet virtutibus propriis pro hoc statu
 e in eo obum proportionatum inhiis; sed inhiis non pro hoc statu necesse
 percipere valet virtutibus propriis quidam gradus materialium, et ens non
 inhiis, sed etiam Angelos, animam rationalem, ipsumque Deum ut aucto

Sum asseruimus: 90

Diss 3

De intellectu, specie expressa, sine dictione seu verbo mentis

Licet plura sub prefixo titulo dixerimus, explicatio tamen
singulorum clara fiet. ipsius intellectus est actus & intelligen-
di exercitio, sed et potest intellectus in ordine ad obiectum intellectum, hoc
est exercitium super omne obiectum, quodam disputandum est esse propria
actionem, licet non pertineat directe ad promerendum actionis
ut potest quae non est actus, sed quae sequatur motum, et propria passio: sed ad
promerendum qualitatis. Idem supposito ex ista opus doct. cap. 7. Dicitur
autem, licet de his rebus, et exercitium potest intellectus sit, non habet
idem munus ac intellectus. Cum autem distinguatur in potest
ter dixerimus, nam intelligere tantum dicitur cognitionem obiecti.
dicere autem adit ultra hoc, exponere, et producere simi-
litudinem rei veritate: quare intellectus ut talis non dicitur esse pro-
ductivum, sed solum esse generativum obiecti speculativae: dicitur
vero importat rationem productivam, alii cuius similitudinis, quae si prac-
ticae. Haec autem similitudo obiecti in media dictione producta est
specie expressa, quae Verbum mentis, dicitur Cordis, seu Decretum mun-
di appellari solet. eius autem natura sita est in eo quod habet rationem
sui, et actus sui obiectum representat, ut in dicitur, tamen, et actualis,
quae speciei impresse: hoc enim per motum actus sui, habitualiter, experimen-
tum debentur potest, representat, ut alibi dicitur, exprime quod intelec-
tus, quod dicitur, quod per expressa, seu Verbum mentis, sit, quod circa
eum disputandum se offert aponere libet. Quia in intellectu distinguatur
natura rationaliter ab verbo mentis, seu specie expressa.

An intellectio distinguatur rationaliter a verbo mentis, seu specie expressa

Secundum in te quod eiusque dicitur, quibus dicitur Durandus et Suarez
et non patitur solent dicitur Verbum, sine expressa dicitur rationaliter
in actuali sui ratione, et perceptione, proinde quae non est huius

ab ipsa esse producta, et valiter distingui; sed ita ab illa
nigra expressio = Inj. tamen. Spottary oppo docet Verby men-
ti valiter ab intellectu distingui. hinc sent. supragatur
2. C. dequire in menti. sec. 1. ite q

NOTA

Verbum, sive ipse expressa valiter distinguit ab intellectu. i.
Othay pluribus in locis. opus do. eni 43. ite ait: Verby menti
e id quo sed in quo inly intelligit creaturam vel intellectus. at
in intellectu est id quo inly intelligit. go Verby menti n e ipsa in-
tellectio = Bone pr. oy dnt producta per aliquam actionem
distinguitur valiter ab illa; sed Verbum menti e hys producta
per intellectum: ex. Mar. a casta, et mihi pr. dy dnt e ab ipse
ut frequenter intelligit inly, debet inly scire intrate aliquem
formam, in quo in quo in imagine hys dnt obrem. Quomodo inly n
poteat esse extra animam ad quereoty obrem; at huiusmodi inly
scitur ab intellectu; quia ex obro et pota pariput nota. go ter
buon dnt dnt qd e huiusmodi inly e distm ab intellectu. pr.
Pr Suarez Verby menti n e dnt causaty ab intellectu sed
indum secundum ipse impressa illi esse quodam modo actionem
que habet producta eadem entatem indum intellectu nly. et hnt
sed dnt hnt: dnt ex hnt requirunt ad actionem ari alq actionem
sed hnt e dnt dntem phoy dntem: go. Mar. pr. quibz intellec-
tio ad pntoty actionis directe n pnt dnt, et tamen dnt ac-
tionem; quia dnt Verby actionem dnt intranspntem, seu quo
pnt dnt in exteriori ratione et immanentem, seu quo dnt in
agente, ut intelligere. h; quia intelligere e dnt dnt in dnt, sed
unum in actu dnt in actione. go. dnt; quia dnt dnt dnt Cap 2o
lex it docet dntem, et intellectu actionem e. go. in intellectu
illa actione pnta produceret, hnt dnt a dnt ad actionem. dnt
impntem. amntem, quo facile exunt Causa dnt dnt: Verby
menti e actuali dnt dnt dnt, sed intellectu e actuali dnt ma-
nifestat, ut potet: ex. hnt dntem dnt dnt dnt dnt dnt dnt

Intellectus speculativus quomodo ratione immigret ad idem, huius
L. illudita, per se. at amen di in delectio supponitur, tra-
ta per de supra dictionis, in accidentibus, sed quatenus produ-
cit Verby, in quidem ratione deceptus omni, sed delectio, per se
Stat ad replam supra potam = Ad hunc. Visio nem de-
tam in se habere per modo de tri, sed Vis ad hunc, in quidem
afe. ponendum, sed deceptum.

Disputatio 4

De memoria

Memoria dicitur de se sic, e pota, per qua animus se petit
ca, que fuerunt. Circa qua partem aut nil se deest disputandum:
quoniam de de se aut in de se memoria, vobis, Regna in
presenti abintus, e expressu. Ut huius se per q 79 a 177, ubi
inquirens Viri alia pota sit memoria in delecta, alia in
re, partem negat, ex profeso huius his Verby: de me
memoria e quod sit huius alius, I huius huius huius huius:
hoc autem huius in de de alia attribuit vobis, ut de huius.
in de in parte in delecta e alia pota memoria abintus
pr. in parte in delecta e oio superflua memoria de se ad
in de: quod aut pr. si ad aliquid est necessaria, est ad igno-
cenda pr. terita; sed ad hoc necessaria in e: quod. in pr. pr. se
rita ut pr. terita in attinguntur a pota aliqua spiri-
tu, qualis e memoria in parte in delecta: quod. aut pr. pr. se
rita ut pr. terita sunt singularia, dicunt que de se huius
nem loca temporis; sed nulla pota spiritalis, sed huius ma-
alis, et per se huius percipit parte, et directe singularia, di-
na de huius nem loca temporis: quod. pr. terita ut pr. terita
in attinguntur a pota aliqua spiritali. solum quod attingun-
tur pr. terita ut huius huius sunt, quod. huius pota in huius

licet dicta fieri potest ab intus potibilibus, licet n. sub experientia
indis, sed inemo sig,

Disputatio ultima de Voluntate

Licet Plura, que ad hanc partem dispo. dicta habeamus so
phi corum, in pauca tamen supererant hoc loci de putanda, sed
quoniam angustia temporis nos viderique tenet, an. vni dilataho
nem si patitur, allicque tamen, licet Cursu, attingatur, quia
valde necessaria ad Sacram Theologiam, sunt, igitur Volun
tas e. appetitus rationalis, siue inclinatio in bonum per se rem
apprensam.

Circa eius obiectum, profer expansione dicta philosophico
Cursu, mox eodem modo philosophandi e. ac de obio intus
similiter quod eius obiectum potest esse deus sum e. ab obio in his plu
ries reperitur sit, e. ad am valiter ab intus dictam tenendy
e. = Circa perfectionem tamen vtriusque potest, dicendy in his
perfectionem e. homi, quia eius obiectum potest e. ut per se sub
trahens a materia sum, quia in his prius producit, sic etiam
ab eis, propinquior que e. ei, que voluntatis: e. Voluntatem e. po
tam libram firmispe tendy e. h. et precipue, quia philosopho
ut dicitur ex Incilio videri non potest ob cap. Ma. ubi allegorice
hereticos, sum, quia dicitur ex illo eel. cap. 15. reliquit Deus
hominem in manu Voluntatis sui. similiter potest ad Corinthios 13
potestatem habemus, siue Voluntas. tanq. quia id experia, et
ratio suadent, nobis eni ipsi experimur, quod quod Voluntas pe
ramur, et similiter si Voluntas, potestimus, et sperare capite
Ratio autem, quia secundum omni hominum Verba, operum,
humane (id est a Voluntate procedentes) sunt laude, aut re

superio, I pena digne; sed nemo iuste punietur, aut pro merito
requiritur, propter ea que nō debuit nō facere; sed quia debuit
transgredi et nō ē transgressus, facite mala, et nō exiit. 20
20. quia homo ex natura sua capax ē consilij ad obsequio-
niam, et precepti: aliter de natura essent vitia, et de se-
ge, ut superflua reiiciende essent, sed, si eius voluntas nō esset
libera, etia cū ista superflua essent; quia nō esset in homi-
ne potestas se coercere ad operando, sed per preceptum eadem
motu operaretur, siue bene siue male, et nullent: siue cū
est in potestate, siue non. 30
30. quia libere est illa, que potest obire requisita
ad operandum, potest operari, et nō operari; sed voluntas nō ē
libera motu. 40. mirempbat: hinc est requisita ad hoc ut vo-
luntas operetur ē iustus Dei, seu diuina voluntas; sed hoc
potest voluntas nō potest nō operari, iuxta illud, voluntas eius
quę respicit. 50. Confirmat. nō ē Deus nisi me cras lecturum
20, In nō ē? si nō, impossibile per legem; alii qui dicunt con-
tra a falsis est. 60. necario legem, et nō libere. sed vero Deus nō
scit me cras lecturum. 70. 70. avarum et instabile ē qd nō le-
gam: alioquin daretur aliquis effectus futurus, qui deus etiam
subterfugeret. 80. arguitur de, qd ex eo qd voluntas potest nō opera-
ri potest deus deus, nō sequitur qd respicit deus voluntas quia
voluntas deus vult se deus, qd velit deum libere operari,
seu posse nō operari. 90. 90. deus instabiliter se me cras
lecturum libere; hoc ē, instabiliter scilicet me cras lecturum, qd potest
nō operari. quare nec necario legem, nec alii quō futurum
eius deus nō subterfugiet. 100. inde autem creatur libertas voluntas,
in quo que eius indiffera vultat difficultem det operis eius expo-
nendam, quam tempus permittit. Plures tamen libertas diuisio per
partibus: alia dicitur libertas a coactione, et ē illa, que excludit
deus omni honorem ab exteriori, venit que illi, que sponte et volun-
tate sunt, quibus vera recepit, et sine indiffera ad vniuersum

extremum sunt. hanc vero libertatem in sufficere ad meritum
 scriptum e a Pio 9 Gregorio 13 et Urbano 8. Haec dicitur liber-
 tas in dubio; et e illa, quae relinquit potestatem ad ducendum ad
 vero nona errorum inter quae exercitur libertas, subdicitur hinc
 libertas indiff. in libertatem Maritimi, et Madicionis. Libertas
 Maritimi e illa, quae vertatur inter extrema Maris opprobrii et
 libertas, seu indiff. quae ducit ad amorem; et odium. Libertas
 Madicionis vertatur inter extrema Madicionis oporthe; ubi li-
 bertas ad amorem, et non amorem. Si ex dividitur libertas
in libertatem quoad specificationem, et quoad in ducendum
exercitum. Libertas quoad specificationem e illa, quae vertatur
 inter duplem speciem, boni, et mali. Quoad in ducendum seu
 exercitum e illa, quae licet necessitata sit ad elidendum
 actum infra speciem boni; et tamen libera ad hunc,
 et illum actum infra eandem speciem elidendum.
 Plures eiusdem libertatis subdictiones decurrunt temporis
 per factam, et moralem theologiam partem in societate
 Quid sint Voluntas actus in phra diximus; pro utroque
 horum, gaudium, et trivium de fine deuto assignari-
 mus. nunc et nos, qui deo miserante, hunc de se de ra-
 tum in deuto assequimur, utrum de huius actum, gaudij
 scilicet habeamus: in deuto dantes, qui dedit nobis, ut ad
 talem finem pervenire possemus. scripsi certe, deo adjuvante,
 totum phicum corium. Quid autem in eobere, male ut trac-
 taverim, malo lectorij iudicio pbari, quam mea iacta-
 re pro deone. Si mihi orij, serunt (inquit bene scriptor)
 porquam pepererint in sensibus suis, itaque si multa ex dibus
 defigere pro admiratione pulchritudinis; adeo naa eius amari
 e, quod peperit. quod bonum deij permitenda est in deo

inquis ito. ob id Lipsij apulem ad tabulas admittent et
Apulej Lipsijum. Porro siquid male in opere lector in-
venit. sane multum erisoneum e. siquid boni, siquid
laude dignum, non meum, sed alienum. sic nihil noviter
inventum in eo apertisse, sed ex excerptis Platij, Porcij, aut
suum, qui praeceperunt, pleraque meo studio elicui, illud
poeta secutus. Non feris ut apes in salibus omnia libant
ita nos itidem de passim aurea dicta

Hec dedignor, meam huc doctus Macrobius in Verecun-
diam iurat. nec mihi Vicio Vestrae inquit ad Eufre-
chium filium, si res, quas ex lectione varia mirabor,
ipse sepe verbis, quibus ab ipsis Aulicis enarratae sunt ex-
plicabo; quia praesens opus in eloquenti oratione, sed not-
cendorum rgeriem pollicetur. ingenue credidi (fateor
Cytharaco rogatum scriptore nulli arguo, quod plura sum-
pserit a Menandro) me si posse nullus tacere etiam ala-
rino. et certe pauci sunt, qui possint ex Manilio dic-
ere

Nonna loquar: nullis vatum deuebi mus ora
nec solum, sed opus veniet.

Ab hoc autem Comiti Vicio, aut necesse, fateor haut im-
manem ee: nec ex hoc utilitem Vestram arripiam, neq;
ut ait Augustinus lib 10 de dicitate, utile e plures a pluri-
bus fieri libros diuerso stylo, in diuersa fide, et in diuersa
ratione eis dant, ut ad plurimos res ipsa perveniat, ad alios
sic, ad alios autem sic. Si hanc Vestram Utilitem recu-
sus sim, itari qedeam; sed siquis Vestrum ex eo aliquo
profectum utilitem, aut riam perierit, abigatur quod
procul ferreus Vanitatis caligo, et ab illuminatione mendicio-

237

culo mundana sapientia sumus abscedat: sunt ergo que
qui scire volunt (ait P. N. Berdus serm. 36 in Cantica) eopre
tantum ut sciant: et turpis Curiositas e. et sunt qui scire
volunt ut sciantur ipsi: et turpis Vanitas e: qui profecto
in Madent sub lanantem satiricam, et ei qui eius modi
e decantantem

Scire tunc nihil, nisi te scire hoc sciat aliter.

Et sunt item, qui scire volunt, ut sciam tuq. Vedant, et tur-
pis querulus e. sed sunt quoque, qui scire volunt, ut edifi-
cent: et charitas e. et item, qui scire volunt ut edificen-
tur: et prudentia e. horum bium sibi vix duo in unum
tunc in abusione sciz; quippe qui ad hoc volunt intelligere et
bene faciant. hunc duplex modus sequat: si vero ali-
quis exga Capesendam doctrinam indenter fuerit omnia
habens in vixitur: sicut Petrus et Andream, ceteros
que discipulos ois in se schola retinuerunt phony apud
eum, per ipsos tamen Deus operatus e alidem in medio te-
me, et que mundus in sua sapia in ignovit, et
vias vite vixit mundi fecerunt, facti dilecti in in-
scia literarum, sed in consilia pura, et pite in facta
quoniam alibi dicitur e: sapientia huius mundi nullia
e apud Deum Denique, sciz, in quibus vestrum, inbo-
cendo, corrigendo, aut dirigendo vixitur viderimque
leberem, itaque omnia accipite verba, quam Berdus epi-
sta se ad Robertum scribit: P. Qui quidem aliquando
in aliquibus fuisse exga se in discreto, sed ex se in ma-
lenobus. Quod si et in futuro hanc ipsam in discreto in
meam in spectam haes, inaver in me in in in qui fuerit

quia nec te puta fore qui fugis. Mutatus mutatus
Calverius, et quis ante crederetur, Comitem apud Verese-
curum, fas sit Deum, ut hoc meum votum pertuliam.
et in honorem eius, qui Maxime Verens, Verens
in triplici numere, numen habet. Cui super exalta-
mandia omnia mundi, Angelici seruit turba Beata Con-
cedat et in laudem Dei Genitricis Mariæ, Monacho-
rum Cædri Protoparentis Benedicti, eius sororis
scholasticæ, et huiusmodi ab schola trahentis, me-
neque Gertrudis, cuius Deus in corde sua
bitaculum posuit, Anselmi, et Thomæ prin-
cipuum scholasticæ pulveris, et de fori-
antipetis, per quem vivit Domina nostr
a, cuius Musæi tutelari Beremundi
a Veride, et mandata nomen tra-
hentis, Hispaniarum defensoris et
Patroni Jacobi. et denique
omnium Beatorum in
Cæleri Curia sine
fide gaudentium,
quibus prodat
Beneficij hui-
num modu-
lemus.

TE DEUM *Et* Laudamus

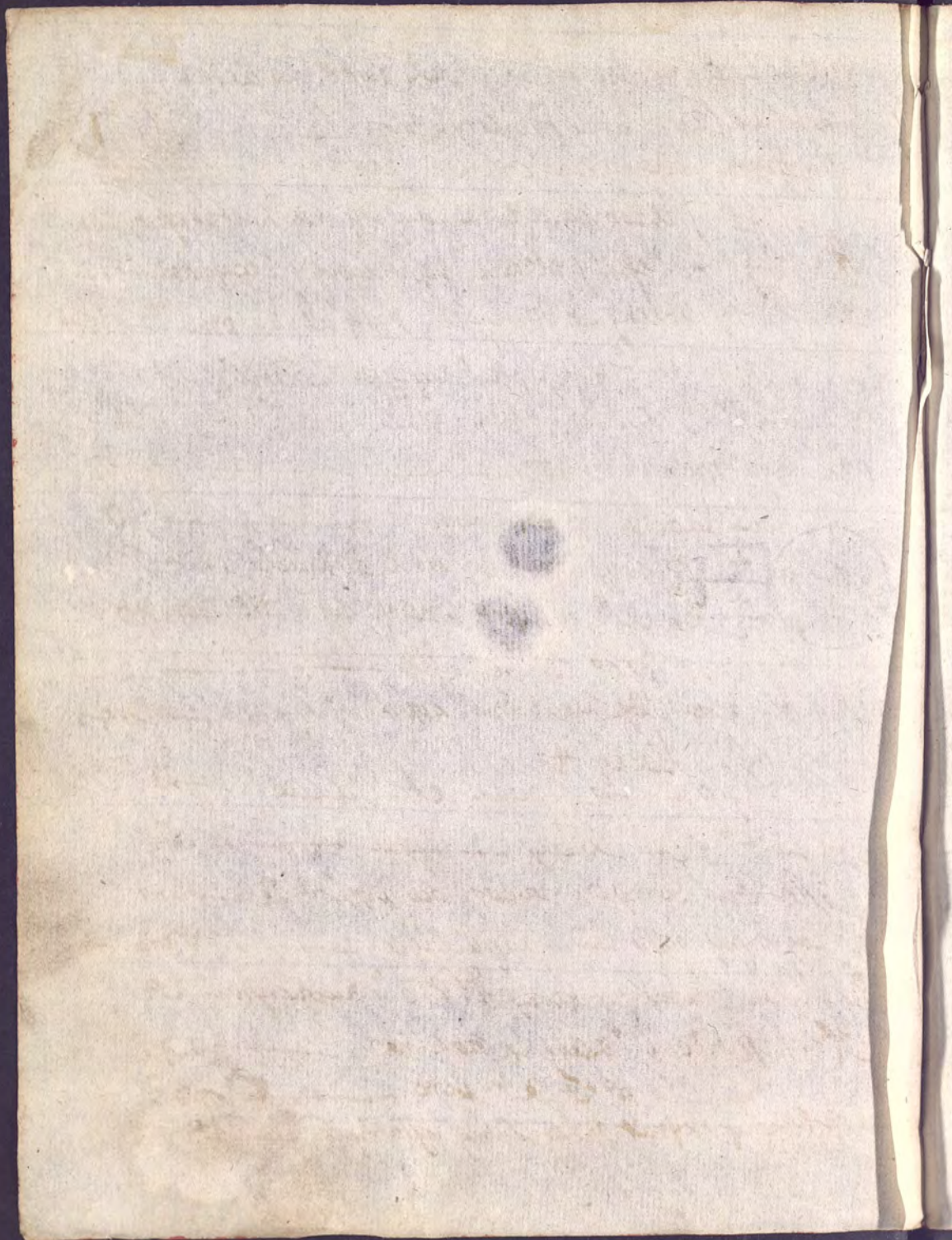
Cursum Conyomonavi die 18 february
anno Domini 1705 sub auspicijs Beuerendi
admodum Patri Magi vi fratri I. I. de
Rueda -

Apendix

Caput Praemiale	2
Liber 1 de ppys entij naaly in 3 muni dyp 1, 2	2
quong sint entij naaly ppia	3
De ppys entij naaly in particulari	4
Quid sit maal	4
An et quomodo maal appetat frax	5
An maal sit pura pota	8
Utr maal habeat ppria existantiam	9
Utr maal possit diminui existere sine fra	11
Dyp 3 de fra subitanti	13
An fra subitanti sit pura quidditas 3 potu	14
explicatur quid sit fra educi ex pota maal	15
quong fra ex pota maal educantur	16
An anima rationalis educatur ex pota maal	18
Dyp 4 de puatione	20
Dyp 5 de 3 potu naali	21
An 3 potu naale distinguatur a suis partibus simul unum 22	22
Liber 2 de phicovy	23
Dyp 1 de naa et arte	23
An de 3 naa tradita a Philosopho sit legitima	24
quibus 2 beniat 3 naa	25
Utr ars possit efficere opera naturae	26

4 ^o Dy p ^o 2 de Causis in Communi	27
Quid et quo duplex sit Causa	27
Utr ^o Dy Causa sit prior et perfectior effectu	28
An inter Causas darsi possit mixta Causalitas	29
33 ^o Dy p ^o 3 de Causa materiali et formali	32
Quomodo sit Causalitas materialis et formali	31
An Causalitas sine Unio inter mag ^o et form ^o realiter ab eis distinguatur	32
Quis mag ^o sit effectu mag ^o et form ^o ?	37
Quid sit Causa exemplaris	38
33 ^o de Causa efficiendi	38
Quid sit Causa efficiens	38
Causae efficiendi divisio explicatur	39
De Causalitate Causae efficiendi	40
An Substantia sit Causa principaliter alterius Substantiae, aut hoc accidentibus competat?	40
Utrum Substantia sit immediate operativa	42
Inquire, in quo consistat influxus radicalis Substantiae	52
An accidentia sit Causa principaliter alterius accidentis	53
4 ^o Dy p ^o 5 de Causa 1 ^a	60
U. Deus concurrat immediate cum Creatura ad omnem operationem	62
3 ^o Dy p ^o 6 de Causa finali	67
An finis sit Vera Causa realis	68

quomodo sit ratio formalis finalizandi in actu	70
in quo causalitas sine consistat	73
quomodo nam agentia operentur propter finem	79
3 ^o Typus 7 de Comparatione Causarum inter se et ad effectus	81
An idem numerus effectus plene possit ab duplici causa trahi	82
An effectus productus ab una causa possit ab alia produci	84
3 ^o Typus 8 de Causis per accidens	89
Liber 3 philosophiarum	87
An defectio motus sit bona	87
Alia qua dubiosa erga motum	90
An actio, passio, et motus inter se distinguantur	91
An actio subiectur in agente, in passivo aut in toto	95
2 ^o Typus 2 de infinito	102
An de potestate absoluta dari possit infinitus in actu	104
Liber 4	
Typus 1 de loco et vacuo	110
quid sit locus	ibi
An duo corpora in eodem loco possint esse	114
U. idem corpus possit esse in duplici loco	122
applicatur modus quo Christus D. N. est in ruckarum	124
An possit dari vacuum in natura	131
2 ^o Typus 2 de tempore	133
An tempus existat ratione solius instantis	137

10

Carta de hermandad que yo fr Diego de las Heras
hize el año de 1705 con los infrascriptos, siendo
discipulo del M R^{do} P. M^o fr Ildephonso
de Rueda en el Collexio de Sta Maria
la Real de Mirache

N ^o P Abbad fr franco axea	†	Alaroua
N ^o P M ^o fr Ildephonso de Rueda		& Sahagun
U P Prior Mayor fr Diego Ekephania		S Millan
U P M ^o fr Juan Arellano		S Millan
el P. Payante fr Phelipe quintana		S. felix
P. fr Millan de la Cruz	†	Monerrate & Cato
P. fr Gregorio Moyerrate		Monerrate & Cato
P. fr Isidoro Buxanda		Naxara
P. fr Lorenzo faget		Monerrate & Cato
P. fr Benito tizon		Monerrate & Cato
P. fr Marcos Pascual		Valladolid
P. fr fernando Ramirez		Naxara
P. fr Joseph Leudero		Cardena
P. fr Juan Bophtya Zelada		Sopetran
P. fr Mauro Valdes	†	Oña
P. fr Isidoro villa sol	†	S. Millan
P. fr Juan Romarinez	†	Reg ^o inf Burgos
P. fr Juan varquez		Silod
P. fr Damaro Boada		Sahagun
P. fr Rosendo de Lorada	†	Santiago
P. fr Placido Julia		S. Millan
P. fr Joseph Rivera		Sahagun
P. fr Primitivo Castillo		Sahagun

P. fr Joseph Victoria _____ Ona
P. fr Joseph Herrera _____ Ona
P. fr Francisco Colinas I _____ Valladolid
Y de todos el menor fr Diego de las Heras _____ Santiago

El P. fr Juan ^{Item} Gonzalez _____ Samos
El P. fr Caytar Abrial _____ Santiago
El P. fr Joseph Poladura _____ Santiago
El P. fr Manuel Bravo _____ Santiago
El P. fr Joseph Villamarin, i Camba _____ Santiago

---

^{Item}
Dn Bernardo del Riego Abad de S. Martin de Couzeiro
Die 25 Octobry anno 1708
